

Samen omdat ...

AERES

Stichting Aeres Groep
Stichting Aeres Farms
Stichting Aeres Tech
Stichting Agrotransfer Dronten
Stichting Aeres International Student Fund
Stichting Dierenontdekkamp Barneveld

Leeswijzer

Voor u ligt het jaarverslag 2024 van heel Aeres. Het beschrijft de (strategische) kaders waarbinnen Aeres werkt en de resultaten van het verslagjaar. Door de indeling in afzonderlijke hoofdstukken per instelling en de daarbij horende onderwijssoorten of (bedrijfs)activiteiten leeft Aeres de OCW-richtlijn van verplichte segmentatie na. Behalve aan de relevante wettelijke richtlijnen voldoet dit jaarverslag ook aan de drie governancecodes, het onderwijscontroleprotocol, de Wet op de ondernemingsraden en richtlijnen uit andere (verplichte) bronnen.

Dit jaarverslag bestaat uit het bestuursverslag, de geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening van de hoofdstichting Stichting Aeres Groep. De jaarrekeningen van de zes nevenstichtingen zijn niet opgenomen.

Het jaarverslag heeft een belangrijke functie in de formele verantwoording naar de overheid, de Onderwijsinspectie en verschillende subsidieverstrekken. Behalve in deze zogenaamde verticale verantwoording speelt dit jaarverslag ook een rol in de horizontale verantwoording. Denk daarbij aan medewerkers, studenten, ouders, het bedrijfsleven, leveranciers, enzovoort. Het document kan aanleiding geven tot discussie. Aeres nodigt iedereen uit om met haar de discussie aan te gaan!

Het jaarverslag bestaat uit een overkoepelende inleiding, vier inhoudelijke delen en de genoemde jaarrekening:

- Het jaarverslag begint met de inleiding van het College van Bestuur: 'Samen omdat...'. Daarin beschrijft het bestuur kort wat voor Aeres de grote lijnen zijn in 2024.

- Deel I Verbinding en meerwaarde beschrijft wat de activiteiten van Aeres verbindt; de meerwaarde en de gezamenlijke financiën en kaders (hoofdstuk 1 en 2).
- Deel II Onderwijs omvat de verslagen van de onderwijsactiviteiten binnen Stichting Aeres Groep: Aeres PrO, VMBO en MBO in hoofdstuk 3 en Aeres Hogeschool in hoofdstuk 4.
- Deel III Commerciële en dienstverlenende activiteiten omvat de verslagen van de commerciële en dienstverlenende activiteiten: Stichting Aeres Farms is in hoofdstuk 5 beschreven, Stichting Aeres Tech (voorheen PTC+) in hoofdstuk 6, Stichting Agrotransfer Dronten (Aeres Agree) in hoofdstuk 7, Stichting Aeres International Student Fund in hoofdstuk 8 en Stichting Dierenontdekkingspark Barneveld in hoofdstuk 9.
- Deel IV Bedrijfsvoering en toezicht omvat de resultaten van de Aeres-brede bedrijfsvoering, het sociaal jaarverslag en het verslag van de Raad van Toezicht (hoofdstukken 10, 11 en 12).
- Aan het einde van deze inhoudelijke verslagen zijn de bijbehorende bijlagen opgenomen.
- Het jaarverslag 2024 sluit af met deel V: de geconsolideerde jaarrekening van Aeres.

Leeswijzers en inhoudsopgaven

Alle hoofdstukken beginnen met een eigen leeswijzer waarin is aangegeven voor wie het hoofdstuk geschreven is, wat de link is met de andere hoofdstukken en wat de lezer in het hoofdstuk kan verwachten. Daarna volgt de inhoudsopgave per hoofdstuk.

Inhoud

Inleiding	Samen omdat ...	5
Deel I	Verbinding en meerwaarde	9
1	Gezamenlijke kaders	11
2	Aeres-brede kengetallen, financiën en continuïteit	29
Deel II	Onderwijs (Stichting Aeres Groep)	59
3	Aeres PrO, VMBO en MBO	61
	Aeres Praktijkonderwijs	67
	Aeres VMBO	75
	Aeres MBO	97
	Aeres Training Centres	155
4	Aeres Hogeschool	159
	Onderwijs	187
	Onderzoek en innovatie	199
	Commerciële dienstverlening	219
Deel III	Commerciële en dienstverlenende activiteiten	223
5	Stichting Aeres Farms	225
6	Stichting Aeres Tech	233
7	Stichting Agrotansfer Dronten (Aeres Agree)	243
8	Stichting Aeres International Student Fund (AISF)	249
9	Stichting Dierenontdekpark Barneveld	251
Deel IV	Bedrijfsvoering en toezicht	255
10	Bestuursbureau	257
11	Sociaal jaarverslag	269
	Stichting Aeres Groep: onderwijsinstellingen en Bestuursbureau	277
	Commerciële en dienstverlenende activiteiten	297
	Medezeggenschap	301
12	Verslag Raad van Toezicht	307
Bijlagen		313
Bijlage 1	Verklarende woordenlijst	
Bijlage 2	Verklaring bevoegd gezag	
Bijlage 3	Samenstelling Raad van Toezicht	
Bijlage 4	Samenstelling College van Bestuur	
Bijlage 5	Kengetallen personeel	
Bijlage 6	Overzichten en kengetallen Aeres VMBO	
Bijlage 7	Overzichten en kengetallen Aeres MBO	
Bijlage 8	Overzichten en kengetallen Aeres Hogeschool	
Bijlage 9	Publicatielijst Aeres Hogeschool	
Bijlage 10	Helderheid in bekostiging	
Deel V	Jaarrekening	379

Alle Aeres-activiteiten hebben een eigen inhoudsopgave.

Samen omdat ...

2024 is opnieuw een jaar waarin grote transitie's het nieuws bepalen. Thema's als klimaat, een gezonde leefomgeving, dierenwelzijn en voedselzekerheid staan hoog op de agenda. De Aeres-meerjarenstrategie 2023-2027, De Groene Veranderaar, sluit hierop aan en in 2024 komt de uitvoering van de strategie goed op stoom.

Vanuit een betrokken organisatie en een coördinerend strategisch team werken collega's samen aan de concrete realisatie van de strategische doelen. Kenmerkend voor dit zogenoemde Groene Veranderprogramma is de Aeres-brede aanpak. De ambitie om toonaangevend te zijn in praktijkgericht beroepsonderwijs en ondersteunend onderzoek leeft in alle lagen van de organisatie. Samen omdat... is de logische drijfveer om als groep te profiteren van gezamenlijke kracht.

Learning communities brengen brede ontwikkeling

Binnen Aeres starten in 2024 kortlopende learning communities. Docenten uit het vmbo, mbo en hbo nemen hieraan deel. Vanuit onderwijsinnovatie of verbeterplannen werken zij aan een eigen praktijkopdracht. De kennis die docenten hiermee opdoen, draagt bij aan de ontwikkeling van hun eigen onderwijslocatie én aan die van Aeres als geheel. Binnen deze leergemeenschappen fungeren experts van Aeres Hogeschool Wageningen als interne opleider. Thema's die aan bod (gaan) komen, zijn kleinschalige (qua studentenaantallen) veehouderijopleidingen, kunstmatige intelligentie (AI) et cetera.

De keuze voor groen verbindt

Aeres-onderdelen hebben doelgroepen die van elkaar verschillen, maar er zijn ook duidelijke overeenkomsten. De keuze van Aeres voor groen bijvoorbeeld. Met haar activiteiten

bedient Aeres de groene sector in brede zin. Focusthema's daarbij zijn: agro, food, dier, gezonde leefomgeving, techniek en groen onderwijs. Meer en meer vormen zich rond deze thema's expertisecentra, waar het delen van faciliteiten, veel inhoudelijke samenwerking en kennisontwikkeling centraal staan.

Toegepast onderzoek als motor voor vernieuwing

Kruisbestuiving vindt ook plaats via toegepast onderzoek. In samenwerking met het werkveld experimenteren practoraten in het mbo en lectoraten in het hbo met innovatieve kennis die ons groene onderwijs verrijkt.

Binnen het Centre of Expertise Groen maakt Aeres Hogeschool, samen met andere groene hogescholen, als penvoerder deel uit van een onderzoekscoalitie die praktijkgericht onderzoek doet in het groene domein. Dit onderzoek is gericht op duurzame oplossingen en toekomstbestendige ontwikkelingen in agro, food en leefomgeving.

Leven Lang Ontwikkelen versneld tot bloei brengen

De arbeidsmarkt is volop in beweging. Technologische ontwikkelingen in de groene sector gaan razendsnel en vragen in toenemende mate om flexibele en op maat gemaakte onderwijsprogramma's. In 2024 ontstaan kansen om Leven Lang Ontwikkelen (LLO) versneld tot bloei te brengen. Aeres ontvangt een forse LLO-katalysatorsubsidie

Bastiaan Pellikaan en Rien Komen

vanuit het Nationaal Groeifonds en dat mag met recht een katalysator genoemd worden. Met deze financiële impuls versterkt Aeres haar LLO-organisatie. Er komen professionaliseringsprogramma's voor docenten en medewerkers om de opleidingsvragen vanuit de groene sectoren te bedienen. Daarnaast treft Aeres voorbereidingen om met ingang van 2025 het LLO-aanbod van Aeres gebundeld aan te bieden vanuit één krachtig Aeres Training Centre.

Gezamenlijke taal en onderwijsvisie

Groene Veranderaars opleiden is niet eenvoudig en vraagt om leiderschap, eigenaarschap, authenticiteit en dialoog. Al deze elementen komen aan bod tijdens een ontwikkelingsprogramma voor leidinggevendenden binnen Aeres. Het goede gesprek aangaan met medewerkers komt voorbij, evenals het spreken van een gezamenlijke taal en een onderwijsvisie die aansluit bij de centrale strategie.

Werkplaats Aeres veelbelovende ontwikkeling

De feestelijke opening van Werkplaats Aeres in Dronten is met recht een hoogtepunt in 2024. Dit initiatief versterkt de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven en biedt studenten in het mbo en hbo een praktijkervaring in een authentieke situatie. Werkplaats Aeres is de eerste stap in de ontwikkeling van de AgroTech Campus in Dronten. De start van de nieuwe hbo-studie Agrotechniek & Engineering past perfect in deze ontwikkeling en beantwoordt aan de behoefte om technische kennis, zoals robotisering, te combineren met open teelten.

Onderzoekend leren in het vmbo smaakt naar meer

Aeres VMBO en MBO in Leeuwarden maken een begin met Het Groene Lyceum. Tijdens deze praktische leerroute kunnen leerlingen in zes jaar tijd een vmbo-tl-diploma en een mbo-diploma op niveau 4 halen. De school ontwikkelt een curriculum met de didactiek van onderzoekend leren. Via vakoverstijgende themaprojecten profiteren docententeams van een gezamenlijk leerproces en wordt de zelfstandigheid van vmbo-leerlingen vergroot.

De op Prinsjesdag 2024 gepresenteerde rijksbegroting laat voor 2025 en opvolgende jaren forse bezuinigingen zien op de landelijke onderwijsbudgetten. Onze strategische keuzes bieden houvast om juist nu met de blik naar buiten onze interne samenwerking te maximaliseren, onderscheidend te zijn met een toonaangevend groen opleidingsaanbod en Leven Lang Ontwikkelen versneld tot bloei te brengen. In dit jaarverslag leest u hoe we dit verankeren in onze organisatie en daarover verantwoording afleggen. Veel dank aan iedereen die hieraan een bijdrage levert!

Bastiaan Pellikaan en Rien Komen
College van Bestuur Aeres

Verbinding en meerwaarde

1 Gezamenlijke kaders

Leeswijzer

Dit hoofdstuk beschrijft wat de gezamenlijke uitgangspunten (kernactiviteiten, missie, visie, governance) van Aeres zijn, hoe Aeres in haar omgeving staat, hoe ze de relatie onderhoudt met haar stakeholders, hoe Aeres georganiseerd is, wat de strategie is en wat overkoepelende activiteiten zijn. Binnen de gezamenlijke kaders hebben de instellingen hun eigen levensbeschouwelijke identiteit, plannen en werkwijzen. Deze zijn beschreven in aparte hoofdstukken (zie de hoofdstukken 3 t/m 9).

Inhoud

1.1	Wortels van Aeres	12	1.6	Horizontale dialoog	16
1.1.1	Identiteit: visie en missie	12	1.7	Publiek-private samenwerking	19
1.1.2	Kernactiviteiten en grondslag	12	1.7.1	Visie op en beleid rond relatie publieke en private activiteiten	19
1.2	Aeres-strategie 2023-2027: De Groene Veranderaar	12	1.7.2	Proportionele inzet geldstromen publieke en private entiteiten Aeres	19
1.2.1	Richtinggevende externe veranderingen	12	1.7.3	Aanpak en toetsen relevantie voor onderwijs	20
1.2.2	Ambities	13	1.7.4	Stichting Aeres Groep en de Beleidsregel investeren met publieke middelen in private activiteiten	20
1.2.3	Strategische prioriteiten	13	1.7.5	Resultaten publiek-private samenwerkingen 2024	23
1.2.4	Randvoorwaarden	13	1.8	Internationale activiteiten van Aeres	24
1.2.5	Ontwikkeling en innovatie	14	1.8.1	Resultaten internationaal 2024	25
1.3	Duurzaamheid en maatschappelijk debat	14	1.9	Resultaten, ontwikkelingen en plannen 2024	26
1.3.1	Duurzaamheid in de praktijk	14	1.9.1	Interne en externe ontwikkelingen 2024	26
1.4	Organisatie(structuur)	15	1.9.2	Resultaten Aeres-brede activiteiten en (interne) projecten	26
1.4.1	Scheiding verantwoordelijkheden Raad van Toezicht en College van Bestuur	15	1.9.3	Aeres-brede plannen voor 2025 e.v.	27
1.4.2	Organisatieontwikkeling	15			
1.5	Governance	15			
1.5.1	Branchecodes zijn leidend	16			
1.5.2	Intern beheers- en controlesysteem	16			

De verklarende woordenlijst staat in bijlage 1

1.1 Wortels van Aeres

1.1.1 Identiteit: visie en missie

De grond waarin Aeres wortelt - haar basis - is omschreven in de visie en missie uit het strategische beleidsplan 2023-2027 De Groene Veranderaar. In 2024 werkt Aeres volop aan de uitvoering van dit beleidsplan.

Visie

De samenleving wordt geconfronteerd met grote transities. De urgentie om te verduurzamen is hoog. Thema's als klimaat, een gezonde leefomgeving, dierenwelzijn en (wereld) voedselzekerheid staan hoog op de agenda. Grote transities gaan hand in hand met een toenemende behoefte aan mensen met kennis en vaardigheden, gecombineerd met een onderzoekende houding ten aanzien van alternatieve perspectieven. De Nederlandse sectoren met betrekking tot agro, dier, food, een gezonde leefomgeving en techniek zijn toonaangevend in de wereld. Aeres is verankerd in deze sectoren en kan met haar onderwijs en onderzoek leerlingen, studenten en cursisten voorbereiden op het leveren van een belangrijke bijdrage aan het versterken van de groene sectoren en aan oplossingen voor de grote verandervraagstukken van deze tijd.

Missie

Met toonaangevend groen onderwijs en toegepast onderzoek op het gebied van agro, dier, food, een gezonde leefomgeving en techniek draagt Aeres bij aan een duurzame samenleving en de daarbij behorende groene transities. Stevig ingebed in maatschappij én werkveld leidt Aeres leerlingen, studenten en cursisten op tot kritische wereldburgers en daagt Aeres hen als (aankomende) professionals uit om op basis van gefundeerde kennis te bouwen aan de leefbare en toekomstbestendige wereld van morgen.

1.1.2 Kernactiviteiten en grondslag

Aeres is een groene kennisinstelling met onderwijs, onderzoek en commerciële activiteiten als kerntaken. Aeres heeft alle niveaus van het beroepsonderwijs in huis: praktijkonderwijs, vmbo, mbo, hbo, master en contractonderwijs. Naast het reguliere onderwijs biedt Aeres met praktijk- en trainingscentra bedrijfsopleidingen, ontwikkelingstrajecten, trainingen, praktijkassessments en ruimte voor (praktijk)onderzoek. Ook biedt Aeres diensten voor loopbaanontwikkeling en arbeidsbemiddeling binnen de agrifoodsector. Kortom: Aeres biedt een compleet pakket rond leren, ontwikkelen en innoveren, van publiek tot privaat en op alle niveaus.

Grondslag en oriëntatie

Het onderwijs binnen Aeres gaat uit van zowel een algemeen christelijke als bijzonder neutrale grondslag. Vanuit de samenhang tussen onderwijskundige, godsdienstige en

levensbeschouwelijke keuzes als uitgangspunt geeft Aeres actief vorm aan haar maatschappelijke verantwoordelijkheid binnen de samenleving.

Behalve de levensbeschouwing verschilt ook de oriëntatie op de omgeving per instelling en daarbinnen per (opleidings) locatie. Zo hebben het praktijkonderwijs en het vmbo vooral een lokale oriëntatie. Bij het mbo is de oriëntatie regionaal en soms nationaal en internationaal. Het hbo heeft vooral een nationale en internationale oriëntatie, evenals de sterk sectoraal gerichte praktijk- en trainingscentra. Arbeidsbemiddeling richt zich in sterke mate op de regionale en nationale arbeidsmarkt. Aeres wil zich vanuit deze diversiteit verder ontwikkelen en profileren.

1.2 Aeres-strategie 2023-2027: De Groene Veranderaar

Aeres formuleert eens in de vier jaar het strategisch beleid voor heel Aeres. Binnen die richting en kaders werken de instellingen, locaties en medewerkers in samenhang hun eigen route uit.

In 2024 werkt Aeres aan de uitvoer van het strategisch beleidsplan 2023-2027: de Groene Veranderaar. De ondertitel van de strategie luidt: 'Het weer verandert, Aeres verandert'. Deze ondertitel verwijst naar de vele maatschappelijke veranderingen, waaronder groene transities, waar Aeres, de groene sectoren én de leerlingen, studenten en cursisten mee te maken hebben.

Hieronder staan de grote lijnen van het strategisch beleidsplan 2023-2027. Het volledige plan staat op de website aeres.nl.

1.2.1 Richtinggevende externe veranderingen

De samenleving is volop in beweging. De ontwikkelingen in deze turbulente wereld hebben grote invloed op onze kennisinstelling. Dit zijn de belangrijkste externe ontwikkelingen waar Aeres in haar strategie op inspeelt:

- Klimaat en energie(transitie): het veranderende klimaat vraagt om duurzame keuzes.
- Technologie en ICT: de samenleving verandert steeds meer in een kennis- en netwerksamenleving. Door digitalisering en kunstmatige intelligentie veranderen de arbeidsmarkt, de banen en de benodigde vaardigheden. Hierbij valt te denken aan kritisch en probleemoplossend denken, mediawijsheid, samenwerken, ICT-basisvaardigheden en sociale vaardigheden.
- Toenemend bewustzijn over groen en persoonlijk welbevinden: er is een grote behoefte aan een balans tussen maatschappelijk nut en een gezond ecosysteem. Groene kennis en groene skills zijn steeds vaker een onderdeel van multidisciplinaire oplossingen voor bijvoorbeeld de inrichting van de leefomgeving en de omgang met dieren.
- Voedselzekerheid in het mondiale speelveld: de wereldbevolking en de vraag naar duurzaam geproduceerd

voedsel groeien. Met een krimpend landbouwareaal betekent dit dat er veel behoefte is aan specifieke kennis om dit te realiseren.

- Globale context: de uitdagingen van groene transitie kennen letterlijk geen grenzen. Dit vraagt om een internationale aanpak die disciplines en sectoren met elkaar verbindt en onderwijs dat wereldburgers opleidt met een onderzoekende houding en een mondiaal bewustzijn.
- Behoeftte aan flexibiliteit en maatwerk in het onderwijs: de arbeidsmarkt vraagt werknemers die duurzaam inzetbaar blijven. Dit vraagt om korte scholing en flexibele onderwijsprogramma's om snel nieuwe vaardigheden onder de knie te krijgen en up-to-date te blijven.
- Onderwijsvernieuwing: dankzij technologische ontwikkelingen krijgen leerlingen en studenten eenvoudiger toegang tot kennis. Het belang van goede begeleiding neemt hierbij toe. Inzicht in het eigen leerproces staat centraal voor leerlingen, studenten en cursisten. Daarbij is een lerende cultuur onmisbaar, met een persoonlijke benadering en coachend docentschap.
- Demografie en diversiteit: op de lange termijn neemt het aantal leerlingen en studenten af en blijft de arbeidsmarkt krap. Om het aantal onderwijsdeelnemers op peil te houden, zijn creativiteit en flexibiliteit nodig. Kennis aanbieden aan internationale doelgroepen biedt kansen. Aandacht voor diversiteit is daarbij belangrijk, Aeres wil iedereen een veilige leeromgeving bieden.
- Aeres heeft ook als werkgever te maken met een krappe arbeidsmarkt en wil getalenteerde arbeidskrachten aan zich blijven binden door een aantrekkelijke werkgever te zijn.

1.2.2 Ambities

In antwoord op de bovenstaande uitdagingen heeft Aeres de ambitie om toonaangevend te zijn in praktijkgericht beroepsonderwijs en ondersteunend onderzoek op het gebied van agro, food, een groene leefomgeving, dier en techniek. Aeres leidt Groene Veranderaars op. Als deze jonge mensen en (ervaren) professionals te maken krijgen met transitie, durven ze keuzes te maken. Ze denken oplossingsgericht. Ze stappen uit de rij als dat nodig is en ze dragen bij aan een duurzame en leefbare wereld.

Aeres heeft een breed onderwijsaanbod. Ze stoomt talenten klaar voor de arbeidsmarkt en ze is onderscheidend in groen; ook voor mensen die uiteindelijk niet in de groene sector gaan werken. Het onderwijs en onderzoek van Aeres dragen bij aan acht Sustainable Development Goals (SDG's, zie § 1.3).

Leerlingen en studenten van Aeres doen toegepast groen onderzoek en haar lectoren en practoren hebben een directe lijn met het onderwijs. Kennis delen zorgt namelijk voor inspiratie en die inspiratie leidt vervolgens tot innovaties.

1.2.3 Strategische prioriteiten

Om de ambities waar te maken geeft Aeres voorrang aan de drie onderstaande strategische doelen.

Het Aeres-aanbod aanscherpen tot toonaangevend groen

Het eerste doel is om leerlingen, studenten en cursisten vanwege haar grote kennis van het groene domein nadrukkelijk voor Aeres te laten kiezen. Om toonaangevend te zijn en te blijven, werkt Aeres aan de aanscherping van haar huidige opleidings- en onderzoeksaanbod. Aeres doet dit bij zowel nieuwe als bestaande activiteiten en met behulp van vastgestelde criteria. Deze criteria helpen om te bepalen in hoeverre een bepaalde activiteit (nog) past bij de strategische koers gewenst en of de activiteit realistisch is in de zin van financiële haalbaarheid en uitvoerbaarheid.

Leven Lang Ontwikkelen tot bloei brengen in onze organisatie

De maatschappij verandert en daarmee ook haar behoefte aan een Leven Lang Ontwikkelen (LLO): bijscholing, nascholing en omscholing. Met een divers en praktijkgericht aanbod cursussen en opleidingen op het gebied van agro, dier, food, techniek, groen & bloem, ontwikkelen & ondernemen en persoonlijke ontwikkeling speelt Aeres in op deze maatschappelijke ontwikkeling. Om dit goed te doen, verbetert Aeres haar interne organisatie op het vlak van LLO en bundelt ze krachten waar mogelijk.

De markt vraagt om flexibele onderwijsprogramma's met maatwerk voor cursisten én voor bedrijven en organisaties. Daarom stemt Aeres de organisatie en de inzet van docenten en trainers daarop af.

De interne samenwerking maximaliseren

Aeres is de enige groene kennisinstelling in Nederland die praktijkgericht beroepsonderwijs aanbiedt op alle niveaus. Vergeleken met andere onderwijsinstellingen biedt dit, naast een soepele interne doorstroom, voordelen op het gebied van het uitwisselen van kennis en (praktijk)faciliteiten. Het intensiveren hiervan versterkt de kwaliteit van het onderwijs. Bij interne samenwerking gaat het enerzijds over horizontale samenwerking: samenwerken en kennis delen tussen locaties en opleidingen binnen dezelfde Aeres-instelling. Daarnaast is er verticale samenwerking tussen de verschillende onderwijssoorten. Hierbij profiteert Aeres van de inhoudelijke verbanden tussen onderwijs en onderzoek van hbo, mbo en vmbo en het breed gebruik van haar bijzondere praktijkfaciliteiten.

1.2.4 Randvoorwaarden

Aeres onderscheidt een aantal onderwerpen die zij binnen de organisatie moet versterken om de strategie te kunnen realiseren. De thema's waar extra inzet naartoe gaat zijn:

- Onderwijskundig leiderschap en onderwijskundige visie: om sterk te staan in onderwijs en onderzoek gaat Aeres nog meer sturen op onderwijskundige kwaliteit, zowel vakinhoudelijk als didactisch/pedagogisch.

- Toonaangevende docenten: de docenten bepalen voor een belangrijk deel hoe leerlingen, studenten en cursisten hun onderwijs ervaren. Aeres investeert hierin, onder meer door docenten te begeleiden in hun (persoonlijke) ontwikkeling. Het uitgangspunt is daarbij dat docenten alle kennis en kunde van Aeres kunnen benutten. Zo draagt bijvoorbeeld de ervaring die Aeres Hogeschool Wageningen als docentenopleider heeft met de vragen van en veranderingen in het werkveld ook bij aan de persoonlijke en professionele ontwikkeling van Aeres-docenten.
- Be good and tell it: Aeres wil haar naamsbekendheid vergroten en haar reputatie versterken en zet hiervoor een gecoördineerde en gezamenlijke marketing- en communicatieaanpak in.
- Blended learning: onze maatschappij digitaliseert razendsnel. Als toonaangevend opleider moet Aeres daarom state-of-the-art digitale faciliteiten hebben. Ze gaat dan ook verschillende verbeteringen doorvoeren, onder meer op het gebied van blended learning en gamification.
- Leiderschap en gedrag: samen de strategie uitvoeren vraagt om leiderschap. Aeres verankert de strategische keuzes in haar plannen en processen. En dat doet ze samen met alle leidinggevendenden. Zo ontstaat er een gecoördineerde aanpak.

1.2.5 Ontwikkeling en innovatie

Door samen te werken op het gebied van ontwikkeling en innovatie creëren de instellingen van Aeres en hun (bedrijfs) activiteiten meer gezamenlijke capaciteit, wat de inbedding van de strategie in de gehele organisatie versterkt. Hierdoor zal de kracht van Aeres sterker naar voren komen en dit heeft een positieve uitwerking op alle bedrijfsactiviteiten. Het samen leren, samen groeien en samen vernieuwen vanuit een innovatieprogramma is leidend voor centrale ontwikkeling en innovatie.

Sinds 2018 besteedt Aeres 1% van de onderwijsbijdrage van het vmbo, mbo en hbo aan Aeres-brede ontwikkelings- en innovatieactiviteiten.

De unieke brede samenstelling van de organisatie biedt tal van ontwikkelings- en innovatiekansen voor het creëren van synergie en meerwaarde, onder andere:

- het horizontaal (binnen de Aeres-instellingen) en verticaal (tussen de Aeres-instellingen) delen en ontwikkelen van kennis over de verschillende domeinen;
- het laten doorstromen van onderzoeksresultaten via de lectoraten en de practoraten naar het hbo, mbo, vmbo en Leven Lang Ontwikkelen;
- het (in gezamenlijkheid) tot stand brengen en vertalen van noodzakelijke innovaties voor huidige en toekomstige beroepsbeoefenaren;
- het via verschillende marktvensters leggen van contacten met de buitenwereld en het actief delen van kansen met collega's;
- het optimaliseren van de doorlopende leerlijn vmbo-mbo-hbo-universiteit;
- het gezamenlijk versnellen op strategische speerpunten.

De resultaten op het gebied van ontwikkeling en innovatie staan in § 1.9.2, Resultaten Aeres-brede activiteiten en (interne) projecten en § 10.9.2, Ontwikkeling & Innovatie.

1.3 Duurzaamheid en maatschappelijk debat

Groen en duurzaamheid zijn brede begrippen. Aeres bedoelt met groen zowel het agrarische domein waaruit ze is ontstaan als het domein met ontwikkelingen als natuurherstel en vergroening van het stedelijke gebied. Aeres wil in beide domeinen onderscheidend zijn: ze raken elkaar en lopen in elkaar over. Met haar activiteiten en de mensen die ze opleidt draagt Aeres onder meer bij aan het:

- ontwikkelen en versterken van circulaire voedselsystemen;
- beschermen van de biodiversiteit en een gezonde leefomgeving;
- verduurzamen van eiwitbronnen voor menselijke consumptie;
- terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen in land- en tuinbouw.

Sustainable Development Goals (SDG's)

Aeres werkt binnen deze groene kaders aan acht van de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. Dit zijn wereldwijde, duurzame ontwikkelingsdoelstellingen voor een betere leefwereld in 2030. Aeres draagt met al haar onderdelen bij aan deze acht doelstellingen:

- geen honger;
- kwaliteitsonderwijs;
- schoon water en sanitair;
- duurzame steden en gemeenschappen;
- verantwoorde consumptie en productie;
- klimaatactie;
- leven in het water;
- leven op het land.

Toegevoegde waarde in het maatschappelijke debat

De noodzaak om veranderingen door te voeren in het groene domein is groot en het is belangrijk om de wereld duurzaam leefbaar te houden. Aan het maatschappelijke debat hierover levert Aeres een belangrijke bijdrage. Niet door te polariseren en voor te schrijven wat goed of fout is. De meerwaarde van Aeres is dat ze leerlingen, studenten en cursisten verschillende richtingen voor oplossingen kan aanreiken met de wetenschappelijk onderbouwde informatie van de kennisinstelling. Hierdoor kunnen zij als kundige en kritische wereldburgers omgaan met of zelfs richting geven aan de transitie die aan de orde zijn.

1.3.1 Duurzaamheid in de praktijk

Aeres laat leerlingen, studenten en cursisten vanuit diverse perspectieven naar duurzaamheid kijken. Zo kunnen bepaalde vraagstukken bijvoorbeeld opgelost worden door het toepassen van technologie of circulariteit, of juist een

combinatie hiervan. Aeres laat de verschillende perspectieven onder andere zien op praktijklocaties, waaronder Aeres Farms, waar zowel biologische en biologisch-dynamische als technologie-gedreven landbouwsystemen in gebruik zijn. Met lesmethodes, zoals Leren voor Duurzame Ontwikkeling, besteedt Aeres in het onderwijs veel aandacht aan transitiegericht opdrachten. Ook door middel van speciale projecten komen leerlingen en studenten in aanraking met duurzaamheid. Enkele voorbeelden hiervan zijn de Schoolkantine Challenge en de opzet van een praktijkgericht programma binnen Aeres VMBO. Ook is er het project Groene Start, waarmee Aeres-scholen aan de slag gaan om gestructureerd de biodiversiteit op het schoolterrein in kaart te brengen en te verhogen.

Diverse locaties van Aeres nemen deel aan het programma Eco-Schools en ook in de eigen bedrijfsvoering besteedt Aeres veel aandacht aan duurzaamheid. Dit gebeurt onder andere in de vorm van verduurzaming van gebouwen, het gebruik van schone energie en het werken aan duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Op een aantal locaties werkt Aeres met de Whole School Approach voor duurzame ontwikkeling.

1.4 Organisatie(structuur)

Aeres bestaat uit zes stichtingen. Het College van Bestuur van de hoofdstichting Stichting Aeres Groep vormt het bestuur van deze stichtingen. De Raad van Toezicht van Stichting Aeres Groep vormt de Raad van Toezicht van alle stichtingen. De Raad van Toezicht ziet toe op de uitvoering van werkzaamheden en de uitoefening van bevoegdheden door het College van Bestuur en staat het bestuur met advies terzijde.

Sinds de oprichting op 1 januari 2004 is Aeres via (bestuurlijke) fusies uitgebreid en heeft ze zich ontwikkeld tot een veelzijdige, krachtige organisatie (zie organogram op de volgende pagina). Elke (bedrijfs)activiteit valt onder een van de zes stichtingen. Elke stichting heeft haar eigen statuut dat bevoegdheden en verantwoordelijkheden beschrijft, conform de wettelijke regelgeving. Alle instellingen en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten (onder andere bv's) uit het Aeres-organogram komen in dit jaarverslag aan bod. Op de website aeres.nl staat onder het kopje Over Aeres meer informatie over het College van Bestuur en de Raad van Toezicht.

1.4.1 Scheiding verantwoordelijkheden Raad van Toezicht en College van Bestuur

De wijze waarop Aeres haar bestuur en organisatie inricht, ligt vast in de eigen governance, zoals uitgewerkt in de besturingsfilosofie en het bestuursreglement.

Stichting Aeres Groep heeft een Raad van Toezicht en een tweehoofdig College van Bestuur. De overige stichtingen en onderliggende rechtspersonen hebben een eigen directie. De besturing van de verschillende stichtingen is strikt

gescheiden. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in afzonderlijke bestuursvergaderingen per stichting en aparte jaarrekeningen.

Het Aeres-managementteam (Aeres MT) bestaat uit het College van Bestuur en de (instellings)directeuren van Aeres PrO, VMBO en MBO, Aeres Hogeschool, Stichting Aeres Tech en Stichting Agrotransfer Dronten.

Op basis van mandaat, maar met behoud van de volledige verantwoordelijkheid van het College van Bestuur, sturen de verschillende (instellings)directeuren hun eigen instelling en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten aan. Binnen de onderwijsinstellingen zijn vervolgens locatie- en faculteitsdirecteuren aangesteld. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden liggen vast in het bestuursreglement en functieprofielen. Het College van Bestuur wordt zo volledig mogelijk geïnformeerd om adequaat sturing te kunnen geven.

Het College van Bestuur werkt vanuit het Bestuursbureau in Ede met ondersteuning van een aantal stafdiensten. Hoofdstuk 10 beschrijft de activiteiten van het Bestuursbureau.

Voor een overzicht van de onderdelen waarover het College van Bestuur de bestuurlijke bevoegdheid heeft, zie het organogram op pagina 17.

1.4.2 Organisatieontwikkeling

Deze paragraaf geeft de ontwikkelingen weer die van invloed zijn op het organogram en/of de toelichting daaronder. Ook benoemt Aeres hier ontwikkelingen die indirect relevant zijn voor de organisatie(structuur) of het werk dat het Bestuursbureau doet. Bijvoorbeeld omdat er iets in de grotere context is gewijzigd. Specifieke organisatieontwikkelingen komen terug bij de (onderwijs)activiteiten.

- Op 23 september 2024 verwerft Stichting Aeres Tech een belang van 100% in Vakbekwaamheids-centrum Barneveld bv (VCB). VCB bv maakt met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2024 deel uit van Stichting Aeres Tech.

1.5 Governance

Aeres zorgt stelselmatig voor afstemming en samenhang tussen goed onderwijs, maatschappelijk verantwoord bestuur en verantwoording. De instellingen van Aeres en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten houden op allerlei manieren contact met medewerkers, deelnemers (leerlingen, studenten, cursisten), ouders en externe relaties over het realiseren van de visie en de doelstellingen.

Transparantie en integriteit

Aeres geeft inzicht in haar kwaliteiten en prestaties. Ze informeert medewerkers, leerlingen, studenten, deelnemers en externe relaties over beleid, activiteiten en ontwikkelingen, bijvoorbeeld via dit jaarverslag, de Aeres-nieuwbrief, nieuwsberichten op de website(s) en social media of door bijeenkomsten.

1.5.1 Branchecodes zijn leidend

Aeres onderstreept het belang van good governance zoals dat ook in de verschillende landelijke branchecodes is vastgelegd. Aeres leeft de branchecodes goed bestuur van de hogescholen, het mbo en het vo systematisch na als leidraad voor de principes, uitgangspunten en verantwoordelijkheden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht. Het bestuur handelt op basis van de geformuleerde waarden: verantwoordelijkheid, samenwerking, integer, openheid en lef.

De bezoldiging van de bestuurders van Aeres blijft binnen de kaders van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Voor meer informatie zie § 2.4 en § 12.4 en de jaarrekening.

Tegenstrijdige belangen

Binnen Aeres vindt in 2024 een transactie plaats waarbij tegenstrijdige belangen spelen die van materiële betekenis zijn voor Aeres. Er doen zich geen tegenstrijdige belangen voor die van materiële betekenis zijn voor de afzonderlijke leden van het College van Bestuur.

Transactie met tegenstrijdige belangen in 2024:

- In 2024 maakt Aeres nieuwe prijsafspraken voor de dienstverlening van Aeres Agree aan Stichting Aeres Groep. Daarbij zijn, naast het College van Bestuur, de directeur van Aeres Agree en het hoofd P&O betrokken.

1.5.2 Intern beheers- en controlesysteem

Aeres moet laten zien dat zij een goed werkend intern beheers- en controlesysteem heeft, dat zij een reëel beeld heeft van haar toekomst, dat ze risico's tijdig signaleert en dat ze vervolgens maatregelen neemt om de gevolgen van de risico's te beheersen.

Beleids- en kwaliteitscyclus (PDCA)

Aeres gebruikt over de hele breedte dezelfde planning- en control-cyclus. Sinds 2023 werkt Aeres met het strategiedocument 2023-2027 (zie § 1.2). Iedere instelling formuleert binnen die strategische koers en kaders een eigen meerjarenplan dat de kaders geeft waarbinnen de faculteiten of locaties of bedrijven, teams en uiteindelijk individuele medewerkers hun (jaar)plannen ontwikkelen en uitvoeren. De stafdiensten van het Bestuursbureau stellen binnen dezelfde kaders een jaarplan op. Het College van Bestuur toetst het voorgenomen beleid van een instelling of (bedrijfs)activiteit (inclusief de stafdiensten) aan het strategiedocument en bespreekt de (jaar)plannen regelmatig met de directies van de instellingen en stafdiensthooften, mede aan de hand van voortgangsrapportages.

De wijze waarop Aeres PrO, VMBO en MBO hun kwaliteitszorg binnen deze kaders uitvoeren, staat in § 3.4.1, § 3.9, § 3.15 en § 3.26. Voor Aeres Hogeschool staat het in § 4.8, voor Aeres Farms in § 5.6, voor Aeres Tech in § 6.13, voor Aeres Agree in § 7.3.5 en voor het Bestuursbureau in § 10.10.

Controle en risicomanagement

De Raad van Toezicht van Aeres geeft het accountantskantoor de opdracht voor de controle van de (geconsolideerde) jaarrekeningen van Stichting Aeres Groep en Stichting Aeres Tech (voorheen Stichting PTC+) en van de jaarrekeningen van de entiteiten behorend tot Stichting Aeres Farms, Stichting Agrotansfer Dronten en twee kleinere stichtingen. Dit kantoor voert een interim-controle uit die in overeenstemming is met de in Nederland van toepassing zijnde controle- en overige standaarden. De in de controle betrokken voorschriften van het ministerie van OCW liggen vast in het onderwijscontroleprotocol OCW 2024.

De accountantscontrole behorend bij de jaarrekening en het jaarverslag 2024 vindt in goed overleg plaats.

Aeres benoemt jaarlijks de belangrijkste risico's in de kaderbrief en maakt hierbij onderscheid tussen generieke/ gezamenlijke risico's op Aeres-niveau en specifieke risico's per instelling.

De directies van de instellingen en de stafdiensthooften beschrijven in hun jaarplan de instellingsspecifieke risico's en monitoren deze middels de voortgangsrapportages aan het bestuur.

Verantwoording

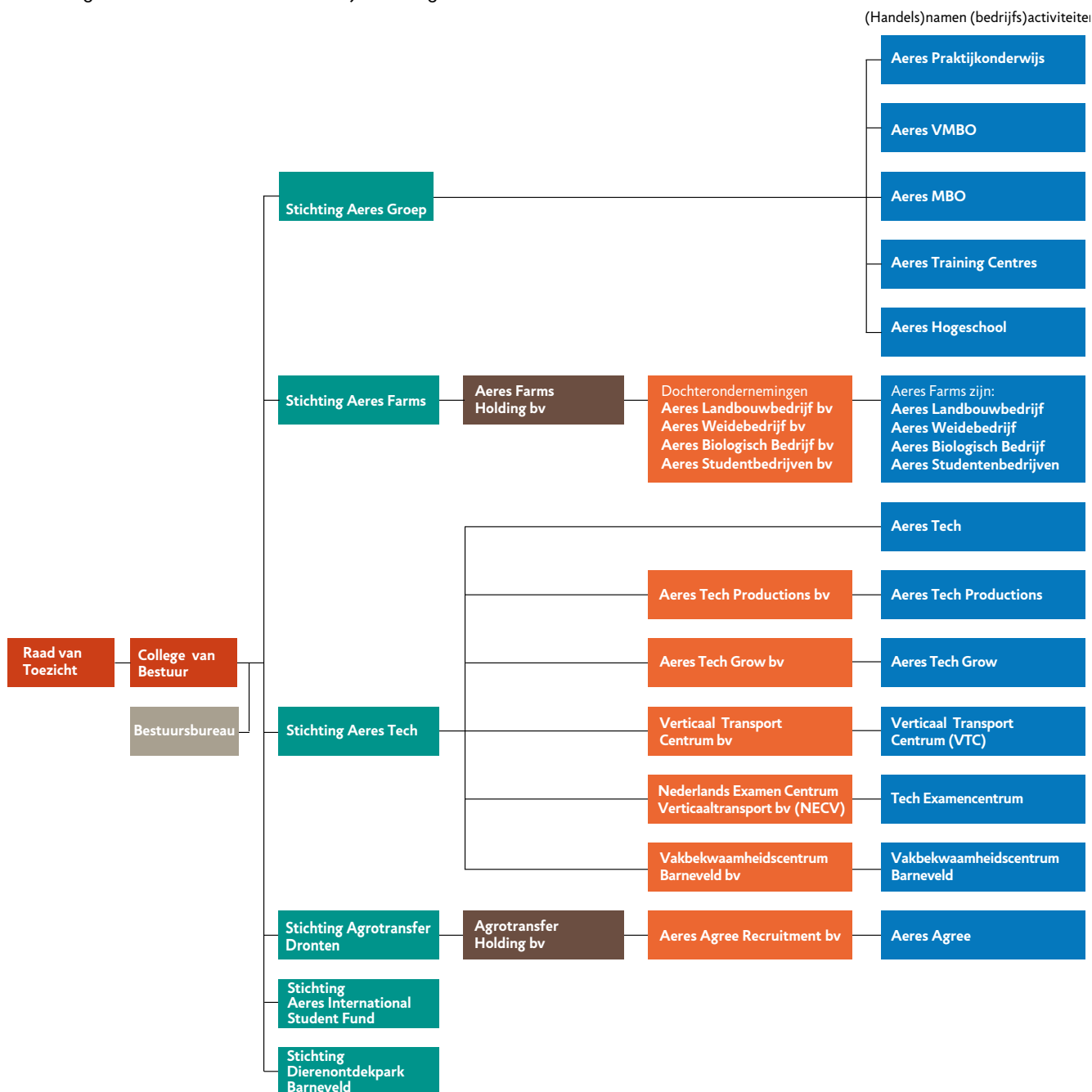
Het opstellen van het jaarverslag is een jaarlijks terugkerende wettelijke verantwoordingsverplichting. Aeres gebruikt deze wettelijke verplichting om een van haar strategische doelen te realiseren: het open communiceren met en naar alle betrokkenen bij de organisatie. Het jaarverslag beschouwt zij als hét verantwoordingsdocument voor iedereen die geïnteresseerd is in het reilen en zeilen van heel Aeres: overheid, Onderwijsinspectie, ouders, deelnemers, gemeentes, bedrijven en andere instellingen. Op de locatiewebsites van Aeres VMBO en Aeres MBO staan locatiespecifieke wetenswaardigheden.

1.6 Horizontale dialoog

Aeres wil transparant en helder communiceren met alle, direct en indirect, bij de organisatie betrokken doelgroepen. Het doel van de horizontale dialoog is informeren, gevoed worden, responsief zijn, leren en innoveren. Het College van Bestuur en de medewerkers nemen actief deel aan allerlei platforms, landelijke projecten, samenwerkingsverbanden en dergelijke. De horizontale dialoog vindt plaats op het niveau van het collectief en per instelling of (bedrijfs)activiteit. Afhankelijk van het soort activiteit of de aard van een besluit worden belanghebbenden hierbij betrokken.

De Aeres-instellingen en de daarbij horende (bedrijfs) activiteiten geven op hun eigen wijze invulling aan de horizontale dialoog. De paragrafen met meer informatie over de horizontale dialoog per instelling of (bedrijfs)activiteit zijn § 3.2.2 (Aeres PrO, VMBO en MBO), § 3.6.3 Aeres Praktijkonderwijs, § 3.11.5 (Aeres VMBO), § 3.20.5 (Aeres MBO), § 4.5 (Aeres Hogeschool), § 5.4 (Aeres Farms), § 6.5 (Aeres Tech), § 7.2.1 (Aeres Agree), en § 10.3 (Bestuursbureau).

Het College van Bestuur heeft de bestuurlijke bevoegdheid over:

Toelichting

Binnen Stichting Aeres Groep functioneert een College van Bestuur op grond van de WEB en de WHW.

Het College van Bestuur van Aeres heeft de bestuurlijke bevoegdheid over de volgende zes stichtingen:

- 1 Stichting Aeres Groep gebruikt de volgende handelsnamen:
 - > Aeres PrO, VMBO en MBO is de koepel van:
 - Aeres Praktijkonderwijs is gevestigd in Emmeloord.
 - Aeres VMBO heeft vestigingen in Almere, Buitenpost, Ede, Emmeloord, Heerenveen, Leeuwarden, Lelystad, Maartensdijk, Nijkerk, Sneek en Velp.
 - Aeres MBO heeft vestigingen in Almere, Barneveld, Buitenpost, Dronten, Ede, Emmeloord, Heerenveen, Leeuwarden, Nijkerk, Sneek en Velp.
 - Aeres PrO, VMBO en MBO heeft drie trainingscentra: Aeres Training Centre Barneveld (expertisegebied Dier), Aeres Training Centre International (locatie Barneveld), Aeres Training Centre (expertisegebieden Agribusiness, Food en Groen & Bloem, locaties Dronten, Ede, Emmeloord, Leeuwarden en Velp).
 - > Aeres Hogeschool heeft faculteiten in Almere, Dronten en Wageningen.
- 2 Stichting Aeres Farms is 100% aandeelhouder van Aeres Farms Holding bv en de onderliggende bedrijven Aeres Landbouwbedrijf bv, Aeres Weidebedrijf bv, Aeres Biologische Bedrijf en Aeres Studentbedrijven bv. Aeres Landbouwbedrijf bv neemt deel in EWI Windpark bv.
- 3 Stichting Aeres Tech is 100% aandeelhouder van Aeres Tech Productions bv, Aeres Tech Grow bv (voorheen Fedecom Academy bv en Tech Examenbureau bv), VTC bv en NECV bv. Het bestuur van Stichting Aeres Tech vormt samen met het bestuur van de Nederlandse vereniging van ondernemingen op het gebied van Koudetechniek en Luchtbehandeling (NVKL) het bestuur van Stichting GO°. De directievoering van Stichting GO° is belegd bij de directeur van Stichting Aeres Tech. Aeres Tech neemt in 2024 het Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv over. Aeres Tech heeft expertisecentra voor koudetechniek en mobiele techniek.
- 4 Stichting Agrottransfer Dronten is 100% aandeelhouder van Agrottransfer Holding bv en het onderliggende bedrijf Aeres Agree Recruitment bv. De handelsnaam van alle drie is Aeres Agree.
- 5 Stichting Aeres International Student Fund (AISF) ondersteunt studenten van Stichting Aeres Groep en Stichting Aeres Tech.
- 6 Stichting Dierenontdekkamp Barneveld is een educatieve praktijkomgeving voor de sector dier. De handelsnaam is Van Dieren Ontdekkamp.

Medezeggenschap en klachtenregeling

Aeres richt haar medezeggenschap in op basis van de Wet op de ondernemingsraden (WOR), de Wet medezeggenschap op scholen (WMS) en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). De inrichting vormt een afspiegeling van de zeggenschapsverhoudingen binnen Aeres. De medezeggenschap komt compleet en uitvoerig aan bod in § 11.15 van het sociaal jaarverslag.

De klokkenluidersregeling van Aeres beschrijft hoe medewerkers, leerlingen, cursisten en studenten van Aeres kunnen omgaan met een ernstig vermoeden van een misstand binnen de (onderwijs)instellingen van Aeres. De klokkenluidersregeling is uitsluitend van toepassing wanneer de binnengekomen klacht of gemelde misstand niet past binnen de bestaande klachtenregelingen van Aeres. De regeling is beschikbaar via de website aeres.nl.

Externe contacten

Naast de wettelijk verplichte verticale verantwoording onderhoudt Aeres contacten met gemeentelijke en provinciale overheden. Daarnaast is er contact met de ministeries van OCW en LVVN.

De veelvuldige contacten met het bedrijfsleven vinden zowel via brancheorganisaties als rechtstreeks met individuele bedrijven plaats. Ook leerlingen en studenten vormen een belangrijke schakel in de contacten met het bedrijfsleven. Zo komen op alle vmbo-, mbo- en hbo-locaties vormen van stage en/of beroepspraktijkvorming voor. De hogeschool heeft daarnaast werkveld- en adviescommissies en/of adviesraden. Deze commissies en raden vormen een belangrijke schakel tussen het onderwijs en het bedrijfsleven.

Het College van Bestuur is veelvuldig op bestuurlijk niveau in gesprek met externe stakeholders. Elke instelling of de daarbij horende (bedrijfs)activiteit is doordrongen van het feit dat het belangrijk is om goede contacten met de buitenwereld en vooral het bedrijfsleven te onderhouden. Interne en externe samenwerking komen structureel terug in de voortgangsgesprekken tussen het College van Bestuur en de directies.

Onderwijsveld

De contacten met het onderwijsveld verlopen veelal via koepels zoals de VO-raad, MBO Raad en Vereniging Hogescholen. Daarnaast participeert Aeres in Connect Groen en de Groene Tafel. Connect Groen is een op samenwerking gericht netwerk van groene scholen voor vo en mbo. De Groene Tafel is het platform waarin alle groene kennisinstellingen strategisch samenwerken. Aan de Groene Tafel vindt overleg plaats over de kerntaken van de instellingen: het opleiden van leerlingen en studenten en het ontwikkelen, valideren en delen van kennis. Het doel daarbij is belangenbehartiging van de gezamenlijke groene kennisinstellingen bij en overleg met de overheid en het bedrijfsleven. De bestuurders van alle instellingen vormen de Groene Tafel en een viermanschap van bestuurders voert de regie.

Groenpact

Groenpact is een samenwerking tussen partijen uit het bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid (ministerie van LVVN). De betrokken partijen willen het groene kennis- en innovatiesysteem in Nederland verder versterken. Samen werken zij aan het realiseren van de gezamenlijke ambitie om internationaal voorloper te blijven op het gebied van het oplossen van grote mondiale en regionale vraagstukken met betrekking tot voeding, duurzaamheid en leefbaarheid. Groenpact legt verbindingen tussen het onderwijs, de beleidsdoelen en de daaruit voortkomende kennisopgaven rond kringlooplandbouw, klimaat en een duurzame concurrentiekracht. Belangrijke onderdelen van Groenpact zijn het CoE Groen, het CIV Groen en het CIV Water, en versnellingsprogramma's op het gebied van arbeidsmarkt, internationalisering, kennisdeling, digitalisering en technologie, en groen ondernemen.

Overige netwerken en samenwerkingsverbanden

Het College van Bestuur, dan wel medewerkers van het Aeres Bestuursbureau, is lid van of onderhoudt onder meer contacten met:

- verschillende kenniscoalities (samenwerkingsverbanden gericht op het verwaarden van kennis of innovatie);
- diverse regionale samenwerkingsverbanden met overheid, onderwijs en bedrijfsleven in Friesland, Flevoland en Gelderland;
- vakbonden;
- leveranciers en (financiële) dienstverleners;
- internationale relaties zoals ngo's.

De netwerken en samenwerkingsverbanden van de aangesloten onderwijsinstellingen, Aeres Tech en Aeres Agree staan beschreven in de desbetreffende hoofdstukken.

Communicatie

Aeres communiceert als geheel behalve via persoonlijk contact en deelname aan netwerken ook via digitale en geschreven communicatiemiddelen met de interne en externe doelgroepen.

Voor het op de hoogte houden van extern betrokkenen zet Aeres onder meer het jaarverslag, de Aeres-nieuwbrief, -websites en social media in. De centrale Aeres-website, www.aeres.nl, legt verbinding tussen de verschillende Aeres-activiteiten. Een deel van deze website dient als verantwoordingsinstrument voor heel Aeres. De verschillende Aeres-activiteiten hebben daarnaast een eigen website, zodat zij hun doelgroepen gericht kunnen bedienen.

Elke Aeres-instelling heeft een eigen marketing- en communicatieafdeling, die zich vooral bezighoudt met het werven van en de communicatie met deelnemers (leerlingen en hun ouders, studenten en cursisten) en klanten.

De resultaten van de stafdienst Corporate Communicatie zijn te lezen in § 10.8.

1.7 Publiek-private samenwerking

Aeres heeft zowel publieke als private activiteiten. Een deel van de private activiteiten valt onder separate stichtingen en bv's, een ander deel vindt plaats binnen de onderwijsstichting Stichting Aeres Groep. Zie organogram in § 1.4.1. Binnen de onderwijsstichting bestaat een duidelijke scheiding tussen publieke en private vermogensposities. De private activiteiten van Stichting Aeres Groep hebben aparte administraties, dan wel aparte kostenverbijzonderingen.

1.7.1 Visie op en beleid rond relatie publieke en private activiteiten

Samenwerking met het bedrijfsleven leidt tot publiek-private activiteiten. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de samenwerking een bijdrage moet leveren aan de corebusiness van Aeres: onderwijs, onderzoek en ondernemen, en dat de opgedane kennis resulteert (valorisatie) in kwalitatief beter onderwijs dat aansluit op de gevraagde kennis in de beroepspraktijk. Het door studenten opdoen van praktijkervaring door deel te nemen in onderzoeksprojecten

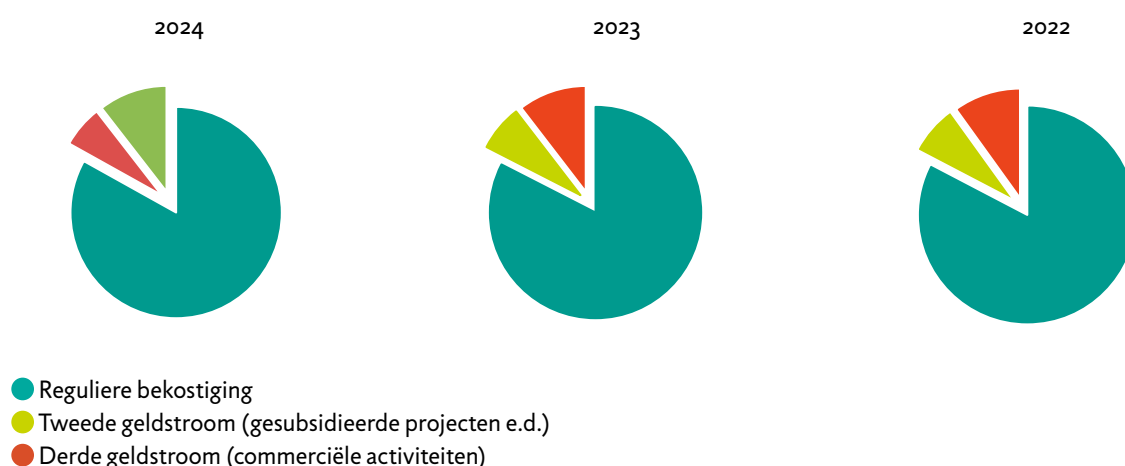
(bijv. als stage/afstudeeropdracht) is hiervan een mooi voorbeeld.

Het private opleidingsaanbod sluit aan bij het reguliere onderwijs of komt daaruit voort. Dat geldt voor de uit te voeren publiek-private activiteiten in het kader van Leven Lang Ontwikkelen (LLO) en voor Stichting Aeres Tech, die naast haar commerciële technische vakscholing, samen met roc Aventus, technische bbl-opleidingen voor bedrijven verzorgt. Voor (vraaggestuurd) onderzoek en (internationale) innovatie- en ontwikkelingsprojecten participeert Aeres in meerdere samenwerkingsverbanden. De hierbij betrokken partijen, zoals ngo's, bedrijfsleven, kennisinstellingen en andere onderwijsorganisaties, zijn samen verantwoordelijk voor de kosten en de inzet van mensen. De financiering van deze samenwerkingsverbanden hangt af van de opgezette structuur. In een dergelijk samenwerkingsverband werken de verschillende partijen als gelijkwaardige partners samen aan innovatie en/of verbinding rond een specifiek thema. Deze kenniscoalities zijn regelmatig publiek-private samenwerkingen.

Aeres Agree (Stichting Agrotransfer Dronten) legt tot slot de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt en levert daarmee een bijdrage aan de kennis die Aeres van de arbeidsmarkt heeft.

1.7.2 Proportionele inzet geldstromen publieke en private entiteiten Aeres

	Tweede geldstroom (gesubsidieerde projecten e.d.)	Derde geldstroom (commerciële activiteiten)	Percentage t.o.v. totale omzet
2022 Aeres	€ 14.314.003	€ 19.199.883	16,3%
2023 Aeres	€ 14.599.893	€ 21.663.593	16,3%
2024 Aeres	€ 13.297.640	€ 21.813.781	15,4%

Grafiek 1.1. Verhouding reguliere en niet-reguliere geldstromen 2022, 2023 en 2024

1.7.3 Aanpak en toetsen relevantie voor onderwijs

Het College van Bestuur toetst de bijdrage die de (gewenste) activiteiten leveren aan de corebusiness van Aeres jaarlijks via de jaarplannen van de Aeres-instellingen en hun (bedrijfs) activiteiten. Deze plannen toetst het College van Bestuur aan de missie, de visie en het strategisch beleidsplan van Aeres en het bespreekt deze met de directies van de instellingen. In de hoofdstukken van de onderwijsinstellingen staan de doelstellingen die de betreffende instelling heeft met de commerciële activiteiten. In de volgende paragraaf werkt Aeres de relatie tussen publiek en privaat verder uit.

1.7.4 Stichting Aeres Groep en de Beleidsregel investeren met publieke middelen in private activiteiten

In 2024 beoordeelt Aeres haar activiteiten met een privaat karakter in het kader van de Beleidsregel investeren met publieke middelen in private activiteiten. Deze paragraaf omvat de verantwoording voor de onderwijsstichting Stichting Aeres Groep. De puur private activiteiten, ondergebracht in aparte juridische entiteiten, zijn in deze paragraaf buiten beschouwing gelaten. De Stichting Aeres Groep is ook geen eigenaar van deze entiteiten, maar heeft uitsluitend zeggenschap. Zowel economisch als juridisch zijn het zelfstandige entiteiten. De verantwoording van deze activiteiten staat in deel III van het jaarverslag: Commerciële en dienstverlenende activiteiten.

Stichting Aeres Groep brengt zoals gezegd een duidelijke scheiding aan tussen publieke en private vermogensposities via aparte administraties, dan wel aparte kostenverbijzonderingen. Voor zover zij uren verantwoordt, werkt ze met een integrale kostprijs waarin ze vanaf 1 januari 2024 ook een risico-opslag opneemt. Het financieel kader voor de private activiteiten van Stichting Aeres Groep is dat ze minimaal resultaatneutraal moeten zijn. Daarbij is het uitgangspunt dat ze de kosten (inclusief overheadkosten) volledig toerekent.

Het Bestuursbureau van Aeres valt administratief onder Stichting Aeres Groep, maar werkt voor alle Aeres-stichtingen en de daaronder vallende (bedrijfs)activiteiten. Aeres belast de kosten van het Bestuursbureau door aan de stichtingen en hun (bedrijfs)activiteiten op basis van representatieve sleutels per kostensoort/stafafdeling. Zij belast de kosten alleen door voor zover een stichting gebruikmaakt van een kostensoort en die opneemt in de begroting. In 2024 belast Aeres € 786.414 aan kosten door aan de private entiteiten. De kosten van het Bestuursbureau zijn voor wat betreft de publiek-private activiteiten binnen Stichting Aeres Groep onderdeel van de integrale kostensystematiek middels een uurtarief.

In onderstaande tabel staan de belangrijkste private activiteiten die Stichting Aeres Groep op verschillende mbo-locaties en hbo-faculteiten uitvoert. Op basis van de bovengenoemde beleidsregel, opvolgende berichten en de handreiking vanuit de Vereniging Hogescholen is de beoordeling van deze activiteiten als volgt:

Onderwijs-soort	Private activiteiten van Stichting Aeres Groep	Beschrijving
Alle	Kantine	De kantines zijn als kleinschalig aan te merken. Aeres heeft een marktaandeel van ca. 0,9% bij het mbo en 0,8% bij het hbo. Bij het mbo zijn deze activiteiten verspreid over elf locaties en bij het hbo over drie faculteiten. Elke locatie/faculteit heeft een kleinschalige kantine die gericht is op gebruik door studenten en medewerkers. De kantines zijn buiten lestijden en in vakanties gesloten en treden niet in concurrentie met andere catering. De kantines zijn naar de visie van Aeres onlosmakelijk verbonden met de onderwijsinstelling en horen bij de publieke taak.
Hbo, mbo	Contractactiviteiten: cursussen, trainingen en coaching e.d.	De contractactiviteiten van Aeres MBO vinden plaats binnen de Aeres Training Centres, die van Aeres Hogeschool onder de naam AHpro. De Aeres Training Centres en AHpro maken voor hun activiteiten gebruik van het onderwijspersoneel en de onderwijsfaciliteiten. Door het gebruik van de faciliteiten en de inzet van onderwijspersoneel vallen deze activiteiten onder de Beleidsregel investeren met publieke middelen in private activiteiten. Voor zover de activiteiten leiden tot een waardepapier met een civiel effect en als ze hierbij niet in concurrentie treden, kan op basis van de handreiking van de Vereniging Hogescholen deze activiteit onder publiek (LLO) vallen. Naar verwachting is dat een klein deel van de Aeres-activiteiten. Voor 2024 ziet Aeres alle contractactiviteiten evenals in 2023 vooralsnog als privaat.

Onderwijs-soort	Private activiteiten van Stichting Aeres Groep	Beschrijving
N.v.t.	Verhuur ruimten: niet-onderwijsgebonden	Stichting Aeres Groep beschikt over vastgoed dat zij niet voor het eigen onderwijs gebruikt en verhuurt aan externe partijen. Dit vastgoed is ontstaan vanuit de private entiteiten die bij fusies in de stichting zijn terechtgekomen of door de vernieuwing van de onderwijshuisvesting van Aeres Hogeschool Dronten. De verhuur is derhalve een activiteit die volledig als privaat is te duiden. Aeres kan hierdoor huisvesting bieden aan projecten en aanverwante bedrijven. Stichting Aeres Groep muteert de exploitatieresultaten van deze verhuuractiviteit op haar private vermogen. Vanuit dit vermogen betaalt zij noodzakelijke investeringen in dit vastgoed.
Mbo, hbo	Verhuur ruimten: onderwijsgebonden	Stichting Aeres Groep beschikt over ruimten binnen de onderwijsgebouwen die zij verhuurt, gericht op het voorkomen van tijdelijke leegstand en/of beschikbaar stellen van ruimten voor een publieke activiteit. De verhuuropbrengst vloeit terug naar de publieke middelen. Gezien de landelijke discussie over de inhoud van de regeling wordt deze activiteit alsnog verantwoord conform de beleidsregel.
Hbo	Aanschuifonderwijs	Binnen Aeres Hogeschool vindt in beperkte omvang aanschuifonderwijs plaats. Daarbij kunnen deelnemers in reguliere groepen losse modules volgen. Dat doen ze om een diploma of erkend certificaat te verkrijgen en daardoor is deze activiteit op grond van de beleidsregel en de uitleg daarbij als een publieke taak aan te merken.
Hbo	Zijinstroom- en PDG-trajecten lerarenopleiding	Aeres Hogeschool biedt bij de faculteit Wageningen het traject Zijinstroom in beroep aan, alsmede PDG-trajecten (Pedagogisch Didactisch Getuigschrift) waarmee een lesbevoegdheid wordt behaald, maar geen bachelor- of masterdiploma wordt verkregen. Aeres benoemt deze activiteit in 2023 niet separaat, maar neemt deze mee onder de activiteit aanschuifonderwijs. Met ingang van 2024 merkt zij deze activiteit op basis van de brief van het ministerie van OCW van 13 december 2024 over het vervolg van de Beleidsregel investeren met publieke middelen in private activiteiten als privaat aan.
Mbo	Maatwerktrajecten	Aeres MBO voert een aantal maatwerktrajecten met bedrijven uit. Het gaat om 0,5% van het totaal aan mbo-inschrijvingen in 2024. De trajecten zijn gericht op het verkrijgen van een bbl-diploma of erkend certificaat. Dit is net als het aanschuifonderwijs van Aeres Hogeschool te beschouwen als een publieke taak.
Hbo	Deelname aan masters	Aeres Hogeschool biedt niet-bekostigde deelnemers de mogelijkheid om een in het CROHO-register geregistreerde master te volgen. Zij betalen daarvoor het instellingscollegegeld. Op grond hiervan is deze activiteit volgens de beleidsregel en de uitleg daarbij te beschouwen als een publieke activiteit.
Hbo	Activiteiten in het kader van toelating (o.a. pre-masters en assessments zij-instromers)	Voor zover studenten een voortraject nodig hebben voor toelating tot bekostigde opleidingen en masters, is deze activiteit ook als publiek aan te merken.
Mbo, hbo	Tweede geldstroom	Deze subsidiegelden komen van publieke (overheids)instanties en worden veelal uitsluitend toegekend aan publieke organisaties zoals het onderwijs. Aeres integreert de activiteiten die hieruit voortkomen in haar reguliere onderwijs- en onderzoeksactiviteiten. Voorbeelden zijn de lectoraten, practoraten, CoE's en RIF's. Aeres beschouwt dit als een publieke activiteit.
Mbo, hbo	Detachering	Stichting Aeres Groep detacheert medewerkers bij (tijdelijke) overcapaciteit aan publieke organisaties tegen kostprijsstarief met een (kleine) opslag, btw-vrijgesteld. Dit is als publiek aan te merken. In het geval dat Aeres medewerkers aan commerciële organisaties detacheert, is sprake van een private activiteit die tegen minimaal kostendekkend tarief plaatsvindt.

Conclusie

Van alle hierboven genoemde activiteiten classificeert Aeres alleen contractactiviteiten en detacheringen bij commerciële organisaties als private activiteiten, waarbij Stichting Aeres

Groep investeert met publieke middelen. Hieronder staat de uitwerking van deze twee activiteiten en van twee activiteiten (kantine en verhuur ruimten onderwijsgebonden) waarover momenteel nog veel discussie over het normenkader is.

Contractactiviteiten

Omvang van de baten

De omvang van de baten uit contractactiviteiten van Aeres Hogeschool en Aeres MBO bedraagt € 6.354.360.

Omvang van de geïnvesteerde publieke middelen en de mutatie daarvan in het verslagjaar

De toegerekende kosten voor deze activiteiten zijn € 6.483.553. Dat leidt tot een mutatie in het verslagjaar van € 129.193 negatief. Aeres monitort deze situatie en houdt vast aan het financieel kader dat het resultaat minimaal neutraal moet zijn en dat de activiteiten een meerwaarde voor het onderwijs hebben.

Beschrijving (risico)beleid en beheer

Het financieel kader voor deze activiteiten is dat ze minimaal resultaatneutraal moeten zijn. Daarbij is het uitgangspunt dat de instellingen de kosten (inclusief overheadkosten) volledig toerekenen. De wijze van risicomanagement ten aanzien van deze activiteiten is identiek aan die van de reguliere activiteiten. Zie § 1.5.2 en § 2.6.

Juridische en organisatorische inbedding (incl. verantwoordelijkheidstoebedeling)

De contractactiviteiten vallen juridisch onder Stichting Aeres Groep en kennen aparte administraties. De uitvoering en invulling ervan vallen onder de verantwoordelijkheid van de instellingsdirecties van Aeres Hogeschool en Aeres MBO. De hogeschool delegeert deze verantwoordelijkheid via de faculteitsdirectie naar de teams. Ieder team maakt de baten en lasten van deze activiteiten inzichtelijk via een kostenplaats. Aeres MBO werkt met aparte kostenplaatsen voor de Aeres Training Centres, waar aparte budgetverantwoordelijken voor zijn. Op dit moment is Aeres bezig om de backoffice van deze activiteiten centraal te organiseren. Zie ook het organogram in § 1.4.1.

Meerwaarde

Deze activiteiten zorgen voor een betere aansluiting van het reguliere aanbod op de arbeidsmarkt. De markt is vraaggestuurd, waardoor accountmanagers het aanbod relevant moeten houden. Dit werkt door in het reguliere aanbod, waardoor studenten waardevoller zijn voor de arbeidsmarkt. Voor docenten is het leerzaam om een doelgroep les te geven die dichter bij de arbeidsmarkt staat.

Zijnstroom- en PDG-trajecten lerarenopleiding

Omvang van de baten

De omvang van de baten in 2024 uit zijnstroom- en PDG-trajecten bij de lerarenopleiding Aeres Hogeschool Wageningen bedraagt € 391.960.

Omvang van de geïnvesteerde publieke middelen en de mutatie daarvan in het verslagjaar

Voor deze activiteit brengt Aeres de kosten in rekening. Hierdoor is ook geen sprake van geïnvesteerde publieke middelen.

Beschrijving (risico)beleid en beheer

Het financieel kader voor deze activiteiten is dat ze minimaal resultaatneutraal moeten zijn. Daarbij is het uitgangspunt dat de instellingen de kosten (inclusief overheadkosten) volledig toerekenen. De wijze van risicomanagement ten aanzien van deze activiteiten is identiek aan die van de reguliere activiteiten. Zie § 1.5.2 en § 2.6.

Juridische en organisatorische inbedding (incl. verantwoordelijkheidstoebedeling)

Deze vallen juridisch onder Stichting Aeres Groep en de uitvoering en invulling ervan vallen onder de verantwoordelijkheid van de instellingsdirectie van Aeres Hogeschool Wageningen.

Meerwaarde

De faculteit Wageningen kent dalende instroomcijfers. Deze activiteiten liggen sterk in het verlengde van de publieke activiteit die ze al biedt. Hierdoor ontstaat een betere profilering en positionering wat ten goede komt aan de continuïteit en stabiliteit van de faculteit. Ze sluiten ook aan op de inrichting van de groene onderwijsregio.

Detacheringen aan commerciële partijen

De meeste detacheringen hebben betrekking op andere onderwijsorganisaties of publieke organisaties, zoals samenwerkingsverbanden passend onderwijs en andere samenwerkingen, het College voor Toetsen en Examens, de Coöperatie Examens MBO et cetera. In 2024 vindt één detachering plaats aan een commercieel bedrijf.

Omvang van de baten

De omvang van de baten uit private detachering bedraagt € 10.440.

Omvang van de geïnvesteerde publieke middelen (kosten) en de mutatie daarvan in het verslagjaar (resultaat)

Het gaat om een incidentele detachering waarbij Aeres de kosten in rekening brengt. Hierdoor is ook geen sprake van geïnvesteerde publieke middelen.

Beschrijving (risico)beleid en beheer

Het financieel kader voor deze activiteiten is dat ze minimaal resultaatneutraal moeten zijn. Het uitgangspunt daarbij is het volgen van de btw-wetgeving omtrent vrijgestelde en belaste detachering en de bijbehorende toe te rekenen kosten.

Juridische en organisatorische inbedding (incl. verantwoordelijkheidstoebedeling)

De teams en locaties zijn verantwoordelijk voor het (tijdelijk) detacheren van personeel waar dit wenselijk is. De personeelsadministratie berekent de hiervoor in rekening te brengen kosten. De controle gebeurt vervolgens door de concerncontroller met fiscaliteit in de portefeuille. De meerwaarde van deze werkwijze is het effectief inzetten van tijdelijke overcapaciteit.

Kantine

Deze activiteit merkt Aeres conform de bovenstaande tabel aan als publieke activiteit. Gezien de landelijke discussie over de inhoud van de regeling wordt deze activiteit alsnog verantwoord conform de beleidsregel Investeren met publieke middelen in private activiteiten.

Omvang van de baten

De omvang van de baten uit kantineactiviteiten van Aeres Hogeschool en Aeres MBO bedraagt in 2024 € 1.455.697.

Omvang van de geïnvesteerde publieke middelen (kosten) en de mutatie daarvan in het verslagjaar (resultaat)

In de kantinekosten houdt Aeres geen rekening met het uitsplitsen van kosten voor eigen gebruik. In de basis belast Aeres alle kosten door waardoor geen sprake is van geïnvesteerde publieke middelen.

Beschrijving (risico)beleid en beheer

Het kader voor exploitatie van kantines is dat de faculteit/locatie de directe kosten doorberekent van het product inclusief een opslag voor de indirecte kosten. Hierbinnen maakt Aeres keuzes tussen optimale verkoopprijzen en betaalbaarheid voor de deelnemers. Ook maakt Aeres op basis van grootte keuzes tussen eigen beheer of inhuren van een kantineservice.

Juridische en organisatorische inbedding (incl. verantwoordelijkheidstoebedeling)

De exploitatie van kantines is de verantwoordelijkheid van de instellingsdirecties van de Aeres Hogeschool en van Aeres PrO, VMBO en MBO. Deze verantwoordelijkheid delegeren zij vervolgens naar de faculteiten en locaties.

Meerwaarde

Het exploiteren van een kantine op de locatie heeft meerwaarde voor deelnemers en medewerkers. Het is een service die Aeres aanbiedt die de faculteit/locatie een aangenamere plek maakt om de dag te besteden, lessen te volgen en anderen te ontmoeten.

Verhuur ruimten onderwijsgebonden

Deze activiteit merkt Aeres conform de bovenstaande tabel aan als publieke activiteit. Gezien de landelijke discussie over de inhoud van de regeling wordt deze activiteit alsnog verantwoord conform de beleidsregel Investeren met publieke middelen in private activiteiten.

Omvang van de baten

De omvang van verhuur ruimten onderwijsgebonden van Aeres Hogeschool en Aeres MBO bedraagt in 2024 € 168.858.

Omvang van de geïnvesteerde publieke middelen (kosten) en de mutatie daarvan in het verslagjaar (resultaat)

Het gaat om incidentele verhuur waarbij Aeres de kosten in rekening brengt. Hierdoor is ook geen sprake van geïnvesteerde publieke middelen.

Beschrijving (risico)beleid en beheer

Het kader voor de verhuur van onroerend goed is dat de faculteit/locatie tijdelijk capaciteit over heeft en de kosten voor gebruik in rekening brengt.

Juridische en organisatorische inbedding (incl. verantwoordelijkheidstoebedeling)

De verhuur van tijdelijk beschikbare ruimtes binnen het onderwijs is de verantwoordelijkheid van de instellingsdirecties van Aeres Hogeschool en van Aeres PrO, VMBO en MBO. Deze verantwoordelijkheid delegeren zij vervolgens naar de faculteiten en locaties.

Meerwaarde

Het verhuren van onderwijsgebonden ruimtes heeft meerwaarde voor de faculteit/locatie, omdat deze op deze manier tijdelijke leegstand kan voorkomen en bestaande kosten kan dekken.

1.7.5 Resultaten publiek-private samenwerkingen 2024

Ieder jaar beoogt Aeres voor korte of langere termijn samenwerkingen aan te gaan die relevant zijn voor haar onderwijs en onderzoek. Deze samenwerkingen komen voort uit het werk, uit ontwikkelingen, kansen en de marktvaart naar contractactiviteiten die zich voordoen in een verslagjaar. Aeres kan daarom vooraf geen kwantificeerbare doelen stellen voor het aangaan van deze samenwerkingen. Publiek-private samenwerkingen maken onderdeel uit van de tweede geldstroom, zie § 1.7.2.

In 2024 ontwikkelt Aeres concreet (feitelijke resultaten) onder meer (nieuwe) activiteiten samen met:

- organisaties in de Gelderse Vallei-regio rond het thema Leren voor Duurzaamheid;
- de Federatie van Nederlandse Ruitersportcentra (FNRS, versterken band praktijk en onderwijs);
- Stichting Technasium en het regionale technasiumnetwerk Flevoland (samenwerken aan oplossingen voor duurzame toekomst);
- Boerenbusiness (delen van informatie via inlog voor studenten);
- Jumping Amsterdam en Outdoor Gelderland (krijgen hulp van studenten);
- AB Vakwerk rond bbl-opleiding veehouderij niveau 2;
- De Groene Wereld en VBW voor de ontwikkeling van de basistraining Floral Design;
- AgriHolland Academy van AgriHolland bv rond de module Pelleting in Circular agriculture;
- FIT2030, het programma waarmee bedrijven in de levensmiddelentechnologie toekomstbestendig kunnen worden;
- Talentoogst, Colland en Cumela Opleiding & Training voor een gezamenlijk opleidingsprogramma;
- De Groene Wereld en brancheorganisatie Fedecom voor de ontwikkeling van online lesmateriaal;
- De Groene Wereld, IVN en SABE binnen de Green Deal Natuurinclusieve Landbouw;

- een partneruniversiteit in Bloemfontein, Zuid Afrika rond climate-smart agriculture;
- NIOO-KNAW, De Vlinderstichting, het Maasheggengebied, Cruydt-Hoeck en stadsoase rond 'rewilding' in schoolterreinen.

Doorlopende samenwerking

Naast de bovenstaande samenwerkingen die in een verslagjaar ontstaan, gaat Aeres ook langdurige verbindingen aan met (private en overheids)partners. Deze samenwerkingsverbanden komen vaak voort uit de werkwijze binnen het reguliere onderwijs en/of onderzoek.

Aeres is zelf in wezen een publiek-private samenwerking tussen het reguliere onderwijs (Stichting Aeres Groep) en de andere (commerciële) stichtingen. Deze laatste voeren private activiteiten uit, meestal in opdracht van derden. Die activiteiten dragen altijd bij aan de doelstellingen van Stichting Aeres Groep en waar mogelijk versterken de instellingen elkaar en voeren voor elkaar of samen werkzaamheden (voor derden) uit.

- Samenwerking binnen projecten gesubsidieerd vanuit het CoE Groen (§ 4.25.2), het Regionaal Investeringsfonds (RIF, § 3.25.1), de CIV's Groen en Water (§ 3.25.2) en financiers als Regieorgaan SIA en NWO. De private Aeres-activiteiten zijn hier ook bij betrokken: Aeres Farms als leer- en onderzoeksomgeving, Aeres Tech Productions ontwikkelt waar nodig moderne leermiddelen.
- De groene instellingen werken samen binnen Groenpact.
- De lectoraten van de hogeschool en de pratoraten van Aeres MBO voeren, al dan niet binnen samenwerkingsverbanden zoals hierboven genoemd, onderzoeks- of ontwikkelopdrachten voor derden (vaak het bedrijfsleven) uit. Voor de lectoraten, zie § 4.20 tot en met § 4.24. Voor de pratoraten, zie § 3.32.3.
- Aeres Hogeschool maakt deel uit van de Flevo Campus (zie o.a. § 4.3.1).
- Het mbo maakt gebruik van leerplekken bij bedrijven. Dit zijn geen stageplaatsen, maar praktijkleerplekken die zijn ingebed in het reguliere onderwijs.
- Leerlingen en studenten lopen stage bij bedrijven, bbl-leerlingen werken er.
- Stichting Warmonderhof en Aeres MBO Dronten werken al decennia samen aan opleidingen biodynamische landbouw.
- Aeres Tech verzorgt diverse bedrijfsscholingen voor bedrijven in de mobiele techniek en koeltechniek.
- De Aeres Training Centres onderhouden allerlei contacten met het bedrijfsleven en ontwikkelen en verzorgen ook samen met het bedrijfsleven opleidingen (zie § 3.34 - § 3.37).
- Aeres Training Centre International werkt samen met het Poultry Expertise Centre (PEC) en het Poultry Innovation Lab (PIL). Het voert trainingen uit die Nuffic financiert (zie § 3.36). De pluimveesector is nauw betrokken bij het PEC en het PIL.
- Binnen het Onderwijsakkoord Friesland (OAF) werken Friese mbo's, hbo's en instellingen voor wo samen. Aeres MBO is de trekker van het thema Circulariteit en inclusiviteit en de bijbehorende werkgroep. De werkgroep gelooft dat er meerwaarde ontstaat wanneer jongeren de kennis, de vaardigheden en de houding ontwikkelen die bijdragen aan een brede welvaart: voor henzelf en voor een sociaal en

ecologisch duurzame regio. De meerwaarde draagt ook bij aan een betekenisvolle, toekomstwaardige propositie van de noordelijke economie.

- In het kader van reguleren maakt Aeres MBO gebruik van het coördinatiepunt voor infra en groen, FIKS. FIKS brengt onderwijs, bedrijfsleven en overheid soepel en met regelmaat met elkaar in contact en is een samenwerking tussen NHL Stenden Hogeschool, Firda en de provincie Fryslân.
- Het bedrijfsleven, Aeres MBO en VHL onderhouden voor de bakkerij- en zoetwarenssector een platform om nu en in de toekomst de sector te voorzien van gekwalificeerde en gemotiveerde medewerkers, op alle niveaus. Deze samenwerking is gericht op het bevorderen van wendbaar vakmanschap, innovatie en ontwikkeling en het verbeteren van het imago van de sector. Samen werken ze aan voldoende instromers die lerend werken, werkend leren, duurzaam inzetbaar zijn en zich een leven lang kunnen ontwikkelen.
- In de coöperatie Zuivel Opleidingen Nederland (ZON) werken de opleidingsinstituten Aeres, Zone.college en Yuverta en particuliere opleider CBT samen. De drie opleidingsinstituten verzorgen nu binnen Nederland het leeuwendeel van de op zuiveltechnologie gerichte opleidingen Voedingsoperator, Productspecialist en Kwaliteitsmanager.
- Samenwerking rond vergroening van wijken, onder meer binnen het KennisCentrum Natuur en Leefomgeving en de relevante Aeres-lectoraten en -pratoraten. De VHG is als partner direct of indirect bij veel van de activiteiten betrokken, onder meer via de Groene Hotspot-locaties Velp en Noord-Nederland.
- Internationale samenwerkingsprojecten met consortia, waar onderwijs, ngo's, overheid en bedrijfsleven aan deelnemen (zie § 1.8).

1.8 Internationale activiteiten van Aeres

Groen onderwijs stopt niet bij de landsgrens: leerlingen, studenten en cursisten leven in een internationale samenleving met grote, actuele vraagstukken die een wereldwijde impact hebben. Voor Aeres is het internationale perspectief dan ook erg belangrijk. Met haar expertise draagt ze bij aan het oplossen van mondiale vraagstukken binnen het groene domein. Binnen Aeres komt internationalisering terug in vier activiteiten:

- internationalisering in de vorm van wereldburgerschap in de Nederlandse onderwijsprogramma's;
- internationaal onderwijs in Nederland (online, blended of op locatie) met behulp van Engelstalige trainings- en onderwijsblokken op mbo- en hbo-niveau;
- internationaal onderzoek in het mbo en hbo;
- internationale training en consultancy met inzet van docenten van het mbo en hbo om impact te maken in het buitenland en medewerkers internationale kennis en ervaring te laten opdoen.

Internationalisering kent binnen Aeres vele uitingsvormen en verschilt ook per instelling en (bedrijfs)activiteit. Elke instelling heeft een eigen verantwoordelijkheid voor het implementeren van de strategische keuzes en beleid op het gebied van internationalisering.

Naast de internationale werkzaamheden en projecten ontstaan er meer en meer Aeres-brede initiatieven en komt er steeds meer Aeres-breed aanbod. Hierbij presenteren de verschillende (bedrijfs)activiteiten zich op de internationale markt gezamenlijk onder de Aeres-vlag. Afstemming met betrekking tot internationale training- en consultancytrajecten en internationale onderwijs- en onderzoeksactiviteiten vindt plaats binnen het programmteam Internationaal. Aeres is actief betrokken bij internationale initiatieven vanuit Groenpact en aangesloten bij diverse netwerken zoals Europea, NL Knowledge House Indonesia, Hogescholen Internationale Betrekkingen, IEAE en NABC. In 2024 sluit Aeres aan bij het UASNL-netwerk om samen met een twintigtal Nederlandse hogescholen het toegepast onderzoek in Europese context te versterken.

Beleid internationalisering

Aeres stuurt expliciet op de doelstelling internationalisering. De centrale vraag in het bijbehorende beleid is: wat is de meerwaarde voor de leerling of student? Een internationaal profiel maakt Aeres aantrekkelijk voor toekomstige leerlingen, studenten, medewerkers, het bedrijfsleven en andere klanten.

Het beleid richt zich op meer samenwerking tussen de verschillende onderdelen van Aeres. Dit gebeurt op basis van een vastgesteld beleidskader Aeres internationaal. Dit kader beschrijft dat binnen Aeres iedere leerling of student een internationaal perspectief krijgt aangereikt. Dat kan door een activiteit in het buitenland, maar ook door ervaringen in de multiculturele omgeving dichtbij. Het Aeres-brede programmteam Internationaal voert de regie over de implementatie van het beleidskader en stuurt op (verdere) internationalisering van onderwijs en onderzoek. Daarnaast geeft Aeres Leven Lang Ontwikkelen ook internationaal vorm door kennis in de vorm van training en consultancy aan te bieden. Dit krijgt de komende jaren verder vorm.

Ontwikkeling ATCI

In 2024 maakt Aeres Training Centre International (ATCI) een belangrijke overgang door met betrekking tot de financiering en strategie. De subsidies vanuit Nuffic, die een cruciale rol spelen in de ondersteuning van onze internationale onderwijsinitiatieven, stoppen. Ondanks deze verandering zet Aeres de lopende projecten voort tot september. De realisatie blijft echter achter bij de doelstellingen.

Om toekomstbestendig te blijven, ontwikkelt ATCI in 2024 een nieuw businessplan met een sterkere commerciële insteek. Dit omvat het aanbieden van korte en lange opleidingstrajecten en meer inzet op marketing om de zichtbaarheid en impact van ACTI te vergroten. Deze strategische aanpassing stelt ATCI in staat om nieuwe financieringsbronnen aan te boren en de dienstverlening verder te professionaliseren.

Daarnaast vindt een belangrijke organisatorische wijziging plaats: ATCI gaat op in Aeres Training Centre Barneveld

(ATCB). De naam ATCI blijft echter gehandhaafd in marketing en communicatie, gezien de sterke naamsbekendheid van het merk. Het personeel wordt behalve voor internationale projecten ingezet voor trainingen van ATCB en lessen in het reguliere mbo-/hbo-onderwijs.

1.8.1 Resultaten internationaal 2024

Het grootste deel van het internationale aanbod vindt plaats binnen de (bedrijfs)activiteiten. De beschrijvingen staan in de hoofdstukken van de (bedrijfs)activiteiten:

- Aeres VMBO en MBO: voor het vmbo zie § 3.16, Internationalisering Aeres VMBO, voor het mbo zie § 3.29.1, Talentontwikkeling, kopje Internationalisering. Alle activiteiten van Aeres Training Centre International (§ 3.36) zijn internationaal.
- Aeres Hogeschool: in 2024 herzielt Aeres haar internationale opleidingsportfolio. Dit wordt mede ingegeven door het beleid van de Nederlandse overheid om het aanbod van Engelstalige bachelors en daarmee de internationale instroom te verkleinen. Er komen meer uitwisselingsmogelijkheden voor periodes van een tot enkele weken. Het gebruik van virtuele internationale samenwerkingsmogelijkheden wordt steeds uitgebreider. Aeres zet in op het versterken van het internationaliseren van het onderzoek.
- Aeres Tech heeft geen aparte paragraaf vanwege de volledige integratie van de vele internationale activiteiten in de dagelijkse bedrijfsvoering.
- Aeres Farms ontvangt geregeld buitenlandse gasten van de andere (bedrijfs)activiteiten.
- Aeres Agree organiseert in beperkte mate trainingen in het buitenland, vooral in opdracht van het bedrijfsleven.

De internationalisering van het Nederlandse onderwijs

Het aantal studenten met een buitenlandse nationaliteit dat in 2024 bij Aeres staat ingeschreven stijgt bij de Aeres Hogeschool naar 215 (208 studenten in 2023 en 177 studenten in 2022).

Bij Aeres MBO staan in 2024 29 studenten met een buitenlandse nationaliteit ingeschreven (31 studenten in 2023 en 34 studenten in 2022).

De studenten met een buitenlandse nationaliteit zijn zowel diplomastudenten als uitwisselingsstudenten. Voor een aantal partners ontwikkelt Aeres programma's op maat, waaronder het succesvolle climate-smart-agriculture-programma dat we in het voorjaar aan Franse studenten aanbieden.

In 2024 voert Aeres diverse virtuele internationale samenwerkingsprojecten uit, waarbij Nederlandse studenten samenwerken met studenten van partneruniversiteiten in Europa maar ook daarbuiten.

Binnen Erasmus maakt Aeres gebruik van de mogelijkheid voor Blended Intensive Programmes (BIP's), waarbij hogeschoolstudenten voor een kortere periode ergens in Europa meedoen aan een onderwijsprogramma. Zelf organiseert Aeres ook dit soort programma's, in 2024 in Wageningen en in Dronten.

Aeres gebruikt het Erasmus-project met de partneruniversiteit in Bloemfontein, Zuid-Afrika, om een stresstest uit te voeren op het gebied van climate-smart agriculture. De provincie Flevoland nodigt de hogeschool uit voor een bezoek aan Suriname. Tijdens het bezoek tekenen Aeres Hogeschool en de partneruniversiteit UNASAT een memorandum of understanding. Doel is docent- en studentmobiliteit, maar ook het delen van lesmaterialen en waar mogelijk gezamenlijk online onderwijs.

Internationale samenwerking in training en consultancy

In 2024 ontvangt Aeres Hogeschool Dronten de eerste groep studenten die een training krijgen in het kader van het MOBILISE-project. Het MOBILISE-project richt zich op het trainen van buitenlandse jongeren in Nederland op het gebied van tuinbouw en ondernemerschap, zodat ze met die ervaring een eigen bedrijf in hun thuisland Ethiopië, Egypte of Tunesië kunnen opzetten. Het project moet input geven aan beleidsmakers over hoe training in Europa de agrarische sector in Noord-Afrika kan versterken.

De Nederlandse overheid bouwt in 2023 het Orange Knowledge Programme (OKP) af. De introductie van de beoogde opvolger, het ontwikkelingsprogramma voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BHOS), loopt vertraging op. Daardoor is er geen budget voor nieuwe voorstellen. Aeres MBO rondt een project af in Zuid-Afrika, waarbij 98 docenten TVET (technical and vocational education and training) zijn getraind in horticultuur in combinatie met slim waterbeheer en hernieuwbare energie. Aeres MBO levert een bijdrage aan projecten in Oost-Afrika op het gebied van blended learning en besteedt veel aandacht aan het versterken van de contacten in Zuid-Afrika. Dit zal resulteren in een nieuwe internationale klas op het gebied van TVET-curriculumontwikkeling met betrekking tot water. Aeres Hogeschool Wageningen werkt aan een project op Bonaire, Saba en Sint Eustatius om manieren te zoeken waarop de eilanden meer zelfvoorzienend kunnen zijn wat betreft voedsel.

Op uitnodiging van de Nederlandse ambassade bezoekt Aeres Zuid-Korea, wat resulteert in een samenwerking met een agrarische school. Aeres krijgt het verzoek de school te ondersteunen bij het vernieuwen van het curriculum en het ontwikkelen van een agrarisch trainingscentrum naar het model van de Aeres Training Centres.

Aeres Training Centre International voert een aantal trainingsprojecten uit in Mozambique en Tanzania op het gebied van pluimvee (Tanzania) en value chain development (Mozambique), deels in samenwerking met collega's van Aeres Hogeschool. Daarnaast verzorgt Aeres er in de slipstream van de Eurotier Hannover trainingen aan bedrijven uit Zuid Korea en Saoedi-Arabië.

In 2023 neemt Aeres deel aan een missievoucher naar de Verenigde Arabische Emiraten (VAE). Dankzij de gunning van een projectvoorstel kan Aeres in de VAE onderzoek gaan doen naar manieren om de voedselzekerheid te verbeteren. De uitvoering van het project vindt in 2024 plaats.

1.9 Resultaten, ontwikkelingen en plannen 2024

Een samenvatting van de Aeres-brede resultaten in 2024 is te lezen in de inleiding Samen omdat... en cijfermatig in § 2.1, Kengetallen.

1.9.1 Interne en externe ontwikkelingen 2024

De groene sector is volop in ontwikkeling en daagt het onderwijs en daarmee Aeres uit om in te spelen op de ontwikkelingen. Interne en externe ontwikkelingen in de groene sector zijn de basis voor de strategie 2023-2027.

Interne ontwikkelingen

Het maximaliseren van de interne samenwerking is een van de strategische prioriteiten. De inzet hierbij is:

- het inperken van drempels die de flexibele inzet van medewerkers en docenten belemmeren;
- het herkennen van voordelen die ontstaan door samenwerking op expertisegebieden;
- het in kaart brengen van benodigde systemen en databases om kennis en expertise digitaal beschikbaar te maken voor onderwijs en onderzoek;
- het organiseren van een try-out om gezamenlijke roostervrije dagen te plannen voor docenten.

Externe ontwikkelingen

Acht externe ontwikkelingen vormen de basis voor de strategie 2023-2027 en zijn cruciaal voor het realiseren van de missie en visie van Aeres en de plannen voor 2024 en verder. Welke externe ontwikkelingen dit zijn, is te lezen in § 1.2.1.

1.9.2 Resultaten Aeres-brede activiteiten en (interne) projecten

Aeres streeft er in haar strategie 2023-2027 naar om de structurele samenwerking tussen haar instellingen te maximaliseren (zie § 1.2.3). Deze paragraaf is bedoeld voor instellingsoverstijgende activiteiten die Aeres wil of moet verantwoorden in haar jaarverslag en die zij niet kan toewijzen aan een van de instellingen.

Resultaten 2024

- Aeres stimuleert de doorstroom van vmbo naar mbo en hbo (zie § 3.12.3, 3.14 en 3.30.1 en § 4.7.3, 4.10 en 4.12.2).
- Aeres VMBO, Aeres MBO en Aeres Hogeschool nemen deel aan de Green Deal Natuurinclusieve Landbouw Groen Onderwijs (zie onder) en vooral Aeres Hogeschool Almere aan de Green Deal Eiwitrijke gewassen.
- Aeres vraagt in 2024 een subsidie aan bij Npuls voor een Center for Teaching & Learning (zie onder).

Green Deal Natuurinclusieve Landbouw Groen Onderwijs
Doel van deze Green Deal is om natuurinclusieve landbouw integraal en steviger te verankeren in het groene onderwijs, zowel op vmbo- en mbo- als op hbo-niveau én in het scholingsaanbod in het kader van Leven Lang Ontwikkelen. Met ingang van 2023 hanteert Aeres hiervoor ook de noemer agro-ecologie.

Belangrijkste resultaten 2024

- Opbrengsten van het projectteam Agro-ecologie, met vertegenwoordigers uit Aeres VMBO, MBO en Aeres Hogeschool:
 - een integrale visie op het thema agro-ecologie in relatie tot het Aeres-onderwijs;
 - concretisering van het Europees competentiekader voor duurzaamheid, GreenComp, in agro-ecologische competenties, met links naar relevant lesmateriaal voor vmbo, mbo en hbo;
 - ontwikkeling keuzedelen Agro-ecologie voor mbo, niveau 3 en 4;
 - ontwikkeling minor Agro-ecologie voor hbo;
 - professionalisering van docenten op het gebied van agro-ecologie.
 - uitwisseling HBO studenten Veehouderij en Toegepaste Biologie rond thema natuur en voedsel
- Ontwikkeling workshop en excursies, als manier om het gesprek over de balans tussen economie en ecologie te voeren.
- Diverse bijdragen aan landelijke werkgroep Natuurinclusieve landbouw in het onderwijs.
- Diverse bijdragen als (intern en extern) kennisambassadeur voor de Green Deal Natuurinclusieve Landbouw Groen Onderwijs.
- Publicatie lesmodules voor mbo en hbo: *Boer en omgeving – keuzes maken in een veranderende agrarische wereld*, met aandacht voor (transitie)competenties als systeemdenken, toekomstgericht denken en morele competenties.
- Mede-organiseren SABE-cursussen Natuurinclusieve Landbouw voor boeren en voor bedrijfscoaches.

Npuls: Center for Teaching & Learning (CTL, TLC in Dronten)

Een sleutelteam bestaande uit een programmadirecteur en twee onderwijsadviseurs namens Aeres (V)MBO en Aeres Hogeschool Aeres dient in 2024 een subsidieaanvraag bij Npuls in voor de ontwikkeling van een Center for Teaching & Learning (CTL). Aeres ziet het Centre for Teaching & Learning als een belangrijk middel om strategische speerpunten met elkaar en met de uitbouw van de digitale Aeres-omgeving (het virtuele huis) te verbinden. Het CTL is daarmee geen doel of organisatieonderdeel op zichzelf, maar een belangrijke drager van het strategische programma en de verbinder van mensen, locaties en innovaties. Het CTL heeft drie doelstellingen: organiseren, professionaliseren en innoveren vanuit een perspectief op digitale technologie en blended learning. Aeres Hogeschool Dronten noemt haar CTL teaching en learning centre (TLC, zie § 4.1 en 4.13.2). In het voorjaar van 2025 volgt een besluit over toekenning van de subsidie.

1.9.3 Aeres-brede plannen voor 2025 e.v.

Het strategiedocument 2023-2027 is leidend voor de plannen die de instellingen en (bedrijfs)activiteiten van Aeres ontwikkelen. De gemaakte strategische keuzes voor uitgangspunten, inhoudelijke speerpunten en een inhoudelijke focus vormen een leidend kader voor de begroting en jaarplannen.

In de jaarplannen beschrijven de diverse instellingen en (bedrijfs)activiteiten expliciet hoe zij zelf invulling geven aan de ontwikkelingen binnen de gestelde inhoudelijke kaders. Aeres stelt de jaarplannen van de instellingen binnen Stichting Aeres Groep, de (bedrijfs)activiteiten en de stafafdelingen in 2025 op volgens de A3-systematiek. Deze jaarplannen vormen samen met de financiële rapportages de basis voor de verantwoording van de directeuren en stafhoofden richting het bestuur.

Voor 2025 is de formulering van de focuspunten als volgt:

1. Alle onderdelen van Aeres voldoen aan de basiskwaliteit:
 - a. financieel gezond;
 - b. onderwijs en dienstverlening van voldoende kwaliteit;
 - c. duurzaam en toekomstbestendig personeelsbestand.
2. Leerlingen, studenten en cursisten van Aeres leren en begrijpen dat de mondiale vraagstukken van onze tijd een internationaal handelingsperspectief vereisen.
3. Het portfolio van Aeres is toonaangevend in groen praktijkgericht beroepsonderwijs.
4. Het onderwijs is gericht op het creëren van de best mogelijke leerervaring met alle (digitale)
5. middelen voorhanden.
6. Medewerkers geven vorm en inhoud aan het verzorgen van toonaangevend groen onderwijs.
7. Medewerkers werken intern samen en handelen vanuit een collectieve ambitie.
8. Aeres is een vanzelfsprekende samenwerkingspartner voor nationale en internationale partners in het onderwijs en het groene domein.

Middellange (2-5 jr.) en lange termijn (> 5 jr.)

De strategie 2023-2027 vormt de basis voor de focuspunten op de middellange termijn en op de lange termijn. De strategische prioriteiten worden beschreven in § 1.2.3.

2 Aeres-brede kengetallen, financiën en continuïteit

Leeswijzer

Dit hoofdstuk beschrijft de kengetallen en Aeres-brede (financiële) resultaten en is daarmee een geconsolideerde samenvatting en onderbouwing van en aanvulling op de jaarrekening.

Het beschrijft wat er in het verslagjaar is gebeurd, de toekomstverwachtingen (continuïteit) en de investeringen. De Aeres-strategie, die richting geeft aan de toekomstverwachtingen, is kort beschreven in hoofdstuk 1.

De verklarende woordenlijst staat in bijlage 1.

Inhoud

2.1	Kengetallen	30	2.5.3	Meerjarenbaten en -lasten	41
2.2	Financieel (strategisch) beleid	31	2.5.4	Meerjarenbalans	46
2.3	Financiële resultaten	32	2.5.5	Meerjarig investeringsbeleid en meerjarige financieringsbehoefte	48
2.3.1	Toelichting op de financiële positie op de balansdatum	32	2.5.6	Exploitatieresultaat per stichting of bv	51
2.3.2	Signaleringswaarde vermogensvorming	32	2.5.7	Treasurybeleid	54
2.3.3	Toelichting op het resultaat en wat daartoe heeft bijgedragen	33	2.5.8	Rapportage interne toezichthouder (Raad van Toezicht)	55
2.4	Vergoedingen en declaraties College van Bestuur	37	2.6	Risicomanagement	55
2.5	Continuïteit, risico's en investeringen Aeres	38	2.6.1	Beleid risicomanagement	55
2.5.1	Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	38	2.6.2	Resultaten risicomanagement 2024	55
2.5.2	Prognose leerlingen/studenten en ontwikkelingsformatie (fte)	38	2.6.3	Risicoprofiel - bandbreedte vermogen	58
			2.6.4	Alternatieve scenario's	58

Aanvullende en onderbouwende cijfers staan in de bijlagen 5 t/m 8.

Bijlage 10 is Helderheid in bekostiging.

De belangrijkste resultaten rond strategie, kwaliteit, samenwerking en bedrijfsvoering zijn gegeven in de inleiding Samen omdat... De financiële resultaten staan beschreven vanaf § 2.3.

De plannen die Aeres heeft voor het komende jaar en de jaren daarna staan in § 1.9.3. De plannen liggen in het verlengde van het strategische beleid (§ 1.2 e.v.)

2.1 Kengetallen

Op 31 december 2024 heeft Aeres 2.120 medewerkers (1.639,5 fte) in dienst. Dit is meer dan in 2023 (2023: 2.087 medewerkers (1.624,5 fte); 2022: 2.063 medewerkers (1.601,0 fte)). Zie voor details het sociaal jaarverslag (hoofdstuk 11 en bijlage 5). De Aeres-medewerkers verzorgen onder meer (commerciële) leertrajecten voor 29.710 deelnemers (2023: 30.090; 2022: 28.618). Het aandeel onderwijsdeelnemers is 13.675 in 2024 (2023: 13.811; 2022: 13.895).

Aeres werkt op 15 locaties die zich vooral in Noord- en Midden-Nederland bevinden: Almere, Aalsmeer, Barneveld, Buitenpost, Dronten, Ede, Emmeloord, Heerenveen, Lelystad, Leeuwarden, Maartensdijk, Nijkerk, Sneek, Velp en Wageningen. Daarnaast heeft Aeres Agree uitvalsbases in Delft, Leeuwarden, 's-Hertogenbosch, Velp en Wageningen.

De verticale scholengemeenschap (vsg) Aeres ProO, VMBO en MBO heeft in totaal 10.173 leerlingen en studenten: 168 leerlingen praktijkonderwijs, 5.634 vmbo-leerlingen en 4.371 mbo-studenten. Dit is een toename van 1% ten opzichte van 2023 (2023: 10.069; 2022: 9.884). 29 mbo-studenten (2023: 31; 2022: 34) komen uit het buitenland. De instroom neemt in

het vmbo met 0,1% af (2024: 1.339; 2023: 1.441; 2022: 1.438). De instroom neemt in het mbo met 1,6% af (2024: 1.471; 2023: 1.754; 2022: 1.876).

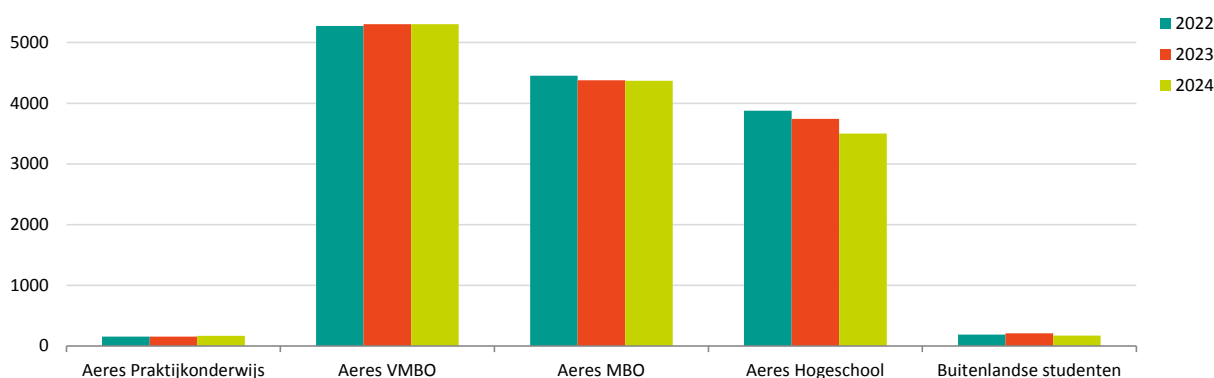
Aeres ProO, VMBO en MBO heeft in 2024 vier lopende practoraten, twee practoraten in oprichting en zij neemt deel aan twee practoraten in oprichting. Aeres ProO, VMBO en MBO behaalt in 2024 een negatief financieel resultaat. De formatie is niet voldoende bijgesteld op het aflopen van de covid-19-gelden. Ook de hoge inhuur vanwege verzuim en personeelsschaarste drukt het resultaat. Voor meer informatie en details zie § 2.3.3 en hoofdstuk 3.

Aeres Hogeschool heeft 3.502 ingeschreven studenten. 142 daarvan komen uit het buitenland (4%).

Het aantal ingeschreven studenten neemt met 6,1% af ten opzichte van 2023 (2023: 3.742; 2022: 3.875). De daling doet zich voor bij alle faculteiten. Ook landelijk neemt het aantal hbo-studenten in het studiejaar 2023-2024 af (-3,4%). Die landelijke afname is daarmee kleiner dan die in het studiejaar 2022-2023 (-3,9%, bron: Vereniging Hogescholen).

Eind 2024 telt de hogeschool 19 lectoraten: 6 in Almere, 10 in Dronten en 3 in Wageningen.

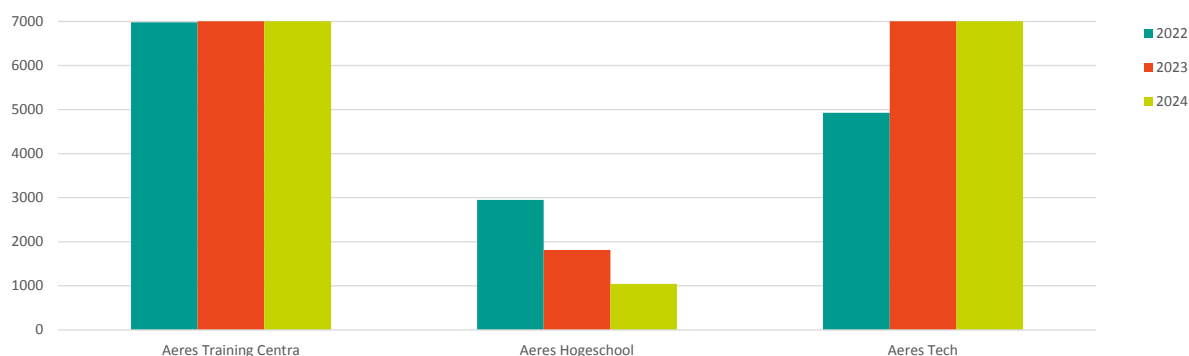
Aeres Hogeschool heeft in 2024 een fors negatief financieel resultaat. De inzet op de projecten is lager waardoor minder dekking van de loonkosten ontstaat. Ook de bijstelling van de formatie is niet voldoende in verhouding tot de daling van het aantal studenten. Daarnaast is de inhuur hoger door een hoog verzuim en personeelsschaarste. De huisvestingslasten dalen door lagere kosten van energie. Het resultaat op de tweede geldstroom is negatief door de stijgende personeelskosten als gevolg van cao-indexeringen, waardoor de kostprijs bij een groot aantal projecten hoger is dan het ontvangen tarief. Voor meer informatie en details zie § 2.3.3 en hoofdstuk 4.

Grafiek 2.1 Aantal deelnemers onderwijs

In 2024 volgen 16.035 cursisten een eendaags of meerdaags commercieel (online) leertraject bij Aeres (2023: 16.279; 2022: 14.859). De aanbieders zijn de commerciële afdelingen van de hogeschoolfaculteiten (ca. 873 deelnemers in 2023 en 2.950 deelnemers in 2022), de Aeres Training Centres van het mbo (2023: circa 5.432 deelnemers en 2.200 licentieverleningen in 2023; 2022: 5.271 deelnemers en 1.710 licentieverleningen) en de commerciële activiteiten van Aeres Tech, Tech Grow, VTC, NECV en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld (2023:

7.774; 2022: 4.928 (incl. VTC en NECV vanaf november 2022 en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld vanaf september 2024). Aeres biedt in de volle breedte steeds vaker een combinatie van online leertrajecten en leertrajecten op locatie aan in 2024. Dit betreft bijvoorbeeld het blended-learning-aanbod.

Grafiek 2.2 Aantal deelnemers commerciële trajecten

Stichting Aeres Groep

Het resultaat op de eerste geldstroom van Stichting Aeres Groep komt in 2024 negatief uit. De bijstelling van de formatie is onvoldoende om het aflopen van de covid-19-gelden in het vmbo en mbo en de krimp in het hbo op te vangen. Het hoge verzuim en de personeelsschaarste zorgen voor hoge kosten inhuur derden. Vanaf de zomer 2024 keert de trend en daalt de inhuur sterk. Ook de vaste formatie daalt dan.

Het resultaat van de projecten die de Aeres-instellingen met middelen vanuit de tweede geldstroom uitvoert, is per saldo negatief. Wel zijn er verschillen tussen de projecten onderling. Het negatieve resultaat is het gevolg van een toenemende kostprijs als gevolg van cao-indexeringen, waardoor de kostprijs bij een aantal financiers/subsidiënten hoger is dan het ontvangen tarief. Soms neemt Aeres bewust deel aan een project waarvan het tarief lager is dan de integrale kostprijs. Deze projecten dragen zodanig bij aan de inhoudelijke doelstellingen van Aeres dat zij deze keuze zo maakt en het verlies neemt.

Bij de derde geldstroom is het resultaat overall negatief, al zijn de onderlinge verschillen ook hier groot. Ook hier is de oorzaak de sterke kostenstijgingen door de hoge indexering in zowel personele als materiële kosten.

Overige stichtingen

Stichting Aeres Tech behaalt een positief financieel resultaat door een verdere stijging van de omzet in 2024, naast beheersing van de kosten. Aeres Farms heeft ook een positief resultaat, vooral veroorzaakt door hoge prijzen van de akkerbouwproducten. Stichting Agrotransfer Dronten (handelsnaam Aeres Agree) sluit het jaar af met een positief resultaat. De omzet neemt toe en vooral de toename van omzet Werving en selectie draagt bij aan de verbetering van het resultaat.

Voor meer informatie en details zie § 2.3.3 en de hoofdstukken 5 tot en met 9.

Het financiële resultaat is voor Aeres als geheel negatief (zie § 2.3).

2.2 Financieel (strategisch) beleid

Het financiële (strategische) beleid van Aeres is verwoord in de jaarlijkse kaderbrief. Het financiële beleid is daarin vertaald naar meerjarige financiële doelstellingen voor de solvabiliteit, de liquiditeit en het rendement. Daarnaast geeft de kaderbrief de uitgangspunten voor de verdeling van de beschikbare middelen en staan er de kaders in voor de verdeling van de middelen over de verschillende rubrieken in de begroting.

De stafdienst Financiën & Control (F&C) en de bestuurssecretaris stellen de kaderbrief op en geven daarmee de richtlijnen en kaders op basis waarvan alle Aeres-instellingen een gedegen jaarplan en een beleidsrijke begroting kunnen opstellen. Het College van Bestuur bespreekt de kaderbrief met alle geledingen binnen Aeres en legt de brief ter advies voor aan de gezamenlijke vergadering van de medezeggenschapsorganen van Aeres PrO, VMBO en MBO en Aeres Hogeschool. Het College van Bestuur stelt de kaderbrief uiteindelijk vast en de Raad van Toezicht keurt deze goed. Met het vaststellen en het goedkeuren van de kaderbrief zijn de kaders voor de exploitatie en de investeringen vastgesteld.

Aeres kent de verkregen middelen integraal toe aan de instellingen en hun activiteiten die hiervoor verantwoordelijk zijn en die de primaire onderwijs-, onderzoeks- en dienstverlenende activiteiten verrichten. De rijksbijdrage wordt op basis van het aantal deelnemers per locatie en bijbehorende prijs integraal toegekend en verantwoord bij de betreffende (v)mbo-locatie of faculteit. Op deze wijze krijgt het management inzicht in de totale baten die behoren bij het totaal van de activiteiten van een (v)mbo-locatie of faculteit.

Aeres heeft haar overkoepelende activiteiten ondergebracht bij de stafdiensten van het Bestuursbureau in Ede (zie hoofdstuk 10). Aeres belast de kosten van de stafdiensten op basis van vaste tarieven door naar de verschillende Aeres-instellingen. In de kaderbrief staan de daarvoor vastgestelde verdeelsleutels en de hoogte van de tarieven. Daarnaast is er een afdracht van 1% van de leerling-/studentgebonden rijksbijdragen voor gezamenlijke

ontwikkelings- en innovatieactiviteiten. De interne samenwerking op het gebied van ontwikkeling en innovatie (O&I) creëert meer kritische massa voor de uitvoering van de activiteiten en versterkt de ontwikkeling van de strategische prioriteiten (zie § 1.2.3). De commerciële entiteiten betalen, op basis van evenredigheid van de inzet, een bijdrage in de kosten van de O&I-projecten waaraan zij deelnemen.

Voor Aeres PrO, VMBO en MBO zijn er nog enkele specifieke kaders. Op de begrote rijksbijdrage van Aeres VMBO en Aeres MBO vindt een inhouding plaats van 1,5% voor interne allocatiemiddelen. Deze middelen zijn bedoeld om groei, schaarste en specifieke knelpunten op de vmbo- en mbo-locaties te kunnen financieren. Het gaat daarbij om de locaties waar sprake is van niet-stuurbare en structurele factoren die de kosten van de locatie verhogen. De instellingsdirecteuren van Aeres PrO, VMBO en MBO nemen de verdeling van deze allocatiemiddelen voor een groot deel op in de begroting en kunnen, indien nodig, gedurende het jaar zelf besluiten ook het andere deel van de bijdrage te verdelen. Dit doen zij in overleg met het College van Bestuur. Ook berekent Aeres op het begrote personele deel van de instelling (ca. 60% van de totale kosten) een inhouding van

5%: 4% in verband met ziektevervangings- en 1% in verband met arbeidsvoorwaarden. Aeres PrO, VMBO en MBO en Aeres Hogeschool hebben tot slot enkele specifieke overkoepelende stafdiensten, zoals Onderwijs & Kwaliteit (O&K) en Marketing & Communicatie. Deze stafdiensten belast Aeres op basis van vaste tarieven door aan de verschillende Aeres-activiteiten.

2.3 Financiële resultaten

Aeres heeft in grote lijnen drie inkomstenbronnen: reguliere financiering leerlingen en studenten, (geoordeelde) subsidies en projecten en gelden uit commerciële activiteiten.

2.3.1 Toelichting op de financiële positie op de balansdatum

Het resultaat van Aeres komt in 2024 uit op € 652.165 negatief.

Financiële kengetallen	2020	2021	2022	2023	2024
Solvabiliteit geconsolideerd (Eigen vermogen/totale vermogen)	0,44	0,45	0,47	0,47	0,47
Solvabiliteit afzonderlijke stichtingen (Eigen vermogen/totale vermogen)	0,45	0,46	0,48	0,48	0,48
Solvabiliteit2 geconsolideerd ((Eigen vermogen + voorzieningen)/totale vermogen)	0,50	0,49	0,51	0,50	0,51
Liquiditeit (current ratio) geconsolideerd (Vlottende activa/vlottende passiva)	1,07	1,20	1,28	1,34	1,24
Liquiditeit (quick ratio) geconsolideerd ((Vlottende activa-/voorraden)/vlottende passiva)	1,05	1,19	1,26	1,31	1,22
Rentabiliteit geconsolideerd (Resultaat vóór buitengewone baten en lasten/omzet)	0,3%	5,3%	3,7%	0,7%	-0,3%
Rentabiliteit afzonderlijke stichtingen (Resultaat vóór buitengewone baten en lasten/omzet)	0,48%	5,3%	3,7%	0,7%	-0,3%

Toelichting verschil geconsolideerd en afzonderlijke stichting en bv

Aeres behaalt in 2011 een boekwinst (€ 1,78 mln.) op de verkoop van de terreinen van Stichting Aeres Tech aan Stichting Aeres Groep. In 2020 is een boekwinst behaald van € 253.000 op de verkoop van de woning aan de Wisentweg 11 in Dronten van het Aeres Landbouwbedrijf bv aan Stichting Aeres Groep. Beide behaalde boekwinsten verklaren het verschil tussen het eigen vermogen van Aeres geconsolideerd en het vermogen van de afzonderlijke stichtingen samen.

2.3.2 Signaleringswaarde vermogensvorming

De door de Onderwijsinspectie ontwikkelde signaleringswaarde geeft een indicatie of er sprake is van bovenmatig publiek eigen vermogen of niet. De signaleringswaarde gaat over het publieke deel van het eigen vermogen en is exclusief het private vermogen. Voor Aeres gaat het hierbij om het publieke deel van het vermogen van Stichting Aeres Groep. Per 31 december 2024 bedraagt dat publieke eigen vermogen € 64.807.485 (€ 65.818.258 in 2023). Per 31 december 2024 bedraagt het normatief eigen vermogen van Stichting Aeres Groep € 168.625.344 (€ 162.691.307 in 2023). De ratio van het eigen vermogen is hiermee 0,38 (2023: 0,40 en 2022: 0,4) en ligt daarmee ver onder de

signaleringswaarde van 1,0. Bij Aeres is derhalve geen sprake van een bovenmatig eigen vermogen.

2.3.3 Toelichting op het resultaat en wat daartoe heeft bijgedragen

Het resultaat in 2024 bedraagt € 652.000 negatief en is € 3.710.000 lager dan de begroting van € 3.058.000 positief. De baten zijn circa 1,9% meer dan begroot en de bedrijfslasten (exclusief financiële baten en lasten, belastingen en resultaat deelnemingen) zijn circa 3,9% meer dan begroot. De financiële baten en lasten zijn per saldo € 908.000 beter dan de begroting door rentebaten op de creditsaldi bij de banken. Per saldo ontstaat er een resultaatsvermindering van 1,7% rendement ten opzichte van de begroting.

Voor het onderwijs is sprake van hoge indexeringen in zowel de rijksbijdrage als de loonkosten. Het lagere resultaat komt door een te hoge formatie, hoge kosten van inhuur personeel en het verlies op de tweede en derde geldstroom in het onderwijs. De hoge formatie is ontstaan doordat na afloop van de covid-19-gelden bij enkele locaties de formatie niet tijdig is bijgesteld. De hoge inhuur is het gevolg van een hoog verzuim en personeelsschaarste in het onderwijs. Daarnaast geeft zowel de tweede als de derde geldstroom in het onderwijs verlies. Door de hoge indexeringen worden de verliezen op de projecten groter. Door het beëindigen van de Nuffic-subsidies door de overheid ontstaat bij het onderdeel Aeres Training Centre International een groot verlies. Ook bij de derde geldstroom zijn de baten en lasten niet in evenwicht waardoor een verlies ontstaat.

Bij de commerciële (bedrijfs)activiteiten is de omzet hoger en is er een gunstige ontwikkeling in de brutomarge. De personeels- en overige bedrijfskosten komen over de gehele linie hoger uit, maar niet zo hoog als de baten. Per saldo is de resultaatontwikkeling daardoor positief.

Verantwoording NPO-gelden

Aeres verantwoordt de resterende NPO-gelden per 31 december 2023 in 2024 in de exploitatie. Deze gelden stelt de overheid in 2021 en deels ook nog in 2022 beschikbaar. De NPO-gelden dienen voor het herstel en de ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na covid-19. Ze komen deels via specifieke subsidies beschikbaar (zoals de Subsidieregelingen Inhaal- en ondersteuningsprogramma's, Extra hulp voor de klas en Coronabaten in het hoger onderwijs), deels ook via de corona-enveloppe-middelen, waarmee de verantwoording via het G-model en het jaarverslag verloopt. Ultimo 2024 zijn alle middelen besteed.

Exploatievergelijking met begroting

De rijksbijdrage en overige subsidies OCW (jaarrekeningrubriek 3.1.1 en 3.1.2) komen € 3.184.000 hoger uit dan begroot. De voornaamste oorzaak hiervan is de hogere indexering van de rijksbijdrage dan in de begroting was opgenomen. Daarnaast ontvangt Aeres VMBO meer middelen voor basisvaardigheden dan was begroot. Onder rubriek

3.1.3. vallen de inkomsten uit de samenwerkingsverbanden voor het vo. Binnen verschillende samenwerkingsverbanden wordt gesproken over bezuinigingen, terwijl de vraag naar de diverse vormen van ondersteuning niet afneemt. In 2024 zijn er echter binnen meerdere samenwerkingsverbanden meevallers, waardoor de realisatie € 1.034.000 hoger uitvalt dan de begroting. Deze meevallers worden veroorzaakt door de toename in de beschikbare gelden van de samenwerkingsverbanden en door de cao-stijging.

De post wettelijke collegegelden (rubriek 3.3) ligt in lijn met de begroting. Het aantal studenten per 1-10-2024 is lager dan begroot, waardoor ook deze post per saldo wat lager uitkomt.

De post baten werk in opdracht van derden (rubriek 3.4) is € 2.240.000 lager dan de begroting. Dit betreft de omzet van de private entiteiten binnen Aeres en de tweede en derde geldstroom in het onderwijs. Bij de private entiteiten binnen Aeres komt de omzet per saldo nagenoeg op de begroting uit. Bij het onderwijs realiseert Aeres minder omzet aan tweede geldstroom door de achterblijvende projectinzet en door het wegvallen van de Nuffic-subsidies.

De post overige baten (rubriek 3.5) komt € 1.632.000 hoger uit dan de begroting. Onder deze rubriek vallen diverse posten. Een aantal daarvan valt ook hoger uit dan begroot. Het betreft de opbrengsten vanuit verhuur, detacheringen personeel, kantineopbrengsten en bijdragen van ouders, leerlingen en studenten. Ook de bijdragen van derden zoals fondsen komen hoger uit. Over het algemeen begroot Aeres voorzichtig, waardoor meevallers ontstaan.

De personeelskosten (rubriek 4.1) zijn € 9.799.000 hoger dan begroot. De grootste oorzaak is een hogere formatie dan begroot. In de begroting was een reductie opgenomen per 1 augustus 2024 door het wegvallen van de covid-19-gelden. Bij een aantal locaties lukt deze reductie onvoldoende, waardoor een te hoge formatie ontstaat. Ook bij Aeres Hogeschool speelt een te hoge formatie doordat het aantal studenten daalt. Ook de cao-indexeringen zijn hoger dan begroot. Meevallers ontstaan doordat de pensioenpremies nauwelijks stijgen en te hoog zijn begroot. Per saldo is er een overschrijding op de post lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten inclusief de vergoedingen die zijn ontvangen vanwege ziekte-uitkeringen van € 6.429.000. Dit is een overschrijding van 4,4% ten opzichte van de begroting. Daarnaast huurt Aeres door personeelsschaarste en verzuim meer personeel in dan begroot (totaal € 843.000). De dotatie aan personele voorzieningen ligt € 1.000.000 boven begroting door een hogere instroom in de wachtgeld- en seniorenregeling. De inzet voor projecten en contractactiviteiten daalt, waardoor de dekking op de loonkosten € 666.000 lager is. De overige personele lasten zijn nagenoeg gelijk aan de begroting.

De huisvestingslasten (rubriek 4.3) komen € 756.000 lager uit dan begroot. Dit komt vooral door lagere energielasten. De prijzen zijn lager en hier is sprake van te hoge begrote

kosten. Hiertegenover staan geringe overschrijdingen bij de onderhoud- en schoonmaakkosten.

De overige lasten (rubriek 4.4) liggen € 603.000 onder de begroting. Zowel de kantoor- als de ICT-kosten zijn lager door minder beheerskosten van onder andere het integratieplatform. Daarnaast zijn ook de materiële kosten van de projecten lager dan begroot. Dit houdt verband met de lagere omzet op de tweede geldstroom dan begroot en is ook terug te zien bij de inzet op de projecten. De kosten van leer- en hulpmiddelen zijn hoger dan begroot en dat houdt verband

met de besteding van de covid-19-gelden die in voorgaande jaren als baten zijn genomen.

De financiële baten zijn € 956.000 hoger dan de begroting door de gunstige renteontwikkeling op de creditgelden bij de banken. Daarnaast start Aeres met het uitzetten van gelden in kortdurende deposito's waardoor de rentebaten zich nog gunstiger ontwikkelen.

Zie de jaarrekening, pagina 379, voor een uitgebreide vergelijking van de exploitatie met de begroting.

In het resultaat zijn de volgende incidentele posten opgenomen (> € 50.000)	
Vrijval verlofvoorziening (te hoge balanspost per 31-12-2023)	€ 543.000
Afboeking vordering op huurder	- € 220.000
Vrijval wachtgeldvoorziening Stichting Aeres Tech	€ 80.000
Totaal	€ 403.000

Rekening houdend met de incidentele baten en lasten bedraagt het genormaliseerde resultaat € 1.055.000 negatief (€ 2.388.000 positief in 2023) en ligt daarmee € 4.113.000 lager dan begroot (€ 986.000 lager in 2022).

Balansvergelijking

Per 31 december 2024 bedraagt het balanstotaal € 204.736.000 en ligt het € 3.601.000 lager dan per 31 december 2023. Belangrijkste oorzaak van de daling is de afname van de liquide middelen aan de activazijde en de daling van de langlopende schulden aan de passivazijde.

De immateriële activa stijgen in 2024 door de betaalde goodwill bij Stichting Aeres Tech voor de overname van de besloten vennootschap Vakbekwaamheidscentrum Barneveld (VCB). De materiële vaste activa blijven nagenoeg gelijk. De investeringen en afschrijvingen houden elkaar aardig in evenwicht, per saldo is er een geringe stijging van de activa. De financiële vaste activa dalen door een dividenduitkering bij de deelneming EWI Windpark BV.

De voorraden en vorderingen blijven nagenoeg gelijk. De liquide middelen dalen door het hogere exploitatietekort dan begroot en door de aflossingen op de langlopende leningen.

Aan de passivazijde stijgt het balanstotaal door de mutatie in het eigen vermogen als gevolg van de gerealiseerde exploitatieresultaten. De voorzieningen stijgen door hogere dotatie aan de voorzieningen wachtgeld, ziektewet en seniorenverlof. De langlopende leningen dalen door de gepleegde aflossingen. De kortlopende schulden blijven per saldo nagenoeg gelijk. Het saldo aan belastingen en premies sociale verzekeringen en de vooruitontvangen bedragen (college, les gelden en overige) stijgt. Daar staat tegenover dat de post crediteuren en ook de overige overlopende passiva dalen.

Zie voor de uitgebreide balans de jaarrekening, pagina 379.

Resultaat per stichting

Het resultaat per instelling, inclusief bijbehorende (bedrijfs) activiteiten, is als volgt:

(x € 1.000)	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
Stichting Aeres Groep			
Aeres PrO, VMBO en MBO (Aeres Praktijkonderwijs, Aeres VMBO, Aeres MBO (incl. Aeres Training Centres)	-1.268	1.012	515
Aeres Hogeschool	-1.896	1.236	105
Bestuursbureau	1.841	173	-353
Stichting Aeres Tech (expertisecentra, Tech Productions bv, Tech Grow bv, NECV bv, VTC bv, VCB bv en deelnames)	483	437	377
Stichting Agrotransfer Dronten (Agrotransfer Holding bv, Aeres Agree Recruitment bv)	60	57	171

(x € 1.000)	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
Stichting Aeres Farms (Aeres Farms Holding bv, Landbouwbedrijf bv, Biologisch Bedrijf bv, Weidebedrijf bv, Studentbedrijven bv)	148	142	817
Stichting Aeres International Student Fund	-20	0	1
Stichting Dierenontdekkpark Barneveld	0	0	0

Hieronder volgt de toelichting per instelling met de bijbehorende (bedrijfs)activiteiten.

Stichting Aeres Groep

Aeres Pro, VMBO en MBO

Het resultaat van Aeres Pro, VMBO en MBO voor 2024 komt uit op € 1.268.000 negatief. Dat is € 2.280.000 lager dan de begroting van € 1.012.000 positief. De voornaamste oorzaak hiervan zijn hogere personeelskosten. Dit is gedurende het jaar voorzien en doorgerekend in de laatste prognose. Het resultaat ten opzichte van de prognose verbetert eind 2024 wel, omdat de instelling in het najaar zoveel mogelijk bespaart op inhuur en zoveel mogelijk inzet op het maken van projecten. Ook de formatie in loondienst daalt. Met het oog op de bezuinigingen van het kabinet is een verdere daling in het komende jaar nodig.

De totale personeelslasten komen € 5,4 mln. hoger uit dan begroot. Oorzaken zijn de hoger dan begrote cao-stijging, meer inzet (zowel eigen formatie als inhuur derden), toegenomen lasten van de voorzieningen voor personeel en een toename van de kosten voor ziektevervang. Een relatief hoog ziekteverzuim alsmede moeilijk vervulbare vacatures liggen hieraan ten grondslag. De scholen ervaren de druk van de problematiek in de jeugdzorg. Tekorten en wachtlijsten maken dat zorgvragen steeds meer de school in komen, hetgeen haaks staat op het afronden van de NPO-middelen in 2024.

Het resultaat op de tweede geldstroom is lager dan begroot. Het aantal projecten neemt af. De grootste oorzaak van het verlies zijn de kostenindexeringen, die niet aan de batenkant worden goedgemaakt. Veel subsidietarieven blijven achter en bij meerjarige projecten wordt het verschil tussen tarief en kosten ook steeds groter, waardoor de verliezen groter worden.

Bij de commerciële en de internationale activiteiten (tweede en derde geldstroom) van Aeres Pro, VMBO en MBO ontstaat in 2024 een aanzienlijk verlies, vooral als gevolg van het wegvallen van Nuffic-beurzen in 2024. De lasten zijn niet meer in overeenstemming met de inkomsten. De hoge indexeringen zijn hier debet aan. De omzet is iets hoger dan begroot, maar de lasten nemen verder toe. De commerciële en internationale activiteiten worden in 2025 anders georganiseerd, waardoor naar verwachting meer uniformiteit, efficiency en omzetmogelijkheden ontstaan. Dit moet ten goede komen aan de resultaatontwikkeling.

Positief is dat de deelnemersontwikkeling goed is. In het vmbo is sprake van lichte groei en de aantallen in het mbo zijn stabiel. Onderling tussen locaties zijn wel wat verschillen.

Aeres Hogeschool

Het resultaat van de hogeschool komt uit op € 1.895.000 negatief en dat is € 3.132.000 lager dan begroot. De overschrijding op de personeelskosten is € 2.562.000 is de belangrijkste oorzaak. De verklaring ligt in een te hoge formatie en hogere indexeringen dan begroot (€ 1.425.000), hoge dotaties aan de personele voorzieningen (€ 822.000) en hogere kosten van inhuur vanwege hoog verzuim en personeelsschaarste (€ 698.000).

De huisvestingslasten komen € 602.000 lager uit dan de begroting. Dit komt vooral door lagere energielasten bij alle faculteiten. De materiële lasten zijn € 534.000 hoger dan de begroting. Het betreft een groot aantal kleinere posten, waarvan de kosten van vak-, leer- en hulpmiddelen en de kantinekosten de grootste zijn. Tegenover de hogere kantinekosten staan ook hogere kantineopbrengsten.

Onderling zijn er tussen de faculteiten wel grote verschillen. Bij de staf is de resultaatsontwikkeling met name het gevolg van het langer doorlopen van dienstverbanden dan begroot en het opnemen van een forse dotatie aan personele voorzieningen. Het resultaat van de faculteit Almere valt lager uit, waarbij het effect van de hogere dotatie voor de personele voorzieningen een belangrijke rol speelt. Daarnaast is de inzet van externen hoger, waardoor de personeelskosten boven begroting uitkomen. Het resultaat van de faculteit Dronen valt ook fors lager uit. De voornaamste reden is dat de formatie boven begroting uitkomt en niet volledig wordt gedekt uit de toegenomen projectomzet. Veel (ongedekte) uren zijn aangewend voor acquisitie van nieuwe projecten, maar de toekenning en start van nieuwe projecten zijn niet of later gerealiseerd.

De overformatie wordt veroorzaakt door uitbreidingen die langer doorlopen dan begroot. Ook hier is sprake van verhoging van de personele voorzieningen. De faculteit Wageningen laat, in tegenstelling tot de andere faculteiten, een verbetering van het resultaat zien. Dat is het gevolg van verschillende factoren. Door de incidentele vrijval van de verloffvoorziening komt het resultaat positiever uit. Hier staat tegenover dat de omzet in projecten en contractactiviteiten achterblijft.

Bij de hogeschool is een omslag gaande om de lasten in overeenstemming te brengen met de baten. Dit is ook nodig, gezien de daling van het aantal studenten. De formatie is vanaf de zomer 2024 sterk dalende en wordt nog verder bijgesteld. De faculteiten stellen plan op om tot een financieel gezonde exploitatie te komen.

Bestuursbureau

Het resultaat van het Bestuursbureau komt uit op € 1.841.000 positief. Dat is € 1.668.000 hoger dan de begroting van € 172.000 positief. De belangrijkste afwijkingen zijn de rentebaten en de niet-bestede gelden aan strategie en ontwikkeling & innovatie. De creditrente van het schatkistbankieren is € 889.000 hoger dan begroot door de gunstige rekening-courantrente en de rente van termijndeposito's. In 2024 start Aeres met de invulling van het programmamanagement voor de strategie De Groene Veranderaar. De projecten en projectleiders zijn benoemd en de activiteiten vinden vooral in het tweede deel van het jaar plaats, waardoor sprake is van een onderbesteding van in totaal € 885.000.

Bij de afdeling Facilitair Bedrijf is sprake van een overschrijding van € 657.000. Deze betreft veel verschillende posten, waarvan de afboeking op de vordering van een huurder van € 220.000 en de extra afschrijvingskosten van € 175.000 de grootste zijn. De afschrijvingskosten hebben betrekking op het G-gebouw in Barneveld en was te laag begroot. Hier staan meevallers tegenover bij de afdelingen Marketing & Communicatie en Financiën & Control.

Stichting Aeres Tech (voorheen Stichting PTC+)

Stichting Aeres Tech bestaat uit de Aeres Tech-expertisecentra koudetechniek en mobiele techniek (Ede), Aeres Tech Productions bv, Aeres Tech Grow bv, Tech Examen Centrum (NECV bv), Verticaal Transport Centrum bv en Vakbewaamheidscentrum Barneveld bv. Het resultaat van Stichting Aeres Tech over 2024 bedraagt € 483.000. Dat is € 45.000 hoger dan begroot. Het beeld van de verschillende entiteiten is wisselend. De omzet van Stichting Aeres Tech consolideert in 2024 en bedraagt € 11.695.000, dit is € 200.000 lager dan de begroting.

Het exploitatieresultaat van Aeres Tech exclusief deelnemingen komt in 2024 uit op € 525.000 positief, dat is € 225.000 hoger dan begroot. De omzet in 2024 komt € 140.000 hoger uit dan de begroting; de hogere aantallen bbl-leerlingen in de mobiele techniek en de extra verhuur van de ruimten voor examens zijn hier de grootste oorzaken van. De omzet bij koudetechniek is lager dan begroot door het uitblijven van definitieve Europese verordeningen. De kosten komen in totaal € 85.000 lager uit, met name door de lagere energiekosten en een hogere renteopbrengst.

Aeres Tech Productions realiseert een verlies van € 38.000 en dat is € 72.000 lager dan de begroting. De oorzaak is de lagere omzet. Door langdurig ziek personeel zijn minder projecten gemaakt voor de ontwikkeling van lesmateriaal en daarnaast realiseert de afdeling Productions en Events minder omzet.

Aeres Tech Grow draagt de activiteiten (praktijkassessments) met ingang van 1 januari 2024 over aan Tech Examen Centrum. Ondanks dat er geen activiteiten meer plaatsvinden in Aeres Tech Grow zijn er nog wel een aantal kosten die in 2024 doorlopen. Dit verklaart het verlies van € 14.000.

Bij Tech Examen Centrum stijgt de omzet sterk ten opzichte van 2023 doordat het vanaf 2024 de praktijkassessments in de mobiele techniek toevoegt aan het aanbod. Ook voert Tech Examen Centrum de examens van het in 2024 overgenomen Vakbekwaamheidscentrum Barneveld uit. De omzet stijgt hierdoor. Het resultaat in 2024 is € 37.000 hoger dan begroot en komt uit op € 87.000.

Bij Verticaal Transport Centrum is het resultaat in 2024 € 128.000 negatief ten opzichte van begroot € 66.000 positief. De lagere omzet heeft meerdere oorzaken, waaronder de noodzakelijke versnelde integratie van de verkoopbinnendienst en problemen met de personele bezetting. De omzet verbetert in de laatste maanden van 2024, maar komt over geheel 2024 toch lager uit dan begroot. Dit wordt deels goedgemaakt door lagere directe en indirecte kosten.

Op 23 september 2024 neemt Stichting Aeres Tech 100% van de aandelen over van Vakbekwaamheidscentrum Barneveld (VCB) bv. In de geconsolideerde cijfers van Stichting Aeres Tech zitten daarom ook de financiële resultaten van VCB over het vierde kwartaal. Over deze periode realiseert VCB een positief resultaat van € 51.000.

Stichting Agrotransfer Dronten (Aeres Agree)

Het resultaat van Stichting Agrotransfer Dronten bedraagt in 2024 € 67.000 positief. Begroot was € 57.000 positief.

Het resultaat bij Agrotransfer Holding bv is € 6.000 hoger dan begroot, vooral door hogere rentebaten op de creditgelden bij de bank. Bij Aeres Agree Recruitment bv komt de brutomarge lager uit dan begroot. Dit komt door het realiseren van minder uitzendingen, maar ook is het aantal gedetacheerde onbevoegde docenten wat start in het schooljaar 2024-2025 lager dan begroot. De afwikkeling van de laatste NWO-subsidie leidt tot een extra incidenteel resultaat van € 22.000. De bedrijfskosten komen lager uit dan begroot, waardoor per saldo voor Aeres Agree Recruitment een lichte verbetering van het resultaat ontstaat.

Stichting Aeres Farms

Het resultaat van Aeres Farms in 2024 is € 148.000 positief en is € 6.000 hoger dan de begroting van € 142.000. Hogere melk- en vleesprijzen in 2024 liggen ten grondslag aan het positieve resultaat. De opbrengsten van aardappelen en uien komen wel lager uit dan begroot. De liquiditeitspositie van de verschillende werkmaatschappijen is op orde en daarmee is Aeres Farms ruimschoots in staat om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Bij Aeres Landbouwbedrijf bv is het resultaat € 29.000 negatief, € 97.000 lager dan de begroting van € 68.000. Dit komt met name door fors lagere inkomsten bij de akkerbouw.

Deze worden gedeeltelijk gecompenseerd door hogere inkomsten bij de veehouderij en door incidentele opbrengsten, waaronder € 70.000 als vergoeding voor de aanleg van stroomkabels op de kavels in de Noordoostpolder. Met name op de aardappelpercelen is sprake van een negatief na-ijleffect van de zeer natte herfst en winter 2023-2024, waardoor de bodemstructuur niet goed is en er ook natte plekken in de percelen zijn. Ook komen de akkerbouwopbrengsten van de voorraden per ultimo 2023 lager uit, door negatieve prijs- en kwaliteitsontwikkelingen bij de uien. Het resultaat van EWI Windpark is iets lager dan begroot.

Het resultaat van Aeres Biologisch bedrijf bv komt in 2024 uit op € 33.000 positief ten opzichte van een begroting van nihil. Voornaamste oorzaken hiervan zijn iets hogere opbrengsten van de oogst van 2023 én 2024 en lagere kosten. De producten zijn SKAL-gecertificeerd en worden biologisch afgezet. Na een jarenlange toename in de vraag naar biologische producten stabiliseert deze en dalen de opbrengstprijzen iets.

Het resultaat bij Aeres Studentbedrijven bv is in 2024 € 40.000 positief en komt vrijwel uit op de jaarbegroting van € 40.000. Enerzijds zijn er hogere inkomsten uit de opbrengsten van de verkopen van vee en goederen (€ 47.000), maar deze worden tenietgedaan door een paar incidentele, niet-begrote kostenposten.

Het resultaat bij Aeres Weidebedrijf bv is in 2024 € 99.000 positief en ligt € 72.000 hoger dan de jaarbegroting. De hoge melk- en vleesprijs zijn hier de oorzaken van. De hogere inkomsten vallen gedeeltelijk weg tegen de steeds maar stijgende kosten, zoals hogere strooisel- en machinekosten. De kosten van diergezondheid zijn laag.

Aeres International Student Fund (AISF)

Het resultaat van het AISF is in 2024 € 15.000 negatief ten opzichte van een begroot resultaat van nihil. Vanuit het beurzenprogramma kent het AISF in 2024 in totaal € 18.125 aan beurzen toe aan studenten.

Voor het studiejaar 2023-2024 ontvangt AISF vanuit het Holland Scholarship vier beurzen voor inkomende studenten en negen voor uitgaande studenten. In 2024 ontvangt het AISF

ruim € 13.000 aan gelden voor het beurzenprogramma middels giften en donaties van partners. Door het ministerie is aangekondigd dat dit beurzenprogramma vanaf 2026-2027 wordt stopgezet.

Stichting Dierenontdekkpark Barneveld

Het resultaat van Stichting Dierenontdekkpark Barneveld komt uit op een nihil resultaat, wat ook begroot was. In samenwerking met interne en externe marketing- en sales-deskundigen is getracht donaties uit de markt te verkrijgen voor de realisatie van het Van Dieren Ontdekkpark. Dat blijkt mede als gevolg van covid-19 en de internationale ontwikkelingen niet succesvol. De activiteiten zijn nu gericht op de uitvoering van het RIF-project waarvoor de stichting samenwerkt met Aeres MBO Barneveld. De contracten met de kennispartners van de RIF zijn afgesloten met de Stichting Dierenontdekkpark Barneveld.

2.4 Vergoedingen en declaraties College van Bestuur

De Raad van Toezicht van Aeres is als werkgever verantwoordelijk voor het vaststellen van de bezoldiging van de leden van het College van Bestuur (CvB). De bezoldiging blijft binnen de kaders van hetgeen vastligt in de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Zie jaarrekening pagina 437. Voor de onkostenvergoedingen zijn de onderstaande afspraken gemaakt:

- Beide leden van het College van Bestuur rijden in een auto die eigendom is van Aeres. Aeres vergoedt alle kosten die samenhangen met het gebruik van de Aeres-auto. Voor het privégebruik maakt een bijtelling onderdeel uit van het WNT-inkomen.
- De netto maandelijkse representatietoelage voor de twee leden bedraagt € 200 per maand.
- De overige onkosten kunnen de CvB-leden declareren tegen overlegging van facturen.
- De voorzitter of waarnemend voorzitter van de Raad van Toezicht beoordeelt de declaraties.

Overzicht declaraties bestuursleden verslagjaar 2024

	De heer B.M.P. Pellikaan	De heer M.H.C. Komen
Representatiekosten	€ 2.818	€ 2.928
Reiskosten binnenland	146	297
Reis- en verblijfskosten buitenland	€ 5.623	€ 40
Overige kosten	-	-
Totaal	€ 8.587	€ 3.265

2.5 Continuïteit, risico's en investeringen Aeres

De continuïteitsparagraaf van Aeres wordt opgesteld op het niveau van het bevoegd gezag en betreft daardoor alle Aeres-instellingen en hun (bedrijfs)activiteiten en is niet toegespitst op één onderwijssoort.

Strategisch beleid personeel, huisvesting, ICT en inkoop

De kwalitatieve informatie staat op een aantal plekken in dit jaarverslag:

- De wijze waarop Aeres inspeelt op (bewegingen in) haar omgeving en hoe zij excellent onderwijs wil realiseren, is beschreven in § 3.6 (PrO), § 3.11 (vmbo), § 3.20 (mbo) en § 4.3 (hogeschool).
- De wijze waarop Aeres en Aeres PrO, VMBO en MBO haar kwaliteitszorg binnen deze kaders uitvoert, staat in § 1.4.2 (Intern beheers- en controlesysteem), § 3.4.1, § 3.9, § 3.15 en § 3.26. Voor Aeres Hogeschool staat het in § 4.8, voor Aeres Farms in § 5.6, voor Aeres Tech in § 6.13, voor Aeres Agree in § 7.3.5 en voor het Bestuursbureau in § 10.10.
- De toekomstverwachtingen voor Aeres zijn gegeven in § 1.2, § 1.9 en deze paragraaf 2.5.
- De strategische huisvestingsplanning is beschreven in § 10.6.2.
- De strategische personeelsplanning staat in § 11.3.3.

2.5.1 Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Onderwijs (Stichting Aeres Groep)

Het kabinet maakt in 2021 in totaal € 8,5 miljard vrij om de effecten van de covid-19-crisis voor leerlingen en studenten te dempen. Het bestuursakkoord NPO heeft als hoofddoelstelling het voorkomen of inhalen van studievertraging bij leerlingen en studenten die is ontstaan door de covid-19-maatregelen. Deze vertraging kan betrekking hebben op de kwalificerende kant van het onderwijs, maar ook op het gebied van socialisatie en persoonsvorming.

Aeres Praktijkonderwijs, Aeres VMBO, Aeres MBO en Aeres Hogeschool stellen voor de besteding van de NPO-gelden plannen op die zij voorleggen aan de medezeggenschapsorganen. De gemeenschappelijke vergadering stemt in 2021 in met deze plannen, waarvan de besteding tot in 2024 doorloopt.

Aeres doet in de onderwijshoofdstukken uitgebreid verslag van de besteding en verantwoording van ontvangen NPO-middelen. Deze zijn apart beschreven in:

- Voor de impact van de NPO-middelen op (de posten van) de jaarrekening, zie § 2.3.3, met name de alinea Verantwoording NPO-gelden en de toelichting per instelling onder Aeres PrO, VMBO en MBO en Aeres Hogeschool.
- Voor besteding Aeres Praktijkonderwijs, zie § 3.7.2 Onderwijsontwikkeling praktijkonderwijs.
- Voor besteding Aeres VMBO, zie § 3.13 Onderwijsontwikkeling: Nationaal Programma Onderwijs (NPO).
- Voor besteding Aeres MBO, zie § 3.25 Onderwijsontwikkeling: Nationaal Programma Onderwijs (NPO).
- Voor besteding Aeres Hogeschool zie § 4.12 Onderwijsontwikkeling: Nationaal Programma Onderwijs (NPO).

2.5.2 Prognose leerlingen/studenten en ontwikkelingen formatie (fte)

In het algemeen is het de verwachting dat de aantallen leerlingen en studenten bij Aeres Pro, VMBO en MBO gelijk blijven of licht zullen stijgen. Voor Aeres Hogeschool is de verwachting dat het aantal studenten daalt gezien de krimp die in het hbo plaatsvindt. Door de bezuinigingen in het onderwijs is de verwachting dat de formatie de komende jaren daalt.

Verwachte formatieontwikkeling (fte)

Let op! De onderstaande tabel gaat voor 2024 uit van de gemiddelde formatie en wijkt daarom af van de feitelijke cijfers op 31 december van het verslagjaar (zie tabel 1 en 2, bijlage 5). De formatieontwikkelingen zijn gebaseerd op de meerjarenbegrotingen van Aeres.

Gemiddelde formatie (fte)**	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Stichting Aeres Groep	1.582,5	1.497,2	1.434,7	1.403,1	1.388,3	1.376,1
Stichting Aeres Tech	59,5	63,9	63,9	63,9	63,9	63,9
Stichting Aeres Farms*	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Stichting Agrottransfer Dronten	17,8	17,8	17,8	17,8	17,8	17,8
Totaal	1.666,7	1.585,8	1.523,3	1.491,7	1.476,9	1.464,7

* Stichting Aeres Farms betreft de formatie van Aeres Landbouwbedrijf en Aeres Weidebedrijf. Dit zijn vaste krachten en een groep studenten. Deze studenten zijn in tabel 1 en 2 van bijlage 5 niet meegenomen. Zie de beschrijving aldaar. Voor

de overige bedrijven van Aeres Farms wordt het personeel vooralsnog ingehuurd bij andere Aeres-instellingen.

** Stichting Aeres International Student Fund en Stichting Dierenontdekkpark Barneveld staan niet in dit overzicht, omdat deze stichtingen geen personeel in dienst hebben.

Specificatie van het personeel Stichting Aeres Groep (fte)

De onderstaande tabel geeft de verwachte ontwikkeling van de gemiddelde personele formatie, exclusief stagiair(e)s et cetera.

Gemiddelde formatie (fte)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Management/directie	37,4	36,7	36,2	35,7	35,2	34,3
Onderwijzend personeel	1.147,0	1.058,4	1.006,6	978,6	965,6	957,2
Overige medewerkers	398,1	402,0	391,9	388,8	387,5	384,6
Totaal	1.582,5	1.497,2	1.434,7	1.403,1	1.388,3	1.376,1

In 2024 ligt de verhouding tussen de categorieën anders dan in 2023. Dit heeft te maken met wijzigingen in registratie en het feit dat Aeres deze gegevens deels ook handmatig verwerkt.

Verwachte ontwikkeling deelnemersaantallen Stichting Aeres Groep

Stichting Aeres Groep verzorgt (voorbereidend) beroepsonderwijs binnen Aeres Praktijkonderwijs, Aeres VMBO, Aeres MBO en Aeres Hogeschool. De Aeres Training

Centres (derde geldstroom) horen wel tot deze stichting, maar ze zijn commercieel en zijn daarom hier niet meegenomen.

Totaal (voorbereidend) beroepsonderwijs

Bekostigde leerlingen	1-10-2024	1-10-2025	1-10-2026	1-10-2027	1-10-2028	1-10-2029
PrO + vmbo + mbo	10.173	10.280	10.307	10.353	10.398	10.428

Aeres Praktijkonderwijs

Bekostigde leerlingen	1-10-2024	1-10-2025	1-10-2026	1-10-2027	1-10-2028	1-10-2029
Praktijkonderwijs	168	167	167	175	175	175

Aeres VMBO

Bekostigde leerlingen	1-10-2024	1-10-2025	1-10-2026	1-10-2027	1-10-2028	1-10-2029
Lwoo*	488	165	165	165	155	155
Vmbo zonder lwoo	5.146	5.575	5.542	5.550	5.580	5.610
Vmbo totaal	5.634	5.740	5.707	5.705	5.735	5.765

* Het lwoo-verschil tussen 2024 en 2025 en verder ontstaat doordat de samenwerkingsverbanden passend onderwijs van meerdere locaties het lwoo niet meer als zodanig financieren.

Gevolg is dat die locaties ook geen lwoo-cijfers meer geven voor de toekomst.

Aeres MBO

Bekostigde leerlingen	1-10-2024	1-10-2025	1-10-2026	1-10-2027	1-10-2028	1-10-2029
Mbo-bol	3.471	3.497	3.542	3.582	3.597	3.597
Mbo-bbl	900	876	891	891	891	891
Mbo totaal	4.371	4.373	4.433	4.473	4.488	4.488

Aeres VMBO en Aeres MBO

Op langere termijn wordt een groei verwacht, vooral te danken aan doorontwikkeling van het mbo op een tweetal locaties (Almere en Dronten Techniek). Deze verwachting is gebaseerd op de ontwikkeling van nieuwe opleidingsrichtingen, het

aanboren van nieuwe markten en een sterke profilering van kwaliteit en merknaam. Verder is er een groei-doelstelling in het vmbo bij de locatie Almere, met als doel het zo optimaal mogelijk benutten van de ruimte op de locatie. De overige vmbo-locaties verwachten stabilisatie of een lichte afname.

Per locatie is voor de meerjarenbegroting een inschatting gemaakt van de in- en uitstroom, waarbij ook de recente getallen uit het RPO (Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen) zijn gebruikt. Bij de inschatting van de deelnemersaantallen is gebruikgemaakt van bronnen als het CBS en gemeentelijke rapportages. Over de komende jaren wordt een groei verwacht van 2,6%, naar 10.428 deelnemers (2024: 10.163).

De verwachte groei ligt boven de ramingen van het ministerie van OCW, dat een afname verwacht in de meeste regio's. Mocht dat scenario toch waarheid worden, dan wordt direct bijgestuurd in de kosten. Hiervoor zijn ook gevoeligheidsanalyses opgesteld, zodat de impact duidelijk is. Meerdere mbo-locaties zetten in op (door)ontwikkeling van opleidingen. De locatie Lelystad zit op dit moment op een grens qua huisvesting, mede doordat er extra ruimte nodig is vanwege meer ondersteuning van zorgleerlingen. Komende jaren wil de locatie een ruimte bij gaan huren. Verder is het mbo in Almere naar eigen huisvesting gegaan. De extra lasten die hierbij horen moeten opgevangen worden met een groei in het aantal studenten. Dit verwacht de locatie te kunnen realiseren doordat de nieuwe locatie beter bereikbaar is voor potentiële studenten uit Lelystad.

Formatiebepaling Aeres VMBO en Aeres MBO

In de formatiebepaling houdt Aeres rekening met de fluctuaties in de deelnemersaantallen. Daarnaast houdt zij rekening met het wegvallen van tijdelijke subsidies (zoals de subsidie Verbetering basisvaardigheden en de subsidie School en omgeving).

Aeres Hogeschool

Aeres Hogeschool (ingeschreven studenten)	1-10-2024	1-10-2025	1-10-2026	1-10-2027	1-10-2028	1-10-2029
Almere	722	714	715	723	735	748
Dronten	2.162	2.124	2.091	2.121	2.138	2.177
Wageningen	618	603	597	583	573	566
Totaal Aeres Hogeschool	3.502	3.441	3.403	3.427	3.446	3.491

Het aantal studenten van Aeres Hogeschool kent tot 2022 een groei die boven het hbo-gemiddelde ligt. In de periode 2019-2022 ligt de mutatie in het aantal studenten van Aeres Hogeschool (onderstaande rode lijn) hoger dan die in het hao (in grafiek groene lijn) en het hbo (in grafiek zwarte stippellijn). Alleen voor de sector onderwijs (grijze lijn) wordt in de toekomst een stabilisatie verwacht. Deze sector is relevant voor de faculteit Wageningen.

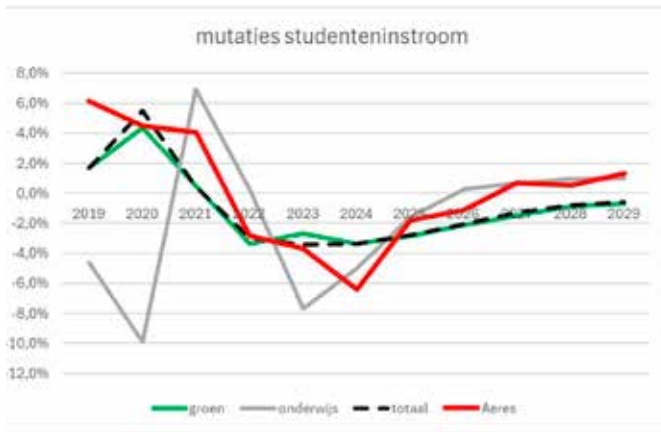
Vanaf 2022 is krimp voor Aeres Hogeschool zichtbaar, die in 2023 en 2024 doorzet. De oorzaak is tweeledig. Enerzijds is er een dalende instroom die gelijk is aan de landelijke trend of iets beter dan dat. Anderzijds is er meer uitstroom door afgestudeerden en uitvallers en is er sprake van het grotendeels verdwijnen van alle internationale opleidingen.

Ondanks de verwachte groei in deelnemers is een forse afname in het aantal fte's te zien. Enkele locaties realiseren in 2024 niet voldoende de benodigde daling in formatie door het wegvallen van de NPO-middelen, waardoor die teruggang nog moet plaatsvinden. Daarnaast is een verdere formatiedaling nodig door het wegvallen en aflopen van subsidies, waaronder de subsidie Verbetering basisvaardigheden. Op de meeste locaties is de flexibele schil toereikend om dit op te vangen. Locaties waar dit niet zo is, brengen in beeld welke stappen zij moeten zetten om dit wel te kunnen.

Een aantal locaties verwacht een verdere daling van de fte's omdat het aandeel lwoo afneemt, waardoor extra bekostiging wegvalt en er geen ruimte is voor meer fte's. Met een lager aandeel lwoo kunnen de klassen groter worden en is minder formatie nodig. Aeres bekijkt per locatie wat realistisch en haalbaar is, zowel in de praktijk als financieel. De private onderdelen wordt bezuinigen op personeel, deels eind 2024 en deels in 2025. Dit is nodig om een positief resultaat te kunnen realiseren. Door de uitloop van de situatie in 2024 zal in 2025 naar verwachting nog een verlies gerealiseerd worden, maar in de jaren erna een winst, bij elk van de private onderdelen.

Het administratieve proces (bijv. passend onderwijs), de toepassing van wet-en regelgeving (AVG) en schoolklimaat (arbo, gezondheid, e.d.) vragen meer dan vroeger van de backoffices op de locaties. Naast het realiseren van de verplichte onderwijstijd en kwaliteit werkt dit veelal werkdrukverhogend, zeker in combinatie met de heersende schaarste op de arbeidsmarkt.

In de huidige meerjarenbegroting verwacht Aeres Hogeschool met gerichte initiatieven iets beter dan het hbo-gemiddelde te presteren. Deels omdat Aeres start met nieuwe opleidingen, anticiperend op een veranderende markt. Daarnaast is het effect zichtbaar van de krimp van de traditioneel grote opleidingen.

Grafiek 2.3 Index ontwikkeling studentenaantallen hbo, 2019 = 100 (bron: referentieraming OCW 2023).

In de meerjarenbegroting werkt Aeres per faculteit een scenario uit voor het verwachte aantal studenten.

Voor de faculteit Almere gaat zij uit van een scenario van een mutatie gelijk aan de hbo-ontwikkeling: een kleine groei van de instroom en een lagere instroom op de volgroeide opleidingen. Met behulp van onder andere middelen voor krimpregio's gaat de faculteit de kleinere opleidingen vernieuwen, zodat die beter aansluiten op de eisen van de moderne tijd. Voorbeelden hiervan zijn de transitie naar een opleiding Economie & Natuur en Artificiële Intelligentie & Leefomgeving. De faculteit kan nog iets groeien door het volgroeid raken van alle opleidingen.

De faculteit Dronten gaat uit van het voorzichtige scenario, gelijk aan de verwachtingen voor de hao-sector. Alle bestaande opleidingen hanteren de index van de hao-markt, de nieuwe opleidingen zorgen nog voor een positief effect in de instroom. De totale populatie daalt in de komende jaren door hogere uitstroom in de hogere jaren.

De faculteit Wageningen kent dalende instroomcijfers. Met de stap naar de inrichting van de groene onderwijsregio ontstaan kansen voor een betere profilering en positionering. Daarom volgt de faculteit de trend uit de OCW-referentieraming voor de hbo-sector. Naast reguliere studenten zet de faculteit steeds meer in op enerzijds zijinstromers en deelnemers voor het verkrijgen van het Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (PDG) en anderzijds op verkorte commerciële trajecten.

De scenario's richten zich op de doorstroom van studenten op basis van de historische ontwikkelingen over de afgelopen zes jaren. De instroom is bepaald op basis van historische gegevens, inschattingen van de teamleiders en landelijke trends. De overall-instroomontwikkeling beoordeelt de hogeschool op realistisch gehalte door afwijkende trends te beoordelen tijdens (wervings)activiteiten die zij ontplooit of gaat ontplooiën.

Het aandeel bekostigde studenten ten opzichte van het aantal inschrijvingen bedraagt voor Aeres Hogeschool 71%. Bij de faculteit Almere en vooral de faculteit Wageningen

schrijven studenten in die al een bekostigingshistorie hebben. De percentages in Almere dalen iets nu de school steeds meer volgroeid raakt. De verwachting is dat de bekostigde inschrijvingen rond de 70% blijven.

Formatiebepaling Aeres Hogeschool

De hogeschool bepaalt de omvang van de vaste formatie vooral op basis van het aantal studenten en de omvang van de tweede en derde geldstroom.

De formatie voor de ondersteuning van het onderwijs-personeel groeit afgelopen jaren. Hier worden de effecten zichtbaar van de in gang gezette ontwikkelingen op het gebied van kwaliteitsontwikkeling, internationalisering en het uitbouwen van LLO-activiteiten. In het kader van de noodzaak tot efficiënte en effectieve besteding zet Aeres bij de ondersteuning in op standaardisering en ondersteunend gebruik van automatisering.

Bij de faculteiten is daarnaast een forse daling in formatie zichtbaar. De afgelopen jaren was het overheidshandelen gericht op investeren in en intensivering van het onderwijs. De kwaliteitsmiddelen en de covid-19-gelden hebben dit ook ondersteund. De huidige sterke daling van onderwijsfinanciering breekt met dit beleid en maakt acute en grote teruggang in formatie noodzakelijk, maar dat vergt enige jaren. Aeres houdt rekening met de natuurlijke uitstroom (pensioengerechtigden) die de komende jaren plaatsvindt. Hierdoor daalt ook de gemiddelde personeelslast.

2.5.3 Meerjarenbaten en -lasten

De meerjarenbegroting 2025-2029 is gebaseerd op de inhoudelijke plannen van de instellingen en hun (bedrijfs) activiteiten. Deze zijn beschreven in de volgende paragrafen:

- Het strategisch (merken)beleid van Aeres is beschreven in § 1.2. In § 1.9.3 staan de Aeres-plannen voor 2025, de uitdagingen voor het Bestuursbureau staan in § 10.1.
- De omgeving, strategie en plannen van Aeres PrO, VMBO en MBO staan in § 3.6 (PrO), § 3.11 (vmbo), § 3.20 (mbo). De lopende projecten en plannen voor onderwijsontwikkeling staan voor het PrO in § 3.8, voor het vmbo in § 3.14.1 en voor het mbo in § 3.20 en de KA § 3.28 tot en met § 3.32. De plannen van de Aeres Training Centres staan beschreven vanaf § 3.35-3.37.
- De omgeving, strategie en plannen van Aeres Hogeschool staan in § 4.3, de lopende projecten voor onderwijsontwikkeling en de plannen daarvoor in § 4.12 en § 4.13, de plannen voor onderzoek en innovatie in § 4.25, de plannen voor de commerciële dienstverlening in § 4.27.
- De omgeving en strategie van Aeres Farms als geheel staan in § 5.3. De plannen van de dochterondernemingen staan in § 5.5.2.
- De omgeving, strategie en plannen van Stichting Aeres Tech (expertisecentra koudetechniek, mobiele techniek, Aeres Tech Productions, Aeres Tech Grow, NECV, VTC en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld) staan in § 6.3. Bij de bedrijven zijn hun specifieke plannen gegeven.

- De omgeving, strategie en plannen van Aeres Agree staan in § 7.3.3.
- De omgeving, strategie en plannen van Stichting Aeres International Student Fund en Stichting Dierenontdekkpark Barneveld staan respectievelijk in hoofdstuk 8 en 9.
- De omgeving, strategie en plannen van het Bestuursbureau en personele zaken staan per stafdienst in § 10.4 tot en met § 10.9 en in § 11.3 van het sociaal jaarverslag.

Algemene toelichting van het College van Bestuur

Veranderende omstandigheden

Binnen Aeres krijgt de invulling van de strategie De Groene Veranderaar steeds meer vorm. Voor de verschillende doelen zijn projecten gedefinieerd vanuit het Groene Veranderprogramma, dat in 2024 van start gaat. Merkbaar is dat deze projecten nu in een versnelling komen. De strategie verbindt in de organisatie en geeft focus. Een belangrijke pijler in de strategie is de onderlinge samenwerking. Het is mooi om te zien dat dit vanuit alle onderdelen en lagen van de organisatie wordt omarmd en positieve energie geeft. Alleen samen kan Aeres de prachtige uitdaging aan om toonaangevend te zijn in het groene domein.

Na de zomer van 2024 wordt duidelijk dat de overheid vanaf 2025 forse bezuinigingen inboekt voor het onderwijs. Ten opzichte van een jaar eerder verandert het financiële beeld drastisch. Met minder financiële middelen en in een deels krimpende markt (voornamelijk hbo) moet Aeres de ombuiging maken van een negatieve bedrijfsvoering naar positieve resultaten. Dit is een meervoudige opgave en die is niet eenvoudig. Het begrotingsproces is hierdoor intensief en vraagt om scherpe keuzes voor de toekomst. Perspectiefvol is dat de vraagstukken in ons groene domein (o.a. stikstof, water, klimaat, voedselzekerheid) blijvend in de politieke belangstelling staan, waarbij gewenste innovaties en aanpassing van bedrijfsvoering/ ketens de behoefte aan onderzoek en bijscholing (LLO) onverminderd in stand zullen houden. Positief is ook dat Aeres het begrotingsproces intern meer in gezamenlijkheid uitvoert en de maatregelen en kansen ook in gezamenlijkheid oppakt.

Uitkomst begroting 2025-2029 Aeres totaal

De begroting voor Aeres totaal, inclusief de commerciële onderdelen, geeft een positief resultaat van € 902.000. Het rendement in 2025 bedraagt afgerond 0,4% en zal naar verwachting de komende jaren weer stijgen, naar 2,7% in 2029. In 2025 dragen vooral de commerciële entiteiten bij aan het resultaat. Voor Aeres Tech en Aeres Farms is de financiële situatie meer stabiel, bij Aeres Agree staat deze onder druk doordat een groot deel van de omzet vanuit het onderwijs wegvalt. Voor zowel Aeres Agree als Aeres Tech geeft de directie aan mogelijkheden te zien om de omzet en het rendement meerjarig te vergroten. Voor Aeres Agree impliceert dat een forse stijging van de technische resultaten (aantal bemiddelingen per recruiter). Dat is ook in de begroting zo opgenomen. Het rendement in het onderwijs staat door

de veranderende omstandigheden onder forse druk. In de volgende paragrafen wordt dit verder toegelicht.

Negatieve resultaten 2024 onderwijs

In 2024 zijn de financiële resultaten in het onderwijs voor Stichting Aeres Groep negatief. De noodzakelijke daling van de formatie, als gevolg van de het wegvallen van de covid-19-gelden en de daling van het aantal studenten, is niet op alle locaties en faculteiten voldoende gerealiseerd. Daarnaast nemen de personele voorzieningen fors toe als gevolg van een hogere instroom (wachtgeld en seniorenverlof) en cao-verhogingen. Met het oog op deze ontwikkelingen neemt Aeres beperkende maatregelen en vermindert de inhuur van personeel en het invullen van vacatures in het najaar van 2024.

Onderwijsbezuinigingen kabinet

Het nieuwe kabinet boekt vanaf 2025 forse bezuinigingen in in het onderwijs. In het hoger onderwijs wordt de komende jaren € 1 miljard bezuinigd, maar ook in de andere sectoren speelt dit. Voor Aeres Hogeschool betekent dit dat de bekostiging per student in 2025 met 5,6% afneemt en dit meerjarig oploopt naar 9%. Daarnaast speelt ook mee dat door de krimp in de sector ook het aantal studenten bij Aeres Hogeschool afneemt. De totale budgetvermindering bij Aeres Hogeschool ten opzichte van 2024 loopt hiermee op tot circa 12%. Bij Aeres Pro, VMBO en MBO is de budgetvermindering meerjarig circa 3,5% (€ 5 mln.); dit komt vooral voort uit het beëindigen en verminderen van verschillende subsidieregelingen. Het betreft onder andere de subsidie voor brede brugklassen, de functiemix-regeling en het Regionaal Investeringsfonds mbo (RIF). Ook de negatieve vereveningen in de samenwerkingsverbanden dragen bij aan een reductie van de opbrengsten.

Maatregelen onderwijs

De financiële opgave is middels verschillende maatregelen uitgewerkt en in de meerjarenbegroting opgenomen. Alle stafafdelingen van het Bestuursbureau moeten vanaf begrotingsjaar 2025 6% aan kosten reduceren. Dit komt voort uit het basisprincipe dat het Bestuursbureau meebeweegt met de toe- of afname van de omzet van de onderdelen. Het resultaat is een reductie van de kosten met circa € 1,1 mln. door vermindering van formatie (ca. 8 fte) en vermindering van de materiële lasten.

Bij Aeres Pro, VMBO en MBO is de belangrijkste maatregel dat zij de formatie in loondienst reduceert met circa 80 fte in 2025. Daarnaast vermindert zij ook de inhuur met circa 26 fte. De invulling van de formatievermindering is een grote opgave en is op elke locatie onderhanden. Ook Aeres Hogeschool stelt de formatie fors naar beneden bij in de begroting. In 2025 bedraagt de formatievermindering daar 15 fte en in de jaren daarna loopt dit op tot 77 fte.

Resultaatontwikkeling onderwijs

Het exploitatieresultaat van Stichting Aeres Groep, het onderwijs, is op basis van de bovenstaande maatregelen in 2025 begroot op een resultaat van € 139.000 positief en een rendement van 0,1%. In de jaren daarna stijgt het resultaat naar € 5.057.000 in 2029 en het rendement naar 2,5%. Aeres

zal het onderwijs met minder mensen moeten vormgeven, met als risico een hogere werkdruk en meer ziekteverzuim. Het aantrekken en behouden van deskundig personeel blijft een uitdaging. Inzetten op innovatie en vernieuwing gericht op een meer efficiënte wijze van werken is nodig om vooral onze relatief kleinere scholen scherp aan de wind te laten zeilen. In het onderwijs wordt het een laveren tussen een financieel gezonde bedrijfsvoering, voldoende kwaliteit van onderwijs(tijd) en het voorkomen van een verder oplopende werkdruk en oplopend ziekteverzuim.

Ontwikkeling deelnemersaantallen

De deelnemersaantallen in de meerjarenbegroting geven een wisselend beeld. Bij Aeres Hogeschool is een daling gaande doordat het aantal studenten in het hbo afneemt. Deze daling zal naar verwachting nog drie jaar aanhouden en vanaf 2028 zal een stabilisering optreden doordat Aeres nieuwe opleidingen en Ad-trajecten in de markt zet. Bij Aeres MBO blijft het aantal studenten per 1 oktober 2024 gelijk, ondanks een landelijke daling. In de meerjarenbegroting houdt Aeres rekening met een stijging van 3%, voornamelijk door mogelijkheden aan doorontwikkeling op de locaties Almere en Dronten Techniek. Bij het vmbo realiseert Aeres een stijging van het aantal deelnemers van 2% per 1 oktober 2024, hoewel het beeld tussen locaties verschilt. Vooral in Friesland en Lelystad vindt een stijging plaats. Bij Aeres VMBO Almere ontstaat een daling doordat een groot aantal leerlingen als gevolg van de doorstroomtoets een hoger schooladvies ontvangt. Hier liggen echter demografisch nog wel mogelijkheden om verder te groeien, evenals in Lelystad. Meerjarig is voor het vmbo een groei opgenomen van 2%.

Personeel

De formatie wordt in de komende jaren naar beneden bijgesteld. De formatie nam in de achterliggende jaren sterk toe door de extra gelden (covid-19, kwaliteitsgelden, overige subsidies) met als gevolg dat zowel voor Aeres Pro, VMBO en MBO als Aeres Hogeschool de ratio deelnemers per fte behoorlijk daalde. Het uitgangspunt, voor de onderwijslocaties en -faculteiten, is een teruggang naar de ratio van vóór covid-19. De daarvoor benodigde vermindering van formatie kan Aeres oplossen met de flexibele schil die aanwezig is. Zij vermindert de inhuur en kan een aantal tijdelijke contracten zo nodig beëindigen. De teruggang in formatie pakt Aeres locatie-/faculteit- en instellingoverstijgend op, ook om kwalitatieve fricties zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij houdt zij rekening met de uitstromende medewerkers vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en de mogelijkheden om personeel in te zetten voor projecten of contractactiviteiten.

In de begroting werkt Aeres ook de strategieprojecten voor 2025 voor een groot deel uit. Inzet van medewerkers op deze projecten draagt bij aan financiële dekking bij Aeres PrO VMBO en MBO en Aeres Hogeschool.

Aeres neemt in de begroting de post personeel niet in loondienst beduidend lager op dan in 2024. Bij Aeres PrO, VMBO en MBO stuurt zij op het beperken van het inhuren van

medewerkers. Het Bestuursbureau huurt naar verwachting ook fors minder in dan in 2024. Het grootste verschil is zichtbaar bij ICT. Bij de hogeschool is ook een daling in inhuur zichtbaar ten opzichte van 2024. In 2025 huurt zij minder in op managementfuncties (tijdelijke invulling in 2024) en zal zij aanzienlijk minder inzetten op gastdocenten.

Ziekte(vervanging) blijft ook voor 2025 een groot aandachtspunt. Aeres zet fors in op het terugdringen van het ziekteverzuim, in samenwerking met de arbodienst. De noordelijke (v)mbo-locaties (Emmeloord en de Friese locaties) starten in 2025 met een poule van inhuur voor ziektevervanging. De locaties kunnen en willen elkaar op deze manier ondersteunen. Na een jaar beoordelen zij gezamenlijk of deze nieuwe werkwijze wenselijk is en doorgezet gaat worden naar andere regio's.

Investerings en financiering

De huidige investeringsbegroting is de uitkomst van de besprekingen die in het voorjaar van 2024 plaatsvinden. In de investeringsbegroting neemt Aeres voor een aantal locaties (Buitenpost, Heerenveen, Leeuwarden) renovaties dan wel huisvestingsoptimalisatie op, gezien de huidige staat van de gebouwen en de plaatselijke situatie. Ook in het kader van duurzaamheid en de bijdrage aan vermindering van CO₂-uitstoot begroot Aeres investeringen. Deels ontvangt zij hiervoor ook al een subsidie, die zij in mindering brengt op de investering. Daarnaast neemt Aeres verschillende investeringen op die volgen vanuit de strategie. Het betreft investeringen in de locaties Ede, Dronten en Barneveld, die bijdragen aan concentratie en focus op de domeinen die de locatie kenmerken. Voor ICT neemt Aeres forse investeringen op voor het beheer van het identiteits- en accesmanagementsysteem (IAM), het beheer van het integratieplatform en de vervanging van de netwerkcomponenten. Gezien de overheidsbezuinigingen en huidige financiële situatie stelt Aeres een groot aantal investeringen die in de vorige investeringsbegroting waren opgenomen een jaar uit. De ontwikkelingen maken het bovendien noodzakelijk verschillende projecten opnieuw te bezien en alternatieven te overwegen, om op die manier huisvestingsoptimalisatie en efficiency te creëren. De huisvesting van de locatie Almere krijgt hierbij ook aandacht, omdat daar de huisvestingslasten voor zowel vmbo en mbo als hbo hoog zijn gezien de huidige deelnemersaantallen.

Bij het bepalen van de omvang van de investeringen zijn de kasstromen van groot belang. Door de wijziging in de financiële situatie veranderen die en dat geeft ook een ander perspectief voor de haalbaarheid van externe financiering. In de meerjarenbegroting neemt Aeres dan ook vooralsnog geen externe financiering meer op. Het uitgangspunt voor de omvang van de liquide middelen in de meerjarenbegroting is de minimale buffer die nodig is. Dat betreft een saldo van twee maanden omzet, bestaande uit het saldo van de bankrekeningen en de hoogte van het rekening-courantkrediet bij de staat. Om de minimale buffer te behouden neemt Aeres in de meerjarenbegroting een opbrengst op van € 6,5 mln. voor het verkopen van enkele vastgoedobjecten die structureel

niet voor het onderwijs in gebruik zijn en waar alternatieve huisvestingsmogelijkheden voor bestaan. Daarnaast neemt zij een korting op in de investeringsbegroting van € 4,5 mln. waar intern, in overleg met directie en de afdeling Facilitair Bedrijf, invulling aan wordt gegeven.

Subsidie- en onderzoeksprojecten en LLO-activiteiten

Gezien de daling van de rijksbijdrage neemt het belang van de subsidie- en onderzoeksprojecten (tweede geldstroom) en LLO-activiteiten (derde geldstroom) in het onderwijs toe. In de begroting neemt Aeres hiervoor een hogere omzet op dan in 2024. Voor de tweede geldstroom haalt zij enkele grotere subsidie projecten binnen, waaronder de LLO-Katalysator en de Regio Deal Foodvalley. Zij dient een aanvraag in voor de subsidie Npuls CTL om binnen Aeres een Center for Teaching and Learning (CTL) op te zetten en door te ontwikkelen. In samenwerking met de andere groene onderwijsorganisaties doet Aeres mee aan de subsidieprojecten via COE Groen 2.0 en Groenpact 4.0. De derde geldstroom betreft de LLO-activiteiten, waaronder de omzet van de ATC's en de contractactiviteiten.

In 2024 ontstaat door het wegvallen van de Nuffic-beurzen een groot tekort, maar ook het ontbreken van focus en duidelijke aansturing is hier debet aan. In het najaar van 2024 geeft Aeres, onder verantwoordelijkheid van de directeur van Aeres Tech, een nieuwe impuls aan de ATC-activiteiten.

Vanuit de strategie zet Aeres ook in op het verstevigen van LLO-activiteiten en met de subsidie LLO-Katalysator worden medewerkers in het onderwijs hiervoor opgeleid. Om positieve resultaten te behalen is naast omzetsijging ook kostenreductie nodig. In de markt zijn mogelijkheden om de omzet te laten stijgen. De kostenreductie realiseert Aeres door het beëindigen van enkele tijdelijke contracten en het benutten van de synergie tussen locaties om zo de kosten voor de backoffice en de inzet voor trainingen te verlagen. Gedurende 2025 zijn deze kosten deels nog wel aanwezig, waardoor Aeres dat jaar een verlies begroot van € 95.000. Vanaf 2026 begroot zij positieve resultaten, oplopend naar een rendement van 2,9% in 2029.

Resultaatontwikkeling commerciële entiteiten

Het resultaat van Stichting Aeres Tech en Stichting Aeres Farms is gedurende de looptijd van de meerjarenbegroting positief. Voor Aeres Agree is 2025 een overgangsjaar waarin naar verwachting een negatief resultaat behaald wordt. De belangrijkste factor hierin is de verandering in de samenwerking met Stichting Aeres Groep. Dit maakt dat een substantieel deel van de brutomarge wegvalt.

Bij alle onderdelen van Stichting Aeres Tech is een positief resultaat begroot. Het totaalresultaat loopt op van € 665.000 in 2025 tot € 814.000 in 2029. Per 1 oktober 2024 neemt Stichting Aeres Tech het Vakbekwaamheidscentrum Barneveld (VCB) over. Vanaf 2025 wordt dit onderdeel in de planning-en-control-cyclus meegenomen en in de voorliggende begroting neemt Aeres vanaf 2025 ook het resultaat van deze bv op. VCB verzorgt al ruim tien jaar verschillende opleidingen voor kraanmachinisten, veiligheidstrainingen en bijscholing voor beroepen in het (verticaal) transport. De overname is een

logische stap, omdat al eerder het Verticaal Transport Centrum is ondergebracht bij Stichting Aeres Tech.

De groei van Stichting Aeres Tech en haar dochterbedrijven leidt tot meer efficiëntie, hetgeen is terug te zien in de resultaten van de komende jaren. De groei in de liquiditeit biedt mogelijkheden om verder te investeren in middelen of nieuwe bedrijven die een toegevoegde waarde voor het geheel kunnen betekenen. Dit neemt niet weg dat de markt waarop Aeres Tech opereert onrustig is, met name door de oorlog in Oekraïne en grillig beleid van de overheid inzake de energietransitie. Voor Aeres Tech heeft dit tot direct gevolg dat de belangstelling uit de markt voor trainingen in de warmtepompen sterk afneemt. Doordat de nieuwe regelgeving voor de F-gassenverordening langer op zich laat wachten, is er ook terughoudendheid in de aanmeldingen voor de trainingen bij het expertisecentrum koudetechniek.

Aeres Agree laat in 2025 een negatief begroot resultaat zien van € 103.000. Dit wordt veroorzaakt door het besluit van Stichting Aeres Groep om een deel van de onbevoegde docenten rechtstreeks in dienst te nemen. Alleen de zijinstromers in het vmbo detachert zij nog via Aeres Agree. Dit zorgt voor een daling in het aantal plaatsingen van ongeveer 60% in het schooljaar 2024-2025. Voor het schooljaar 2025-2026 wordt rekening gehouden met een verdere krimp. Aangezien een behoorlijk deel van de marge vanuit de dienstverlening aan Stichting Aeres Groep wegvalt ontstaat er een grote en acute noodzaak om de activiteiten in de sectoren Agribusiness, Food en Groene Ruimte & Milieu fors meer te laten renderen.

Hiervoor stelt Aeres Agree een plan op dat zij effectueert in het laatste deel van 2024 en dat ook een doorloop zal hebben naar 2025. Naar verwachting zal het ontstane gat niet in één jaar gedicht zijn. Wel verwacht Aeres Agree voor 2026 reeds een (klein) positief resultaat.

De begroting van Aeres Farms Holding bv en alle onderliggende bv's is voor alle jaren positief. De begroting geeft een reële verwachting van de aankomende ontwikkelingen. Waar 2023 zich kenmerkt door een normale markt, is 2024 een jaar met goede aardappelprijzen, normaal tot lage uienprijzen en een stijgende melkprijs. Voor 2025 is het lastig begroten omdat het ongewis is welke kant het op gaat met de prijzen. De verwachting die in deze begroting zit, is dat de melk-, vlees- en aardappelprijzen op niveau blijven. De prijzen voor de overige producten zullen naar verwachting ook op een normaal peil blijven.

Weerstandsvermogen

Aeres continueert met deze begroting de lijn om actief te blijven sturen op positieve rendementen en voldoende liquiditeiten. Het uitgangspunt is en blijft hierbij dat iedere organisatorische eenheid tot op locatie- en faculteitsniveau verantwoordelijk is en bijdraagt aan een positief rendement. De doelstelling is om voor de Stichting Aeres Groep een solvabiliteit te behalen van minimaal 45%. In 2025 lukt dit nog niet, maar voor de jaren daarna verwacht Aeres een solvabiliteit van 45% of hoger.

Voor de private entiteiten alsmede voor de tweede en derde geldstroom in het onderwijs is het resultaat sterk afhankelijk van de conjunctuur, maar ook van het beleid van de overheid. Voor deze onderdelen streeft Aeres naar minimaal

positieve resultaten na en blijft van kracht dat de activiteiten toegevoegde waarde moeten blijven leveren aan het geheel van Aeres.

Meerjarenbegroting 2024-2028 voor heel Aeres

X € 1.000	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
BATEN						
Rijksbijdragen	176.768	178.693	175.396	174.099	173.369	173.953
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.016	635	541	541	329	329
College-, cursus-, les- en examengelden	8.312	8.978	8.999	8.957	9.012	9.079
Baten in opdracht van derden	35.123	39.833	39.007	39.141	38.957	39.471
Overige baten	6.619	5.365	5.276	5.313	5.296	5.285
Totaal baten	227.839	233.505	229.219	228.051	226.963	228.117
LASTEN						
Personeelslasten	-167.452	-168.043	-161.406	-158.389	-156.412	-155.352
Afschrijvingen	-11.746	-12.742	-13.354	-13.626	-13.777	-13.828
Huisvestingslasten	-13.179	-15.143	-14.764	-14.585	-14.544	-14.591
Overige lasten	-37.193	-36.957	-36.530	-37.096	-37.482	-38.263
Totaal lasten	-229.570	-232.885	-226.054	-223.696	-222.215	-222.034
Saldo baten en lasten	-1.731	619	3.165	4.355	4.748	6.083
Financiële baten en lasten						
Financiële baten en lasten	1.351	385	280	179	183	181
Belastingen	-330	-202	-151	-177	-196	-209
Resultaat deelnemingen	58	100	100	100	100	100
Buitengewoon resultaat	-	-	-	-	-	-
Totaal exploitatieresultaat	-652	902	3.394	4.457	4.835	6.155

Resultaat Aeres geconsolideerd

Het resultaat 2025 van Aeres is begroot op € 902.000 positief; een rendement van 0,4% ten opzichte van de totale baten. Het resultaat bij Stichting Aeres Groep is negatief in 2025. Bezuinigingen vanuit de overheid bij met name de hogescholen zorgen in 2025 en 2026 voor een begroot verlies bij Aeres Hogeschool van resp. € 747.000 en € 972.000. In de jaren daarna verwacht de hogeschool een positief resultaat. Het resultaat van Stichting Aeres Groep is positief door het verwachte positieve resultaat bij Aeres PrO, VMBO en MBO; daarbij is rekening gehouden met een lichte groei van het aantal deelnemers. Bij Aeres Hogeschool is een daling van de studentenaantallen begroot. De commerciële onderdelen laten, afgezien van Aeres Agree in 2025, allemaal een positief resultaat zien. Het negatieve resultaat bij Aeres Agree in 2025 heeft als oorzaak dat minder plaatsingen worden gerealiseerd bij de Stichting Aeres Groep doordat alleen nog de zijinstromers in het vmbo worden gedetacheerd.

Verklaring voornaamste verschillen individuele posten

De rijksbijdrage stijgt in 2024 vooral door indexatie. De jaren erna beweegt de rijksbijdrage mee met de deelnemersaantallen. Door de bekostiging op basis van aantallen deelnemers per teldatum oktober 2023 en oktober 2024, de zgn. t-1 en t-2 bekostiging, hebben de onderwijsinstellingen bij groei van aantallen deelnemers te maken met een voorfinanciering die Aeres zelf moet bekostigen. Bij een daling van deelnemersaantallen is er sprake van een tegenovergesteld effect. Voor Aeres PrO, VMBO en MBO bedraagt de voorfinanciering in 2025 € 550.000. Daarna fluctueert de voorfinanciering naar € 821.000 in 2027 naar € 355.000 in 2029 door een lichte verwachte groei van deelnemersaantallen. Bij Aeres Hogeschool is gedurende de meerjarenbegroting sprake van nainanciering door dalende studentenaantallen. In 2025 is het effect € 938.000, in 2026 € 457.000 en de jaren daarna vrijwel nihil.

De collegegelden groeien met de deelnemersaantallen. De collegegelden stijgen in 2025 (extra) door het wegvallen van de halvering van het collegegeld in Wageningen voor tweedejaars studenten en omdat in het collegegeld een indexatie is opgenomen door het ministerie van OCW. Om de instroom in de lerarenopleidingen te bevorderen betaalden de eerstejaars lerarenopleiding studenten de laatste jaren 50% van het collegegeld. De overheid schaft deze maatregel met ingang van 2025 af en derhalve betalen ook de eerstejaars weer het volledige collegegeld.

De baten in opdracht van derden stijgen in 2025 doordat de baten vanuit de commerciële activiteiten stijgen. In het onderwijs groeit de derde geldstroom ook, maar de tweede geldstroom (subsidie- en onderzoeksprojecten) laat een dalende tendens zien. Hier speelt de schaarste aan personeel mee, maar ook dat het moeilijker is om een project binnen te halen door toenemende concurrentie van niet-groene onderwijsinstellingen. Bij Aeres Agree is sprake van een daling van de omzet doordat een deel van de detacheringsofbrengsten vanuit Stichting Aeres Groep wegvalt. Aeres Agree zet de komende jaren in op meer omzet vanuit werving en selectie en minder vanuit detacheren. De brutomarge neemt wel toe.

De overige baten in 2025 zijn lager begroot dan de realisatie voor 2024. In 2024 zijn er diverse eenmalige meevallers die zorgen voor een gunstige opbrengst. De hogere opbrengst uit verhuur in 2024 en hogere kantineopbrengsten zetten naar verwachting wel door in 2025.

De personeelslasten eigen personeel stijgen in 2025 nog licht door de verwachte cao-loonstijging van 4% bij Aeres Pro, VMBO en MBO en Aeres Hogeschool. Hiertegenover staat een forse reductie van de formatie in 2025 en 2026. Na 2025 is er daarom sprake van aanzienlijk lagere loonkosten eigen personeel. Ook de inhuur wordt fors verminderd en is daarom lager dan in 2024. Meerjarig wordt verwacht dat het verzuim weer zal dalen.

De afschrijvingslasten stijgen de komende jaren door de begrote investeringen die gepland staan. De omvang van de investeringen is toegenomen, waardoor het niveau van de afschrijvingen stijgt ten opzichte van de vorige meerjarenbegroting. Dit wordt veroorzaakt door de investeringen die volgen uit de nieuwe strategie.

De huisvestingslasten stijgen in 2025 vooral door splitsing van Aeres VMBO Almere en Aeres MBO Almere (vanwege beoogde groei van het vmbo op termijn), waardoor er extra huurlasten ontstaan voor Aeres MBO Almere.

De overige instellingslasten stijgen per saldo gering door de inflatie. Bij de ICT-kosten is wel een stijging begroot. Vooral de kosten voor applicaties nemen toe door meer en intensiever gebruik hiervan. Hier tegenover staat dat enkele andere posten gering afnemen waardoor per saldo de overige instellingslasten relatief gezien gelijk blijven.

De rentekosten langlopende leningen blijven de komende jaren gelijk door de gunstige rentetarieven op de leningen die in 2022 afgesloten zijn; de overeengekomen rentetarieven blijven gelijk gedurende de looptijd van de leningen. Vanaf 2023 ontvangt Aeres rentebaten op de uitstaande creditgelden die ook meerjarig zijn begroot (Stichting Aeres Groep en Stichting Aeres Tech); ca. € 600.000 in 2025. Als gevolg van een mogelijke daling van de rentetarieven en uitgaven voor investeringen zijn de rentebaten de jaren daarna lager opgenomen. Voor 2025 ontstaat per saldo een resultaat van € 385.000 op financiële baten en lasten.

2.5.4 Meerjarenbalans

Op basis van de bovenstaande verwachte deelnemersaantallen en de toelichting op de totale begroting ziet de meerjarenbalans van Aeres er als volgt uit:

Balans Aeres	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	1.221.799	1.504.836	1.035.771	586.241	293.869	38.641
Materiële vaste activa	140.837.166	147.743.977	149.541.088	152.779.706	152.313.136	148.722.824
Financiële vaste activa	854.041	832.818	824.945	824.972	824.999	825.026
Totaal vaste activa	142.913.006	150.081.631	151.401.804	154.190.919	153.432.004	149.586.491
Vlottende activa						
Voorraden	981.571	981.571	981.571	981.571	981.571	981.571
Vorderingen	14.136.719	13.957.313	13.987.306	14.056.219	14.114.621	14.186.320
Liquide middelen	46.704.894	37.359.407	34.655.831	36.473.330	38.832.720	45.726.950
Totaal vlottende activa	61.823.184	52.298.291	49.624.708	51.511.120	53.928.912	60.894.841
Totaal activa	204.736.190	202.379.922	201.026.512	205.702.039	207.360.916	210.481.332

Balans Aeres	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Passiva						
Algemene reserve publiek	64.836.034	64.839.565	67.315.465	74.678.484	78.330.976	83.236.354
Algemene reserve privaas	30.685.566	31.584.003	32.502.254	33.596.384	34.779.034	36.028.161
Bestemmingsreserves	0	0	0	0	0	0
Overige reserves/fondsen	48.591	48.591	48.591	48.591	48.591	48.591
Totaal eigen vermogen	95.570.191	96.472.159	99.866.310	108.323.459	113.158.601	119.313.106
Voorzieningen	8.100.095	8.782.268	9.504.746	9.768.746	10.047.746	10.336.746
Langlopende schulden	51.039.497	47.923.172	44.523.800	41.134.006	37.760.884	34.457.906
Kortlopende schulden	50.026.407	49.202.323	47.131.656	46.475.829	46.393.686	46.373.574
Totaal	109.165.999	105.907.763	101.160.202	97.378.580	94.202.315	91.168.226
Totaal passiva	204.736.190	202.379.922	201.026.512	205.702.039	207.360.916	210.481.332

De immateriële vaste activa betreffen de goodwill voor de overname van de activiteiten van VTC bv en NECV bv (2022) en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv (2024) door Aeres Tech, de aangekochte fosfaatrechten bij Aeres Farms en daarnaast de merkactivatie en de website van Aeres bij het Bestuursbureau. Aeres schrijft de immateriële vaste activa in vijf jaar af. De toename van de boekwaarde in 2025 komt voort uit de begrote investering voor wijzigingen in de website en merknaam Aeres.

De materiële activa nemen toe door uitvoering van de begrote investeringen en nemen af met de jaarlijkse afschrijvingslasten. De financiële vaste activa bestaan uit de waarde van effecten (Stichting Aeres Tech en Aeres Landbouwbedrijf) en de geactiveerde belastinglatenties (commerciële entiteiten). Voor de begrotingsjaren blijven de belastinglatenties ongewijzigd, waardoor de boekwaarde nagenoeg gelijk blijft.

De voorraden betreffen de waarde van de voorraad landbouwproducten bij Aeres Farms.

De mutatie in het eigen vermogen betreft de begrote exploitatieresultaten en in 2023 ook de deconsolidatie van Stichting Bureau Erkenningen. In 2027 betreft het de begrote boekwinst op nog te verkopen onroerend goed.

De voorzieningen nemen toe van € 8,1 mln. ultimo 2024 naar € 10,3 mln. in 2025. Dit is het gevolg van een toename van het aantal deelnemers aan het seniorenverlof en een stijging van het aantal wachtgelders. De voorzieningen stijgen daarnaast ook door de cao-verhogingen in 2024 en 2025, gezamenlijk circa 8%. Door de personeelsreductie stijgt de wachtgeldvoorziening naar verwachting na 2025 nog verder en dat verklaart de meerjarige stijging.

De post langlopende schulden betreft de langlopende leningen schatkistfinanciering door Stichting Aeres Groep

en de Rabobank-lening voor Aeres Landbouwbedrijf. De langlopende schulden dalen door de reguliere aflossingen van circa € 3,3 mln. per jaar op de leningen.

De kortlopende schulden waren in 2022 relatief hoog doordat een deel van de NPO-middelen vooruit ontvangen was. Ook ten aanzien van de tweede geldstroom is eind 2024 nog een relatief gezien hoge balanspost vooruit ontvangen subsidies. De eerder verwachte afname is inmiddels ingezet en zal de komende jaren verder afnemen tot een meer normaal niveau ultimo 2027. Daarna verwacht Aeres een stabilisatie.

Alternatieve scenario's

In de paragraaf Risicomanagement (§ 2.6) beschrijft Aeres wat het Aeres-risicoprofiel en de bandbreedte van die risico's zijn. § 1.5.2 beschrijft het interne beheers- en controlesysteem om de risico's te beperken. § 2.6.4 geeft aan wat mogelijke alternatieve scenario's zijn.

Verwachte kengetallen Aeres geconsolideerd

Het onderstaande overzicht is voor heel Aeres.

	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Solvabiliteit (eigen vermogen/totale vermogen)	0,47	0,48	0,50	0,53	0,55	0,57
Solvabiliteit 2 ((eigen vermogen + voorzieningen)/totaal vermogen)	0,51	0,52	0,54	0,57	0,59	0,62
Liquiditeit (current ratio) (vlottende activa/vlottende passiva)	1,24	1,06	1,05	1,11	1,16	1,31
Liquiditeit (quick ratio) ((vlottende activa-/voorraden)/vlottende passiva)	1,22	1,04	1,03	1,09	1,14	1,29
Rentabiliteit (resultaat vóór buitengewone baten en lasten/omzet)	-0,3%	0,4%	1,5%	2,0%	2,1%	2,7%

De solvabiliteit neemt de komende jaren verder toe. Een stevig investeringsniveau in combinatie met positieve resultaten maakt dat de geconsolideerde solvabiliteit op een gezond niveau blijft.

De liquiditeit (current ratio) is voldoende positief, echter kent als gevolg van het lagere resultaat in 2024 een lichte terugval. Een verdere terugval in de jaren erna wordt met name veroorzaakt door lagere resultaten en de hoge investeringen; vanaf 2027 en de daaropvolgende jaren zal de current ratio weer toenemen naar 1,31. De liquiditeit blijft ondanks de tijdelijke terugval in de komende jaren ruimschoots boven de norm van 0,5 die door de inspectie wordt gehanteerd als minimum. Het rendement op het vermogen neemt door

positieve resultaten toe van min 0,3% in 2024 naar een niveau van ruim 2% in 2028.

2.5.5 Meerjarig investeringsbeleid en meerjarige financieringsbehoefte

Het meerjarig investeringsbeleid van Aeres komt voort uit het algemeen strategische beleid (zie § 1.2).

Investerings 2024

De in 2024 uitgevoerde investeringen bedragen € 12.634.000.

Investerings in projecten onderhanden werk	€ 3.097.000
Vervangingsinvesteringen gebouwen en terreinen	€ 3.246.000
Investerings in immateriële vaste activa (goodwill)	€ 744.000
Inventaris en apparatuur	€ 4.630.000
Overige materiële vaste activa en andere vaste bedrijfsmiddelen	€ 917.000
Totaal uitgevoerde investering	€ 12.634.000

In 2024 voert Aeres voor € 511.000 (€ 332.000 in 2023 en € 316.000 in 2022) aan desinvesteringen uit. Meerdere activaposten met een lage waarde leiden gezamenlijk tot dit bedrag.

Voor de onderhanden projecten bedragen de investeringen € 3.097.000 (€ 4.715.000 in 2023 en 6.146.000 in 2022). De grootste projecten zijn de investeringen in het binnenklimaat bij de locatie Maartensdijk, de brandveiligheid bij AIC Dronten, aanpassingen in het huurpand van Aeres MBO Almere en de renovaties bij de locaties Buitenpost en Heerenveen. (zie jaarrekening pag. 401).

Investeringsbegroting 2025-2029 Aeres

De investeringsbegroting 2025-2029 van Stichting Aeres Groep bestaat uit de volgende onderdelen:

- meerjarige vastgoedprojecten;
- meerjarige ICT-projecten;
- vervangingsinvesteringen.

De investeringsbegroting 2025-2029 komt in nauw overleg met de stafdiensten van het Bestuursbureau en de directies van de betrokken instellingen en hun (bedrijfs)activiteiten tot stand. De voornaamste indicatoren voor de investeringsbegroting zijn de verwachte ontwikkeling van het aantal deelnemers (leerlingen, studenten en cursisten), de demografische ontwikkelingen, de onderwijsvernieuwing en het noodzakelijke onderhoud. Voor grote investeringsprojecten stelt Aeres

investeringsanalyses op, waarbij ze de beschikbare middelen als uitgangspunt neemt.

Aeres hanteert als algemeen kader bij investeringen dat de totale investeringen gemiddeld genomen niet groter mogen zijn dan de totale afschrijvingen. Dit algemeen kader moet ervoor zorgen dat de liquiditeiten voldoende blijven.

Voor de verschillende onderdelen begroot Aeres de onderstaande investeringsbedragen voor de komende jaren. Bij de commerciële stichtingen betreffen dit

vervangingsinvesteringen. De extra investering in 2025 bij Aeres Tech heeft betrekking op extra investeringen in de trainingsmiddelen voor zowel mobiele techniek als koudetechniek. Bij Aeres Farms is het bedrag in 2025 ook hoger. Naast de gebruikelijke vervangingsinvesteringen zijn er een aantal posten opgevoerd met betrekking tot een mogelijk te verwerven GLB-subsidie demonstratiebedrijven, het verder afronden van de benodigde instructielokalen voor beroepsauthentiek leren en zaken rond energievoorziening, biodiversiteit en ontsluiting van de Wisentweg-campus.

(Bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Stichting Aeres Groep	18.319	13.576	17.809	11.912	8.877
Stichting Aeres Tech	1.075	800	800	800	800
Stichting Aeres Farms	532	300	300	300	300
Stichting Agrotransfer Dronten	6	6	6	6	6
Totaal	12.732	23.385	16.168	14.457	13.429

Meerjarige vastgoedprojecten

Voor meerjarige vastgoedprojecten houdt Aeres in totaal de komende jaren rekening met een benodigd investeringsvolume van gemiddeld € 8,3 mln. per jaar. Dit is een budget voor renovaties en noodzakelijke aanpassingen van bestaande gebouwen alsmede voor investeringen duurzaamheid om de

klimaatdoelstellingen te behalen. Actualisatie en bijstelling vindt jaarlijks plaats als onderdeel van de begrotingsbespreking van en met de stafdienst Facilitair Bedrijf. Deze actualisatie en bijstelling leiden tot de volgende investeringsbegroting 2025-2029:

(x 1.000)	MJB 2025-2029	Besteed t/m 2024	2025	2026	2027	2028	2029
Buitenpost, renovatie incl. ventilatie	4.600	300	4.300	-	-	-	-
Mbo-locatie Leeuwarden, o.a. herplaatsen opleidingen en ventilatie	1.700	100	500	500	600	-	-
Kleine projecten (< € 1.000.000)	2.200	320	330	500	500	200	350
Agrotech-campus Wisentweg Dronten	8.800	55	450	1.530	5.215	1.550	-
Vmbo-locatie Leeuwarden, renovatie en ventilatie	2.500	-	-	1.300	1.200	-	-
Kas faculteit Almere	1.100	-	-	1.100	-	-	-
Campusontwikkeling Drieslag Dronten	4.200	50	120	1.330	1.350	1.350	-
Nieuwbouw mbo-locatie Ede	6.000	-	-	3.000	3.000	-	-
Renovatie en nieuwbouw Heerenveen	3.500	270	370	-	1.360	1.500	-
Verbetering verduurzaming gebouwen	7.661	-	1.921	862	-	1.810	3.068
Nader toe te kennen (reductie) projecten	500	-	1.000	-2.000	-500	1.000	1.000
Subtotaal Stichting Aeres Groep	43.761	1.095	8.991	8.122	12.725	7.410	4.418
Overige stichtingen	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal overige stichtingen	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Aeres	47.145	1.095	4.490	15.885	9.830	7.785	6.030

Toelichting op meerjarige vastgoedprojecten Facilitair Bedrijf

In 2024 verhoogt Aeres de kaders voor de investeringen als gevolg van de hoge inflatie. Voor het jaar 2025 houdt zij de kaders gelijk. Als gevolg van de aangepaste strategie benoemt Aeres in 2024 nieuwe projecten die invulling geven aan de doelstelling van Aeres met betrekking tot het bieden van toonaangevend onderwijs. Hiervoor moet zij ook aanpassingen doen aan het onroerend goed. In bovenstaande investeringsbegroting zijn deze projecten opgenomen. Vanwege de bezuinigingen in het onderwijs ligt er een opdracht de investeringsprojecten te reduceren met € 4,5 mln. in de jaren 2026 en 2027. Hier geeft de stafdienst Facilitair Bedrijf nadere invulling aan.

Voor de investeringsbegroting van het vastgoed geldt bovendien dat Aeres van alle genoemde projecten een schatting opneemt van de uitgaven tegen het prijsniveau van voorjaar 2024. Het totale aantal projecten kan worden uitgevoerd door de huidige bezetting van projectmanagers met gebruikelijke ondersteuning van externe vastgoeddeskundigen voor de grote projecten. De positionering in de tijd van de projecten is naar de wens en prioritering van Aeres. Externe factoren, zoals netcongestie, beschikbaarheid van voldoende uitvoerders in de techniek en met name de stikstofproblematiek, kunnen leiden tot wijziging in de volgorde van uitvoering.

Voor de investeringen die noodzakelijk zijn om de klimaatdoelstellingen te behalen is door het Facilitair Bedrijf een berekening gemaakt op basis van energieneutraal en op basis van netto contante waarde (NCW) waarbij de laatste een reële terugverdientijd heeft. Op basis van de terugverdientijd kiest Aeres ervoor om de NCW-variant op te nemen in de meerjarenbegroting.

Aeres stelt elk jaar de investeringskaders vast en voegt het te investeren bedrag in eerste instantie toe aan de post nader toe te kennen projecten. Wanneer er meer duidelijkheid is over de besteding van dit te investeren bedrag, dan voert ze per project separate regels op in de investeringsbegroting. Daarmee daalt de post nader toe te kennen projecten.

Nieuwe projecten neemt Aeres in haar meerjarenbegroting op op basis van de inventarisatie die de stafdienst Facilitair Bedrijf in het voorjaar uitvoert op de onderwijslocaties. De meerjareninvesteringsbegroting 2025-2029 omvat de volgende projecten:

- Grondaankoop en realisatie praktijkfaciliteit Aeres Hogeschool Almere en realisatie van een praktijkfaciliteit op de Flevo Campus ten behoeve van Aeres Hogeschool Almere.
- Agro Tech Campus Wisentweg Dronten, inclusief uitbreiding kantine en realisatie van een praktijkfaciliteit schone techniek (robotica en drones) ten behoeve van het mbo en hbo.
- Kwaliteitsimpuls campus aan de Drieslag. Dit betreft de sloop van het C-gebouw, het verplaatsen van de centrale parkeervoorziening, het vergroenen en verblauwen van de campus en de realisatie van een nieuwe studentenbar.
- Kas Aeres Hogeschool Dronten: het uitbreiden van de bestaande warme kas op de campus

- Verplaatsing Aeres MBO Emmeloord naar de campus aan de Drieslag: het verplaatsen van de opleidingen veeteelt, akkerbouw en loonwerkers naar de campus aan de Drieslag.
- Onderzoekruimte en observatielokaal in Dronten aan de Wisentweg ten behoeve van human-animal interaction.
- Verbetering van de zichtbaarheid en uitstraling van de locatie Sneek.
- Renovatie locatie Buitenpost: interne renovatie, inclusief ventilatiesysteem.
- Campus Aeres MBO en VMBO Leeuwarden: inpassing mbo 1-2 en verbouwing vmbo (8 werelden).
- Herstellen bollenvloer Aeres Hogeschool Wageningen. Dit betreft een reservering voor reparatie van de vloer wanneer dat nodig is.
- Diverse aanpassingen locatie Barneveld: aanleg parkeerterrein, sloop/nieuwbouw hond en kat.
- Aeres VMBO Almere: aanpassen voormalige mbo-deel pand Heliumweg ten behoeve van het vmbo.
- Heerenveen: nieuwbouw ter vervanging van semipermanent gebouw en huurlocatie inclusief kas.

Meerjarige ICT-projecten

Vanaf begrotingsjaar 2024 begroot Aeres ook meerjarige ICT-projecten conform de systematiek voor de vastgoedinvesteringen. Voor meerjarige ICT-investeringen is voor de begrotingsperiode 2025-2029 € 3,9 mln. begroot. Het betreft investeringen in het beheer IAM en het integratieplatform en diverse investeringen in applicaties. Dit betreft investeringen in de leerling-/studentinformatiesystemen, Coachview, een documentmanagementsysteem, financieel systeem en investeringen voor fase 2 van het project managementinformatie/dashboarding. Vanuit de jaarlijkse investeringen ICT staat voor 2025 een grote investering begroot van € 2.385.000 voor de vervanging van de netwerkzaken (switches etc.).

De ruimte in zowel financiering als exploitatie is een belangrijke voorwaarde om de investeringen te kunnen uitvoeren. Aeres neemt alle bovenstaande investeringen mee in de begroting. Ze berekent de bijbehorende afschrijvingslasten hiervan en neemt ze op in de exploitatie.

Vervangingsinvesteringen

De vervangingsinvesteringen zijn onderverdeeld in drie categorieën:

- Lokale investeringen: onder andere in inventaris, meubilair, practicuminventaris, dienstvoertuigen, machines en landbouwwerktuigen.
- ICT: hardware, audiovisueel en software.
- Vastgoed: groot onderhoud en vervangingsinvesteringen.

Alle locaties en faculteiten en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten doen een meerjarige opgave van de vervangingsinvesteringen 2025-2029. Daarbij houden ze rekening met de herinrichtingsbudgetten van de nieuwbouwprojecten. Stichting Aeres Groep stelt het budgettair kader meerjarig vast op € 5,25 mln. per jaar. Voor 2025 is € 6,9 mln. begroot. Dit ligt iets hoger dan het

kader, omdat bij ICT een additionele investering wordt gedaan voor de vervanging van de netwerkapparatuur. De vervangingsinvestering die hiervoor de komende jaren was begroot haalt Aeres naar voren, omdat alle apparatuur aan vervanging toe is. De vervangingsinvesteringen voor vastgoed neemt Aeres op conform het meerjarenonderhoudsplan (MJOP).

Meerjarige financieringsbehoefte

Aeres bepaalt de financiering per stichting en ze houdt nadrukkelijk zicht op de afzonderlijke kasstromen en financieringsbehoeften. Naast de juridische afbakening per stichting houdt Aeres de private en publieke financieringsstromen gescheiden en er mogen geen onderlinge rekening-courant-posities bestaan.

Bij Stichting Aeres Groep is de ratio van de liquiditeit (current ratio) stabiel en voldoende positief. Aeres heeft als norm om een minimale buffer aan te houden van twee maanden omzet voor de positieve banksaldi en ruimte onder de beschikbare kredietfaciliteit. Voor de meerjarenbegroting bedraagt de minimale buffer een bedrag van € 36 mln. Het kasstroomoverzicht laat zien dat de opbrengsten uit operationele activiteiten toenemen in nagenoeg alle begrotingsjaren tot en met 2029. Het ambitieuze

investeringsprogramma trekt een forse wissel op de kasstroom, waardoor deze met name in de jaren 2024 en 2025 negatief is. Zonder aanvullende maatregelen zou de norm voor liquiditeit (2 maanden omzet) in gevaar komen. Daarom vindt verkenning plaats om onroerend goed dat structureel niet wordt gebruikt voor de kernactiviteiten, af te stoten. Door deze desinvestering van € 2,5 mln. wordt er een verruiming van liquide middelen voorzien ter grootte van € 6,5 mln., die wordt ingezet voor uitvoering van het investeringsprogramma. Verder neemt de kasstroom de komende jaren verder af doordat een afbouw wordt voorzien van vooruitontvangen project- en subsidiegelden als onderdeel van de overige schulden bij Stichting Aeres Groep.

De liquiditeitspositie van Stichting Aeres Tech is onveranderd goed voor de komende begrotingsperiode.

Bij Stichting Agrotransfer Dronten daalt het werkkapitaal in 2025 door het verwachte tekort, maar blijft het per saldo voldoende en stabiel tot en met 2029.

Mede dankzij het meerjarige positieve resultaat en de stabiele rentabiliteit blijft de liquiditeitspositie van Stichting Aeres Farms meerjarig stabiel. Naast de investeringen lost zij jaarlijks af op de langlopende leningen.

2.5.6 Exploitatieresultaat per stichting of bv

(x € 1.000,-)	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Aeres PrO, VMBO en MBO	-1.268	721	3.337	3.157	3.213	3.577
Aeres Hogeschool	-1.896	-747	-972	19	202	1.019
Bestuursbureau	1.841	166	262	351	393	461
Stichting Aeres Groep	-1.323	139	2.626	3.527	3.807	5.057
Stichting Aeres Tech	483	665	585	704	765	814
Stichting Agrotransfer Dronten	60	-103	22	78	106	119
Stichting Aeres Farms	148	211	167	148	157	163
Overige stichtingen (AISF, BE en DOB)	-20	0	0	0	0	0
Correctie i.v.m. intercompany-transactie						
Totaal	-652	902	3.394	4.457	4.835	6.155

Stichting Aeres Groep

Aeres PrO, VMBO en MBO (incl. Training Centres)

Aeres PrO, VMBO en MBO is een veelzijdige, gedegen opleider in de domeinen dier, stedelijke leefomgeving, groen, bloem, (agrarische) techniek, voedselproductie (zowel biologisch-dynamisch als gangbaar) en de voedselverwerking.

Aeres PrO, VMBO en MBO wil instaan voor de vorming van jongeren en volwassenen, waardoor zij met succes kunnen deelnemen aan de toekomstige samenleving. Aeres PrO, VMBO en MBO stimuleert Leven Lang Ontwikkelen (LLO).

De belangrijkste uitdagingen voor Aeres PrO, VMBO en MBO liggen in het stabiliseren van het aantal deelnemers, met waar

mogelijk een lichte groei, het geleidelijk vorm geven van het onderwijs met minder personeel, het terugdringen van het ziekteverzuim en het realiseren van de hoofdlijnen uit het Aeres-meerjarenbeleidsplan. De afgelopen jaren was sprake van een groei van het aantal deelnemers (2023: 1,9% en 2024: 0,9%). Landelijk is een stabilisatie te zien in het vo en een verschuiving bij het mbo van bol naar bbl. Hiermee houdt Aeres rekening in de begroting. Daarnaast wil Aeres PrO, VMBO en MBO anticiperen op het LLO-concept door zich meer te richten op het aanbieden van (praktijkgerichte) cursussen. Hierin zoeken de locaties de samenwerking. Deze gezamenlijke inspanningen komen terug in de begroting voor Aeres Training Centre. Voor zowel het vmbo (schoolplandoelen) als het mbo (kwaliteitsagenda) werkt Aeres landelijk met een aparte post binnen het lumpsumbudget. Op deze wijze kan het ministerie beleidsprioriteiten stellen en daarop sturen. Deze budgetten zijn niet te kenmerken als extra additionele middelen.

Het begrote resultaat van Aeres PrO, VMBO en MBO bedraagt € 721.000 positief in 2025, en stijgt vervolgens door tot € 3.577.000 positief in 2029. Het rendement stijgt van 0,48% in 2025 naar 2,39% in 2029. Door de verwachte groei in leerlingenaantallen is sprake van bekostigingsfrictie vanwege de T-1- en T-2-financiering. Zonder dit effect zou het resultaat en rendement licht hoger uitkomen. Aeres PrO, VMBO en MBO heeft meerjarig een groeiend resultaat vanwege de bijstellingen in het personeelsbestand, vooral in 2025. In 2024 stuurt zij onvoldoende op afname van het aantal fte, die nodig is omdat bekostiging via de NPO-gelden wegvalt in de loop van 2024. Gecorrigeerd voor de bekostigingsfrictie behaalt zij in 2025 een rendement van 0,8%. Daarnaast stelt Aeres PrO, VMBO en MBO de vastgoedinvesteringen waarvoor op dit moment nog geen financiële verplichtingen zijn aangegaan uit. Hierdoor blijven de afschrijvingskosten ook beperkter dan was voorzien in de vorige meerjarenbegroting. Het rendement wordt hierdoor gunstig beïnvloed, net als door de vermindering van de doorbelasting en de dekking vanuit strategiegelden.

Per locatie maakt Aeres PrO, VMBO en MBO voor de meerjarenbegroting een inschatting van de in- en uitstroom, waarbij zij ook de recente getallen uit het RPO (Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen) gebruikt. Voor de inschatting van de deelnemersaantallen gebruikt zij bronnen als het CBS en gemeentelijke rapportages. Over de komende jaren verwacht Aeres PrO, VMBO en MBO een groei van ruim 2,6%, naar 10.428 deelnemers (2024: 10.163).

De opgenomen groei is een bewuste keuze: Aeres PrO, VMBO en MBO verwacht de groei vooral vanuit de doorontwikkeling van het mbo op een tweetal locaties (Almere en Dronten Techniek). Zij baseert deze verwachting op de ontwikkeling van nieuwe opleidingsrichtingen, het aanboren van nieuwe markten en een sterke profilering van kwaliteit en merknaam. Verder is er een groei doelstelling in het vmbo bij de locatie Almere, met als doel het zo optimaal mogelijk benutten van de ruimte op de locatie. De overige vmbo-locaties verwachten stabilisatie of een lichte afname.

Ondanks de verwachte groei in deelnemers is een afname in het aantal fte's te zien. Op enkele locaties bekostigt Aeres PrO, VMBO en MBO op dit moment nog eigen personeel uit de tijdelijke NPO-middelen. De afbouw van deze extra inzet moet in het lopende schooljaar gerealiseerd worden. In latere jaren is er sprake van een verdere daling door het aflopen van subsidies, waaronder de subsidie Verbetering basisvaardigheden. Op de meeste locaties is de flexibele schil toereikend om dit op te vangen. Op locaties waar dit niet zo is, is in beeld gebracht welke stappen gezet moeten worden om dit wel op te kunnen vangen. Alertheid hierbij op de werkdruk en het verzuim is van belang.

Bij Aeres PrO, VMBO en MBO is het resultaat in de begroting 2025 van de tweede geldstroom € 434.000 positief. Voor de derde geldstroom is bij Aeres PrO, VMBO en MBO in 2025 een verlies begroot van € 94.000. Voornaamste oorzaak van dat verlies is het wegvallen van Nuffic-subsidiegelden. Voor de jaren daarna verwacht Aeres PrO, VMBO en MBO een positief resultaat.

Door de samenvoeging van de verschillende back-offices en front-offices bereikt Aeres PrO, VMBO en MBO efficiëntieverbeteringen in zowel programma-aanbod als personeelsinzet. Daarnaast zullen een gezamenlijke marketingstrategie en de ontwikkeling van één uniforme website bijdragen aan omzetgroei. Tevens worden interne trainingen, waar mogelijk, ondergebracht bij ATC. Dit draagt bij aan een omzetverhoging en versterkt de positie van ATC binnen de organisatie. Kortom, de gecentraliseerde aanpak van ATC zorgt voor een slagvaardigere organisatie met meer synergie, een gestroomlijnd aanbod en ruimte voor verdere groei.

Aeres Hogeschool

Aeres Hogeschool laat in 2025 en 2026 een negatief begroot resultaat zien van respectievelijk € 747.000 en € 972.000. In de jaren daarna is er een positief resultaat begroot. Vanwege de dalende studentenaantallen en de plotselinge sterke daling van onderwijsfinanciering is een acute en grote teruggang in formatie noodzakelijk, maar dat vergt enige jaren. Om weer tot een gezonde exploitatie te komen is een extra teruggang in formatie van 24 fte opgenomen in de jaren 2025-2027. Deze daling komt boven op de uitstroom door natuurlijk verloop van 50 fte. Om toonaangevend te zijn en te blijven, is hogeschoolbreed structureel budget vrij gemaakt om onderzoeksactiviteiten met elkaar af te stemmen op externe veranderingen en de kwaliteit te borgen. Elke faculteit stuurt op de samenwerking tussen onderzoek en onderwijs, onder andere door docenten en studenten hiervoor in te zetten.

In de studentenaantallen is vanaf 2022 een krimp zichtbaar, die in 2024 doorzet. De oorzaak is tweeledig. Enerzijds een dalende instroom die gelijk is aan de landelijke trend of iets beter dan dat. Anderzijds meer uitstroom door afgestudeerden en uitvallers en het grotendeels verdwijnen van alle internationale opleidingen. De faculteit Dronten gaat uit van een voorzichtig scenario, gelijk aan de verwachtingen voor de hao-sector. De totale populatie daalt in de komende jaren door een hogere uitstroom in de latere jaren.

De faculteit Almere voorziet een scenario dat nog uitgaat van een mutatie gelijk aan de hbo-ontwikkeling: een kleine groei van de instroom en een lagere instroom op de volgroeiende opleidingen. Met behulp van onder andere middelen voor krimpregio's vernieuwt de faculteit de kleinere opleidingen. De faculteit Wageningen kent dalende instroomcijfers. Met de stap naar de inrichting van de groene onderwijsregio ontstaan grote kansen voor een betere profilering en positionering. Daarom is de trend uit de OCW-referentieraming gevolgd.

LLO is belangrijk. Noodzakelijke innovaties in het groene domein en de krimpende arbeidsmarkt door demografische ontwikkelingen als ontgroening en vergrijzing vragen urgent om bijscholing en omscholing van professionals. Als specialist in het groene en educatieve domein in hoger onderwijs met gespecialiseerd toegepast praktijkonderzoek in een groot aantal lectoraten, biedt dit grote kansen voor Aeres Hogeschool. Daarom wil zij op basis van partnerschappen, onderzoek en een waardevol scholingsaanbod de kennispartner zijn in het groene domein. Vanuit haar passie voor groen en ontwikkeling biedt Aeres Hogeschool een divers en flexibel aanbod op het gebied van LLO. Zij werkt voor de ontwikkeling van haar LLO-trajecten samen met andere onderdelen van Aeres, zoals Aeres MBO, Aeres Training Centre en Aeres Tech. De samenwerking richt zich op de inhoud van het aanbod en er is aandacht voor de wijze waarop Aeres naar buiten treedt.

Bestuursbureau

Het begrote resultaat 2025 van het Bestuursbureau is € 166.000 positief en loopt in de jaren daarna op naar € 461.000 positief in 2029. Alle afdelingen laten een (licht) positief resultaat zien. Het positieve resultaat van het Bestuursbureau wordt vooral veroorzaakt door dalende personeelslasten, met name dalende inhuurlasten.

In de begroting neemt Aeres de bezuinigingen mee die als gevolg van de bezuinigingen in het onderwijs ook zijn doorgevoerd bij het Bestuursbureau en ruim € 1.000.000 bedragen. Ook de vervanging van de netwerkapparatuur (access points en switches) die out of support is (ongeveer 2/3 deel), neemt zij mee. De afschrijvingskosten en de kosten van bijbehorende licenties drukken het resultaat met € 569.000 in 2025, aflopend naar € 309.000 in 2029. Om knelpunten op te vangen in het jaar vormt Aeres een reserve voor frictiekosten, gezamenlijk beleid en verbeteringen in de bedrijfsvoering. In totaal is hier circa € 1,4 mln. voor beschikbaar.

Stichting Aeres Farms (Aeres Farms Holding bv, vier werkmaatschappijen en deelname EWI)

Waar 2023 zich kenmerkt door een normale markt, is 2024 een jaar met goede aardappelprijzen, normale tot lage uienprijzen en een stijgende melkprijs. Voor 2025 is het lastig begroten omdat het ongewis is welke kant het op gaat met de prijzen. De verwachting die in deze begroting zit is dat de melk- en vleesprijs op een hoog niveau blijft, net als de aardappelprijs. De prijzen voor de overige producten zullen naar verwachting op een normaal niveau zijn.

Het resultaat van Stichting Aeres Farms komt uit op € 211.000 positief in 2025 en wisselt daarna licht tot € 163.000 in 2029. De onderwijsbijdrage vanuit Stichting Aeres groep is nagenoeg gelijk gehouden aan de begroting 2024.

Stichting Aeres Tech (twee expertisecentra, vijf werkmaatschappijen en deelname Stichting GO°)

Het exploitatieresultaat van 2024 komt volgens de prognose uit op € 431.000. Dit ligt in lijn met de begroting. De begroting voor 2025 laat een positief resultaat zien van € 665.000 en dit neemt daarna toe tot € 814.000 in 2029. De groei van Stichting Aeres Tech en haar dochterbedrijven leidt tot meer efficiëntie, hetgeen is terug te zien in de resultaten van de komende jaren. De groei in de liquiditeit biedt mogelijkheden om verder te investeren in middelen of nieuwe bedrijven die een toegevoegde waarde voor het geheel kunnen betekenen. Daarnaast behoort inzet van de liquide middelen in participatie in LLO binnen de andere commerciële onderdelen van Aeres ook tot de mogelijkheden.

De omzet van trainingsactiviteiten door uitbreiding van het dienstenaanbod stijgt met € 300.000 in 2025 ten opzichte van de prognose van 2024. Bij mobiele techniek ontstaat deze stijging ad € 400.000 met name door het grotere aantal bbl-deelnemers dat bij Aeres Tech een opleiding volgt. Deze stijging komt doordat de roc's de bbl-opleiding in de landbouwmechanisatie veelal combineren met de bbl voor techniek. Het opzetten van een bbl voor grondverzet trekt extra deelnemers aan. Bij koudetechniek daalt de omzet met € 200.000 door de vertraging in de nieuwe Europese F-gassenverordening en de koerswijziging bij de Nederlandse regering ten aanzien van duurzaamheid, in het bijzonder warmtepompen. De verhuur neemt toe met € 100.000 door het verhuren van de ruimten voor de examens koudetechniek.

De totale omzet van Aeres Tech Productions stijgt in de begroting van 2025 naar € 1.841.000. Dit is een stijging van ruim 10% ten opzichte van de begroting en prognose 2024. Bij de afdeling Lesstofontwikkeling komt de omzet voor projecten uit op € 965.000. Dit is € 125.000 hoger dan de begroting en prognose 2024. Per begin 2025 zijn alle openstaande vacatures ingevuld, waardoor het aantal beschikbare uren voor projecten toeneemt ten opzichte van 2024. De omzet van het beheer en de verkoop van lesmateriaal komt in de begroting uit op € 400.000. Dit is € 20.000 hoger dan 2024 en is gebaseerd op een verwachte indexering van 5%. De verkoopaantallen zijn stabiel begroot. De omzet voor de uitgifte van licenties komt voort uit het beheer van een learningmanagementsysteem (LMS). Deze omzet komt in de begroting uit op € 46.000. Aeres verwacht dit in de komende 5 jaar minimaal te verdubbelen. De omzet voor de afdeling Productions en Events stijgt in de begroting naar € 430.000. Dit is € 30.000 hoger dan de begroting 2024.

Na de overname in november 2022 van Nederlands Examen Centrum Verticaal Transport BV (NECV BV) besluit Aeres de uitvoering van de assessments vanaf 2024 vanuit deze bv te laten uitvoeren. Onder de handelsnaam Tech Examen Centrum verzorgt het ISO-gecertificeerde NECV veel examens. Aeres

Tech Grow zal voorlopig een lege (slapende) bv zijn, waar Aeres in de toekomst nog gebruik van kan maken.

De omzet van Tech Examen Centrum bestaat in 2025 uit de examens voor het verticaal transport en de assessments in de mobiele techniek. Voor de omzet is het in grote mate afhankelijk van het aanbod aan trainingen bij VTC en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld (ongeveer 50% van de begrote omzet). Voor de jaren na 2025 wordt een stabiele organisatie verwacht, waarbij de omzet jaarlijks met ongeveer 3% zal stijgen.

De omzet van VTC komt in de begroting uit op € 2.560.000. Dit is € 135.000 lager dan de begroting 2024. Voor de onderbouwing van de omzet in de begroting houdt Aeres een vergelijkbare systematiek aan als die van Aeres Tech. De accountmanagers geven per training aan hoeveel deelnemers er voor het komende jaar worden verwacht. VTC verwacht in 2025 een hogere omzet te realiseren dan in 2024. Dit komt door zowel een efficiëntere bezetting van de trainingen als door een hogere declarabiliteit van de trainers.

In september 2024 neemt Aeres Tech 100% van de aandelen over van Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv (VCB). VCB verzorgt dezelfde trainingen als VTC, het doel is om VCB op termijn te integreren binnen VTC. Omdat de integratie nog niet concreet is vormgegeven kiest Aeres ervoor om voor zowel VTC als VCB een aparte meerjarenbegroting op te stellen. De omzet van VCB komt in de begroting voor 2025 uit op € 818.000. Op basis van de realisatie van het eerste halfjaar van 2024 is deze omzet realistisch en haalbaar.

Stichting Agrotransfer Dronten (Aeres Agree)

De begroting van 2025 sluit met een negatief resultaat van € 111.000. In de jaren daarna stijgt het resultaat naar € 119.000 positief. Door de verandering in de samenwerking met Stichting Aeres Groep valt een substantieel deel van de brutomarge weg. Aeres Agree zet verschillende interventies in om dit verlies in andere marktsegmenten op te vangen. Daarnaast zijn er stijgingen aan de kostenkant. De loonkosten stijgen door en ook de kosten van automatisering en huisvesting nemen toe. Om ook dit te compenseren moet de brutomarge in verhouding nog meer stijgen. Daartoe maakt Aeres Agree met behulp van een extern bureau een analyse van de positionering, de propositie en de executie van de commerciële processen. Het daaruit voortvloeiende plan wordt voert zij uit in het laatste deel van 2024 en heeft een doorloop naar 2025. Een belangrijk onderdeel daarvan is een gerichte commerciële training voor alle consultants. Hiermee krijgen zij nog meer concrete handvaten om bij te dragen aan het succes en de effectiviteit van de organisatie.

Aeres International Student Fund (AISF)

AISF heeft een afdoende financiële buffer en voldoende reguliere middelen om de functies van het fonds te vervullen gedurende deze meerjarenbegroting. Daarna is de reservepositie niet meer afdoende. Inschatting is dat het kabinetsbeleid gevolgen heeft voor het beurzenprogramma van NL scholarship (voorheen Holland Scholarship). De

inkomende beurzen halveren in 2026 en verdwijnen in 2027 geheel, waardoor de financiering weer volstaat om het resterende programma te financieren.

Stichting Dierenontdekkpark Barneveld

Het resultaat van Stichting Dierenontdekkpark Barneveld in 2025 is begroot op nihil. De stichting blijft nog bestaan voor het afronden van het RIF-project bij Aeres MBO Barneveld. Naar verwachting gebeurt dat in 2025 waarna Aeres de stichting zal opheffen.

2.5.7 Treasurybeleid

Het treasurybeleid zorgt ervoor dat Aeres op lange termijn voldoende liquide middelen ter beschikking heeft en dat de financiële continuïteit op de korte en lange termijn is gewaarborgd. De activiteiten bij deze algemene doelstelling zijn:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele (marktconforme) condities en risico's, zodat Aeres te allen tijde in de behoefte aan financiële middelen kan voorzien.
- Het beschermen van vermogens- en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, kredietrisico, liquiditeitsrisico en operationeel risico.
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van wettelijke regelingen, voorschriften en de limieten en interne richtlijnen zoals opgenomen in het treasurystatuut.
- Het realiseren van informatiestromen ter ondersteuning van de opstelling van het treasurybeleid, de uitvoering van het beleid en de verantwoording daarover.

In 2024 wijzigt Aeres haar beleid niet ten opzichte van het voorgaande jaar.

Treasurycommissie

Aeres heeft een treasurycommissie, die bestaat uit de voorzitter van het College van Bestuur, het hoofd Financiën & Control, de concerncontroller en een adviseur van het treasuryadviesbureau Thésor. De commissie komt minimaal twee keer per jaar bij elkaar en bespreekt ten minste de volgende onderwerpen:

- Algemene ontwikkelingen en financiële transacties in de afgelopen periode.
- Compliance met de ratio's van financiers.
- Liquiditeitsprognoses (eerstvolgende 12 maanden en reeks van 5 jaren).
- Risicoanalyses.
- Marktonwikkelingen en renteontwikkelingen.
- Ingebrachte (transactie)voorstellen, inclusief effecten op risicoprofiel en financieringsbehoefte.

Van elke commissiebijeenkomst is er een verslag en een lijst met actiepunten. De Raad van Toezicht krijgt een afschrift van dit verslag. Verder stelt Aeres jaarlijks een treasuryjaarplan op. In dit treasuryjaarplan vermeldt Aeres de doelen, normen en

acties voor het volgende jaar op het gebied van treasury. De Raad van Toezicht kent dit treasuryjaarplan.

Acties inzake treasurybeleid 2024

- Monitoren van normen en gewenste waarden voor de financiële ratio's.
- Bewaking van banksaldi ter monitoring van het tegenpartijrisico.
- Monitoren van de voorwaarden voor creditsaldi en spreiding van saldi over de banken.
- Onderzoek naar mogelijkheden om termijndeposito's te plaatsen via schatkistbankieren.
- Actualisatie treasurystatuut.

Plannen treasurybeleid

Voor 2025 zijn de volgende acties benoemd in het treasuryjaarplan:

- Monitoring van normen en gewenste waarden voor de financiële risico's.
- Bewaking van banksaldi ter monitoring van het tegenpartijrisico.
- Monitoren van de voorwaarden voor creditgeld en spreiding van saldi over banken hieraan aanpassen.
- Heroverwegen termijndeposito's voor schatkistbankieren, Aeres Tech en Aeres Agree, wanneer deze op einde vervaldatum komen te vervallen.
- Monitoring van de liquiditeitsbuffer meerjarig, passend en in lijn met de meerjareninvesteringsbegroting.
- Beoordelen voortzetting lening Aeres Farms in verband met bereiken rentevervaldatum.
- Monitoring van vooruitontvangen projectsubsidiebedragen gedurende het jaar.

2.5.8 Rapportage interne toezichthouder (Raad van Toezicht)

De Raad van Toezicht doet verslag in hoofdstuk 12.

2.6 Risicomanagement

Binnen Aeres is risicomanagement een integraal onderdeel van de gehele planning-en-control-cyclus (PDCA). Een risico is te definiëren als de mogelijkheid dat een kritieke gebeurtenis zich voordoet waardoor het realiseren van bepaalde doelen negatief wordt beïnvloed.

2.6.1 Beleid risicomanagement

Er is sprake van een risico wanneer Aeres een gebeurtenis voorziet die een negatief of positief effect heeft op het bereiken van de organisatiedoelstellingen. Onzekerheid gaat over situaties waarin de kans dat deze situatie plaatsvindt onbekend is. Aeres kiest ervoor om onzekerheden niet meer op te nemen in de risicorapportage.

In het kader van risicomanagement maakt Aeres onderscheid tussen generieke/gezamenlijke risico's op Aeres-niveau en instellingsspecifieke risico's. De instellingen beschrijven in hun jaarplan de instellingsspecifieke risico's en monitoren deze middels de rapportages in de PCDA-cyclus. In voortgangsgesprekken met het College van Bestuur worden risico's periodiek geagendeerd om de ontwikkelingen te bespreken.

Aeres heeft de volgende uitgangspunten geformuleerd voor de uitvoering van risicomanagement:

- Risicomanagement moet aansluiten bij de bestaande werkwijze in de organisatie. Dit betekent dat de risico's expliciet onderdeel zijn van de bestaande communicatie- en rapportagestructuur.
- Risicomanagement volgt de zeggenschap. De verantwoordelijkheid voor een risico ligt daar waar ook de verantwoordelijkheid ligt voor het werk, het project of de taken waar het risico betrekking op kan hebben. Iedereen is daardoor verantwoordelijk voor het signaleren van risico's en het treffen van maatregelen voor het verminderen van risico's die binnen de eigen verantwoordelijkheid vallen.
- Risicomanagement is de verantwoordelijkheid van iedere medewerker. De medewerker moet zelf de verantwoordelijkheid krijgen, maar ook nemen, en wordt hierbij ondersteund door management, collega's en adviseurs.

De vormgeving en het proces zijn beschreven in § 1.5.2, Intern beheers- en controlesysteem. Het beleid en de toekomstplannen zijn beschreven in § 1.2 en verder.

2.6.2 Resultaten risicomanagement 2024

De Aeres-brede en de instellingsspecifieke risico's in de onderstaande tabel zijn van belang in 2024 en 2025 en neemt Aeres ook mee in de jaarplannen voor 2026 en verder. Naast de impact en mogelijke gevolgen geeft de tabel ook de maatregelen. Deze zijn voor de leesbaarheid op hoofdlijnen opgenomen.

Aeres monitort de risico's in de voortgangsgesprekken tussen College van Bestuur en instellingsdirectie.

Naast de in de tabel genoemde risico's houdt Aeres, rekening met nog een aantal onzekerheden, waaronder de instroom van leerlingen en studenten, (wereldwijde) maatschappelijke gebeurtenissen en wijzigingen van wet- en regelgeving. Voor treasury-activiteiten benoemt Aeres de risico's separaat. Deze monitort zij in de treasury-overleggen, waar ook een extern adviseur aan deelneemt (zie § 2.5.7).

Ook in de begrotingscyclus voor 2026 krijgt het onderwerp risicomanagement de nodige aandacht.

De jaarplannen bevatten een risico-inventarisatie van zowel Aeres-brede risico's als specifiek voor de betreffende instellingen (incl. bijbehorende (bedrijfs)activiteiten) geldende risico's. Daarnaast beschrijven de jaarplannen maatregelen om de risico's te beperken. De inventarisatie van de risico's uit de jaarplannen is richtinggevend voor de verdere rapportagesystematiek gedurende het kalenderjaar.

Algemene en specifieke risicofactoren

Categorie	Risicogebeurtenis	Impact	Mogelijke gevolgen	Onderdeel	Maatregelen	Netto- risico
Personeel	Onvoldoende reductie van formatie.	Hoog	Te hoge formatie, waardoor het financieel resultaat onder druk komt te staan en daarmee de ambities van Aeres.	Stichting Aeres Groep	Alle locaties/instellingen hebben een formatiereductieplan op medewerkerniveau. Deze plannen worden maandelijks gemonitord.	Middel
Personeel	Toenemende werkdruk en hoog ziekteverzuim.	Hoog	Uitval personeel met als gevolg meer inhuur nodig, waardoor toenemende kosten.	Stichting Aeres Groep	Bewustwording bij managers over werkdruk en wat hiermee te doen. Nauwer contact met arbo-dienst.	Middel
Personeel	Personeel: - Totale formatie is niet wendbaar genoeg om in- en externe ontwikkelingen op te vangen (kwalitatief en kwantitatief). - Schaarste beschikbaar personeel op de arbeidsmarkt.	Hoog	De bedrijfsvoering is niet efficiënt en/of effectief. De kosten zijn daardoor te hoog, waardoor de rentabiliteit onder druk staat. Door schaarste moet meer personeel worden ingehuurd tegen hogere tarieven. Kennis verdwijnt uit organisatie. Aeres Farms: het vinden van recruiters en consultants is moeilijk waardoor er geen groei gerealiseerd kan worden. Aeres Pro. VMBO en MBO: onvoldoende flexibele schil, onvoldoende kunnen voldoen aan de bevoegdheidseisen en onderwijstijd, werkdruk bij zittend personeel.	Stichting Aeres Groep	Formatie-inzet is gekoppeld aan het realiseren van de Aeres-strategie, waardoor wendbaarheid op lange termijn ontstaat. Combinatie met project-, LLO- en contractactiviteiten wordt zoveel mogelijk benut, zodat het personeel aangesloten blijft op in- en externe ontwikkelingen. Als werkgever moet Aeres aantrekkelijk blijven door goede primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden.	Middel
Operationeel	Bedrijfsvoering kleine eenheden (opleidingen, teams, faculteiten, locatie, product/activiteiten) is niet rendabel.	Middel	Het financieren van te kleine opleidingen gaat ten koste van de financiering van reguliere activiteiten of van de ontwikkelingscapaciteit.	Aeres alle onderdelen	Kleine eenheden moeten zich meer richten op benutten efficiency tussen onderwijs, ontwikkeling en onderzoek. De relatie met centrale ondersteuning moet gericht zijn op efficiëntere ondersteuning. De relatie met LLO- en contractactiviteiten geeft mogelijkheden tot vergroting van activiteiten. Aeres Pro, VMBO en MBO: Vanuit de stafdiensten de kleine locaties ondersteunen in de bedrijfsvoering. Beoordelen van de oorzaken van verlieslatende locaties en de kansen op het realiseren van een break-even-resultaat.	Laag
Strategisch	Onvoldoende wendbaarheid om in te spelen op innovaties.	Laag	De implementatie van de Aeres-strategie om toonaangevend te zijn, staat onder druk. Aeres Tech: geen volwaardige partner meer zijn op het gebied van toekomstige ontwikkelingen. Bedrijven gaan elders hun opleidingen inkopen.	Aeres alle onderdelen	Door te handelen vanuit de strategie is er een focus op relevante innovaties. Dit geeft de organisatie meer tijd en gelegenheid om op relevante innovaties in te spelen. Aeres Tech: Projecten inzetten op nieuwe ontwikkelingen samen met klanten, partners en interne Aeres-afdelingen. Geld en mankracht vrijmaken voor innovatie.	Laag

Categorie	Risicobeurtenis	Impact	Mogelijke gevolgen	Onderdeel	Maatregelen	Netto- risico
Operationeel	Verantwoordelijk zijn voor ondernemerschap op lokaal niveau en verantwoordelijkheid voor instelling belemmeren het bereiken van de collectieve ambitie/uitvoering van de gezamenlijke strategie.	Laag	Er ontstaat belangentegenstelling tussen lokaal ondernemerschap en de instellingsstrategie.	Aeres alle onderdelen	De vertaling van de Aeres-strategie naar lokale plannen geeft kaders aan het ondernemerschap en daardoor zal het ondernemerschap juist versterkend zijn voor de Aeres-strategie.	Laag
Operationeel	Privacy, datalekken, opslag data en cyberaanvallen.	Hoog	De kwaliteit van organisatieprocessen staat onder druk.	Aeres alle onderdelen	ICT zorgt voor technische beveiligingsmaatregelen en geïnitieerd door ICT zorgen andere afdelingen voor organisatorische beveiligingsmaatregelen (o.a. gedrag van medewerkers).	Middel
Strategisch	Grotere concurrentie met andere onderwijsinstellingen op het gebied van duurzaamheid.	Hoog	Verlies marktaandeel.	Aeres Hogeschool	In communicatie en voorlichting uitstralen dat Aeres bij uitstek de Groene Veranderaar is. Aeres is hierin specialist.	Middel
Financieel	Onvoldoende subsidieprojecten en -gelden.	Laag	Onvoldoende dekking voor vaste formatie op projecten.	Aeres Hogeschool	Lectoren halen subsidie binnen en Aeres volgt de ontwikkeling van de projectenportefeuille dagelijks via een dashboard.	Laag
Financieel	Risico's dat grote meerjarige projecten niet rendabel zijn door inflatoire ontwikkeling.	Middel	Onvoldoende dekking van kosten meerjarige projecten.	Aeres Hogeschool	Ontwikkeling van de projectenportefeuille volgen via een dashboard.	Middel
Financieel	Stijgende aantallen in voortgezet speciaal onderwijs (vso).	Hoog	Hogere lasten voor het vso, via de samenwerkingsverbanden.	Aeres VMBO	In bestuurlijke overleggen plannen van aanpak maken met als doel de instroom in het vso te beperken.	Middel
Financieel	Onduidelijkheid over passend onderwijs en de bekostiging op lange termijn van lwoo.	Hoog	Onzekerheid over de te ontvangen gelden in het kader van passend onderwijs betekent dat Aeres daar geen vaste formatie voor kan aantrekken.	Aeres VMBO	Zodra bekend is wat de overheid wil gaan veranderen hierop inspelen op de locaties waar het op van invloed is.	Middel
Wetgeving	Aanpassingen in wet- en regelgeving waardoor beperkingen komen in de producten van Aeres Agree.	Middel	Omzet valt weg, met kans op overformatie.	Aeres Agree	Aangehaakt blijven op ontwikkelingen in de markt en processen daaraan aanpassen.	Middel
Financieel	Exploitatierisico's, mede als gevolg van geopolitieke ontwikkelingen, en niet realiseren verbeteringen in de bedrijfsvoering.	Middel	Schaarste in producten, stijgende kosten.	Aeres Farms	Sturen op efficiënte bedrijfsvoering.	Laag
Financieel	Prijsontwikkeling producten.	Middel	(Grote) schommelingen in prijzen zorgen voor instabiele omzet.	Aeres Farms	Diversificatie in producten en opbouw financiële buffer bij goed resultaat.	Laag
Strategisch	Afhankelijkheid van specifieke markt en/of klant.	Hoog	Omzet mobiele techniek afhankelijk van of er nieuwe trekkermodellen op de markt komen. Omzet koudetechniek afhankelijk van wijzigingen in de wet- en regelgeving.	Aeres Tech	Training in het buitenland aanbieden. Nieuwe markten aanboren zoals verticaal transport en de weg- en waterbouw. Trainers detacheren in daluren.	Laag

2.6.3 Risicoprofiel - bandbreedte vermogen

De solvabiliteit (het risicovermogen) van Aeres is 47% ultimo 2024 (47% ultimo 2023 en 2022). Voor Stichting Aeres Groep is deze 41% (42% in 2023 en 2022). Op basis van de meerjarenbegroting verwacht Aeres dat de solvabiliteit stijgt naar 57% in 2029. Voor Stichting Aeres Groep stijgt deze naar verwachting naar 51%.

- Bij het bepalen van het risicoprofiel van Aeres als geheel dan wel Stichting Aeres Groep zijn de volgende zaken van belang:
- Het op peil houden en verhogen van de instroom van het aantal deelnemers.
- Het kunnen waarmaken van de strategie om toonaangevend in het groene domein te zijn.
- Het realiseren (mede in het kader van de strategie) van de investeringsbegroting en exploitatie op orde houden.
- Het vergroten van de omzet van de commerciële activiteiten, waaronder de omzet in het kader van LLO.
- De personeelsschaarste in het onderwijs en het behouden en vinden van voldoende bevoegde leraren tegen acceptabele en betaalbare salarisschalen.
- Een voldoende omvang van en relevante aansluiting op het onderwijs van de onderzoeks- en subsidieprojecten in het onderwijs.
- Het passend onderwijs en de vereveningsopdracht samenhangend met de bekostiging op lange termijn van de lwoo-deelnemers.

De grotere onvoorspelbaarheid als gevolg van wereldwijde en maatschappelijke ontwikkelingen.

In de afgelopen jaren realiseert Aeres positieve resultaten, waardoor de solvabiliteit stijgt. Hierdoor is er ook een grotere buffer om tegenvallers op te vangen.

2.6.4 Alternatieve scenario's

Indien de genoemde risico's in gezamenlijkheid optreden, kan het zijn dat het in § 2.6 gegeven scenario niet uitkomt. In het slechtste geval betekent dit dat Aeres genoodzaakt is om bepaalde (kleine) opleidingen te beëindigen en de formatie te verminderen. Bij de opstelling van de meerjarenbegroting werkt Aeres met meerdere scenario's van deelnemersprognoses om de exploitatiegevolgen te kunnen bepalen. Hiermee krijgt ze zicht op de maatregelen die nodig kunnen zijn om de exploitatie op een aanvaardbaar niveau te houden.

Onderwijs

Stichting Aeres Groep is opgenomen in het handelsregister van de Kamer van Koophandel. Het KvK-nummer is 41246832. In het handelsregister zijn ook de statuten en algemene leveringsvoorwaarden in het Nederlands, Engels en Duits gedeponeerd.

3 Aeres PrO, VMBO en MBO

De onderwijsinstelling bestaat uit Aeres Praktijkonderwijs, Aeres VMBO en Aeres MBO. Daarnaast zijn er twee Aeres Training Centres, gekoppeld aan de acht mbo-locaties.

Leeswijzer

Aeres PrO, VMBO en MBO laat in dit jaarverslag zien wat er in 2024 is gebeurd en wat de plannen voor de komende jaren zijn. Dit hoofdstuk is bedoeld voor iedereen die direct of indirect betrokken is bij de onderwijsinstelling: van leerlingen/studenten, ouders en medewerkers tot het bedrijfsleven (praktijkopleiders), overheden, toeleverende en afnemende scholen, de omgeving van de school (buren) en nog vele anderen.

Aeres PrO, VMBO en MBO maakt deel uit van Aeres en dat ziet u terug in dit jaarverslag. Niet alle informatie over de onderwijsinstelling staat in dit ene hoofdstuk. Zo staan de Aeres-kaders in hoofdstuk 1 en beschrijft hoofdstuk 2 de financiën en de toekomstverwachtingen (continuïteitsparagraaf).

Het hoofdstuk van Aeres PrO, VMBO en MBO bestaat uit vijf delen: een deel instellingsbreed en aparte delen voor Aeres Praktijkonderwijs, Aeres VMBO, Aeres MBO en de Aeres Training Centres.

Inhoud

3.1	Wat gebeurt er Aeres PrO, VMBO en MBO-breed in 2024?	62	3.4	Aeres PrO, VMBO en MBO-brede kengetallen en bedrijfsvoering	64
3.2	Kernactiviteiten en uitgangspunten	62	3.4.1	Kwaliteitszorg	64
3.2.1	Missie, visie en strategie	62	3.5 e.v.	Aeres Praktijkonderwijs	67
3.2.2	Horizontale dialoog	62	3.10 e.v.	Aeres VMBO	75
3.3	Organisatie(structuur)	63	3.19 e.v.	Aeres MBO	95
3.3.1	Organisatieontwikkeling	63	3.34 e.v.	Aeres Training Centres	153

Resultaten per onderwijssoort of commerciële activiteit. Praktijkonderwijs, vmbo en mbo hebben ieder een eigen inhoudsopgave.

De verklarende woordenlijst staat in bijlage 1. De bijlagen 6 en 7 geven de onderbouwing van de cijfers.

De paragrafen 3.1 tot en met 3.4 beperken zich tot de gemeenschappelijke gebeurtenissen van Aeres PrO, VMBO en MBO. De bijzonderheden van praktijkonderwijs, vmbo, mbo en cursussen staan respectievelijk in de paragrafen § 3.5 e.v. (PrO), § 3.10 e.v. (vmbo), § 3.19 e.v. (mbo) en § 3.34 e.v. (Aeres Training Centres). Staan er verwijzingen in de tekst naar 'de Friese locaties', dan gaat het om de locaties van het voormalige Nordwin College dat in 2020 bestuurlijk met Aeres fuseerde.

3.1 Wat gebeurt er bij Aeres PrO, VMBO en MBO-breed in 2024?

Aeres PrO, VMBO en MBO verzorgt in 2024 op 13 locaties in Noord- en Midden-Nederland leertrajecten voor circa 168 PrO-leerlingen, 5.634 vmbo-leerlingen, 4.371 mbo-studenten en 5.185 LLO-deelnemers commerciële opleidingen, trainingen en incl. 2.200 licentieverlengingen).

In 2024 zet Aeres VMBO belangrijke stappen in een dynamische en uitdagende context. Hoewel de precieze gevolgen van de aangekondigde bezuinigingen nog onduidelijk zijn, bereidt het bestuur zich voor met maatregelen die blijven aansluiten bij de strategische pijlers: maximale samenwerking, innovatie in groen onderwijs en Leven Lang Ontwikkelen. Deze koers biedt ruimte voor versterking van de kwaliteit, doelgericht groeien en het inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen.

In januari ontvangt Aeres een positief oordeel van de Onderwijsinspectie na het vierjaarlijkse onderzoek. De inspectie roemt de heldere visie, sterke verbinding met het regionale beroepenveld en de focus op samenwerking voor innovatief onderwijs. In 2024 werkt Aeres verder aan herstelopdrachten, waaronder de basisvaardigheden in het vmbo.

Technologische ontwikkelingen zoals artificiële intelligentie (AI) nemen een steeds prominentere plaats in het onderwijs in. Aeres zet stappen om de kansen van AI te benutten en de risico's te beheersen, onder andere door een beleidsadviseur AI aan te trekken. Tegelijkertijd versterkt de instelling haar focus op integrale veiligheid met de introductie van een breed crisisteam. Hiermee kunnen locaties adequaat reageren op uiteenlopende noodsituaties, zoals digitale aanvallen, bedreigingen of natuurrampen.

Aeres PrO, VMBO en MBO sluit 2024 af met een negatief financieel resultaat (zie § 2.3.3).

3.2 Kernactiviteiten en uitgangspunten

De verticale scholengemeenschap Aeres PrO, VMBO en MBO verzorgt praktijk-, vmbo-, mbo- en cursus- en contractonderwijs voor de groene sector.

3.2.1 Missie, visie en strategie

Aeres PrO, VMBO en MBO werkt vanuit de Aeres-brede strategie 2023-2027, De Groene Veranderaar, en de daarin gegeven missie en visie (zie § 1.1 en § 1.2). De instelling maakt daarom geen gezamenlijk meerjarenplan meer voor het praktijkonderwijs, vmbo en mbo. De onderwijssoorten werken ieder, in het verlengde van de Aeres-brede strategie, een eigen meerjarenplan uit. Het praktijkonderwijs stelt in 2023 zijn meerjarenplan 2023-2027 op. Het vmbo formuleert in dat jaar het Schoolplan vmbo 2023-2027, dat is goedgekeurd. Het mbo stelt in 2023 zijn Kwaliteitsagenda 2023-2027 op en ontvangt in mei 2024 de goedkeuring daarvan van de Commissie Kwaliteitsafspraken MBO (CKMBO).

3.2.2 Horizontale dialoog

De onderwijsinstelling Aeres PrO, VMBO en MBO wil transparant en helder communiceren met stakeholders. Daartoe zet de instelling een breed scala aan overlegvormen, activiteiten en communicatiemiddelen in. De instelling neemt deel aan allerlei netwerken en samenwerkingsverbanden. Zij is bovendien deelnemer aan of penvoerder van landelijke innovatieprojecten en de Centra voor Innovatief Vakmanschap (§ 3.25.2).

De onderwijsinstelling Aeres PrO, VMBO en MBO informeert stakeholders via websites, social media en platforms. Voorbeelden van informerende activiteiten zijn bijeenkomsten voor brancheverenigingen. Daarnaast communiceert zij via traditionele communicatiemiddelen zoals beurzen, folders en kranten.

De medezeggenschapstructuur binnen de instelling is erop gericht om medewerkers, studenten en leerlingen en hun ouders/verzorgers op alle niveaus mee te laten denken en invloed te geven op het beleid en de toekomst (zie § 11.15).

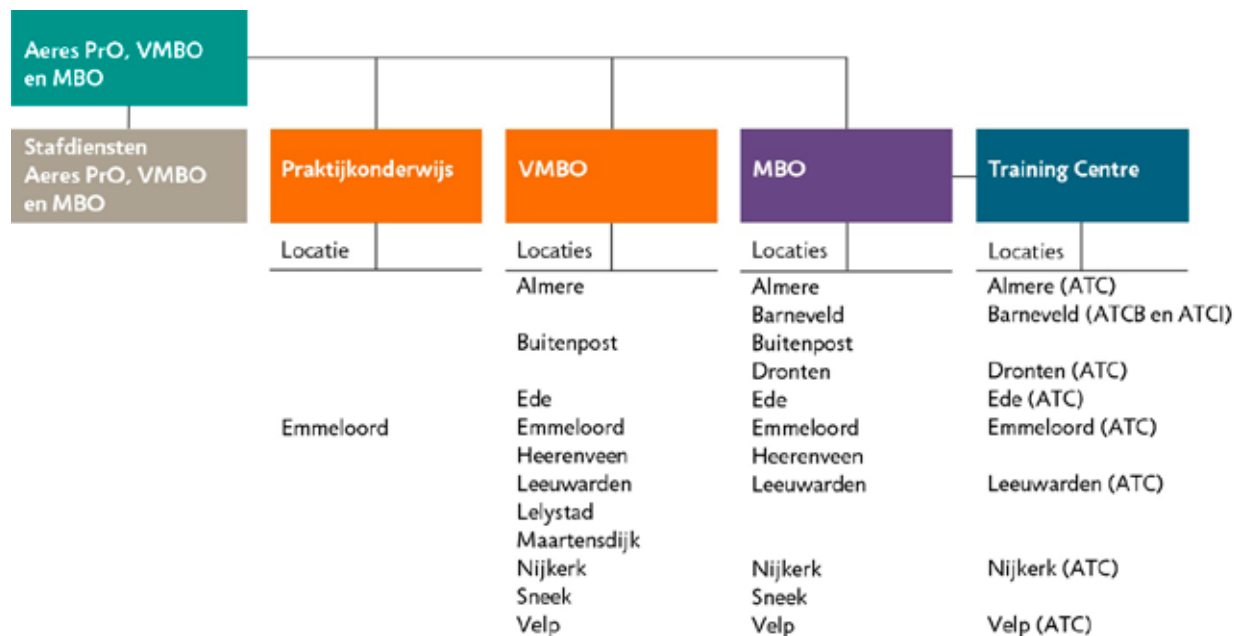
De horizontale dialoog komt terug in de hoofdstukken van praktijkonderwijs, vmbo en mbo.

3.3 Organisatie(structuur)

Aeres PrO, VMBO en MBO en Aeres Hogeschool maken deel uit van de rechtspersoon Stichting Aeres Groep. De onderwijsinstelling heeft een locatie voor praktijkonderwijs, elf vmbo-locaties en elf mbo-locaties. De mbo-locaties verzorgen ook cursus- en contractactiviteiten, gericht op

LLO en vanuit de inhoudelijke werkterreinen behorend bij de locatie. Dit doen ze binnen Aeres Training Centre (agro, food, groen, bloem), Aeres Training Centre Barneveld (dier) en Aeres Training Centre International.

De instellingscodes van Aeres PrO, VMBO en MBO zijn BRIN 25GV (vmbo en mbo), BRIN 27VD (Aeres VMBO Almere) en BRIN 05NV (Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord).

3.3.1 Organisatieontwikkeling

Aeres PrO, VMBO en MBO is sinds 2022 een verticale scholengemeenschap (vsg). Dit betekent dat Aeres alle verantwoordingsinformatie van de drie onderwijssoorten scheidt en dat de drie onderwijssoorten eigen meerjarenplannen opstellen. Deze plannen zijn afgeleid van de Aeres-brede strategie 2023-2027, De Groene Veranderaar.

Besturingsfilosofie

Aeres PrO, VMBO en MBO heeft een tweehoofdige instellingsdirectie. Deze instellingsdirectie heeft de integrale verantwoordelijkheid voor de instelling en levert daarnaast een bijdrage aan het strategisch beleid en de synergie binnen Aeres. Aeres PrO, VMBO en MBO stuurt continu op de positionering en realisering van de onderstaande besturingsfilosofie.

De besturingsfilosofie van Aeres en de onderwijsinstelling Aeres PrO, VMBO en MBO kenmerkt zich door het laag in de organisatie leggen van verantwoordelijkheden en is verder uitgewerkt in zes besturingsprincipes:

1. Ruimte voor ondernemerschap en eigenaarschap laag in de organisatie.
2. Collectief sturen op synergie en integraliteit binnen de instelling en Aeres-breed door met elkaar de gezamenlijke normen en resultaten vast te stellen en daar op te sturen.

3. Continue innovatie, kwaliteitsverbetering en borging op instellingsniveau.
4. Wendbaarheid in beleid en uitvoering op locatie- en instellingsniveau.
5. Het realiseren van een goede lokale, regionale en landelijke positionering en dito verbindingen.
6. Het centraal blijven stellen van het primaire proces, de bedoeling.

De locaties hebben binnen centraal gestelde kaders de ruimte om het onderwijs in te richten passend bij de cultuur van de regio: eenduidigheid met regionale kleuring. De locaties geven zelf vorm aan wat toonaangevend groen op hun locatie of specifieke school betekent. Op basis van mandaat, maar met behoud van de volledige eindverantwoordelijkheid van het bestuur, sturen de instellingsdirecteuren hun eigen onderdelen aan. Het bestuur zorgt ervoor dat het zo volledig mogelijk geïnformeerd blijft om adequaat sturing te kunnen geven.

De nadruk op decentrale sturing stelt hoge eisen aan de competenties van het (midden)management. Ook als het gaat om onderwijskundig, inspirerend en coachend leiderschap.

Aeres PrO, VMBO en MBO is ervan overtuigd dat mensen zich willen ontwikkelen en willen groeien. De instelling stimuleert het leren met en van elkaar en collegiale consultatie. Dat leren houdt iedereen scherp en zorgt ervoor dat iedere medewerker volgend jaar beter is dan nu. Er is ook oog voor de balans

tussen persoonlijke aandacht en leerresultaat. Aeres PrO, VMBO en MBO gelooft in de kracht van samen. Dit betekent dat iedere locatie en medewerker op zoek gaat naar de bijdrage die hij of zij, samen met collega's, kan leveren aan de missie en gezamenlijke doelen van de instelling.

3.4 Aeres PrO, VMBO en MBO-brede kengetallen en bedrijfsvoering

De onderwijsinstelling Aeres PrO, VMBO en MBO heeft in 2024 1.363 medewerkers (1.045,5 fte), in 2023 1.330 medewerkers (1.031,1fte) en 1.290 medewerkers (997,4 fte) in 2022. De instelling verzorgt praktijkonderwijs, vmbo- en mbo-opleidingen voor 168 (PrO) + 5.634 (vmbo) + 4.371 (mbo) = 10.173 deelnemers.

Dit is een toename van 1,0% ten opzichte van 2023 (10.069 in 2023 en 9.884 in 2022). 29 mbo-studenten komen uit het buitenland (31 in 2023 en 34 in 2022).

De instroom neemt in het vmbo met 7,1% af (1.339) in 2024, 1.441 in 2023 en 1.438 in 2022) en in het mbo neemt de instroom met 16,1% af (1.471 in 2024, 1.754 in 2023 en 1.876 in 2022). Daarnaast verzorgen 6 locaties cursusonderwijs voor duizenden cursisten (zie § 3.34 e.v.)

Gedetailleerde overzichten van leerling- en studentenaantallen staan in bijlage 6 (vmbo) en 7 (mbo).

Financiën

Aeres PrO, VMBO en MBO sluit het jaar af met een resultaat van € 1.268.000 negatief (€ 515.000 positief in 2023 en € 3.310.000 positief in 2022). Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord sluit het verslagjaar af met een resultaat van € 50.000 negatief (€ 166.000 positief in 2022 en € 59.000 positief in 2023). In de meerjarenbegroting van Aeres PrO, VMBO en MBO is het resultaat de komende jaren gemiddeld circa € 2.801.000 positief.

Uitgebreide informatie over de financiën is gegeven in hoofdstuk 2 en de jaarrekening. In § 2.2 staat een samenvatting van het financieel (strategisch) beleid. Daarin staat onder meer hoe Aeres het budget over de instellingen verdeelt.

De totale projectomzet van (gesubsidieerde) projecten bij Aeres MBO is in 2024 circa € 4,7 mln (circa € 6,7 mln in 2023 en circa € 6,5 mln in 2022). Zie ook § 1.7 Publiek-private samenwerking.

Huisvesting

De Aeres-brede strategie en resultaten op het gebied van huisvesting zijn beschreven in § 10.6.2, onder (Strategisch) beleid, en in § 2.5.5 onder Meerjarige vastgoedprojecten. Het gaat daarbij om de duurzame afstemming op de toekomst, het gebruik van vierkante meters eigendom en de noodzaak om flexibel te zijn.

Lerende cultuur en personele zaken

Om de ambities van Aeres PrO, VMBO en MBO te kunnen realiseren, heeft ze nu en in de toekomst goed opgeleide, vakbekwame en professionele medewerkers nodig. Ze wil goede mensen aan zich binden, waarbij jongeren een kans

krijgen en er een kweekvijver voor talent is. Zo wil Aeres PrO, VMBO en MBO de bemensing van (moeilijk vervulbare) vacatures invullen. Medewerkers volgen scholing om hun vakbekwaamheid op peil te houden en om waar nodig een (andere) lesbevoegdheid te halen.

Zie voor de volledige beschrijving van de scholing en professionalisering bij Aeres PrO, VMBO en MBO § 11.9.2.

ICT

In een tijd van bezuinigingen op onderwijsbudgetten wordt het efficiënter inzetten van ICT steeds belangrijker. Binnen Aeres speelt ICT een sleutelrol in het ondersteunen van onderwijs, samenwerking en organisatieprocessen. Door het aantal ICT-systemen te beperken en digitale faciliteiten maximaal te benutten, waarborgt Aeres de onderwijskwaliteit en beheerst zij de kosten. Met strategische samenwerking, slimme inzet van digitale technologie en optimaal gebruik van middelen zet Aeres in op een toekomst waarin efficiëntie en innovatie elkaar versterken.

Onderwijsinnovatie met ICT is een topic op alle locaties. Op de meeste locaties is de i-coach bekend en goed zichtbaar. De i-coach helpt collega's met vragen en geeft voorlichting en/of workshops als er over een onderwerp meerdere vragen komen.

Om de i-coaches te ondersteunen, organiseren de beleidsadviseurs Onderwijs en Digitalisering maandelijkse bijeenkomsten. Deze bieden ruimte om ervaringen en inzichten te delen, uitdagingen te bespreken en successen uit te wisselen. Het doel is om een uniforme uitvoering van beleid te bevorderen en innovatie binnen het onderwijs te stimuleren.

Blended learning wordt een prominente onderwijsvorm binnen Aeres, in lijn met de strategische doelen en gebaseerd op internationaal onderzoek naar hoge leeropbrengsten. Er starten veelbelovende initiatieven en een nulmeting geeft inzicht in de huidige situatie.

Op basis van deze nulmeting implementeert Aeres blended learning als een van de kernprojecten binnen het Groene Veranderprogramma.

Onderwijskwaliteit en ICT

Aeres wil de onderwijskwaliteit en het leerproces continu blijven verbeteren door het gebruik van ICT-applicaties en -innovaties. Voor het vmbo en mbo is dit vertaald naar drie hoofdonderwerpen:

7. Digitaal toetsen.
 8. Digitale vaardigheden van leerlingen en studenten.
 9. Digitale vaardigheden en digitale didactiek van docenten.
- Iedere locatie stelt hiervoor een ontwikkelingsplan op, op basis van de resultaten van de monitor Leren en lesgeven met ICT.

De Aeres-brede strategie op het gebied van ICT en de resultaten daarvan zijn beschreven in § 10.7.

3.4.1 Kwaliteitszorg

Aeres PrO, VMBO en MBO wil kwalitatief goed onderwijs leveren en die kwaliteit continu borgen, verbeteren en vernieuwen. Ze sluit met haar activiteiten aan op de kwaliteitszorg beschreven in het onderzoekskader voortgezet onderwijs en het onderzoekskader middelbaar beroepsonderwijs van de Onderwijsinspectie en de Wet educatie en beroepsonderwijs.

Visie op kwaliteitszorg

- Aeres PrO, VMBO en MBO legt verantwoording af over de kwaliteit van haar onderwijs aan deelnemers, ouders, de overheid en de samenleving. Een vanzelfsprekende attitude is reflectie op het eigen handelen.
- De instelling legt verantwoording af over de realisatie van de plannen, het rendement van het onderwijsproces en de resultaten van de examinering en diplomering.
- Kwaliteit ontstaat binnen het onderwijsproces. De docenten en onderwijsondersteuners geven betekenis aan de plannen en ambities.
- Borging vindt plaats via bestaande instrumenten (voortgangsgesprekken, lesobservaties, interne audits, kwaliteitskaart, etc.) en via het sturen vanuit een kwaliteitscultuur op de werkvloer.

Doelstellingen kwaliteitszorg

- Realiseren van de doelstellingen uit de kwaliteitsagenda van Aeres MBO, het schoolplan van Aeres VMBO en het meerjarenplan van Aeres Praktijkonderwijs.
- De kwaliteitsgerichte cultuur heeft een plek binnen de organisatie en bij de medewerkers.
- De PDCA-cyclus wordt zowel op strategisch als op operationeel niveau uitgevoerd.
- Interne audits en andere kwaliteitsonderzoeken vormen een structureel onderdeel van de kwaliteitsborging.
- Collegiale visitatie en reflectie zijn een onderdeel van het onderwijsproces.
- Leren van elkaar, stimuleren van onderlinge samenwerking en verhogen van de onderlinge afstemming zijn positieve te bereiken effecten.

De resultaten van de kwaliteitszorg staan voor het praktijkonderwijs in § 3.9, voor het vmbo in § 3.15 en voor het mbo in § 3.26.

Aeres Praktijkonderwijs

Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord maakt deel uit van Aeres en specifiek van de locatie Emmeloord. Alle activiteiten vinden plaats binnen de gezamenlijke (strategische) kaders van Aeres (hoofdstukken 1 en 2) en Aeres Pro, VMBO en MBO (§ 3.2).

Inhoud

3.5	Wat gebeurt er bij Aeres Praktijkonderwijs in 2024?	68	3.7.1	Leerlingpopulatie	69
3.6	Omgeving, visie en plannen Aeres Praktijkonderwijs	68	3.7.2	Onderwijsresultaten 2024	70
3.6.1	Visie, ambities en doelstellingen	68	3.7.3	Resultaten bedrijfsvoering	71
3.6.2	(Strategische) plannen	69	3.8	Onderwijsontwikkeling en plannen	71
3.6.3	Horizontale dialoog	69	3.8.1	Toegekende subsidies	72
3.7	Resultaten praktijkonderwijs	69	3.9	Kwaliteitszorg	72

De verklarende woordenlijst staat in bijlage 1.

3.5 Wat gebeurt er bij Aeres Praktijkonderwijs in 2024?

In het schooljaar 2024-2025 biedt Aeres Praktijkonderwijs een gratis schoollunch aan op maandag, als onderdeel van het Gezonde School-programma. De leerlingen helpen mee bij de bereiding van deze lunch. Door een gratis gezonde lunch aan te bieden vergroten we de kennis van de leerlingen over gezonde voeding. Op alle andere dagen biedt Aeres andere gezonde voeding aan, zoals fruit en yoghurt. Naast gezonde voeding en een beter welbevinden ziet Aeres PrO als positief effect ook dat leerlingen tijdens pauzes met een gratis schoollunch minder op hun telefoon zitten en meer fysieke sociale contacten hebben.

Ook in schooljaar 2024-2025 ontvangt Aeres Praktijkonderwijs een subsidie van het Jeugdeducatiefonds voor gratis schoolmaaltijden. Met deze subsidie kan de school elke dag gratis gezonde voeding aanbieden. De subsidie zorgt er mede voor dat het aantal leerlingen dat nu gezonder eet enorm is vergroot.

Aeres Praktijkonderwijs werkt vanaf 2023 vanuit een eigen meerjarenbeleidsplan. Dit komt in samenwerking met het team en onder begeleiding van de beleidsmedewerker Kwaliteitszorg van de afdeling Onderwijs & Kwaliteit tot stand. Op basis van diverse bronnen en binnen de kaders van het schoolplan 2023-2027 van Aeres VMBO stellen zij de nieuwe thema's vast. Een van de eigen docenten maakt een poster van het schoolplan. Deze dient als inspiratie en als praatplaat, zodat het schoolplan blijft leven.

In 2024 start Aeres met de implementatie van het digitale leerlingvolgsysteem Presentis. In de eerste maanden van het jaar volgen docenten trainingen en teamwerkdagen om vertrouwd te raken met het systeem. In januari 2025 vindt ook de introductie van de Presentis-app plaats. Deze biedt leerlingen en ouders toegang tot roosters, resultaten, het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) en andere belangrijke informatie. Daarnaast bevat de app een chatfunctie, waarmee de communicatie tussen leerlingen, ouders en school wordt vergemakkelijkt.

Aan het eind van het schooljaar gaan de leerlingen van de bovenbouw op schoolkamp naar Duitsland. De ervaringen die de leerlingen hierbij opdoen zijn van grote waarde voor hun persoonlijke ontwikkeling. Voor een aantal leerlingen is dit de eerste keer dat ze in het buitenland zijn.

3.6 Omgeving, visie en plannen Aeres Praktijkonderwijs

Aeres Praktijkonderwijs biedt voortgezet onderwijs aan leerlingen met een leerachterstand van ten minste drie jaar op twee of meer cognitieve gebieden (rekenen, begrijpend en technisch lezen en spellen) en een IQ van tussen de 60 en 80. Het onderwijs heeft daardoor een geheel eigen karakter. Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord heeft een eigen instellingscode (05NV).

Toegankelijkheid en toelatingsbeleid

Aeres Praktijkonderwijs neemt naast leerlingen uit het reguliere basisonderwijs ook leerlingen uit het speciaal onderwijs aan. Daarnaast zijn er nog zijinstromers vanuit het vmbo. Het aantal anderstaligen neemt de afgelopen jaren toe. De school kan alleen leerlingen toelaten met een toelaatbaarheidsverklaring voor het praktijkonderwijs.

3.6.1 Visie, ambities en doelstellingen

Aeres Praktijkonderwijs werkt vanuit haar meerjarenbeleidsplan 2023-2027. In deze en de volgende paragraaf volgen de belangrijkste beleidskaders voor de komende jaren.

Uitdagingen praktijkonderwijs (omgevingsfactoren)

De belangrijkste uitdagingen voor het praktijkonderwijs zijn:

- Het aantal leerlingen in relatie tot de grootte van het gebouw. De prognoses geven aan dat Aeres Praktijkonderwijs de komende jaren zal groeien naar 175 leerlingen. Er is inmiddels een aanvraag ingediend bij de gemeente Noordoostpolder voor uitbreiding. Het streven is om in januari 2025 te starten met de uitbreiding en deze in augustus 2025 in gebruik te nemen.
- Het aantal leerlingen met multiproblematiek neemt toe. Dit vergt met name in de signalerende taken van mentoren extra competenties en vaardigheden. Daarnaast is een goede samenwerking met korte lijnen met de ketenpartners van groot belang. Aeres Praktijkonderwijs merkt dat het personeelsverloop bij een aantal ketenpartners soms leidt tot vertraging in de adequate begeleiding van de leerlingen.
- Het aantal stageplekken voor leerlingen met een uitstroomperspectief op begeleid werken is beperkt. Landelijk wordt dezelfde trend ervaren. De komende jaren zal Aeres Praktijkonderwijs in overleg met de nieuw aangestelde regiocoördinator VSO/PRO inzetten op het vergroten van het aantal plekken.
- De subsidie vanuit het Jeugdeducatiefonds voor schoolmaaltijden maakt het nu mogelijk om leerlingen dagelijks op school gratis gezonde voeding aan te bieden. Gezien de armoede waar ook een deel van leerlingen van het praktijkonderwijs in Emmeloord mee te maken heeft, is dit zeer welkom. Het risico bestaat echter dat de beschikbare middelen stoppen en dat de school moet zoeken naar een andere manier van financiering.

Visie

Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord wil dat PrO-leerlingen zich in de maatschappij sociaal, emotioneel en praktisch zo zelfstandig mogelijk kunnen redden. Het praktijkonderwijs bereidt leerlingen daarom voor op (zelfstandig) wonen, werken en leven. Het versterken van het zelfbeeld is hierbij erg belangrijk. Het bieden van een veilige basis in de vorm van een kleine groep, een eigen locatie en betrokken en bevlogen medewerkers zijn essentieel voor PrO-leerlingen.

Aeres Praktijkonderwijs begeleidt leerlingen zo goed mogelijk in hun persoonlijke ontwikkeling op weg naar volwassenheid. Het team van Emmeloord legt zich daarom ook toe op het opleiden van hun leerlingen naar werk. Hierbij gaat het team uit van de vraag: wat willen en kunnen onze leerlingen? Diverse branchecertificaten dragen daar positief aan bij. Deze bewijsstukken laten zien welke vaardigheden en competenties PrO-leerlingen bezitten.

Kernactiviteiten

Branchegerichte cursussen zijn er op het gebied van lassen (PIE), de detailhandel, horeca (BAS en KAS), dienstverlening (schoonmaak), groen, mobiliteit en transport, en hout (BWI). Daarnaast biedt Aeres Praktijkonderwijs ook cursussen voor profielvakoverstijgende certificaten aan, zoals een bhv-, VCA- en heftruckcertificaat. Het behalen van beroepscertificaten vergroot de kans op een arbeidsovereenkomst voor de leerlingen van het praktijkonderwijs. Alle leerlingen hebben de mogelijkheid om zich te registreren in het doelgroepregister. Werkgevers van personen die geregistreerd staan hebben recht op extra en aanvullende subsidies. De school is succesvol, mede omdat zij een groot netwerk heeft op de regionale arbeidsmarkt en binnen de zorgstructuur.

Doelen

Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord heeft zichzelf de volgende doelen gesteld:

- De leerlingen met onderwijs en stage(s) voorbereiden op werk.
- Het vinden van werk gedurende de tijd dat de leerlingen plaatsingsstages lopen.
- De leerlingen voorbereiden om zich later in de maatschappij sociaal, emotioneel en praktisch zo zelfstandig mogelijk te kunnen redden.
- De leerlingen die perspectief hebben op het behalen van een mbo-niveau-2-diploma succesvol te laten schakelen naar het mbo.

3.6.2 (Strategische) plannen

Aeres Praktijkonderwijs werkt vanuit haar meerjarenplan 2023-2027, maar binnen de strategische kaders van het schoolplan van Aeres VMBO en de strategische koers van Aeres. Hierin staan voor de betreffende jaren de volgende ontwikkelingen:

Pijler Leren leven:

- Gezonde school, gezonde voeding op school en thuis, ontwikkelen gezonde levensstijl.
- Maatschappelijk ontwikkelen.

Pijler Leren leren:

- Versterken BIS (begeleide interne stage), BES (begeleide externe stage) en ZES (zelfstandige externe stage).
- Eigenaarschap bij leerlingen versterken en vergroten.

Pijler Praktijkonderwijs:

- Verbeteren curriculum PrO.
- Passend advies.
- Verbeteren imago praktijkonderwijs.

Zie voor plannen § 3.8.

3.6.3 Horizontale dialoog

Aeres Praktijkonderwijs onderhoudt contacten met onder andere scholen voor praktijkonderwijs in Flevoland, de leerplichtambtenaar en UWV, en is lid van de Sectorraad Praktijkonderwijs. De school werkt intensief en veel samen met de WerkCoöperatie van de gemeente Noordoostpolder en daarnaast met diverse andere gemeenten als het gaat om het samenbrengen van werkgevers en leerlingen. Aeres Praktijkonderwijs maakt deel uit van het samenwerkingsverband Aandacht+. Het samenwerkingsverband geeft de toelaatbaarheidsverklaringen voor het praktijkonderwijs af. De school neemt een actieve houding aan bij het vaststellen van de loonwaarde van haar leerlingen en het bemiddelen bij arbeidscontracten. De school heeft tevens een groot netwerk van stagebedrijven. Nadat een leerling de praktijkschool verlaat, is er nog twee jaar nazorg voor leerlingen, ouders en werkgevers.

3.7 Resultaten praktijkonderwijs

3.7.1 Leerlingpopulatie

Het aantal PrO-leerlingen neemt toe in 2024 en komt op 168 uit (157 in 2023 en 156 in 2022). Het aantal anderstaligen blijft in 2024 stabiel. Deze laatste groep vraagt om specifieke ondersteuning en een gericht taalaanbod. Hierin werkt de school nauw samen met maatschappelijke organisaties en de gemeenten.

	2022	2023	2024
Inschrijvingen	156	157	168
Instroom	39	40	47

Uitstroom

	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Uitstroom naar reguliere arbeidsplaats	22%	39%	38%
Werk en leren – mbo	61%	39%	41%
Leren – mbo	4%	11%	3%
Leren – anders, school voor praktijkonderwijs	0%	3%	3%
Dagbesteding	8%	3%	0%
Geen werk/school	4%	0%	5%
Vso	0%	3%	5%
Toeleidingstraject	0%	3%	3%

3.7.2 Onderwijsresultaten 2024

100% van de schoolverlaters van Aeres Praktijkonderwijs behaalt in 2024 een branchecertificaat (100% in 2023 en 68% in 2022) en 38% stroomt uit naar een baan op de reguliere arbeidsmarkt (39% in 2023 en 22% in 2022). Het aantal behaalde branchecertificaten is 65.

Behaalde diploma's en getuigschriften praktijkonderwijs

	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Diploma	100%	100%	100%
Getuigschrift	0%	0%	0%

Behaalde certificaten

Uitstroomprofiel	Certificaat	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Groen	SVA 1 werken in het groen	5	5	2
	SVA 2 werken in de groenvoorziening	3	0	3
	Bosmaaier	0	5	3
	Kettingzaag	0	3	2
Detailhandel	Werken in de winkel	2	5	7
Horeca	SVH Bedieningsassistent (BAS)	2	0	4
	SVH Keukenassistent (KAS)	6	8	5
Techniek PIE	NIL MAG niveau 1	6	6	2
	NIL MAG niveau 2	0	1	0
Techniek BWI	Hout dat werkt	0	7	0
Techniek M&T	Banden en wielen	0	6	3
Facilitaire dienstverlening	SVA 1 traditionele schoonmaak	6	0	4
	SVA 2 microvezel	0	4	0
Profieloverstijgend	Heftruck	6	13	15
	VCA	7	9	6
	BHV	11	22	9
Totaal		54	94	65

NPO (Nationaal Programma Onderwijs)

In april 2021 voert Aeres Praktijkonderwijs een schoolscan uit om achterstanden bij leerlingen te inventariseren. Belangrijke aandachtspunten zijn daarbij: stage-uren, sociaal-emotionele ontwikkeling, Nederlands en rekenen & wiskunde, buitenschoolse activiteiten, fysieke ontwikkeling en anderstaligen. Uit de schoolscan blijkt dat met name leerlingen in de middenbouw nog grote achterstanden hebben op het gebied van stagevaardigheden, basisvaardigheden Nederlands en

rekenen, en sociaal-emotionele ontwikkeling. Ook blijft de achterstand bij anderstalige leerlingen een uitdaging. Hoewel interventies voor welbevinden zichtbaar effect hebben, blijft dit een belangrijk aandachtspunt voor de komende jaren.

In samenspraak met de MR stelt Aeres Praktijkonderwijs een driejarenplan op, met jaarlijks een schoolscan om de voortgang te monitoren en het plan waar nodig bij te stellen.

Interventies uit driejarenplan NPO	Resultaat 2024
Aanstellen van een rekenen- en taalcoördinator.	Gerealiseerd.
Bij de middenbouw vier lesuren in de week een extra docent bij de lessen Nederlands en rekenen & wiskunde.	Gerealiseerd. In 2024 voor de leerlingen in de onderbouw een onderwijsassistent voor 0,4 fte extra begeleiding.
Extra docent bij de begeleide externe stage.	Gerealiseerd.
Gratis gezonde schoollunch op maandag.	Gerealiseerd. Inmiddels alle dagen gratis gezonde voeding middels subsidie schoolmaaltijden.
Extra middelen voor buitenschoolse activiteiten.	Gerealiseerd.
Scholing personeel op het gebied van differentiatie en effectieve feedback.	Gerealiseerd. Het Vaklokaal heeft in twee studiedagen en twee studiemiddagen het team geschoold. Tijdens lesbezoeken is er extra aandacht voor deze gebieden.
Drie extra sportmomenten tijdens reguliere lessen per klas.	Gerealiseerd.
Uitbreiding begeleidingsuren voor NT2-begeleiding.	Gerealiseerd. 0,6 fte voor NT2.
Budget beschikbaar stellen aan leerlingenraad ter verbetering van kantine en plein om meer te bewegen en sociale vaardigheden/contacten te verbeteren.	Gerealiseerd. Er staat een subsooccer in de kantine en de pannakooi is uitgebreid met baskets.

Overige onderwijsresultaten

- In het schooljaar 2024-2025 blijft de lessentabel gelijk. In de onderbouw en middenbouw geeft het team bij rekenen & wiskunde op maximaal drie niveaus per klas les. Dat leidt ertoe dat docenten op sommige momenten groepdoorbrekend werken. De inhoud van de thema's binnen het vak Wonen is geëvalueerd en aangepast. Zo kunnen de leerlingen van de bovenbouw tijdens het thema Verkeer allemaal ervaring opdoen in het rijden in een lesauto.
- Het Flevolands bibliothekenetwerk organiseert op provinciaal niveau een spokenwordwedstrijd. Aeres Praktijkonderwijs neemt met de leerlingen van de eerste klassen deel.
- De leerlingen van de bovenbouw gaan op schoolkamp naar Duitsland. Ook gaan deze leerlingen in december op excursie naar het Thialfstadion.
- Aan het eind van het schooljaar 2024-2025 gaan de leerlingen van de middenbouw drie dagen op schoolkamp in Nederland. De school organiseert voor de leerlingen in de onderbouw diverse uitstapjes in deze laatste week: sportieve en culturele uitstapjes en uitstapjes gericht op vermaak.

Focus op groen

De locatie geeft op eigen wijze invulling aan de focus op groen, vooral gericht op duurzaamheid en groen leven. De toekenning van het vignet Gezonde School is een mooi voorbeeld van die focus, net als de dierenweide met schapen, geiten, kippen, cavia's, vogels en konijnen. De leerlingen dragen bij aan de verzorging van de dieren. Andere voorbeelden zijn de moestuin in combinatie met de keuken en het groene schoolplein. Onderdeel van het onderwijsaanbod voor het vak groen is het onderhoud van de eigen schoolomgeving. Leerlingen maaien het gras, snoeien de struiken, houden het schoolplein schoon en zorgen voor een mooie beplanting.

3.7.3 Resultaten bedrijfsvoering

- ICT: verdere implementatie van het digitaal volgsysteem Presentis.
- Financiën: Aeres Praktijkonderwijs heeft in 2024 een negatief resultaat van €50.000. Alle financiële details, inclusief de allocatie van gelden, zijn beschreven in hoofdstuk 2.

3.8 Onderwijsontwikkeling en plannen

De visie op en het beleid voor onderwijsontwikkeling staan in het meerjarenbeleidsplan 2023-2027 van Aeres Praktijkonderwijs. Dit plan richt zich de komende jaren op de volgende zeven thema's:

- Gezonde school, gezonde voeding: leerlingen leren wat gezonde voeding is en waar ons voedsel vandaan komt. Leerlingen leren wat een gezonde levensstijl is bij de lessen burgerschap.
- Het versterken van de begeleide interne stage, de begeleide externe stage en de zelfstandige externe stage: Aeres Praktijkonderwijs ontwikkelt een opdrachtenbank met circa veertig verschillende aansprekende stage-opdrachten waaruit de leerlingen kunnen kiezen.
- Passend advies: leerlingen komen terecht in een werk- of leeromgeving waar ze zich prettig en veilig voelen en van waaruit ze zich verder kunnen ontwikkelen.
- Verbeteren imago praktijkonderwijs: de school ontwikkelt beleid voor de PR en het imago van het praktijkonderwijs. Bewustwording creëren van hoe Aeres Praktijkonderwijs zich onderscheidt en wat het onderwijs typeert.
- Curriculum praktijkonderwijs: de school stemt de inhoud van de lessen af op mogelijk te behalen certificaten. Certificaten

vergroten de kans op een baan en dus op het zelfstandig kunnen functioneren in de maatschappij.

- Eigenaarschap bij de leerling: leerlingen leren na te denken over hun toekomst (loopbaan). Leerlingen maken een routeplanner voor zichzelf, waar het IOP (Individueel Ontwikkelplan) de basis voor is.
- Maatschappelijk ontwikkelen: in het verlengde van de loopbaanoriëntatie en coaching leren leerlingen vaardigheden die samenhangen met de 21e-eeuwvaardigheden: leerlingen leren samenwerken, krijgen les in sociale vaardigheden en relaties aangaan, een professionele houding, arbeidsvaardigheden, omgaan met verschillen en waarden en normen.

3.8.1 Toegekende subsidies

Brugfunctionaris

In 2024 doet het praktijkonderwijs succesvol een aanvraag voor de subsidie brugfunctionaris. Vanaf het schooljaar 2024-2025 start het hiervoor een samenwerking met Carrefour, die de rol van brugfunctionaris binnen de school vervult.

De brugfunctionaris fungeert als laagdrempelig aanspreekpunt voor gezinnen van leerlingen. Bij vragen of zorgen die niet direct met onderwijs te maken hebben, biedt de brugfunctionaris vroegtijdige hulp op school, indien nodig in samenwerking met professionals en lokale instanties. Deze interventies ondersteunen leerlingen in hun ontwikkeling en leerproces. Dankzij deze aanpak kunnen medewerkers van het schoolteam zich beter focussen op hun kerntaken.

School en omgeving

De subsidieregeling School en omgeving 2023-2025 heeft als doel meer leerlingen een buitenschools aanbod aan te bieden. De subsidie is bedoeld om een programma 'verrijkte schooldag' uit te voeren voor de ontwikkelgebieden sport, cultuur, cognitieve ontwikkeling, sociale ontwikkeling, oriëntatie op jezelf of oriëntatie op de wereld. Met samenwerkingspartners binnen Emmeloord en op Urk zet Aeres PrO een naschools activiteitenprogramma op waar leerlingen zich voor kunnen inschrijven. Er zijn per schooljaar vier rondes van zeven weken, waarin de leerlingen kunnen deelnemen aan sport, muziek, zang, dans, et cetera.

Basisvaardigheden

De subsidie Verbetering basisvaardigheden 2024 heeft als doel het versterken van de basisvaardigheden binnen het onderwijs. Het team van het praktijkonderwijs richt zich op het opzetten van nieuwe leerlijnen voor rekenen, Nederlands, burgerschap en digitale vaardigheden. Daarnaast opent het in samenwerking met FlevoMeer Bibliotheek een bibliotheek in de school om daarmee het leesplezier van leerlingen te stimuleren. In september 2025 volgt een digitale steekproef vanuit de subsidieverstrekker.

3.9 Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg van het praktijkonderwijs in Emmeloord vindt plaats binnen de kaders van het kwaliteitssysteem van Aeres PrO, VMBO en MBO (§ 3.4.1) en levert daarmee een bijdrage aan de strategische ambitie Duurzame kwaliteit uit het meerjarenbeleidsplan.

Kwaliteitsbewustzijn is een van de speerpunten in het meerjarenplan van Aeres Praktijkonderwijs.

Doet de school de goede dingen? Doet de school de dingen goed? Hoe weet de school dat? Vinden anderen dat ook? Wat doet de school met die wetenschap?

Voor kwaliteitszorg heeft Aeres Praktijkonderwijs de ambitie om te groeien van control naar ontwikkeling. In het schoolplan neemt de school daarom ook eigen kwaliteitsambities op.

Ijkkpunten zijn:

- onderzoek Onderwijsinspectie;
- interne audit;
- collegiale visitaties aan de hand van DOT;
- tevredenheidsonderzoeken ouders, leerlingen, personeel en stagegevers;
- uitstroommonitor;
- rapportages ProZO!

Onderwijsinspectie

De Onderwijsinspectie bezoekt Aeres Praktijkonderwijs in 2023 in het kader van een verificatieonderzoek als onderdeel van het vierjaarlijks onderzoek bij de instelling. Aeres Praktijkonderwijs krijgt een herstelopdracht gericht op het versterken van basisvaardigheden. In 2024 werkt de organisatie verder aan de uitwerking en implementatie van haar beleidsplannen op dit gebied.

In 2024 voert de Onderwijsinspectie geen andere onderzoeken uit bij Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord.

Interne audit

In maart 2024 vindt er een interne audit plaats bij Aeres Praktijkonderwijs. Het thema dat centraal staat tijdens de audit is 'eigenaarschap van leerling' en komt voort uit het schoolplan van de locatie.

In november 2024 voert de auditcommissie een opvolgingsgesprek om na te gaan wat de locatie met de aanbevelingen uit het auditrapport gedaan heeft.

Tevredenheid

Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord gebruikt sinds 2022 de enquêtetool van ProZO! om de tevredenheid van zowel leerlingen als ouders te meten en de resultaten te vergelijken met een landelijke benchmark. Aeres Praktijkonderwijs neemt niet deel aan het onderzoek van Scholen op de kaart, maar de school voegt de resultaten van het ProZO!-onderzoek wel toe aan de website van Scholen op de kaart.

		2021-2022	2022-2023	2023-2024
Leerlingen	ProZO!	3,17*	3,10*	2,97
	Scholen op de kaart	7,6	7,6	6,9
	Landelijk	7,7	7,7	7,2
Ouders	ProZO!	3,24*	3,32*	3,25*
	Scholen op de kaart	7,6	7,9	7,9
	Landelijk	7,5	7,6	7,6

* De onderzoeksmethode ProZO! drukt haar resultaten uit op een vijfpuntsschaal.

De Sectorraad Praktijkonderwijs levert de resultaten van ProZO! direct aan bij Vensters voor Verantwoording. Daardoor zijn de resultaten op sociale veiligheid ook meteen doorgezet naar de Onderwijsinspectie. Zo voldoet Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord aan haar wettelijke zorgplicht.

Aeres VMBO

Aeres VMBO maakt deel uit van Aeres en bestaat uit elf vmbo-locaties verspreid over Noord- en Midden-Nederland: Almere, Buitenpost, Ede, Emmeloord, Heerenveen, Maartensdijk, Leeuwarden, Lelystad, Nijkerk, Sneek en Velp.

Alle activiteiten vinden plaats vanuit de gezamenlijke (strategische) kaders van Aeres (hoofdstukken 1 en 2) en van Aeres Pro, VMBO en MBO (§ 3.2).

Inhoud

3.10	Wat gebeurt er bij Aeres VMBO in 2024?	76	3.13.1	NPO binnen reguliere financiering	86
3.11	Omgeving, visie en plannen Aeres VMBO	76	3.13.2	Aanvullende NPO-subsidies	87
3.11.1	Uitdagingen vmbo (omgevingsfactoren)	76	3.14	Onderwijsontwikkeling Aeres VMBO	87
3.11.2	Visie, ambities en doelstellingen Schoolplan vmbo 2023-2027	77	3.14.1	Lopende projecten en plannen	89
3.11.3	(Strategische) plannen	78	3.15	Kwaliteitszorg Aeres VMBO	89
3.11.4	Toegankelijkheid en toelatingsbeleid	79	3.15.1	Onderzoeken Onderwijsinspectie	90
3.11.5	Horizontale dialoog	79	3.15.2	Klachten, bezwaren en incidenten	91
3.12	Onderwijsresultaten Aeres VMBO	80	3.15.3	Overige kwaliteitsonderzoeken	92
3.12.1	Leerlingenpopulatie en studieresultaten	80	3.16	Internationalisering Aeres VMBO	92
3.12.2	Prestatiebox	82	3.17	Resultaten bedrijfsvoering (financiën, huisvesting, ICT en personeel)	93
3.12.3	Passende begeleiding (passend onderwijs, LOB en vsv'ers)	83	3.18	Locatiespecifieke informatie	94
3.13	Nationaal Programma Onderwijs (NPO) Aeres VMBO	86			

De verklarende woordenlijst staat in bijlage 1.

Bijlage 6 geeft de onderbouwing van de cijfers.

3.10 Wat gebeurt er bij Aeres VMBO in 2024?

Aeres VMBO verzorgt in 2024 onderwijs voor 5.634 leerlingen (5.534 in 2023).

Alle Aeres VMBO-locaties ronden het schooljaar met overwegend goede resultaten af, al zijn de onderwijsresultaten nog niet helemaal terug op het niveau van vijf jaar geleden. Locaties worden geconfronteerd met een toenemend lerarentekort in combinatie met een bezuinigingsopdracht en zien tegelijkertijd de vraag naar maatwerk en passend onderwijs stijgen.

Aeres VMBO rondt het implementatietraject van het nieuwe leerlinginformatiesysteem (LIS) Somtoday verder af en na de zomervakantie nemen alle locaties het systeem in gebruik. Er wordt verder gewerkt aan onder andere de nieuwe inschrijftools. In 2025 staan er trainingen op de planning voor directeurs, teamleiders en medewerkers van de afdeling Onderwijs & Kwaliteit over het gebruik van de module CumLaude, waarmee zij rapportages kunnen maken die waardevolle inzichten bieden.

In 2024 werkt Aeres VMBO verder aan het praktijkgericht programma (PGP), waarin leerlingen in de gemengde en theoretische leerweg praktische ervaring opdoen via opdrachten van bedrijven, gemeenten of instellingen in een groene context. Vanaf het schooljaar 2025-2026 voert Aeres VMBO dit programma breed in in de bovenbouw. De pilotlocatie Aeres VMBO Buitenpost behaalt al veelbelovende resultaten.

De locatie Emmeloord ontvangt in september de eerste uitwisselingsleerlingen vanuit Italië en Turkije. Dit biedt leerlingen de kans kennis te maken met andere culturen. Klas 4 VMBO-G doet verschillende activiteiten die allemaal in het teken staan van EcoGenius: Green the Future Now. De 3 R-en van Recycle, Reuse en Reduce staan centraal met als doel dat de uitwisselingsleerlingen met een andere mindset terug naar huis zullen keren.

Ook de locatie Sneek is trotse gastheer van een internationale uitwisseling. Leerlingen en docenten uit Turkije, Roemenië en Griekenland komen naar de school om samen met de leerlingen van Aeres VMBO een week vol leerzame activiteiten te beleven, met als thema 'climate change'. Het project, gesubsidieerd door Erasmus+, biedt niet alleen de kans om meer te leren over klimaatverandering, maar ook om culturen samen te brengen en een groter wereldbeeld bij de leerlingen te creëren.

De locatie Almere doet actief mee aan de Dag van de Duurzaamheid in oktober en organiseert verschillende activiteiten rondom het onderwerp duurzaamheid. De locatie organiseert diverse workshops met als thema productie en wereldhandel.

De locatie Maartensdijk behaalt het Jeugdjournaal met een item over vegetarisch eten, wat opgenomen wordt in het nieuwe kooklokaal. Leerlingen van de locatie Buitenpost organiseren de Kruiwagenmars om aandacht te vragen voor de bodemgezondheid in combinatie met de gezondheid van mensen en dieren.

Voor het tweede jaar op rij doet de locatie Heerenveen mee aan de Green Art Challenge, een vorm van talentgedreven werken in samenwerking met Kunstwurk, begeleid door eigen creatieve docenten en een team van enthousiaste kunstenaars.

Leerlingen uit klas 1 van de locatie Velp zetten zich op allerlei mogelijke manieren in om geld op te halen voor beter onderwijs in Kenia. Ze wassen auto's, verzamelen, statiegeld, verkopen baksels, lakken nagels et cetera en halen zo het geweldige bedrag van € 949 op voor Edukans, een stichting die zich inzet voor beter onderwijs in derdewereldlanden.

Er is wederom een nominatie voor de Groenpact Impactprijs voor leerlingen van de locatie Nijkerk. Zij bedenken een manier om van overgebleven fruit en bierbostel voedzame alternatieven te maken en maken hiermee indruk op de jury.

De locatie Ede organiseert aan het einde van het jaar weer een gezellige kerstmarkt. De leerlingen verkopen onder andere door henzelf gemaakte diverse lekkernijen, prachtige kerststukjes en andere producten. De opbrengst van de markt gaat naar het goede doel.

In Lelystad nemen leerlingen uit het derde leerjaar deel aan het project 'Baas van Morgen'. De leerlingen worden opgehaald door bazen om een dag op de stoel van een CEO, teamchef of politicus te zitten.

De leerlingen mogen onder andere meelopen bij het AGORA Theater, Coloriet, Lelystad Airport, de politie Lelystad en de provincie Flevoland. Baas van Morgen zorgt dat leerlingen uit wijken met veel sociaal-economische achterstand meer inzicht krijgen in de arbeidsmarkt én in hun eigen talenten.

Er is succes tijdens Skills The Finals. Twee leerlingen van de locatie Leeuwarden behalen een welverdiende gouden plak bij de landelijke finales in de categorie Bloemwerk.

3.11 Omgeving, visie en plannen Aeres VMBO

3.11.1 Uitdagingen vmbo (omgevingsfactoren)

- De maatschappelijke thema's die voor 2024 zijn benoemd, zijn: strategisch personeelsbeleid (HRM, zie H11), allocatie van middelen naar schoolniveau (§ 2.2), toetsing en examinering (§ 3.12.1 en 3.15), informatiebeveiliging en

- privacy (§ 3.17 en §10.7), banenafsprak (§ 11.10.3) en werkdrukmiddelen (§ 11.10.4).
- Naar verwachting gaat het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs, net als dat in het primair onderwijs, dalen. De verwachte daling is het grootst in de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg van het vmbo.
- Er komt een nieuw vak in de gemengde en theoretische leerweg: het praktijkgericht programma. Een werkgroep, waarin docenten of teamcoördinatoren vanuit alle Aeres VMBO-locaties vertegenwoordigd zijn, werkt verschillende scenario's uit en ontwikkelt een implementatieplan voor invoering van het praktijkgericht programma vanaf het schooljaar 2025-2026.
- De vraag naar flexibele leerwegen neemt toe. Deze bieden ruimte voor versnelling, verbreding en verdieping. Leerlingen kunnen dan vakken sneller afronden en verdieping zoeken in vakken waar zij interesse in hebben of talent voor hebben. Ze kunnen zich tevens breder ontwikkelen.
- Het lerarentekort raakt ook de Aeres VMBO-locaties; met name voor de vakken wiskunde en Nederlands en de groenvakken is het lastig de vacatures in te vullen.

3.11.2 Visie, ambities en doelstellingen Schoolplan vmbo 2023-2027

Binnen de gezamenlijke kaders van Aeres en Aeres Pro, VMBO en MBO verwoordt Aeres VMBO een eigen koers die nauw aansluit op haar specifieke uitdagingen en doelgroepen. Voor het vmbo zijn de visie en missie uitgewerkt in de beleidsagenda vmbo en het nieuwe Schoolplan vmbo 2023-2027. Op basis van het schoolplan stelt het vmbo elk jaar een vmbo-beleidsagenda op.

Visie

Jonge mensen zijn van nature leergierig en nieuwsgierig. Ze hebben een intrinsieke motivatie om de wereld om hen heen te verkennen en nieuwe dingen te leren. Leren is in essentie een individueel proces, maar vindt ook juist plaats binnen een sociale context waarin interactie en contact met anderen plaatsvindt.

Leren gaat sneller, makkelijk en met plezier als het aansluit bij een intrinsieke motivatie. Wie wil je zijn, wat wil je doen, hoe ziet je gedroomde toekomst eruit en wat is je passie? Om dit te kunnen ontdekken vindt Aeres VMBO dat onderwijs uitdagend, eigentijds en aantrekkelijk moet zijn.

Door de leerlingen goed te kennen, kan Aeres VMBO hen effectief begeleiden in het leren kennen van hun talenten, het leren nemen van eigen verantwoordelijkheid en het samen kleur geven aan de omgeving. Aeres VMBO wil hen de vaardigheden meegeven om betekenisvolle relaties aan te gaan, doelen te bereiken en blijvend te leren.

Doelstellingen voor een gezonde bedrijfsvoering vo

- Instroom voldoet op alle locaties, groei waar mogelijk. De mate waarin een locatie de kwaliteit kan vasthouden en de omvang van de huisvesting zijn mede bepalend bij ruimte voor groei.

- Alle locaties behouden hun basisarrangement en hebben een vastgesteld schoolondersteuningsprofiel.
- Kwaliteit en ontwikkeling onderwijs zijn speerpunten. Iedere locatie maakt duidelijke keuzes rond keuzevakken (zie bijlage 6, tabel 4) en doorstroommogelijkheden naar het (eigen) mbo.
- Aeres actualiseert de kwaliteitsborging geregeld en de locaties doen mee aan (externe en interne) onderzoeken als onderdeel van de kwaliteitsborging. De school stuurt actief op onderlinge afstemming en samenwerking op verschillende thema's. Daarmee borgt zij de gezamenlijke afspraken, de norm, over wat kwaliteit is.
- Aeres VMBO is financieel gezond en heeft een doelmatige bedrijfsvoering.
- Competente professionals werken in een stimulerende leer- en werkomgeving die ruimte geeft voor persoonlijke ontwikkeling en experiment.

Ambities

Aeres VMBO werkt op basis van het Schoolplan vmbo 2023-2027. Dit betekent dat zij stuurt op de organisatie van een leerproces dat eigentijds en aantrekkelijk is en bagage meegeeft voor de toekomst. Zo kan de leerling zich als mens, als burger en als toekomstig professional ontwikkelen. Dit ziet Aeres VMBO als een collectieve verantwoordelijkheid van het gehele onderwijsteam.

Om de ambities te realiseren, legt Aeres VMBO de focus op drie speerpunten:

- Leren leren: de ontwikkeling van de leerling als (lerende) mens.
- Leren leven: de ontwikkeling van de leerling als lid van de maatschappij.
- Leren over, van en in een toonaangevende groene context: de ontwikkeling van de leerling tot Groene Veranderaar.

De speerpunten zoals geformuleerd zijn samen te vatten in drie beloftes:

- Leerlingen leren verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leren.
- Leerlingen leren zichzelf en de wereld om hen heen kennen, zodat zij als sociale, veerkrachtige burgers hun plek kunnen innemen in de samenleving, invloed kunnen nemen en een bijdrage kunnen leveren aan die samenleving.
- Leerlingen hebben kennis van en leren zich te verhouden tot de (steeds veranderende) groene wereld. Zij zijn zich bewust van de invloed van keuzes die zij maken op hun natuurlijke leefomgeving.

Centrale activiteiten schoolplan vmbo

Centrale activiteiten die Aeres VMBO in het kader van het schoolplan ontplooit in 2024 zijn onder andere:

- Themabijeenkomsten rondom de pijlers van het schoolplan voor directeuren en teamleiders.
- Uitwerking en implementatie van beleid basisvaardigheden.
- Bijscholing rekenen.
- Deelname Skills Talents.

- Ontwikkeling van het praktijkgericht programma, in voorbereiding op de start daarmee op alle Aeres-locaties in 2025.

Sturing op voortgang Schoolplan vmbo 2023-2027

Aeres VMBO maakt het schoolplan 2023-2027 concreet in een finishfoto (zie onder) en jaarlijks in het A3-jaarplan van Aeres VMBO en Aeres MBO. De locaties vertalen op hun beurt het schoolplan en A3-jaarplan van de instelling naar daarvan afgeleide jaarplannen voor hun locatie.

De door vmbo-directeuren en -teamleiders ontwikkelde finishfoto omvat concrete beloftes aan leerlingen over wat Aeres VMBO in die periode voor hen bereikt. Het gaat daarbij om afspraken over resultaten die zichtbaar of meetbaar zijn in de school. Op basis van de gezamenlijke afspraken en normen bespreken de betrokkenen periodiek de vorderingen en realisatie van deze ambities tijdens gezamenlijke themabijeenkomsten. Daarnaast komt de voortgang aan bod tijdens de managementgesprekken die tweemaal per jaar per locatie plaatsvinden. Ieder jaar staan een aantal beloftes uit de finishfoto centraal. In 2024 zijn dit:

- De 6 rollen van de docent zijn in alle lessen zichtbaar.
- Leerlingen leren respectvol met elkaar te praten over maatschappelijke of beladen thema's.
- Actuele vraagstukken uit het echte leven zijn onderdeel van het onderwijsprogramma.

3.11.3 (Strategische) plannen

Aeres VMBO draagt bij aan de realisatie van de Aeres-strategie 2023-2027, De Groene Veranderaar. In dit licht wil Aeres VMBO in de komende jaren het volgende realiseren:

- Professionalisering van onderwijspersoneel en HRM-beleid. Zie ook hoofdstuk 11 Sociaal jaarverslag.
- Aeres PrO, VMBO en MBO zet de komende jaren actief in op het uitdragen van de volgende boodschappen:
 - Professionalisering van medewerkers in het groene domein.
 - Professionalisering van medewerkers op het gebied leren.
 - Medewerkers verbreden hun kennis en netwerk door meer contacten en samenwerking met vervolgonderwijs en bedrijfsleven.
 - De instelling organiseert ontwikkelingsmogelijkheden voor medewerkers. Brede feedback en data vormen de basis voor ontwikkeling en professionalisering. Het verder uitrollen van instrumenten als de DOT past binnen deze ontwikkeling.
- Continu verbeteren onderwijsproces.

Het verbeteren van het onderwijsproces vindt met name plaats op de afzonderlijke locaties. In 2024 vindt op regelmatige basis een teamleidersoverleg plaats. In dit overleg vindt uitwisseling plaats over het onderwijsproces op de verschillende locaties en de aansturing daarvan. Ook is er ruimte voor thematische bijeenkomsten en het bevorderen van onderwijskundig leiderschap van directeuren en teamleiders. Deze bijeenkomsten vinden in 2024 zowel digitaal als fysiek plaats.

- Innovatie en excellentie.
 - Innovatie vindt in het groene domein binnen het vmbo-onderwijs plaats op basis van input van het groene bedrijfsleven. Samenwerking met het bedrijfsleven staat centraal.
 - In het kader van excellentie gaat Aeres VMBO verder met het stimuleren van deelname aan Skills Talents en andere relevante vakwedstrijden.
- Kwaliteitsborging.
 - Basiskwaliteit behouden op alle locaties.
 - Onderzoek meet de tevredenheid van leerlingen en ouders en die vormt de input voor verbeteringen op de scholen.
 - Interne audits en andere kwaliteitsonderzoeken vormen vast onderdeel van de kwaliteitscyclus.
 - Actieve sturing op het in kaart brengen van de data die de scholen nodig hebben om beter te kunnen sturen op onderwijsontwikkelingen. Het gaat hierbij om het effectief gebruiken van beschikbare informatie en om het ontsluiten van noodzakelijke informatie.

3.11.4 Toegankelijkheid en toelatingsbeleid

De basisscholen geven leerlingen een schooladvies voor een passend vervolg in het voortgezet onderwijs. Leerlingen melden zich tijdens de centrale aanmeldweek aan bij een middelbare school met het definitieve basisschooladvies. De Aeres VMBO-locaties geven uitvoering aan de wettelijke eis om de leerlingen te plaatsen op het niveau van het schooladvies dat de basisscholen geven. Voor de onderbouw stellen zij een samenhangend onderwijsprogramma op dat zo is ingericht dat het de doorstroom bevordert en de keuzevrijheid van de leerlingen behouden wordt.

3.11.5 Horizontale dialoog

Binnen de gezamenlijke kaders (zie § 1.2) heeft iedere locatie haar eigen aanpak voor de horizontale dialoog met leerlingen, studenten, ouders, stagebieders, lokale en regionale overheden en andere (maatschappelijke) relaties en algemeen belangstellenden. Iedere locatie organiseert informatie- en

ouderavonden en geeft geregeld nieuwsbrieven uit. Er zijn ouder(advies)- en deelnemersraden en themabijeenkomsten (o.a. rondetafelgesprekken). Leerlingen, ouders en medewerkers hebben toegang tot de Aeres-structuur van medezeggenschap (§ 11.15).

Aeres VMBO neemt deel aan de tevredenheidsonderzoeken van Vensters voor Verantwoording en werkt mee aan externe themaonderzoeken als die bijdragen aan de rapporten van de Onderwijsinspectie en de landelijke VO-Monitor (ROA) en bijdragen aan het stelsel van kwaliteitszorg. Aeres VMBO analyseert de resultaten van deze onderzoeken en kijkt waar verbetering nodig en mogelijk is. De locaties nemen eventuele verbeterpunten op in hun teamplannen.

Aeres VMBO onderhoudt contacten met onder andere de VO-raad, het lokale scholenoverleg en gemeenschappelijke (onderwijs)platforms. Aeres VMBO werkt samen binnen de volgende Regionale Meld- en Coördinatieregio's (RMC's): regio 14 (Arnhem/Nijmegen), regio 16 (Eem en Vallei), regio 18 (Flevoland), regio 19 (Utrecht), regio 05 (Zuidwest-Friesland), regio 04 (Friesland-Noord) en regio 06 (Friesland-Oost). Alle vmbo-locaties en het praktijkonderwijs participeren in samenwerkingsverbanden vo/vso (§ 3.12.3).

Aeres VMBO participeert met enkele locaties in de landelijke projecten van de VO-raad (via leernetwerken) en projecten binnen het groene onderwijs (Groene Norm – examinering, platform vmbo en clusteroverleg vmbo).

Onderwijsregio's

Het binnen een regio groeperen van scholen versterkt de samenwerking tussen onderwijsinstellingen, lokale instanties en gemeenten. Dit helpt bij een gerichte aanpak van het lerarentekort via vijf programmalijnen: werven, matchen, opleiden, begeleiden en professionaliseren. Daarnaast moeten onderwijsregio's de versnippering van regionale samenwerkingsverbanden verminderen en financieringsstromen vereenvoudigen. Aeres VMBO participeert in de onderstaande onderwijsregio's:

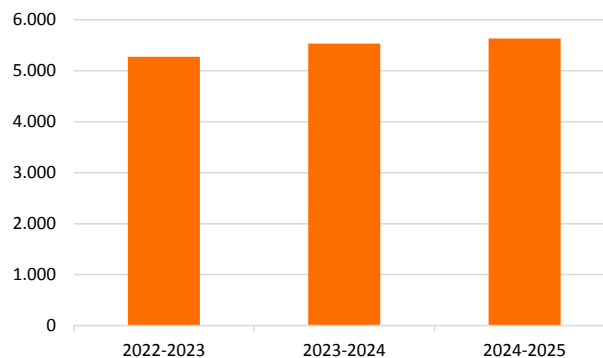
Onderwijsregio	Aeres-locaties	Positie Aeres
VO Friesland NOP Urk	Buitenpost, Heerenveen, Leeuwarden, Sneek, Emmeloord	Stuurgroep. Aeres niet vertegenwoordigd. Vorm wijzigt mogelijk nog.
Almere-Lelystad	Almere, Lelystad	Stuurgroep. Aeres vertegenwoordigd. Vorm wijzigt mogelijk nog.
Food Valley	Ede, Nijkerk	Netwerkstructuur o.b.v. samenwerkingsovereenkomst. Vorm wijzigt mogelijk nog.
VO MBO Midden NL	Maartensdijk	Coöperatie.
Onderwijsregio Arnhem en omstreken VO	Velp	Stuurgroep. Aeres niet vertegenwoordigd. Vorm wijzigt mogelijk nog.

3.12 Onderwijsresultaten Aeres VMBO

De vo-sector gebruikt Scholen op de kaart als benchmark en verantwoordingsinstrumentarium. Belangstellenden kunnen via de landelijke website (www.scholnopdekaart.nl) zien hoe de Aeres VMBO-locaties en de praktijkonderwijslocatie presteren op 21 belangrijke indicatoren en dat met andere scholen vergelijken. De onderstaande resultaten dragen bij aan de strategische ambities Focus op (beroeps)onderwijs en Duurzame kwaliteit uit het meerjarenplan van de onderwijsinstelling.

3.12.1 Leerlingenpopulatie en studieresultaten

Op 1 oktober 2024 telt Aeres VMBO in totaal 5.634 leerlingen (5.534 in 2023 en 5.272 in 2022. Vanaf 2023 geeft Aeres voor de meeste locaties geen lwoo-cijfers meer, omdat het samenwerkingsverband passend onderwijs van de betreffende regio's het lwoo niet meer als zodanig financiert. In deze regio's is wel sprake van extra betaling, maar dan in de vorm van een arrangement passend onderwijs.

Grafiek 3.1 Leerlingaantallen Aeres VMBO.

Instroom nieuwkomers

Er zijn in 2024 drie beschikkingen ontvangen voor instroom van nieuwkomers in het vmbo. Het betreft hier de locaties Almere en Maartensdijk. De bijbehorende middelen zijn besteed aan extra aandacht voor deze leerlingen in de vorm van:

- extra begeleiding voor NT2-leerlingen, zodat zij de lesstof begrijpen;
- extra begeleiding bij het organiseren van schoolwerk;
- extra oefenmateriaal, diverse niveaus in opbouw;
- extra contact met ouders in verband met oefenen thuis;
- extra begeleiding bij sociale omgang en vaardigheden;
- koppeling van leerlingen aan een mentor die bekend is met de begeleiding en extra ondersteuning van nieuwkomers;
- extra begeleiding bij rekenen en taal in de vorm van remedial teaching.

Basisarrangement

Alle vmbo-scholen van Aeres hebben het basisarrangement. In maart 2024 is dit ook terug te zien in de Onderwijsresultaten 2024, die de Onderwijsinspectie oplevert.

↓ Locatie	Basisberoepsgericht (bb)			Kaderberoepsgericht (kb)			Gemengd en/of theoretisch (gtl)		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Almere	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA
Buitenpost	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA
Ede	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA
Emmeloord	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA
Heerenveen	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA
Leeuwarden	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA
Lelystad	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA
Maartensdijk	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA
Nijkerk	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA
Sneek	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA
Velp	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA	BA

Bron: www.onderwijsinspectie.nl, BA = basisarrangement.

Onderwijsopbrengsten en examinering

Aeres VMBO voert in 2024 een aantal belangrijke wijzigingen door in de examenorganisatie, gericht op meer duidelijkheid over rollen, taken en verantwoordelijkheden bij examinering. Per 1 januari 2025 verandert de structuur op de volgende punten:

- De Locatie Examenorganisaties (LEO's) worden Locatie Examencommissies (LEC's) en krijgen dezelfde wettelijke taken en bevoegdheden als de Centrale Examencommissie (CEC).
- Het Centraal Overleg Examinering (COE) wordt toegevoegd aan de overlegstructuur. Dit overkoepelende overleg maakt het mogelijk om centrale taken gezamenlijk te blijven oppakken.
- De rollen van de LEC en examensecretaris zijn duidelijker gescheiden. De LEC richt zich op het borgen van processen, terwijl de examensecretaris zich bezighoudt met de praktische uitvoering. De examensecretaris blijft echter lid van de LEC.

Daarnaast past Aeres VMBO in 2024 het examineringsproces aan aan het leerlingvolgsysteem Somtoday. Hoewel dit uitdagingen met zich meebrengt, biedt het ook kansen voor de uniformering van processen. Om examenfunctionarissen voor te bereiden op deze overgang, volgen zij tussen november 2024 en maart 2025 een drietal trainingen. Het verloop van de implementatie wordt besproken in het Werkoverleg Examensecretarissen (WEX) en het Overleg Voorzitters LEC. Ook is er waar nodig afstemming tussen examensecretarissen en het functioneel beheer van Somtoday. Deze veranderingen versterken de examenorganisatie van Aeres VMBO en dragen bij aan een meer uniforme en transparante werkwijze.

Kwaliteitsborging (school)examinering

In 2024 werkt Aeres VMBO met een vernieuwd draaiboek examinering en evalueert het examenproces samen met de voorzitters van de Locatie Examencommissies (LEC's) en examensecretarissen. De resultaten van deze evaluatie

bespreekt zij in het vo-directieoverleg en verwerkt zij in het Plan van Aanpak Kwaliteitsborging Schoolexaminering (PvA KS) 2024. Dit plan vormt de basis voor vervolgstappen in de kwaliteitsborging en dient als input voor het PvA KS 2025.

Ter versterking van de kwaliteitsborging volgen de LEC's twee scholingsactiviteiten in 2024. In februari vindt een scholingsmiddag plaats, gericht op het werken volgens de PDCA-methode en kwaliteitsbewaking. Daarnaast nemen zij deel aan de bijeenkomst Examencommissie van de VO-raad.

In het voorjaar voert de CEC een controle van op schoolexamens uit aan de hand van de checklist van de VO-raad, aangevuld met Aeres-specifieke vragen. Op basis van de controle stelt zij vervolgens een trendrapportage op. Verder audit de CEC de Aeres VMBO-locaties in Almere, Buitenpost en Nijkerk. Daarnaast voert zij in het najaar een steekproef uit op de Programma's van Toetsing en Afsluiting. Ten opzichte van 2023 is een duidelijke kwaliteitsverbetering zichtbaar, wat het effect van de genomen maatregelen benadrukt.

Verbetering onderwijsrendementen

Elk locatiemanagementteam besteedt in de kwaliteitscyclus systematisch aandacht aan het analyseren en evalueren van opbrengsten uit het gehele onderwijsproces. Op basis van de controles op de schoolexamens resultaten uit leerling- en mentorgesprekken, lesobservaties (DOT), enquêtes en andere onderzoeken werken locaties aan verbetering van het pedagogisch-didactisch klimaat.

De Onderwijsinspectie baseert het overzicht Onderwijsresultaten 2024 op de resultaten die Aeres VMBO haalt op twee indicatoren voor de onderbouw en twee indicatoren voor de bovenbouw. Voor de berekening van de onderwijsresultaten neemt zij de schooljaren 2021-2022, 2022-2023, 2023-2024 mee. Op basis van deze berekende resultaten scoren alle locaties een voldoende voor alle leerwegen.

Berekend oordeel Onderwijsresultaten 2024 Locatie ↓	Basisberoepsgericht (bb)	Kaderberoepsgericht (kb)	Gemengd en/of theoretisch (gtl)
Almere	Voldoende	Voldoende	Voldoende
Buitenpost	Voldoende	Voldoende	Voldoende
Ede	Voldoende	Voldoende	Voldoende
Emmeloord	Voldoende	Voldoende	Voldoende
Heerenveen	Voldoende	Voldoende	Voldoende
Leeuwarden	Voldoende	Voldoende	Voldoende
Lelystad	Voldoende	Voldoende	Voldoende
Maartensdijk	Voldoende	Voldoende	Voldoende
Nijkerk	Voldoende	Voldoende	Voldoende
Sneek	Voldoende	Voldoende	Voldoende
Velp	Voldoende	Voldoende	Voldoende

Slaagpercentage 2023-2024

93,1% van de 1.178 examenkandidaten slaagt in 2024, tegen landelijk 94,6% (2023: 93,4 tegen landelijk 93,8 en 2022: 97,8% tegen landelijk 97,9%). Daarmee ligt het percentage van Aeres VMBO onder het landelijk gemiddelde. Voor de basisleerweg is het slaagpercentage 96,0% (98,1% in 2023 en 98,7% in 2022), voor de kaderleerweg 94,8% (94,8% in 2023 en 98,0% in 2022) en voor de gt-leerweg 90,2% (87,9% in 2023 en 96,7% in 2022).

Centraal examen 2023-2024

Het gemiddelde cijfer voor het centraal examen 2023-2024 vmbo-breed is over alle leerwegen een 6,5 (6,5 in 2023 en 6,3 in 2022) en is hiermee in lijn met het landelijk gemiddelde cijfer (6,5 in 2024 en 6,4 in 2023).

Het gemiddelde cijfer ce voor de basisleerweg is een 6,67 (6,71 in 2023 en 6,63 in 2022). Dat ligt gelijk aan het landelijk gemiddelde. De kaderleerweg ligt met een gemiddeld cijfer van een 6,51 (6,38 in 2023 en 6,13 in 2022) als resultaat 0,5 punt hoger dan het landelijk gemiddelde. De gt-leerweg ligt met een 6,29 (6,27 in 2023 en 6,18 in 2022) als resultaat 0,08 punt lager dan het landelijk gemiddelde. In vergelijking met andere jaren is het gemiddelde cijfer voor het centraal examen iets hoger.

Schoolexamen 2023-2024

Het gemiddelde se-cijfer voor het schoolexamen 2023-2024 vmbo-breed is over alle leerwegen een 6,7 (6,7 in 2023 en 6,6 in 2022). Dit cijfer is gelijk aan het cijfer van het voorgaande schooljaar.

Verskil se-ce

De inspectienorm voor het verschil tussen de cijfers van het schoolexamen (se) en het centraal examen (ce) is 0,5 (0,5 in

2022 en 2021). Vmbo-breed scoort de basisleerweg daarbinnen (-0,37 in 2024, -0,33 in 2023), net als bij het verschil se-ce binnen vmbo-kader (-0,21 in 2024, -0,04 in 2023) en vmbo-gt-leerweg (0,23 in 2023, 0,14 in 2023).

Het verschil tussen de cijfers van het schoolexamen en het centraal examen (verschil se-ce) maakt geen deel meer uit van de beoordeling van de onderwijsresultaten. De inspectie constateert dat de vernieuwde slaag-zakregeling, die sinds 2012 van kracht is, de functie van het bewaken van de civiele waarde van het diploma deels overneemt. De indicator blijft wel onderdeel van de handhaving op de examenlicentie volgens de Wet op het voortgezet onderwijs 2022.

Voor meer informatie over de onderwijsopbrengsten per locatie, zie bijlage 6, tabel 3.

► **Locatiespecifieke informatie staat ook op www.scholenopdekaart.nl en op de websites van de locaties.**

Skills Talents

In 2024 neemt Aeres VMBO weer deel aan kwalificatiewedstrijden en de finale van de Skills Talents. In de finale neemt Aeres deel aan vier verschillende wedstrijden. Leerlingen van Aeres Leeuwarden nemen deel aan de wedstrijd Bloemwerk en behalen de eerste plaats. De tweede plaats is voor Aeres Velp. Een achtste plaats gaat naar Aeres Almere voor de wedstrijd Dienstverlening & Producten. De deelnemers van Tuinontwerp & -aanleg behalen een zevende plaats namens Aeres Leeuwarden. Leerlingen van deze locatie nemen ook deel aan de wedstrijd Horeca, Bakkerij & Recreatie. Voor deze Skills-wedstrijd is geen finaleplek behaald.

Wedstrijd	Locatie(s)	Resultaat
Bloemwerk	Leeuwarden, Velp, Almere, Ede, Lelystad, Buitenpost, Emmeloord, Heerenveen	Leeuwarden en Velp behalen de finale van de Skills.
Dienstverlening & Producten	Almere	Almere behaalt de finale van de Skills.
Tuinontwerp & -aanleg	Leeuwarden, Almere, Nijkerk, Emmeloord, Heerenveen	Leeuwarden behaalt de finale van de Skills.
Horeca, Bakkerij & Recreatie	Leeuwarden	Geen plek behaald in de finale van de Skills.

3.12.2 Prestatiebox

Gelden uit de prestatiebox worden uitgekeerd om gericht beleid te voeren op drie thema's:

- Begeleiden startende leerkrachten. Hiervoor loopt een Aeres Pro, VMBO en MBO-breed project. Zie ook § 11.9.2.
- Voorkomen onnodig zittenblijven. Zie verantwoording onder § 3.12.3, kopje Voortijdig schoolverlaters.
- Aanpak thuiszitters, zie hieronder.

Regeling aanpak thuiszitters

- Vanuit de Regeling aanvullende bekostiging strategisch personeelsbeleid, begeleiding en verzuim vo ontvangt Aeres VMBO in 2024 een bedrag van € 140.627 (€ 127.134 in 2023) om te voorkomen dat leerlingen thuis komen te zitten en voor het terugdringen van het aantal thuiszitters. Een thuiszitter is een leerling die langer dan vier weken niet staat ingeschreven bij een school of zonder geldige reden niet naar school gaat.
- Het beleid om thuiszitten tegen te gaan sluit aan bij de vsv-aanpak. Aeres VMBO-locaties hebben een

ondersteuningsstructuur waarin de leerling centraal staat. Leerlingen krijgen zoveel mogelijk passende begeleiding en de lijnen zijn kort. Dit zorgt ervoor dat de locaties leerlingen kennen en dat er relatief weinig uitval is. Daarnaast maken alle Aeres VMBO-locaties deel uit van een samenwerkingsverband passend onderwijs.

- Indien leerlingen afwezig zijn, onderneemt de school verschillende acties conform het reglement Schoolverzuim en de aanvullende afspraken die op de school en in afstemming met de leerplichtambtenaar gemaakt zijn.
- Aeres VMBO informeert de Ondernemingsraad en de Centrale Ouderraad over de aanpak.

3.12.3 Passende begeleiding (passend onderwijs, LOB en vsv's)

Alle leerlingen krijgen bij Aeres VMBO de plek die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden en de ondersteuning die nodig is om die te ontwikkelen.

Passend onderwijs

Aeres VMBO heeft een zorgplicht (Wet passend onderwijs). Om alle kinderen een passende plek te bieden, maken de vo-locaties en het praktijkonderwijs deel uit van samenwerkingsverbanden (zie hieronder). Per locatie is er een ondersteuningsstructuur. Hoe deze eruitziet, staat in het schoolondersteuningsprofiel (SOP) van elke locatie.

Almere	Stichting Leerlingzorg Voortgezet Onderwijs Almere (SWV VO2401)	Lelystad	Stichting Samenwerkingsverband VO Lelystad (SWV VO2403)
Buitenpost	Stichting Samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO (SWV VO2102)	Maartensdijk	Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Zuidoost Utrecht (SWV VO2603)
Ede	Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Ede, Wageningen en Rhenen (SWV VO2510)	Nijkerk	Stichting Leerlingenzorg NW Veluwe (SWV VO 2509)
Emmeloord	Stichting Aandacht+ (SWV VO2402)	Sneek	Stichting Samenwerkingsverband Zuidwest Friesland Fultura VO (SWV VO2103)
Heerenveen	Samenwerkingsverband Zuidoost- Friesland	Velp	Samenwerkingsverband VO2506 Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs V(S)O2506 (SWV VO2506)
Leeuwarden	Stichting VO Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Fryslân-Noard (SWV VO2101)		

In het onderstaande overzicht staan de doelen in het kader van passend onderwijs waarvoor Aeres VMBO middelen vanuit de lumpsum uitgeeft en een samengevoegd overzicht van de doelen in het kader van passend onderwijs waarvoor zij middelen vanuit de tien samenwerkingsverbanden van de

locaties uitgeeft. Bij het vaststellen van de doelen houden de locaties rekening met de vragen vanuit hun specifieke regio. Aeres krijgt op 21 december 2023 toestemming van OCW voor het samenvoegen en samenvatten van de doelen van de tien samenwerkingsverbanden.

	Doelen inzet middelen vanuit lumpsum	Doelen inzet middelen samenwerkingsverbanden
Gezamenlijke doelen	Passende plek bieden voor elke leerling. In stand houden van de ondersteuningsstructuur. Onderhouden contacten met ouders.	Bevorderen kwaliteit onderwijs en de begeleiding aan leerlingen middels onder meer het vaststellen van het schoolondersteuningsplan (SOP), het verdelen van de middelen en voorzieningen, het beoordelen van de toelaatbaarheid van leerlingen en het adviseren over de ondersteuningsbehoefte. Verrichten van handelingen die daar in de ruimste zin aan bijdragen, zoals het geven van opdrachten aan relevante projecten. Vormgeven en in stand houden van het samenwerkingsverband zonder winst oogmerk.

In afwijking van bovenstaande formuleert de locatie Emmeloord extra doelen ten aanzien van het anticiperen op jongeren met een migratieachtergrond.

Samenwerking stakeholders

Locatie (SWV)	Governance	Positie Aeres
Almere (SWV VO Almere)	Coöperatie met SWV PO en SWV VO aangestuurd door bestuurder. Nieuwe directeur-bestuurder aangetrokken. Er komt een onafhankelijke RvT.	Aeres is lid van het algemeen bestuur.
Maartensdijk (SWV VO Zuidoost-Utrecht)	Vereniging met directeur-bestuurder. Vanaf 2019 nieuw governance model met aantal externe leden RvT om onafhankelijk toezicht te borgen.	Aeres is lid van de algemene ledenvergadering (alv).
Ede (SWV VO Gelderse Vallei)	Stichting met directeur-bestuurder. In voorbereiding naar onafhankelijke RvT.	Aeres is lid van het toezichthoudend bestuur.
Emmeloord (SWV VO Aandacht+)	Stichting met toezichthoudend bestuur en een dagelijks bestuur. Stichting werkt toe naar een nieuwe situatie met een onafhankelijke voorzitter en een directeur-bestuurder.	Aeres is lid van het toezicht-houdend bestuur (met 2 leden) en Aeres levert de voorzitter van het dagelijks bestuur.
Lelystad (SWV VO Lelystad)	Stichting SWV VO aangestuurd door een bestuurder. Stichting realiseert een onafhankelijke RvT, met een deelnemersraad bestaande uit de schoolbestuurders.	Aeres is lid van de deelnemersraad.
Nijkerk (Stichting Leerlingenzorg Noordwest-Veluwe)	Stichting SWV VO aangestuurd door een directeur met een toezichthoudend bestuur en een onafhankelijk lid.	Aeres is lid van toezichthoudend bestuur.
Velp (SWV De verbinding)	Stichting aangestuurd door directeur-bestuurder. Toezichthoudend bestuur met onafhankelijke voorzitter.	Aeres is lid van toezichthoudend bestuur.
Sneek (SWV Futura)	Stichting SWV VO aangestuurd door interim directeur. Toezichthoudend bestuur, mogelijke samenwerking met samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland wordt onderzocht.	Aeres is lid van toezichthoudend bestuur.
Leeuwarden (SWV Passend Onderwijs Fryslân-Noard)	Stichting SWV VO aangestuurd door een directeur. Toezichthoudend bestuur met onafhankelijke voorzitter.	Aeres is lid van toezichthoudend bestuur.
Buitenpost en Heerenveen (SWV Zuidoost-Friesland)	Stichting aangestuurd door een directeur. Toezichthoudend bestuur met onafhankelijke voorzitter.	Aeres is lid van toezichthoudend bestuur.

Borging ondersteuningsaanbod

In het schoolondersteuningsprofiel staat verwoord welke ondersteuning Aeres biedt aan leerlingen die ondersteuning nodig hebben. Ook staat hierin welke ambities de locatie heeft voor de toekomst. Docenten, schoolleiding en bestuur stellen samen het schoolondersteuningsprofiel op.

Samenwerking met samenwerkingsverbanden

De samenwerkingen verlopen in het algemeen goed. De samenwerkingsverbanden maken zelf ook een jaarverslag. In deze jaarverslagen staan de verantwoording van de toegekende middelen, de gestelde doelen en de wijze waarop die al dan niet bereikt zijn.

Afhankelijk van het beleid en de vereveningsopdracht van het samenwerkingsverband zijn er per locatie verschillen in aanpak, invulling en de samenwerking met betrokkenen. Aeres loopt een financieel risico doordat het percentage leerlingen dat naar het voortgezet speciaal onderwijs wordt doorverwezen binnen alle samenwerkingsverbanden stijgt. Wijzigingen in de populatie spelen bijvoorbeeld bij Samenwerkingsverband VO2402, waar de locatie Emmeloord in participeert. Hier is sprake van een toename van pleegzorg,

arbeidsmigranten en nieuwkomers. Op andere locaties is de oorzaak van de wijzigingen in de populatie minder duidelijk.

► **Locatiespecifieke informatie staat op de websites van de vmbo-locaties.**

LOB

Alle locaties voeren een actief LOB-beleid. In het vmbo staat LOB centraal binnen de beroepsgerichte examenprogramma's: het maken van keuzes is in de structuur belangrijk en LOB is opgenomen in de kern van het examenprogramma. Als hoofddoel staat daarin geformuleerd dat leerlingen hun eigen loopbaanontwikkeling kunnen vormgeven. Zij doen dat met een oriëntatie op een toekomstige opleiding en (loop)baan via reflectie op het eigen handelen en reflectie op ervaringen. Bijbehorende subdoelen zijn:

- Leerlingen moet werken aan hun loopbaancompetenties. Met die competenties moeten zij voor zichzelf keuzes kunnen maken.
- Leerlingen moeten hun eigen loopbaanontwikkeling inzichtelijk maken voor zichzelf en voor anderen met een loopbaandossier.

Aeres VMBO-mentoren/-studieloopbaanbegeleiders (slb'ers) begeleiden leerlingen in hun loopbaanontwikkeling middels loopbaanreflectiegesprekken. Een groot deel van de mentoren/slb'ers is hierin geschoold. Iedere locatie stelt een eigen LOB-plan-van-aanpak op met als doel de realisatie van een doorlopende LOB-leerlijn.

Burgerschapsonderwijs

In het kader van de wet Verduidelijking van de burgerschapsopdracht aan scholen in het funderend onderwijs beschikt Aeres VMBO over een visie op burgerschap. Hierin schetst Aeres VMBO hoe zij aandacht geeft aan burgerschapsprincipes in het onderwijs. Met een afvaardiging van docenten van verschillende locaties werkt zij de visie uit in leerdoelen. Ook onderzoekt de school hoe zij de burgerschapscompetenties van leerlingen het beste kan monitoren. De visie op burgerschap is beschikbaar via de website van Aeres. Een verkorte versie staat in de schoolgids van iedere locatie.

In 2024 onderneemt Aeres VMBO de volgende acties met betrekking tot burgerschap:

- De werkgroep Burgerschap stelt een document op met hierin de formulering van Aeres-brede leerdoelen op het gebied van burgerschapsonderwijs en presenteert dit aan de directeuren en teamleiders.
- Alle locaties stellen een locatieplan burgerschap op en dienen dit in. De werkgroep Burgerschap bekijkt deze plannen en voorziet deze van eventuele aandachts- en/of verbeterpunten. Deze beoordeling is uiterlijk januari 2025 klaar.

Aeres VMBO 25GV

Totaal aantal onderwijsdeelnemers en aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters 2022-2023					
	leerlingen '22-'23	vsv'ers	%vsv	streefnorm	prestatienorm
Vo onderbouw	2.339	5	0,21 %	0,5%	
Vmbo bovenbouw	2.009	15	0,75 %	2%	
Totaal	4.348	20	0,46%		

Aeres VMBO Almere 27VD

Totaal aantal onderwijsdeelnemers en aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters 2022-2023					
	leerlingen '22-'23	vsv'ers	%vsv	Streefnorm	prestatienorm
Vo onderbouw	465	1	0,22%	0,5%	
Vmbo bovenbouw	436	6	1,38 %	2%	
Totaal	901	7	0,78 %		

Regeling Structureel voorkomen onnodig zittenblijven

- De Aeres VMBO-locaties Heerenveen, Ede, Nijkerk, Sneek en Velp ontvangen subsidie vanuit de Subsidieregeling structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo 2021-2023. Deze gelden zetten zij in om leerlingen voor wie een doublure dreigt, extra te begeleiden. Dit doen de locaties

- De werkgroep Burgerschap zet stappen voor de aanschaf van een meetinstrument voor burgerschap in het VMBO. Directeuren en teamleiders ontvangen hierover voorlichting en het doel is om in het tweede kwartaal van 2025 te starten met een pilot bij een aantal locaties.

Voortijdig schoolverlaters (vsv'ers)

Voor het toekennen van prestatiesubsidies kijkt de overheid naar het percentage nieuwe vsv'ers. Dit betreft het aantal nieuwe vsv'ers ten opzichte van het aantal deelnemers in de leeftijd van 12 tot 23 jaar. De meest voorkomende uitvalreden bij Aeres VMBO is dat een leerling wel is gediplomeerd, maar niet is aangekomen in het mbo of ander vervolgonderwijs. Ook vsv'ers die in het eerste jaar mbo uitvallen worden toegerekend aan het vmbo. Aeres benadert leerlingen die nog geen vervolgoeuzen hebben opgegeven actief, maar voortijdig school verlaten is helaas niet altijd te voorkomen.

De onderstaande informatie gaat over het schooljaar 2022-2023 (laatst beschikbare informatie). In dat schooljaar heeft Aeres VMBO (25GV) 4.348 leerlingen die meetellen bij het vaststellen van het vsv-percentage. Aeres Almere VMBO heeft 901 meetellende leerlingen.

Stand van zaken vo

Volgens de databestanden van DUO voldoet Aeres VMBO (25GV en 27VD) zowel voor de onderbouw vo als voor de bovenbouw vo in het schooljaar 2022-2023 aan de normen voor het verkrijgen van prestatiesubsidie.

onder andere door leerlingen extra te ondersteunen bij de leertaken en het aanleren van executieve vaardigheden. Ze besteden de middelen daarnaast aan scholing voor docenten en mentoren.

3.13 Nationaal Programma Onderwijs (NPO) Aeres VMBO

Het Nationaal Programma Onderwijs is in 2021 opgestart om leervertraging die ontstaan is na de covid-19-pandemie terug te dringen en tegen te gaan. In de jaren 2021 tot en met 2023 kregen vo-scholen extra middelen om de achterstanden terug te dringen. Zij kunnen deze middelen tot en met 2025 inzetten.

3.13.1 NPO binnen reguliere financiering

In 2021 stelt elke locatie een meerjarenplan op aan de hand van afgenomen schoolscans. Aeres VMBO evalueert deze plannen de afgelopen jaren meermaals en stelt ze bij. De inzet van NPO-middelen loopt door in 2024, aan de hand van de (aangepaste) meerjarenplannen. Aeres VMBO bouwt de inzet van extra personeel in de loop van 2024 af, in voorbereiding op het aflopen van de bestedingstermijn.

Besteding

	Besteed tot en met 2023	Besteed 2024	Totaal besteed
A Meer onderwijs (binnen of buiten reguliere schooltijden) om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij te spijkeren	€ 397.454	€ 60.275	€ 457.729
B Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren	€ 2.651.112	€ 769.835	€ 3.420.947
C Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen	€ 873.080	€ 112.840	€ 985.920
D Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen	€ 161.289	€ 68.974	€ 230.263
E (Extra) inzet van personeel en ondersteuning	€ 3.241.165	€ 909.402	€ 4.150.567
F Faciliteiten en randvoorwaarden	€ 36.924	€ 25.087	€ 62.011
Overig (dotatie voorziening)	€ 602.587	€ 0	€ 602.587
Totaal	€ 7.963.611	€ 1.946.413	€ 9.910.024

Inhuur PNIL

In 2024 zet Aeres 6,4% (8,50% in 2023 en 13,04% in 2022) van de NPO-middelen in voor de inhuur van personeel dat niet in loondienst is (PNIL). Dit monitort zij apart als onderdeel van de centrale monitoring van de NPO-middelen vo.

Meer over de financiële verantwoording van de NPO-middelen is te vinden in § 2.3.3 en dan met name in de alinea Verantwoording NPO-gelden en de toelichting per instelling

en per onderwijssoort bij de resultaten en uiteraard ook in de jaarrekening.

Inzet activiteiten

Onderstaand betreft een overzicht van het soort interventies dat Aeres VMBO inzet in 2024. Deze zijn uitgesplitst naar categorieën van de menukaart zoals deze door het ministerie van OCW is gepubliceerd.

Menukaart	Gekozen interventies
A	• Extra studie- en huiswerkbegeleiding buiten de reguliere schooltijden.
B	• Instructies in kleine groepen, vooral voor Nederlands, wiskunde, Engels en nask. • Invoering van keuzewerktijd of flexibele roosters. • Professionaliseren en intensiveren inhoud LOB-programma. • Meer aandacht voor gerichte feedback en beheersingsgericht leren.
C	• Intensieve introductieperiode voor alle leerjaren. • Inzet programma's groepsdynamica en veiligheid in groepen. • Extra sportactiviteiten. • Extra muzieklessen en culturele activiteiten. • Extra ruimte en middelen voor het mentoraat. • Periodieke monitoring van de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen.
D	• Professionaliseringstrajecten voor docenten gericht op het bevorderen van executieve en metacognitieve vaardigheden bij leerlingen. • Inzet driehoeksgesprekken om eigenaarschap van het eigen leerproces bij leerlingen te bevorderen.
E	• Inzet extra onderwijsassistenten.
F	• Interventies gericht op vergroten ouderbetrokkenheid bij bijvoorbeeld de inzet van driehoeksgesprekken. • Scholing gericht op verbetering van de cultuur in onderwijsteam.

Medezeggenschap

Het schoolprogramma en de eventuele bijstelling komen tot stand in overleg met het NPO-kernteam per locatie, met daarin de OR-afgevaardigde, leerlingen en ouders. In 2024 bespreekt Aeres VMBO de resultaten van eerdere interventies, alsmede de bijgestelde plannen, met bovenstaande gremia.

De Centrale Ouderraad en Ondernemingsraad stemmen in 2021 op hoofdlijnen in met de plannen tot 2025 onder voorbehoud dat Aeres VMBO de OR-leden op de locaties blijft betrekken bij de praktische uitwerking.

Resultaten activiteiten 2024

Over de inzet van activiteiten in 2024:

- Een deel van de gelden zet Aeres VMBO in voor het aantrekken en behouden van extra personeel (docenten en

onderwijsassistenten). Zo krijgen leerlingen intensievere begeleiding en kunnen de locaties meer differentiëren binnen groepen. Deze inzet van middelen bouwt Aeres VMBO in de loop van 2024 af, in voorbereiding op het aflopen van de bestedingstermijn.

- De uitgaven voor het verbeteren van het sociaal-emotioneel welbevinden dalen ten opzichte van eerdere jaren. De locaties zetten activiteiten gericht in of het eigen personeel organiseert die zelf.
- In 2024 besteedt Aeres VMBO een deel van de middelen aan opleiding en bijscholing van docenten. Dit om ook een duurzaam effect van de ingezette interventies te bewerkstelligen.

Over de voortgang van leerlingen in 2024:

Cognitief	• Achterstanden in de onder- en bovenbouw worden geleidelijk ingelopen. • Leerlingen hebben nog steeds extra behoefte aan structuur, duidelijke regels en vastigheid om tot leren te komen.
Sociaal-emotioneel welbevinden	• Er is nog steeds extra aandacht nodig voor het bevorderen van de sociale cohesie binnen de klas en de school. • Er speelt bij een beperkte groep leerlingen ernstiger problematiek, hiervoor is veel extra aandacht. Dit is ook in 2024 nodig. • Aanvullend aandachtspunt binnen dit thema is de relatie met ouders. Scholen merken dat sinds de covid-19-pandemie meer aandacht nodig is om een constructieve relatie tussen ouders en school op te bouwen.

3.13.2 Aanvullende NPO-subsidies

Aeres VMBO vraagt in 2022 en 2023 de onderstaande subsidies aan en ontvangt deze. Waar deze subsidies nog niet zijn besteed, boekt Aeres ook geen opbrengst in de jaarrekening. Deze additionele subsidies hebben dus geen resultaatseffect zoals de reguliere NPO-middelen.

Heterogene brugklassen

In 2021 start de Subsidieregeling heterogene brugklassen als onderdeel van het Nationaal Programma Onderwijs. Zes Aeres VMBO-locaties (Almere, Buitenpost, Heerenveen, Maartensdijk, Sneek en Velp) ontvangen ieder € 100.000 om de introductie, verlenging, verbreding, uitbreiding, verbetering of doorontwikkeling van heterogene brugklassen te realiseren. De subsidieregeling loopt tot 1 januari 2025, waardoor 2024 in het teken staat van de afronding en evaluatie van deze pilot.

In het voorjaar van 2024 voert Aeres MBO een evaluatieonderzoek uit naar de implementatie en effecten van de heterogene brugklassen binnen Aeres VMBO. De resultaten van dit onderzoek, samen met een advies over mogelijke vervolgstappen, legt zij vast in het Adviesrapport Heterogene Brugklassen. Dit rapport wordt in juni 2024 besproken in het directieoverleg vmbo. Uit de evaluatie blijkt dat de pilot geen doorslaggevende resultaten oplevert. Het directieoverleg besluit om in het schooljaar 2024-2025 geen

verdere vervolgstappen te zetten op het gebied van heterogene brugklassen.

Voor overige doelsubsidies, zie § 3.14.

3.14 Onderwijsontwikkeling Aeres VMBO

In de vorige paragraaf staat de onderwijsontwikkeling die Aeres VMBO realiseert met de NPO-gelden. Deze paragraaf beschrijft de overige activiteiten voor onderwijsontwikkeling, die de school met andere doelsubsidies en binnen de reguliere bedrijfsvoering uitvoert.

Sterk Techniekonderwijs

Vanaf 2019 is Aeres VMBO Maartensdijk verbonden aan de Sterk Techniek Onderwijs-regio De Bilt, Wijk bij Duurstede, Zeist (STO BWZ). STO BWZ wil meer leerlingen interesseren voor techniek. In de regio nemen in totaal zes vo-scholen en twee mbo-scholen deel. Aeres VMBO Maartensdijk is penvoerder van STO BWZ.

Het regionale STO-programma maakt investeringen mogelijk ter bevordering van de keuze voor werk in de techniek en

technologie in de regio. Aeres VMBO Maartensdijk verzorgt in de onderbouw lessen met een brede oriëntatie op techniek en technologie. Voor de bovenbouw ontwikkelt zij enkele beroepsgerichte keuzevakken die technisch (terreinafwerking) of technologisch (robotica, 3D-ontwerpen) van aard zijn.

STO BWZ organiseert in 2024 voor de gehele regio docentenbijeenkomsten, met onder andere bedrijfsbezoeken in de techniek. Ook biedt STO BWZ in 2024 voor alle leerlingen van klas 1 en 2 van de zes vo-scholenpartners techniekennismakingsdagen aan in de TechnoHUB Woerden. Dit doet zij in samenwerking met lokale bedrijvenpartners.

Na verlenging met een jaar loopt de eerste periode van de subsideregeling eind 2024 af. Met de aankondiging van een volgende subsidieperiode (2025-2028) zet een programmteam, in samenwerking met de schoolprojectleiders en directeurs van de deelnemende scholen, in op het schrijven van een nieuwe aanvraag voor STO2. Nadat een nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen dezelfde partners is gesloten, met Aeres VMBO Maartensdijk opnieuw als penvoerder, dient het team in september de aanvraag in. Uitsluitsel over de beschikking volgt in januari 2025.

Met deze nieuwe aanvraag zet de regio STO BWZ in op continuering en verdere ontwikkeling van technisch en technologisch onderwijs in de regio om leerlingen te motiveren een vervolgopleiding te kiezen in techniek of technologie.

Doorlopende leerroutes

Een aantal locaties biedt doorlopende leerroutes aan in het kader van de Wet doorlopende leerroutes vmbo-mbo. Hieronder valt ook Het Groene Lyceum. In 2024 start de locatie Leeuwarden met Het Groene Lyceum. Ter ere van de start van deze doorlopende leerroute planten de locatiedirecteuren vmbo en mbo een boom.

Zie verder § 3.12.3, Kopje doorstroom.

Pedagogisch en sociaal klimaat

Aeres VMBO besteedt veel aandacht aan het zorg dragen voor een veilige schoolomgeving en intensivering van de contacten tussen de school en de ouders, waarbij het van belang is wederzijdse verwachtingen te verhelderen. De rol van de leerling in dit contact is nadrukkelijk aanwezig, bijvoorbeeld door de inzet van driehoeksgesprekken tussen leerling, ouder en mentor. De leerling neemt hierin het voortouw bij het bespreken van zijn voortgang.

Op sociaal-emotioneel niveau komen er steeds meer problemen van studenten/leerlingen aan de oppervlakte. De zorgproblematiek wordt groter en complexer en ook vangen de locaties meer signalen op over armoede onder leerlingen. Dit legt druk op de zorgketen binnen de school. Alle locaties monitoren het sociaal-emotioneel welbevinden van leerlingen en nemen passende maatregelen om een veilig en prettig schoolklimaat te bewaken. De tevredenheidsonderzoeken laten zien dat het klimaat goed is, maar aandacht vraagt. De leerlingen en ouders zijn overwegend tevreden. Met

betrekking tot communicatie werkt Aeres VMBO zowel intern als extern aan versterking.

Leren voor Duurzame Ontwikkeling

Vanaf juni 2022 wordt het didactisch concept Leren voor Duurzame Ontwikkeling (LvDO) stapsgewijs ingebed in het onderwijs van Aeres VMBO. In 2023 besluit de instellingsdirectie samen met de vmbo-directeuren om de aanpak van onderzoekend leren te verankeren in het onderwijs. Aeres VMBO neemt de methodiek op in het nieuwe schoolplan. Zij stelt een finishfoto op met als doel dat vanaf 2028 Aeres op al haar locaties invulling geeft aan onderzoekend leren in de vorm van de werkwijze van LvDO. Hiervoor is tegen die tijd een curriculum (her)ontworpen dat lokale inkleuring kent, een didactisch samenhangende opbouw per jaarlaag en waarbij leerlingen aan authentieke vraagstukken werken.

Aeres VMBO gebruikt de didactiek van LvDO als een van de uitgangspunten bij het ontwikkelen van het curriculum van het praktijkgericht programma, dat vanaf 2025 op alle locaties als vak wordt gegeven. Daarnaast staat het concept centraal bij onderwijskundige vernieuwingen op verschillende scholen. In directie- en teamleidersoverleggen staat het regelmatig op de agenda en vanuit daar ontstaan verbindingen tussen locaties, zowel regionaal als ten aanzien van de fase van implementatie. Met inzet van de kwartiermaker LvDO, gefinancierd vanuit de gezamenlijke schoolplanprojecten, werken Aeres VMBO en Aeres MBO aan het opzetten van een professionele leergemeenschap om deze onderlinge verbindingen te versterken.

Leerlingendaling voortgezet onderwijs

De locatie Sneek krijgt, samen met scholen in de regio, de subsidie voor het uitvoeren van een regionaal plan leerlingendaling toegekend. Het Christelijk Voortgezet Onderwijs (CVO) Zuid-West Fryslân is penvoerder. Het regioplan leerlingendaling in de gemeente Súdwest-Fryslân omvat meerdere projecten, waaronder de Virtuele Campus.

De locatie Sneek werkt samen met CVO Zuid-West-Fryslân en RSG Magister Alvinus aan een innovatief onderwijsconcept. Dit maakt lessen op verschillende locaties en in 'virtuele' lokalen mogelijk voor moeilijk te organiseren vakken, zoals het examenvak Frysk in vmbo 3 en 4. Met cameraverbindingen en grote schermen ervaren leerlingen de lessen alsof ze fysiek aanwezig zijn. Dit zorgt voor behoud van een breed vakaanbod op de locaties, helpt bij het lerarentekort en kan internationalisering ondersteunen. Na twee jaar ontwikkeling is eind 2024 de bouwovereenkomst getekend en starten de pilots.

Pilot gemengde en theoretische leerweg

De vmbo-locatie Buitenpost neemt deel aan de pilot de Nieuwe Leerweg. In het schooljaar 2022-2023 start de gt-klas leerjaar 3 met het vernieuwde programma. De leerlingen uit het derde leerjaar gl behalen hierdoor vanaf cohort 2022-2024 geen gl-diploma, maar een tl-diploma met het praktijkgericht programma als examenvak. Dit geldt voor alle pilotscholen. Aeres VMBO Buitenpost werkt nauw samen met SLO en

de andere pilotscholen. In 2024 behaalt het eerste cohort leerlingen met dit vernieuwde programma het diploma. De pilot loopt tot juni 2025, daarna wordt het praktijkgericht programma een regulier vak binnen de gemengde en theoretische leerweg.

In 2024 ontvangen de overige Aeres VMBO-locaties subsidie voor de invoering van het praktijkgericht programma. Met deze subsidie kunnen zij zich voorbereiden op de invoering van het vak. Scholen van Aeres zetten de subsidie in om het curriculum op de locaties in te vullen, waarbij levensechte opdrachten in samenwerking met de regio centraal staan. Binnen Aeres wordt gezamenlijk gewerkt aan kaders voor de afsluiting van het vak, zodat de kwaliteit van het schoolexamen geborgd wordt.

Verbetering basisvaardigheden

Aeres VMBO Nijkerk krijgt in 2022 een subsidie via de Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden toegekend. De locatie zet de subsidie in voor het realiseren van kwaliteitsverbetering van het onderwijs in rekenen, taal, burgerschap en digitale vaardigheden. In 2023 voert de locatie de activiteiten uit conform het opgestelde activiteitenplan. In 2024 legt zij hierover verantwoording af. De vereiste verplichtingen voor deze aanvraag zijn:

- Indienen van het activiteitenplan.
- Monitoring van de prestaties (nulmeting) op het gebied van taal en rekenen onder alle leerlingen voor 30 november.
- Monitoring van de voortgang op het gebied van taal en rekenen gedurende de looptijd van de subsidie.
- Uitvoeren van de activiteiten waarvoor subsidie is verstrekt voor 31 juli 2024.

Daarnaast voert Aeres VMBO Nijkerk ook de hieronder genoemde activiteiten uit.

- Formatie werkgroep Burgerschap en ontwikkeling locatiespecifiek uitvoeringsplan burgerschap Aeres VMBO Nijkerk.
- Het MT en de werkgroep Burgerschap krijgt ondersteuning van Stichting leerKRACHT.
- Het samen met de organisatie TMI ontwikkelen van een volledig lesprogramma voor digitale geletterdheid voor de onderbouw.
- Het uitvoeren van een medewerkerstevredenheidsonderzoek.
- Jaarlijks voert Aeres VMBO Nijkerk in alle leerjaren metingen uit vanuit de CITO-volgttoetsen en een evaluatie van de resultaten op taal- en rekengebied per leerweg/klas. Op 19 november vindt ten behoeve van de monitoring bij leerjaar 1 de nulmeting plaats.
- Eigen bibliotheekfaciliteit met meer dan 300 boeken gerealiseerd.

De locaties Almere, Buitenpost, Lelystad, Maartensdijk en Velp ontvangen in 2023 subsidie uit dezelfde regeling. Zij stellen een activiteitenplan op, maken een start met de uitvoering van de activiteiten en leggen hierover in het jaarverslag van 2025 verantwoording af. De locaties Ede, Emmeloord, Heerenveen, Leeuwarden en Sneek ontvangen de subsidie in 2024.

Subsidieregeling School en Omgeving 2023-2025

De Subsidieregeling School en Omgeving 2023-2025 heeft als doel meer leerlingen een buitenschools aanbod aan te bieden. Dit aanbod moet passen bij de lokale behoefte en omgeving, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen, ongeacht hun thuissituatie of omgeving. De locatie Lelystad ontvangt deze subsidie in 2023. De locatie kan de gelden inzetten tussen 1 augustus 2023 en 31 juli 2025.

3.14.1 Lopende projecten en plannen

Leermiddelen

In 2024 zet Aeres VMBO belangrijke stappen om de visie op leermiddelen binnen onze organisatie verder te concretiseren. Hoewel er op dit moment nog geen gezamenlijke visie is, is blendend leren een centraal speerpunt binnen de strategie. Om hier verder richting aan te geven, is er een duidelijke wens om kaders te ontwikkelen voor zowel de inzet van ICT als het gebruik van portfolio-leermiddelen op alle locaties.

De eerste stap hierin is het analyseren en bespreken van de leermiddelenkosten per locatie. Dit vormt de basis voor de verdere uitwerking met teamleiders, waarbij de focus ligt op de eisen aan leermiddelen en het verkennen van alternatieven buiten de reguliere uitgevers.

De uitkomsten van deze gesprekken worden besproken in het directeurenoverleg, met als doel een breed gedragen en toekomstbestendige aanpak te ontwikkelen.

Onderwijslogistiek

Roostermakers komen regelmatig, zowel online als fysiek, bijeen om updates te delen en uitdagingen gezamenlijk aan te pakken. Aeres organiseert een gerichte training voor teamleiders, waarin onderwerpen zoals onderwijsprogramma's, werkverdeling, jaarplanning en analysemogelijkheden binnen Xedule centraal staan.

Daarnaast wordt AeresInZicht, het dashboard voor managementinformatie, verder ontwikkeld. Dit dashboard is gericht op het bieden van uitgebreide sturingsinformatie ter ondersteuning van de onderwijslogistiek. In samenwerking met P&O en de Centrale Ondernemingsraad werkt Aeres VMBO bovendien aan de verdere uitwerking van een gezamenlijke visie op de verdeling van werk.

3.15 Kwaliteitszorg Aeres VMBO

De kwaliteitszorg van de vmbo-locaties vindt plaats binnen de kaders van het Aeres Pro, VMBO en MBO-brede kwaliteitssysteem (§ 3.4.1) en levert daarmee een bijdrage aan de strategische ambitie Duurzame kwaliteit. Aeres VMBO wil dat de basiskwaliteit van alle leerwegen van alle vmbo-locaties

op orde is. Jaarlijks analyseert zij de opbrengsten om mogelijke risico's in kaart te brengen.

Managementgesprekken

Tweemaal per jaar vindt er een managementgesprek plaats tussen het managementteam van een locatie en de instellingsdirectie van Aeres PrO, VMBO en MBO. Deze voortgangsgesprekken met de locaties vinden zowel digitaal als fysiek plaats. Naast de vaste onderwerpen zoals de opbrengsten, toetsing en examinering is er tijdens de gesprekken ook veel aandacht voor kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur, ontwikkelingen waarmee de school te maken heeft en zorgen en successen. Hiermee sluit de agenda meer aan op de A3-systematiek.

De instellingsdirectie van Aeres PrO, VMBO en MBO voert drie keer per jaar een managementgesprek met het College van Bestuur. De voortgang van de activiteiten, de behaalde resultaten en belangrijke ontwikkelingen zijn hierbij de gespreksonderwerpen. Het gesprek met het College van

Bestuur over de voortgangsrapportage is gekoppeld aan de trimesterrapportages, onderdeel van de Aeres-brede planning- en control-cyclus.

Interne audits

Aeres VMBO werkt vanuit haar auditstructuur en auditplan aan goed rekenschap. Zij verwacht van de locaties en onderwijsteams dat zij hun eigen interne audits organiseren, bijvoorbeeld in de vorm van collegiale visitaties of lesbezoeken. Daarnaast vinden er periodiek centraal georganiseerde audits plaats op iedere locatie. Hiervoor heeft de school een auditplanning voor de komende drie jaar. Alle Aeres VMBO-locaties leveren getrainde auditoren voor de auditorenpool. In mei 2024 vindt er een fysieke training plaats en in september volgt een online training via Teams. Bij deze laatste training staat vooral het auditproces centraal.

In 2024 voeren de Aeres VMBO-locaties de volgende audits uit:

Locatie	Onderwerp
Almere	Basisvaardigheden
Heerenveen	Kwaliteit van de lessen
Sneek	Verificatieonderzoek handelingsgericht werken
Velp	Differentiëren in de lessen
Almere	Basisvaardigheden

Collegiale visitaties

Aeres VMBO zet de implementatie van de Digitale Observatie Tool (DOT) verder door in 2024. Alle locaties werken met de DOT of hebben een plan klaar om hiermee (weer) te starten. De DOT ondersteunt bij het analyseren van vaardigheden op individueel en op teamniveau. Hij helpt bij het voeren van een gesprek en het opstellen van ontwikkeldoelen op team-, individueel en schoolniveau.

3.15.1 Onderzoeken Onderwijsinspectie

Vierjaarlijks onderzoek

Het vierjaarlijks onderzoek in de toezichtscyclus 2021-2025 vindt plaats in het najaar van 2023. Voorafgaand aan het onderzoek zijn er weinig risico's bekend bij de Onderwijsinspectie en dit beeld wordt tijdens het onderzoek bevestigd. Het bestuur heeft een duidelijke visie op goed onderwijs en op de sturing daarop. Ook heeft het bestuur zicht op de kwaliteit van het onderwijs op de verschillende locaties en prijst de inspectie de uitstekende verbinding met het werkveld voor de ontwikkeling en innovatie binnen het onderwijs.

De Onderwijsinspectie voert in het kader van het vierjaarlijks onderzoek verificatieonderzoeken uit bij twee verschillende locaties in het voortgezet onderwijs, waaronder Aeres VMBO Lelystad (alle leerwegen).

Aeres VMBO en Aeres PrO (samen vo) krijgen twee herstelopdrachten:

- Het stelsel van kwaliteitszorg borgt nog onvoldoende doelgericht, samenhangend en herkenbaar onderwijs in de basisvaardigheden (met name voor taal en burgerschap). Dit is een herstelopdracht met een vervolgonderzoek in de vorm van een schriftelijke rapportage, met een termijn van 1 jaar.
- Voor Aeres VMBO Almere geldt dat het examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting de instemming nodig hebben van een vertegenwoordiging van de leerlingen. De Onderwijsinspectie geeft hiervoor een herstelopdracht in vertrouwen.

In 2024 pakken Aeres VMBO en Aeres PrO beide herstelopdrachten op en voeren zij de bijbehorende acties uit. De stafdienst Onderwijs & Kwaliteit (O&K) beheert een overzicht van de herstelopdrachten en hun opvolging. Dit overzicht stelt de instellingsdirectie in staat om de voortgang nauwgezet te monitoren.

Eind 2024 ontvangt het College van Bestuur een conceptrapportage over de herstelopdracht met betrekking tot de basisvaardigheden. Het definitieve rapport wordt in januari 2025 aangeleverd bij de Onderwijsinspectie.

Kwaliteits- of herstelonderzoek locaties

In 2024 voert de Onderwijsinspectie geen kwaliteits- of herstelonderzoek uit op de Aeres VMBO-locaties.

Wel kondigt zij vier steekproefsgewijze kwaliteitsonderzoeken (sko's) aan, die in 2025 plaatsvinden op de locaties Buitenpost, Heerenveen, Maartensdijk en Nijkerk. Voorbereidingen op deze onderzoeken starten in december 2024.

Overige onderzoeken

In het najaar van 2024 voert de Onderwijsinspectie het volgende onderzoek uit:
Peilingsonderzoek rekenen en wiskunde (Aeres VMBO Velp).

3.15.2 Klachten, bezwaren en incidenten

Aeres VMBO hanteert in 2024 het Reglement bezwaar leerlingzaken, de Klachtenregeling Aeres VMBO en MBO en de

Regeling beroep examinering. Klachten en bezwaarprocedures die het personeel betreffen, staan in het sociaal jaarverslag (hoofdstuk 11). Leerlingen of hun ouders kunnen klachten rechtstreeks bij het College van Bestuur van Aeres indienen of bij het Aeres Loket Rechtsbescherming, middels een formulier op de website van Aeres VMBO.

In 2024 zijn 16 klachten ingediend via het Aeres Loket Rechtsbescherming of bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (15 in 2023 en 16 in 2022). Aeres VMBO hanteert als uitgangspunt dat de locaties klachten zoveel mogelijk zelf oplossen. Dit gebeurt in 14 gevallen. In 2 gevallen handelt Aeres VMBO de klachten centraal af.

	Aantal	Afhandelingstermijn/status en bijzonderheden
Onderwijskwaliteit	6	Alle klachten afgehandeld op locatie
Schoolklimaat	2	1 afgehandeld op locatie, 1 in behandeling
Toelating	1	Afgehandeld op locatie
Schorsing/verwijdering	4	3 klachten afgehandeld op locatie, 1 centraal
Examinering en toetsing	3	2 klachten afgehandeld op locatie, 1 centraal
Totaalaantal	16	

Tevredenheidsmetingen leerlingen en ouders

De tevredenheid over de school en het schoolklimaat gaat over de perceptie en beleving van de kenmerken van de school, zoals onder andere de school als leeromgeving. Zij geeft een beschrijving van de mate waarin leerlingen en ouders de schoolkenmerken beleven.

Resultaat leerlingen

Vanaf 2023 meet Aeres VMBO de leerlingtevredenheid niet meer via de landelijke LAKS Monitor. De vragenlijst is te lang voor de doelgroep en de landelijke benchmark met het vmbo is te klein om representatief te zijn. In 2024 is er een tweejaarlijkse tevredenheidsmeting uitgevoerd via de vragenlijst van Vensters voor Verantwoording. Deze zet Aeres VMBO uit onder alle vmbo-leerlingen van alle locaties.

Leerlingen	Almere	Buitenpost	Ede	Emmeloord	Heerenveen	Leeuwarden	Lelystad	Maartensdijk	Nijkerk	Sneek	Velp
2021-2022 – LAKS	6,4	7,1	6,7	6,8	6,9	6,9	6,5	6,4	7,3	6,8	7,3
2022-2023	5,6	6,3	6,2	6,4	6,2	6,2	5,8	5,5	6,4	6,2	6,2
2023-2024	5,3	6,3	5,6	6,4	6,1	6,1	5,6	5,9	6,2	6,2	6,2

Cijferoordeel tevredenheidsmeting leerlingen (scholenopdekaart.nl).

Punten waar leerlingen tevreden over zijn:

- Leerlingen voelen zich veilig op school.
- Leerlingen zijn tevreden over hun mentor.
- Leerlingen zijn tevreden over het gebruik van computers en digiborden in de les.

- Locaties kunnen leerlingen beter informeren over de belangrijke dingen die gebeuren op school;
- De tevredenheid over de pestaanpak op school loopt terug ten opzichte van 2023.

Aandachtspunten die leerlingen voor de school noemen, zijn:

- De terugkoppeling van docenten over hoe een opdracht of toets is gemaakt, kan volgens leerlingen beter.

De resultaten van het tevredenheidsonderzoek staan op de website scholenopdekaart.nl. Locaties analyseren de resultaten om vast te stellen waar er verbetering zichtbaar is ten opzichte van het voorgaande jaar en waar er eventueel verbeteracties noodzakelijk zijn. Ze bespreken de resultaten tevens met

de leerlingenraden. De locaties nemen voor hen relevante verbeterpunten op in hun jaar- en teamplannen.

Vensters leerlingtevredenheid en monitoring sociale veiligheid

Schoolklimaat en veiligheid zijn in het schooljaar 2023-2024 gemeten onder alle Aeres VMBO-leerlingen van leerjaar 1 t/m 4. De bron van de resultaten daarvan is in 2024 het tevredenheidsonderzoek van Vensters voor Verantwoording. Gemiddeld scoort Aeres VMBO een 6,6 (6,7 in 2023 en 6,9 in 2022) op schoolklimaat. Het landelijk gemiddelde komt in 2024 op een 6,8 (6,9 in 2023 en 7,2 in 2022) uit. Op veiligheid scoort

Aeres VMBO gemiddeld een 9,0 (9,1 in 2023 en 9,1 in 2022). Het landelijk gemiddelde komt in 2024 op een 8,9 (8,9 in 2023 en 9,2 in 2022).

Aeres VMBO levert de resultaten via Vensters aan bij de Onderwijsinspectie en stelt ze tevens via scholenopdekaart.nl beschikbaar.

Resultaat ouders

Alle Aeres VMBO-locaties zetten de digitale enquête van Vensters voor Verantwoording uit onder de ouders/verzorgers van leerlingen in het vmbo.

Ouders	Almere	Buitenpost	Ede	Emmeloord	Heerenveen	Leeuwarden	Lelystad	Maartensdijk	Nijkerk	Sneek	Velp
2021-2022	7,7	8,2	6,8	7,7	7,6	7,3	8,2	7,2	7,9	7,4	8,1
2022-2023	7,1	8,2	6,9	7,6	7,5	7,7	8,2	7,4	8,1	7,5	8,0
2023-2024	6,7	8,0	6,1	7,5	7,5	7,4	7,6	7,7	7,8	7,6	7,4

Cijferoordeel tevredenheidsmeting ouders (scholenopdekaart.nl).

Het gemiddelde cijfer van ouders van Aeres-leerlingen is een 7,4 (7,7 in 2023 en 7,6 in 2022), wat 0,3 lager ligt dan het landelijk gemiddelde (7,7) (7,7 in 2023 en 7,9 in 2022). Drie locaties scoren gelijk aan of boven het landelijk gemiddelde, waarbij de locaties Buitenpost (8,0) en Nijkerk (7,8) de hoogste cijfers behalen. In 2022 waren dat Buitenpost en Lelystad.

Ouders zijn over het algemeen tevreden over:

- De mate waarin zij gemakkelijk contact kunnen leggen met de school.
- De mate waarin het onderwijs aansluit bij het niveau van hun kind.
- De beschikbare ICT-middelen.

Aandachtspunten die uit het onderzoek naar voren kwamen zijn:

- Ouders zijn niet altijd even tevreden over de mate waarin zij op de hoogte gehouden worden over de vorderingen van hun kind.
- De gemiddelde tevredenheid over de pestaanpak daalt.

3.15.3 Overige kwaliteitsonderzoeken

Aeres VMBO neemt in 2024 niet deel aan overige kwaliteitsonderzoeken.

Naast onderzoeken naar leerling- en oudertevredenheid voeren locaties specifieke onderzoeken uit die dieper ingaan op onderwerpen uit het brede tevredenheidsonderzoek of voeren ze onderzoeken uit naar aanleiding van ontwikkelingen binnen de school en het onderwijs. Deze maatwerkenquêtes stellen de teams zelf vaak speciaal samen voor een bepaalde

gelegenheid. Opbrengsten uit deze enquêtes zijn input voor locatie- en teamplannen.

3.16 Internationalisering Aeres VMBO

Aeres VMBO en Aeres MBO beschrijven in 2021 in een meerjarenbeleidsdocument een gemeenschappelijke basis voor internationalisering. Hiermee zet Aeres VMBO de lijn door om internationalisering een duidelijke plaats te geven en hierbij aan te sluiten op de sterk ontwikkelde focus daarop en het internationale profiel van heel Aeres.

De vmbo-locaties van Aeres hebben een eigen identiteit. Het groene profiel is de gemeenschappelijke kern. Elk van de elf locaties staat op een ander niveau wat betreft internationalisering. Ook de ambitie met betrekking tot internationalisering en de mogelijkheden tot internationalisering wisselen per locatie.

In het beleidsdocument staan doelen die richting geven aan het handelen van Aeres, rekening houdend met de specifieke kenmerken en kwaliteiten per school.

Resultaten 2024

De kerntaak van internationalisering in het onderwijs is dat alle leerlingen en medewerkers de kans krijgen zich internationaal te oriënteren, op een wijze die past bij hun leerweg en interesses.

In 2024 werkt Aeres VMBO aan het verder versterken en het uitbreiden en verbinden van de internationaliseringsactiviteiten op de locaties. In januari 2024

krijgt Aeres VMBO de Erasmus+-accreditatie toegekend. Aeres VMBO laat in het Erasmusplan zien dat ze duidelijke en toekomstbestendige internationaliseringsplannen heeft en hier de komende jaren verder mee aan de slag wil. Locaties krijgen in een Erasmus-consortium budget toegekend om internationale mobiliteiten aan hun activiteiten toe te voegen. Ze werken samen om een goede invulling te geven aan de subsidie. Het vinden van de juiste partner, het koppelen van leerdoelen en activiteiten en de Aeres-doelstellingen staan hierbij centraal.

Daarnaast zijn verschillende locaties actief in KA2 Small-scale Partnerships, waarbij de nadruk ligt op samenwerken en het uitwisselen van kennis en good practices met collega-scholen in het buitenland. De thema's van deze projecten zijn gelinkt aan Aeres-doelstellingen op het gebied van milieu, duurzaamheid, Leren voor Duurzame Ontwikkeling, de Sustainable Development Goals, burgerschap en de ontwikkeling van internationale en interculturele vaardigheden.

Plannen voor 2025 en verder

Er is blijvende aandacht voor het structureel inbedden van Internationaliseringsactiviteiten en het verankeren van deze activiteiten in het onderwijs als integraal onderdeel van het vmbo-onderwijsprogramma en de leeromgeving.

Daarnaast staan de implementatie van internationale mobiliteit en verduurzaming van de aanpak daarvan de komende jaren centraal. De inhoudelijke verbinding met het curriculum en andere thema's zoals diversiteit, inclusiviteit en burgerschap zal hierbij een belangrijk aandachtspunt blijven. Daarnaast is communiceren over mogelijkheden, gemaakte keuzes en verschillende activiteiten op het gebied van internationalisering een speerpunt, om hiermee de zichtbaarheid te vergroten en bij te dragen aan enthousiasme en draagvlak. De Erasmus+-subsidie wordt jaarlijks middels de behaalde accreditatie aangevraagd in lijn met de doelen uit het meerjarenbeleidsplan.

Voor lopende activiteiten ► [zie de locatie-eigen informatie op de websites van de locaties.](#)

3.17 Resultaten bedrijfsvoering (financiën, huisvesting, ICT en personeel)

Financiën

Alle financiële informatie is samengebracht in § 3.4 en hoofdstuk 2. Dat geldt ook voor informatie over de allocatie van middelen (zie § 2.2 + 2.3).

Huisvesting

- In Heerenveen worden de dierenverblijven vernieuwd. Er wordt een nieuw kippenhok geplaatst.

- Op de locatie Buitenpost gaat een grote renovatie van start. De school krijgt een uitgebreide opknapbeurt, waarbij de fysieke leeromgeving wordt voorbereid op het groene onderwijs van de toekomst.
- De locatie Maartensdijk is bezig om de fietsenstalling toonaangevend groen in te richten. Ook komen er twee noodlokalen van de locatie Nijkerk naar de locatie.

Onderwijs & ICT

Smartphonebeleid

- In het schooljaar 2023-2024 voert Aeres een landelijk smartphonebeleid in, met drie opties per
- locatie: 'thuis of in de kluis', 'thuis of in de kluis met uitzondering van de pauze' en 'telefoon niet zichtbaar of hoorbaar'. Evaluatie toont aan dat het beleid op de meeste locaties de concentratie tijdens de lessen verbetert. Daarnaast is op sommige locaties meer sociale interactie tijdens pauzes en zijn er minder meldingen van online pesten. Uniforme handhaving en betrokkenheid van medewerkers blijken cruciaal voor het succes van het beleid. Aeres blijft het beleid monitoren en waar nodig aanpassen om de effectiviteit ervan te vergroten.

Somtoday

In 2024 maakt Aeres VMBO succesvol de overstap van Eduarte naar Somtoday, een leerlinginformatiesysteem dat werkprocessen standaardiseert en efficiënter maakt. Een korte, maar goed georganiseerde voorbereiding zorgt voor een tijdsige migratie van de gegevens en doelgroepgerichte trainingen aan medewerkers, zoals leerlingadministratoren en zorg- en verzuimcoördinatoren.

De komende periode richt Aeres zich op verdere doorontwikkeling en het optimaal benutten van de functionaliteiten van Somtoday om het onderwijsproces nog beter te ondersteunen.

Informatiebeveiliging en privacy

In 2024 neemt Aeres diverse maatregelen om de risico's op het gebied van informatiebeveiliging en privacy te verminderen en de digitale weerbaarheid te versterken:

Informatiebeveiliging:

- Introductie van multi-factor-authenticatie (MFA) voor alle medewerkers en studenten/leerlingen.
- Aanscherping van veiligheidsmaatregelen binnen de on-premise-omgeving in Dronten en de Microsoft Cloud-diensten.
- Uitbreiding van detectie & respons-diensten naar de on-premise-omgeving in het datacentrum in Dronten.
- Verplaatsing van fysieke back-ups naar een geografisch verder gelegen en hoger gelegen locatie.
- Verplichting tot het gebruik van sterkere wachtwoorden voor extra beveiliging.

Privacy:

- Optimalisatie van de autorisatiematrix door meer automatische koppelingen tussen bronsystemen, zoals AFAS, en doelsystemen (bijv. ELO's).

- Actualisatie en verbetering van verwerkersovereenkomsten om te voldoen aan de nieuwste privacyrichtlijnen.
- De algemene, Aeres-brede strategie op het gebied van ICT en de resultaten daarvan zijn beschreven in § 10.7.

Personeel

De personele zaken staan in § 11.4 t/m 11.11 vermeld. Het strategisch personeelsbeleid (HRM) staat in § 11.3.3.

3.18 Locatiespecifieke informatie

Om de horizontale dialoog verder te ondersteunen, staat er locatiespecifieke informatie op de websites van de locaties.

Aeres MBO

Aeres MBO maakt deel uit van Aeres en bestaat uit elf mbo-locaties verspreid over Noord- en Midden-Nederland: Almere, Barneveld, Buitenpost, Dronten, Emmeloord, Ede, Heerenveen, Leeuwarden, Nijkerk, Sneek en Velp. Ze verzorgen mbo-opleidingen voor het groene domein en trekken regionaal, maar ook landelijk studenten aan. De locatie Leeuwarden verzorgt samen met Firda de opleiding MBO Life Sciences. Het mbo omvat zowel de traditionele landbouw als de biologisch-dynamische landbouw (Warmonderhof). Aeres MBO verzorgt ook commerciële leertrajecten via de Aeres Training Centres voor de domeinen Agribusiness (Emmeloord/Dronten en Leeuwarden), International en Dier & Diergezondheid (Barneveld), Food (Ede) en Groen & Bloem (Velp en Leeuwarden).

Een overzicht van alle opleidingen staat in bijlage 7, tabel 1. Alle activiteiten vinden plaats binnen de gezamenlijke (strategische) kaders van Aeres (hoofdstukken 1 en 2) en Aeres PrO, VMBO en MBO (§ 3.2).

Inhoud

3.19	Wat gebeurt er bij Aeres MBO in 2024?	96	3.26.6	Klachten, bezwaren en incidenten	112
3.20	Omgeving, visie en plannen Aeres MBO	96	3.27	Resultaten bedrijfsvoering	113
3.20.1	Uitdagingen mbo (omgevingsfactoren)	96	3.27.1	Financiën en mbo-studentenfonds	113
3.20.2	(Onderwijs)visie, ambities en doelstellingen	97	3.27.2	Huisvesting en ICT & IM	113
3.20.3	Toelatingsbeleid en BSA	97	3.28	Kwaliteitsagenda Aeres MBO (KA)	113
3.20.4	(Strategische) plannen	97	3.28.1	Bestuurlijke reflectie	114
3.20.5	Horizontale dialoog	98	3.28.2	Besteding gelden	114
3.21	Onderwijsresultaten Aeres MBO	99	3.28.3	Externe samenwerking en intern draagvlak	116
3.21.1	Studentenpopulatie en studieresultaten (incl. schorsing en verwijdering)	99	3.29	Prioriteit 1: Bevorderen van kansengelijkheid	118
3.21.2	Onderwijsopbrengsten	100	3.29.1	Talentontwikkeling	118
3.22	Aanbod opleidingen	100	3.29.2	Passend onderwijs	121
3.22.1	Zorgplicht arbeidsmarktperspectief en doelmatig aanbod	101	3.29.3	Monitoring uitstroom en nazorg	123
3.22.2	Zorgplicht arbeidsmarktinformatie	101	3.29.4	N1-N2	125
3.22.3	Keuzedelen	101	3.30	Prioriteit 2: Versterken aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt	127
3.23	Examenprocessen in control	103	3.30.1	Doorstroom	127
3.24	Nationaal Programma Onderwijs (NPO) Aeres MBO	105	3.30.2	Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB)	128
3.25	Regionale en landelijke innovatieprojecten	106	3.30.3	Beroepspraktijkvorming (bpv) en examinering	130
3.25.1	Regionaal Investeringsfonds (RIF)	106	3.30.4	Leven Lang Ontwikkelen (LLO)	134
3.25.2	Centra voor Innovatief Vakmanschap (CIV's)	107	3.31	Prioriteit 3: Kwaliteit van basisvaardigheden	136
3.25.3	Overige (landelijke) innovatieprojecten	109	3.31.1	Taal	136
3.26	Kwaliteitszorg Aeres MBO	110	3.31.2	Rekenen	138
3.26.1	Proces kwaliteitszorg	110	3.31.3	Burgerschap	140
3.26.2	Inspectieonderzoek	110	3.32	Prioriteit 4: Toonaangevend groen	141
3.26.3	Landelijk Kwaliteitsnetwerk mbo	110	3.32.1	Professionalisering	141
3.26.4	Interne audits	111	3.32.2	Doorontwikkeling en innovatie	144
3.26.5	Tevredenheid studenten, medewerkers en bedrijven	111	3.32.3	Practoraten en onderzoek	146
			3.32.4	Duurzaam in denken en doen	150
			3.33	Locatiespecifieke informatie	151

De verklarende woordenlijst staat in bijlage 1.

Bijlage 7 geeft de onderbouwing van de cijfers.

3.19 Wat gebeurt er bij Aeres MBO in 2024?

Aeres MBO verzorgt in 2024 voor 4.731 studenten 2023 voor 4.378 studenten onderwijs (4.378 in 2023). De bij het mbo horende Aeres Training Centres ontvangen 5.185 cursisten (5.432 in 2023). Dit is exclusief de 2.060 licentieverleningen (2.200 in 2023).

In het voorjaar start Aeres MBO met de voorbereidingen voor de instellingsdialoog van het Kwaliteitsnetwerk mbo, die in het najaar plaatsvindt. In januari 2025 zet ze tijdens de feedforward-sessie de eerste stap richting de ontwikkelagenda, met als doel een projectvoorstel voor een op te richten werkgroep Burgerschap mbo. Naar verwachting volgt de definitieve rapportage van de instellingsdialoog in het voorjaar van 2025.

In december 2024 opent de wethouder van Almere de nieuwe locatie van Aeres MBO Almere. De locatie deelt tot de herfstvakantie een pand met Aeres VMBO Almere, maar vanwege de groei van beide onderwijsinstellingen zijn er nu twee aparte de locaties.

De locatie Buitenpost ontvangt in oktober de Onderwijsinspectie voor een steekproefsgewijs kwaliteitsonderzoek. Het onderzoek verloopt goed verlopen en er komen geen herstelopdrachten.

Studenten van de opleiding Bedrijfsleider diervverzorging en paraveterinair van de locatie Barneveld organiseren een educatief uitje voor basisschoolleerlingen uit groep 5 en 6 als onderdeel van het vak dso (doorlopende samenwerkingsopdracht) met als thema educatie en voorlichting.

Aeres MBO Dronten reikt de eerste diploma's uit aan studenten van de opleiding MBO Voertuigen en mobiele werktuigen. Het is de eerste lichting afgestudeerde studenten van de opleiding, die nu enkele jaren bestaat.

Tweedejaarsstudenten Toegepaste biologie van de locatie Ede organiseren een symposium op Landgoed Vollenhoven. Ouders, docenten en vertegenwoordigers uit het werkveld zijn onder de indruk van een middag vol inspiratie en afwisseling.

Docenten en studenten van het tweede jaar van de veehouderijopleiding van de locatie Emmeloord reizen in september af naar Duitsland in het kader van internationalisering. Het gebied in het noorden van Duitsland staat bekend om de melkveehouderij met veel weidegang. Er worden tijdens het bezoek vele leerzame excursies ondernomen.

Zes studenten van Aeres MBO Dronten Warmonderhof werken mee aan de televisieserie Boerend Hart van TV Gelderland, die in de laatste maanden van 2024 te zien is.

In de aflevering van 4 november storten de reporters zich op de vraag hoe jonge boeren hun bedrijf zien. Worden ze superspecialisten in hun vakgebied of pakken ze er een tak bij? De studenten van biologisch-dynamische landbouwopleiding Warmonderhof komen in elke uitzending van het programma aan het woord.

Studenten uit Heerenveen van de opleidingen Hovenier en Groen, grond en groene infra gaan op excursie naar de Hannover Messe, een van de grootste industriebeurzen ter wereld, en doen daar kennis op over de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van zelfrijdend werkmateriaal.

In oktober organiseert de locatie Leeuwarden de derde editie van de Ynspiraasjedi Wy binne mbû! Wy binne mbû is onderdeel van Taalplan Frysk 2030: een samenwerkingsverband tussen Aeres MBO, Firda en Afûk, dat zich richt op het versterken van de positie van het Fries in het middelbaar beroepsonderwijs. Studenten van de opleiding Bloem, groen en styling werken in de weken voorafgaand aan het evenement aan de voorbereidingen voor de sfeervolle aankleding.

Er is brons op het NK Hovenier voor twee studenten van Aeres MBO Nijkerk! Een prestatie om trots op te zijn. Ook gaan hovenierstudenten een dag aan de slag in de dierentuin Artis en voorzien zij een van de dierenverblijven van een nieuwe grasmat.

Op de locatie Sneek krijgt de Friese taal extra aandacht. Veel studenten blijven na de opleiding in Friesland wonen en werken en de vraag van werkgevers naar beheersing van de Friese taal is groot. Dankzij het plaatsen van een nieuwe (gevulde) boekenkast kunnen studenten boeken lenen wanneer ze maar willen en op deze manier hun kennis van de Friese taal behouden of verder ontwikkelen.

In Velp gaat de opleiding Biologische teelt van start. Samen met ondernemers uit de regio leren studenten alles over biologisch telen en kweken. Ook organiseert de locatie een drukbezochte praktijkleidersavond. Divers demonstraties en gastsprekers vertegenwoordigen daar ruim honderd leerbedrijven.

3.20 Omgeving, visie en plannen Aeres MBO

Binnen de gezamenlijke kaders van Aeres en Aeres PrO, VMBO en MBO bepaalt het mbo zijn koers, die nauw aansluit op zijn specifieke uitdagingen en doelgroepen in de regio.

3.20.1 Uitdagingen mbo (omgevingsfactoren)

De belangrijkste ontwikkelingen waar Aeres mee te maken heeft, zijn:

- klimaat en energie(transitie);
- technologie en ICT;
- toenemend bewustzijn over 'groen' en persoonlijk welbevinden;
- voedselzekerheid in het mondiale speelveld;
- globale context;
- behoefte aan flexibiliteit en maatwerk in onderwijs;
- onderwijsvernieuwing;
- demografie en diversiteit.

De Onderwijsinspectie formuleert de consequenties voor het onderwijs als volgt:

- verbinding is een sleutelwoord (welzijnsproblemen bij jongeren en emancipatie van de mbo-student);
- niveau basisvaardigheden verdient aandacht;
- gelijke kansen zijn nog niet vanzelfsprekend;
- vaardigheden afstemmen op de doelgroep (docentvaardigheden en startende docenten);
- LOB-activiteiten bewust onder de aandacht brengen;
- flexibilisering biedt kansen en risico's;
- digitalisering.

3.20.2 (Onderwijs)visie, ambities en doelstellingen

De onderwijsvisie van Aeres MBO is afgeleid van de visie uit het strategiedocument De Groene Veranderaar (§ 1.2). Aeres bereidt met haar onderwijs en onderzoek leerlingen, studenten en cursisten voor op het leveren van een bijdrage aan de sectoren agro, dier, food, een gezonde leefomgeving en techniek en aan oplossingen in de grote verandervraagstukken van deze tijd.

Onderwijsvisie Aeres MBO

Aeres leidt mensen op voor een wereld en sectoren vol onzekerheden, maar ook vol (technologische) kansen. Het onderwijs moet daarop aansluiten en wendbaar én weerbaar meebewegen, zowel inhoudelijk als in de uitvoering. Aeres MBO ziet dat juist het mbo hier een rol in heeft; in het vertalen van nieuwe technologieën en methodieken naar de opleidingen en daarmee naar de beroepen voor alle sectoren waarin Aeres actief is.

Met de kwaliteitsagenda investeert Aeres MBO in programma's om studenten en werknemers van bedrijven verandervaar dig en wendbaar te maken. Aeres MBO geeft samen met het werkveld richting aan het onderwijs en studenten mogen erop rekenen dat de school hen alle kansen wil geven om hun talent te ontwikkelen. In hun vak én met veel nadruk op brede vorming, als apart aandachtsgebied en geïntegreerd in opleidingen.

Ambities en doelstellingen van Aeres MBO

De prioriteiten in de kwaliteitsagenda van Aeres zijn:

- het bevorderen van kansengelijkheid;
- het verbeteren van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt;
- de kwaliteit van basisvaardigheden;
- toonaangevend groen;

- samenwerken met andere onderwijsinstellingen om ook voor kleine doelgroepen beroepsonderwijs te kunnen bieden.

3.20.3 Toelatingsbeleid en BSA

Toegankelijkheid en toelatingsbeleid

Het toelatingsbeleid van Aeres MBO is gemeenschappelijk en gestandaardiseerd, het doet recht aan de geldende wet- en regelgeving en een zorgvuldige intake en Aeres MBO evalueert het jaarlijks.

► **Het toelatingsbeleid van Aeres MBO staat vermeld op de website van Aeres MBO.**

Intake

Aankomende studenten moeten voldoen aan de wettelijke vooropleidingseisen. Studenten die zich vóór 1 april aanmelden hebben toelatingsrecht indien zij deelnemen aan de verplicht gestelde intakeactiviteiten. Deze bestaan in principe uit een AMN-test en een kennismakingsgesprek. Afhankelijk van de studierichting kan de school nog andere intakeactiviteiten verplicht stellen.

Aeres MBO kan studenten extra ondersteuning bieden boven op de basisondersteuning die ze al biedt. Indien er sprake is van een student met een extra ondersteuningsbehoefte, maakt de locatie afspraken over de extra ondersteuning en neemt die op in een bijlage met ondersteuningsafspraken.

Bindend studieadvies (BSA)

Iedere student krijgt in het eerste jaar van zijn opleiding een bindend studieadvies (BSA). Voor een eenjarige opleiding krijgt de student dit advies drie tot vier maanden na de start van de opleiding, voor een meerjarige opleiding is dit moment negen tot twaalf maanden na de start van de opleiding. Een BSA heeft betrekking op de studievoortgang van de student en kan positief of negatief zijn. Bij een positief BSA kan de student zijn opleiding vervolgen. Bij een negatief BSA moet de student met de opleiding stoppen.

Voor schorsing en verwijdering, zie § 3.21.1.

3.20.4 (Strategische) plannen

De kwaliteitsagenda 2023-2027 van Aeres MBO vormt het kader voor het beleid van de locaties en geeft hiermee richting aan hun ontwikkelingen. Aeres MBO beschrijft in haar kwaliteitsagenda op welke wijze zij invulling geeft aan de prioriteiten en doelstellingen uit de Werkagenda mbo 2023-2027, Samen Werken aan Talent. Dit in combinatie met de Aeres-brede ambities uit de Aeres-strategie 2023-2027, De Groene Veranderaar.

De onderstaande tabel geeft de door Aeres MBO gekozen prioriteiten en speerpunten/maatregelen weer. De eerste drie sluiten aan op de landelijke prioriteiten, de vierde prioriteit, toonaangevend groen, komt deels voort uit de derde landelijke prioriteit en deels uit de Aeres-strategie.

Prioriteit	Prioriteiten Aeres MBO	Speerpunten/maatregelen Aeres MBO
Prioriteit 1	Bevorderen van kansengelijkheid	• Talentontwikkeling • Passend onderwijs • Monitoring uitstroom en nazorg • N1-N2
Prioriteit 2	Versterken aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt	• Doorstroom • Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) • Bpv en examinering • Leven Lang Ontwikkelen (LLO)
Prioriteit 3	Kwaliteit van basisvaardigheden	• Taal • Rekenen • Burgerschap
Prioriteit 4	Toonaangevend groen	• Professionalisering • Doorontwikkeling en innovatie • Practoraten en onderzoek • Duurzaam in denken en doen

3.20.5 Horizontale dialoog

Binnen de gezamenlijke kaders (zie § 3.2) heeft iedere locatie haar eigen aanpak voor de horizontale dialoog met leerlingen, studenten, ouders, stagebieders, lokale en regionale overheden en andere (maatschappelijke) relaties en algemeen belangstellenden. Iedere locatie organiseert informatie- en ouderavonden en geeft geregeld nieuwsbrieven uit. Er zijn ouder(advies)- en deelnemersraden en themabijeenkomsten (o.a. rondetafelgesprekken). De medewerkers hebben toegang tot de Aeres-structuur van medezeggenschap (§ 11.15).

Aeres MBO neemt deel aan verschillende (tevredenheids) onderzoeken en werkt mee aan externe themaonderzoeken die bijdragen aan de rapporten van de Onderwijsinspectie en de JOB-monitor. Aeres MBO analyseert de resultaten van deze onderzoeken zowel op centraal als op locatieniveau en kijkt waar verbetering nodig en mogelijk is.

Aeres MBO heeft een klantgerichte benadering en wordt gewaardeerd voor de wijze waarop zij anticipeert op samenwerking en innovatie en inspeelt op nieuwe kennis en productmarktcombinaties. Zij onderhoudt contacten met onder meer de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB), de MBO Raad, Groen Kennisnet en

gemeentelijke (onderwijs)platforms. Vanuit locaties zijn er contacten met het bedrijfsleven, toeleverende en afnemende scholen en werkgevers in de regio en overheden.

Aeres MBO werkt samen binnen de volgende Regionale Meld- en Coördinatie regio's (RMC's): regio 14 (Arnhem/Nijmegen), regio 16 (Eem en Vallei), regio 18 (Flevoland), regio 19 (Utrecht), regio 05 Zuidwest-Friesland, regio 04 Friesland-Noord en regio 06 Friesland-Oost.

Aeres MBO neemt deel aan het samenwerkingsverband Het Groene Lyceum (HGL) en aan drie onderzoeken van het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO).

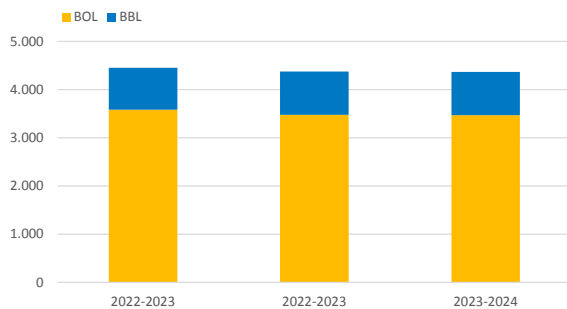
Onderwijsregio's

Het binnen een regio groeperen van scholen versterkt de samenwerking tussen onderwijsinstellingen, lokale instanties en gemeenten. Dit helpt bij een gerichte aanpak van het lerarentekort via vijf programmalijnen: werven, matchen, opleiden, begeleiden en professionaliseren. Daarnaast moeten onderwijsregio's de versnippering van regionale samenwerkingsverbanden verminderen en financieringsstromen vereenvoudigen. Aeres MBO participeert in de onderstaande onderwijsregio's:

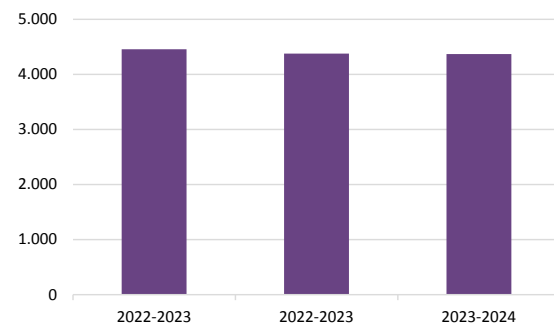
Onderwijsregio	Aeres-locaties	Positie Aeres
Almere-Lelystad	Almere	Stuurgroep. Aeres vertegenwoordigd. Vorm wijzigt mogelijk nog.
Food Valley	Ede, Nijkerk	Netwerkstructuur o.b.v. samenwerkingsovereenkomst. Vorm wijzigt mogelijk nog.
MBO Noord	Buitenpost, Heerenveen, Leeuwarden, Sneek, Emmeloord	Samenwerking o.b.v. reeds bestaande structuur.
Zwolle e.o.	Dronten Warmonderhof, Dronten Techniek	Stuurgroep met afvaardiging per sector. Def. vorm onderzoek 2025.
Gelderse MBO onderwijsregio	Velp	Samenwerkingsovereenkomst.

3.21 Onderwijsresultaten Aeres MBO

De onderwijsresultaten in het mbo vallen voor een deel binnen de Kwaliteitsagenda mbo 2024-2027. De betreffende items staan genoemd bij de landelijke prioriteiten van de kwaliteitsagenda. De rest is in de paragrafen daarvoor uitgewerkt.

Op 1 oktober 2024 telt Aeres MBO in totaal 4.371 studenten (4.378 in 2023 en 4.456 in 2022). Barneveld is veruit de grootste mbo-locatie (1.741 studenten), Dronten Techniek de kleinste (41 studenten). Het totale aantal bol-studenten is 3.471 (3.478 in 2023 en 3.583 in 2022) en het aantal bbl-studenten is 900 (900 in 2023 en 871 in 2022). Zie bijlage 7, tabel 4 voor de uitsplitsing naar locaties. In totaal stromen er 1.471 mbo-studenten in (1.754 in 2023 en 1.876 in 2022) in 2024. Dat is een afname van 16,1% ten opzichte van 2023 (+6,5% in 2023 t.o.v. 2022). De kleinschaligheid van de Aeres MBO-locaties zorgt dat de menselijke maat herkenbaar is.

Grafieken 3.2 Aantallen studenten Aeres MBO en uitgesplitst naar bol- en bbl-studenten.

Trends rond verwachte studentaantallen (§ 2.5.2) zijn gebruikt bij het opstellen van het strategische beleid, de meerjarenbegroting (§ 2.5.3), de visie op onderwijsontwikkeling (zie § 3.20.2, 3.25) en de kwaliteitsagenda (KA) (§ 3.28 tot en met § 3.32).

Aeres MBO ontvangt in 2024 geen beschikking voor instroom van nieuwkomers in het mbo.

Schorsing en verwijdering

Als gevolg van het afschaffen van de onderwijsovereenkomst (OOK) moet Aeres MBO schorsingen en verwijderingen verantwoorden in haar bestuursverslag. Aeres hanteert een door het College van Bestuur vastgesteld Protocol schorsing en verwijdering.

Reden schorsing of verwijdering	2023	2024
Schorsing	0	5
Ontoelaatbaar of ernstig (wan)gedrag	0	0
Overtreden schoolregels	0	5
Verwijdering		
Negatief bindend studieadvies (BSA)	0	25
Herhaaldelijk overtreden schoolregels	0	0
Ernstig onaanvaardbaar of ernstig (wan)gedrag	0	0
Plegen van ernstige fraude	0	0
Ernstig wangedrag van ouders van een student	0	0
Totaal	0	0

Zie verder bij klachten § 3.26.6.

3.21.2 Onderwijsopbrengsten

De onderwijsopbrengsten geven de cijfers weer van de afgelopen schooljaren.

	Schooljaar	2021-2022 Aeres MBO	2022-2023 Aeres MBO	2023-2024 Aeres MBO
Jaarresultaat (JR) Aeres		71,2%	72,8%	72,8%
JR vergelijkingsgroep		67,7%	69,7%	nb
Diplomaresultaat (DR) Aeres		72,0%	73,6%	73,4%
DR alle vergelijkingsgroep		68,1%	69,7%	nb
Jaarresultaat driejaarsgemiddelde	Norm			
	Niv. 2: 67%	73,4%	73,7%	72,2%
	Niv. 3: 68%	74,0%	73,9%	72,3%
	Niv. 4: 68%	75,1%	73,3%	72,3%
Diplomaresultaat driejaarsgemiddelde	Norm			
	Niv. 2: 61,0%	68,3%	70,0%	69,1%
	Niv. 3: 70,0%	74,9%	75,3%	73,9%
	Niv. 4: 70,0%	76,7%	75,0%	74,2%

Jaar- en diplomaresultaat Aeres MBO.

Bron: cijfers uit AeresInZicht (landelijke cijfers 2023-2024 nog niet beschikbaar op DUO Open onderwijsdata).

Eind juli 2024 maakt de Onderwijsinspectie de definitieve resultaten van de onderwijsinstelling als geheel bekend over het schooljaar 2022-2023 via het digitale Internet Schooldossier (ISD). Dit zijn tevens de resultaten die de inspectie gebruikt bij het uitvoeren van haar risicoanalyse en voor het bepalen van het toezicht in het schooljaar 2024-2025.

De jaar- en diplomaresultaten zijn op instellingsniveau voldoende, maar op locatie- en opleidingsniveau vallen sommige resultaten onder de norm. In het studiejaar 2022-2023 ligt zowel het jaarresultaat (JR) als het diplomarendement (DR), net als in 2021-2022, boven het landelijk gemiddelde. In 2023-2024 stabiliseren deze resultaten.

Op de meeste locaties is echter een daling van de resultaten zichtbaar ten opzichte van het voorgaande schooljaar. Bij kleinere opleidingen en locaties kan een beperkt aantal studenten dat zonder diploma uitstroomt, een grote procentuele impact hebben op het resultaat. Dit is het geval bij enkele Aeres-opleidingen en -locaties. Daarnaast blijft er vanuit de arbeidsmarkt een grote vraag naar mbo-opgeleiden. Ook studenten van Aeres MBO profiteren hiervan en kiezen er vaker voor om te gaan werken voordat zij hun diploma behalen.

Verbeteren onderwijsrendementen

Aeres MBO stuurt actief op het verbeteren van haar rendement via zowel een projectmatige als een structurele aanpak. Hier ligt een zeer sterke verbinding met de kwaliteit en professionalisering van medewerkers, maar ook met het realiseren van bepaalde voorzieningen in de school (gespecialiseerde ondersteuning, aanpassen van intake, sturen op digitale geletterdheid en ICT-vaardigheden, zichtbare praktijkgerichtheid e.d.).

In het najaar van 2024 ontwikkelt en implementeert Aeres MBO de handreiking Analyse onderwijsresultaten mbo. Deze biedt een gestructureerde werkwijze om onderwijsresultaten te analyseren, knelpunten te identificeren en gerichte verbeteracties door te voeren. Met een stappenplan, werkblad en duidelijke toelichting op indicatoren ondersteunt de handreiking teams bij een eenduidige aanpak en versterkt zo de samenwerking rondom resultaten.

Locaties ontvangen gericht budget voor kwaliteitsverbetering van het primaire proces, bijvoorbeeld in de vorm ondersteuning van docenten bij het optimaliseren van hun onderwijs. Docenten worden gestimuleerd een onderzoekende houding te ontwikkelen, wat bijdraagt aan duurzaam verbeterde onderwijsrendementen en kwaliteit.

Extern rendement

Aeres MBO doet nog geen gericht onderzoek naar extern rendement (mate van succes in het beroep of de vervolgopleiding na kwalificering in het mbo). Dergelijke initiatieven liggen er wel op locatieniveau en de resultaten daarvan zetten de locaties in op informatieavonden en open dagen.

3.22 Aanbod opleidingen

Het aanbod (portfolio) van Aeres MBO bestaat in 2024 uit 48 mbo-kwalificaties van niveau 1 tot en met niveau 4. Zie bijlage 7, tabel 1, Overzicht mbo-opleidingen en uitvoeringslocaties. Deze paragraaf licht de aanpak rond het aanbod en de macrodoelmatigheid toe waar Aeres MBO op opleidings- of locatieniveau, school- en sectoraal niveau aan werkt.

Sommige locaties voeren niveau 1 voornamelijk uit voor eigen vmbo-leerlingen of op aanvraag van bijvoorbeeld een school voor praktijkonderwijs of een SW-bedrijf.

Uren

Alle door Aeres MBO verzorgde opleidingen voldoen aan de wettelijk vastgestelde docentbegeleide onderwijstijd en bpv-uren zoals gegeven in artikel 7.2.7 van de WEB.

Aeres MBO maakt op de locaties Barneveld en Emmeloord gebruik van de mogelijkheid om af te wijken van deze inrichtingsnorm, waar de Centrale Studentenraad mee instemt. Het betreft de opleidingen:

Medewerker paardenhouderij, op basis van de kwalificatie Medewerker diervverzorging (25732), Medewerker veehouderij (25432 en 25983), Medewerker groen- en cultuurtechniek niveau 2 (25616), Medewerker Groen, grond en groene infra (25992), Medewerker teelt (25431 en 25984) en Medewerker gemechaniseerd loonwerk (25555).

Er is een onderwijsprogramma dat uitgaat van twee dagen bpv en drie lesdagen op school. In totaal realiseert de opleiding het minimumaantal uren begeleide onderwijstijd, alleen volgens een andere verdeling. Daarvoor laat zij de 700 uur in het eerste jaar los. De ervaringen zijn positief. De sfeer en het leer- en werkklimaat in de klas zijn goed en zeker beter dan in de klassen in de oude opzet.

3.22.1 Zorgplicht arbeidsmarktperspectief en doelmatig aanbod

Mbo-beroepscolleges moeten zorgen voor een arbeidsmarktrelevant en een op die markt afgestemd opleidingsaanbod (Wet macrodoelmatigheid in het mbo). Concreet houdt dit in dat instellingen opleidingen aanbieden die zijn afgestemd met regionale partners in UWV-regio's of met sectorale partners voor opleidingen met een landelijk(e) dekking/verzorgingsgebied. Arbeidsmarktrelevant houdt bovendien in dat studenten na afstuderen binnen een redelijke termijn een betaalde baan op het niveau van de gevolgde opleiding kunnen vinden.

Starten en stoppen opleidingen

Aeres MBO verwerkt haar zorgplicht in het portfoliobeleid. Bij voornemens om opleidingen te starten of te stoppen voert zij een doelmatigheidsanalyse uit. In de analyse kijkt de locatie naar de arbeidsmarktrelevantie, de betaalbaarheid, het strategisch belang en de afstemming met belanghebbenden in de regio/sector. Op basis van onderzoek van interne en externe bronnen komt een conclusie over de opleiding tot stand. Na presentatie van de uitkomsten krijgt een locatie de opdracht om een opleiding af te bouwen, te innoveren of voort te zetten. In 2024 besluit Aeres MBO twee nieuwe opleidingen te starten op basis van eerdere doelmatigheidsanalyses. De locatie Ede start per 1 augustus 2025 met de opleiding Coördinator duurzaamheid (25996). Ede voert de voorganger hiervan reeds uit, vanuit de cross-overkwalificatie Adviseur duurzame leefomgeving (25845), met onderbouwing van de doelmatigheidsanalyse van mei 2021. Verder start de locatie Leeuwarden met de opleiding Voeding en leefstijladviseur

(25995); de bijbehorende doelmatigheidsanalyse is in mei 2023 besproken.

Bestuurlijke afstemming

Voor het bepalen van de arbeidsmarktrelevantie van opleidingen vindt overleg plaats tussen de groene scholen (vsg) en in de bestuurlijke regionale overleggen, waaronder Het Noorden Leert Door (HNLDD), Onderwijsakkoord Fryslân en Gelders mbo-overleg. Het bevoegd gezag spreekt bovendien op sectorniveau met het georganiseerde beroepenveld en de (landelijke) overheid over de toekomst van het groene mbo. Aeres is deelnemer aan de Groene Tafel, waaraan alle onderwijsinstellingen van het groene onderwijs en het ministerie van LTVN deelnemen. Ook is er afstemming met relevante brancheverenigingen (LTO Nederland, VHG, VBW, Dibevo en andere) over de strategische koers van opleidingsprogramma's. In overleg op sectoraal of landelijk niveau spreken betrokken partijen over het doelmatig organiseren van opleidingen, maar ook over kansen of bedreigingen voor (potentiële) deelnemers van deze opleidingsrichtingen.

3.22.2 Zorgplicht arbeidsmarktinformatie

Naast de hierboven toegelichte zorgplicht voor een arbeidsmarktrelevant opleidingsaanbod moeten de instellingen ook zorgen voor relevante informatie voor potentiële studenten. Aeres MBO gebruikt de website om aan deze zorgplicht te voldoen. Het grootste deel van de informatie staat op de opleidingenpagina onder het kopje Jouw toekomst, waar de mogelijkheid is om door te klikken naar mogelijke beroepen, vervolg-/doorstroommogelijkheden en de studie in cijfers. Het onderdeel studie in cijfers toont de opgestelde SBB-studiebijsluiters.

Voor het onderdeel examinering is er een verwijzing naar het algemene stuk tekst over examinering op de Aeres MBO-website. Bij het onderdeel kwaliteit staat informatie over de studenttevredenheid vanuit de JOB-enquête. De onderzoeksrapportages met de Staat van de instelling van Aeres MBO zijn te vinden op de website van de Onderwijsinspectie.

3.22.3 Keuzedelen

De Aeres MBO-locaties werken voor het ontwikkelen van lesmateriaal en examens voor de beroepsgerichte keuzedelen (verdiepende of verbredende keuzedelen) samen met partners in de sector (bedrijfsleven en andere groene scholen (vsg's)). Voor generieke keuzedelen kiest de school in de meeste gevallen voor het inkopen van examens. Groene Norm ontwikkelt de examens voor de beroepsgerichte keuzedelen. Resultaten voor keuzedelen maken met ingang van cohort 2020-2021 deel uit van de slaag-zakregeling.

In bijlage 7, tabel 2 staat een overzicht van de aangeboden keuzedelen per locatie. In 2024 biedt Aeres MBO 132 unieke

keuzedelen (122 in 2023, 125 in 2022 en 115 in 2021) aan. In deze paragraaf staat hoeveel mbo-studenten kiezen voor niet-gekoppelde keuzedelen, het aantal verzoeken dat is toe- en afgewezen en hoeveel deelnemers een ander keuzedeel moeten kiezen omdat het gekozen keuzedeel om doelmatigheidsredenen niet start. Tot slot geeft de paragraaf inzicht in de wijze waarop Aeres MBO borgt dat het keuzedeel niet samenvalt met onderdelen van de kwalificatie.

Niet-gekoppelde of geschrapte keuzedelen

Een student kan een keuzedeel volgen dat niet gekoppeld is aan het kwalificatiedossier behorend bij de opleiding die de student volgt, zolang dit keuzedeel deel uitmaakt van het totale aanbod van keuzedelen van Aeres (artikel 7.2.7, tiende lid, van de WEB). Aeres MBO-studenten kunnen een verzoek indienen voor het volgen van een niet-gekoppeld keuzedeel via

een hiervoor ontwikkeld formulier, dat opvraagbaar is bij de teamleider van de opleiding die de student volgt.

Er zijn in 2024 geen keuzedelen geschrapt om doelmatigheidsredenen.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal verzoeken dat per locatie is gehonoreerd voor het volgen van een niet-gekoppeld keuzedeel. De verzoeken zijn toegekend nadat is gekeken of de keuzedelen niet overlappen met de kwalificatie waar de student op staat ingeschreven, er geen organisatorische bezwaren zijn en het betreffende keuzedeel opgenomen is in het destijds actuele aanbod keuzedelen van de instelling. In totaal zijn 156 (174 in 2023, 152 in 2022 en 76 in 2021) verzoeken van studenten ontvangen en toegekend. Er zijn geen verzoeken afgewezen.

Keuzedeel	Locatie	Aantal verzoeken
Agrarisch loonwerk	Friese locaties*	1
Arbo, kwaliteitszorg en hulpverlening geschikt voor niveau 4	Regio Veluwe**, Friese locaties	5
Arbo, kwaliteitszorg en hulpverlening geschikt voor N3	Barneveld	1
Automatisch melken	Barneveld	1
Besluithouder van herpeten	Friese locaties	1
Dak- en gevelbegroening	Regio Veluwe	1
Cultuurtechniek	Friese locaties	1
Digitale vaardigheden gevorderd	Regio Veluwe	1
De levende tuin	Regio Veluwe, Friese locatie	2
Digitale vaardigheden basis	Barneveld	1
Duurzaamheid in het beroep D	Friese locaties, Regio Veluwe	7
Duurzaamheid in het beroep C	Friese locaties, Regio Veluwe	3
Duurzaamheid in het beroep B	Emmeloord	1
Engels B1/A2	Barneveld, Emmeloord, Friese locaties	3
Engels A2/B1	Friese locaties, Emmeloord	3
Faunabeheer	Regio Veluwe	1
Houder van herpeten	Friese locaties, Barneveld	4
Houder van honden en katten	Friese locaties,	2
Houder van overige zoogdieren	Friese locaties, Barneveld	6
Houder van vissen	Friese locaties	2
Houder van vleeskuikens	Barneveld	9
Houder van vogels	Friese locatie	1
Inleiding documentairefotografie	Friese locatie	3
Inspelen op innovaties N4	Barneveld, Friese locatie	4
Inspelen op innovaties N2	Barneveld	2
Introductie tot visagie	Friese locatie	1
Internationaal 1: Overbruggen (interculturele) diversiteit	Regio Veluwe	1
Klauwverzorging	Friese locaties	4
Keuringsklaar maken en voorbrengen	Friese locaties, Barneveld	5

Keuzedeel	Locatie	Aantal verzoeken
Kinderen leren programmeren	Friese locaties	1
Landbouwhuisdieren	Barneveld	2
Live beeld	Friese locaties	1
Machinaal melken	Dronten	4
Melkwinning	Barneveld	1
Ondernemend gedrag geschikt voor niveau 3 en 4	Emmeloord, Dronten	3
Ondernemerschap MBO	Barneveld	1
Organisatie interne evenementen	Barneveld	1
Organiseren evenement of educatie	Barneveld	1
Oriëntatie op ondernemerschap	Barneveld	3
Paardengezondheid	Barneveld	1
Paardenkennis	Barneveld	1
Proefdier	Barneveld	6
Specialistisch technisch werken in het groen	Regio Veluwe, Friese locaties	7
Teeltspecialisatie, geschikt voor niveau 4	Friese locaties	1
Topsportvaardigheden	Barneveld	1
Trends, conceptueel bloemwerk en marktinnovaties	Regio Veluwe	2
Verdieping diergedrag, dierenwelzijn en ethiek geschikt voor N3	Barneveld, Friese locaties	3
Verdieping diergedrag, dierenwelzijn en ethiek geschikt voor N4	Barneveld	6
Verrijking leervaardigheden	Friese locaties	1
Verpakken van levensmiddelen	Friese locaties	1
Verdieping vachtverzorging	Friese locaties	1
Visagie	Friese locaties	1
Verzorgen grazers in natuurterreinen	Friese locaties	4
voortplanting en fokkerij	Barneveld	2
Voorbereiding hbo	Barneveld	2
World Class Manufacturing	Friese locaties	4

* Friese locaties: Heerenveen, Sneek, Buitenpost, Leeuwarden

** Regio Veluwe: Velp, Nijkerk, Ede

Er is in 2024 1 (0 in 2023, 0 in 2022 en 4 in 2021) verzoek ontvangen van een student om een keuzedeel te volgen dat in het aanbod zit van een vergelijkbare opleiding op een andere uitvoeringslocatie dan die waar de student de opleiding volgt. Ook in dit geval is het uitgangspunt dat Aeres MBO ieder verzoek honoreert, tenzij er sprake is van organisatorische bezwaren of ondoelmatige overlap met de kwalificatie.

3.23 Examenprocessen in control

Het onderzoekskader 2021 voor het toezicht op het mbo geeft aan over welke punten van examinering een mbo-beroepscollege zich moet verantwoorden. Deze paragraaf

maakt inzichtelijk hoe Aeres MBO de PDCA-cyclus bij examinering doorloopt.

Kwaliteitsborging examinering

De structuur van de Aeres MBO-examenorganisatie is gebaseerd op de uitgangspunten van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB Art. 7.4.5). Aeres MBO maakt een duidelijk onderscheid tussen borgen en zorgen. De focus van de Centrale Examencommissie (CEC) ligt op de kwaliteitsborging van examinering, diplomering en certificering op alle Aeres MBO-locaties. Er is één Centrale Examencommissie voor alle Aeres MBO-locaties.

De CEC heeft een toezichthoudende rol rond de uitvoering van de examinering op de locaties. De Lokale Examenorganisaties (LEO's) zorgen voor de organisatie en uitvoering van de examinering op de locaties, onder verantwoordelijkheid van de locatiedirecteur. De CEC beschrijft in haar jaarverslag

2023-2024 de uitgevoerde borgingsactiviteiten. Deze richten zich in 2024 met name op rechtmatigheid van de diploma- en certificeringsbesluiten en de kwaliteit van de afname en beoordeling van examens.

De CEC doet onderzoek naar de compleetheid van de diploma- en certificaatdossiers en het functioneren van de controles door de LEO's. De CEC doet ook onderzoek naar de kwaliteit van de exameninstrumenten, zowel die van de ingekochte examens van gecertificeerde leveranciers als de door Aeres MBO zelf geconstrueerde exameninstrumenten. Hierbij gaat het om instrumenten voor de keuzedelen. De CEC brengt de kwaliteit van afname en beoordeling van examens in kaart door het bijwonen van examens, het doen van verdiepend onderzoek naar de rol en deskundigheid van de assessoren en het gebruik van de exameninstrumenten. Daarnaast is er ook bij diverse crebo's een Aeres-breed onderzoek geweest om te beoordelen of de examens op gelijkwaardige wijze worden geëxamineerd op verschillende Aeres-locaties.

Beroepspraktijkvorming (bpv)

Voor de bpv zetten de locaties decentraal KA-budget in om het bpv-coördinaat te versterken. Veel opleidingen van Aeres MBO hebben een landelijk werkgebied, waardoor de bpv-bezoeken relatief veel tijd kosten. Verder is het van belang om een goede relatie te onderhouden met de leerbedrijven en ook dat vraagt veel tijd.

De bpv-werkgroep van Aeres MBO werkt in 2024 aan de implementatie van het Stagepact mbo 2023-2027, met focus op gelijke kansen en het tegengaan van stagediscriminatie. Aeres MBO richt een meldpunt in waar studenten incidenten kunnen melden, met bijbehorende opvolging en monitoring. In Velp is de opstart gaande voor een pilot voor stagematching om eerstejaars bol-studenten direct aan een leerbedrijf te koppelen. Op de locatie Almere loopt al een gelijke pilot. Daarnaast werkt de bpv-werkgroep aan een advies om de stagebegeleiding te verbeteren.

Interne audits

De Centrale Examencommissie (CEC) voert in 2024 geen interne audits (o in 2023) uit. De CEC woont wel examens bij, voert gesprekken met locaties, controleert dossiers en voert onderzoeken uit. Op basis van de resultaten van haar activiteiten concludeert de CEC dat de examinering in de instelling geborgd is.

PvB-enquêtes

In 2024 zet Aeres MBO PvB-enquêtes uit onder studenten, school- en bedrijfsassessoren via praktijkbeoordelen.nl. Deze verstrekt zij per locatie, waarna de locatie de resultaten verwerkt in het jaarlijkse plan van aanpak examinering.

De JOB-monitor stelt geen specifieke vragen meer over examinering. Het onderwerp komt wel voor in het Cluster Onderwijs & Toetsen. In 2023 neemt de JOB-monitor geen monitor af. Het resultaat van dit cluster blijft ten opzichte van 2022 in 2024 stabiel. Alleen de gemiddelde score op de mate waarin toetsen aansluiten op de geleerde stof loopt iets terug, van een 3,5 in 2022 naar een 3,4 in 2024 (landelijk 3,4).

Inkoop exameninstrumenten

Aeres MBO volgt de afspraken gemaakt in het document Afspraken valide exameninstrumenten mbo. Ze koopt de beroepsgerichte exameninstrumenten in bij de gecertificeerde examenleverancier Groene Norm. De exameninstrumenten voor de generieke instellingsexamens (Nederlands en Engels) koopt het mbo ook in bij een gecertificeerde examenleverancier, Uitgeverij Deviant of Bureau ICE. Voor rekenen maakt Aeres MBO gebruik van de examens van de Coöperatie Examens MBO. Voor de keuzedeelexamens koopt zij het grootste gedeelte in bij gecertificeerde examenleveranciers en een klein gedeelte is zelf geconstrueerd.

Kwaliteitstraject Groene Norm-examens

De teams evalueren de Aeres-addenda, die ze zelf ontwikkelen omdat de bij Groene Norm ingekochte instrumenten niet voldoende dekkend zijn. Aeres examineert sinds 2023 met de exameninstrumenten van Groene Norm inclusief de Aeres-addenda. Door deze combinatie gebruikt Aeres MBO valide instrumenten. Het mbo zet bij alle beroepsgerichte exameninstrumenten Aeres-addenda in.

De Centrale Examencommissie neemt in haar jaarplan een borgend onderzoek op naar het juiste gebruik van de addenda. Door de nieuwe formats, exameninstrumenten en kwalificatiedossiers worden de addenda langzaam uitgefaseerd. Aeres heeft een actieve rol in het kwaliteitstraject van Groene Norm door deel te nemen aan de Examen Adviescommissie (EAC) en het gebruikersoverleg Groene Norm. Voor de examens die Aeres MBO niet via de Groene Norm kan inkopen, gebruikt ze de examens van STEM.

Examinering van Nederlands, rekenen en moderne vreemde talen (MVT)

Aeres MBO besteedt veel aandacht aan de examinering van Nederlands, rekenen en moderne vreemde talen (MVT). Voor MVT gaat het bij niveau 3-opleidingen om het formele gebruik van instellingsexamens voor spreken, gesprekken voeren en lezen, waarbij Aeres MBO gebruikmaakt van de keuzedelen Ko984 (Engels A1/A2 en Ko802 (Engels A2/B1). Voor de niveau 4-opleidingen betreft het deelname aan de centrale examinering niveau B1 of niveau B2 (m.i.v. 2018-2019) lezen en luisteren. Alleen de locatie Emmeloord biedt het keuzedeel Duits (Ko959 Duits A1/A2). Voor het afnemen van de instellingsexamens maakt Aeres MBO gebruik van Deviant of TOA van bureau ICE. Daarnaast bieden de Friese locaties voor het Fries een keuzedeel aan met gedifferentieerde examineringsniveaus (Ko508-A1, Ko509-A2, Ko510-B1). Daarbij maken zij gebruik van examinering via EduFrysk/Afûk.

De examinering van rekenen in het mbo organiseert Aeres via de Coöperatie Examens MBO, een samenwerkingsverband van mbo-instellingen. Deze coöperatie ontwikkelt en beheert de instellingsexamens rekenen die voldoen aan de wettelijke eisen (augustus 2022) en aansluiten bij de praktijk in het mbo. Studenten maken de rekentoets die aansluit bij het niveau van hun opleiding, waarbij de resultaten meetellen voor diplomering. De toetsing richt zich op functionele rekenvaardigheden die relevant zijn voor verschillende beroepscontexten. De gezamenlijke aanpak binnen de

Coöperatie Examens MBO waarborgt de kwaliteit en betrouwbaarheid van de examinering.

Praktijkbeoordelen.nl

Optimalisatie digitale examinering mbo

In 2024 stemt het directieoverleg in met het projectplan Optimalisatie digitale examinering mbo. Vervolgens start de voorbereidingsfase en wordt een projectorganisatie ingericht. Op basis van een overzicht van alle examenapplicaties stelt Aeres MBO een programma van wensen en eisen op, met daarin verschillende verbeteractiviteiten. Om de impact van deze activiteiten te bepalen, brengt zij per locatie de digitale examenprocessen in kaart. Hierbij dient de referentiearchitectuur voor het mbo (MORA) als uitgangspunt. Aeres MBO rondt de voorbereidingsfase in 2024 af. Vanaf 2025 start de uitvoeringsfase, waarin verschillende oplossingen worden onderzocht, getest en geïmplementeerd.

Praktijkbeoordelen(Flex)

Binnen het overleg met gebruikers van Groene Norm Praktijkbeoordelen vervult Aeres de rol van voorzitter. Verbetersuggesties vanuit de Groene Norm deelt zij binnen een gebruikersplatform met andere examenstichtingen en geeft zij door aan de ontwikkelaars van Praktijkbeoordelen (Examenservices). Aeres is actief betrokken bij het testen van de nieuwe versie: PraktijkbeoordelenFlex. Deze versie sluit beter aan bij het onderwijs en biedt een moderne oplossing met meer variatie. Hierdoor zijn aparte versies per sector niet meer nodig, wat voordelig is voor Aeres, aangezien zowel STEM- als Groene Norm-examens worden afgenomen. De introductie verloopt stapsgewijs. De uitrol start met examenplatform Entree, waarna verdere implementatie per stichting volgt.

Deskundigheidsbevordering examinering

Aeres MBO evalueert en updatet het handboek examinering in de schooljaren 2023-2025. Het handboek is in 2023 herschreven naar een leesbare versie en in 2023 maakt Aeres MBO ook een

begin met een mbo-brede visie die als basis zal dienen voor het vernieuwde handboek examinering. Alle relevante informatie staat op het intranet van Aeres, dat KIEM heet.

In 2024 vindt er een Aeres-brede themadag examinering plaats voor leden van de WEX, CEC, LEO, DO en TLO. Daarnaast zijn er in 2024 meerdere themamiddagen op het gebied van examinering en digitale examinering, die leiden tot de formulering van een visie voor beide. Tevens vinden er meerdere workshops/trainingen plaats op het gebied van lerend kwalificeren.

Deskundigheidsbevordering CEC

De CEC bevordert haar deskundigheid door het bijwonen van netwerkbijeenkomsten en bijeenkomsten met betrekking tot specifieke gebieden (o.a. rekenen, lerend kwalificeren, praktijkverklaring, aangepaste examinering). Daarnaast houdt de CEC kalibreersessies op het gebied van dossiercontrole en bijwoningen. De actuele informatie- en servicedocumenten van onder andere de MBO Raad, SBB, het Kennispunt MBO Onderwijs & Examinering en het Kennispunt MBO Taal & Rekenen houdt de CEC bij en deelt ze. Er is jaarlijks een scholing voor de CEC gezamenlijk met het MT Aeres MBO. Deze scholing staat in 2024 in het teken van examinering. Er zijn diverse workshops te volgen over de rol en taken van de examencommissies, het construeren en beoordelen van exameninstrumenten en over de toekomstige ontwikkelingen in het MBO. Ook volgt de CEC een scholing van IVA Onderwijs waarin de rol, taken en bevoegdheden van examencommissies uitvoerig aan de orde komen, om haar kennis op te frissen, maar ook om te onderzoeken waar er verdieping mogelijk is in de huidige werkwijze. IVA Onderwijs neemt de CEC ook mee in het onderwerp lerend kwalificeren.

Jaarlijks worden de assessoren op de locaties getraind (en gecertificeerd). De onderstaande tabel geeft weer aan welke trainingen de (toekomstige) assessoren deelnemen. Voor uitvoer van de trainingen is centraal budget beschikbaar.

Training	Aantal deelnemers		
	2022	2023	2024
Basistraining onderwijsassessor	30	30	48
Opfristraining onderwijsassessor	17	23	27
Begeleide intervisie onderwijsassessor	0	21	14
Certificering onderwijsassessor	28	45	40
Basistraining praktijkassessor	13	13	20
Begeleide intervisie praktijkassessor	0	0	14
Teamkalibratie	-	-	23

3.24 Nationaal Programma Onderwijs (NPO) Aeres MBO

Begin 2024 rondt Aeres MBO de de NPO-programma's en de eindrapportage af en meldt de resultaten in de landelijke monitor en het jaarverslag 2023. Voor de periode 2023-2025 dient Aeres een aanvraag in voor een aanvullende NPO-subsidie gericht op nazorg in het mbo en krijgt deze toegekend.

Deze nazorg is gericht op:

- (extra) inzet op matching op werk en stage;
- (extra) inzet op toeleiding naar stage of (leer)bedrijf in kansrijke sectoren;
- exitgesprekken na diplomering;
- maatwerkbegeleiding richting werk afhankelijk van de behoefte van de student.

Deze activiteiten zijn dezelfde activiteiten als bij een eerder toegekende subsidie voor de periode 2022-2024, maar nu voor een nieuwe doelgroep. De doelgroep bestaat uit 150 studenten en het gaat om een bedrag van € 79.931. Er is geen specifieke verdeling gemaakt voor aantallen studenten per locatie. De activiteiten moeten uiterlijk juli 2025 zijn afgerond.

3.25 Regionale en landelijke innovatieprojecten

Dit is een breed item gericht op de doorontwikkeling van het onderwijs. Aeres MBO zet daar allerlei middelen en samenwerkingsverbanden bij in. Aeres MBO innoveert structureel. Zij neemt daarom deel aan landelijke projecten en vraagt waar relevant aanvullende (regionale) subsidies voor ontwikkeling aan.

3.25.1 Regionaal Investeringsfonds (RIF)

Het Regionaal Investeringsfonds mbo (RIF) stimuleert de samenwerking tussen scholen, de publieke sector en het bedrijfsleven. Hieronder staat een beschrijving van de RIF-projecten die in 2024 lopen.

RIF Almere Stad van de toekomst

Het RIF keurt in de eerste helft van 2022 de subsidieaanvraag goed voor de publiek-private samenwerking (pps) Stad van de toekomst. In deze pps werkt de locatie als penvoerder samen met stakeholders uit het bedrijfsleven, onderwijs en de overheid. De pps heeft vier programmalijnen: (1) Opleiden en een Leven Lang Leren, (2) Experimenteren en onderzoeken, (3) Bewustwording en kennisdeling en (4) Organisatie en verduurzaming. In de tweede helft van 2022 start de pps en starten binnen de programmalijnen 1 en 3 diverse subonderdelen op, waaronder opleidingstrajecten en educatieve programma's. Door organieke en personele oorzaken starten niet alle onderdelen conform planning. Per

1 januari 2023 neemt de locatie een nieuwe projectleider aan (Zie ook practoraat Stad van de toekomst, § 3.31.3).

Resultaten 2024

- Er is één nieuwe partner (Knipscheer Infrastructuur) binnen het consortium. Er zijn gesprekken gaande met de gemeente Dronten en Staatsbosbeheer.
- Positief afgesloten peerreview door Katapult:
 - De ontwikkeling van Groene Veranderaars in de stedelijke omgeving draagt bij aan wendbare vakmensen van morgen.
 - Studenten ervaren onderwijs als inspirerend. Dit is heel belangrijk om professionals van de toekomst op te leiden en voor de sector te behouden.
 - Er is meer samenwerking met en tussen onderwijs, bewoners, gemeentes en bedrijven waardoor er meer draagvlak is voor vergroening in de stad.
- De projectenwerkplaats is nu ook een fysieke locatie geworden waar studenten, docenten, bedrijfsleven en practoraat elkaar ontmoeten en gezamenlijk werken aan integrale praktijkopdrachten.
- Ruim 30 studenten volgen dit schooljaar het keuzedeel Toekomstbestendig waterbeheer.
- De bbl-opleiding Boomadviseur stedelijke omgeving is met 35 studenten vast onderdeel van het opleidingsaanbod.
- Ontwikkeling van de nieuwe bbl-opleiding Regisseur groene stedelijke omgeving. Deze gaat van start in februari 2025.
- Per 1 augustus start practoraat Stad van de toekomst met de komst van Alvin Westmaas als practor.

RIF Biologische landbouw, Barneveld, Dronten, Leeuwarden en Velp

De RIF Biologische landbouw start in 2022 en bestaat uit tien actielijnen. Een van de actielijnen betreft het organiseren van vier biospots binnen de bovenstaande locaties. Hieruit komen nieuwe opleidingen, nieuwe onderwijsmodules en LLO-trajecten voort op het gebied van biologische landbouw. Verder doet het projectteam (onder meer) onderzoek en werkt het aan de verder professionalisering van docenten (zie verder § 3.32.1).

Resultaten 2024

Naast het doorzetten en uitbouwen van de resultaten en ontwikkelingen in 2023 zijn de resultaten in 2024:

- De projectperiode gaat van vier naar vijf jaar, waardoor er meer tijd beschikbaar is om de ambities en doelstellingen van het consortium Biologische Landbouw (BL) te realiseren.
- Het RIF-team zet belangrijke stappen om de achterstanden uit het eerste projectjaar in te halen.
- Het aantal docenten dat actief bijdraagt aan het project neemt toe.
- De ontwikkeling van een nieuwe website (zie www.samenbiowijzer.nu).
- Diverse biospot-bijeenkomsten met regionale biologische ondernemers op de vijf deelnemende mbo-locaties.
- Aeres MBO Leeuwarden biedt het keuzedeel Biologische melkveehouderij aan aan acht studenten van Aeres MBO Leeuwarden.

- Start van het eerste leerjaar van de niveau 3-opleiding Bioteelt in Velp.
- Er is sprake van circa 20% meer hybride onderwijsactiviteiten met mbo-studenten bij biologische bedrijven ten opzichte van 2023.
- Een bijdrage aan de wiki Biologische bedrijfsvoering (zie Biologische bedrijfsvoering op groenkennisnet.nl).
- Organisatie van een eerste professionaliseringsbijeenkomst voor (gast)docenten bij Aeres MBO Emmeloord.
- Het uitvoeren van een peerreview in samenwerking met Katapult.
- Een midterm review voor het consortium Biologische Landbouw is opgesteld en ingediend bij DUS-I.
- Oplevering van negen e-modules voor testgebruik in het onderwijs van de deelnemende mbo-locaties.
- Ontwikkeling van een plan van aanpak voor de professionalisering van (gast)docenten. Komende jaren volgt de uitrol hiervan binnen de mbo-locaties.
- Verdere versteviging van de samenwerking binnen het consortium Biologische Landbouw.

RIF Melkvee & Business (M&B), Emmeloord, Barneveld en Leeuwarden

Het consortium M&B start op 1 juli 2021 en bouwt voort op de strategische agenda's van de provincies Friesland, Flevoland en Gelderland en de daarin verwoorde ambities vanuit hun agrifoodsector. Deze publiek-private samenwerking beoogt het versterken van het imago van deze sector en goed werkgeverschap in de breedste betekenis van dit begrip en het realiseren van goed en actueel onderwijs, met gebruikmaking van elkaars expertise, faciliteiten en netwerken. Het consortium stelt zich hierbinnen de volgende drie doelstellingen:

- Het bevorderen van het kiezen van jongeren voor de opleidingen M&B.
- Het gezamenlijk vernieuwen en verrijken van de mbo-opleidingen M&B van Aeres MBO (drie locaties), waardoor de school de studenten meer actueel, aantrekkelijk, hybride en digitaal ondersteund onderwijs kan aanbieden.
- Het professionaliseren en verduurzamen van het consortium M&B.

Resultaten 2024

- De veehouderijsector staat onder druk door klimaatveranderingen, wat invloed heeft op het imago van de sector. Toch blijft de instroom op mbo-niveau goed, en wordt gewerkt aan de verbreding van opleidingen, waaronder mengvoer, techniek, handel en gezondheid.
- Het RIF-team zet belangrijke stappen in de vernieuwing van lesmateriaal: ontwikkeling en landelijke toepassing van modules over water en energie; afronding hybride leerinstrumenten voor pneumatiek en techniek naast de theoretische e-modules; opzet van fieldlabs op alle drie de locaties die in verschillende vormen worden aangeboden.
- Uitbreiding van het consortium met nieuwe partners zoals Abeos en Cumela, en diverse informele partners, waaronder Schothorst Feed Research en DSV zaden Nederland. Dit draagt bij aan de opzet van een blijvend, organisch netwerk,

waarin studenten en onderwijsinstellingen samenwerken met het bedrijfsleven. Een bijzondere activiteit is de stagedag voor docenten in Barneveld, waar avo- en vaktechnische docenten een dag meewerken bij bedrijven, ter versterking van de professionaliteit van de docenten en de verbinding met de praktijk.

RIF Samen Ontdekken van Dieren, Barneveld

De pps Samen Ontdekken van Dieren is een RIF-project met als doelstelling de studenten vaardigheden (soft skills) te laten ontwikkelen die deze aanstaande professionals al werkend en lerend trainen in een contextrijke omgeving op onze campus. Dit bereidt de studenten voor op het werken in de dynamische sector dier. Andere doelstellingen zijn een verbeterde aansluiting met de arbeidsmarkt en Leven Lang Ontwikkelen én het opstarten van het practoraat Dierenwelzijn en gezondheid. Naast de dieropleidingen nemen de hippische opleidingen en veehouderij/gggi van Aeres Barneveld deel in dit project. Het project loopt tussen 2021 en 2026. Zie ook hoofdstuk 9.

Resultaten 2024

- Na de verlenging van de projectperiode dient het RIF-team opnieuw een midterm-rapport in, met een verlegde koers en een aangepast plan van aanpak. De beoordelingscommissie van het ministerie gaat hiermee akkoord.
- Ontwikkeling onderwijs, samen met diverse partners op het gebied van soft skills en aansluitend bij het bedrijfsleven.
- Ontwikkeling onderwijs in samenwerking met het bedrijfsleven en aansluitend bij vernieuwde kwalificatiedossiers.
- Diverse activiteiten in de vorm van workshops, gastlessen en excursie, onder andere tijdens de Green Barney Week.
- Initiatie en uitvoering binnen het practoraat van diverse onderzoeksprojecten op het gebied van dierenwelzijn en diergezondheid.

3.25.2 Centra voor Innovatief Vakmanschap (CIV's)

In de Centra voor Innovatief Vakmanschap (CIV's) werken het groene mbo, bedrijven en de overheid aan de concrete praktijkuitdagingen van Groenpact. Het CIV Groen rondt in 2022 zijn eerste projectperiode af en start met een tweede periode, die loopt tot en met 31 december 2027.

CIV Groen

Het CIV Groen zorgt voor beroepsonderwijs dat flexibel inspelt op veranderingen en dat studenten opleidt voor de frontlinie van de innovatie. De groene beroepscolleges Aeres MBO, Curio, Landstede, Lentiz, Scaldia, Terra MBO, Vonk, Yuverta en Zone.college nemen deel in het CIV Groen. Het CIV Groen bestaat uit vijf praktijkclusters: Agro, Dier, Tuinbouw & Uitgangsmateriaal, Food en Groen, Natuur & Leefomgeving. Aeres MBO neemt deel in de praktijkclusters Agro, Dier en Groen, Natuur & Leefomgeving. De mbo-teamleiders zijn hierin vertegenwoordigd.

Agro

Het praktijkcluster Agro heeft twee meetingpoints: het Agrofoodcluster in Emmeloord en Aeres Farms in Dronten. In een meetingpoint werken onderwijs en bedrijfsleven samen aan innovaties in de sector.

Het praktijkcluster Agro organiseert in oktober 2024 een docentendag, waar ruim veertig docenten vanuit het mbo en hbo aan deelnemen. Zij maken kennis met de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van KPI's en doelsturing, veilig werken in de sector, de rol van de bodem, inzet van technologie en ondernemerschap van de toekomst. Aeres MBO Emmeloord pakt naar aanleiding van de studiedag het onderwerp doelsturing op.

In november 2024 organiseert het praktijkcluster twee Agro Challenges. In Hoeven (Noord-Brabant) komen ruim vijftig studenten uit Zuid-Nederland bij elkaar, in Dronten, op het meetingpoint Aeres Farms, ruim tachtig studenten uit Noord-Nederland. In gemengde groepen werken ze aan opdrachten vanuit het bedrijfsleven over bijvoorbeeld uigezondheid, bodemkwaliteit en de eiwittransitie. Het doel van de wedstrijd is dat studenten akkerbouw elkaar leren kennen en dat ze kennismaken met de verschillende beroepen.

In het kader van het nieuwe kwalificatiedossier AGRO wisselen docenten lesmateriaal uit en werken ze samen aan de ontwikkeling van nieuw lesmateriaal. Alle studenten teelt en loonwerk ontvangen de Bodemscheurkalender 2025.

Dier

In 2024 is sprake van een steeds grotere verzelfstandiging van de meetingpoints van het praktijkcluster Dier. PRIVON (Praktijkvoorziening Intensieve Veehouderij Oost-Nederland) omarmt naast de varkens- en pluimveehouderij ook de kalverhouderij en zet zich in voor het behoud van kleine veehouderijtakken. Samenwerking tussen standsorganisaties en kennisinstellingen is essentieel om het kennisaanbod voor nieuwkomers in deze sectoren te versterken.

Het PEC (Poultry Expertise Centre) en het CEC (Calf Expertise Centre) richten zich op emissiereductieonderzoek in de pluimvee-, varkens- en kalverhouderij. Experimenten met insecten dragen bij aan de eiwittransitie. De focus ligt op regionale en landelijke onderzoeksinitiatieven in de Foodvalley.

Het Platform Docenten Paraveterinair (DOPA) werkt aan de ontwikkeling van paraveterinaire opleidingen, met focus op lesmateriaal en docentensholing. Jaarlijks krijgen paraveterinaire docenten een uitnodiging voor bijscholing en samenwerking met de sector.

De Sectorraad Paard versterkt de verbinding tussen de hippische evenementen en onderwijsinstellingen. De serious game Stable Succes, die breed wordt omarmd, wordt zelfs toegepast in paraveterinaire en diervverzorgingsopleidingen.

Het Platform Dier verzorgt twee landelijke scholingen voor diervverzorgingsdocenten. In samenwerking met DIBEVO

wordt gewerkt aan een sterke profilering van het platform, met focus op de brede toepasbaarheid in de dierensector.

Het Platform Veehouderij richt zich op verduurzaming en versterking van de veehouderijsectoren, met een nauwe samenwerking tussen lectoren, teamleiders en kennismakelaars van LTO. In 2025 brengt het platform een glossy uit om deze initiatieven verder in de schijnwerpers te zetten.

Groen, Natuur & Leefomgeving

Groene Hotspots maken deel uit van dit praktijkcluster van het CIV Groen. Een Groene Hotspot is een ontmoetingsplek waar studenten, docenten en professionals uit het bedrijfsleven en de overheid kennis delen over actuele thema's en vraagstukken uit de groene leefomgeving. Een Groene Hotspot kan daarmee een aanjager van innovatie zijn. Vanaf 2022 heeft Aeres MBO een Groene Hotspot in Leeuwarden en Velp. De mbo-locaties participeren in projecten, netwerken en overlegplatforms, zowel op teamniveau als op managementniveau. In 2023 ontwikkelt het mbo de Hotspot Leren in de Praktijk, in een samenwerkingsverband tussen Aeres en de VHG. Bol-studenten in het tweede leerjaar krijgen twee extra periodes bpv, die zij volgen op een ander stagebedrijf dan hun reguliere stagebedrijf. Het doel is om studenten de branche breder te laten verkennen en bij andere (groene) ondernemers ervaring op te laten doen. In het schooljaar 2024-2025 krijgt deze verdiepende vorm verder gestalte en een standaardplek in het curriculum.

In samenwerking Aeres Training Centre organiseert het CIV Groen een regiobijeenkomst die in het teken staat van praktijkleren. In 2024 ontvangen tien kandidaten via de derde leerweg een praktijkverklaring voor bepaalde werkprocessen. In 2024 onderzoekt Aeres MBO of zij organisatiebreed een aanvraag voor een RIF-subsidie kan voorbereiden om hiermee de Hotspot-activiteiten te versterken. Daarnaast ontwikkelt zij samen met de VHG een aantal opleidingsmodules op het gebied van interieurbeplanting, schooljaar 2024-2025, doorontwikkeling schooljaar 2025-2026. Deze modules worden in het reguliere mbo-onderwijs ingezet en in LLO.

CIV Water

De opbrengsten en leeuutkomsten van de ontwikkeling van de hybride leeromgeving waar de Aeres-teams Food Innovation en Water, Aarde & Klimaat bij betrokken waren, zijn opgenomen in de publicatie 'Regionaal en sectoraal ecosysteem water: ontwerpen van een hybride leeromgeving' (E. Aalsma, P. Ferwerda en I. Zitter, 2024). De afronding van de voorbereiding van het practoraat Water waar het CIV bij betrokken was in 2023 leidt tot de oprichting van een practoraat Gezond water voor mens, dier en natuur (zie ook § 3.32.3, Practoraten en onderzoek).

Vanuit Aeres MBO Leeuwarden doen twee gedetacheerde docenten mee aan het CIV Water. Ze spelen een rol in het verbinden van onderwijs en studenten aan watergerelateerde projecten van het CIV Water en (trajecten bij) bedrijven. Zo nemen een aantal studenten Water, aarde en klimaat deel aan de door het CIV georganiseerde internationale projectweken Water.

Flex mbo

Aeres MBO Ede werkt binnen een samenwerkingsverband met Litop bv (private opleider) aan het ontwikkelen van flexibel LLO-aanbod van bij- en nascholingen in de derde leerweg voor de levensmiddelenindustrie. Vanuit de regeling Flexibilisering beroepsonderwijs voor volwassenen verleent het ministerie van OCW in 2020 een subsidie voor een bedrag van in totaal € 451.050 voor het derdeleerweg-onderwijsprogramma (Vakbekwaam) medewerker voeding en technologie (niveau 2 en 3).

Naast dit traject start in september 2022 het inhoud en vorm geven aan de tweede toegekende subsidie uit de hierboven beschreven regeling, die voor het ontwikkelen van een derdeleerwegtraject voor de (Vakbekwaam) medewerker Agrohandel & logistiek (niveau 2 en 3). Dit traject met een totaalbudget van € 490.100 start met een jaar vertraging vanwege ziekte van de projectleider.

Met een flexibele bbl-opleiding voor medewerkers werkt Aeres MBO Ede aan het volgende:

1. Bedrijven kunnen hun werknemers snel laten bijscholen op belangrijke onderdelen. De werknemers ontvangen een certificaat dat vrijstellingen oplevert van een landelijk erkende bbl-opleiding wanneer de werknemer verder wil studeren.
2. Het is wenselijk om medewerkers flexibel te laten studeren. Vanwege het werken in ploegendiensten is het voor bedrijven zeer lastig hun mensen 200 uur klassikaal onderwijs te laten volgen.
3. Het is gewenst dat de werkwijze op een groen beroepscollege (voorheen aoc) voor bbl-onderwijs is verandert. In plaats van aanbodgericht bbl-onderwijs is het belangrijk dat de onderwijsinstelling snel leert inspelen op de behoeftes van het bedrijfsleven. Met dit project zullen de groene beroepscolleges uiteindelijk beter vraag gestuurd onderwijs kunnen aanbieden.

Het ontwikkelen van flexibel onderwijs binnen dit project pakken Litop en Aeres samen op. Vanuit Aeres MBO Ede zijn twee leden uit het onderwijsteam bezig met de uitvoering van het project en het samen met Litop ontwikkelen van modules. Tevens zijn twee externe levensmiddelentechnologen bezig met het ontwikkelen van nieuwe foodmodules. Daarnaast ontwikkelen de mbo-locaties Almere, Dronten, Ede, Emmeloord, Leeuwarden en Velp een gezamenlijk aanbod trainingen en cursussen gericht op agro, milieu en leefomgeving binnen Aeres Training Centre.

Resultaten 2024

- Het team rond flex mbo rondt het subsidietraject voor de derde leerweg in de agrohandel en logistiek in september 2024 succesvol af met een positieve presentatie bij het ministerie van OCW. De bevestigingsbrief met daarin een positieve beoordeling is inmiddels binnen. De werving voor studenten in deze trajecten is gestart.
- Het team rondom flex mbo ontwikkelt een menukaart met daarin het opleidingsaanbod, de cursussen, modules en trainingen die Aeres via Aeres Training Centre in de markt gaat zetten.

- De voorbereidingen voor het opstarten van twee nieuwe opleidingsgroepen in de bbl in het voorjaar van 2025 gaan van start. Eén opleidingsgroep komt in Rotterdam (Euro Caps) en één in Wageningen/ Schoonrewoerd (Lactalis).
- Als eerste commerciële activiteiten heeft de locatie Aeres MBO Ede contacten met de Market Food Group (Bunschoten/Spakenburg) en Ultrapak (Nijkerk) voor het opstarten van respectievelijk een hygiënetraining en een training van monteur naar ambassadeur. Beoogde startdatum is voorjaar 2025.
- In het kader van relatiebeheer bezoekt het team rond flex mbo doorlopend bedrijven om de relatie warm te houden en opleidingsbehoeften in beeld te brengen. Uit de bezoeken blijkt dat bedrijven meer moeite hebben de 200 urennorm van een reguliere bbl-opleiding te halen en meer in zijn voor derdeleerwegtrajecten waarin de urennorm vrij is. Dat is voor hen makkelijker te organiseren, gezien de krapte op de arbeidsmarkt en de daardoor toenemende druk op de productie.
- Aeres MBO Ede en Aeres Training Centre werken intensiever samen.

3.25.3 Overige (landelijke) innovatieprojecten

Aeres MBO neemt deel aan een groot aantal nationale en internationale innovatieprojecten. De gelden daarvoor komen uit allerlei regelingen. Onderstaand geeft Aeres MBO een selectie op basis van hun impact of omvang van haar projecten die ze niet in de KA of elders in dit jaarverslag noemt.

Regio Deal Foodvalley

De Regio Deal Foodvalley is een samenwerking tussen het Rijk en regionale partners zoals WUR, UU, LTO, het waterschap, Foodvalley-gemeenten en de provincies Gelderland en Utrecht. Het PEC speelt een rol binnen het onderdeel Transitie landbouw en begeleidt diverse innovators en boeren in een testprogramma. Op een uitzondering na, zijn de meeste technieken inmiddels getest.

Sinds 2022 loopt het Bedrijvenmeetnetwerk, dat op acht kalver-, acht vleesvarkens- en vier leghennenbedrijven realtime emissies meet. Het PEC leidt pilots rondom emissiereductie, organiseert proeftuinen met agrariërs en ondersteunt de validatie van nieuwe sensoren en monitoringsmethoden voor emissies, diergezondheid en welzijn in stallen.

Landelijk innovatieloket duurzame veehouderij

Het rapport-Tijssens vormt voor LVVN de basis voor het innovatiespoor rond emissiereductie. Een belangrijk onderdeel is een expertiseloket dat innovatieve ideeën verzamelt en opvolgt. Dit loket verbindt leveranciers van nieuwe technieken met de veehouderij en overheden.

Het loket heeft drie rollen: dienstverlenend, kritisch analyserend (filter) en aanjagend (initiator). Zo versnelt het innovaties en helpt het innovatie- en onderzoeksagenda's vullen. Het PEC en CEC maken deel uit van het kernteam. Oorspronkelijk viel het loket onder de Praktijkaanpak emissiearme veehouderij van de provincies, maar in 2025 valt

het onder het regieorgaan Versnellen innovatie emissiereductie duurzame veehouderij.

Nationaal Groenfonds (NGF) Katapult-project – Groene transitie in Water, Food en Chemie

Het project Groene transitie in Water, Chemie en Food zet zich in voor de groene transitie in deze sectoren, die geconfronteerd worden met klimaatverandering, energietransitie, milieuverontreiniging en een veranderende arbeidsmarkt. Vijf pps'en bundelen hun krachten in de regio Friesland, Groningen en Drenthe: Bakery Sweets Center, Wendbaar Vakmanschap in Lerende Organisaties (WVLO), Green PAC, CIV Water en Centre of Expertise Water Technology. Aeres MBO Leeuwarden is penvoerder van de pps WVLO en werkt in dit project aan het vormgeven van een hybride leeromgeving op het gebied van water en food, het ontwikkelen van wendbare vakmensen en het ontwikkelen van organisaties tot lerende organisaties. In 2024 gaat met behulp van dit project het practoraat Gezond water voor mens, dier en natuur van start. Ook werken studenten aan actuele transitievraagstukken van de aangesloten bedrijven. Ten slotte worden in samenwerking met bedrijven en partners verschillende Leven Lang Ontwikkelen-trajecten uitgevoerd. Zo nemen bijvoorbeeld 24 leidinggevendenden uit de bakkerij- en zoetwarenssector deel aan de cursus Leidinggeven aan wendbaar vakmanschap.

**3.26 Kwaliteitszorg
Aeres MBO**

De kwaliteitszorg van alle mbo-locaties van Aeres MBO vindt plaats binnen de kaders van het instellingsbrede kwaliteitssysteem (§ 3.4.1) en levert daarmee een bijdrage aan de strategische ambitie Duurzame kwaliteit. Jaarlijks analyseert Aeres MBO de opbrengsten om mogelijke risico's in kaart te brengen voor het instellingsprofiel (mbo). Aeres MBO is daarnaast ook lid van het Kwaliteitsnetwerk mbo (§ 3.26.3).

Bezoek en herstelonderzoek locaties

Locatie Buitenpost	Titel: Steekproefsgewijs kwaliteitsonderzoek (sko) Datum: 7 en 8 oktober 2024 Afdeling: Medewerker agrarisch loonwerk, 25555, niveau 2, bol
Toelichting: De onderzochte opleiding maakt deel uit van een steekproef van opleidingen waar de Onderwijsinspectie een kwaliteitsonderzoek uitvoert. De Onderwijsinspectie beoordeelt de kwaliteit van de onderzochte opleiding als voldoende. Er vindt geen vervolgoezicht plaats.	

Naast het vierjaarlijks onderzoek voert de Onderwijsinspectie in 2024 geen kwaliteits- of herstelonderzoek uit op de locaties van Aeres MBO (o in 2023).

Themaonderzoek

Het steekproefsgewijze kwaliteitsonderzoek (sko) in Buitenpost van oktober 2024 combineert de inspectie met een stelselonderzoek beroepspraktijkvorming. Hieruit volgt geen oordeel of rapportage.

3.26.1 Proces kwaliteitszorg

Kwaliteitsplan en kwaliteitsafspraken

Aeres MBO werkt aan kwaliteit op basis van de Kwaliteitsagenda mbo 2023-2027. De uitvoering belegt Aeres MBO bij de (aspectverantwoordelijke) directieleden. Alle directieleden zijn voor een bepaald onderwerp aanspreekpunt binnen de organisatie en bewaken de voortgang van het gezamenlijke beleid op dit onderwerp.

3.26.2 Inspectieonderzoek

Vierjaarlijks onderzoek

Het vierjaarlijks onderzoek in de toezichtscyclus 2021-2025 vindt plaats in het najaar van 2023. Voorafgaand aan het onderzoek zijn er weinig risico's bekend bij de Onderwijsinspectie en het onderzoek bevestigt dit beeld. Het bestuur heeft een duidelijke visie op goed onderwijs en op de sturing daarop. Ook heeft het bestuur zicht op de kwaliteit van het onderwijs op de verschillende locaties en prijst de inspectie de uitstekende verbinding met het werkveld voor ontwikkeling en innovatie binnen het onderwijs.

De Onderwijsinspectie ziet binnen Aeres veel bevologenheid voor het groene domein en gerichtheid op samenwerking met het werkveld. Zij geeft het mbo een herstelopdracht mee betreffende het versterken van de medezeggenschap (studentenraden). Zij geeft deze herstelopdracht in vertrouwen en zij zal deze tijdens een volgend vierjaarlijks onderzoek wederom meenemen in het onderzoek.

In 2024 pakt Aeres MBO de herstelopdracht op en voert de bijbehorende acties uit. De stafdienst O&K beheert een overzicht van de herstelopdrachten en hun opvolging. Dit overzicht stelt de instellingsdirectie in staat om de voortgang nauwgezet te monitoren.

3.26.3 Landelijk Kwaliteitsnetwerk mbo

In de algemene vergadering van de MBO Raad in november 2024 legt de raad de voortgang van de ontwikkeling van het Referentiewaarden-gedachtegoed voor aan de leden. De leden omarmen de aanpak van het gedachtegoed van de referentiewaarden en met de vervolgfase wil het mbo samen met de stakeholders tot geleidelijke inbedding ervan gedachtegoed komen.

In de aanloop naar de algemene vergadering neemt Aeres MBO deel aan drie proeftuinen van het Kwaliteitsnetwerk mbo om kennis te maken met het referentiewaardenmodel. De opbrengsten van de proeftuinen van Aeres MBO worden meegenomen in het Eindrapport Monitor Proeftuinen.

In 2024 zet Aeres MBO belangrijke stappen in de voorbereiding en uitvoering van de instellingsdialoog van het Kwaliteitsnetwerk mbo, waarbij de deelname aan de proeftuinen een geïntegreerd onderdeel vormt van de voorbereiding.

In de eerste twee proeftuinen in april 2024 analyseren teamleiders en directeuren in afzonderlijke sessies vraagstukken met behulp van de vier 'kijkrichtingen' van het model. Op basis van de opbrengsten kiest Aeres MBO het thema burgerschap voor de derde proeftuin én de instellingsdialoog. De derde proeftuin in juni richt zich op het schrijven van een zelfevaluatie als voorbereiding op de instellingsdialoog van het Kwaliteitsnetwerk mbo in november 2024.

Het thema burgerschap staat centraal vanwege de actuele relevantie en de aankomende nieuwe wettelijke eisen. De instellingsdialoog vindt plaats op 20 november (dialoogsessie) en 21 november (onderzoeksdag). Tijdens deze dagen wordt intensief gewerkt aan het verkrijgen van nieuwe inzichten. Het doel is om het burgerschapsonderwijs toekomstbestendig vorm te geven binnen de context van Aeres' groene ambitie. Op 7 januari 2025 vindt een feedforward-sessie plaats. Tijdens deze bijeenkomst werken betrokkenen de aanbevelingen verder uit tot een concrete opdracht voor de op te richten werkgroep Burgerschap mbo, met als doel het burgerschapsonderwijs in 2025 verder te versterken.

In 2025 biedt het Kwaliteitsnetwerk het mbo een verdere kennismaking aan met het referentiewaardengedachtegoed aan de hand van praktische cases en krijgen collega's de mogelijkheid trainingen te volgen.

3.26.4 Interne audits

Aeres MBO werkt vanuit haar auditstructuur en auditplan aan goed rekenschap. Zij verwacht van de locaties en onderwijsteams dat zij hun eigen interne audits organiseren, bijvoorbeeld in de vorm van collegiale visitaties of lesbezoeken. Daarnaast vinden er periodiek centraal georganiseerde audits plaats op iedere locatie. Hiervoor heeft de school een auditplanning voor de komende drie jaar. Alle Aeres MBO-locaties leveren getrainde auditoren voor de auditorenpool. In mei 2024 vindt er een fysieke training plaats en in september volgt een online training via Teams. Bij deze laatste training staat vooral het auditproces centraal.

In 2024 zijn audits uitgevoerd op de onderstaande locaties:

Locatie	Onderwerp
Almere	Uitval/vsv Toegepaste biologie
Barneveld	Onderzoekend leren
Emmeloord	Begeleide onderwijstijd. Niv. bol
Leeuwarden	Differentiatie bij Loonwerk en Plantenteelt
Nijkerk	Beroepspraktijkvorming
Sneek	Basisvaardigheden

Collegiale visitaties

Aeres MBO zet de implementatie van de Digitale Observatie Tool (DOT) verder door in 2024. Alleen de locaties Dronten Warmonderhof en Leeuwarden werken met instemming van de instellingsdirectie met een eigen ontwikkeld observatie-instrument voor het meten en monitoren van de leskwaliteit. De DOT ondersteunt bij het analyseren van vaardigheden op individueel en op teamniveau. Hij helpt bij het voeren van een gesprek en het opstellen van ontwikkeldoelen op team-, individueel en schoolniveau.

Managementgesprekken

Tweemaal per jaar vindt er een managementgesprek plaats tussen het managementteam van een locatie en de instellingsdirectie van Aeres PrO, VMBO en MBO. Deze voortgangsgesprekken met de locaties vinden zowel digitaal als fysiek plaats. Naast de vaste onderwerpen zoals de opbrengsten, toetsing en examinering is er tijdens de gesprekken ook veel aandacht voor kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur, ontwikkelingen waarmee de school te maken heeft en zorgen en successen. Hiermee sluit de agenda meer aan op de A3-systematiek.

Het management van Aeres MBO voert drie keer per jaar een managementgesprek met het College van Bestuur. De voortgang van de activiteiten, de behaalde resultaten en belangrijke ontwikkelingen zijn hierbij de gespreksonderwerpen. Het gesprek met het College van Bestuur over de voortgangsrapportage is gekoppeld aan de trimesterrapportages, onderdeel van de Aeres-brede planning- en control-cyclus.

3.26.5 Tevredenheid studenten, medewerkers en bedrijven

Tevredenheid studenten: resultaten JOB-monitor

In 2024 voert de tweejarige JOB-monitor weer een landelijke tevredenheidsmeting uit. In totaal vult 63,5% van de aangemelde studenten van Aeres MBO de vragenlijst in (2022: Aeres MBO: 66%). Zowel de rapportcijfers voor opleiding en school als de resultaten voor de clusters blijven overwegend stabiel.

	2022		2024	
	Aeres MBO	Landelijk	Aeres MBO	Landelijk
Cijfer opleiding	6,9	6,5	6,9	6,7
Cijfer school	6,7	6,2	6,6	6,5

Ten opzichte van andere groene instellingen behaalt Aeres MBO de hoogste cijfers voor de opleiding en school.

Clusterscores

	JOB 2022		JOB 2024	
	Aeres MBO	Landelijk	Aeres MBO	Landelijk
Onderwijs en begeleiding	3,3	3,3	3,3	3,3
Informatie	3,0	3,1	2,9	3,0
Omgeving, sfeer en veiligheid	3,6	3,6	3,6	3,5
Lesmateriaal en toetsen	3,2	3,2	3,2	3,1
Stage bol – school	3,0	3,1	3,0	3,1
Stage bol – leerbedrijf	4,0	3,6	4,0	3,8
Werkplek bbl – school	3,6	3,5	3,5	3,5
Werkplek bbl – werkplek	4,1	4,0	4,1	4,0

De clusterscores van Aeres MBO liggen dicht bij de landelijke gemiddelden. Het resultaat van het cluster Stage bol – leerbedrijf springt hier in positieve zin uit.

Over de volgende punten zijn de Aeres MBO-studenten net iets meer tevreden dan hun landelijke collega's:

- Studenten (bol en bbl) ontvangen goede begeleiding tijdens hun stage en vinden hun taken passend.
- Aeres MBO biedt een veilige leeromgeving. Studenten waarderen de sfeer op school en het gevoel van veiligheid, zowel op school als op stage.
- Aeres-studenten voelen zich trotser en meer gelijkwaardig aan hbo- en universitaire studenten dan gemiddeld.

Verbeteringen voor Aeres MBO-studenten liggen volgens de studenten bij:

- Betere begeleiding bij keuzes over verder leren of werken.
- Verbeterde begeleiding vanuit school tijdens stages/bpv.
- Meer duidelijke informatie over rechten, plichten en klachtenbehandeling.
- Toegankelijke informatie over waar ze terecht kunnen voor ondersteuning.

Tevredenheid bedrijfsleven

In navolging van het bpv-protocol voert SBB periodiek de landelijke bpv-monitor uit. Na afloop van iedere bpv-periode

legt SBB leerbedrijven een digitale vragenlijst voor. Uit deze monitor blijkt eind 2024 dat de eindwaardering van de bpv goed is. Het gemiddelde eindcijfer van de stagebieders is een 7,7 tegen 7,5 landelijk (7,6 in 2023, landelijk 7,5) en dat van de studenten een 8,4 (8,3 in 2023), tegen 8,5 landelijk.

3.26.6 Klachten, bezwaren en incidenten

In 2024 ontvangt Aeres MBO 10 klachten (11 in 2023 en 8 in 2022). De school hanteert de Klachtenregeling Aeres VMBO en MBO en het Reglement Commissie van beroep voor de examens. Klachten en bezwaarprocedures die het personeel betreffen, zijn opgenomen in het sociaal jaarverslag (hoofdstuk 11). Studenten kunnen hun klachten indienen bij het Aeres Loket Rechtsbescherming, middels een formulier op de website van Aeres MBO. Ook klachten die zij rechtstreeks bij het College van Bestuur indienen, komen bij dit loket terecht.

Aeres MBO hanteert als uitgangspunt dat de locaties klachten zoveel mogelijk zelf oplossen. Dit gebeurt in 2024 in 7 gevallen. In 2 gevallen handelt Aeres MBO de klachten centraal af, 1 klacht wordt behandeld door de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC).

	Aantal	Afhandelingstermijn/status en bijzonderheden
Toelating	2	1 klacht afgehandeld op locatie, 1 klacht in behandeling bij LKC/verzekering
Bevordering, examinering en diplomering	3	1 klacht afgehandeld op locatie, 2 klachten centraal in behandeling
Schoolklimaat en ongewenst gedrag	0	
Onderwijskwaliteit	3	2 klachten afgehandeld op locatie, 1 centraal
Schorsing/verwijdering	2	Beide klachten afgehandeld op locatie
Totaal	10	

3.27 Resultaten bedrijfsvoering

3.27.1 Financiën en mbo-studentenfonds

Alle algemene financiële informatie staat in § 3.4 en hoofdstuk 2.

Mbo-studentenfonds

Studenten kunnen Aeres MBO om een tegemoetkoming in hun kosten vragen. Dit geldt voor de onderstaande vier situaties.

De student:

1. is lid van de Centrale Studentenraad of van het bestuur van een studentenorganisatie;
2. doet activiteiten op bestuurlijk of maatschappelijk gebied die in het belang zijn van de instelling of opleiding;
3. heeft onvoldoende financiële middelen voor de benodigde onderwijsbenodigdheden;
4. heeft door een bijzondere omstandigheid studievertraging.

	Situatie 1	Situatie 2	Situatie 3	Situatie 4	Totaal
Aantal aanvragen*	26	0	68	0	94
Aantal toekenningen	26	0	68	0	94
Totaal € toegekend	240	€ 0,-	€ 15.149,11	€ 0,-	€ 15.389,11
Gemiddelde € hoogte toekenningen	€ 9,23	€ 0,-	€ 222,78	€ 0,-	€ 232,01

* Aeres MBO registreert in 2024 het aantal aanvragen niet apart, omdat ze voor zover bekend alle officiële aanvragen toekent.

Continuïteitsparagraaf

Aeres MBO is verplicht continuïteitsinformatie op te nemen op het niveau van het bevoegd gezag.

In het geval van Aeres MBO is dat op Aeres-niveau. De informatie staat daarom in § 2.5 en is niet toegespitst op Aeres MBO. In het locatieoverstijgende mbo-beleidsoverleg is de continuïteit een regelmatig terugkerend onderwerp.

vijf tot zes jaar gehuisvest zal zijn in afwachting van een nieuwbouwproject. De wethouder van Almere opent het gebouw.

- Het mbo van Leeuwarden verduurzaamt het gebouw. Met de installatie van een warmtepomp wordt de CO₂-uitstoot verminderd terwijl tegelijkertijd warmte wordt opgewekt. Daarnaast wekken de zonnepanelen op het dak duurzame energie op, wat bijdraagt aan een groenere toekomst.

3.27.2 Huisvesting en ICT & IM

Huisvesting

- Aeres MBO Almere verhuist tijdelijk naar een nieuwe locatie in Almere-Buiten, waar het naar verwachting de komende

ICT & IM

De algemene, Aeres-brede strategie op het gebied van ICT en de resultaten daarvan zijn beschreven in § 10.7.

3.28 Kwaliteitsagenda Aeres MBO (KA)

In deze en de komende paragrafen verantwoordt Aeres MBO de ontwikkelingen en activiteiten die zij ontwikkelt vanuit haar kwaliteitsagenda 2023-2027. Aeres MBO werkt al vanaf najaar 2023 aan die kwaliteitsagenda. Doordat Aeres MBO nu 1,5 jaar bezig is met het uitvoeren van de KA zijn de eerste resultaten zichtbaar. Verder wordt duidelijk waar de focus ligt

en wat ze de komende jaren gaat doen. De details staan in de Kwaliteitsagenda 2023-2027.

- Aeres leidt mensen op voor een wereld en sector vol onzekerheden, maar ook vol (technologische) kansen. Het onderwijs moet daarop aansluiten en wendbaar én weerbaar meebewegen, zowel inhoudelijk als in uitvoering. Aeres ziet

dat juist het mbo hier een rol in heeft: in het vertalen van nieuwe technologieën en methodieken in alle sectoren waar Aeres in actief is.

- In de looptijd van de Kwaliteitsagenda 2019-2022 zet Aeres onder het speerpunt Groene profilering fors in op de doorontwikkeling van opleidingsprogramma's en het opzetten van practoraten. De combinatie van innovatie, onderzoek en continue kwaliteitsverbetering van het onderwijs zal ook de komende jaren een belangrijk speerpunt voor Aeres MBO blijven.

Met de kwaliteitsagenda investeert Aeres MBO in programma's om studenten en werknemers van bedrijven verandervaarbaar en wendbaar te maken. Aeres MBO spreekt af om hierin samen in dezelfde richting te werken. Studenten mogen erop rekenen dat we hen alle kans willen geven om hun talent te ontwikkelen. In hun vak én met veel nadruk op brede vorming, als apart aandachtsgebied en geïntegreerd in opleidingen.

De prioriteiten in de kwaliteitsagenda van Aeres zijn:

- Het bevorderen van kansengelijkheid.
- Het verbeteren van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt.
- De kwaliteit van basisvaardigheden.
- Toonaangevend groen.

3.28.1 Bestuurlijke reflectie

Aeres verantwoordt de ontvangen kwaliteitsmiddelen in 2024 op basis van de nieuwe KA die het CKMBO op 2 april 2024 als voldoende beoordeelt.

In het onderstaande overzicht staan de landelijke prioriteiten uit de Werkagenda mbo 2023-2027, Samen Werken aan Talent. Daarnaast staan de gekozen prioriteiten en speerpunten/maatregelen van Aeres MBO. Aeres MBO kiest voor deze indeling omdat deze aansluit bij haar prioriteiten en de Aeres-strategie.

Prioriteit	Prioriteiten Werkagenda mbo	Prioriteiten Aeres MBO	Speerpunten/maatregelen Aeres MBO
Prioriteit 1	Gelijke kansen	Bevorderen van kansengelijkheid	• Talentontwikkeling • Passend onderwijs • Monitoring uitstroom en nazorg • N1-N2
Prioriteit 2	Onderwijs sluit aan op de arbeidsmarkt	Versterken aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt	• Doorstroom • Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) • Bpv en Examinering • Leven Lang Ontwikkelen (LLO)
Prioriteit 3	Onderwijs voor de toekomst	Kwaliteit van basisvaardigheden	• Taal • Rekenen • Burgerschap
Prioriteit 4	Niet van toepassing	Toonaangevend groen	• Professionalisering • Doorontwikkeling en innovatie • Practoraten en onderzoek • Duurzaam in denken en doen

Voor de totstandkoming, de voortgangsbewaking en de begroting van haar kwaliteitsagenda werkt Aeres MBO intensief samen met diverse belanghebbenden. Dat varieert van interne stakeholders als de onderwijsteams, het locatiemanagement, de programmamanagers en medezeggenschapsorganen tot externe stakeholders als leerbedrijven en brancheorganisaties. Met name in de voortgangsbespreking van de doorontwikkeling van de opleidingsprogramma's is de betrokkenheid van externe stakeholders goed zichtbaar. Deze samenwerking leidt tot aanvullingen op de onderwerpen en maatregelen en tot vernieuwing van het onderwijs. In een aantal gevallen versterkt een RIF- of SLIM-subsidie die vernieuwing.

De voortgang op de kwaliteitsagenda bespreekt Aeres MBO jaarlijks met de CSR en OR (zie onder Intern draagvlak in § 3.28.3).

Aeres staat ook open voor vragen vanuit de sector. Aeres MBO betreft het bedrijfsleven dan ook intensief bij het opstellen, bewaken en uitvoeren van de kwaliteitsagenda. Zij voert het gesprek met het regionale en sectorale bedrijfsleven zowel in georganiseerd verband (branche, Groenpact) als op instellingsniveau vanuit de programmalijnen of inhoudelijke prioriteiten die op Aeres-niveau zijn benoemd. Daarnaast is er intensief contact over het onderwijs en doorontwikkeling van de programma's op locatie- en teamniveau.

3.28.2 Besteding gelden

Aeres MBO verdeelt de beschikbare middelen bewust in een centraal en een decentraal deel. De omvang van de middelen legt ze aan het einde van elk schooljaar vast, na overleg met de locatiedirecties. De werkbudgetten zijn per schooljaar beschikbaar. Op 31 juli van elk schooljaar maakt Aeres MBO de eindbalans op. Een eventueel positief saldo vloeit door naar het budget van het volgende schooljaar.

Door te werken met twee budgetten versterkt Aeres MBO de lokale sturing en het eigenaarschap van de onderwijsteams. Het centrale budget is bedoeld voor gezamenlijke instrumenten, voor ontmoeten en delen en voor de borging van de kwaliteit en de Aeres-normen voor kwaliteit. Voorbeeld hiervan zijn de overleggen waar vakgroepleden van diverse locaties met elkaar de doorontwikkeling van een bepaalde Aeres-opleiding bespreken.

Het decentrale budget bedraagt 60% van de totale begroting. De locaties zetten dit budget in voor hun speerpunten en de maatregelen uit de kwaliteitsagenda. Zij beslissen hoe en wat. Zo kunnen zij er bijvoorbeeld extra inzet op LOB of het ontwikkelen van nieuwe opleidingen mee financieren. De locaties verantwoorden de inzet van deze middelen aan het einde van het kalenderjaar.

Centrale budget

Prioriteit en speerpunten	Totale budget	2024	2025	2026	2027
Bevorderen van kansengelijkheid					
Talentontwikkeling - studenteninitiatieven	€ 20.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Talentontwikkeling - internationaal	€ 448.520	€ 117.500	€ 110.340	€ 110.340	€ 110.340
Passend onderwijs	€ 240.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
Monitoring uitstroom en nazorg	€ 84.800	€ 20.000	€ 21.600	€ 21.600	€ 21.600
N1-N2*	€ 368.000	€ 92.000	€ 92.000	€ 92.000	€ 92.000
Versterken aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt					
Doorstroom	€ 25.000	€ 10.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Loopbaanoriëntatie en begeleiding (LOB)*	€ 469.760	€ 116.000	€ 117.920	€ 117.920	€ 117.920
Beroepspraktijkvorming (BPV) en examinering	€ 1.611.680	€ 419.000	€ 397.560	€ 397.560	€ 397.560
Leven Lang Ontwikkelen (LLO)	€ 196.794	€ 28.074	€ 56.240	€ 56.240	€ 56.240
Kwaliteit van basisvaardigheden					
Taal	€ 400.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Rekenen	€ 400.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Burgerschap*	€ 400.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Toonaangevend groen					
Professionalisering*	Volgende tabel	-	-	-	-
Doorontwikkeling en innovatie	€ 1.277.280	€ 319.500	€ 319.260	€ 319.260	€ 319.260
Practoraten en onderzoek*	Volgende tabel	-	-	-	-
Duurzaam in denken en doen	€ 600.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Totaal	€ 6.544.834	€ 1.637.074	€ 1.635.920	€ 1.635.920	€ 1.635.920

* Het centrale budget is geormerkt voor besteding aan de thema's. Vanwege verplichtingen vanuit de Regeling kwaliteitsafspraken zet Aeres MBO een deel van het budget uit bij locaties die acties bij de betreffende thema's ontwikkelen (zie volgende tabel). Gevolg is dat Aeres MBO deze geldstromen goed kan volgen.

Overige centrale budgetten met geormerkte middelen uit de Regeling kwaliteitsafspraken

Locatie	Deel practoraten	Deel niveau 2**	Deel carrière-perspectief	Deel oriëntatie-programma**	Deel professionaliseringruimte / burgerschap**	Deel extra begeleiding**
Almere	€30.920	€0	€144.689	€11.871	€25.438	€12.719
Barneveld	€48.200	€0	€788.938	€64.728	€138.702	€69.351
Buitenpost	€0	€0	€26.140	€2.145	€4.596	€2.298
Dronten Biodyn	€30.920	€0	€78.132	€6.410	€13.736	€6.868
Dronten Techniek	€30.920	€0	€13.022	€1.068	€2.289	€1.145
Ede	€0	€0	€57.007	€4.677	€10.022	€5.011

Emmeloord	€0	€0	€122.310	€10.035	€21.503	€10.752
Heerenveen	€0	€0	€24.790	€2.034	€4.358	€2.179
Leeuwarden MBO	€41.720	€0	€496.089	€40.701	€87.217	€43.608
Nijkerk	€0	€0	€18.134	€1.488	€3.188	€1.594
Sneek	€0	€0	€15.337	€1.258	€2.696	€1.348
Velp	€10.800	€0	€66.460	€5.453	€11.684	€5.842
Staf (V)MBO	€34.560	€0	€0	€0	€0	€0
Staf O&K	€36.960	€0	€0	€0	€0	€0
Staf P&R	€0	€0	€0	€0	€0	€0
Totaal	€265.000	€0	€1.851.049	€151.868	€325.431	€162.715

*** Deze geoormerkte gelden zijn extra budgetten vanuit lumpsum. Aeres MBO besteedt deze ook aan activiteiten van de KA. Daarom neemt zij ze ook op in de bovenstaande tabel.*

Decentraal budget

De tabel met de budgetten per locatie staat hiernaast op pagina 117.

De speerpunten en resultaten zijn in de volgende paragrafen per landelijke vastgestelde prioriteit uitgewerkt.

3.28.3 Externe samenwerking en intern draagvlak

Aeres kiest voor interne en externe samenwerking als deze leiden tot een betere oplossing of als middel fungeren om strategische doelen te realiseren.

Externe samenwerking

Landelijk werkt Aeres met bedrijfsleven, (groen) onderwijs en overheid samen binnen Groenpact (zie § 1.6). Verder zijn er landelijke samenwerkingsverbanden met brancheorganisaties, andere onderwijsinstellingen en bedrijven en organisaties in de sectoren waarin Aeres actief is.

Vertegenwoordigers uit die sectoren zijn ook betrokken bij het opstellen van de nieuwe Aeres-strategie en daarmee indirect bij de ontwikkeling van de KA van Aeres MBO. Aeres MBO spreekt daarnaast nog met bestuurders van collega-/omliggende instellingen uit de beroepskolom, vertegenwoordigers uit politiek, branches, et cetera. Ook buiten de kaders van de Kwaliteitsagenda en de Werkagenda mbo blijven de onderwijsinstellingen met groen onderwijs elkaar vinden en versterken en richt Aeres MBO zich in het bijzonder op onderzoek, innovatie en continue kwaliteitsverbetering van de programma's.

Samenwerking bestaat ook regionaal. De belangrijkste samenwerkingen van de Friese locaties zijn Het Noorden Leert Door (HNLD) en het Onderwijsakkoord Fryslân (OAF). De belangrijkste samenwerkingen in Flevoland zijn die met andere mbo-scholen. De Gelderse mbo's werken gezamenlijk in het Gelders mbo-overleg.

Intern draagvlak

Aeres MBO bespreekt jaarlijks de voortgang op de kwaliteitsagenda met de directeuren, teamleiders en beleidsmedewerkers. Bij de start van het schooljaar plant Aeres MBO de themabijeenkomsten Kwaliteitsagenda. De OR sluit zich aan bij de bijeenkomst voor de teamleiders. Tijdens deze bijeenkomst licht de betreffende portefeuillehouder de stand van zaken op alle speerpunten toe, waarbij wordt gekeken naar de ambitie, indicatoren en maatregelen.

Verder bespreekt Aeres MBO de voortgang op de kwaliteitsagenda jaarlijks met de CSR en OR. Uit de gesprekken blijkt dat de agenda als beleidsinstrument lastig te begrijpen is voor studenten. De betrokken beleidsmedewerker geeft bij de voorbespreking extra uitleg over de termen ambitie en effect. Deze toevoeging maakt de besprekingspunten begrijpelijker. De betrokken beleidsmedewerker houdt op verzoek van de OR een vragenuurtje met meerdere leden van de OR. Dit wordt, net als de aanwezigheid van OR-leden bij de themabijeenkomst met het locatiemanagement, als erg waardevol ervaren. Naast de formele afstemming met het personeel via de OR haalt het locatiemanagement continu input op bij de teamleden. Het invullen van de schriftelijke evaluatie is het sluitstuk van de bespreking van de voortgang binnen de teams.

Extern draagvlak

Samenwerking is aan de orde van de dag. In principe werkt Aeres samen, als het leidt tot een betere oplossing voor de gehele Aeres Groep. Dus voor samenwerking geldt dat het geen doel is, maar een middel om strategische doelen te realiseren. Op dit moment vindt er waardevolle samenwerking plaats met onder meer brancheorganisaties, andere groene opleiders en het werkveld. De positie die Aeres door de samenwerking creëert zou niet of minder eenvoudig bewerkstelligd kunnen worden zonder samenwerking. Aeres verbindt de kwaliteitsagenda van Aeres MBO 2023-2027 aan het strategisch beleid 2023-2027. Dit zorgt voor draagvlak en de betrokkenheid van belanghebbenden, die betrokken waren in het proces van strategische beleidsvorming. Hierbij is nadrukkelijk contact met ondernemers in de sectoren waarin Aeres actief is. In aanvulling op de gesprekspartners voor het strategisch beleid, zoekt Aeres specifiek voor de kwaliteitsagenda afstemming met voor Aeres MBO relevante

Prioriteit en speerpunt	Almere	Barneveld	Buitenpost	Dronten Tech	Dronten WH	Ede	Emmeloord	Heerenveen	Leeuwarden (incl. L5)	Nijkerk	Sneek	Velp	Totalen
Bevorderen van kansengelijkheid													
Talentontwikkeling - studenteninitiatieven	€ 5.400	€ 13.500	€ 1.080	€ 2.700	€ 19.440	€ 0	€ 11.880	€ 0	€ 34.560	€ 2.160	€ 0	€ 13.500	€ 103.140
Talentontwikkeling - internationaal	€ 9.180	€ 0	€ 3.780	€ 2.160	€ 0	€ 0	€ 10.800	€ 2.160	€ 34.560	€ 0	€ 1.080	€ 3.510	€ 64.530
Passend onderwijs	€ 34.020	€ 562.680	€ 2.700	€ 3.618	€ 47.520	€ 0	€ 75.600	€ 19.170	€ 169.290	€ 11.232	€ 13.500	€ 42.498	€ 982.908
Monitoring uitstroom en nazorg	€ 11.880	€ 16.200	€ 10.260	€ 1.080	€ 2.160	€ 0	€ 10.800	€ 4.320	€ 38.664	€ 9.180	€ 2.700	€ 9.990	€ 109.674
N1-N2	€ 0	€ 34.560	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 4.320	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 49.140
Versterken aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt													
Doorstroom	€ 17.280	€ 44.280	€ 2.700	€ 3.240	€ 0	€ 0	€ 8.100	€ 540	€ 35.640	€ 0	€ 540	€ 3.996	€ 114.156
Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB)	€ 3.240	€ 113.400	€ 4.320	€ 3.618	€ 2.160	€ 6.480	€ 5.508	€ 13.500	€ 175.554	€ 0	€ 6.750	€ 7.020	€ 339.930
Beroepspraktijkvorming (bpv)	€ 38.232	€ 106.380	€ 2.430	€ 4.158	€ 6.480	€ 5.400	€ 7.830	€ 5.940	€ 99.306	€ 17.280	€ 4.590	€ 9.018	€ 308.934
Examinering	€ 18.900	€ 110.808	€ 0	€ 7.020	€ 8.640	€ 6.480	€ 6.048	€ 4.860	€ 43.740	€ 9.990	€ 2.160	€ 13.986	€ 235.062
Leven Lang Ontwikkelen (LLO)	€ 17.280	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.160	€ 0	€ 2.160	€ 0	€ 12.960	€ 0	€ 0	€ 12.000	€ 46.560
Kwaliteit van basisvaardigheden													
Taal	€ 4.860	€ 12.960	€ 1.080	€ 0	€ 4.320	€ 0	€ 22.140	€ 0	€ 8.640	€ 1.620	€ 1.080	€ 3.996	€ 59.616
Rekenen	€ 1.620	€ 6.480	€ 2.160	€ 540	€ 540	€ 0	€ 4.860	€ 2.700	€ 26.514	€ 0	€ 1.620	€ 3.996	€ 49.950
Burgerschap	€ 17.280	€ 40.500	€ 0	€ 0	€ 540	€ 0	€ 2.160	€ 2.700	€ 4.320	€ 0	€ 1.080	€ 1.998	€ 72.738
Toonaangevend groen													
Professionalisering	€ 17.280	€ 69.120	€ 2.160	€ 3.240	€ 6.480	€ 0	€ 64.584	€ 0	€ 354.240	€ 0	€ 0	€ 5.022	€ 521.046
Doorontwikkeling en innovatie	€ 6.480	€ 382.752	€ 0	€ 17.820	€ 24.570	€ 0	€ 14.688	€ 0	€ 104.760	€ 6.480	€ 0	€ 35.262	€ 594.972
Practoraten en onderzoek	€ 7.560	€ 51.840	€ 0	€ 0	€ 22.842	€ 0	€ 35.640	€ 0	€ 18.360	€ 0	€ 0	€ 0	€ 136.242
Duurzaam in denken en doen	€ 2.160	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 5.400	€ 1.350	€ 25.380	€ 0	€ 270	€ 1.728	€ 36.288
Totaal	€ 212.652	€ 1.565.460	€ 34.290	€ 49.194	€ 147.852	€ 18.360	€ 292.518	€ 57.240	€ 1.186.488	€ 57.942	€ 35.370	€ 167.520	€ 3.824.886

partijen, te weten bestuurders van collega-/omliggende instellingen uit de beroepskolom, vertegenwoordigers uit politiek, branches, et cetera. Zo zijn bijvoorbeeld NAJK, de VO-raad, gedeputeerden van de provincies en de LTO betrokken bij het bepalen van de strategische koers. Verder werkt Aeres op instellingsniveau actief samen binnen Groenpact en het CIV Groen. In Groenpact slaan het bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid de handen ineen om het groene kennis- en innovatiesysteem in Nederland verder te versterken. Het CIV Groen is de stichting voor de samenwerking van ondernemers, de groene mbo-onderwijsinstellingen en de overheid op het gebied van praktijkinnovatie, arbeidsmarkt en onderwijsvernieuwing. Daarnaast ontmoeten afgevaardigden van de groene mbo-instellingen elkaar regelmatig om onderling af te stemmen en kennis en ervaring te delen. De focus

Het resultaat is de hieronder gegeven opbouw van de Aeres MBO-KA met de eigen prioriteiten en bijbehorende speerpunten.

3.29 Prioriteit 1: Bevorderen van kansengelijkheid

Aeres MBO stelt in 2023 de nieuwe kwaliteitsagenda op voor de periode van najaar 2023 tot en met 2027. De eerste landelijk vastgestelde prioriteit binnen die agenda is Bevorderen van kansengelijkheid. Hieronder volgen de vier door Aeres MBO gekozen speerpunten en de bijbehorende maatregelen.

3.29.1 Talentontwikkeling

Aeres MBO is al druk bezig met gelijkwaardigheid van mbo- en hbo-studenten. Te weinig locaties maken gebruik van de beschikbare middelen voor excellentieprogramma's. Een werkgroep Talentontwikkeling zou een voorstel doen voor hoe meer studenten baat konden hebben bij een excellentieprogramma. Door capaciteitsgebrek komt deze werkgroep niet tot stand. Aeres MBO zal verder inzetten op deelname aan Skills-/vakwedstrijden en op internationalisering.

Voor Skills werkt Aeres MBO in een aantal gevallen samen met de VHG voor inspiratie en masterclasses. Daarnaast probeert Aeres MBO vanuit de verschillende locaties aan meer Skills-wedstrijden deel te nemen.

De locaties Almere, Barneveld, Buitenpost, Dronten Techniek, Emmeloord en Leeuwarden zetten nadrukkelijk in op internationalisering. Een groot gedeelte van de studenten neemt deel aan projecten, stages, traineeships of buitenlandse excursies. Zo doet bij de locatie Almere circa 75% van de studenten internationale ervaring op tijdens de studie. De locatie Emmeloord werkt voor de bbl-studenten met een uitwisselingsprogramma met een Franse school. Van de locatie Dronten Techniek zijn alle tweedejaarsstudenten naar

binnen de kwaliteitsagenda ligt hierbij op de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt, groeiende personeelstekorten en kansengelijkheid. Ook buiten de kaders van de Kwaliteitsagenda en de Werkagenda mbo blijven de onderwijsinstellingen met groen onderwijs elkaar vinden en versterken en richt Aeres zich in het bijzonder op onderzoek, innovatie en continue kwaliteitsverbetering van de programma's. Er is hierbij sprake van structurele afstemming op verschillende niveaus, zowel op bestuurlijk en directieniveau als op docentenniveau. Daar waar de samenwerkingspartners genoemd worden bij de doelstellingen van de Kwaliteitsagenda zet Aeres de goede samenwerking voort en zoekt zij naar manieren om deze te intensiveren. Uiteraard worden deze partners ook betrokken bij de monitoring van de doelstellingen.

Luxemburg geweest, waarbij er behalve voor persoonlijke ontwikkeling ook aandacht was voor vakinhoudelijke bedrijfsbezoeken. In Heerenveen, Sneek en Velp stellen de teams plannen op om het aantal internationale ervaringen uit te breiden.

Studentinitiatieven (incl. medezeggenschap)

Om de medezeggenschap van studenten te versterken, werft Aeres MBO actief studenten om hen te betrekken bij de Centrale Studentenraad. Dit leidt tot de deelname van studenten van de locaties Velp, Leeuwarden, Barneveld, Almere en Buitenpost. Het betreft studenten van de entree-opleiding en studenten op niveau 2, 3 en 4. In de raad zitten twee studenten van de locatie Buitenpost (vertegenwoordiging Friese locatie niveau 1 en 2) en Leeuwarden.

Naast de inzet op een bredere vertegenwoordiging van studenten, zet Aeres MBO ook in op het vergroten van kennis. Er is een handboek gemaakt voor de lokale studentenraden om rollen, verantwoordelijkheden en taken te verduidelijken. Daarbij is ook aandacht voor de rol en het instemmingsadvies van de lokale raden in de instemming met de vrijwillige studentenbijdrage. In vervolg hierop treft Aeres MBO voorbereidingen voor een Aeres-medezeggenschapsdag voor leden van de lokale en Centrale Studentenraad. Deze dag richt zich op scholing van de leden van de verschillende raden, met als doel de studentenraden beter in hun rol te zetten. Daarnaast ontvangen begeleiders een uitnodiging om deel te nemen aan deze scholing.

Om de rol van de Centrale Studentenraad te versterken, is er veel aandacht voor de wijze waarop onder andere de stafdienst met de leden van de studentenraad communiceert. Bij het aanleveren van stukken, memo's en brieven ligt er om deze reden meer nadruk op het schrijven in studententaal en het neerzetten van een begrijpelijke context. Daarnaast voegt de stafdienst een leeswijzer toe in de agenda die een context biedt voor de Centrale Studentenraad om stukken beter te kunnen begrijpen en daarmee ook beter te kunnen beoordelen. Ook worden verwachtingen voor instemming of adviesfunctie beter uitgesproken.

Resultaten 2024

- Opstart werkgroep om te kijken hoe Aeres MBO een bredere invulling kan geven aan talentontwikkeling. De werkgroep komt in 2025 met een advies.
- Aeres MBO zet versterking studentenraden door.

Internationalisering

Aeres MBO levert een bijdrage aan de internationale ambities van Aeres en onderscheidt zich de afgelopen twintig jaar met een internationaal profiel. De laatste vijftien jaar zijn veel studenten en docenten binnen hun vakdiscipline voor korte of langere tijd in het buitenland geweest voor een stage of een job-shadowing-/consultancy-activiteit. Daardoor ontstaan nieuwe initiatieven die tot nieuwe uitwisselingen leiden en daarmee het netwerk van bedrijven, scholen en overheden wereldwijd professioneel versterken. Iedere locatie stippelt in 2024 een strategie voor internationaal uit. Hiermee wordt de internationale strategie voor het mbo steeds beter meetbaar en is de subsidie beter te verdelen.

In 2024 reizen in totaal 446 mbo-studenten en -medewerkers naar het buitenland. Een groot deel daarvan (393 studenten en 15 docenten) ontvangen daarvoor een ondersteuning in de vorm van een Erasmus+-subsidie. Er gaan veel studenten op eigen kosten naar landen als de Verenigde Staten en Canada.

Het programmahoofd vmbo/mbo ondersteunt de verschillende mbo-locaties bij de ontwikkeling van internationalisering op verschillende terreinen:

- beleidsontwikkeling rond internationalisering;
- bevorderen van internationale mobiliteit van staf en studenten;
- bevorderen van internationalisering in de les.

Het programmahoofd capacity building en consultancy ondersteunt bij:

- Ontwikkeling van, betrokkenheid bij, en indien nodig van management van, capacity-building-projecten;
- Ontwikkeling van internationale LLO activiteiten voor MBO locaties.

Resultaten 2024

- In 2024 realiseert Aeres MBO veel internationale mobiliteit naar landen in en buiten Europa. Sinds 2021 kan zij met de Erasmus+-subsidie mobiliteiten zowel binnen als buiten Europa subsidiëren. In Europa zijn Finland, Zweden, Noorwegen, Spanje en Portugal populair en buiten Europa zijn dat landen als het Verenigd Koninkrijk, Zuid-Afrika, Suriname en China.
- Aeres MBO Dronten, Emmeloord en Barneveld zijn partner in een nieuw Erasmus+ Centre of Vocational Excellence-project. In dit project ligt de focus op climate-smart agriculture (CSA). De komende 4 jaar gaan de locaties werken aan CSA-methodeken die zij gaan integreren in de bestaande curricula. Dit doen ze samen met 23 partners uit Europese landen. Het Agrofoodcluster is partner in dit

project en direct onderdeel voor de samenwerking in het Center of Excellence Nederland.

- Aeres MBO Barneveld is opnieuw partner in een Europees joint skills-project. Na Erasmus+ PLANET (2017-2020), FIELDS (2019-2022) en I-RESTART (2021-2025) volgt nu de goedkeuring van de Blueprint AGRIFOODSKILLS (2024-2028). In alle projecten staat climate-smart agriculture centraal en worden producten ontwikkeld om de curricula en agrarische opleidingen in Europa te ondersteunen met allerhande materialen, trainingen en opdrachten om de transitie naar duurzame landbouw handen en voeten te geven voor de nieuwe generatie.
- Aeres MBO Almere heeft de ambitie om een internationale klas Water te ontwikkelen. De locatie kiest ervoor om deze op te zetten met een mbo-school in Zuid-Afrika. In 2024 valt de keuze op Westcoast College TVET (Western Cape) als strategische partner voor dit initiatief. In 2024 zet de locatie stappen om in eerste instantie klein te beginnen. Begin 2025 is er een eerste projectweek in Zuid-Afrika, waarbij studenten van Westcoast College samenwerken met studenten van Aeres MBO Almere.
- Aeres MBO Buitenpost was partner in een Erasmus+-project met focus op Moldavië. Begin 2024 besluit Aeres MBO Leeuwarden om in samenwerking met ATCI haar rol als partner in dit project handen en voeten te geven. Het thema van het project is work-based learning. Samen met voornamelijk Roemeense partners helpt het project mbo-scholen in de transfer van klassikaal onderwijs naar work-based learning (WBL). In 2024 brengt Aeres MBO een bezoek aan de scholen in Moldavië en begint zij aan de ontwikkeling van online modules Groenteteelt; dit is een van de opdrachten. Ondertussen beginnen ook de (online) trainingen WBL voor docenten.
- Een kleine groep docenten en studenten Paardenhouderij van Aeres MBO Barneveld reist af naar China om een demonstratie paardendressuur te verzorgen. Aeres MBO presenteert zich goed. Het tweede doel van de reis is om gesprekken te voeren over trainingen en opleidingstrajecten. Tot op heden is het vinden van een goed format voor samenwerking lastig.
- De laatste trainingen van het project NUFFIC TMT+ vinden plaats in Zuid-Afrika. Aeres MBO Almere is de trekker van dit succesvolle project. In totaal zijn 98 docenten getraind in tuinbouwtechnieken, inzet van renewable energy in de tuinbouw en slim gebruik van water. Daarnaast bouwt Aeres MBO Almere een grote kas op de campus van een TVET-college, waarin het college doelgerichte praktijktrainingen kan verzorgen.
- Op veel Aeres MBO-locaties ontstaan initiatieven voor excursies, studiereizen en inspiratiereizen binnen en buiten de EU, met name ook voor groepsreizen voor niveau 2-studenten. Aeres MBO Buitenpost en Leeuwarden maken hiervoor inmiddels structurele plannen.
- Aeres MBO ontvangt voor de projectaanvraag KA-1 Erasmus+ (Mobiliteit staf en studenten MBO) het recordbedrag van € 841.000 (projectduur 1,5 jaar). Onze good practice van de afgelopen jaren, de uitrol van de Erasmus+-accreditatie (2021-2027) en innovatieve plannen zijn de basis voor dit resultaat. Zij kan dus in het schooljaar

2024-2025 nog meer studenten en collega's ondersteunen met subsidie.

Plannen 2024-2027

- Verder werken aan (de opbouw van) relaties met het bedrijfsleven, ambassades en landbouwraden om meer LLO-activiteiten en onderwijsprojecten te realiseren.
- Collega's extra stimuleren om internationale trainingen, job shadowing en onderwijs te verzorgen in het buitenland.
- Aangepaste aanvraag van een Erasmus+ COVE-project op het gebied van de pluimveehouderij onderwijs en training. De eerste aanvraag heeft het net niet gehaald.
- Consolidatie menukaarten en internationale strategie vestigingen.

- Overdracht MBO internationaal binnen de nieuwe internationale structuur die Aeres hanteert.
- Doorontwikkelen van internationale klassen (studenten uit Nederland en het buitenland).
- Verder werken aan netwerken in (onder andere) Kenia, Oeganda, Ethiopië, Zuid-Afrika, Indonesië, China, met name ook voor verdere integratie van de blended-learning-strategie en het Aeres Academy International-platform.

Skills-wedstrijden

Onderstaande tabel geeft weer welke locaties deelnemen aan de Skills Heroes-wedstrijden voor studenten van Aeres MBO en andere relevante vakwedstrijden.

Wedstrijden	Locatie(s)	Resultaat 2023	Resultaat 2024
Bloembinder	LWD/VE	6e plaats finale	3e plaats
Hovenier	VE	Nederlands kampioen/	2e en 3e plaats
Etaleur	AL/BA/LWD	Deelname EuroSkills, 3e plaats	-
Diervverzorging	BA/LWD	6e plaats	-
Hippisch	EM/LWD	2e plaats	1e plaats
GGGi	LWD/EM/AL	-	7e plaats

Beurzen voor internationale excellentieprogramma's

Aeres geeft beurzen aan excellente studenten die een internationaal excellentieprogramma volgen, voor bijvoorbeeld het lopen van een bijzondere stage of voor deelname aan wedstrijden.

Om een beeld te geven van het soort beurzen geeft het jaarverslag weer wat de reisdoelen zijn, locaties waar de studenten van afkomstig zijn en de toegekende bedragen voor 2023 tot en met 2027. In de meeste gevallen zijn de kosten

hoger dan het maximale bedrag van de beurs (€ 1.000). De grotere bekendheid van de beurzen bij de onderwijsteams en het verduidelijken van de aanvraagprocedure dragen bij aan meer aanvragen en dat is een succes.

In 2024 komen er geen nieuwe aanmeldingen binnen waarover Aeres MBO kan rapporteren. Wel voert zij veel voorbereidende werkzaamheden uit voor 2025, waarover ze in het volgend jaarverslag kan rapporteren.

Speerpunt bij prioriteit 1: Talentontwikkeling

Nulmeting 2023

Met betrekking tot gelijkwaardigheid is Aeres MBO al druk bezig. Internationalisering en maatwerk vragen nog extra inzet, waarbij ze maatwerk in de vorm van excellentie ziet. De afgelopen jaren zet Aeres MBO met verschillende excellentieprogramma's in op de excellente student. In het kader van het bevorderen van kansengelijkheid wil Aeres MBO internationale mogelijkheden duidelijker aanbieden en deelname aan bijvoorbeeld Skills-wedstrijden uitbreiden naar meer studenten.

Beoogd eindresultaat 2027

- Studentinitiatieven: de uitbreiding van de CSR en zorg dragen voor vertegenwoordigers van zowel alle regio's als alle niveaus.
- Internationalisering: Aeres MBO meet het aantal studenten dat met Erasmus-gelden een buitenlandstage onderneemt.
- Excellentiemogelijkheden:
 - Skills: Aeres MBO meet deelname aan wedstrijden.
 - Internationale excellentie: Aeres MBO meet het aantal studenten dat gebruikmaakt van beurzen.
 - Excellentietrajecten in de opleiding (honoursprogramma's): Aeres MBO evalueert initiatieven en start op vijf locaties nieuwe initiatieven met ingang van het schooljaar 2024-2025.

Speerpunt bij prioriteit 1: Talentontwikkeling		
Maatregelen	Stand van zaken 2024	Verklaring afwijking of opmerkingen
Creëren infrastructuur om studentinitiatieven te ondersteunen en te begeleiden.	Via de CSR (plan convenant MBO, Goed bestuur MBO) en lokale studentenraden. Om de lokale raden in hun kracht te zetten is een handboek opgesteld waarin rollen, taken en instemmingsadvies worden toegelicht. Daarnaast zijn er voorbereidingen voor een scholingsdag voor (lokale) studentenraden. Met als doel studenten structureel te betrekken bij beleidsopgaven die van invloed zijn op de kwaliteit van hun toekomst. Aeres MBO streeft ernaar dat alle locaties werken met een studentenraad die o.a. input geeft op het jaarverslag van de locaties op het gebied van duurzame ontwikkeling.	
Uitbreiden en zichtbaar maken excellentiemogelijkheden.	- Excellentie wordt niet verder verkend. - Het aanbod m.b.t. excellentie is zichtbaar in talentontwikkeling, richting Skills-/vakwedstrijden.	Evaluaties van de huidige programma's in 2025.
Versterken internationalisering	- Geformuleerde doelstellingen t.a.v. internationalisering vanuit MT vmbo en mbo: - leerlingen en studenten ontwikkelen internationale en interculturele competenties; - uitbreiding van het aantal internationaal en intercultureel competente docenten. - Ondersteunen en behouden van de ontwikkeling van de kennis en expertise van professionals in de groene sector; internationaal LLO. - Ontwikkelen van aanbod en verzorgen van internationaal onderwijs, trainingen en cursussen; Consolideren en versterken van kennisontwikkeling door internationale samenwerking en programma's; Kennis brengen. - Kennis halen. - Aeres levert een bijdrage aan een toekomstbestendige, leefbare wereld met eerlijke kansen voor iedereen. - Voorbereidende werkzaamheden in 2024, verdere uitvoering in 2025.	

3.29.2 Passend onderwijs

Aeres MBO biedt passend onderwijs, gericht op persoonlijke begeleiding en onderwijstrajecten binnen de mogelijkheden zoals omschreven in het Basis Ondersteuningsprofiel. Locaties en teams kunnen zelf bepalen of zij meer dan deze basisondersteuning bieden aan alle studenten. Indien dit het geval is, staat dat beschreven in een aanvullend ondersteuningsprofiel per locatie/team.

Er zijn studenten die behoefte hebben aan meer ondersteuning dan de school in de basis aanbiedt. Zij hebben een extra ondersteuningsbehoefte. Afspraken over deze extra ondersteuning maken school en student in een bijlage met ondersteuningsafspraken. Daarin staat welke aanpassingen er zijn in het onderwijsprogramma en in de bpv en wat daarin van de school en van de student (en ouders) verwacht mag worden. Aeres MBO slaat de bijlage met ondersteuningsafspraken op in het studentinformatiesysteem (SIS).

➤ **Aeres MBO vermeldt haar Basis Ondersteuningsprofiel op de website van Aeres MBO. Locatie-specifieke informatie over de geboden ondersteuning staat op de websites van de betreffende locatie.**

De JOB monitor meet het studentenwelzijn aan de hand van het aantal studenten dat 'ja' of 'ja, zeker' antwoordt op de vraag 'Voel je je veilig op school?'. Dit geldt voor 79% van de Aeres-studenten die in 2024 meedoen met de JOB-monitor. Dit is gelijk aan het landelijk gemiddelde.

Vrijwel alle locaties zetten decentrale middelen in voor passend onderwijs, waarbij zij vaak de pedagogische aanpak versterken en maatwerk bieden, individueel of in kleine groepen. Een mooi voorbeeld hiervan is de Multiklas bij de locatie Leeuwarden, een samenwerking met derde- of vierdejaars stagiaires Social Work of pedagogiek. Zij fungeren onder andere als 'maatje' voor de studenten. Doordat het leeftijdsverschil tussen de studenten en de stagiaires niet zo groot is, werkt dit bijzonder goed. Verder

zetten de locaties Barneveld, Buitenpost, Dronten Techniek, Emmeloord, Heerenveen, Sneek en Velp expliciet extra in op de intakeprocedure, om mogelijke ondersteuningsbehoeften vroeg en vlot in kaart te krijgen.

Resultaten

Er vindt drie keer per jaar een overleg plaats tussen alle zorgcoördinatoren binnen Aeres. Deze bijeenkomsten staan in

het teken van kennisuitwisseling. Vanuit het centrale budget zijn er middelen beschikbaar voor deskundigheidsbevordering op gemeenschappelijke onderwerpen.

De gepleegde inspanningen op het gebied van passend onderwijs zijn merkbaar in de lage vsv-cijfers van opleidingen bij Aeres MBO, zie ook § 3.28.3.

Maatregel bij prioriteit 1: Passend onderwijs		
Nulmeting 2023	Voel je je veilig op school? Score 2022: 4,1. 80% van de Aeres MBO studenten voelt zich veilig. Landelijke score: 4,2; landelijk percentage 81%. Aandeel studenten met slechte of zeer slechte mentale gezondheid. Score NPO 2022: 27%, 2023 18%. Landelijke score: 2022: 21%, 2023: 17%.	
Beoogd eindresultaat 2027, indicatoren van Aeres	• Voel je je veilig op school? Resultaten blijven gelijk of stijgen ten opzichte van 2022. • (Zeer) slechte mentale gezondheid: aandeel blijft stabiel of daalt ten opzichte van uitgangspositie (NPO-peiling 2023). • Aeres MBO brengt studenten met ondersteuningsbehoefte die diploma behalen in kaart. • Aeres MBO versterkt de zorgstructuur op locaties. Ze bereikt meer studenten, de ondersteuningsvraag is helder en passend en ze biedt hen daardoor betere begeleiding.	
Maatregelen	Stand van zaken 2024	Verklaring afwijking of opmerkingen
Uitbreiding sociaal veiligheidsplan.	Binnen Aeres zijn een veiligheidscoördinator en een team integrale veiligheid actief. Een SharePoint-omgeving is ingericht waar men protocollen, handelingswijzers en contactpersonen voor de verschillende veiligheidsgebieden kan vinden. Sociale veiligheid is een onderdeel dat binnen de afdeling Onderwijs en Kwaliteit is belegd. Er is een kaderdocument sociale veiligheid met daarin een verwijzing naar alle protocollen op het gebied van sociale veiligheid in het mbo.	Vervolg actie voor 2025: een studenten versie en checklist voor locaties.
Professionalisering ondersteuningsstructuur voor (mogelijk) suïcidale gedachten en vsv.	Landelijke handreikingen rond suïcidepreventie zijn gedeeld met de zorgcoördinatoren. Een themabijeenkomsten op het gebied van mentaal welzijn staat ingepland voor 2025.	
Inzetten op vier thema's verbeteragenda passend onderwijs.	• De vier thema's zijn: de intake, de kwaliteit van de onderwijsteams (scholing), de aansluiting tussen zorg/jeugd/onderwijs en de beroepspraktijkvorming (inclusief de stap naar de arbeidsmarkt) • Er is een Aeres-brede werkgroep passend onderwijs vmbo-mbo. Deze werkgroep richt zich o.a. op de intake; er is een start gemaakt met de evaluatie van het toelatingsbeleid. • Kwaliteit van de onderwijsteams is een locatie-aangelegenheid. De werkgroep draagt wel zorg voor het uitwisselen van goede voorbeelden en intervisie, coördineert en monitort professionaliseringsactiviteiten passend onderwijs, fungeert als klankbord voor beleidsvraagstukken op het gebied van passend onderwijs en organiseert scholingsactiviteiten gericht op de docenten hoe om te gaan met de complexere ondersteuningsvragen. • Aansluiting tussen zorg/jeugd/onderwijs is een regionale aangelegenheid. De werkgroep is bij elkaar geweest, maar vanwege het uitstellen van de wetswijziging 'Van school naar duurzaam werk', is ook de opdracht van de werkgroep vertraagd.	

Maatregel bij prioriteit 1: Passend onderwijs

- Het herinrichten van het begeleidingsvierkant in Eduarte met gebruikershandleiding, zodat alle ondersteuners op de locaties op dezelfde wijze en via de PDCA-cyclus werken. Deze vraag ligt bij het Eduarte-team, het is nog onbekend wanneer dit opgepakt kan worden.
- Daarnaast organiseren locaties een eigen ondersteuningsstructuur op locatie. Locaties wenden hier de lumpsum bekostiging voor aan, maar ook decentrale middelen van de kwaliteitsagenda.
- Deelname aan deskundigheidsbevorderingsactiviteiten wordt (deels) bekostigd door de middelen die voor het speerpunt Professionalisering zijn toegevoegd aan het budget kwaliteitsafspraken.
- Voor het bieden van passend onderwijs binnen grenzen werkt Aeres MBO intensief samen met partners in haar directe omgeving (gemeente en regio). Daarnaast zijn haar locaties actief in regio-overstijgende samenwerkingen.

3.29.3 Monitoring uitstroom en nazorg**Voortijdig schoolverlaten (vsv)**

Het voorkomen van voortijdige schooluitval (voortijdig school verlaten, vsv) is een essentieel onderdeel van het beleid van Aeres MBO.

De definitieve vsv-percentages van Aeres MBO over het schooljaar 2022-2023 (gepubliceerd in 2024) zijn op niveau 2 en 4 onder het landelijk streefpercentage. Op niveau 1 en 3 liggen de cijfers boven het landelijk streefpercentage.

Aeres MBO continueert het lopende beleid en stelt een plan van aanpak op voor niveau 1 en niveau 2, mede gericht op het voorkomen van voortijdig school verlaten. Het lopende beleid richt zich op de hierboven genoemde maatregelen toelatingsbeleid en intake (§ 3.20.3), passend onderwijs (§ 3.28.2), LOB (§ 3.29.2) en het versterken van arbeidsmarkttoetreding (§ 3.29). Daarnaast stemt Aeres MBO locatiespecifieke maatregelen af met de RMC-regio.

De JOB monitor bevat de vraag 'Wat vind je van de begeleiding tijdens je opleiding?' (score tussen 1 en 5) en meet daarmee de ervaren begeleiding in het onderwijs en bij de stap van school naar werk of vervolgopleiding. Aeres-studenten geven in 2024 een score van 3,3 (op een 5-puntsschaal). Dit is gelijk aan de score van 2022 en ligt 0,1 onder het landelijk gemiddelde van 3,4.

De locaties Almere, Barneveld, Buitenpost, Dronten Techniek, Dronten Warmonderhof, Emmeloord, Leeuwarden en Velp wenden de decentrale middelen aan voor monitoring van de uitstroom en voor nazorg. De locaties hebben hierbij zowel de procedures rondom verzuim aangescherpt als meer individuele begeleiding geboden. Door de verbeterde registratie wordt sneller geschakeld naar externe betrokkenen. En door extra uren van medewerkers (vaak zorgcoördinatoren of

teamleiders) waren er meer contactmomenten en maatwerk mogelijk.

Aeres MBO monitort de vsv-cijfers periodiek op zowel centraal als locatieniveau. Daarnaast besteden alle locaties veel aandacht aan het monitoren van en reageren op vroegtijdige signalen van verzuim.

De vsv-cijfers vormen een vast onderwerp tijdens de periodieke voortgangsgesprekken in het kader van de kwaliteitscyclus.

De onderstaande tabel geeft de definitieve vsv-percentages van de schooljaren 2020-2021 tot en met 2022-2023 voor heel Aeres MBO.

Vsv-percentages schooljaren 2020-2021 tot en met 2022-2023 Aeres MBO							
	2020-2021		2021-2022		2022-2023		
	% vsv	Prestatie-norm	% vsv	Prestatie-norm	% vsv	Prestatie-norm	Landelijke VSV
Mbo-niveau 1	14,3%	22,80%	11,11%	22,6%	24,32%	22,4%	24,22%
Mbo-niveau 2	6,2%	9,71%	9,97%	9,58%	9,14%	9,45%	11,36%
Mbo-niveau 3	3,1%	3,99%	3,14%	3,89%	4,51%	3,8%	5,39%
Mbo-niveau 4	2,5%	3,34%	2,45%	3,25%	2,7%	3,17%	4,53%

Bron: digitaal verzuimloket, definitieve rapportage komt van de website.

Nazorg

Zie ook § 3.23.2 Aanvullende subsidies.

Met betrekking tot nazorg zet Aeres MBO in op matching op werk en stage, toeleiding naar stage of (leer)bedrijf in kansrijke sectoren, exitgesprekken na diplomering en maatwerkbegeleiding richting werk afhankelijk van de behoefte van de student.

Het startersresultaat van de vier opleidingen uit de nulmeting stijgt in drie gevallen behoorlijk. Voeding niveau 4 stijgt van 0,59 naar 0,83, Bloem, groen en styling niveau 2 van 0,64 naar 0,91 en Bloem, groen en styling niveau 4 van 0,71 naar 0,86. Bloem, groen en styling niveau 3 is licht gedaald van 0,72 naar 0,71.

Een aantal locaties besteedt extra aandacht aan het alumnibeleid. Bij de locatie Emmeloord heeft de decaan contact met alle studenten en andere onderwijsinstellingen. In

het schooljaar 2025-2026 zal het alumnibeleid worden herzien in het kader van opvolging voor LLO. Aeres MBO Leeuwarden brengt alle alumnistudenten in kaart, waardoor er meer zicht is op studenten die doorstromen naar het hbo. In de locatie Velp sluit de decaan aan bij de groene regiobijeenkomsten rondom alumnibeleid, hier wordt een gezamenlijk plan van aanpak ontwikkeld.

De locatie Dronten Techniek had in het schooljaar 2023-2024 nog geen uitstroomklas. Vanaf het schooljaar 2025-2026 wordt gewerkt volgens dezelfde werkwijze als die van de locatie Emmeloord.

Aeres MBO biedt nazorg aan kwetsbare studenten voor wat betreft de doorstroom richting de arbeidsmarkt. Hiervoor gebruikt zij subsidie uit de landelijke Subsidieregeling nazorg mbo 2022/2024 en 2023/2025. Ze zet daarmee extra begeleidingsgesprekken en een jobcoach in.

Maatregel bij prioriteit 1: Monitoring uitstroom en nazorg		
Nulmeting 2023	Vsv schooljaar 2021-2022: zie bovenstaande tabel. Startersresultaat staat in bijlage 7, tabel 5.	
Beoogd eindresultaat 2027	- Aeres MBO streeft naar een zo laag mogelijk percentage vsv'ers. Gezien de huidige lage scores zal zij inzetten op het stabiel houden van deze scores in 2023 tot 2027. - Aeres MBO heeft zicht en grip op geoorloofd verzuim. - Aeres MBO wil alle studenten met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt beter toerusten met praktijkervaringen. Gezien de huidige scores zal zij inzetten op het stabiliseren van deze scores. - Gediplomeerde uitstroom vindt binnen een redelijke termijn betaald werk en weet zich hierbij gesteund door Aeres MBO. - Studententevredenheid begeleiding (JOB-monitor) blijft stabiel of verbetert. Aeres MBO analyseert en monitort het startersresultaat met betrekking tot bovengenoemde opleidingen. - Aeres MBO biedt trajecten Maatschappelijke Diensttijd (MDT) en oriëntatietrajecten aan voor studenten die dreigen voortijdig uit te vallen. - Aeres MBO voert het alumnibeleid uit. Studenten zijn na een/twee jaar nog steeds in beeld en er is mail- of telefonisch contact met hen. Het aantal tussentijdse uitstromers zonder vervolgstudie of werk neemt af. Daarnaast zijn de eerste ongediplomeerde studenten/vsv'ers weer terug naar (een) school.	
Maatregelen	Stand van zaken 2024	Verklaring afwijking of opmerkingen
Vernieuwen handboeken en procedures.	Aeres heeft in 2023 een handboek praktijkleren in de derde leerweg ontwikkeld, gericht op het begeleiden van kwetsbare (jonge) mensen naar onderwijs. In het schooljaar 2023-2024 zijn de opgedane ervaringen verzameld en verwerkt.	

Maatregel bij prioriteit 1: Monitoring uitstroom en nazorg

Verkennen inzet jobcoaches.	Op een aantal locaties wordt jobcoaching ingezet. Mede vanuit pilots gericht op arbeidsmarkttoetreding uit de vorige KA van Aeres, maar ook uit de subsidietrajecten op het gebied van begeleiding en nazorg mbo. Deze initiatieven zijn in het schooljaar 2023-2024 geëvalueerd en verwerkt in handboeken.	
Monitoren aanwezigheid.	De benadering van aanwezigheid op school en schoolverzuim volgens de piramide van Kearney volgen en passende inzet per groep inzetten.	
Opstellen alumni beleid voor monitoring nazorg.	Het volgen van (kwetsbare) studenten die uitstromen of uitvallen wordt opgepakt door de werkgroep begeleiding en nazorg mbo.	Verdere uitwerking volgt in 2025.
Nazorg borgen.	Het wetsvoorstel Van school naar duurzaam werk is uitgesteld en zal naar verwachting 1 januari 2026 in werking treden. Het doel van dit wetsvoorstel is om jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt de juiste begeleiding en ondersteuning te geven richting economische zelfstandigheid. Dit wordt primair regionaal opgepakt. De ervaringen uit de lopende pilots en subsidietrajecten worden gebruikt bij het opstellen van de koers voor na 2026. Hiervoor is een werkgroep ingericht met centrale middelen.	Verdere uitwerking volgt in 2025

3.29.4 N1-N2

De Friese locaties van Aeres werken de afgelopen jaren volgens het unieke concept PAS-groen (Praktijk, Arbeid, Scholing in de groene sector). De relatie tussen het leren in de praktijk, het leren op school en het leren tijdens stages en de coachende rol die de docenten hierbij vervullen, zijn sterke punten die Aeres op meer locaties wil uitrollen. Daarmee heeft Aeres een aparte positionering of een apart concept voor niveau 1- en 2-opleidingen (N1 en N2). Meer sterke punten zijn de coachende rol van de docenten, de regionale binding en de begeleiding naar werk.

Aeres heeft een projectgroep N1-N2 die zich richt op het definiëren van gezamenlijke Aeres-doelstellingen:

- Het belang van groen voor de lerende versterken (onderwijs en arbeidsmarkt).
- Goede vakmensen afleveren of goed op het vervolgonderwijs voorbereide jongeren.
- Meer studenten behouden in onderwijs en laten doorstromen vanuit het vmbo.

- Samenwerking over N1-N2-concept tussen alle Aeres-locaties versterken.
- Verspreiden van het N1-N2-concept over alle Aeres-locaties.
- Lerenden als volwaardig zien, verschillen benutten en meerwaarde zien van het individu (maatschappelijke verantwoordelijkheid).
- Bestrijden van kansenongelijkheid.

De cijfers voor het arbeidsmarktrendement van N1-bol-studenten ontbreken als gevolg van de fusie met Nordwin. Voor N2 bbl behaalt Aeres een arbeidsmarktrendement van 67% tegenover 61% landelijk. Voor het arbeidsmarktrendement van zowel bol- (52%) als bbl-studenten (64%) scoort Aeres lager dan de landelijke gemiddeldes van 59% en 82%.

De locaties Buitenpost, Emmeloord, Leeuwarden en Velp zetten decentrale middelen in voor extra begeleiding voor niveau 1- en niveau 2-studenten. Zo past de locatie Velp het rooster aan.

De locatie Dronten Techniek bood in het schooljaar 2023-2024 nog niveau 2-opleiding aan. Vanaf het schooljaar 2025-2026 participeert de locatie ook in de projectgroep N1-N2.

Maatregel bij prioriteit 1: N1-N2		
Nulmeting 2023	De tevredenheid over onderwijs en begeleiding van niveau 2-studenten vraagt om lichte verbetering om tot de eigen Aeres-norm te komen. Het aandeel vsv'ers van niveau 2 ligt net boven de streefnorm van OCW. De aansluiting op de arbeidsmarkt van niveau 2-studenten ligt net onder de streefnorm, maar in lijn met het landelijk domein. De Friese Aeres-locaties hebben jarenlange ervaring met het succesvol aanbieden van entree- en niveau 2-opleidingen. Deze werkwijze voor N1-N2 verstevigt Aeres MBO de komende periode en zij rolt deze uit over de Aeres-locaties Velp, Nijkerk en Lelystad.	
Beoogd eindresultaat 2027, indicatoren Aeres	• Percentage vsv'ers N1 en N2 blijft stabiel of daalt in 2025 en 2027 ten opzichte van de uitgangssituatie. • Aeres ziet het als haar maatschappelijke verantwoordelijkheid om de lerende als volwaardig te zien, verschillen te benutten en de meerwaarde te zien van elk individu. Kansenongelijkheid neemt hierdoor af. • Doelen van de projectgroep: - Aeres MBO verstevigt het Friese concept N1-N2 en rolt het uit over de Aeres-locaties Almere, Velp, Nijkerk en Lelystad. - Samenwerking met N1-N2 tussen Aeres-locaties. - Meer studenten behouden in het onderwijs en laten doorstromen vanuit vmbo. - Het afleveren van goede vakmensen of goed voorbereide jongeren voor vervolgonderwijs. - Het verstevigen van de inzet op kleinere klassen, extra begeleiding in het onderwijs/bpv, goede voorbereiding op de overstap naar de arbeidsmarkt en het continueren van de bestaande vsv-aanpak. Aangevuld met het faciliteren en begeleiden van de terugkeer naar school en nazorg bieden aan studenten die dat nodig hebben.	
Maatregelen	Stand van zaken 2024	Verklaring afwijking of opmerkingen
Extra inzet op niveau 2.	• Aeres MBO zet momenteel specifiek voor niveau 2 in op kleinere klassen, extra begeleiding in het onderwijs/bpv, goede voorbereiding op de overstap naar de arbeidsmarkt en het continueren van de bestaande vsv-aanpak.	Aeres MBO zet nog in op het faciliteren en begeleiden van de terugkeer naar school en nazorg.
Projectgroep N1-N2.	• Start van een projectgroep N1-N2 met afvaardiging vanuit de Friese locaties en Velp. • In december 2023 is er een handboek N1-N2 opgeleverd, waar vanaf 2024 mee wordt gewerkt. • Formatie van een Aeres-brede projectgroep N1-N2 met een projectleider, beleidsadviseur O&K en vertegenwoordigers vanuit de locaties Buitenpost, Heerenveen, Sneek, Leeuwarden, Almere, Velp, Barneveld, Emmeloord en Nijkerk. • Er is een projectplan N1-N2 opgesteld met hierin de volgende thema's: 1. Ontwikkeling van een visie, kaders en uitgangspunten voor N1- en N2-opleidingen. 2. Versterken van het onderwijs, in samenwerking met locaties en programmamanagers. 3. Versterken van begeleiding en ondersteuning. 4. Versterken van de samenwerking met het werkveld. 5. Netwerken en professionalisering. Oplevering van het document Toonaangevend onderwijs bij Aeres op N1 en N2: visie, kaders, uitgangspunten.	In de loop van 2025 worden de overige thema's uitgewerkt, wat in juli 2025 zal leiden tot een doorontwikkeling van het Handboek N1-N2.
Deelname aan het experiment van een domeinoverstijgend oriëntatieprogramma dat door OCW mogelijk zal worden gemaakt.	Vanuit de N1-N2-locaties is er grote belangstelling voor dit oriëntatieprogramma. Het blijkt echter niet passend voor Aeres, omdat Aeres in één domein opleidt, namelijk voedsel, natuur en leefomgeving.	Geen deelname.

3.30 Prioriteit 2: Versterken aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

Aeres MBO stelt in 2024 de nieuwe Kwaliteitsagenda op voor de periode van najaar 2023 tot en met 2027. De tweede, landelijke vastgestelde, prioriteit binnen die agenda is Versterken aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Hieronder volgen de door Aeres MBO gekozen speerpunten en maatregelen.

3.30.1 Doorstroom

Vanwege het in huis hebben van de hele beroepskolom, van PrO tot hbo, kan Aeres combinaties maken die bijdragen aan goed toegeruste groene locaties en aan de onderwijskwaliteit. Daarmee onderscheidt Aeres zich van andere instellingen. Aeres vindt het belangrijk om bij te dragen aan soepele overgangen in de groene beroepskolom zodat het aandeel doorstroom stijgt.

Resultaten 2024

Het programmteam Doorstroom krijgt een andere rol en fungeert inmiddels als stuurgroep. Doorstroomaantallen vmbo-mbo-hbo blijken nauwelijks te beïnvloeden. Wat wel goed werkt, is het project doorstroom mbo-hbo. Daarom zet Aeres hier verder op in.

De kerngroep doorstroom mbo-hbo organiseert twee doorstroombdagen, waarop docenten mbo en hbo elkaar (beter) leren kennen en de vakinhoud op verschillende vakgebieden (Nederlands, Engels, scheikunde en LOB) met elkaar bespreken om zodoende samen te werken aan concrete doelstellingen per vakgebied om de overgang mbo-hbo te versoepelen voor studenten binnen Aeres.

Het startersresultaat voor het eerste jaar mbo laat een wisselend beeld zien. De score voor Hoefsmederij niveau 3 daalt van 0,86 naar 0,77 (voorlopige score), de landelijke score is 0,89. De score voor Paardensport en -houderij niveau 3 daalt van 0,78 naar 0,69. Dit is echter wel hoger dan de landelijke score van 0,64. De score voor de opleidingen Paardensport en -houderij niveau 4, Voeding niveau 2 en Voeding niveau 4 laten een mooie verbetering zien. Paardensport en -houderij niveau 4 stijgt van 0,75 naar 0,83. Dit ligt ook boven de landelijke score van 0,75. Voeding niveau 2 stijgt van 0,69 naar 0,71, waarbij de landelijke score 0,76 is. Voeding niveau 4 stijgt van 0,59 naar 0,83, waarbij de landelijke score 0,83 is.

Het startersresultaat voor het eerste jaar hbo laat een positieve ontwikkeling zien voor de opleidingen Paardensport en

-houderij (van 0,67 in 2020/2021 naar 0,88 in 2021/2022) en Agro, productie en handel (van 0,74 in 2020/2021 naar 0,80 in 2021/2022).

Het percentage gediplomeerden dat een jaar na afstuderen werkzaam is in een baan in een zelfde of verwante richting als de beroepsopleiding, van beroepsopleidingen die nodig zijn voor de maatschappelijke opgaven in de regio, laat bij de programma's Advies en onderzoek leefomgeving, Bloem, groen en styling, Paardensport en -houderij en Voeding een daling zien. Bij de opleidingen Agro productie, handel en technologie, Dierverzorging en Groene ruimte is er juist een stijging te zien.

Verschillende locaties zetten in op zowel de doorstroom vmbo-mbo als de doorstroom mbo-hbo. Zo organiseert de locatie Buitenpost vpdagen voor vmbo-studenten, zowel voor de eigen locatie als voor de omringende vmbo-scholen. Bij de locatie Velp heeft het Doorstroomteam elke tien weken een overleg waarbij plannen gemaakt worden met betrekking tot de uitwisseling vmbo-mbo om de interne doorstroom te vergroten. De locatie Almere werkt zowel aan de verticale doorstroom van het vmbo naar het mbo als aan die van het mbo naar het hbo. Zij werkt binnen de vmbo-mbo-doorstroom aan een drietal projecten: de vakmanschapsroute en de versterking van de vakleerlijnen vmbo-mbo. De doorstroomroute van Het Groene Lyceum bouwt de locatie af. De locatie Leeuwarden start vanaf het schooljaar 2023-2024 met Het Groene Lyceum (HGL). Door het opzetten van een groen lyceum met het vmbo en mbo van Aeres in het noorden van het land wil Aeres praktisch ingestelde havo+-leerlingen een plek geven om zich te ontwikkelen binnen de groene sector. Doelstelling van het project is dat er een compleet onderwijsprogramma (5 á 6 leerjaren) ligt voor de praktische havigist. Inmiddels is Aeres MBO in het schooljaar 2024-2025 gestart met een kleine klas waarbij Leren voor Duurzame Ontwikkeling (LvDO) centraal staat.

Aeres MBO biedt nazorg aan kwetsbare studenten voor wat betreft de doorstroom richting de arbeidsmarkt. Hiervoor gebruikt zij subsidie uit de landelijke Subsidieregeling nazorg mbo 2022/2024 en 2023/2025. Ze zet daarmee extra begeleidingsgesprekken en een jobcoach in.

Plannen 2024 en verder

De kerngroep doorstroom mbo-hbo zet de komende jaren in op soepele en efficiënte doorlopende leerlijnen binnen Aeres. Hiervoor organiseert zij docentendagen voor mbo- en hbo-docenten van de vakgebieden Nederlands, scheikunde en rekenen en op het gebied van mentoraat/studieloopbaanbegeleiding.

Maatregel bij prioriteit 2: Doorstroom		
Nulmeting 2023	Aeres vindt het belangrijk om bij de dragen aan soepele overgangen in de groene beroepskolom zodat het aandeel doorstroom stijgt. Uit de meest recente cijfers blijkt dat er sprake is van een stabilisatie of toename van de doorstroom. Het eerstejaarssucces stijgt. Daarom continueert Aeres haar inspanningen met betrekking tot de aandacht voor doorstroomprojecten en de verkenning naar kansrijke initiatieven vanuit het Aeres-brede programmteam. Zie ook bijlage 7, tabel 7a t/m b.	
Beoogd eindresultaat 2027, indicatoren Aeres	• Intensivering van de aandacht voor doorstroomprojecten. • Startersresultaat blijft stabiel of verbetert ten opzichte van de uitgangssituatie. • Algemene doorstroom is voldoende, de interne doorstroom kan verbeteren, maar dit betreft ook individuele keuzes van studenten. • Verkenning naar kansrijke initiatieven vanuit het Aeres-brede programmteam.	
Maatregelen	Stand van zaken 2024	Verklaring afwijking of opmerkingen
Aansluiting tussen onderwijsinstellingen versterken.	De stuurgroep Doorstroom komt vier keer per jaar bijeen en richt zich op de volgende doelstellingen: • Blijvende samenwerking en afstemming mbo- en hbo-docenten, oa door organisatie van docentendag doorstroom. • Bevorderen soepele doorstroom Aeres MBO naar Aeres Hogeschool d.m.v organiseren zomercursussen. • Verbeteren eerstejaarssucces van studenten die van het mbo doorstromen naar het hbo. Gezien de geografische spreiding is het niet realistisch om met alle hbo-instellingen waar onze studenten naar uitstromen afspraken of afstemming te zoeken. Aeres kiest er dan ook voor om te focussen op het eigen hbo, Aeres Hogeschool.	

3.30.2 Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB)

LOB is een belangrijk instrument in het begeleiden van studenten bij het maken van studie- en loopbaankeuzes, het ontwikkelen van een eigen identiteit en het bevorderen van de doorstroom binnen de beroepskolom. Aeres MBO stelt een visie en plan van aanpak LOB vast. Locaties inventariseren de LOB-activiteiten in de verschillende leerjaren op hun locatie en brengen deze in kaart. Daarnaast werken de locaties aan een plan van aanpak LOB voor de eigen locatie. Schoolcoaches LOB zijn getraind door een gespecialiseerd trainer. Zij kunnen worden ingezet door de locaties om hen te trainen (train-de-trainerprincipe). De studieloopbaanbegeleiders van alle locaties komen in 2024 twee keer bijeen om kennis en good practices uit te wisselen. De mentor of studieloopbaanbegeleider van iedere Aeres MBO-student voert gedurende de opleiding in ieder leerjaar minimaal twee LOB-gesprekken met hem of haar.

De JOB monitor meet de mate waarin studenten een weloverwogen keuze maken voor een kansrijk beroep passend bij hun interesses, talenten en capaciteiten. Op de vraag 'Na de opleiding moet je kiezen: verder leren of gaan werken. Hoe helpt je school je bij deze keuze?' geven Aeres-studenten in 2024 gemiddeld een score van 3,0 (op een vijf puntsschaal). Dit is 0,1 lager dan de landelijke totaalscore van 3,1. De scores verschillen per niveau. Zo daalt de score voor niveau 1 van een

3,5 naar een 3,0. Voor niveau 2, 3 en 4 is juist een stijging te zien, voor niveau 2 van 3,2 naar 3,3, voor niveau 3 van 3,0 naar 3,2 en voor niveau 4 van 3,0 naar 3,3.

De cijfers van de instroom van studenten in beroepsopleidingen die nodig zijn voor de maatschappelijke opgaven in de regio laten een overwegend positief beeld zien. De opleidingen Hoefsmederij, Paardensport en -houderij, Advies en onderzoek leefomgeving, Dierverzorging en Groene ruimte ontvangen in het schooljaar 2023-2024 meer nieuwe studenten dan in het schooljaar 2022-2023. De instroom van studenten voor Agro productie, handel en technologie is behoorlijk, met 411 nieuwe inschrijvingen. Toch ligt dit aantal licht lager dan de 420 nieuwe inschrijvingen in het schooljaar 2022-2023. Ook voor de opleidingen Voeding en Bloem, groen en styling daalt het aantal nieuwe inschrijvingen ten opzichte van het schooljaar 2022-2023.

De meeste locaties wenden de decentrale middelen aan voor extra inzet op LOB; hierbij is veelal sprake van een locatiespecifieke inzet. De locatie Barneveld organiseert de Green Barney Week: een week vol met diverse vakoverstijgende activiteiten waarbij studenten deelnemen aan verschillende ontwikkelgebieden. De locatie Emmeloord past het LOB-programma van klas 3 aan. De examenklassen krijgen nu in het schooljaar 2025-2026 een LOB-programma aangeboden in het kader van doorstroom, arbeid en LLO. De locatie Leeuwarden zet de middelen zowel intern als

extern in. Zo heeft de locatie jaarlijks een studiedag gericht op LOB en onderwijs en hebben het studentenadviespunt (STAP) en Onderwijs & LOB-regisseurs drie keer per jaar een overleg om onderwijs en LOB goed te integreren. Verder vertegenwoordigt de LOB-coördinator Aeres MBO Leeuwarden in een regionaal overlegteam LOB. Dit is een regionale groep decanen en LOB-voortrekkers, met als doel samen te werken op het gebied van LOB. Het overleg binnen de regio over LOB is zinvol. De samenwerking loopt nu twee jaar samen, de korte lijntjes werken goed en er zijn stappen gezet om elkaars expertise te delen en de achterban te informeren. De locatie Velp koppelt de LOB-coach en de zorgcoördinator aan elkaar. Dit pakt zeer positief uit. Het LOB-programma wordt jaarlijks bijgesteld op basis van vraagstukken uit de diverse vakgroepen en er vindt elke acht weken een mentorenoverleg plaats. Dit overleg heeft als doel om de mentoren hun ervaringen met de LOB-opdrachten te

laten delen en zij kunnen hulpvragen stellen als ze vastlopen met bepaalde opdrachten en/of groepen studenten. Het LOB-programma sluit goed aan bij de landelijke kaders en richtlijnen.

Resultaten 2024

- Er zijn twee bijeenkomsten voor de studieloopbaanbegeleiders van alle locaties, waar zij goed practices en kennis uitwisselen en waar is gewezen op de gezamenlijke visie en het plan van aanpak voor LOB.
- Locaties voeren een inventarisatie uit van de lopende LOB-activiteiten op hun locatie en stellen een plan van aanpak LOB voor hun locatie op.
- Schoolcoaches zijn getraind door een gespecialiseerd trainer en kunnen worden Aeres breed worden ingezet (train de trainer).

Maatregel bij prioriteit 2: Loopbaanoriëntatie en begeleiding (LOB)

Nulmeting 2023	• De doelmatigheid van het aanbod van opleidingen is regionaal afgestemd. • De Aeres-brede visie op LOB is gereed. Voor het fundament gebruikt Aeres MBO de bouwstenen pedagogiek en didactiek, curriculum, omgeving, professionele ontwikkeling en gebouw en bedrijfsvoering; een benadering volgens de WSA. Aan de hand van de visie werkt de school een plan van aanpak in globale lijnen uit. Met de WSA werkt Aeres aan duurzame ontwikkeling richting toekomstbestendig onderwijs. Het raamwerk helpt om onderwijsontwikkeling op een integrale manier te benaderen, waarbij zowel aandacht is voor het curriculum en competenties van de docent, als voor gebouw, bedrijfsvoering en leeromgeving. • Verder starten er een aantal locaties met een breed oriëntatiejaar, zodat studenten zich een goed beeld kunnen vormen van de verschillende opleidingen. • Aandeel studenten met positief oordeel over LOB: totaal Aeres: 30% (gem 3,5); totaal landelijk: 33% (gem 3,1). Niveau 1: 3,5, niveau 2: 3,2, niveau 3: 3,0, niveau 4: 3,0 (JOB-monitor).
Beoogd eindresultaat 2027	• Aantal (huidige) studenten dat positief is over de hulp van school bij de keuze over verder leren of werken in de JOB-monitor stijgt tot minimaal de Aeres-norm (3,5) in 2024 en 2026. • Formuleren heldere Aeres-visie op LOB/LLO. Deze visie zit in het DNA van alle Aeres-medewerkers. De Aeres-visie vormt een leidraad voor de inrichting van de loopbaanlijn op elk locatie. • LOB is intern verankerd in het curriculum (tijdlijn per leerjaar). Reflectie is een vast onderdeel van alle activiteiten die Aeres MBO aanbiedt. Zij doet daarmee recht aan de loopbaanontwikkeling van de student, door op de vervolgopleiding ruimte te geven aan zijn loopbaanportfolio bij de kennismaking. • Bij doorlopende leerlijnen vmbo-mbo-hbo werkt Aeres met één loopbaanportfolio. • Er is een professionaliseringsplan en -aanbod voor alle medewerkers. Medewerkers maken een loopbaanplan (POP) vanuit de eigen leervraag, Aeres biedt maatwerk. • De Groene Veranderaar is zichtbaar in alle communicatie intern en extern. Visie komt terug. Studenten hebben een actieve rol. • Aeres MBO geeft studenten zorg en aandacht, bevordert hun zelfstandigheid en daagt ze uit om een succes van hun mbo-opleiding te maken, zodat ze daarna door kunnen stromen naar een vervolgopleiding of een baan die past bij hun ambities en talenten. De ambities van Aeres MBO zijn dan ook: • In 2027 staat er een loopbaanlijn vmbo-mbo-hbo, die gestuurd wordt door het toekomstperspectief van de student. • In 2027 maakt iedere student een loopbaanportfolio, dat centraal staat tijdens het welkomstgesprek (voormalige intakegesprek). • In 2027 zijn Aeres MBO-studenten succesvol op het hbo, ook bij niet-verwant doorstromen.

Maatregel bij prioriteit 2: Loopbaanoriëntatie en begeleiding (LOB)		
Maatregelen	Stand van zaken 2024	Verklaring afwijking of opmerkingen
Investeren in extra capaciteit en kwaliteit LOB, met name voor opleidingen verbonden met de maatschappelijke opgaven.	- In het kader van professionalisering is er een training georganiseerd voor schoolcoaches LOB, verzorgd door een specialist van de Loopbaangroep. In deze training komen diverse zaken aan de orde: - Praktisch toepassen van loopbaancompetenties in gesprekken. - Reflecteren met en activeren van collega's. - Werken vanuit je eigen missie en de missie van je organisatie, naar toekomstgericht onderwijs. - Bevorderen van de deskundigheid van anderen door coaching o.b.v. filmopnames van loopbaangesprekken. - Er is veel tijd en geld geïnvesteerd in deze groep schoolcoaches. De vraag is hoe Aeres deze mensen in hun kracht kan zetten en een volgende stap kan laten zetten. Het is de bedoeling om een voorstel hiervoor in te brengen in het MT.	
Deelnemen experiment domein overstijgend oriëntatieprogramma dat OCW mogelijk zal maken.	De oriëntatieprogramma's van OCW passen Aeres niet, daarom zijn de studenten niet ingeschreven op het domeinoverstijgende oriëntatieprogramma. Aeres werkt wel aan het voorkomen van de keuze voor een verkeerd beroepsveld en aan het geven van een breder perspectief binnen de sector dier. Aeres werkt ook met eigen oriëntatieprogramma's, waarbij studenten van verschillende opleidingen het eerste jaar bij elkaar in één klas zitten.	Geen deelname
Inrichten projectgroep LOB.	- Er is een plan van aanpak opgesteld, een visie op LOB geformuleerd en locaties hebben de opdracht gekregen om aan de hand van een inventarisatie-instrument alle LOB-activiteiten per leerjaar in kaart te brengen. - Aeres is bezig met een LO-app vanuit een O&I Fonds. Deze is op dit moment in ontwikkeling en wordt eerst getest op een aantal vmbo-scholen. De werkgroep richt zich verder op: - PLG-groepen opzetten. - Verbinding zoeken tussen stagehandboek en LOB. - Handvatten stagebegeleider: 360 graden meting. - Reflectieformulier opstellen/ instrument zoeken; Pilot Cum Laude om het digitaal portfolio te verkennen.	

3.30.3 Beroepspraktijkvorming (bpv) en examinering

Beroepspraktijkvorming

Aeres staat voor kwaliteit van het primaire proces van onderwijs en bpv. Het is van belang het aantal gecertificeerde leerbedrijven op peil te houden, hierbij rekening houdend met de krimp van agrarische bedrijven; er is verbreding nodig in de periferie van het kwalificatiedossier en de vakrichtingen. Aeres richt een meldpunt voor stagediscriminatie op. De inrichting hiervan is gereed. Daarnaast is de werkgroep bpv, bestaande uit vier mensen, bezig met de verdere invoering van het Stagepact MBO 2023-2027. De werkgroep richt zich ook op het versterken/intensiveren van de begeleiding tijdens bpv, stagematching en professionalisering van de bpv (uitwisseling,

afstemming, intervisie). In 2024 richt de werkgroep zich op het versterken van de begeleiding tijdens de bpv, start de pilot Stagematching in Almere en worden voorbereidingen getroffen voor eenzelfde pilot in Velp.

De tevredenheid over de stagebegeleiding is positief. Aeres MBO scoort vanuit de praktijkopleiders een 7,7 (7,5 landelijk gemiddelde). Vanuit de studenten scoort ze een 8,4 (8,5 landelijk gemiddelde) in de eindbeoordeling.

Resultaten

- Oprichting en monitoring meldpunt stagediscriminatie.
- Start pilot Stagematching Almere en Velp.
- Vaststelling sociale norm.

De scores van de JOB-monitor met betrekking tot bpv blijven stabiel. In 2024 geeft 27% van de bol-studenten aan dat Aeres hen goed of heel goed heeft begeleid tijdens de stage/bpv, ten opzichte van 29% in 2022. De landelijke score daalt van 36% naar 35%. Verder geeft 73% van de bol-studenten aan dat het leerbedrijf hen goed of heel goed heeft begeleid tijdens de stage/bpv, tegenover 72% in 2022. De landelijke scores zijn licht gedaald, van 64% in 2022 naar 63% in 2024. Ook de bbl-studenten blijven stabiel positief, 74% geeft aan dat het leerbedrijf hen goed of heel goed heeft begeleid tijdens de stage/bpv. Dit is gelijk aan 2022. Landelijk is er een lichte daling van 70% in 2022 naar 69% in 2024.

De meeste locaties wenden de decentrale middelen aan voor extra inzet voor bpv. De locaties Almere, Dronten Techniek, Leeuwarden, Nijkerk en Velp versterken hiermee de samenwerking met het bedrijfsleven. Zo organiseren zij gastlessen, bedrijfsbezoeken, docentenstages, workshops en andere projecten. De locaties zijn tevreden met de goede contacten, door de regelmatige overlegmomenten zijn de lijntjes kort. De aanpak verschilt per locatie. Zo werkt de locatie Velp met een bpv-nieuwsbrief die drie keer per jaar verschijnt, en waarin sinds dit jaar ook een artikel staat waarin een praktijkopleider ervaringen deelt. Bij de locatie Leeuwarden werkt elk team met een sectorraad/bedrijfsadviesraad. Hierin komen met enige regelmaat het bedrijfsleven en onderwijs samen om ontwikkelingen door te nemen in zowel het onderwijs als het bedrijfsleven, wat kan leiden tot herontwikkeling van het curriculum of het maken van afspraken. Daarnaast werken veel opleidingen samen met het bedrijfsleven in de vorm van regioleren, zodat studenten kunnen werken aan authentieke opdrachten samen met het bedrijfsleven.

De locaties Barneveld, Dronten Warmonderhof, Emmeloord, Heerenveen, Sneek en Velp zetten intern extra in op bijvoorbeeld de begeleiding van studenten of het versterken van de processen. De bpv-coördinator veehouderij van de locatie Emmeloord neemt in het kader van het Stagepact zitting in de centrale bpv-werkgroep. Het doel is om het Stagepact uit te werken voor de Aeres-locaties en intern de andere bpv-coördinatoren te begeleiden bij de uitwerking van het Stagepact.

Examinering

De algemene informatie over en de ontwikkeling van de examinering staat in § 3.23. Examenprocessen in control. Hier beperkt Aeres MBO zich tot de zaken die verband houden met de KA.

Aeres MBO heeft vertegenwoordiging in alle gremia van de Groene Norm. Zij stelt een intern communicatieplan op en is bezig met het stroomlijnen van de communicatie met en binnen de Groene Norm-overlegstructuur. Daarnaast is er communicatie tussen de andere grote deelnemers van de Groene Norm.

Intern rolt Aeres MBO de nieuwe formats uit, inclusief de aanpassing van Eduarte aan de nieuwe summatieve structuur. De programmamanagers nemen hierin een grote rol en hebben

de mogelijkheid gemotiveerd af te wijken van de producten van de Groene Norm.

De pilots Lerend kwalificeren starten, onder leiding van een externe projectleider. De pilots zijn wisselend van inhoud, doel en aard. Er lopen in totaal zeven pilots, één locatie haakt aan zonder eigen pilot.

Er lopen verschillende projecten voor digitale examinering, met als doel het stroomlijnen en vergemakkelijken van processen. Het handboek examinering is herschreven naar een 'leesbare' tussenversie (fase 1). Momenteel werkt Aeres MBO aan de hand van de MORA aan het totaal vernieuwen van het handboek (fase 2). Aeres MBO ontwikkelt drie animatiefilmpjes met als doel het helder uitleggen van processen binnen examinering. De locaties gebruiken deze bij informatiebijeenkomsten. Ook stelt zij elk jaar een studentenversie van de onderwijs- en examenregeling (OER) op en deelt deze.

Aeres MBO brengt het aantal examenplannen terug van 350 naar 50, er is nu nog één examenplan per crebo. De verantwoordelijkheid voor het updaten van de examenplannen ligt bij de programmamanagers. Deze zijn geschoold in het werken in het programma Curriculum Totaal (CT). Sinds CT versie 3 is het aanpassen van de plannen een stuk makkelijker en intuïtiever. Het is de bedoeling om vanaf volgend jaar de plannen per programma vast te stellen en te publiceren.

Aeres MBO kiest voor een gezamenlijke visie op (digitale) examinering, als uitkomst van twee visietrajecten met themabijeenkomsten. Zij organiseert in dat kader een themadag voor alle examenfunctionarissen en LMT-leden. Op basis van een evaluatie van het assessorenbeleid besluit Aeres MBO dit beleid te herschrijven. Daarvoor wordt een projectleider aangesteld. Het registreren van assessoren gebeurt vanaf dit jaar in AFAS en het aanmelden voor trainingen via KIEM.

De programmamanagers zijn meer betrokken bij examinering en verantwoordelijk voor het maken en laten vaststellen van de examenplannen en het laten vaststellen van examenproducten.

In augustus 2024 is 90% van de examenplannen gereed en beschikbaar voor de studenten voor het begin van de opleiding. In augustus 2023 was dit 100% van de examenplannen.

De locaties zetten de decentrale middelen voor examinering in voor Praktijkbeoordelen, assessorentrainingen en het versterken van de examenprocessen op locatie. In navolging van de Friese locaties hebben dit jaar de Gelderse locaties één examenbureau opgericht. In dit Examenbureau Veluwe werken de locaties Nijkerk, Ede en Velp nu efficiënter samen en kunnen zo de kwaliteit van de examenprocessen verbeteren. Komend jaar wordt de locatie Barneveld hieraan toegevoegd. Ook de locaties in Flevoland bekijken komend jaar de mogelijkheden voor één examenbureau. Bij de locatie Almere is maatwerk een van de speerpunten voor het cursusjaar en daarnaast werkt zij aan het leren in integrale opdrachten. Het geïmplementeerde maatwerkprogramma voor de avo-vakken (Nederlands, Engels en rekenen) is geëvalueerd en bijgesteld. Dit heeft vooral

gevolgen voor de verplichte presentie van studenten en de mogelijkheid van versnelde examinering.

Voor studenten die dat nodig hebben is er ook ruimte voor fysieke klassikale uitleg en/of ondersteuning. Het proces wordt voortdurend gemonitord en indien nodig wordt bijgestuurd.

De beroepsvakken verkennen de mogelijkheden van meer maatwerk binnen hun vakken. Bij de locatie Emmeloord vraagt de herziening van kwalificatiedossiers om extra inzet van het examencoördinaat, om de nieuwe PvB's goed te implementeren. Voor de evaluatie van de PvB's is een Microsoft Forms-evaluatieformulier beschikbaar.

Resultaten

- Implementatie van de eerste nieuwe formats Groene Norm.
- Start zeven pilots Lerend kwalificeren.

- Opstelling eerste vernieuwde versie (fase 1) van het handboek examinering en opstart fase 2.
- Oplevering drie animatiefilmpjes over examinering.
- Opstelling jaarlijkse leesbare versie (studentenversie) van de OER.
- Organisatie meerdere themabijeenkomsten en een themadag op het gebied van (digitale) examinering.
- Bijstelling assessorenbeleid en uitvoering volgens de nieuwe werkwijze.
- Registratie van assessoren gerealiseerd in AFAS.
- Aanmelden assessorentrainingen gerealiseerd via KIEM.
- Voor het proces rondom de examenplannen is het aantal plannen teruggebracht naar vijftig en de verantwoordelijkheid verschoven naar de programmamanagers.

Maatregel bij prioriteit 2: Bpv en examinering

Nulmeting 2023

Bpv

- Het is van belang het aantal gecertificeerde leerbedrijven op peil te houden. Aeres MBO houdt hierbij rekening met de krimp van agrarische bedrijven: er is verbreding nodig in kwalificatiedossier-vakrichtingen-periferie. Aeres onderzoekt de mogelijkheid om het meldpunt voor stagediscriminatie onder te brengen bij het Aeres Loket Rechtsbescherming. De tevredenheid over de stagebegeleiding is positief.

Examinering

- Aeres MBO besteedt de komende periode aandacht aan de introductie van nieuwe examenproducten Groene Norm, het assessorenbeleid, deskundigheidsbevordering examinering, de toename van administratieve inzet, de nieuwe werkwijze als gevolg van het gewijzigde toezichtkader en het verbeteren van de informatievoorziening naar studenten toe.
- De introductie van nieuwe examenproducten Groene Norm betekent dat de wijze van examinering en daarmee de wijze van afname ingrijpend is gewijzigd. Hierbij is aandacht voor de implementatie naar de staande organisatie.
- Aeres MBO stelt het assessorenbeleid in het schooljaar 2022-2023 opnieuw op. Ze voert dit beleid de aankomende jaren in. Aandachtspunt is het op peil houden van voldoende getrainde externe assessoren en gecertificeerde schoolassessoren.
- Inzake de deskundigheidsbevordering examinering (CEC en examenorganisatie) zijn mede naar aanleiding van de fusie werkwijzen geharmoniseerd en soms aangepast. Dit blijft aandacht vragen, onder andere het vernieuwen van handboeken en procesbeschrijvingen. Voor de CEC betreft het de doorontwikkeling van de kwaliteitsborgingssystematiek.
- De gevraagde administratieve inzet op examinering neemt toe. Dit vraagt veel van de lokale examenorganisaties. Het versterken van de examenorganisatie op kleine locaties is een aandachtspunt, en dan met name de digitalisering van examenproducten.
- Het toezichtkader is gewijzigd, waardoor er meer ruimte ontstaat voor het formuleren van een eigen visie op examinering op opleidings- of programmaniveau. Aeres MBO ontwikkelt met ingang van het schooljaar 2022-2023 een nieuwe werkwijze, naar domeinverantwoordelijkheid en programmamanagers. Hier hoort ook het borgen van gelijkwaardige examinering op programmaniveau bij.
- Op het vlak van de informatievoorziening naar studenten toe is verbetering noodzakelijk. Met name op het vlak van het transparant ontsluiten van de vastgestelde examenplannen. Voor dit doel maakt Aeres gebruik van een digitale omgeving in Curriculum Totaal.

Maatregel bij prioriteit 2: Bpv en examinering		
Beoogd eindresultaat 2027	Beroepspraktijkvorming (bpv) • Verbeteren van stagebegeleiding. Het aantal studenten dat tevreden is over de begeleiding tijdens de stage vanuit de school en vanuit het leerbedrijf is gelijk of gestegen (indicator JOB-monitor). • Vastleggen afspraken in de praktijkovereenkomst conform het bpv-protocol. Op deze manier landt de afspraak in het stagebeleid van iedere mbo-school en is het een duidelijke afspraak voor de student en het leerbedrijf in hun praktijkovereenkomst. • Uitbannen van stagediscriminatie. Stagediscriminatie bij Aeres MBO daalt. Aeres MBO bouwt kennis op over het (h)erkennen, voorkomen en aanpakken van discriminatie.	
	Examinering • Examens zijn van onbetwiste kwaliteit en de buitenwereld heeft vertrouwen in de examenprocessen. • Flexibeler kunnen afnemen van examens. Examenprocessen zijn helder beschreven en werkbaar voor studenten en medewerkers. De informatievoorziening naar studenten over examinering is verbeterd. Examenplannen zijn tijdig beschikbaar. • Examinering met behulp van Anders verantwoord van het diplomabesluit is verkend en er zijn pilots gedaan. • Aeres MBO formuleert op programmaniveau (of domeinniveau) een visie op examinering.	
Maatregelen	Stand van zaken 2024	Verklaring afwijking of opmerkingen
Beroepspraktijkvorming (bpv)		
Professionaliseren stagebeleid en professionalisering stagebegeleiders.	Inrichting van een bpv-werkgroep, om de stappen uit de handreiking Stagepact vorm en inhoud te geven. Voor het realiseren van de ambities uit het Stagepact zijn goede contacten met de leerbedrijven essentieel. De werkgroep gaat de onderwijsteams ondersteunen in hoe zij punten uit het Stagepact goed met bedrijven kunnen oppakken. De contacten met bedrijven liggen op locatie- en teamniveau.	
Linken LOB/arbeidsmarkt-voorbereiding en stages.	• Opgestart. Wordt aan gewerkt vanuit LOB.	
Stagematchen bij eerste stage bol-studenten in jaar 1.	• Opgestart. Er loopt een pilot bij de locatie Almere, bij de locatie Velp is de pilot in opstart	
Drie contactmomenten met student, stagebegeleider en praktijkbegeleider samen op locatie.	• Opgestart.	
Informerende studenten hoe zij stagediscriminatie kunnen melden.	• Gereed, staat op website inclusief loket.	
Stellen van sociale normen rondom stagediscriminatie.	• Gerealiseerd, via meldpunt stagediscriminatie.	
Instellen toegankelijk, laagdrempelig meldpunt stagediscriminatie met ondersteuning voor student.	• Gerealiseerd, staat op website.	
Doorgeven meldingen van stagediscriminatie aan SBB.	• Geen meldingen ontvangen.	
Examinering	• Zie ook § 3.23 Examenprocessen in control	
Kennis delen gebruik nieuwe examenproducten.	• Voor het ontwikkelen van examenproducten voor de beroepsgerichte onderdelen werkt Aeres MBO intensief samen met toonaangevende bedrijven.	Nieuwe formats zijn in gebruik bij de programma's dier en paard.

Maatregel bij prioriteit 2: Bpv en examinering		
Uitvoeren en evalueren assessorentrainingen.	• Coördinator assessorentrainingen aangesteld • Evaluatie Scholingsbudget. • Evaluatie externe (bedrijfs)assessoren.	
Verbeteren proces rond examenplannen.	• Voor cohort 2024-2025 is het proces vereenvoudigd en stroomlijnt Aeres MBO de procedure.	
Evalueren en uitvoeren examens op programmaniveau.	• Opstart zeven pilots Lerend Kwalificeren. • Locaties die een pilot starten bundelen hun ervaringen en opgedane kennis in een overkoepelende projectgroep. De projectgroep wordt een lerend netwerk en gaat zich richten op het verkennen van mogelijkheden en onmogelijkheden voor lerend kwalificeren binnen Aeres MBO, daarbij gebruikmakend van bestaande ervaringen in het mbo en hbo (programmatisch toetsen), vmbo (formatief toetsen) en de eigen pilots. • Opleveren van een kader en uitgangspunten voor lerend kwalificeren binnen Aeres, passend bij de wettelijke vereisten en ruimte die geboden wordt op het gebied van borging & afsluiting. • In beeld brengen van praktische en organisatorische randvoorwaarden voor lerend kwalificeren en het opschalen van lerend kwalificeren. Reflecteren op elkaars inbreng en ervaringen, delen van casussen en ervaringen uit de pilots op locaties.	De examenplannen van de opleidingen worden nog uitgevoerd volgens de huidige afspraken in het OER; eventuele wijzigingen in examenplannen/ instrumenten zijn pas mogelijk vanaf het schooljaar 2025-2026.

3.30.4 Leven Lang Ontwikkelen (LLO)

De markt vraagt steeds vaker om flexibele onderwijsprogramma's met maatwerkbijbscholing, -nascholing en -omscholing. Daarom is het belangrijk het aanbod cursussen en opleidingen, de organisatie en de inzet van docenten en trainers daarop in te richten. De verantwoording van de Aeres Training Centres staat vanaf § 3.34.

Resultaten 2024

Vanuit de Kwaliteitsagenda ontwikkelt Aeres MBO een nieuw handboek LLO, dat de tool MORA Onderwijskwaliteit voor LLO volgt. Dit handboek is geldig vanaf 1 januari 2025. Hierin maakt Aeres MBO onderscheid tussen het aanbod mét een civiel effect en het aanbod zónder civiel effect.

Het handboek volgt de stappen van de MORA:

- Werving en inschrijving.
- Aanbod.
- Bpv.
- Onderwijs en begeleiding.
- Planning.
- Examinering.

Het handboek is conform de nieuwe wet NLQF, die geldig is vanaf 01 januari 2025.

Aeres MBO stelt de OER 2024-2025 is vast, evenals een format voor praktijkovereenkomsten en het inschrijfbesluit. Deze laatste documenten staan in het leerlingvolgsysteem (Eduarte).

Iets meer dan de helft van de locaties zet decentrale middelen in voor LLO, in de meeste gevallen voor het uitbreiden, stimuleren of verbeteren van het praktijkleren. Aeres VMBO Almere zet steeds meer in op LLO. Om sneller te kunnen inspelen op de vragen vanuit de markt stelt de instellingsdirectie het aanbod meerdere keren per jaar vast. Aeres VMBO Almere neemt het initiatief om samen met het bedrijfsleven een tweede hybride traject te starten. Daarnaast is er bij de scholing van docenten meer aandacht, tijd en middelen voor LLO-trajecten, ook in samenwerking met andere Aeres-locaties.

De locatie Dronten Warmonderhof heeft goede ervaringen met avondlessen en zet deze in 2024 dan ook voort. Zij benadert deze lessen deels vanuit de vakinhoud en deels vanuit items uit het burgerschaps-curriculum. De locatie Ede zoekt nadrukkelijk de samenwerking met het bedrijfsleven. Verschillende bedrijven zijn bereid om actief mee te werken aan de opleiding van studenten. Dat doen ze door opleidingsplaatsen ter beschikking te stellen voor het praktijkleren van de eerstejaarsstudenten. Ze participeren ook in de begeleiding en beoordeling van die studenten. Daarnaast gebruikt de locatie dit traject om van docenten meer hybride docenten te maken. Bij de locatie Emmeloord loopt een pilot waarbij zij het eindproduct van de opleiding Agrohandel en logistiek gebruikt in klas 1 en 2 van niveau 3 en 4 van de opleidingen Veehouderij en Teelt. Voor aanpassing aan het bol-programma, evaluatie en doorontwikkeling naar een zelfstandige opleiding zijn uren toegekend. De locatie Leeuwarden vormt een expertisepunt voor LLO in de regio. Behalve dat zij een gevarieerd aanbod van cursussen en trainingen biedt, is Aeres MBO Leeuwarden

goed vertegenwoordigd in regionale netwerken, samen met de andere onderwijsaanbieders in de regio. Het Noorden Leert Door is een voorbeeld van een samenwerkingsverband, tussen werkgeversorganisatie VNO-NCW MKB Noord, alle acht noordelijke mbo-instellingen en de noordelijke arbeidsmarktregio's. Het initiatief komt voort uit de ambitie om het mbo-opleidingsaanbod voor volwassenen en de beschikbare subsidieregelingen op een laagdrempelige manier naar de inwoners van Friesland, Groningen en Drenthe te brengen. Daarmee stimuleert Aeres MBO Leeuwarden 'een leven lang ontwikkelen' en speelt zij in op de groeiende vraag naar goed geschoolde vakmensen in de regio. Op dit moment

zijn er in Noord-Nederland LLO-katalysatoraanvragen in voorbereiding waarbij de locatie deelneemt in AP-LLO-NN, Biobased bouwen en landelijk is Aeres MBO Leeuwarden betrokken bij een aanvraag rondom voeding. Bij de locatie Velp gaan de ontwikkelingen op het gebied van het Floral Education Centre het afgelopen jaar door. Samen met de VBW ontwikkelt zij een opleiding basisbloemstylist, rouwwerk en bruidswerk. De locatie biedt deze opleiding aan in de vorm van blended learning. Dit komt LLO ten goede én onderdelen kunnen ook ingezet worden als diverse keuzedelen in het reguliere mbo.

Maatregel bij prioriteit 2: Leven Lang Ontwikkelen (LLO)		
Nulmeting 2023	Het huidige aanbod sluit aan op de behoefte aan goed getraind personeel of zelfstandige professionals in regio's waar Aeres actief is, zowel binnen het mbo-stelsel als in de vorm van (landelijke) brancheopleidingen. Het aanbod van modulair en diplomagericht onderwijs bestaat uit verschillende cursussen in de derde leerweg, trajecten gericht op praktijkverklaringen in de derde leerweg en branchecursussen (gericht op branchecertificaten en -diploma's). Er is sprake van regionale samenwerking voor de aansluiting van het opleidingsaanbod op het werkveld. Dat doet Aeres onder andere via Groenpact, brancheverenigingen, betrokkenen bij RIF Wendbaar vakmanschap, door deelname aan het Groeifonds Friesland en via de LLO-katalysator bij Aeres Tech. Aeres participeert in diverse RMT's.	
Beoogd eindresultaat 2027	• Ontwikkelen visie, strategie en uitgangspunten LLO in samenhang met het reguliere mbo, LOB, strategisch portfolio-beleid en personeelsbeleid. • Inrichten van de LLO-organisatie: backoffice en frontoffice optimaliseren en afstemmen tussen locaties. Onder andere focus op systemen en bemensing van deelnemersadministratie, financiën, kwaliteitszorg, examenorganisaties, inzet personeel, marketing, etc. Het professionaliseren van medewerkers op het gebied van LLO (inhoudelijk of manier van werken), ontwerpen van onderwijs (regulier/LLO), LOB, commerciële vaardigheden. • Realiseren LLO-aanbod mbo: opleidingen (BBL/derde leerweg), aanbod gericht op certificaten en praktijkleren. • Structureel vormgeven samenwerking met partners in de regio op het gebied van LLO.	
Maatregelen	Stand van zaken 2024	Verklaring afwijking of opmerkingen
Vergroten aanbod en bekendheid bbl-opleidingen, ook in de regio.	• Vanuit het bestaande portfolio-beleid worden locaties gestimuleerd om nieuw bbl-aanbod te ontwikkelen. Bbl-opleidingen afstemmen op wat zijinstromers al kennen en kunnen.	Verdere uitvoering loopt ook Aeres-breed voor de ATC's, middels nieuwe strategie LLO.
Vergroten aanbod certificaatgericht onderwijs leidend tot certificaten of praktijkverklaringen.	• Er is de afgelopen jaren ervaring opgedaan omtrent trajecten die toeleiden naar een praktijkverklaring in de derde leerweg. Hiervoor zijn handboeken opgesteld. De stafdienst O&K onderhoudt deze, in samenspraak met de locaties. Daarnaast is er inzet op het professionaliseren van de backoffice van het LLO-aanbod.	Verdere uitvoering loopt ook Aeres-breed voor de ATC's, middels nieuwe strategie LLO.
Ontwikkelen handboek LLO voor processen backoffice rond aanbod met civiel effect (certificaten).	• Ontwikkeling handboek LLO volgens de MORA Onderwijskwaliteit voor LLO.	Het handboek, de OER en het aanbod worden jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld.
Verkennen visie op LLO.	• Opgestart via Aeres brede-werkgroep en aanvulling vanuit ATC's.	Verdere uitvoering loopt ook Aeres-breed voor de ATC's, middels nieuwe strategie LLO.

Maatregel bij prioriteit 2: Leven Lang Ontwikkelen (LLO)

Deelnemen aan of medewerking verlenen aan het Nationaal Groeifonds-project LLO collectief.

- Aeres neemt deel aan het Groeifonds, vanuit de overkoepelende Aeres Groep. Hierin participeren Aeres VMBO en MBO, Aeres Hogeschool en Aeres Tech gezamenlijk.
- Aeres neemt deel aan het project microcredentials van NPuls en zal in 2025 edubadges uitreiken voor minimaal twee cursussen.

3.31 Prioriteit 3: Kwaliteit van basisvaardigheden

Het vastgestelde en geïmplementeerde beleid voor taal en rekenen is gebaseerd op de drieslag: ontwikkeling op het gebied van taal en rekenen vindt plaats (1) in alle leergebieden (incl. stage), (2) binnen de vakgebieden taal en rekenen zelf en (3) middels gerichte ondersteuning voor studenten met achterstanden.

Taal en rekenen zijn een vast onderwerp van de mbo-beleidsagenda en dit onderwerp is belegd bij het directieoverleg. Hierdoor is er regelmatige monitoring van de voortgang. Daarnaast zijn er coördinatoren vanuit de stafafdeling O&K actief in docentennetwerken en participeren zij in diverse landelijke kennisnetwerken. De locaties analyseren de behaalde resultaten en vertalen die resultaten naar acties op de locaties.

3.31.1 Taal

Taal is een essentiële vaardigheid om goed te kunnen deelnemen aan het onderwijs en de samenleving (referentieniveau 2F). Laaggeletterdheid speelt ook binnen Aeres. Met name bij de Friese locaties draagt Aeres actief bij aan taalontwikkeling en geeft zij de thuistaal (Fries) aandacht binnen het Aeres-taalbeleid (bijdrage kansengelijkheid). Dit doet zij omdat de thuistaal het fundament vormt onder taalverwerving. Een goede beheersing van taal is onmisbaar om andere schoolvakken te kunnen leren. Omgekeerd vormen andere vakken en leergebieden de kennisrijke context die nodig is om taal en rekenen goed onder de knie te krijgen. Over de hele linie zijn de eindresultaten over het schooljaar 2023-2024 vergelijkbaar met die van het jaar ervoor, al ligt het aantal behaalde diploma's met een 5 voor taal licht hoger. In de nieuwe slaag-zakregeling, die geldt per cohort 2022/2023, mogen studenten slechts één 5 behalen voor taal en rekenen. Bij een 5 voor rekenen moet dit gecompenseerd worden met een 6 voor Nederlands en vice versa; voor niveau 4 geldt dat ook een 6 voor Engels verplicht is. Aeres MBO evalueert de resultaten jaarlijks. Voor taal werken de locaties onderling samen vanuit de kwaliteitsagenda, met uitwisselingsmogelijkheden tussen alle mbo-locaties op het gebied van taal en samen professionaliseren. Voorbeelden zijn gezamenlijke trainingen in TOA-examinering en in het voorjaar van 2025 staat een centrale docentendag taal gepland. Locatiegebonden werkwijzen, zoals AVO-leerpleinen (voor

differentiatie en maatwerk) of leesoffensieven, kunnen worden uitgewisseld, en er zijn voorbeelden van clustersamenwerking. De locaties Emmeloord en Dronten hebben dezelfde regisseurs voor Nederlands, Engels en rekenen. De vier Friese locaties zetten extra in op meertaligheid en het koppelen van taalhouding, taal in de beroepscontext en burgerschap. Aeres neemt hier sinds 2022 deel aan het project Wy binne mbû!, dat wordt voortgezet in het practoraat Friese taal en geletterdheid in een meertalige context (start 2025, met Firda).

De scores uit de JOB-monitor 2024 zijn stabiel. Het aandeel studenten dat de lessen Nederlands goed of heel goed vindt is 48%, gelijk aan de score uit 2022. Ook de landelijke score blijft gelijk, met 47% in 2022 en 2024.

Het aandeel gediplomeerde studenten dat het getoetste examenniveau haalt (cijfer 5,5 of hoger) voor Nederlands (CE en IE) neemt toe op de niveaus 1, 2 en 3, op niveau 4 daalt het licht. De examenscores voor de CE's van niveau 1 stijgen behoorlijk, van 64% in het schooljaar 2021/2022 naar 78% in het schooljaar 2022/2023. Voor niveau 2 is de stijging 1%, van 93% naar 94%. De CE-scores van niveau 3 voor 2F laat een stijging zien van 93% naar 96% en voor 3F van 68% naar 82%. De score voor niveau 4 daalt licht van 76% naar 74%. De IE-scores blijven met 98% voor alle niveaus gelijk aan het jaar ervoor.

Vrijwel alle locaties wenden de decentrale middelen aan voor taal. In de meeste gevallen pakken zij taal breder op onder basisvaardigheden en waar mogelijk geclusterd. Ook is er aandacht voor extra scholing. De locatie Almere differentieert in de lessen en biedt de mogelijkheid voor remedial teaching. In de monitoring zien we vrijwel gelijkblijvende scores, maar er wordt wel vaker versneld en/of op een hoger niveau geëxamineerd. De locatie Barneveld werkt met een NER-regisseur: voor Nederlands, Engels en rekenen is er één aanspreekpunt voor de structuur en afstemming van het vak over de verschillende teams heen. Ook de locatie Buitenpost clustert door middel van acht projecten, waarvan vier samen basisvaardigheden vormen. Te weten: leren leren, leren leven, taal en rekenen. De locaties Dronten Techniek en Emmeloord hebben dezelfde regisseurs voor Nederlands, Engels en rekenen. Zij zijn ook betrokken bij de ontwikkeling van het leerplein, waarbij differentiatie en maatwerk leidend zijn. De resultaten worden jaarlijks geëvalueerd. De locaties Dronten Warmonderhof, Heerenveen, Ede en Sneek zetten in op de processen. Zo stelt de basisvaardighedencoördinator van de locatie Dronten Warmonderhof een basisvaardighedenplan op, in samenwerking met docenten Nederlands, Engels, rekenen

en burgerschap. Bij de locatie Ede neemt een docent deel aan het project Basisvaardigheden. Zowel de locatie Heerenveen als de locatie Sneek stelt een coördinator basisvaardigheden aan. Verder vormen zij, waar mogelijk, kleinere groepen, om de studenten extra te kunnen begeleiden. De locatie Leeuwarden verlengt de pilot leertuin na bijstellingen met een jaar, de eerste geluiden na de bijstellingen zijn positief. De locatie Velp besteedt al bij de intake aandacht aan het taalniveau. Dit biedt de mogelijkheid om studenten vervroegd examen te laten doen, mocht dit aan de orde zijn. De inzet van een taalcoach zorgt ervoor dat iedere student op het juiste niveau

examen doet. Het afgelopen jaar doen een aantal studenten op een hoger niveau examen. Daarnaast zorgt deze coach ervoor dat de studenten die extra begeleiding nodig hebben dit structureel aangeboden krijgen. De taalcoach begeleidt ook bij taalproblematiek van studenten met een niet-westerse achtergrond.

Resultaten 2024

De weergegeven resultaten zijn de hoogst behaalde beschikbare examenresultaten van de centrale examens.

	Schooljaar 2021-2022 Aeres MBO		Schooljaar 2022-2023 Aeres MBO		Schooljaar 2023-2024 Aeres MBO	
	% > 4,5	% > 5,5	% > 4,5	% > 5,5	% > 4,5	% > 5,5
Nederlands 2F (incl. niv. 1-dlns)	98,8%	93,6%	100%	100%	100 %	97,9%
Nederlands 3F	99,0%	76,3%	100%	100%	100 %	96 %
Engels B1	98,8%	92,3%	100%	100%	100 %	98%
Engels B2	100%	98,6%	100%	100%	100 %	95,5%

Bron: resultatenanalyse Aeres MBO van de centrale examens Nederlands en Engels.

In het algemeen dalen de taalresultaten in het schooljaar 2023/2024 van studenten licht ten opzichte van die in het

schooljaar 2022/2023; ten opzichte van het peiljaar 2021/2022 liggen de resultaten hoger (behalve die voor Engels B2).

Maatregel bij prioriteit 3: Taal		
Nulmeting 2023	Zie bovenstaande tabel, schooljaar 2022-2023 in context eerdere jaren. Over het algemeen zijn de resultaten over het schooljaar 2021-2022 vergelijkbaar met die over het jaar ervoor. De onvoldoende resultaten voor Nederlands 2F of 3F en Engels B1 kunnen goed genoeg zijn voor diplomering omdat studenten onvoldoende resultaten kunnen compenseren met de resultaten voor de schoolexamens, de niveau 1-, 2- en 3-studenten kunnen slagen met een 5 voor Nederlands en de niveau 4-studenten kunnen slagen met één 5 voor Nederlands of Engels.	
Beoogd eindresultaat 2027	• Op het vlak van basisvaardigheden wordt toegewerkt naar meer onderlinge samenhang. • Stabiliseren huidige examenresultaten. • Inzet op verhogen leesplezier en verbeteren/onderhouden van leesvaardigheid. • De waardering in de JOB Monitor stijgt ten opzichte van de uitgangssituatie. • Gediplomeerde studenten voldoen aan de diplomavereisten op de generieke onderdelen.	
Maatregelen	Stand van zaken 2024	Verklaring afwijking of opmerkingen
Bieden extra ondersteuning aan specifieke groepen studenten bij Nederlands.	• Niet specifiek voor groepen, wel maatwerk waar mogelijk. • Inzake dyslexie en extra maatwerk begeleiding als student dit nodig heeft. • Inzet tijdelijke regeling Gratis leermiddelen voor taal, rekenen en burgerschap, looptijd in de schooljaren 2024-2025 en 2025-2026.	Zie dyslexieprotocol.

Maatregel bij prioriteit 3: Taal

Bevorderen professionalisering onderwijspersoneel m.b.t. Nederlands

- Vanuit de gezamenlijke aanpak van basisvaardigheden verzamelt Aeres MBO scholingsactiviteiten en zet deze op.
- Daarnaast versterking van de werkwijze van taal- en rekenregisseurs, wederom vanuit een gezamenlijke aanpak van basisvaardigheden.
- De regisseurs voor de basisvaardigheden krijgen de mogelijkheid elkaar periodiek te zien en spreken voor onderlinge afstemming en intervisie.
- Ook zijn de regisseurs het eerste aanspreekpunt voor de stafdienst, voor het meedelen van ontwikkelingen op gebied van wet- en regelgeving.
- De regisseurs vormen tevens een brugfunctie tussen staf en onderwijsteams.

Aeres MBO toetst de kennisbehoefte in overleg van taalregisseurs.

3.31.2 Rekenen

Met ingang van het schooljaar 2022-2023 is het rekenexamen een verplicht onderdeel voor studenten die dat jaar met hun opleiding starten. Studenten moeten voor rekenen minimaal een 5 halen, op voorwaarde dat zij voor Nederlands (en voor niveau 4 ook voor Engels) een 6 halen. Voor de entreeopleiding zijn geen aparte rekeneisen geformuleerd. Op dit niveau hoeft Aeres MBO slechts de ontwikkeling van het rekenniveau van de student in beeld te brengen.

Voor rekenen zet Aeres MBO vanuit de kwaliteitsagenda onder andere in op het inbedden van het contextgerichte rekenen. Zo zijn de rekencoördinatoren bezig met interne teamscholing met als doel om het rekenen ook binnen alle lessen op eenduidige wijze toe te passen voor studenten. De locaties Leeuwarden en Emmeloord zijn hierin voortrekker om de andere locaties goed mee te nemen.

Vrijwel alle locaties wenden de decentrale middelen aan voor rekenen. In de meeste gevallen pakken zij dit breder op onder basisvaardigheden en waar mogelijk geclusterd. Ook is er aandacht voor extra scholing. De locatie Almere differentieert veel in de lessen en examineert vaker versneld en/of op een hoger niveau. De locatie Barneveld werkt met een NER-regisseur: voor Nederlands, Engels en rekenen is er één aanspreekpunt voor de structuur en afstemming van het vak over de verschillende teams heen. Ook de locatie Buitenpost clustert door middel van acht projecten, waarvan vier samen basisvaardigheden vormen. Te weten: leren leren, leren leven, taal en rekenen. De locaties Dronten Techniek en Emmeloord hebben dezelfde regisseurs voor Nederlands, Engels en rekenen. Zij zijn ook betrokken bij de ontwikkeling van het leerplein, waarbij differentiatie en maatwerk leidend zijn. De resultaten worden jaarlijks geëvalueerd. De locaties Dronten Warmonderhof, Heerenveen, Ede en Sneek zetten in op de processen. Zo stelt de basisvaardighedencoördinator van de locatie Dronten Warmonderhof een basisvaardighedenplan op, in samenwerking met docenten Nederlands, Engels, rekenen en burgerschap. Bij de locatie Ede neemt een docent deel aan het project Basisvaardigheden. Zowel de locatie Heerenveen

als de locatie Sneek stelt een coördinator basisvaardigheden aan. Verder vormen zij, waar mogelijk, kleinere groepen, om de studenten extra te kunnen begeleiden. De locatie Leeuwarden verlengt de pilot leertuin na bijstellingen met een jaar, de eerste geluiden na de bijstellingen zijn positief. Ook geeft zij diverse workshops rekenen voor collega's. Ondanks de lage opkomst zijn deze bijeenkomsten wel erg waardevol. De rekendocenten krijgen van studenten terug dat ze het fijn vinden dat ze bepaalde strategieën ook in andere vakken aangeboden krijgen. De locatie Velp heeft bij de intake al aandacht voor het rekenniveau. Dit biedt de mogelijkheid om studenten vervroegd examen te laten doen, mocht dit aan de orde zijn. Verder zorgt de inzet van een rekencoach ervoor dat iedere student op het juiste niveau examen doet. Het afgelopen jaar doen een aantal studenten op een hoger niveau examen. Daarnaast zorgt deze coach ervoor dat de studenten die extra begeleiding nodig hebben dit structureel aangeboden krijgen.

Resultaten 2024

Het aandeel studenten dat de lessen rekenen goed of heel goed vindt volgens de JOB-monitor is gedaald van 43% in 2022 naar 39% in 2024. Landelijk is de score gedaald van 44% naar 43%. De resultaten die hieronder staan, zijn gebaseerd op andere rekenexamens dan die voor studenten die het examen maken in cohort 2022-2023. Studenten krijgen bij de beoordeling van toetsen niet alleen punten voor het geven van het juiste antwoord maar ook voor de juiste berekening in de nieuwe situatie. Hiermee is het voor de student mogelijk punten te krijgen voor een vraag, ook wanneer ze niet tot het juiste antwoord komen. Inspanningen op locatie- en centraal niveau zorgen dat er aandacht is voor rekenen. Desondanks zijn de behaalde resultaten nog niet op het gewenste niveau, zeker niet voor studenten voor wie de eisen onderdeel uitmaken van de diplomeringseisen.

De verbetering van de rekenvaardigheid onder studenten wordt gemeten aan de hand van het aandeel gediplomeerde studenten dat het getoetste examenniveau heeft gehaald.

Tabel 1: Schoolbrede resultaten rekenen voor studenten volgens de oude rekeneisen

	Schooljaar 2021-2022 Aeres MBO (incl. NC)		Schooljaar 2022-2023 Aeres MBO (incl. NC)		Schooljaar 2023-2024 Aeres MBO (incl. NC)	
	% > 4,5	% > 5,5	% > 4,5	% > 5,5	% > 4,5	% > 5,5
Rekenen 2A (niv. 1)	52,8%	38,1%	50%	50%	50%	50%
Rekenen 2ER (niv. 2/3)	68,9%	41,4%	52,9%	35,5%	-	-
Rekenen 2F (niv. 2/3, incl. niv. 1-deelnemers)	75,8%	55,9%	71,7%	58,1%	76,1%	55,2%
Rekenen 3F (niv. 4)	82,7%	48,4%	81,2%	47,4%	79,9%	47,9%

Bron: resultatenanalyse Aeres MBO van de centrale examens rekenen.

Over het algemeen zijn de resultaten over het schooljaar 2023-2024 vergelijkbaar met die van het jaar ervoor. Er is wel sprake van een lichte daling op niveau 4 van het aantal studenten die een 5 of hoger behalen volgens het oude rekenexamen hebben gemaakt. Een onvoldoende voor rekenen kan voldoende zijn voor het behalen van een diploma wanneer studenten nog niet aan de nieuwe rekeneisen hoeven te voldoen. Dit betreft studenten die ingeschreven staan voor cohort 2022/2023. Studenten die ingeschreven staan vanaf cohort 2023/2024 worden gediplomeerd op basis van de nieuwe rekeneisen. Omdat de opleidingen voor niveau 2 2 jaar duren, geldt dit op

dit moment vooral voor niveau 2-studenten en studenten van niveau 3 en 4 die binnen 2 jaar hun diploma halen. Dit zijn vaak studenten die een verkort traject doen. Deze groep bestaat over het algemeen uit studenten die voldoende scores voor de vakken rekenen, Nederlands en Engels. Deze trend is terug te zien in de resultaten: 100% van de studenten (n = 6) behaalt een voldoende. Alle studenten die het nieuwe rekenexamen maken, behalen minimaal een 5 of hoger. Mocht een van deze vakken onvoldoende zijn, met minimaal een 5, dan kunnen studenten dit compenseren met een voldoende voor Nederlands en bij niveau 4 ook voor Engels.

	Schooljaar 2022-2023 Aeres MBO		Schooljaar 2023-2024 Aeres MBO		Schooljaar 2024-2025 Aeres MBO	
	% > 4,5	% > 5,5	% > 4,5	% > 5,5	-	-
Rekenen niveau 2	0%	100%	100%	96,9%	-	-
Rekenen niveau 3	nb	nb	100%	100%	-	-
Rekenen niveau 4	nb	nb	100%	100%	-	-

Opmerkingen bij de tabel:

- Aeres MBO hoeft studenten van niveau 1 niet te examineren voor diplomering. Binnen de nieuwe regels geldt dat ze alleen voortgang moet vastleggen binnen het rekenonderwijs. De studenten maken wel toetsen maar deze staan alleen in het examendossier om de ontwikkeling van de student vast te leggen.
- De studenten van niveau 2 zijn geëxamineerd op de nieuwe wijze. Met uitzondering van studenten met een studievertraging.
- Er is maar een kleine groep studenten niveau 3 (N37) en niveau 4 (N19) die gestart zijn in cohort 2022-2023 en daarmee gediplomeerd zijn volgens de nieuwe rekeneisen.
- De normering van de nieuwe examens is nog niet op niveau en wordt de aankomende jaren aangescherpt.

Maatregel bij prioriteit 3: Rekenen

Nulmeting 2023	Zie bovenstaande tabel, schooljaar 2022-2023 in context eerdere jaren. De resultaten voor rekenen laten een grote zorg zien voor de studenten niveau 2. Hier lijkt het erop dat een grote groep studenten geen 5 of hoger kan halen voor het rekenexamen. De resultaten die nu in de tabellen staan, zijn gebaseerd op andere rekenexamens dan waar Aeres MBO het cohort 2022-2023 mee examineert. Voor het nieuwe rekenexamen is er geen gemeenschappelijke toets meer voor niveau 2- en 3-studenten. Aeres MBO biedt deze studenten een toets op eigen niveau aan. Daarnaast krijgen studenten bij de beoordeling van toetsen niet alleen punten voor het geven van het juiste antwoord maar ook voor de juiste berekening in de nieuwe situatie. Hiermee is het voor studenten mogelijk punten te krijgen voor een vraag, ook wanneer ze niet tot het juiste antwoord komen. Inspanningen op locatie- en centraal niveau zorgen dat er aandacht is voor rekenen. Desondanks zijn de behaalde resultaten nog niet op het gewenste niveau, zeker niet voor studenten voor wie de eisen onderdeel uitmaken van de diplomeringseisen.
-----------------------	---

Maatregel bij prioriteit 3: Rekenen		
Beoogd eindresultaat 2027	• Toewerken naar meer onderlinge samenhang op het vlak van de basisvaardigheden. • Zoveel mogelijk studenten met een voldoende voor rekenen van school laten gaan. Aeres MBO streeft ernaar dat 90% studenten minimaal een 5,0 behalen, zodat ze diplomaerbaar zijn. • Ambitie JOB-monitor: waardering stijgt ten opzichte van de uitgangssituatie. • Ambitie: het aandeel studenten dat voldoet aan het gewenste eindniveau voor diplomaerbaarheid stijgt ten opzichte van de uitgangssituatie.	
Maatregelen	Stand van zaken 2024	Verklaring afwijking of opmerkingen
Aanbieden rekenen zodat het aantrekkelijk is en past bij de leef- en beroeps-context van de student.	• Bij de nieuwe rekeneisen van het mbo staat het functioneel gebruiken van rekenen centraal. Er wordt aangesloten op per mbo-niveau passende situaties.	
Bieden extra ondersteuning aan specifieke groepen studenten bij Nederlands.	• Entree, dyscalculie, gebeurt via locatiespecifieke invulling. • Inzet tijdelijke regeling Gratis leermiddelen voor taal, rekenen en burgerschap, looptijd in de schooljaren 2024-2025 en 2025-2026.	
Bevorderen professionalisering onderwijspersoneel m.b.t. rekenen.	• Vanuit de gezamenlijke aanpak op basisvaardigheden verzamelt Aeres MBO scholingsactiviteiten en zet deze op. Daarnaast versterkt zij de werkwijze van taal- en rekenregisseurs, wederom vanuit een gezamenlijke aanpak van basisvaardigheden. • De regisseurs voor de basisvaardigheden krijgen de mogelijkheid elkaar periodiek te zien en spreken voor onderlinge afstemming en intervisie. • Ook zijn de regisseurs het eerste aanspreekpunt voor de stafdienst, voor het meedelen van ontwikkelingen op gebied van wet- en regelgeving. • De regisseurs vormen tevens een brugfunctie tussen staf en onderwijsteams.	

3.31.3 Burgerschap

Alle Aeres MBO-locaties voldoen aan de door OCW gestelde eisen. Zij geven op diverse vormen inhoud aan het vak burgerschap en behandelen hierin de door OCW aangegeven vier dimensies: politiek-juridisch, economisch, maatschappelijk-sociaal en vitaal burgerschap. De instellings-directie stelt de visie burgerschap centraal vast. In november 2024 vindt een instellingsdialoog plaats met als onderwerp burgerschap. In afwachting van het definitieve rapport van de instellingsdialoog zal de werkgroep Burgerschap in 2025 met behulp van de uitkomsten daarvan een concrete opdracht formuleren en starten met de uitvoering ervan.

Aeres heeft een aantal eigen vragen toegevoegd aan de JOB-monitor 2024, waaronder de vraag: 'Wat vind je van jouw burgerschapsonderwijs?' De gemiddelde score is 3,0, waarbij 25% heel slecht tot slecht aangeeft, 49% voldoende en 26% goed tot heel goed.

Vrijwel alle locaties wenden de decentrale middelen aan voor burgerschap. In de meeste gevallen pakken zij dit breder op onder basisvaardigheden en waar mogelijk geclusterd. Ook zetten veel locaties in op extra scholing voor docenten. Bij de locatie Almere wordt burgerschap afgesloten in

het prestatiedossier. Dit is een portfolio dat gevuld is met deelname aan burgerschapsdagen, workshops, opdrachten en persoonlijke ontwikkeling. De locatie Buitenpost werkt met acht projecten, waarvan vier samen basisvaardigheden vormen. Te weten: leren leren, leren leven, taal en rekenen. De projecten zijn overstijgend over de vestiging waarbij de projectleider leren leven deel uitmaakt van het mbo-team en inmiddels in aangesloten bij de werkgroep Burgerschap. De locatie Dronten Techniek werkt in de lessen burgerschap aan thematische onderwerpen gerelateerd aan een van de dimensies. Binnen het team is er aandacht voor de integratie van burgerschapsthema's in de andere vakken en omgekeerd. De locatie Dronten Warmonderhof heeft drie keer per maand een overleg met wooncoördinator stichting tijdens de klassenbespreking. De leefregels zijn opnieuw onder de aandacht gebracht, handhaving van de regels en voorlichting gezond gedrag is opgestart als onderdeel van de burgerschapslessen. Bij de locatie Emmeloord participeert de docent burgerschap in de werkgroepen LOB en PLG om burgerschapsthema's te integreren in de andere lessen. Ook bij de locatie Velp maakt burgerschap onderdeel uit van het LOB-programma. Daarnaast biedt zij studenten elke periode drie keer een dag met gastlessen aan die onderdeel zijn van of een relatie hebben met burgerschap.

Maatregel bij prioriteit 3: Burgerschap		
Nulmeting 2023	De projectgroep Burgerschap start. De stand van zaken op de locaties is in kaart gebracht. Het beeld van de locaties is divers, omdat iedere locatie haar eigen invulling geeft aan het burgerschapsonderwijs. De vertaling naar de locatie komt tot uiting in de manier waarop zij het burgerschapsonderwijs vormgeven.	
Beoogd eindresultaat 2027	• Toewerken naar meer onderlinge samenhang op het vlak van basisvaardigheden. • Burgerschap komt overal in terug en is de verantwoordelijkheid van het gehele team. Iedere locatie heeft een insteek die past bij de school, de regio van de school en de specifieke vraagstukken die daar spelen en maakt die insteek voor iedereen zichtbaar (voor het mbo op basis van de vier burgerschapsdimensies).	
Maatregelen	Stand van zaken 2024	Verklaring afwijking of opmerkingen
Bijscholen waar nodig.	• Vanuit de gezamenlijke aanpak op basisvaardigheden verzamelt Aeres MBO scholingsactiviteiten en zet deze op. Daarnaast versterkt zij de werkwijze met locatiecontactpersonen burgerschap, zodat deze aansluit bij de aanpak bij taal en rekenen. De regisseurs voor de basisvaardigheden krijgen de mogelijkheid elkaar periodiek te zien en spreken voor onderlinge afstemming en intervisie. Ook zijn de regisseurs het eerste aanspreekpunt voor de stafdienst, voor het meedelen van ontwikkelingen op gebied van wet- en regelgeving. • De regisseurs vormen tevens een brugfunctie tussen staf en onderwijsteams.	
Verstrekken gratis leermiddelen basisvaardigheden studenten jonger dan 18.	• Inzet tijdelijke regeling Gratis leermiddelen voor taal, rekenen en burgerschap, looptijd in de schooljaren 2024-2025 en 2025-2026.	
Uitwisselen ideeën en informatie contactpersonen burgerschap.	• De contactpersonen burgerschap van de diverse locaties zullen een aantal bijeenkomsten te organiseren om elkaar te ontmoeten en ideeën en informatie uit te wisselen.	Voorstel voor start projectgroep Burgerschap in 2025.

3.32 Prioriteit 4: Toonaangevend groen

Het toevoegen van deze vierde prioriteit is een keuze van Aeres MBO. Zij sluit aan op de hoofdthema's uit de Aeres-brede strategie 2023-2027, De Groene Veranderaar (zie § 1.2). Een deel van de maatregelen komt voort uit de derde landelijke prioriteit, Onderwijs voor de toekomst.

3.32.1 Professionalisering

Onderwijs staat of valt bij toegewijde en competente docenten. Aeres heeft een Aeres-brede stafdienst P&O. Deze stafdienst werkt samen met Aeres MBO en haar locaties aan professionalisering. Aeres start met de ontwikkeling van een visie op professionaliseringsbeleid dat aansluit op de nieuwe Aeres-brede strategie. De overkoepelende strategische personeelsplanning (SPP) ligt op schema. Aeres heeft goede ervaringen met korte incompany-scholingstrajecten gericht op werkplezier, regie op werkdruk en gesprekstechnieken. Zij voegt hier enkele nieuwe trainingen aan toe: Omgaan met

grensoverschrijdend en agressief gedrag, Het goede (jaar) gesprek en Grip op je werk en geeft het programma de naam Balans in beweging. Dit sluit goed aan op de trainingen, workshops en andere tools die zij vanuit het incompany-programma inzet. Zie ook hoofdstuk 11, Sociaal jaarverslag.

De scores van de medewerkerstevredenheidsonderzoeken (MTO's) uit 2023 zijn nog actueel, Aeres scoort hierbij een 6,6 op de stelling 'Ik ben tevreden over mijn ontwikkelingsmogelijkheden' voor de groep onderwijspersoneel (OP), de score van de benchmark is 6,7. Het aandeel respondenten dat de werkdruk te hoog of veel te hoog vindt is voor de groep OP 44%, de gegevens van de benchmark zijn onbekend. Op de stelling 'Ik blijf graag de komende 1 tot 2 jaar bij de instelling werken' voor de groep OP met een dienstverband korter dan 2 jaar scoort Aeres in 2023 een 7,6, de gegevens van de benchmark zijn onbekend.

Bij de inschaling van het onderwijspersoneel laten de totaalscores een daling zien van het percentage LB (van 71,2% naar 69,6%) en een toename van het percentage LC (van 23,8% naar 25,4%) en LD (van 4,7% naar 4,8%).

Driekwart van de locaties wendt de decentrale middelen aan voor professionalisering. Zij besteden hierbij extra aandacht aan scholing, digitalisering, (beeld)coaching en nieuwe collega's en docenten. Daarbij is er ruimte voor locatiespecifieke invulling. Zo werkt de locatie Almere binnen het thema Arbeidsmarkt van de toekomst enerzijds aan het competent maken en houden van docenten die dit toekomstgerichte onderwijs vorm moeten geven en daarnaast aan programma's om studenten hiermee in contact te brengen en/of te laten excelleren. 80% van de mbo-docenten doet een docentenstage van twee dagen. Met betrekking tot het werven van (voldoende) competente docenten werkt de locatie samen binnen Almere in een programma om meer mensen uit andere arbeidsgebieden te interesseren voor een baan in het onderwijs in het onderwijs. Daarnaast is er extra aandacht voor het ontwikkelingsbewustzijn van docenten. Aanvullend wordt gewerkt aan een schoolbreed begeleidingstraject voor nieuwe docenten. Bij de locatie Leeuwarden hebben de onderwijsteams de verantwoordelijkheid voor het gehele traject van intake van de student tot examinering voor de

groepen studenten die aan het team zijn verbonden. In elk onderwijsteam zijn er regisseurs om als contactpersoon voor het onderwijsteam op te treden voor een aandachtsgebied. Zij vervullen daarmee een voortrekkersrol naar de overige teamleden. De locatie wil er zo zorg voor dragen dat er binnen alle teams op gelijkvormige wijze aandacht is voor deze binnen de locatie benoemde belangrijke aandachtsgebieden. Dit met als doel om beleid effectiever te implementeren en kwaliteit beter te borgen. Verder werkt de locatie met een zeswekelijkse cyclus (C-week) aan professionalisering voor alle medewerkers. Zij werkt hiervoor met een keuzemenu, om zo meer maatwerk te kunnen leveren, passend bij de leervraag van de docent. Dit werkt goed, inmiddels speelt ook het studentenloopbaancentrum (STAP) een actieve rol in professionalisering door intervisie aan te bieden (gericht op coaching van studenten) en expertise uit te wisselen. Daarnaast is het werken in leergroepen een terugkerende keuze. Elke workshop wordt geëvalueerd en de opbrengsten neemt de locatie mee in het programma voor het volgende jaar.

Maatregel bij prioriteit 4: Professionalisering	
Nulmeting 2023	Aeres heeft goed in beeld wat ze met professionalisering wil bereiken en zet de eerste stappen. Zij ontwikkelt op dit moment de visie op professionaliseringbeleid en de daaraan gekoppelde strategische personeelsplanning. De definitieve versies komen in 2024. Voor de instroom loopt de samenwerking met Groen Consortium/FROSK goed en dat zorgt voor een stabiele instroom van jong talent. Aeres stelt de notitie Begeleiding nieuwe medewerkers vast en evalueert deze op termijn. PSA past het registratiesysteem aan om startende medewerkers te kunnen registreren. Als dit gereed is, kan Aeres hun begeleiding en eventuele uitval monitoren. Aeres stelt de richtlijn voor LB en LC op, waarbij zij ook de CAO volgt. In de richtlijn staan per jaar de streefpercentages. De LB-LC-richtlijn gaat Aeres MBO koppelen aan de strategische personeelsplanning. De opvolging van de medewerkerstevredenheidsonderzoeken (MTO's) is in uitvoering, dit gebeurt op de locaties. Zij benoemen en bespreken de vervolgacties en voeren die uit. Scholingsactiviteiten lopen zowel op instellingsniveau vanuit de kwaliteitsagenda als op locatieniveau vanuit het scholingsplan. Het programma Goed bezig loopt, net als de voorbereiding van een geactualiseerde gesprekscyclus.
Beoogd eindresultaat 2027	• Verbetering van de score van 6,6 op het MTO Ik ben tevreden over mijn ontwikkelingsmogelijkheden naar 7,0. • Verbetering van het aandeel LC ten opzichte van de uitgangssituatie. • Inzetten op passende beloning en inschaling onderwijspersoneel, professionalisering onderwijspersoneel, verminderen werkdruk onderwijspersoneel, begeleiding van startend onderwijspersoneel, de kwaliteitscriteria voor doorstroom van docenten van LB naar LC en de eventuele limiteringen, intensiveren van de inzet op zijinstromers in het aannamebeleid en duurzame inzetbaarheid. • Toerusten medewerkers zodat zij invulling kunnen geven aan toonaangevend onderwijs.

Maatregel bij prioriteit 4: Professionalisering		
Maatregelen	Stand van zaken 2024	Verklaring afwijking of opmerkingen
Plannen maken in afstemming met OR voor inschaling, werkdruk, professionalisering, begeleiding startend onderwijspersoneel.	• De OR stemt in met de praktische uitwerking van het werkdrukbeleid voor Aeres. Begin 2025 wordt deze uitwerking geëvalueerd. • Stapsgewijze implementatie van SPP. • Ontwikkeling van de visie op professionaliseringsbeleid vanuit de werkgroep De toonaangevende docent. Begin 2025 wordt een adviesnotitie verwacht vanuit deze werkgroep met ook aandacht voor de visie op professionaliseringsbeleid. • Het programma Goed bezig loopt en is verder uitgebreid met trainingen over hoe om te gaan met agressie. • Stevige verankering van professionaliseren en ontwikkeling in de geactualiseerde gesprekscyclus die in 2024 is geïmplementeerd en gedurende het jaar wordt ondersteund met nieuw materiaal en workshops en trainingen voor medewerkers. • In vervolg op het Aeres-brede MTO in oktober 2024 is gestart met een compact medewerkers-tevredenheidsonderzoek op enkele locaties. Het onderzoek richt zich op focuspunten afkomstig uit het MTO 2023 zodat toetsing of verbeteracties daadwerkelijk effect hebben voor medewerkers mogelijk is. • Start van de verdere implementatie van een nieuw management-development-/leiderschapsprogramma. Het programma helpt leidinggevendenden om vanuit hun eigen authenticiteit leiderschap te tonen in lijn met de strategie van Aeres. Aan de hand van ieders persoonlijke ontwikkelvraag wordt er vanuit verschillende ontwikkelmodules gewerkt aan de versterking van het leiderschap. Tevens is er een visie op leiderschap vastgesteld.	• Volgens planning zal heel Aeres vanaf 2025 gebruik maken van het SPP. • Het strategieproject "De toonaangevende docent" loopt door tot en met 2026. • De implementatie van de geactualiseerde gesprekscyclus wordt doorlopend aangevuld. Ook in 2025 zal er nieuw materiaal beschikbaar komen.
Inrichten doorstroom docenten LB naar LC en LD.	• Locaties ontwikkelen criteria voor loopbaanbeleid, P&O Aeres maakt de vertaalslag naar centraal beleid. • Het budget voor het versterken van het carrièreperspectief wordt apart geoormerkt in de beschikking Kwaliteitsafspraken en volledig naar locaties overgeboekt in decentraal budget. • Het functiehuis van Aeres is vernieuwd. Hierin zijn ook de functies LB-LC geactualiseerd. • Op basis van de richtlijn LB/LC worden er per locatie afspraken gemaakt. Tevens wordt er in 2024 beleid en procedures ontwikkeld rondom in- en doorstroom (zowel intern als extern) van LB naar LC.	Begin 2025 wordt het LB-LC-beleid verder vertaald naar de praktijk naar een richtlijn voor werving en selectie voor de LC-functies. En geïmplementeerd in het (v)mbo.
Begeleiden startende docenten.	• Versterken van de begeleiding van overige startende docenten door middel van Groen Consortium en FROSK.	

Maatregel bij prioriteit 4: Professionalisering

Toerusten docenten in het geven van toonaangevend onderwijs.

- Op de vakinhoudelijke thema's wordt vanuit professionaliseringsactiviteiten invulling gegeven, vanuit de KA en locatiescholingsplannen. Op het vlak van onderwijskundig leiderschap en de onderwijskundige visie wordt op niveau van Aeres een traject opgezet. Dit geldt ook voor de digitalisering van het onderwijs. In aanvulling op de inzet op Aeres groepsniveau, werken we met i-coaches.
- In 2024 is het project De toonaangevende docent gestart, met als doel het aantrekken, ontwikkelen en behouden van toonaangevende docenten

Het overkoepelende professionaliseringsbeleid van Aeres P&O is op dit moment onderdeel van het strategie project "De toonaangevende docent". Een projectgroep werkt aan de uitwerking van het profiel van de toonaangevende docent waarbij professionalisering een belangrijke rol speelt. De planning is dat de projectgroep begin 2025 een aanpak presenteert over hoe we binnen Aeres toonaangevende docenten stimuleren en faciliteren in hun ontwikkeling en wat hierbij nodig is. Een stimulerend professionaliseringsbeleid zal hier zeker onderdeel van uitmaken.

3.32.2 Doorontwikkeling en innovatie

Het opleidingsportfolio van Aeres MBO richt zich op het groene domein. Om invulling te geven aan die focus op groen en de leidende rol te pakken die Aeres voorstaat, zet Aeres MBO in op het doorontwikkelen van opleidingsprogramma's. Ze onderschrijft de ambitie om onderwijs te verzorgen dat voorbereidt op de arbeidsmarkt van de toekomst en wil middelen vrijmaken om deze ambitie te verwezenlijken. Vanuit de kwaliteitsagenda zetten de meeste locaties in op het gebruik van Curriculum Totaal, de omgeving waarin Aeres MBO de examenplannen, opleidingsplannen en toetsplannen voor de opleidingen beheert.

De score op de vraag 'Welk rapportcijfer geef je jouw opleiding?' in de JOB-monitor is gelijk gebleven met een 6,9. Landelijk is de score licht gedaald van een 6,8 naar een 6,7.

Twee derde van de locaties zet de decentrale middelen in voor doorontwikkeling en innovatie, in de meeste gevallen voor de inzet van een programmamanager (voor alle Aeres MBO's). De locatie Barneveld werkt aan onderwijsinnovatie en ICT door inzet in de onderwijsteams voor aanpassing en verbetering van de vakken en bijbehorend lesmateriaal. Verder werkt de locatie Barneveld aan de organisatie van en deelname aan landelijke evenementen in de sector, zoals Animal Event en Horse Event. Enerzijds voor zichtbaarheid van de opleidingen, anderzijds als evenement waarbij studenten allerhande vaardigheden (o.a. netwerken, organiseren) kunnen leren. De locatie Buitenpost is op dit moment bezig met de implementatie van de doorontwikkeling van haar onderwijsconcept. Dit concept is gebaseerd op de drie kernwoorden: relatie, competentie en autonomie. De doorontwikkeling van het concept richt zich op het vergroten van de autonomie en de competentie van het leren van de student waarbij hij/zij meer zeggenschap krijgt in de manier waarop en waar een bepaald leerdoel wordt uitgevoerd. Het vergroten van de competentie in het leren bestaat uit het zelf (onder begeleiding) schrijven van de opdrachten vanuit de werkprocessen aan de hand van LVDO. De locatie Buitenpost deelt haar voortgang en ideeën met

de andere Friese locaties tijdens een studiemiddag. Bij de locatie Dronten Techniek leidt het project Robotisering en het Ontwikkel & Innovatie-project tot een nauwe samenwerking mbo-hbo, waar een gedeelde robot het resultaat van is. Samen met het hbo, Aeres Farms en het lectoraat Precisielandbouw verkent de locatie hoe zij het Agro Innovation Centre kan laten uitgroeien tot de AgroTech Campus van Nederland. Hiermee sluit zij aan bij de vraag vanuit het bedrijfsleven en zet ze een groene spotlight op de techniek. De locatie Ede ontwikkelt met samenwerkingspartners nieuwe vormen van onderwijs, die beter aansluiten op wat de markt vraagt. Dit zowel binnen de bol als binnen de bbl. De locatie Leeuwarden heeft binnen het samenwerkingsverband van Wy binne mbûl, Aeres, Firda en Afûk als doel om de positie van het Fries in het middelbaar beroepsonderwijs te versterken. Vanuit de locatie neemt een docent-onderzoeker deel in het practoraat Frysk. De locatie richt zich vanuit deze samenwerking op het monitoren van de ontwikkelingen en het versterken van het Frysk door middel van (praktijk)onderzoek, om zodoende de studenten beter toe te rusten op leven en werken in een meertalige regio. Bij de locatie Velp is op het gebied van de hoveniersopleiding het afgelopen jaar doorontwikkeld in de vorm van groene opleidingsmodules. Zo ontwikkelt zij samen met de VHG en de commitmentgroep Hotspot een module natuuriijk hovenier. Daarnaast bereidt zij een LLO-module voor die ook regulier in te zetten is in het mbo op het gebied van groene interieurbeplanting. Overleg met de commitmentgroep Hotspot vindt om de twaalf weken plaats. Uit die overleggen komen nieuwe onderwijsstructuren en projecten voort die het groene onderwijs rijker maken. De locatie zet Dit schooljaar volop in op het werkpleklernen, waarbij onderwijsaanbod buiten de school een belangrijker aspect wordt. Naast de projectlessen zal zij meer uren inrichten met praktijkrijk leren. De commitmentgroep Bloem komt drie keer per jaar samen met een tiental bloemisten uit de regio. Opbrengsten hiervan zijn onder andere gastlessen door bedrijfsleven op thema's, studenten laten samenwerken met bloemisten aan grote bloevenementen en aanpassingen in de vaardighedenlijsten bpv. Docenten gaan op hun beurt ook terug het bedrijfsleven in om met de voeten in de klei te staan.

Maatregel bij prioriteit 4: Doorontwikkeling en innovatie		
Nulmeting 2023	Instellingsdirectie Aeres MBO bespreekt de notitie Doorontwikkeling programmacoördinaat naar -management met de teamleiders mbo en de programmacoördinatoren. De programmacoördinatoren geven aan dat het wenselijk zou zijn om een beeld te schetsen van hoe het programmacoördinaat eruit kan zien qua organisatie, inrichting en de attitude die het vraagt van betrokkenen met een stip op de horizon over een periode van 4 jaar. Het kader hierbij is de autonomie van locaties.	
Beoogd eindresultaat 2027	• Opleidingen van Aeres MBO reageren snel en wendbaar op de dynamiek van de arbeidsmarkt en de behoeften van studenten (inclusief volwassenen). Dat leidt tot een verbetering van het arbeidsmarktperspectief van studenten en een doelmatiger opleidingsaanbod. • De ontwikkeling van programmacoördinaat naar -management is afgerond. • De inhoud van de opleidingen in de verschillende programma's is van goede kwaliteit, voldoet aan de overeengekomen kaders (kwalificatiedossier en Aeres-kaders) en Aeres MBO kan op eenduidige wijze (over de locaties heen) de kwaliteit verantwoorden met ruimte voor een locatiespecifieke invulling. • De programmamanagers verantwoorden de inhoud van opleidingen in hun programma (via het opleidingsplan) en denken mee met de verschillende uitvoeringslocaties over het faciliteren van de totstandkoming van leerplannen en prestatiedossiers. Zij hebben ook nadrukkelijk een coördinerende rol in het afstemmen van lesmaterialen (content) en examenplannen tussen locaties. Ook zijn zij verantwoordelijk voor de kwaliteit en actualiteit van de inhoud van de opleidingen.	
Maatregelen	Stand van zaken 2024	Verklaring afwijking of opmerkingen
Vergroten rol onderzoek en innovatie.	• Aeres kiest er voor om onderwijsteams als primaire organisatorische eenheid te positioneren bij onderzoek en innovatie. Bij onderwijs(kwaliteit) ontwikkeling wordt gebruikgemaakt van de principes van samen onderzoekend werken (SOW). Daarnaast zoekt Aeres actief de samenwerkingspartners op binnen de verbanden Groenpact, Groen Connect, marktsegmenten en bedrijfstakgroepen. • Bij innovatie, gericht op het beroepsgerichte en onderwijskundige, spelen de programmamanagers een belangrijke rol. Zij zijn verantwoordelijk voor de opleidingen en examenplannen binnen hun domein over de verschillende uitvoeringslocaties heen.	
Inrichten portfolio-management	• Door middel van het opgestelde portfolio-beleid i • wordt gewerkt aan een meer planmatige aanpak in voor het ontwikkelen en innoveren van opleidingsprogramma's.	
Inbedden taken programma-managers in de taak-structuur, zodat iedereen zijn verantwoordelijkheid kan nemen.	• Opleidingen/programma's binnen locaties staan niet op zichzelf, maar hebben in directe en indirecte zin relaties met vele andere onderdelen en onderwerpen binnen Aeres. Zij dienen zich te verhouden tot o.a. de Aeres-strategie, Aeres MOB-strategie, Position Paper, Whole School Approach, practoraten/onderzoek, communicatiestrategie/doelen en acteren (gezamenlijk) richting arbeidsmarktpartijen, toeleverende scholen en afnemende onderwijsinstellingen (doorstroom). Daarom wordt programmacoördinatie omgevormd naar programmamanagement. Het gaat hierbij over zowel coördineren als afstemmen, en tevens over een integrale functionele aansturingstaak op instellingsniveau over de uitvoeringslocaties.	

3.32.3 Practoraten en onderzoek

Aeres VMBO en MBO hebben onderzoek en het versterken van onderzoekend vermogen hoog in het vaandel staan. In meer algemene zin wordt met diverse projecten en initiatieven het onderzoekend werken versterkt, waaronder practoraten. Practoraten hebben als doel het delen van kennis en ervaring, om zo te komen tot verdere kwaliteitsverbetering van het onderwijs, het stimuleren van het onderzoekend vermogen bij studenten en medewerkers en het bijdragen aan het oplossen van praktijkvraagstukken in het werkveld. Aeres MBO heeft de afgelopen jaren veel ervaring opgedaan met het opstarten en uitvoeren van practoraten: twee daarvan lopen, drie zijn in oprichting. Aeres neemt deel aan het practoraat Rekenen. Alle mbo-locaties die opleidingen uit het betreffende opleidingsprogramma uitvoeren, zijn inhoudelijk verbonden met het practoraat. Ook de overige locaties en programma's kunnen (praktijkrelevante) vragen kwijt bij het practoraat. Het practoraat zorgt voor inhoudelijke vernieuwing binnen de opleidingsprogramma's en voor innovatieve verbindingen met relevante stakeholders.

Onderzoeksstructuur

Aeres MBO zet een onderzoeksstructuur op om onderzoek duurzaam te verankeren in de organisatie. Dit doet ze in nauwe samenwerking met Aeres Hogeschool. De samenwerking richt zich onder andere op het ondersteunen van en bieden van intervisie aan de practoren en kwartiermakers van practoraten in oprichting. Hiervoor organiseert Aeres MBO in 2024 vier (online) bijeenkomsten en één fysieke intervisiebijeenkomst met de vier practoren van Aeres. Daarnaast geeft zij opvolging aan het driejarige door NRO gesubsidieerde project Masteropgeleide docenten als aanjagers van onderzoekend werken aan onderwijskwaliteit (roepnaam TOOLS) middels een themabijeenkomst met het MT van Aeres VMBO en Aeres MBO.

Practoraten

Aeres MBO heeft sinds 2020 een eigen onderzoeksprogramma in de vorm van practoraten. Ze hebben als doel het delen van kennis en ervaring om zo te komen tot verdere kwaliteitsverbetering van het onderwijs, het stimuleren van het onderzoekend vermogen bij studenten en medewerkers en het bijdragen aan het oplossen van praktijkvraagstukken in het werkveld. In september 2023 stelt Aeres MBO de visie op practoraten en onderzoek binnen de vsg opnieuw vast. Zij sluit daarmee aan bij de doelen uit het Schoolplan van het vmbo en de Kwaliteitsagenda van het mbo.

In de Aeres-strategie voor 2023-2027 kiest Aeres voor toonaangevend groen onderwijs en toegepast onderzoek op het gebied van agro, dier, food, een gezonde leefomgeving en techniek. De missie van Aeres spreekt daarbij de ambitie uit om bij te dragen aan een duurzame samenleving en de daarbij behorende groene transities. Aeres is stevig ingebed in maatschappij én werkveld en wil leerlingen, studenten en cursisten opleiden tot kritische wereldburgers die op basis van gefundeerde kennis bouwen aan de leefbare en

toekomstbestendige wereld van morgen. Onderzoek draagt hier direct aan bij.

Uit diverse onderzoeken blijkt dat de koppeling tussen onderzoek en onderwijs leidt tot breder onderlegde professionals, gemotiveerde studenten, beter presterende studenten en tot verbeterde onderwijskwaliteit (Brew, 2003; Healy & Jenkins, 2015; Heggen, Karseth & Kyvik, 2010). Daarnaast draagt onderzoek ook bij aan de stand van de wetenschappelijke kennis.

Onderwijskwaliteitsverbetering is onlosmakelijk verbonden met onderzoekend werken, onderzoeksmatig denken en onderzoekend verbeteren en innoveren (Voncken & Van der Meer, 2019; Consortium Tools voor Teamleren, 2022). Daarbij geldt dat onderzoek binnen Aeres niet alleen binnen het hoger onderwijs een rol speelt. Zowel in het vmbo als in het mbo maakt onderzoek deel uit van de strategische meerjarenbeleidsplannen, respectievelijk het schoolplan en de kwaliteitsagenda. Onderzoek zit niet alleen in onderzoeksprojecten, maar is ook steeds meer een onderdeel van de onderwijskundige aanpak in het vmbo, mbo en hbo, passend bij de transities waar Nederland en de wereld mee geconfronteerd zijn. Transitie betekent dat er vooral heel veel is dat we nog niet weten. Daarom sorteert het Aeres-onderwijs voor op nieuwsgierigheid naar het onbekende en naar het verlangen van de student om bij te dragen aan een mooiere wereld. In het onderwijs wil Aeres zo dicht mogelijk op de actualiteit zitten, inspelen op de vraag naar verandering, onderzoeken wat we nog niet weten over die nieuwe wereld. Het vraagt om het ontwikkelen en onderhouden van onderzoekend vermogen.

Practoraten zijn een zichtbare en herkenbare vorm van onderzoekend werken in het mbo. In 2021 start het tweede practoraat: Dierenwelzijn en -gezondheid, in 2024 starten de practoraten: Stad van de toekomst (Almere) en Gezond water voor mens en dier (Leeuwarden). Ook starten twee practoraten waar Aeres in participeert: Gecijferdheid (ROC van Amsterdam) en Fries (Firda).

Aeres heeft in 2024 vier lopende practoraten, twee practoraten in oprichting en zij neemt deel aan twee practoraten in oprichting. Dit is een toename ten opzichte van 2023, toen zij twee lopende practoraten en drie practoraten in oprichting had. De middelen voor de practoraten worden centraal verdeeld.

Practoraat Kringlooplandbouw

- Het practoraat wil de betekenis van kringlooplandbouw in de breedst mogelijke insteek onder de aandacht brengen bij diverse doelgroepen in het mbo-onderwijs, de maatschappij en de landbouw en deze groepen onderling verbinden. In 2024 ligt de nadruk op het verbinden van activiteiten die met het onderwerp te maken hebben. Het practoraat start met het verkennen van het overkoepelende onderwerp agro-ecologie.

Resultaten 2024

Activiteiten binnen Aeres

- Aanvraag en goedkeuring KIEM Kringlooplandbouw van theorie naar praktijk. Studenten krijgen hierbij een gerichte onderzoeksopdracht met betrekking tot de stikstofproblematiek.
- Verkenning en verbreding terminologie agro-ecologie. Doel is een raamwerk bieden voor docenten en studenten om te kijken waar binnen Aeres onderdelen van deze overkoepelende term al benut worden. Hiermee beoogt Aeres het veranderen van de blik van: wat niet goed is, wat anders moet, naar: wat doe ik al en wat kan en wil ik nog meer doen, maar ook wat wil of kan ik niet.
- Eendaagse trainingen Duurzaam bodembeheer en Composteren & Fermenteren.
- Oprichting kenniskring met docenten uit Emmeloord en Barneveld.

Activiteiten buiten Aeres

- Deelname aan EVECSA (European Vocational Excellence for Climate Smart Agriculture). Aeres participeert in een internationaal project samen met partners uit Denemarken, Finland, Polen, Italië en Spanje.
- Participatie in SIA-lectorenplatform Bodem Sturend. Het doel is het verbinden van netwerken en het versterken en verduurzamen van regionaal onderzoek.
- Deelname aan SIA Crisismanagement naar risicomanagement, een aanvraag vanuit Aeres Hogeschool. Vanuit deze aanvraag ontwikkelt Aeres lesmateriaal.
- Deelname aan LLO-Katalysator Duurzaam bodem en waterbeheer onder penvoerschap van Van Hall Larenstein. Project is gericht op afstemming van LLO-aanbod van de vier has'en op het gebied van bodem.
- Diverse lezingen en publicaties, waaronder Foodlog, Ekoland, Agrifirm. media-aandacht voor voorstel en waarde van renure in de landbouwkringloop.
- Deelname leergang practoraten vanuit de Stichting Practoraten.

Plannen

- Voorbereiden review practoraat in 2025 en doorkijk naar vervolg.
- 3 KIEM-aanvragen in voorbereiding, voor beoogde indiening medio februari 2025.

Practoraat Dierenwelzijn en -gezondheid

Het practoraat Dierenwelzijn en -gezondheid houdt zich sinds 2021 bezig met het vergroten van zowel de kennis over dierenwelzijn als het onderzoekend vermogen van studenten en docenten. Het kent samenwerkingen met andere Aeres-instellingen en -lectoraten, het bedrijfsleven (deels ook RIF-partners) en andere groene hogescholen (Inholland, Van Hall Larenstein en HAS). In de zomer van 2025 wordt besloten over voortzetting van het practoraat.

De practor start met een PD-traject (professional doctorate) vanuit de Aeres Hogeschool Wageningen. Vanuit dit traject werkt de practor samen met de Stichting Practoraten aan een beroepsbeeld van practoren in Nederland.

Resultaten 2024

- Succesvolle midterm-audit practoraat op 17 januari 2024.
- Afronding drie KIEM-groen-aanvragen (klauwgezondheid, larventransport en stress bij herpeten).
- Afronding Barth-Misset Fonds-aanvraag met als resultaat e-modulen over het welzijnsvriendelijk vangen en transporteren van pluimvee.
- Indiening en goedkeuring drie nieuwe KIEM-groen-aanvragen, start september 2024.
- Betrokken bij aanvragen van groene hbo's (Doden van dieren en Happy Pets).
- Versterking verbinding met het onderwijs door middel van fieldlabs, stageopdrachten, integrale opdrachten, module Onderzoek in de praktijk, keuzemodule Praktijkonderzoek.
- Toetreden docent-onderzoeker van de locatie Emmeloord in het practoraat.
- Betrokken bij opstart en sollicitatieprocedure van practoraat Aeres MBO Almere (juni 2024).
- Opstart intervisiegroep Aeres-practoren.
- Voorbereiding NRO-aanvraag met betrekking tot de impact van practoraten op onderwijskwaliteit.
- Workshops op landelijke practoratendag december 2024.

Plannen 2025 en verder

- Voorbereiden en indienen 3 KIEM-aanvragen, medio februari 2025.
- Reflectie op 3,5 jaar practoraat en verzoek verlenging tot juli 2027.
- Structurele verbinding met het onderwijs bewerkstelligen.

Practoraat Stad van de toekomst

Op 1 augustus 2024 gaat het practoraat Stad van de toekomst van start. In de verkennende fase tot medio oktober vinden er verkennende gesprekken plaats met A-partners van de pps Stad van de Toekomst en docenten van de locatie Almere. Uit deze stakeholdersanalyse formuleert Aeres MBO Almere een eerste concept voor de uitgangspunten van het practoraat, dat zij tijdens een studiedag van docenten in oktober aan het docententeam presenteert. Docenten kunnen tijdens die dag meedenken over de focus van de onderzoekslijnen.

Op de burgerschapsdag in november 2024 zijn er gastcolleges voor studenten; via interactieve opdrachten verzamelt Aeres MBO Almere input van studenten ter aanscherping van de doelstellingen. Op de partnerdag in december 2024 presenteert zij de missie, visie en onderzoekslijnen aan partners van de RIF en deze worden positief ontvangen. Docenten, praktijkpartners en de studentenraad spreken hun steun uit en committeren zich aan verdere betrokkenheid. In januari 2025 komt het akkoord op het practoraatsplan vanuit de locatiedirecteur. Het practoraat draagt bij aan het herstellen van de harmonie tussen de ecosystemen mens, plant en dier in de stedelijke omgeving via de beïnvloeding van het menselijk gedrag en de invloed hiervan op de drie ecosystemen.

Resultaten 2024

- Opstellen practoraatsplan.
- Werving en selectie van twee docent-onderzoekers.
- Aanvragen voor een START-budget voor drie projecten (uitslag volgt).

- Betrokkenheid bij opzetten twee onderzoeksprojecten (IVN Nederland, gemeente Dronten).

Plannen 2025 en verder

- Insturen practoraatsplan voor kwaliteitsbeoordeling door Stichting Practoraten.
- Officiële bekrachtiging van practoraat Stad van de toekomst door College van Bestuur.
- Genereren naamsbekendheid in buitenwereld (mede middels practorale rede).
- Onderzoekslijnen verder verdieping geven door twee onderzoeksprojecten te initiëren met lectoraten Aeres HBO.
- Aanjagen van en bijdragen aan de ontwikkeling van nieuw keuzedeel gericht op gedragsbeïnvloeding van professionals in het groene domein.

Practoraat gezond water voor mens, dier en natuur

Aeres stelt het plan van aanpak voor het vormgeven van het practoraat op en bespreekt dit binnen het directeurenoverleg, waarna aanmelding van het practoraat bij de Stichting Practoraten volgt.

Centraal thema in het practoraat is een toekomstbestendige waterkringloop die schoon, veilig en circulair is. Naast het inhoudelijke thema water wil het practoraat een praktijkgerichte leeromgeving ontwikkelen waarin praktische onderzoeksvaardigheden van mbo-studenten centraal staan met als doel studenten optimaal voor te bereiden op Leven Lang Ontwikkelen in een wereld in transitie. In de leeromgeving werken studenten, docenten, instellingen en bedrijven samen.

Op 1 september benoemt Aeres een practor en begint met het schrijven van het practoraatsplan en het opstarten van het practoraat. Doelen voor 2025 zijn de definitieve opzet van het practoraat, het benoemen van docent-onderzoekers en de start van de eerste onderzoekopdrachten. Het practoraat vormt onderdeel van het Katapult-project De Groene Transitie (2023-2027). De vorderingen in het practoraat worden hierin meegenomen.

Practoraat Gecijferdheid – participatie Aeres in samenwerking met ROC van Amsterdam

Het practoraat Gecijferdheid start op 1 september 2024. Drie docent-onderzoekers vanuit de locaties Leeuwarden, Velp en

Emmeloord sluiten zich aan. Vragen en ontwikkelingen die op de locaties spelen vormen de basis van de onderzoeksthema’s: differentiëren in de rekenles (Leeuwarden), samenwerking tussen rekendocenten en vakdocenten (Emmeloord) en rekenprojecten voor zwakke en sterke rekenaars (Velp). De startbijeenkomst van het practoraat vindt plaats op 18 oktober te Lelystad. Onderzoeksoverleg vindt in kleine groepen een aantal keer per jaar online plaats.

Practoraat Fries (werktitel) – participatie Aeres in samenwerking met Firda

In 2024 gaat het practoraat Fries inhoudelijk van start. Naast de onderwijsinstellingen Aeres MBO en Firda sluiten ook de educatieve uitgeverij Afûk en taalondersteuningsbureau Cedin aan. In oktober 2024 stelt de stuurgroep het practoraatsplan inclusief begroting vast. In december 2024 stelt de stuurgroep het profiel van de practor vast, de werving van de practor start begin 2025. Vanuit Aeres zijn alle locaties in Friesland betrokken bij het practoraat, waarbij Aeres MBO Leeuwarden een voortrekkersrol pakt, door de inzet van een docent-onderzoeker in de kenniskring in oprichting. In het najaar 2024 start Aeres met het zoeken naar een invulling voor de rol van docent-ambassadeur binnen Aeres.

Practoraten in verkenning

Aeres pauzeert de verkenning van het practoraat Agrarische techniek/Landbouwmechanisatie in 2024 in verband met het afschaffen van de RIF-subsidie. In de komende periode onderzoekt Aeres in hoeverre de doorontwikkeling van de opleiding met het hbo een verdere invulling kan zijn voor het instellen van een practoraat/lectoraat op het gebied van agrotechniek.

De verkenning van het practoraat Leren voor duurzame ontwikkeling leidt niet tot een practoraat. De invulling komt terug in de nieuwe onderwijsvisie van Aeres.

Aeres start in 2024 de verkenning naar twee nieuwe practoraten, een gericht op food vanuit de Regio Deal Ede/ World Food Center en een gericht op groene interieurstyling.

Maatregel bij prioriteit 4: Practoraten en onderzoek		
Nulmeting 2023	Twee actieve practoraten, drie in oprichting. Deelname aan practoraat Rekenen.	
Beoogd eindresultaat 2027	- Aeres heeft in 2026 zes actieve practoraten: Kringlooplandbouw, Dierenwelzijn en -gezondheid, Water, Stad van de toekomst, Agrarische techniek/Landbouwmechanisatie en Leren voor duurzame ontwikkeling. Aeres neemt deel aan practoraat Rekenen. - Practoraten en onderzoekend vermogen zijn verankerd binnen Aeres.	
Maatregelen	Stand van zaken 2024st	Verklaring afwijking of opmerkingen
Intensiveren of oprichten bestaande practoraten:	De practoraten dragen bij aan het versterken van (samen)onderzoekend werken bij medewerkers en onderzoekend leren bij studenten. Dit doen zij in samenspraak met toonaangevend bedrijfsleven, partners in het hoger onderwijs, het vmbo en soms het po.	

Maatregel bij prioriteit 4: Practoraten en onderzoek

Versterken practoraat Kringlooplandbouw.	- Gestart op 1 september 2020, practor Ruud Hendriks. - Locatie: Dronten Warmonderhof. - De practor werkt aan interne en externe verbondenheid.
Versterken practoraat Dierenwelzijn- en gezondheid.	- Gestart op 1 september 2021, practor Sara Albone. - Locatie: Barneveld. - Drie goedgekeurde KIEM-groen-aanvragen bij NWO. - Borging van de onderzoeksgroep. - Vorbereiding audit/midterm review.
Opstarten practoraat Stad van de toekomst.	- Gestart op: 1 augustus 2024, practor: Alvin Westmaas. - Locatie: Almere.
Opstarten practoraat Agrarische techniek/ Landbouwmechanisatie.	- Locatie: Dronten Techniek. - Gepauzeerd.
Opstarten practoraat Gezond water voor mens, dier en natuur.	- Gestart op 1 september 2024, practor: Alie de Boer. - Locatie: Leeuwarden.
Opstarten practoraat Leren voor duurzame ontwikkeling.	Na verkennende fase besluit genomen om te stoppen. Wordt niet gestart.
Deelnemen aan practoraat Rekenen.	- Gestart. - Dit practoraat van ROC van Amsterdam-Flevoland is in oprichting. Het wordt ondersteund door het Rekencollectief (HU, UU, ECBO: mbo.sites.uu.nl). Er zal samengewerkt worden met andere mbo-instellingen, met het team van taalenrekenenmbo.nl en andere partners. - De uitvoering valt onder Speerpunt Rekenen.
Deelname aan practoraat Fries in de meertalige context Wy binne mbû!	- Dit practoraat van Firda in oprichting. Het wordt ondersteund door het Aeres (partner practoraat en Wy binne mbû), Afûk – (partner practoraat en regievoerder realisatieplan Wy binne mbû) en Omrop Fryslân – (partner practoraat en Wy binne mbû). - De uitvoering valt onder Speerpunt Taal.
Versterken onderzoekend werken en practoraten	- Het versterken van de inhoudelijke impact van practoraten door aansluiting op het onderwijs, de kennisketen en actualiteit te bevorderen. - Herijken van randvoorwaarden voor succes voor practoraten door het inrichten van een kenniskring bij ieder practoraat als voorwaarde te stellen, de PDCA rondom het opstarten, uitvoeren en evalueren van een practoraat aan te scherpen en ondersteuning en support beschikbaar te hebben voor practoren. - Verbeteren van (samen) onderzoekend werken binnen Aeres VMBO en Aeres MBO. Het begrip onderzoekend leren (ook wel hybride leren in mbo) vindt steeds meer gehoor binnen het onderwijs van Aeres. Dit vraagt andere skills van onderwijzend en ondersteunend personeel, waarbij het positioneren van onderzoekend werken de komende jaren aandacht vraagt. Vanuit NRO-onderzoek hiernaar werkt Aeres MBO hier de komende jaren aan.

3.32.4 Duurzaam in denken en doen

Een groeiende groep bedrijven, overheden en burgers is actief om een circulaire economie en een duurzame samenleving samen te realiseren. Netwerken en duurzame ambities krijgen steeds beter vorm. Aeres wil de inspiratie, de expertise en de handvatten bieden om met regionale partners een ecosysteem te bouwen dat expertise ontwikkelt voor deze nieuwe economie en samenleving. Dit doet zij omdat ze gelooft dat alleen in de samenwerking tussen verschillende partijen en tussen verschillende opleidingen de kennis, vaardigheden, houding en waarden kunnen ontstaan die nodig zijn om duurzaam denken en doen in de regio normaal te maken.

Aeres weet dat duurzaamheid veel verder gaat dan alleen afval scheiden. Duurzaamheid moet diepgeworteld zijn in het onderwijs en het Aeres-DNA! De Whole School Approach (WSA) maakt integraal werken mogelijk in een lerende organisatie waarin duurzame ontwikkeling centraal staat. Wel zijn er verschillen tussen locaties en opleidingen. Het duurzaam denken en doen is inmiddels wel onderwerp van gesprek. De vragen die nu nog spelen zijn onder andere: 'hoe verankeren wij duurzaam denken en doen op zo'n manier dat dit meer wordt dan het werk van individuele enthousiastelingen, en:

hoe krijgen onze scholen duurzaam denken en doen structureel in het DNA?' De locaties Almere, Leeuwarden en Ede werken vanuit de kwaliteitsagenda al uitgebreid met Leren voor Duurzame Ontwikkeling. Hun teams zijn eerst aan de slag gegaan met het leren denken en doen als duurzame opleiders. Hierna heeft het team deze kennis vertaald naar de praktijk van het onderwijs aan de studenten. De locatie Almere kiest duurzaamheid en duurzaam werken op alle gebieden als focuspunt voor de locatie, met de WSA als systematiek. De locatie Leeuwarden concentreert zich in het schooljaar 2024-2025 op:

- De ontwikkeling van eigenaarschap bij studenten;
- De betekenis van eigenaarschap voor het team, de rol van de medewerker en de inhoud en organisatie van het onderwijs en de bedrijfsvoering;
- Concreet coachend leiderschap: de medewerker ervaart coachend leiderschap, kan daarover feedback geven en werkt binnen een passend organisatie-model dat inspeelt op krimp en continue veranderingen in de maatschappij en sector.

Verder zijn de locaties Emmeloord, Heerenveen en Sneek bezig met het (door)ontwikkelen en/of uitvoeren van het keuzedeel Duurzaamheid.

Maatregel bij prioriteit 4: Duurzaam in denken en doen	
Nulmeting 2023	Binnen Aeres is duurzaamheid een belangrijk onderwerp. Wel zijn er verschillen tussen locaties en opleidingen. Het duurzaam denken en doen is inmiddels wel onderwerp van gesprek. De vragen die nu nog spelen zijn onder andere: hoe verankeren wij duurzaam denken en doen op zo'n manier dat dit meer wordt dan het werk van individuele enthousiastelingen, en: hoe krijgen onze scholen duurzaam denken en doen structureel in het DNA?
Beoogd eindresultaat 2027	• Leren voor Duurzame Ontwikkeling (LvDO) onderdeel maken van de regionale innovatiestrategie. Dit in het licht van de regiobrede transitieopgaven. • Starten projecten rond duurzame vraagstukken samen met het practoraat Leren voor duurzame ontwikkeling. Hierbij werken studenten multidisciplinair samen met bedrijfsleven en overheden aan transitievraagstukken die bijdragen aan brede welvaart in de regio. • Werken vanuit principes van samen onderzoekend werken, waarbij docenten cross-overs creëren tussen locaties en opleidingen zodat kennis, skills en houding gericht op duurzame ontwikkeling circuleren. Aeres MBO werkt hierbij vanuit de horizontale dialoog en betreft studenten structureel bij beleidsopgaven die van invloed zijn op de kwaliteit van hun toekomst. • Aeres (MBO) profileren in de regio en daarbuiten als regionale verbinder en innovator voor duurzame leerprocessen. • Versterken van de brug onderwijs-bedrijfsleven-duurzame ontwikkeling, door de ontwikkeling van verschillende tools en het aanstellen van circulaire regiogidsen binnen iedere locatie. • Actief contact zoeken met andere opleiders in de regio, om samen te werken aan duurzaamheid en circulaire vraagstukken. Aeres MBO ondersteunt, samen met regionale organisaties en het bedrijfsleven, een groep studenten die peer-to-peer-workshops geven over verkleinen footprint en vergroten handafdruk, circulaire economie, de SDG's et cetera.

Maatregel bij prioriteit 4: Duurzaam in denken en doen		
Maatregelen	Stand van zaken 2024	Verklaring afwijking of opmerkingen
Professionalisering onderwijspersoneel	- De locaties profileren zich als een Community of Learning and Practice for Sustainable Environments and Development. Door middel van de contextrijke leeromgeving als leerecosysteem helpen zij studenten om in aanraking te komen met de maatschappij en de arbeidsmarkt, en hun te leren om wendbaar, weerbaar en inclusief te zijn. - Om hier te komen zetten de locaties begeleide PLG's in. De begeleiding wordt ingezet door Stan Frijters. Zij doen dat op basis van zes succesbepalende factoren van de Whole School Approach (WSA) en de Sustainable Development Goals (SDG's) van de VN. De professionalisering vindt dus plaats op basis van: - Het inrichten van begeleide PLG's duurzaam in denken en doen. Ondersteuning vanuit practoraat i.o. Leren van Duurzame Ontwikkeling. - Met behulp van de Whole School Approach (WSA) werken aan duurzame ontwikkeling richting toekomstbestendig onderwijs.	
Vergroten van rol onderzoek en innovatie binnen de instelling	Teams werken aan duurzaamheidsvraagstukken waarin de student centraal staat.	

3.33 Locatiespecifieke informatie

Om de horizontale dialoog verder te ondersteunen, staat er locatiespecifieke informatie op de websites van de locaties.

Aeres Training Centres

Inhoud

3.34	Cursus- en contractactiviteiten van Aeres PrO, VMBO en MBO	155	3.37	Aeres Training Centre	156
3.35	Aeres Training Centre Barneveld	155	3.37.1	Resultaten 2024	156
3.36	Aeres Training Centre International	155	3.37.2	Plannen ATC	156
			3.38	Tevredenheidsmetingen	157

3.34 Cursus- en contractactiviteiten van Aeres PrO, VMBO en MBO

Een deel van de Aeres MBO-locaties ontwikkelt alleen of samen met de andere locaties commerciële cursus- en contractactiviteiten op basis van vragen uit het (internationale) groene domein. Kennis van deze vragen biedt enerzijds de mogelijkheid om huidige werknemers adequaat bij en na te scholen (LLO). Anderzijds draagt zij bij aan het optimaal inrichten van het onderwijs aan toekomstige werknemers voor het groene domein. Voor docenten is de actieve interactie met het bedrijfsleven uitdagend en stimulerend. Opgedane ervaringen in het werkveld kunnen ze inbrengen in de onderwijssituatie op school. Dit versterkt de kwaliteit van het onderwijs.

De locatiedirectie is verantwoordelijk voor deze commerciële activiteiten, maar stemt deze af om het marktaandeel Aeres PrO, VMBO en MBO-breed te laten groeien.

Ontwikkelingen rond de Aeres Training Centres in 2024

- Met een divers en praktijkgericht aanbod cursussen en opleidingen op het gebied van agro, dier, food, techniek, groen & bloem en ontwikkelen & ondernemen speelt ATC in op de veranderingen in de maatschappij.
- Leven Lang Ontwikkelen krijgt een prominente plek in de Aeres-organisatie door de prioritering ervan in Het Groene Veranderprogramma. Vanuit een stuurgroep vinden in 2024 de nodige onderzoeken en voorbereidingen plaats met als doel in 2025 de verschillende ATC's en ATCB tot één Aeres Training Centre te integreren.
- Het internationale aanbod zal vanuit de Aeres Training Centre worden georganiseerd.
- Vanaf september 2024 worden ook deelnemers aan crebo-opleidingen in het cursusonderwijs voorzien van een inschrijfbesluit en waar verplicht de beroepspraktijkovereenkomst zoals deze wettelijk is bepaald.
- Aeres MBO realiseert een koppeling tussen de systemen Coachview en Eduarte. Deze moet zorgen voor minder handelingen en het automatiseren van werkprocessen. Dit levert nog niet het gewenste resultaat.

3.35 Aeres Training Centre Barneveld

In 2024 stelt Aeres een nieuw strategisch plan vast met meerdere doelen. Een daarvan is Leven Lang Ontwikkelen tot bloei brengen in de organisatie. Aeres Training Centre Barneveld werkt sinds 1989 aan een aanbod voor omscholing, bijscholing en nascholing. De maatschappij verandert en daarmee ook de behoefte aan scholing. Door de centrale

strategie krijgt deze organisatie meer steun en aandacht en dat draagt bij aan groei en professionalisering van de organisatie. Samenwerking tussen verschillende LLO-onderdelen kan leiden tot efficiëntie en beter positionering in de verschillende sectoren.

Missie

ATCB is het grootste centrum voor deeltijdopleidingen en cursussen voor volwassenen op het gebied van diervverzorging, -gezondheid en -management. Het ontwikkelt de opleidingen en cursussen zelf én samen met partijen uit de sector dier. Het beweegt mee met de markt. Het is een praktijkopleider die volwassenen die met dieren (willen) werken of die hun kennis over dieren in willen zetten om anderen te helpen om de relatie met hun dier te verbeteren, gedurende hun gehele loopbaan ondersteunt. Zo draagt ATCB bij aan een beter dierenwelzijn. ATCB zet hiervoor hedendaagse onderwijsmiddelen in en biedt toepasbare producten die aansluiten bij de wensen van de klant. Altijd wetenschappelijk onderbouwd en veelal erkend. ATCB geeft arbeidsperspectief aan mensen die met dieren willen werken en ondersteunt de sector dier bij het duurzaam inzetbaar houden van hun personeel. ATCB bevestigt dat Aeres het kenniscentrum is binnen de gezelschapsdieren- en paardensector.

Visie

Iedereen dierbekwaam: ATCB draagt bij aan de gezonde relatie tussen mens, gezelschapsdier en paard door het bieden van hoogwaardige opleidingen voor een brede doelgroep. Dit doen we in een unieke praktijkleeromgeving met de allerbeste faciliteiten.

Resultaten 2024

- In 2024 volgen of starten meer dan 1.453 cursisten (in 2023 waren er 1.932 startende cursisten) een cursus of opleiding bij Aeres Training Centre Barneveld. Zij nemen deel aan 133 (startende) cursussen. Daarnaast zijn er ook cursisten al in huis, waarvan de start van de cursus vóór 1 januari 2024 lag. Dit zijn opleidingen van 1 tot 2 jaar, zoals Paraveterinair dierenartsassistent en Dierfysiotherapie. De bedrijfscursussen hebben circa 100 deelnemers.
- De omzet is in 2024 € 2.328.201 (€ 2.609.988 in 2023 en € 2.092.737 in 2022). Het financiële resultaat is € 262.000 negatief (- € 45.530 in 2023 en € 2.132 in 2022).
- In 2024 is een omzetzakelijkheid zichtbaar ten opzichte van 2023. Dit komt grotendeels door het afschaffen van de STAP-subsidie door de overheid. Door STAP-subsidie kon er in 2023 een extra opleiding tot paraveterinair starten en zijn er groepen gestart.
- Een realistisch beeld geeft de vergelijking tussen het omzetjaar 2024 en het omzetjaar 2022. Die laat zien dat ATCB een groei realiseert in de meeste sectoren, met name in het hippische aanbod, bij de kinderboerderijcursussen en bij het maatwerk voor de scholenmarkt (sector veehouderij).
- ATCB implementeert het aanbod van de locatie Barneveld in de nieuwe website van ATC, waar het totale LLO-aanbod van Aeres te vinden is.

- ATCB implementeert het inschrijfbesluit en de beroepspraktijkovereenkomst die bij wet verplicht zijn in de cursusadministratie van de crebo-opleidingen.
- ATCB implementeert de koppeling tussen Coachview en Eduarte.
- ATCB draagt bij aan onderzoek naar efficiënte en eenduidige organisatieverbeteringen van de backoffice voor de gehele LLO-organisatie.
- ATCB vernieuwt opleidingen zoals die voor beheerder kinderboerderij, kynologisch instructeur, gedragstherapeut voor katten, probleemgedrag bij honden en dierfysiotherapie bij honden en paarden om de opleidingen toekomstbestendig te houden.
- ATCB ontwikkelt nieuwe producten die in 2025 bijdragen aan omzetgroei. Voorbeelden zijn: Horse Health Manager, reanimatiecursus, De spoedpatiënt, Intelligentie bij honden en Help, een vogel op het spreekuur.
- ATCB organiseert in 2024 voor de eerste keer het Trimmersevent voor praktijkbegeleiders en de Strikdag, met als doel kennisuitwisseling voor professionals uit de kinderboerderijsector.
- Voor het tweede jaar evalueert ATCB de cursussen op een uniforme wijze en het geeft de resultaten daarvan in een dashboard weer. Dit jaar vullen 546 cursisten de evaluatie in tegenover 626 in 2023. Dat geeft de volgende cijfers:
 - Communicatie: 7,8.
 - Faciliteiten: 8,4.
 - Kwaliteit: 7,8.
 - Gemiddeld: 7,9.
 Het zijn prachtige cijfers en ze zijn vergelijkbaar met die van 2023. Het dashboard geeft de mogelijkheid om de cijfers op cursusniveau te analyseren.
- Een van de speerpunten is om meer te ontwikkelen samen met de sector. ATCB haalt relaties aan en er volgen in 2025 nieuwe samenwerkingsovereenkomsten. ATCB trekt experts aan met specialistische kennis die Aeres nog niet in huis heeft en sluit hiermee overeenkomsten.

Plannen middellange (1-5 jr.) en lange (> 5 jr.) termijn

Om het strategisch plan te verwezenlijken is het van groot belang dat Aeres Training Centre Barneveld een professionele organisatie is die kan steunen op een stevig fundament. Een financieel gezonde organisatie is de voorwaarde om innovatief te zijn en continu te blijven investeren in kennis en kwaliteit. ATCB moet de processen zo inrichten dat de kwaliteitsbeleving bij de cursist hoog is. De strategie van ATCB is daarom met name gericht op:

- focus op open inschrijvingen;
- focus op bestaande markten;
- incompany-opleidingen en maatwerk voor bedrijven;
- focus op (ontwikkeling) cursussen/opleidingen die bijdragen aan kennisontwikkeling, dierenwelzijn, omzet en marge;
- focus op cursussen/opleidingen waar ATCB duidelijk het onderscheid maakt (uitstekende praktijkleeromgeving);
- inbedden soft skills in productaanbod.
- focus op aantrekken specialisten uit de sector en het aangaan van samenwerkingsverbanden.

Productinnovatie

- Modulaire opbouw doorlopende leerlijnen.
- Hybride onderwijs; bestaande grote opleidingen innoveren waarbij ATCB nieuwe didactische vormen en digitalisering toepast.
- Het digitaliseren van kort onderwijs om meer flexibiliteit te bieden passend bij de veranderingen in de maatschappij.
- Inzetten op LLO, kennis en competenties.
- Inschalen van non-formeel aanbod door coördinatiepunt NLQF-EQF.

3.36 Aeres Training Centre International

Aeres Training Centre International (ATCI) is sinds 2019 onderdeel van Aeres MBO Barneveld. ATCI is gespecialiseerd in de branches diervoeder, pluimvee en varkenshouderij en is op deze vakgebieden internationaal toonaangevend als aanbieder van praktijkgerichte trainingen.

Samenwerkingsverbanden

- Sinds 2019 heeft ATCI een samenwerking met Aeres Hogeschool Dronten. Het betreft een gezamenlijk traject waarbij hogeschool- en internationale studenten gedurende één dag/week een gezamenlijk lesprogramma krijgen in Barneveld. Hierdoor ontstaat er een unieke uitwisseling van cultuur, kennis en vaardigheden van studenten én docenten.
- De totale opleiding International Poultry Management and Animal Feed Production is zo aangepast dat dat een gezamenlijk traject mogelijk is. De opleiding duurt nu tien maanden en bestaat uit vijf modules:
 - Applied poultry management: vier maanden.
 - Poultry production technology: vier weken.
 - Poultry farm manager: drie weken.
 - Incubation and (broiler) parent stock management: vier weken.
 - Animal feed production: drie maanden.
- ATCI heeft ook een intensieve relatie met het Poultry Expertise Centre (PEC). Het PEC heeft zijn sporen binnen de pluimveesector verdiend en blijkt een essentiële schakel tussen (cursus)onderwijs, bedrijfsleven, overheid en innovaties.

Resultaten 2024

- In 2024 volgen circa 600 cursisten (800 in 2023 en 700 in 2022) een of meerdere cursussen bij ATCI.
- ATCI ontvangt voor een deel van zijn cursisten internationale beurzen van Nuffic. In 2024 zijn dat er 18 (219 in 2023 en 135 in 2022).
- De omzet is in 2024, exclusief het Poultry Innovation Lab, € 697.349 (€ 1.082.158 in 2023 en € 1.771.529 in 2022). Het financiële resultaat is circa € 409.243 negatief (€ 61.800 negatief in 2023 en € 110.769 in 2022 en € -85.942 in 2021).
- In 2023 schaft de overheid de internationale beurzen van Nuffic af. Hierdoor is een omzetzakelijkheid in 2024 zichtbaar ten opzichte van 2023.

- ATCI wordt genoodzaakt op een andere manier omzet te genereren. Daarom ontwikkelt het de eerste commerciële cursussen en neemt deze op op de website aerestrainingcentre.com.
- In 2024 verzorgt ATCI buitenlandse trainingen, voornamelijk op het gebied van pluimvee, in Mozambique, Senegal en Benin. Ook zijn er trainingen waarbij ATCI online les geeft.
- ATCI verzorgt verschillende maatwerktrajecten/bedrijfs cursussen op het gebied van varkenshouderij voor verschillende vaste afnemers in Korea.
- ATCI verzorgt een programma over Climate Resilient Chicken Production in Cambodja, met subsidie van de Asian Development Bank.
- ATCI ontvangt meerdere cursusgroepen uit Iran en Saoedie-Arabië voor pluimveecursussen.
- ATCI verzorgt drie workshops over Poultry Production Management voor Poultry Integrations in Bangladesh.
- De mengvoercursussen in de maalderij lopen goed. ATCI geeft lessen voor studenten van Aeres MBO Barneveld en van Aeres Hogeschool Dronten. ATCI voert ook cursussen uit op basis van maatwerk en open inschrijving voor operators en nutritionisten van mengvoerb企业jven. Daarnaast draait het een specialistisch programma genaamd Mengvoerfabricage in de SFR voedings- en grondstoffencursus.
- Helaas zorgen de maatregelen rond het vogelgriepvirus nog steeds voor problemen en kunnen praktische pluimveelessen niet doorgaan. Ook de komende jaren zullen de gevolgen van de vogelgriep van grote invloed zijn op het praktische karakter van de pluimveecursussen.
- Het internationale aanbod voor trainingen is opgenomen in ATC. Hierbij behoudt ATCI zijn eigen identiteit en website voor de doelgroep en de voertaal in Engels.

Plannen middellange (1-5 jr.) en lange (> 5 jr.) termijn

ATCI oriënteert zich op de toekomst en wil de komende jaren een strategische koers definiëren met als uitgangspunt: er is géén andere organisatie vergelijkbaar met ATCI. Er zijn wellicht meer spelers die dezelfde markten bedienen, echter niet een met een vergelijkbare propositie. Vooralsnog blijven Nuffic-beurzen uit. ATCI zal onderdeel zijn van ATC in zijn geheel en zal inzetten op productinnovatie met de focus op:

- Hybride onderwijs; bestaande grote opleidingen innoveren waarbij ATCI nieuwe didactische vormen en digitalisering toepast.
- Het digitaliseren van kort onderwijs om meer flexibiliteit te bieden, passend bij afstandsleren.
- Inschalen van leeruitkomsten door coördinatiepunt EQF.

3.37 Aeres Training Centre

Aeres Training Centre (ATC) is een trainingscentrum met ruim 160 cursussen en trainingen op het gebied van agro, food en leefomgeving die invulling geven aan een Leven Lang Ontwikkelen (LLO). De opleidingen duren maximaal 1 jaar. De betrokken mbo-locaties zijn Almere, Dronten, Ede,

Emmeloord, Leeuwarden en Velp. De front- en backoffice zitten in Emmeloord en Leeuwarden.

ATC streeft naar een sterke verbinding tussen business, training en scholing en investeert daarom veel in het contact met het bedrijfsleven. De cursussen en trainingen kenmerken zich door aantrekkelijk praktijkgericht onderwijs met zorg en aandacht voor elkaar. De maanden september tot en met april zijn de belangrijkste maanden voor de uitvoering van de cursussen. De brancheverplichte cursussen, het aanbod rond licenties, omvatten ongeveer 40% van de omzet. De rest van de omzet genereert ATC uit basiscursussen, verdiepende cursussen en incompany en maatwerktrajecten.

3.37.1 Resultaten 2024

Het is goed merkbaar dat Aeres Training Centre moet concurreren in een cursusmarkt met lage marges (agro, groen). Belangrijk is om vast te houden aan de nevensdoelstelling van ATC om Aeres als grote opleider maximale zichtbaarheid te geven in de sectoren agro, groen en food. Die zichtbaarheid levert indirect voordeel bij de werving van studenten voor het initiële onderwijs en leidt ze naar het post-initiële onderwijs (LLO).

- In 2024 volgen 3.132 deelnemers (2.600 in 2023 en 2.800 in 2022) een één- of meerdaagse scholing of (online) cursus bij ATC. Dat geldt ook voor ongeveer 400 Aeres-studenten (400 in 2023 en 900 in 2022). Daarnaast laten 2.060 deelnemers (2.200 in 2023 en 1.710 in 2022) zich bij de diverse spuitlicentieverlengingsbijeenkomsten registreren.
- De omzet in 2024 is € 1.363.457 (€ 1.190.931 in 2023 en € 960.457 in 2022). De realisatie komt lager uit dan begroot. Het financiële resultaat is € 174.560 negatief.
- De vraag naar incompanytrajecten en maatwerktrajecten stijgt. Bij maatwerktrajecten betalen bedrijven een eigen bijdrage voor het op maat snijden van trajecten voor eigen personeel. In 2024 betreft dit: Euro-Caps bv, Hazeleger Kaas bv, Epos bv, Arla Foods Nijkerk bv, Storteboom Nijkerk bv en Royal Lactalis Leerdammer bv.
- ATC heeft een intensieve samenwerking met de Groene Wereld en VBW voor de doorontwikkeling van een trainingsprogramma Floral Design.

3.37.2 Plannen ATC

Voor de middellange (1-5 jr.) en lange (> 5 jr.) termijn zijn de belangrijkste plannen:

- Intern samenwerken en focus op één Aeres Training Centre en Leven Lang ontwikkelen.
- Handhaven bestaand aanbod (verdiepings)cursussen en trainingen.
- Ontwikkelen nieuw aanbod dat aansluit bij de veranderende vraag. Onder meer nieuwe certificeerbare cursussen en keuzedelen rond het thema een Leven Lang Leren (ook een Leven Lang Ontwikkelen en derde leerweg).
- Optimaliseren van de verhouding tussen inhuur van zzp'ers en de inzet van eigen personeel.

- Het aanbieden van het aanbod over de verschillende Aeres locaties.
- Nauw samenwerken met Colland in Talentoogst. Alle openteeletcursussen op de website van Colland verwijzen door naar de openteehtotspot ATC.
- Realiseren van een omzetstijging en een positief resultaat. Dat betekent dat ATC de cursussen rendabel en efficiënt aanbiedt, gebruikmakend van de kwaliteiten en expertise van de betrokken locaties. Voorbeelden van gezamenlijke activiteiten zijn de werving, de administratie, de website en het vormen van een gezamenlijke visie op LLO.
- Verder profileren van Aeres Training Centre als maatwerkopleider en totaal partner voor het bedrijfsleven en het portfolio op deze manier uitbreiden.
- Opbouwen van meer naamsbekendheid bij de doelgroep via gerichte communicatie, beurzen en bijeenkomsten.

3.38 Tevredenheidsmetingen

De Aeres Training Centres onderzoeken de tevredenheid van hun klanten op verschillende wijzen: via contact met groepen cursisten en via de accountmanagers die contact hebben met alle klantgroepen

(o.a. marktpartijen, Aeres Hogeschool Dronten). De tevredenheid is groot (score van een 7,5 tot een 8).

De cursus- en contractlocaties bespreken de resultaten van de tevredenheidsmetingen waar nodig met de klant en dit kan leiden tot aanpassing en vernieuwing van het aanbod.

4 Aeres Hogeschool

Aeres Hogeschool, met haar oorsprong in het agrarisch en educatief hoger onderwijs, is een ontwikkelplaats voor verbindende aanpakkers. Een plek waar deskundigheid in onderwijs en toegepast praktijkonderzoek centraal staat, waar studenten en medewerkers perspectieven uitwisselen en met elkaar invulling geven aan een wereld die volop in beweging is. Met lef, respect en zelfreflectie. Als Groene Veranderaars werken zij vanuit drie faculteiten (Almere, Dronten en Wageningen) samen aan innovatieve, haalbare oplossingen voor een gezonde en groene leefomgeving. Juist deze kruisbestuiving maakt Aeres Hogeschool uniek. Echte vooruitgang realiseer je samen.

Leeswijzer

Dit hoofdstuk is bedoeld voor iedereen die direct of indirect bij de hogeschool betrokken is: van studenten en medewerkers tot relaties in het bedrijfsleven, bij de overheden, toeleverende en afnemende scholen, in de omgeving van de school (buren) en veel meer. Aeres Hogeschool maakt deel uit van Aeres en dat ziet u terug in dit jaarverslag. Niet alle informatie die betrekking heeft op de hogeschool staat in dit ene hoofdstuk. Zo zijn de kaders waarbinnen alle Aeres-instellingen werken gegeven in hoofdstuk 1 en staat er een samenvatting van de financiële stand van zaken en de toekomstverwachtingen in hoofdstuk 2.

Het hoofdstuk van Aeres Hogeschool bestaat uit vier delen: gezamenlijke kaders en resultaten van Aeres Hogeschool, onderwijs, onderzoek en innovatie en de commerciële dienstverlening.

De verklarende woordenlijst staat in bijlage 1.
Bijlage 8 geeft de onderbouwing van de cijfers.
Bijlage 9 is de publicatielijst.

Inhoud

Aeres Hogeschool

4.1	Wat gebeurt er in 2024 bij Aeres Hogeschool?	162
4.2	Missie en kernactiviteiten	163
4.2.1	Kernactiviteiten	164
4.3	Omgeving, profielen, strategie en plannen	165
4.3.1	Omgevingsfactoren en profielen faculteiten	165
4.3.2	Strategie, ambities en plannen	166
4.4	Organisatie	167
4.4.1	Organisatiestructuur en (opleidings)locaties	167
4.5	Horizontale dialoog Aeres Hogeschool	168
4.6	Bedrijfsvoering	169
4.6.1	Kengetallen en studentenpopulatie	170
4.6.2	Financiën	172
4.6.3	Huisvesting, faciliteiten en omgeving	173
4.6.4	Lerende cultuur en personele zaken	173
4.6.5	ICT	173
4.6.6	Studentvoorzieningen	173
4.6.7	(Sociale) veiligheid en integriteit (incl. klachtenafhandeling)	174
4.7	Kwaliteitsafspraken	175
4.7.1	De kwaliteitsafspraken en de PDCA-cyclus	175
4.7.2	Proces medezeggenschap	176
4.7.3	Kernpunten kwaliteitsafspraken	176
4.7.4	Verantwoording kwaliteitsafspraken: financieel	177
4.7.5	Verantwoording thema 1: Intensiever en kleinschalig onderwijs	178
4.7.6	Verantwoording thema 2: Verdere professionalisering docenten	180
4.7.7	Verantwoording thema 3: Passende en goede onderwijsfaciliteiten	180
4.7.8	Reflectie van medezeggenschap	182
4.7.9	Reflectie van de Raad van Toezicht	182
4.8	Kwaliteitsmanagement	183
4.8.1	Resultaten 2024	183
4.9	Internationale activiteiten	184

Onderwijs

4.10	Onderwijsvisie, -beleid en de organisatie van onderwijs	187
4.11	(Onderwijs)resultaten	188
4.11.1	Studieresultaten	188
4.11.2	Studenttevredenheid: externe onderzoeken	189
4.11.3	Studenttevredenheid: eigen evaluaties onderwijseenheden	191
4.12	Onderwijsontwikkeling: Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	193
4.12.1	NPO binnen reguliere financiering	193
4.12.2	Gekozen thema's, maatregelen en resultaten	194
4.13	Overige resultaten onderwijsontwikkeling en plannen	196
4.13.1	Specifiek Aeres Hogeschool Almere	196
4.13.2	Specifiek Aeres Hogeschool Dronten	196
4.13.3	Specifiek Aeres Hogeschool Wageningen	197
4.13.4	Lopende projecten onderwijsontwikkeling en plannen	197

Onderzoek en innovatie

Huidige situatie van het praktijkonderzoek

4.14	Strategie, visie en reflectie	199
4.14.1	Strategie en visie	199
4.14.2	Reflectie op uitvoering	199
4.15	Thema's	200
4.15.1	Overzicht onderzoeksprogramma's, onderzoekslijnen en lectoraten	201
4.15.2	Kennisveiligheid	201
4.16	Inkomsten	201

Ontwikkeling langs de bestedingsdoelen

4.17	Integratie in het kennisecosysteem	202
4.17.1	Basisindicatoren Integratie in het kennisecosysteem	202
4.17.2	Keuze-indicatoren Integratie in het kennisecosysteem	202
4.18	Kwantitatieve verduurzaming en uitbreiding	203

4.18.1	Basisindicatoren Kwantitatieve verduurzaming en uitbreiding	203
4.19	Kwalitatieve verduurzaming en uitbreiding	203
4.19.1	Basisindicatoren Kwalitatieve verduurzaming en uitbreiding	203
4.19.2	Keuze-indicatoren Kwalitatieve verduurzaming en uitbreiding	205

Onderzoeksprogramma's, - lijnen en lectoraten

4.20	Onderzoeksprogramma Gezond leven in de groene stad	205
4.20.1	Lectoraat Groene en Vitale Stad	205
4.20.2	Lectoraat Stedelijke Voedselvraagstukken	206
4.20.3	Lectoraat Innovatie & Groenstedelijke Ruimte	206
4.20.4	Lectoraat Gezond oppervlaktewater	207
4.20.5	Lectoraat Weerbare planten	207
4.20.6	Lectoraat Ecologie IJsselmeergebied	207
4.20.7	Valorisatie (kennis delen en toepasbaar maken)	207
4.21	Onderzoeksprogramma Duurzaam ondernemen fase 2: onderzoekslijn Plant	208
4.21.1	Lectoraat Duurzaam bodembeheer	208
4.21.2	Lectoraat Precisielandbouw en Smart Farming	208
4.21.3	Lectoraat Agrarisch waterbeheer	208
4.21.4	Valorisatie (kennis delen en toepasbaar maken)	209
4.22	Onderzoeksprogramma Duurzaam ondernemen fase 2: onderzoekslijn Dier	209
4.22.1	Lectoraat Grasland en Beweiding	209
4.22.2	Lectoraat Management van Rundergezondheid	210
4.22.3	Lectoraat Duurzame pluimveehouderij in een circulaire bedrijfsvoering	210
4.22.4	Lectoraat Human Animal Interactions	210
4.22.5	Lectoraat Animal Assisted Interventions	211
4.22.6	Valorisatie (kennis delen en toepasbaar maken)	211

4.23	Onderzoeksprogramma Duurzaam ondernemen fase 2: onderzoekslijn Circulaire economie	211
4.23.1	Lectoraat Circulair ondernemen in de agrifoodsector	211
4.23.2	Lectoraat Omgevingsinclusief ondernemen	212
4.23.3	Valorisatie (kennis delen en toepasbaar maken)	212
4.24	Onderzoeksprogramma Duurzaam leren en ontwikkelen in transities	212
4.24.1	Lectoraat Ecologisch Wijs: Insecten & Maatschappij	213
4.24.2	Lectoraat Grenspraktijken van opleiders en onderzoekers	213
4.24.3	Lectoraat Professionele identiteit en organisatieontwikkeling	214
4.24.4	Valorisatie (kennis delen en toepasbaar maken)	214
4.25	Innovatieprojecten en het Centre of Expertise	215
4.25.1	(Landelijke) innovatieprojecten	215
4.25.2	Centre of Expertise Groen (CoE Groen)	216
4.26	Plannen onderzoek en innovatie	217

Commerciële dienstverlening

4.27	Visie, organisatie en aanbod commerciële dienstverlening	219
4.28	Resultaten en plannen commerciële activiteiten	220
4.28.1	Aeres Hogeschool Almere	220
4.28.2	Aeres Hogeschool Dronten	220
4.28.3	Aeres Hogeschool Wageningen	220

4.1 Wat gebeurt er in 2024 bij Aeres Hogeschool?

Aeres Hogeschool draagt actief bij aan de Aeres-brede strategie 2023-2027, De Groene Veranderaar. De hogeschool doet dit onder andere door het leveren van inhoudelijke expertise aan de projectgroepen. Daarnaast levert zij projectleiders voor alle prioriteiten (toonaangevend groen portfolio, LLO en maximaliseren interne samenwerking) en voor twee van de vijf randvoorwaarden (onderwijsvisie en toonaangevende docenten). Aeres Hogeschool stemt het instellingsplan, de A3-jaarplannen en de onderwijsvisie van de hogeschool af op de strategie De Groene Veranderaar.

De programmadirecteur leidt in de rol van LLO-kwartiermaker het proces waarin de hogeschool haar LLO-portfolio in kaart brengt en werkt de rol van de LLO-accountmanagers verder uit. De vormgeving van het nieuwe brede Aeres Training Centre neemt zij daarin ook mee. De educatieve faculteit Wageningen breidt haar rol als interne opleider uit door een bijdrage aan de opleiding van LLO-professionals binnen Aeres.

De hogeschool speelt een leidende rol in het aanvragen van een Aeres-brede subsidie voor een Centre for Teaching and Learning (CTL). Daarbij maakt zij gebruik van de expertise van verschillende medewerkers en de ervaring van het Centre for Teaching and Learning in Dronten. Bij de uitvoering van werkzaamheden in het Aeres CTL zal de educatieve faculteit Wageningen een grote rol hebben waar het gaat om professionalisering van medewerkers.

Onderwijsontwikkelingen

De faculteit Almere stopt per september 2024 met het aanbieden van de opleidingsvarianten van de Ad en bachelor Bedrijfskunde en Agribusiness. In 2024 en 2025 verkent zij de mogelijkheden om nieuw bedrijfskundig aanbod aan te kunnen bieden dat past bij de huidige behoeften vanuit de sector en maatschappij. De masters beginnen in 2024 met het gebruik van Portflow; een add-on voor Canvas die past bij programmatisch toetsen. De faculteit rolt de onderwijsvisie verder uit over het derde jaar van de bacheloropleidingen.

De faculteit Dronten herijkt haar visie op leren en onderwijs. Hier zet ze de expertise in van het collectief docenten dat opereert vanuit het teaching and learning centre (TLC). Het TLC ondersteunt verder docenten bij de ontwikkeling en doorontwikkeling van de curricula en hun didactische en pedagogische kwaliteit. Het TLC-team maakt binnen de onderwijsteams verbinding op thema's rond onderwijskwaliteit, diversiteit, werkvormen en visievorming. De faculteit Dronten vult haar portfolio in 2024 aan met de bachelor Agrotechniek en Engineering.

De faculteit Wageningen volgt het Koersplan 2023-2027 verder op. Hierin staan vijf sporen centraal: portfolio-ontwikkeling, onderwijsontwikkeling, praktijkgericht onderzoek, strategisch partnerschap en organisatieontwikkeling.

Kwaliteit onderwijs

In 2024 vindt de enquête van de NSE weer plaats. De gemiddelde algemene score is een 3,84 en stijgt licht ten opzichte van voorgaand jaar (3,81 in 2023, 3,84 in 2022 en 3,91 in 2021). De masters Food Systems Innovation en Leren en Innoveren scoren uitstekend in de Keuzegids masters 2024. De associate degree Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten, en de bachelors Dier- en veehouderij en Tuinbouw en akkerbouw behalen wederom het predicaat topopleiding. De associate degrees Bedrijfskunde & agribusiness en Dier- en veehouderij verliezen het predicaat topopleiding. De Onderwijsinspectie bezoekt in 2024 de volgende opleidingen: Ad Bedrijfskunde & agribusiness, Ad Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten, bachelor Bedrijfskunde & agribusiness, bachelor Geo, media & design, master Agribusiness Development en master Food Systems Innovation (toets na 3 jaar). Ook voert de Onderwijsinspectie een periodieke toets uit op ons traject Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (PDG). Alle visitaties zijn met goed gevolg afgerond. De master Food Systems Innovation krijgt een herstelopdracht, die in 2025 wordt afgerond.

Internationalisering

De Nederlandse overheid besluit minder middelen beschikbaar te maken voor ontwikkelingssamenwerking en wil minder internationale studenten in het Nederlandse onderwijs. Het Orange Knowledge Programme (OKP), waar Aeres al jaren diverse niet-Europese capaciteitsopbouw en trainingen mee financiert, loopt af en kent geen opvolger. Ook de NL Scholarships zijn in 2025 voor het laatst beschikbaar. Daarmee steunt Aeres de afgelopen jaren diverse Nederlandse studenten bij een studie in buitenland, maar ook internationale studenten bij hun studie bij Aeres. Daarnaast introduceert de Nederlandse overheid de Toets Anderstalig Onderwijs (TAO) voor Engelstalige bachelors, met als doel het aanbod van die bachelors in Nederland te verkleinen en daarmee de internationale instroom van studenten te verkleinen. Dit leidt ertoe dat Aeres Hogeschool in 2024 start met de voorbereidingen om vanaf 2025 haar aanbod van Engelstalige bachelors te beperken tot de opleiding International Food Business. Binnen de bachelors verschuift de focus naar uitwisselingsstudenten die meedoen aan onderwijsonderdelen, fysiek of in een online omgeving. De masters krijgen meer aandacht in de werving. Aeres Hogeschool werkt aan een aanvraag voor een Erasmus Mundus-project. Voor training en consultancy werkt zij aan een sterk commercieel trainingsaanbod. Aeres Hogeschool sluit zich aan bij UASNL, ter ondersteuning van de ontwikkeling van het internationale onderzoek. Binnen het nieuwe programmteam Internationalisering ontwikkelt Aeres beleid op onderwerpen als reizen en veiligheid.

Onderzoek

Aeres Hogeschool zet in 2024 belangrijke stappen in de verdere versterking en professionalisering van de onderzoeksorganisatie, onder andere met de vaststelling van het beleidsplan Versterkend Onderzoek. In lijn met de doelstellingen in dit plan start onder andere de Ethische Commissie Onderzoek (ECO), gaat Aeres een

samenwerkingsverband aan met zes andere hogescholen voor een gezamenlijke Commissie Wetenschappelijke Integriteit (CWI) en stelt zij een vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit aan. Daarnaast start Aeres Hogeschool met het gezamenlijk opzetten van indicatoren voor haar onderzoek en werkt zij aan een gezamenlijke onderzoeksprogrammering van de drie faculteiten. In 2025 rondt zij deze laatstgenoemde processen af.

Het jaar 2024 staat voor de onderzoekseenheden niet enkel in het teken van planvorming, maar ook in dat van de visitaties. Alle drie de faculteiten zijn gezamenlijk gevisiteerd, wat de verbinding en afstemming versterkt, en de visitaties zijn met goed gevolg doorlopen.

Sectorplan Agro & Food 2024-2028: Groen Welbevinden

De groene hogescholen Hogeschool Van Hall Larenstein, HAS green academy, Hogeschool Inholland en Aeres Hogeschool publiceren samen het sectorplan Agro & Food. De hogescholen bouwen samen al jarenlang specialistische kennis op in de domeinen Agro & Food, Natuur & Leefomgeving en Water. De komende jaren richten zij zich op het verbeteren van de samenwerking tussen de groene kennisinstellingen en andere sectoren en disciplines.

Zowel op internationaal als op nationaal niveau is de groene sector toonaangevend. Veel studenten uit het buitenland kiezen voor een opleiding in Nederland vanwege het specialistische onderwijsaanbod. In het kader van het sectorplan Groen Welbevinden gaan de hogescholen zich samen sterker profileren binnen Agro & Food, Natuur & Leefomgeving en Water, met een focus op transitiegericht onderzoek en onderwijs. Dit gebeurt via verschillende initiatieven, zoals het versterken van de onderzoeksinfrastructuur, het verbinden van vakinhoudelijke disciplines binnen het onderwijsportfolio, het aanpakken van cross-sectorale uitdagingen met maatschappelijke partners en het integreren van technologie en digitalisering in zowel onderwijs als onderzoek. Bovendien wordt ingezet op het verbeteren van de gezamenlijke positionering. Aeres Hogeschool wil zich breder profileren, zodat meer studenten kennismaken met de veelzijdigheid van de groene sector. De komende vier jaar hoopt Aeres Hogeschool een waardevolle bijdrage te leveren aan het sectorplan Agro & Food. Zij streeft ernaar de impact van ons groene onderwijs en onderzoek verder te vergroten en bij te dragen aan duurzame maatschappelijke transitities.

CoE Groen

Eind 2024 ontvangt Aeres Hogeschool goed nieuws: de toekenning van de tweede fase van de SPRONG Groen-subsidie, waardoor zij de komende vier jaar verder kan bouwen aan praktijkgericht onderzoek in het groene domein, is een feit. Samen met de groene hogescholen Hogeschool Inholland, HAS green academy en Hogeschool Van Hall Larenstein kan Aeres de gezamenlijke onderzoeksinfrastructuur verbeteren. Dankzij deze ondersteuning kan Aeres Hogeschool via praktijkonderzoek innovatieve oplossingen bedenken voor maatschappelijke vraagstukken op het gebied van agro, food en de leefomgeving. Als onderdeel van de onderzoeksgroep bundelt zij kennis en expertise om in te spelen op de

uitdagingen van morgen en zo bij te dragen aan een leefbare, gezonde en groene wereld. De toekenning van de subsidie biedt, samen met het penvoerderschap van CoE Groen, de kans om een leidende rol te spelen in het verduurzamen van de groene sector.

4.2 Missie en kernactiviteiten

Aeres Hogeschool maakt deel uit van Aeres en werkt binnen de gezamenlijke kaders van Aeres en de landelijke en wettelijke kaders. Deze zijn beschreven in hoofdstuk 1 en bijlage 2.

Missie en merkeloefes

Aeres Hogeschool leidt professionals op voor de sectoren agro, food en leefomgeving die verantwoorde keuzes kunnen maken in een complexe wereld. Professionals die grenzen verleggen en zich bewust zijn van de gevolgen van hun handelen voor hun omgeving en voor de samenleving. Voorlopers die het verschil maken en bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke duurzaamheidsvraagstukken, van lokaal tot mondiaal. Het praktijkgerichte onderzoek van de hogeschool draagt bij aan de kwaliteit van het onderwijs en aan duurzame innovaties in het werkveld. De nieuw ontwikkelde of toepasbaar gemaakte kennis deelt de hogeschool met de buitenwereld en neemt zij op in haar curricula.

De speerpunten voor de periode 2020-2024 zijn: professioneel ontwikkelen, grenzen verleggen, innovatief ondernemen, contextueel leren, duurzaam handelen en praktijkgericht onderzoeken.

Aeres Hogeschool heeft een centrale directie in Ede en drie faculteiten: Almere, Dronten en Wageningen. Iedere faculteit heeft haar eigen identiteit. De faculteiten Almere en Wageningen hebben een bijzonder-neutrale identiteit. De faculteit Dronten heeft een christelijke identiteit.

Sustainable Development Goals (SDG's)

De Verenigde Naties heeft een mondiale agenda aangenomen die een eind moet maken aan armoede, ongelijkheid en klimaatverandering om de wereld tot 'een betere plek te maken in 2030'. Met zeventien duurzame ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals) vraagt zij aandacht voor mensenrechten, economische groei, vrede en veiligheid, en klimaat.

Aeres Hogeschool wil bijdragen aan het behalen van die doelen in 2030. De hogeschool werkt met onderwijs, onderzoek en haar bedrijfsvoering aan de overkoepelende duurzaamheidsgedachte van de mondiale agenda. Daarmee werkt de hogeschool eveneens aan die SDG's die het meest passen bij de inhoudelijke domeinen waarvoor de faculteiten opleiden en hun profielen. Ze vormen een leidraad voor Aeres Hogeschool en de opleidingenportfolio's en de onderzoeksprogramma's van de drie faculteiten. Het gaat om de doelen: Geen honger (SDG 2), Kwaliteitsonderwijs (SDG 4), Eerlijk werk en economische groei (SDG 8), Duurzame steden en gemeenschappen (SDG 11), Verantwoorde productie en consumptie (SDG 12), Klimaatactie (SDG 13), Leven op het land (SDG 15) en Partnerschap om doelen te bereiken (SDG 17).

4.2.1 Kernactiviteiten

Aeres Hogeschool draagt bij aan een duurzame samenleving door het aanbieden van innovatief en uitdagend onderwijs enerzijds en het initiëren en uitvoeren van toekomstgericht, praktijkgericht onderzoek anderzijds. Onderwijs, onderzoek en valorisatie zijn de kerntaken van de hogeschool. Deze kerntaken voert zij in onderlinge samenhang uit, met de student centraal en het werkveld en de maatschappij als context.

Onderwijs

Bij Aeres Hogeschool staat de ontwikkeling van studenten centraal. Het onderwijs draait om meer dan kennisoverdracht, het gaat ook om competenties, om ontwikkeling van de persoon en de professional. In een kleinschalige omgeving ondersteunt de hogeschool studenten bij die ontwikkeling en stimuleert ze het ontwikkelen van een eigen waardenbesef. Als individu, maar vooral als onderdeel van en samen met de wereld om hen heen. Van alle studenten en medewerkers verwacht de hogeschool dat zij vanuit een brede blik op de wereld verantwoord keuzes (leren) maken gericht op een duurzame samenleving.

De beroepspraktijk en de maatschappij zijn de basis voor het leren van elke student, die van daaruit eigen talenten, denken en handelen ontwikkelt. Gedreven door mondiale vraagstukken zoeken studenten en medewerkers voortdurend naar duurzame concepten, andere organisatie- en businessmodellen, andere (productie)methoden en technieken en nieuwe vormen van leren. De snel veranderende wereld vraagt om ondernemende, goed opgeleide mensen die in staat zijn hun professie uit te oefenen in een complexe, internationale omgeving. Het onderwijs is internationaal georiënteerd.

De faculteiten geven dit vorm door studenten, in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven, kennis te laten maken met de (internationale) beroepspraktijk via opdrachten, projecten, stages en werkplekleren. De opleidingen en curricula zijn gedegen, actueel en uitdagend dankzij de sector kennis en de innovaties, waar de hogeschool samen met de beroepspraktijk aan werkt. Ondernemendheid en ondernemerschap zijn daardoor sterk verankerd in het onderwijs.

De faculteiten van Aeres Hogeschool hebben elk een opleidingenportfolio dat past bij de domeinen waarop ze focussen (zie bijlage 8, tabel AH 1 overzicht opleidingen). De komende jaren werken zij verder aan de ontwikkeling van de bestaande opleidingen en breiden zij het opleidingenportfolio uit, waarbij de gekozen SDG's de leidraad zijn.

Onderzoek

Aeres Hogeschool voert praktijkgericht onderzoek uit dat zich richt op essentiële, maatschappelijke vraagstukken, en dat aansluit bij (inter)nationale en regionale ontwikkelingen. Om focus aan te brengen, keuzes te maken en expertise bij elkaar te brengen, zijn onderzoeksprogramma's opgesteld: de faculteiten hebben een onderzoeksprogramma dat aansluit bij hun opleidingenportfolio en de domeinen waarop zij focussen (zie § 4.15.1). In de komende jaren zullen de transities in de maatschappij en het groene domein de inhoud van de onderzoeksprogramma's nog meer gaan bepalen.

Met haar onderzoek draagt Aeres Hogeschool bij aan de transities in het groene (maar ook in het grijze) domein. Een domein dat oplossingen moet vinden voor complexe uitdagingen, die gaan over het duurzamer gebruik van natuurlijke hulpbronnen, over circulariteit, over eiwittransitie, over energieverbruik en uitstoot van broeikasgassen, over

biodiversiteit, over natuurinclusieve landbouw en een gezonde leefomgeving en over ethische vraagstukken.

Onderzoek doen is volledig ingebed in de curricula van Aeres Hogeschool, zodat zij professionals aflevert met een onderzoekende houding en een goede kennisbasis om zich verder te ontwikkelen. Het onderzoek draagt zo bij aan de ontwikkeling van kennis en kunde van studenten en docenten. Bij de opzet van elk onderzoeksproject beschrijft het projectteam de verbinding met het onderwijs. Bij het doen van onderzoek formuleren de hogeschool en de (inter)nationale praktijk (bedrijven, non-profitsector, onderwijs en wetenschap) samen onderzoeksvragen en doen zij samen het onderzoek. Het onderzoek is daardoor maatschappelijk relevant en de praktijk heeft er direct profijt van.

Het onderzoek is in 2024 gevalideerd volgens het Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek van de Vereniging Hogescholen en voldoet aan de wetenschappelijke standaarden.

Valorisatie (kennis delen en toepasbaar maken)

Kennisvalorisatie is waardecreatie. Om waarde toe te kunnen voegen, is het noodzakelijk de kennis te hebben, te ontwikkelen en die toe te passen in de praktijk. Aeres Hogeschool voegt waarde toe aan de beroepspraktijk en het onderwijs. Dat gebeurt in verschillende vormen van samenwerking met de beroepspraktijk, zoals praktijkgericht onderzoek, leren op de werkplek, het Centre of Expertise Groen 2.0, het Groen Consortium Opleiden in School en andere professionele netwerken. Ook een Leven Lang Leren is een vorm van valorisatie. Valorisatie vindt ook plaats in de samenwerking tussen lectoraten van Aeres Hogeschool en de practoraten van Aeres MBO.

Aeres Hogeschool brengt valorisatieprocessen op gang door onder andere inspiratiebijeenkomsten, masterclasses, symposia en professionele leergemeenschappen te faciliteren waarin de hogeschool de ontwikkelde kennis verder brengt en deelt, en door contact- en koppelpunten in te richten. Aeres Hogeschool hecht aan het opbouwen en doorontwikkelen van netwerken en allianties waarin onderwijs, onderzoek en werkveld vertegenwoordigd zijn. Leven Lang Ontwikkelen vindt nadrukkelijk ook in deze context plaats.

Door te valoriseren in onderwijs en werkvelden draagt de hogeschool bij aan de SDG's, aan de doelen die van de wereld in 2030 een betere plek willen maken. Zie onder meer § 1.3 en § 4.20.7, § 4.21.4, § 4.22.6, § 4.23.3 en § 4.24.4. Daarnaast biedt Aeres Hogeschool in het kader van een Leven Lang Leren commerciële dienstverlening voor professionals in het onderwijs en het bedrijfsleven.

4.3 Omgeving, profielen, strategie en plannen

Aeres Hogeschool maakt deel uit van de groene kenniskolom en heeft vanuit die positie functionele verbindingen met groene vmbo- en mbo-scholen, andere (groene en niet-groene) hogescholen, Wageningen UR en andere universiteiten. In het sectorplan Agro & Food 2024-2028: Groen Welbevinden komen samenwerking en gezamenlijke profilering van de groene hogescholen tot uiting. De hogeschool is ook een van de spelers in de niet-groene domeinen rond consumptieve technieken en dienstverlening en producten en in het domein van de tweedegraads lerarenopleidingen.

4.3.1 Omgevingsfactoren en profielen faculteiten

De faculteiten van Aeres Hogeschool hebben elk hun eigen profiel en daarmee werkterrein. Ze sluiten goed aan bij de belangrijkste ontwikkelingen in de omgeving van Aeres Hogeschool.

Faculteit Almere

Mondiale migratie naar de steden roept steeds meer vragen op over leefbaarheid, natuur en de voorziening van voedsel, water en energie. Er is kennis nodig om de groeiende steden wereldwijd leefbaar te houden.

Aeres Hogeschool Almere richt zich op de verbinding tussen het groene kennisdomein en de stedelijke leefomgeving onder het motto: samen investeren in een toekomstbestendige leefomgeving. Thema's als voeding en vitaliteit, biodiversiteit, innovatie in de groenstedelijke ruimte, weerbare planten, aarde en klimaat, AI en leefomgeving en nieuwe toekomstbestendige business- en verdienmodellen in waardeketens staan centraal in het onderwijs en onderzoek met onderwerpen als biologie, voedsel, gezondheid, duurzaamheid, circulariteit en gebiedsinrichting, met daarin een belangrijke rol voor de toepassing van geo-ICT. Ook besteedt de faculteit in toenemende mate aandacht aan klimaatvraagstukken en duurzaamheid. De faculteit wil zich blijven ontwikkelen in circulaire en biobased economie.

Aeres Hogeschool Almere is partner in de ontwikkeling van de Flevo Campus, het kennisknooppunt rond het thema stedelijke voedselvraagstukken. Het gebouw van Aeres Hogeschool Almere staat op deze campus. Het onderscheidt zich met bijzondere kenmerken op het gebied van groen, duurzaamheid, circulariteit en het welbevinden van zijn gebruikers.

Faculteit Dronten

De agrifoodsector is innovatief, internationaal, dynamisch en complex. Het handelen van de sector ligt maatschappelijk onder een vergrootglas. Globalisering, voedselveiligheid, bodem, water, lucht, grondstoffen, reststromen en afval, dierenwelzijn en diergezondheid, biodiversiteit en landschap vragen om keuzes, om verantwoording afleggen, om

persoonlijk leiderschap, om ondernemende mensen op weg naar een groene toekomst.

Aeres Hogeschool Dronten besteedt veel aandacht aan verantwoord ondernemerschap en duurzame ontwikkelingen binnen de agribusiness. Praktijkleren is hét speerpunt van het onderwijs in Dronten. De faculteit beschikt over unieke praktijkfaciliteiten die de schakel vormen tussen onderwijs en onderzoek. Aeres Farms, met verschillende landbouwbedrijven, en het Agri Innovation Centre spelen daarbij een belangrijke rol. Aeres Farms wil uitgroeien tot een inspiratiebedrijf voor klimaatopgaven en kringlooplandbouw, het Agri Innovation Centre tot hét kenniscentrum voor smart farming, agrotechniek en engineering in de doorlopende leerlijn mbo-hbo.

Aeres Hogeschool Dronten focust op ondernemerschap en dan vooral op de ondernemer in opleiding. Ondernemen in de groene sector stelt hoge eisen aan het vakmanschap van de ondernemer. De samenleving verwacht voldoende en veilig voedsel en stelt hoge eisen aan dierenwelzijn en diergezondheid en een bedrijfsvoering in relatie met omgeving en milieu. Een goede balans tussen vakmanschap, het managen van de onderneming en het ondernemerschap gekoppeld aan duurzaam handelen bepaalt in hoge mate het succes van de ondernemer. De faculteit Dronten besteedt aandacht aan het starten van een bedrijf, het overnemen en leiden daarvan, en het innoveren in een bedrijf. Met als motto: ondernemen kun je leren!

Faculteit Wageningen

Zowel in het onderwijs als daarbuiten zijn er diverse educatieve omgevingen, en in de maatschappij is jezelf een leven lang ontwikkelen een must. Aeres Hogeschool Wageningen richt zich met alle activiteiten op het vergroten van leerkracht, door het opleiden van docenten, onderwijsondersteuners, educatief ondernemers en innovators van leren. Het gaat daarbij om leren en ontwikkelen voor en tijdens je loopbaan. Studenten komen uit heel Nederland.

Uniek aan Aeres Hogeschool Wageningen is dat dit de enige plek in Nederland is waar studenten hun tweedegraads bevoegdheid in groene beroepsgerichte vakken kunnen behalen. De niet-groene bacheloropleidingen leiden op voor de onderwijsbevoegdheid voor het vmbo-profiel Dienstverlening en Producten en de bevoegdheid voor horeca, bakkerij en recreatie (consumptieve technieken). De faculteit is de grootste opleider van leraren in beroepsgerichte vakken voor vmbo en mbo.

Daarnaast biedt de faculteit associate-degree-opleidingen Bloemsierkunst en Educatief Professioneel Beroepsonderwijs (Groene sector, Bushcraft, en CT (consumptieve technieken)) aan en de master Leren en Innoveren.

Aeres Hogeschool Wageningen leidt haar studenten op tot onderzoekende professionals: docenten en kennismanagers, innovators van leren, die werken in het beroepsonderwijs, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven, in verschillende sectoren. Dat opleiden en professionaliseren

gebeurt in de vorm van initiële (voltijds en deeltijds) programma's en in het kader van Leven Lang Ontwikkelen in de vorm van activiteiten voor verdere professionalisering. De overtuiging dat Aeres Hogeschool Wageningen de leer- en innovatiekracht van professionals en organisaties kan versterken, is vertaald in het motto: vergroot je leerkracht. Van (beroeps)onderwijs tot professionele praktijk. Geïnspireerd door de natuur. Het vergroten van leerkracht staat centraal in het totale onderwijsaanbod, de professionaliseringstrajecten en in het praktijkgerichte onderzoek. Het duiden van leren en ontwikkelen, gedrag, relaties tussen mens en natuur, ecosystemen en duurzaamheid vanuit ecologisch perspectief; dat wil de faculteit de (toekomstige) docent, kennismanager en innovator meegeven. Niet verrassend dat speerpunten van de faculteit duurzaam een leven lang responsief leren en ontwikkelen van mensen en organisatie zijn.

Zie voor meer informatie het instellingsplan 2024-2028 van de hogeschool: Verbindende aanpakkers voor een wereld in beweging.

4.3.2 Strategie, ambities en plannen

Aeres Hogeschool is een kennisinstelling gericht op de thema's agro, food en leefomgeving met goede opleidingen en toekomst- en praktijkgericht onderzoek met maatschappelijke en economische meerwaarde.

Instellingsplan 2024-2028

In 2024 presenteert de hogeschool haar nieuwe instellingsplan op de Hogeschooldag in Papendal. In een tijd waarin de wereld in een razendsnel tempo verandert, is het als hogeschool essentieel om niet alleen te reageren op deze veranderingen, maar ook om zelf actief in transitie te zijn. De titel van dit instellingsplan, Verbindende aanpakkers voor een wereld in beweging, weerspiegelt de ambitie om met daadkracht en visie de nodige stappen te zetten. Aeres Hogeschool wil niet alleen professionals opleiden die klaar zijn voor de toekomst, maar ook als instelling zelf een voorloper zijn in de noodzakelijke maatschappelijke en onderwijs-transities.

Met dit doel voor ogen stelt Aeres Hogeschool voor de komende vier jaar de volgende strategische prioriteiten op:

1. Toonaangevend onderwijs- en onderzoeksportfolio.
Aeres Hogeschool actualiseert het onderwijs- en onderzoeksportfolio, zodat studenten beter voorbereid zijn op het omgaan met maatschappelijke vraagstukken en een veranderende omgeving. Dit vraagt om intensievere samenwerking met andere scholen, sectoren en organisaties. Aeres Hogeschool zet meer in op flexibilisering en versterkt ook de samenwerking met Aeres MBO op dit gebied.
2. Doorontwikkeling aanbod Leven Lang Ontwikkelen (LLO).
Wegens de toenemende vergrijzing en ontgroening van de samenleving is er een groeiende vraag naar bijscholing en omscholing van professionals. Als groene kennisinstelling wil Aeres Hogeschool haar partnerschappen en onderzoek verder laten groeien en deze inzetten om haar scholingsaanbod uit te breiden. Het doel is een flexibel

LLO-aanbod te creëren, dat inspeelt op de veranderende behoeften van professionals in de groene sector.

3. Eén hogeschool: in onderwijs, onderzoek, samenwerking en positionering. Aeres Hogeschool wil in onderwijs, onderzoek, samenwerking en positionering meer gemeenschappelijkheid tussen de verschillende faculteiten bevorderen. De verschillen die zijn ontstaan door de verschillende geschiedenissen van de faculteiten wil zij de komende jaren overbruggen. Dit vraagt om een stevige gemeenschappelijke basis, met gedeelde ambities en één duidelijke positionering die de kracht van Aeres Hogeschool als geheel weerspiegelt.

Voor het behalen van deze strategische prioriteiten stelt Aeres Hogeschool samenhangende strategische randvoorwaarden op, die als basis dienen voor een succesvolle implementatie van de strategische prioriteiten:

1. Verder doorontwikkelen naar een kwaliteitsbewuste organisatie. Aeres Hogeschool wil verder doorgroeien naar een kwaliteitsbewuste organisatie door de kwaliteitscultuur te versterken. Dit betekent het continu verbeteren van processen, het waarborgen van de gelegde standaarden en het stimuleren van een gedachtegang waarin kwaliteit centraal staat in alles wat Aeres Hogeschool doet.
2. (Inter)nationale netwerken. Aeres Hogeschool wil samen met partners, zowel in Nederland als daarbuiten, kennis ontwikkelen en delen. Dit vraagt om solide partnerschappen en wederzijds vertrouwen. De hogeschool zet haar internationale netwerken intensiever in om nieuwe doelgroepen van studenten en trainees te bereiken.
3. Wendbare organisatie. Een wendbare organisatie vereist vitale medewerkers, gerichte trainingen, duurzame bedrijfsvoering en flexibiliteit. Deze elementen zijn essentieel voor het succes en het aanpassingsvermogen van de organisatie op de lange termijn.

4.4 Organisatie

Aeres Hogeschool maakt, samen met Aeres PrO, VMBO en MBO, deel uit van de rechtspersoon Stichting Aeres Groep. De instellingscode van Aeres Hogeschool is BRIN 3oTX. Zie bijlage 8, tabel AH1 voor een overzicht van alle opleidingen.

De directie van Aeres Hogeschool bestaat uit een instellingsdirecteur en drie faculteitsdirecteuren. Het MT van Aeres Hogeschool bestaat uit die directie en de hoofden van de diensten Onderwijs en Marketing & Communicatie en de teams kwaliteitsmanagement en finance & control. De instellingsdirecteur van Aeres Hogeschool rapporteert aan het College van Bestuur van Aeres en is lid van het Aeres-managementteam.

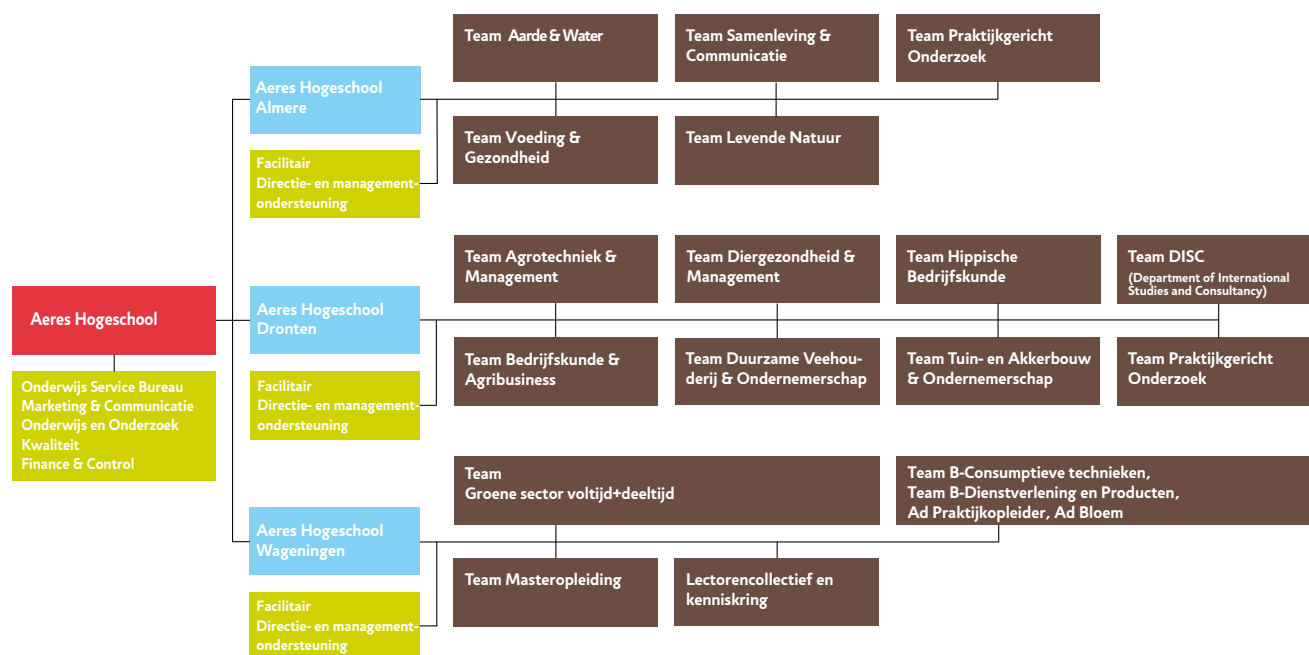
De bedrijfsvoering (studentenadministratie, onderwijs logistieke processen, mediatheek, marketing en communicatie, kwaliteitsmanagement en control van financiën) is op hogeschoolniveau georganiseerd, met sterke verbindingen naar de faculteiten. Facilitaire zaken en ondersteuning van de faculteitsdirecteuren zijn binnen de faculteiten georganiseerd (zie § 4.6).

De organisatie van het onderwijs (§ 4.10), onderzoek (§ 4.14.1) en de commerciële dienstverlening (§ 4.26) zijn beschreven in aparte delen rond die onderwerpen.

4.4.1 Organisatiestructuur en (opleidings) locaties

(Opleidings)locaties

- De faculteit Aeres Hogeschool Almere wil tegelijkertijd groeien en het bestaande portfolio versterken.
- De faculteit Aeres Hogeschool Dronten voert op twee uitzonderingen na de opleidingen uit in Dronten. Een gedeelte van de major International Food Business vindt plaats in Canada (Nova Scotia), in samenwerking met Dalhousie Agricultural College Nova Scotia.
- De educatieve faculteit Aeres Hogeschool Wageningen voert haar opleidingen uit in Wageningen en voor de groene sector werkt de faculteit in het kader van Samen Opleiden & Professionaliseren samen met groene scholen (vsg's) binnen het Groen Consortium, SO I GO (Samen Opleiden in Groen Onderwijs) en DOinG. In 2024 werkt de faculteit mee aan het opzetten van de groene onderwijsregio, waar deze drie samenwerkingen in de toekomst onder gaan vallen.

Organisatieontwikkeling

- Centralisatie van de diensten op faculteitsniveau voor het verbeteren van de efficiency en om professionele ontwikkeling samen op te pakken.
- De faculteit Wageningen voegt de voltijd- en deeltijdteams van de bachelor Docent en kennismanager Groene sector samen.

4.5 Horizontale dialoog Aeres Hogeschool

De dialoog met betrokkenen bij de hogeschool verloopt via bijeenkomsten en allerlei uitingen, onder meer een website en brochures, jaarverslag en jaarrekening (met ook het jaarverslag op www.aeres.nl/verantwoording/jaarverslagen), (drukbezochte) informatieve bijeenkomsten voor ouders van eerstejaarsstudenten, informatiebijeenkomsten en inspiratiesessies voor het bedrijfsleven (regelmatig in samenwerking met partners), persberichten en andere publicaties, op verzoek rondleidingen en ontvangsten.

De faculteiten werken met werkveldcommissies, critical friends, raden van advies, expertgroepen, interne en externe auditcommissies en peerreviews. Van alle bijeenkomsten vindt verslaglegging plaats, die onder de betrokkenen verspreid wordt.

Medezeggenschap

De medezeggenschapstructuur van Aeres Hogeschool is erop gericht om medewerkers en studenten op alle niveaus mee te laten denken en praten over beleid en toekomst. De personele medezeggenschap is geregeld op de verschillende

Aeres-niveaus (zie § 11.15) met de Centrale Ondernemingsraad op Aeres-breed niveau en de Ondernemingsraad op Aeres Hogeschool-niveau.

De OR-verslagen van de hogeschool staan in § 11.15.2.

De studenten zijn op hogeschool- en op faculteitsniveau georganiseerd: op Hogeschool-niveau is er de Centrale Studentenraad (CSR), op faculteitsniveau zijn er de Studentenraden (SR's). Voor een aantal onderwerpen zitten personeel en studenten op hogeschoolniveau bij elkaar in een gemeenschappelijke vergadering (hogeschoolplan, systeem van kwaliteitsmanagement alsmede het beleid in het licht van de kwaliteitsafspraken, het bestuurs- en beheersreglement, kaders voor de onderwijs- en examenregeling). Voor alle opleidingen zijn opleidingscommissies actief. Inzake de gemaakte afspraken tussen het ministerie van OCW, studentenvakbonden, Universiteiten van Nederland (UNL) en de Vereniging Hogescholen (VH) over de vergoedingen van de medezeggenschap start Aeres Hogeschool met het proces om hier afspraken over te maken. Zij streeft naar afronding van dit proces in het voorjaar van 2025.

Netwerken en samenwerkingsverbanden

Aeres Hogeschool zet in op het versterken van haar binnen- en buitenlandse netwerken. De hogeschool gebruikt deze netwerken om de praktijk in het onderwijs en het onderzoek te brengen.

Aeres Hogeschool onderhoudt contacten met Nederlandse en internationale onderwijsinstellingen (mbo, hbo en wo), kennisinstellingen en het bedrijfsleven. De lectoraten ondersteunen dit.

De hogeschool heeft het voorzitterschap van het sectoraal adviescollege (SAC) hoger agrarisch onderwijs van de Vereniging Hogescholen, waarin de groene hogescholen samenwerken.

Aeres Hogeschool maakt deel uit van het HON (Hogescholen Onderzoeksnetwerk) en van het OiO-netwerk (Onderzoek in Onderwijs). De hogescholen maken binnen deze netwerken centraal afspraken rondom gedragscodes voor onderzoek en de herkenbaarheid van praktijkgericht onderzoek in het hbo. Aeres Hogeschool is ook actief in een aantal internationale netwerken. Aeres Hogeschool Wageningen participeert in het bestuur van het ENTER-netwerk (European Network of Learning and Teaching in Agriculture and Rural Development) en is actief in EAPRIL (praktijkgericht pedagogisch didactisch onderzoek) en in EUROPEA, het netwerk van groen en agrarisch beroepsonderwijs met 26 lidstaten in Europa. De Aeres Hogeschool-locaties Dronten en Almere werken samen met Stichting Technasium en het regionale technasiumnetwerk Flevoland om samen te bouwen aan een duurzame toekomst. Op de inhoud van het vakgebied zijn er ook onderwijs- en onderzoeksactiviteiten, zoals de samenwerking met VeenVitaal en Waterschappen. Aeres Hogeschool Dronten werkt samen met het Hippisch Centrum Flevodrome, Paardencentrum Dronten en de Flevoruiters.

De hogeschool heeft een groot netwerk van stagebieders, opleidingsscholen, bedrijven en instellingen waar(voor) bachelor- of masterstudenten hun afstudeeractiviteiten of -onderzoek uitvoeren.

Agribusiness Development-masterstudenten besteden ongeveer 70% van hun opleidingstijd aan het ontwerpen en ontwikkelen van een voor het afstudeerbedrijf relevante innovatie.

De studenten van de master Leren en Innoveren brengen een onderzoeksopdracht en de opdrachtgever mee in de studie. De opdrachtgever is nauw betrokken bij de beoordeling van de resultaten.

Via de Centres of Expertise, en dan met name het CoE Groen, is het netwerk uitgebreid met bedrijven, instellingen en organisaties waarmee lectoren, docenten, docent-onderzoekers en studenten onderzoeksopdrachten en -projecten uitvoeren.

In het kader van kwaliteitsmanagement overleggen management en docenten met werkveldcommissies en critical friends. In datzelfde kader vinden consultaties met studentvertegenwoordigers plaats. Centres of Expertise hebben hun eigen partnerraden uit het werkveld. De Review Commissie Hoger Onderwijs en Onderzoek toetst de kwaliteitsplannen en treedt op als critical friend in het kader van praktijkgericht onderzoek.

De faculteit Wageningen dient in het voorjaar van 2023 een aanvraag in om voorloper te worden in de groene onderwijsregio. De aanvraag voor de ontwikkeling van een landelijk groene onderwijsregio is toegekend. In deze onderwijsregio werkt de faculteit samen met Curio, Landstede, Lentiz, Scaldia, Terra, Vonk, VBG (Vereniging Buitengewoon Groen), Yuverta en Zone.college. Speerpunten liggen op het gebied van het werven, matchen en behouden van studenten en docenten, samen opleiden, Leven Lang Ontwikkelen, kennisontwikkeling en bouwen aan de groene community.

Aeres Hogeschool heeft een groot aantal internationale partnercontacten voor internationale uitwisseling en samenwerking, gekoppeld aan de verschillende opleidingen. Met enkele internationale partnerinstellingen bestaan afspraken over het wederzijds bijdragen aan curricula of over het uitgeven van een double degree. Met een groot aantal partners zijn overeenkomsten getekend die mobiliteit van studenten en medewerkers mogelijk maken. Samen met (internationale) partners werft de hogeschool trainings- en consultancy-projecten en voert ze uit. Dit zijn over het algemeen gesubsidieerde projecten.

Dat intensieve samenwerking kan ontstaan, blijkt wel uit de cijfers van het Agrofoodcluster en Regio Zwolle. Daarin werken 21 gemeenten samen en ook Aeres Hogeschool Dronten is hierin (met een in-kind-bijdrage en bestuurlijk) al enkele jaren actief met nieuwe initiatieven, met het vinden van antwoorden op vragen en met het uitvoeren van opdrachten van het bedrijfsleven. Studenten, docent-onderzoekers en lectoren spelen een rol bij symposia, congressen, innovatie-arena's en study tours.

In Regio Foodvalley werkt de hogeschool samen met Wageningen UR, de CHE, VHL en de scholen voor voortgezet onderwijs in het Food Valley Scholennetwerk. Samen met WUR vormt de faculteit Wageningen het landelijke samenwerkingsverband de Groene Educatieve Alliantie. Binnen ADEF (Algemeen Directeurenoverleg Educatieve Faculteiten) werkt de faculteit Wageningen samen met alle directeuren van de tweedegraads lerarenopleidingen. Aeres Hogeschool Almere hecht grote meerwaarde aan het partnerschap binnen de Flevo Campus, waarin de gemeente Almere, de provincie Flevoland en Wageningen UR vertegenwoordigd zijn. Ook de samenwerkingscoalitie binnen Amsterdam Green Campus zorgt voor relevante verbindingen met andere kennispartijen en met bedrijfsleven.

Naast de bovengenoemde samenwerkingsverbanden werken alle drie de faculteiten in de regio samen met toeleverende mbo's om hun studenten zo goed mogelijk te laten slagen in het hbo.

4.6 Bedrijfsvoering

Om de hogeschoolbrede ambities te realiseren stuurt de hogeschool op een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering, kwaliteit (§ 4.7) en onderzoek en innovatie (§ 4.14 t/m 4.25). Dit vindt in nauwe samenwerking plaats met het Aeres Bestuursbureau in Ede. Aeres-brede zaken staan in de hoofdstukken 1 Gezamenlijke kaders, 2 Aeres-brede kengetallen, financiële resultaten en continuïteit, 10 Bestuursbureau en 11 Sociaal jaarverslag. In deze paragraaf komen de voor Aeres Hogeschool specifieke aspecten van de bedrijfsvoering aan de orde.

4.6.1 Kengetallen en studentenpopulatie

Op 31 december 2024 heeft Aeres Hogeschool 567 medewerkers (412,8 fte) (2023: 540 medewerkers; 2022: 540 medewerkers (411,4 fte)). Het percentage onderwijspersoneel ten opzichte van het onderwijsondersteunende personeel is 76% (2023: 75%; 2022: 69%). De medewerkers zijn, behalve in het onderwijs, een deel van hun tijd ook actief in (commerciële) projecten, onderzoek en valorisatie.

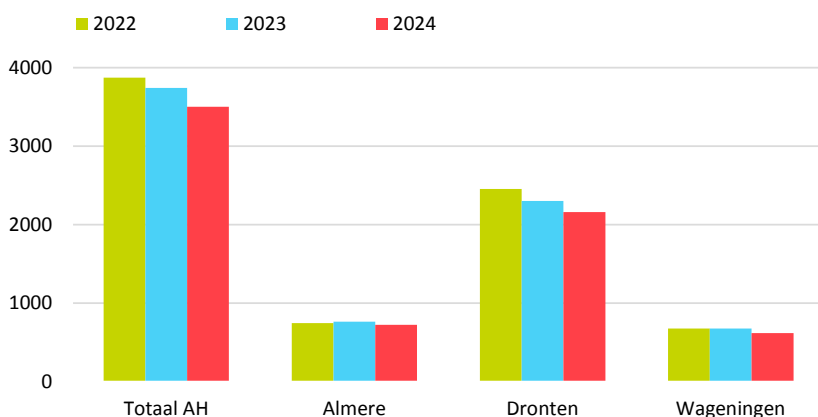
Bijlagen 5 en 8 geven een groot aantal kengetallen. In deze paragraaf volgt een deel daarvan. Aeres Hogeschool gebruikt het studentinformatiesysteem Osiris.

Studentenaantallen

In 2024 staan er bij Aeres Hogeschool 3.502 studenten ingeschreven, waarvan een aantal bij meerdere faculteiten:

722 in Almere + 2.162 in Dronten + 618 in Wageningen. Dit is een afname van 6,1% ten opzichte van 2023 (3.742 totaal: 763 in Almere + 2.302 in Dronten + 677 in Wageningen; 2022: 3.875 totaal). Landelijk neemt het aantal ingeschreven hbo'ers af met 2,3% in 2024 (2023: -3,4%; 2022: -3,9%, bron Vereniging Hogescholen).

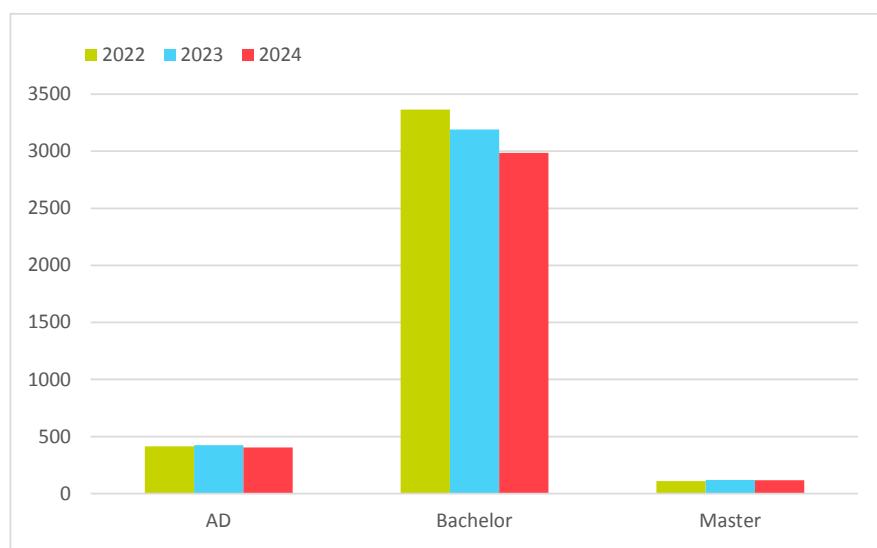
De docent-student-ratio van Aeres Hogeschool is 1:11,5 (2023: 1:12,1; 2022: 1:12,9). Dit is inclusief projectuitvoering 9,0%, (2023: 8,2%; 2022: 9,5%) en leidinggevend van onderwijzend personeel. Zonder projectuitvoering bedraagt de docent-student-ratio 1:10,8 (2023: 1:13,6; 2022: 1:14,7). De onderstaande grafiek geeft het verloop van de totale aantallen studenten weer. Deze aantallen zijn ontleend aan het eigen SIS Osiris.

Grafiek 4.1 Studentenaantal, zie bijlage 8, tabel AH 2.

Per 1 oktober 2024 heeft Aeres Hogeschool 142 niet-Nederlandse studenten: 28 in Almere, 97 in Dronten en 17 in Wageningen (2023: 177: 45 in Almere, 116 in Dronten en 16 in Wageningen; 2022: 156). Van de niet-Nederlandse studenten

hebben er 58 (2023: 69; 2022: 35) een niet-EER-nationaliteit. Studenten zonder EER-nationaliteit tellen niet mee in de bekostiging.

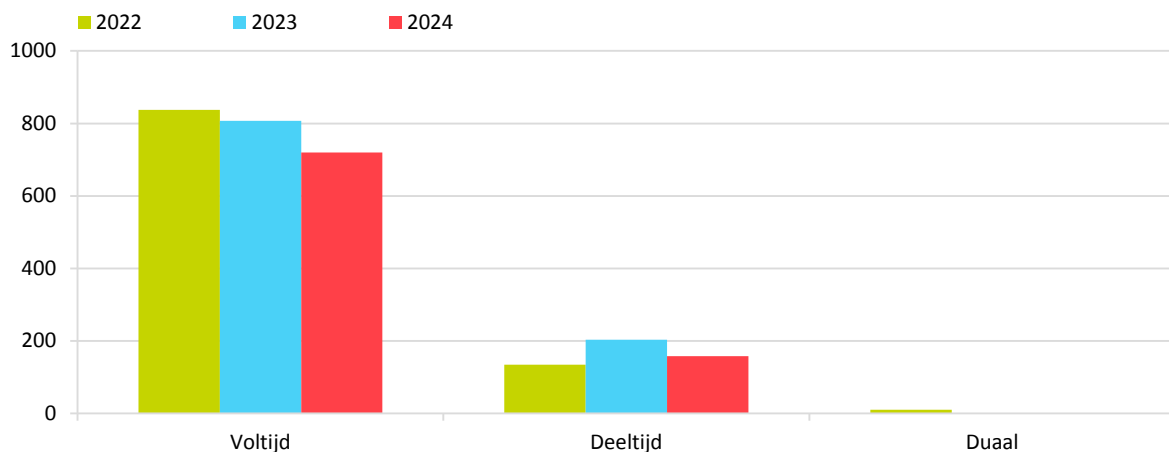

Grafiek 4.2 Uitsplitsing totaalaantal studenten naar opleidingsniveau, zie bijlage 8, tabel AH 3.

Instroom

De totale instroom neemt met 11,0% af (van 1.010 naar 899 studenten, bron: Osiris per 1-10-2024). De instroom bij de faculteit in Almere neemt met 11,7% af van 223 naar 197 (2023: +22,5%; 2022: -23,5%), in Dronten neemt de instroom met 11,8% af van 570 naar 503 (2023: -0,5%; 2022: -10,3%). In Wageningen neemt de instroom met 15,7% af van 236 naar 199 (2023: +4,4%; 2022: -16,3%) (zie bijlage 8, tabel AH 4). Landelijk neemt de instroom in het hbo in het schooljaar 2024-2025 toe met 0,9% (bron: Vereniging Hogescholen) na een afname in de jaren daarvoor (2023: -0,2%; 2022: -5,4%).

Instroom naar opleidingsvorm

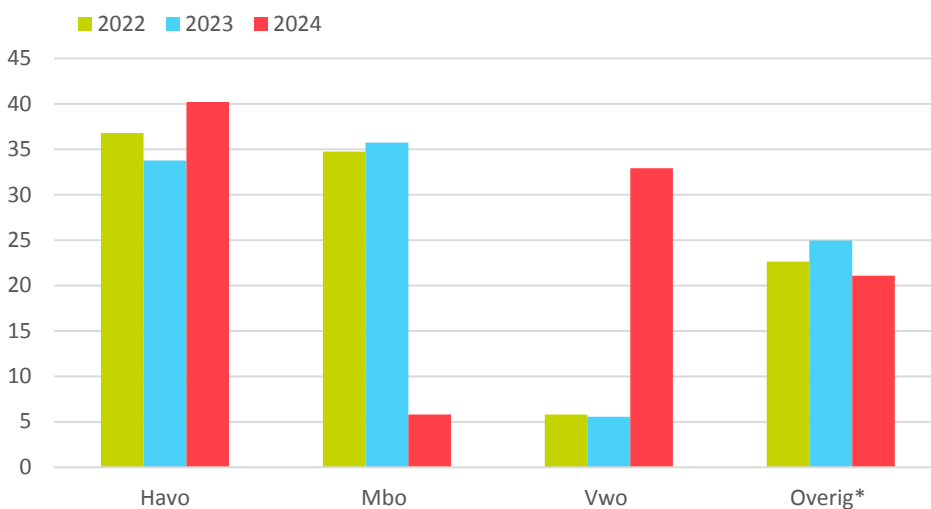

Grafiek 4.3 Uitsplitsing instroom naar opleidingsvorm, zie bijlage 8, tabel AH 4.

De verdeling voltijd en deeltijd verschilt sterk per faculteit. Van de ingestroomde studenten op de faculteit Almere doet 2,5% (2023: 6,3%; 2022: 0%) een deeltijdstudie, op de faculteit Dronten doet 4,3% (2023: 4,7%; 2022: 3,0% in 2022) een deeltijdstudie en 0% (2023: 0%; 2022: 1,7%) van

de studenten volgt daar een duale opleiding (master), terwijl de deeltijdstudenten bij de faculteit Wageningen met 67,9% (2023: 69,5%; 2022: 51,8%) meer dan de helft van de populatie uitmaken.

Percentage instroom naar vooropleiding

Grafiek 4.4 Uitsplitsing instroom Aeres Hogeschool naar vooropleiding (percentages), zie bijlage 8, tabel AH 5.

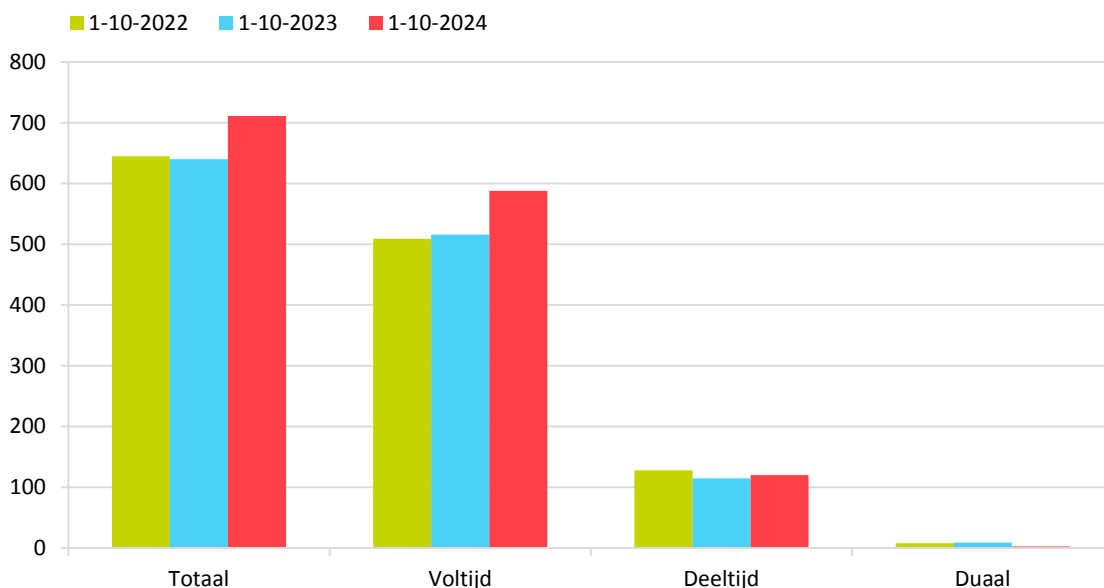
* De groep met vooropleiding Overig is bedoeld voor studenten met een buitenlands diploma, studenten met een eerder behaalde propedeuse en zij met een andersoortig recht tot toelating. Studenten kiezen bij de aanmelding in Studielink zelf de categorie, hierdoor kan een student in een andere categorie terechtkomen dan Aeres Hogeschool verwacht. Getallen zijn aangepast op basis van Osiris-informatie.

Bij de instroom in de vooropleiding is bij de faculteit Almere de grootste groep de havo (60,4% in 2024, 50,2% in 2023 en 62,6% in 2022). Voor de faculteit Dronten zijn dat het mbo (35,6% in 2024, 43,0% in 2023 en 39,6% in 2022) en de havo (44,3% in 2024, 34,5% in 2023 en 36,8% in 2022). Voor de faculteit Wageningen zijn dat de groep overig (51,5% in 2024,

48,7% in 2023 en 43,4% in 2022) en het mbo (39,3% in 2024, 34,3% in 2023 en 38,5% in 2022).

Resultaten

In bijlage 8 geven de tabellen AH 6 en AH 7 het aantal geslaagden, de studieduur en het aantal studiestakers per opleidingsvorm.

Grafiek 4.5 Aantal geslaagden naar opleidingsvorm, zie bijlage 8, tabel AH 6.

4.6.2 Financiën

Het resultaat van Aeres Hogeschool is in 2024 € 1.896.000 negatief (2023: € 105.434 positief; 2022: € 1.382.219 positief). De totale projectomzet van (gesubsidieerde) projecten bij Aeres Hogeschool is in 2024 circa € 5,6 mln (2023: € 5,6 mln; 2022: € 5,7 mln.).

Aeres Hogeschool neemt niet deel aan de experimenten flexibel hoger onderwijs.

Uitgebreide informatie over de financiën is gegeven in hoofdstuk 2 en de jaarrekening. § 2.2. geeft een samenvatting van het financieel (strategisch) beleid. Daarin is onder meer

beschreven hoe Aeres het geld over de instellingen en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten verdeelt.

Studentenondersteuningsfonds

Hogescholen zijn verplicht studenten onder bepaalde omstandigheden financieel te ondersteunen bij het afronden van hun studie. Hiervoor is een voorziening opgenomen genaamd het Studentondersteuningsfonds. De commissie Studentondersteuningsfonds toetst iedere aanvraag op basis van het reglement Studentondersteuningsfonds. De studenten in de volgende tabel zijn EER-studenten.

	Studenten in overmacht-situaties	Bestuurders van studentenraden of OR	Overig
Aantal aanvragen	0 (2 in 2023)	9	0
Aantal toekenningen	0 (0 in 2023)	9	0
Totaal aantal toekenningen	0	9	0
Gemiddelde hoogte toekenningen	€ 0	€ 2.466 (€ 0 in 2023)	€ 0
Gemiddelde duur toekenningen in dagen	0 (365 in 2023)	351 (0 in 2023)	0

Voor internationale zaken is er de ondersteuning van het Aeres International Student Fund. Voor het verslagjaar 2024 zijn 13 beurzen toegekend aan 9 (2023: 4; 2022: 18) uitgaande studenten en 4 (2023: 4; 2022: 4) inkomende studenten. Zie voor meer informatie hoofdstuk 8, AISF.

NL Scholarship

Aeres Hogeschool participeert tot 2026 in het NL Scholarship. Dit is een beurs van het ministerie van OCW én de Nederlandse hogescholen en universiteiten. De beurs is bedoeld voor studenten afkomstig uit landen buiten de Europese Economische Ruimte (EER) die aan Aeres Hogeschool willen gaan studeren. Hetzelfde geldt voor Nederlandse studenten van Aeres Hogeschool die willen studeren of stage lopen of een onderzoek willen doen buiten de EER. Het geld voor de beurs komt voor 50% van het ministerie van OCW (onderwijs toeslag) en voor 50% van Aeres Hogeschool zelf (uit het AISF-budget).

4.6.3 Huisvesting, faciliteiten en omgeving

De algemene ontwikkelingen rond de huisvesting zijn beschreven in § 10.6.2. Hier volgen de bijzonderheden voor 2024:

Almere

- Na de oplevering van de nieuwbouw staat de verdere campusontwikkeling hoog op de agenda. In juni 2024 koopt de gemeente Almere de grond aan de Zuidoever weer terug van de projectontwikkelaar. Tevens voert zij gesprekken met een grote producent van machines voor halfgeleiders. Mogelijk heeft dit als consequenties dat het gebied in de toekomst ook een Techfuncties gaat krijgen.
- De faculteit wil een kas realiseren in de zeer nabije omgeving en reserveert daar middelen voor. Het wachten is op het akkoord op een kavel en in middelen uit de regiodeal Nieuwland, die overigens ook groot is.
- De faculteit werkt met een klimaatkamer, echter blijkt dat er bij de energievoorziening technisch nog wat haken en ogen waren, maar de knelpunten zijn inmiddels opgelost.

Dronten

- De faculteit Dronten besteedt aandacht aan vergroening van het interieur en het campusterrein. Daarnaast blijft het zorg dragen voor een nette en veilige leer- en werkomgeving, een belangrijke doelstelling van de afdeling facilitair.
- Plan van eisen en ontwerp voor modernisering en uitbreiding van de warme kas zijn gereed. Aanbesteding is uitgesteld tot 2026.
- Het klimaatstelsel van het hoofdgebouw blijft een probleem. Het omdraaien van het stelsel lijkt een oplossing. Investeringsbesluit hiertoe is nog niet genomen.
- Sloop van de oude internaatgebouwen. Besluit is genomen om gebouw 1c in de zomer 2025 te slopen.

Wageningen

- Er vindt onderhoud plaats aan kantoorruimtes en een arbo-verantwoorde inrichting.

- Rondom het faculteitsgebouw krijgt het 'Rewilding' project uitvoering. Dit is een laagdrempelige manier van biodiversiteitsherstel waarbij natuurlijke processen de rol van de mens als beheerder overnemen.
- Realisatie pluktuin op een deel van het buitenterrein. Doel is om deze te gebruiken in de lessen. Op een ander deel van het terrein stelt Aeres een afgerasterd stuk grond beschikbaar voor het rewildingproject van Aeres. Hier komt de combinatie van onderwijs en onderzoek tot uiting.

De ontwikkelingen rond de studentenhuysvesting staan in § 4.6.6, Studentvoorzieningen.

4.6.4 Lerende cultuur en personele zaken

De algemene kaders en de verantwoording professionalisering staan in § 11.9.2.

4.6.5 ICT

De stafdienst ICT & IM stuurt de ICT-activiteiten aan. Zie § 10.7, ICT & IM.

4.6.6 Studentvoorzieningen

Aeres Hogeschool Dronten heeft aanvullende studentvoorzieningen, zoals sportzalen, een guesthouse en Bar 't Lab. Deze activiteiten staan in de begroting van de hogeschool. Voor alle activiteiten geldt het uitgangspunt dat ze minimaal budgetneutraal draaien.

Het in 2022 gerealiseerde masterplan voor de campus en de Aeres-gebouwen in Dronten is in voorbereiding en deels in uitvoering.

Aeres Hogeschool Dronten heeft mede door extra woonruimte bij de Warmonderhof een sluitend aanbod aan huisvesting weten te realiseren. Voor de komende jaren blijft het een uitdaging de woonbehoefte goed te faciliteren. De woningcorporatie OFW, de gemeente Dronten en Aeres trekken daarin gezamenlijk op. Aeres blijft de mogelijkheid voor woonruimte in de gemeente Lelystad volgen.

Aeres Hogeschool Wageningen participeert samen met het NIOO-KNAW en WUR in de verdere ontwikkeling van de Wageningen Campus Oost (voorheen Born-Oost). Studenthuysvesting is onderdeel van die ontwikkeling. In 2024 zijn de overleggen gecontinueerd en er vindt ook afstemming plaats met de gemeente.

Aeres Hogeschool Almere is samen met de gemeente Almere, Windesheim en het ROC van Flevoland in Almere Buiten in gesprek over de ontwikkeling van het beroepsonderwijs en studentenleven in Almere. Studenthuysvesting en campusvorming van Aeres en Windesheim zijn daarbij belangrijke onderwerpen. In 2024 starten er opnieuw gesprekken en zet de gemeente actief in op citymarketing.

Aeres Hogeschool heeft de Gedragscode internationale student hoger onderwijs ondertekend en belooft daarmee onder andere dat de hogeschool zich inspant om alle internationale studenten huisvesting te bieden. Daarvoor is op de campus in Dronten huisvesting beschikbaar. In Almere reserveert de hogeschool permanent kamers bij een woningbouwvereniging en bij een organisatie voor studentenhuishuizing die beschikbaar zijn voor internationale studenten. In 2024 maken 117 (2023: 129; 2022: 128) studenten daar gebruik van.

4.6.7 (Sociale) veiligheid en integriteit (incl. klachtenafhandeling)

Aeres Hogeschool biedt iedereen binnen de hogeschool een studie- en werkomgeving die (sociale) veiligheid en integriteit waarborgt. De gedragscodes liggen op Aeres-niveau vast in de integriteitscode. Op de websites staan verwijzingen naar die code. Op hogeschoollniveau staan de gedragscodes in het studentenstatuut en in de algemene informatiegids. In het studentenstatuut staat hoe de hogeschool stuurt op de omgang tussen studenten onderling, tussen studenten en docenten en tussen medewerkers onderling. Daarnaast stelt de hogeschool in 2022 een gender-equality-plan op en start de herijking van dit plan in 2024. Voor dat doeleinde start in 2024 de

werkgroep Inclusie en Diversiteit. Het plan staat op de website, conform de eisen van de Europese Unie. De medewerkers houden zich aan de geschreven en ongeschreven regels die voor de eigen functie en de daarbij behorende rollen en taken gelden.

Klachten, incidenten en bezwaren Aeres Hogeschool

Aeres Hogeschool kent verschillende gremia (commissies/ colleges) waar studenten een forme(e)l(e) verzoek, klacht of bezwaar kunnen voorleggen ter beoordeling of waar ze in beroep kunnen gaan. Een student kan een formele klacht of een formeel verzoek indienen bij het (lokale) loket voor klachten en verzoeken. Afhankelijk van de aard ervan neemt of de examencommissie of de faculteitsdirectie de klacht of het verzoek in behandeling.

Als de student het niet eens is met het resultaat, kan hij of zij de Interne Adviescommissie benaderen. Deze commissie opereert namens het College van Beroep voor de examens (COBEX) en gaat op zoek naar een minnelijke schikking. Lukt dat niet, dan kan de student de klacht indienen bij het Loket rechtsbescherming studenten. Vervolgens schakelt de faculteit dan de COBEX en/of de Geschillenadviescommissie (GAC) in.

In 2024 handelen de commissies 873 (2023: 1.056; 2022: 1.095) zaken af.

Soort bezwaar/verzoek Almere	Aantal	Resultaat
Bezwaar tegen beoordeling van een module of beroepssituatie	10	Afgehandeld
Verzoek vrijstelling	9	Afgehandeld
Wijziging moduleoverzichten	5	Afgehandeld
Verzoek om afwijking van toetsprocedure (toetsmoment, inlevermoment)	92	Afgehandeld
Aangepast studieprogramma	12	Afgehandeld
Plagiaat en fraude vastgesteld	4	Afgehandeld
Overig	119	Afgehandeld
College van Beroep voor de examens	0	
Totaalaantal	251	

Soort bezwaar/verzoek Dronten	Aantal	Resultaat
Bezwaar tegen beoordeling van een module of beroepssituatie	21	Afgehandeld
Verzoek vrijstelling	10	Afgehandeld
Wijziging module-overzichten	15	Afgehandeld
Verzoek om afwijking van toetsprocedure (toetsmoment, inlevermoment)	19	Afgehandeld
Aangepast studieprogramma	49	Afgehandeld
Covid-19-gerelateerde bezwaren	0	Afgehandeld
Plagiaat en fraude vastgesteld	16	Afgehandeld, 12 'klassieke plagiaat' 2 verdenkingen fraude met ChatGPT, 2 spiekbriefjes

Soort bezwaar/verzoek Dronten	Aantal	Resultaat
Overig	423	Afgehandeld, waaronder 101 verzoeken alsnog intekenen toets, 51 onregelmatigheden, 96 verzoeken herkansing, 17 klachten
College van Beroep voor de examens	1	Afgehandeld
Totaalaantal	554	

Soort bezwaar/verzoek Wageningen	Aantal	Resultaat
Bezwaar tegen beoordeling van een module of beroepssituatie	0	
Verzoek vrijstelling	2	Afgehandeld
Wijziging module-overzichten	0	
Verzoek om afwijking van toetsprocedure (toetsmoment, inlevermoment)	28	Afgehandeld
Aangepast studieprogramma	0	
Plagiaat en fraude vastgesteld	9	Afgehandeld
Overig	29	+ 14 minoraanvragen, afgehandeld
College van Beroep voor de examens	0	
Totaalaantal	68	

Fraude

Voor het vaststellen van plagiaat maakt Aeres Hogeschool veelal gebruik van het digitaal inleveren via Ouriginal. Daarnaast kan de hogeschool plagiaat constateren bij op een andere manier in te leveren werk (denk aan ontwerptekeningen en collages). In dat geval is het de beoordelende docent die het plagiaat opmerkt.

In november 2022 markeert de lancering van ChatGPT een belangrijk moment in de toegankelijkheid van kunstmatige intelligentie (AI), vooral taalmodellen. De hogeschool volgt ontwikkelingen in AI op de voet, maar het is te vroeg om nu al conclusies te trekken. Het Onderwijs- en Examenreglement besteedt sinds 2023 specifiek aandacht aan fraude met AI. Belangrijk is dat studenten AI kritisch leren gebruiken en transparant zijn over hoe zij het gebruiken. Dat is ook belangrijk in hun latere beroep. De hogeschool stelt in 2024 een AI-richtlijn voor studenten op. Voor docenten organiseert zij een lunchbox-bijeenkomst om de dialoog over AI te ondersteunen. Bij het (her)ontwerpen van toetsen proberen docenten rekening te houden met de mogelijkheden en uitdagingen die AI biedt. ICT & Onderwijs (teaching en learning centre) maakt op de faculteiten een begin met het verrijken van het professionaliseringsaanbod voor docenten. Voorbeelden zijn: training basisvaardigheden AI, gebruik van AI bij het maken van lesmateriaal en AI en toetsing. Verder is er een Aeres-breed AI-event met externe sprekers. De hogeschool werkt aan een AI-framework voor docenten voor trainingen op het gebied van AI in onderwijs, onderzoek en leren. Hierin is onder andere aandacht voor ethiek, privacy en wet- en regelgeving.

Tijdens de afname van schriftelijke en digitale tentamens maakt de hogeschool, bij constatering van fraude (bijvoorbeeld in verband met gebruik van of in bezit hebben van niet toegestane hulpmiddelen), een fraudeprotocol op. Surveillanten, die de hogeschool extern inhuurt, ontvangen halfjaarlijks instructie over toezicht in de examenzaal.

In 2024 stelt de hogeschool in Almere 4 keer fraude vast (2023: 4; 2022: 2), in Dronten 16 keer (2023: 10; 2022: 3) en in Wageningen 9 keer (2023: 5; 2022: 4). In totaal dus 29 keer (2023: 14; 2022: 9).

4.7 Kwaliteitsafspraken

Hbo-instellingen moeten in het kader van de kwaliteitsafspraken informatie opnemen in het jaarverslag over de inhoud en de voortgang (thema, doelstellingen en resultaten) van de kwaliteitsafspraken. Dit zowel centraal als decentraal, indien van toepassing. Ook moet de hogeschool laten zien hoe de medezeggenschap over de studievoorschotmiddelen is geregeld.

4.7.1 De kwaliteitsafspraken en de PDCA-cyclus

De kwaliteitscyclus van Aeres Hogeschool sluit aan bij de PDCA-cyclus van Aeres. Elk jaar verschijnt een kaderbrief van Aeres met inhoudelijke en financiële kaders en aansluitend een jaarplan en begroting/meerjarenbegroting van Aeres Hogeschool. Daarnaast beschikt Aeres Hogeschool over een

Handboek Kwaliteitsmanagement, aan de hand waarvan de hogeschool de kwaliteit van onderwijs en onderzoek meet. Aeres monitort en bespreekt financiële- en kwaliteitsresultaten middels trimesterrapportages. Over elk kalenderjaar verschijnt een jaarverslag en een jaarrekening.

De financiële middelen bedoeld voor de kwaliteitsafspraken staan in de begroting/meerjarenbegroting en worden uitgewerkt in de toelichting daarop. In de jaarplannen van de komende jaren zal Aeres Hogeschool eventuele aanpassingen van de kwaliteitsafspraken opnemen. In de jaarrekening en het jaarverslag van Aeres zijn de middelen kwantitatief opgenomen en worden ze kwalitatief verantwoord.

In het Handboek Kwaliteitsmanagement staat beschreven op welke wijze Aeres Hogeschool werkt aan de kwaliteit van haar onderwijs en onderzoek. Ze stelt, indien nodig, verbeterplannen op en monitort die. De hogeschool actualiseert het Handboek jaarlijks, mede in overleg met de gezamenlijke vergadering van Ondernemingsraad en Centrale Studentenraad. In trimesterrapportages en in het jaarverslag licht ze de kwaliteit van het onderwijs aan de hand van actuele onderzoeken toe.

4.7.2 Proces medezeggenschap

In 2019 biedt Aeres Hogeschool het plan Kwaliteitsafspraken 2.0 aan aan de gezamenlijke vergadering (GV) van de OR en CSR. Elke eventuele wijziging op dit plan legt zij ook voor aan de GV. In die vergadering spreekt de hogeschool een proces af dat aansluit op de planning- en control-cyclus. De leden van de GV zijn daardoor jaarlijks betrokken bij de wijze van besteding van de middelen. Volgens plan biedt de hogeschool in 2020 het kwaliteitsplan voor de herstelbeoordeling door de NVAO aan, met daarin voor alle jaren afspraken over besteding van de studievoorschotmiddelen en de eventuele bijstelling van de voornemens. Die afspraken gaan over:

1. Tussen hogeschooldirectie en GV: delen van jaarplan en meerjarenbegroting (respectievelijk in juni/september en oktober/november).
2. Tussen College van Bestuur (CvB), instellingsdirecteur en GV: bespreken van de MJB Stichting Aeres Groep (in november/december). De besteding van de studievoorschotmiddelen maakt deel uit van de MJB. In de begeleidende brief bij de MJB, Instemming op de hoofdlijnen van de begroting, geeft het CvB, eveneens op hoofdlijnen, eventueel bijgestelde en nader geconcretiseerde plannen aan.

Studievoorschotmiddelen

De realisatie van de plannen rond de besteding van de studievoorschotmiddelen neemt Aeres Hogeschool op in de reguliere rapportages. Ze bespreekt deze rapportages steeds met de gezamenlijke vergadering (GV) en daarbij komen de studievoorschotmiddelen steeds expliciet aan bod, waardoor zowel personeelsleden als studenten feedback kunnen geven. Punt van aandacht is de inbreng van de studentengeleding in de GV, zowel naar het aantal deelnemende studenten als naar de wijze waarop de studenten aangesloten zijn.

Reflectie

In goed overleg tussen OR, CSR en directie richt de hogeschool zich op drie thema's zoals beschreven in de volgende paragraaf (§ 4.7.3).

Gedurende de gehele periode 2019-2024 volgt de OR de besteding van de middelen middels de begrotingscyclus en het jaarverslag. Op basis van de tussentijdse meldingen in de rapportages overlegt de OR met de directie onder meer over het feit dat de hogeschool bij de professionalisering het bedrag bedoeld voor uren voor bijscholing inzet voor de aanschaf van apparatuur. In 2022 doet Aeres Hogeschool weer meer investeringen, ook in de praktijkfaciliteiten, en verkleint ze de door covid-19 opgelopen achterstand ten opzichte van de planning. In 2024 gingen de kwaliteitsmiddelen onder meer naar studentondersteuning, klimaatkasten en her CirKL Business Lab, de proeftuin en experimenteerruimte voor studenten. Door het kleinschalige onderwijs en de mooie praktijkfaciliteiten is het onderwijs ook intensiever geworden. Sommige praktijkfaciliteiten zijn een goed voorbeeld van hoe het er in de werkelijkheid ook aan toegaat. De OR is te allen tijde goed op de hoogte gehouden van het verloop van de bestede gelden.

4.7.3 Kernpunten kwaliteitsafspraken

Aeres Hogeschool ontvangt aanvullend op de reguliere rijksbijdrage voor de jaren 2019-2024 een totaalbedrag van € 13.613.000 voor extra onderwijskwaliteit. Voor de besteding van dit bedrag schreef Aeres Hogeschool in 2019 een plan, waarvan de NVAO de herziene versie in 2020 met een voldoende beoordeelt. Het ministerie van OCW neemt deze voldoende beoordeling over.

Aeres Hogeschool kiest voor de besteding van de kwaliteitsmiddelen voor de volgende thema's:

1. Intensiever en kleinschalig onderwijs.
2. Verdere professionalisering van docenten.
3. Passende en goede onderwijsfaciliteiten.

De thema's Intensiever en kleinschalig onderwijs en Passende en goede onderwijsfaciliteiten sluiten naadloos aan bij de volgende twee speerpunten in het instellingsplan:

- Professioneel ontwikkelen in interactie met anderen en in een kleinschalige omgeving.
- Contextueel leren is leren en werken in de authentieke context van werkveld en praktijk.

Het thema Verdere professionalisering van docenten sluit aan bij het nieuwe strategieplan 2023-2027 van Aeres.

De hogeschool kiest niet voor de volgende thema's:

- Onderwijsdifferentiatie. De reden daarvoor is dat in alle drie de faculteiten Ad's, bachelors en masters deel uitmaken van het opleidingsaanbod. Het major-/minor-model (Almere, Dronten), het grote aantal studievarianten bij de lerarenopleidingen (Wageningen), de vele (onderzoeks)projecten en stagemogelijkheden, nationaal en internationaal, bieden reeds veel keuzemogelijkheden.

Daarnaast hebben studenten volop mogelijkheden zich te ontplooiën in raden, commissies, studie- en studentenverenigingen.

- Meer en betere begeleiding van studenten. Studiebegeleiding en mentoraat zijn goed georganiseerd. Docenten kennen hun studenten en zijn laagdrempelig. Bij de uitwerking van intensiever en kleinschalig onderwijs kiest Aeres Hogeschool voor extra coaching en training gekoppeld aan het onderwijs.
- Studiesucces. De laatste jaren is veel aandacht besteed aan studiesucces en doorstroom. Inmiddels lopen projecten om de doorstroom mbo-hbo te verbeteren, binnen Aeres en in samenwerking met andere groene mbo's. De hogeschool neemt maatregelen om de uitval in het eerste jaar, na aanscherping van de BSA-norm, weer op het oude niveau te krijgen. Analyses en genomen maatregelen resulteren in hogere bachelorrendementen. Het aantal langstudeerders neemt af.

De onderstaande tabel geeft de ontvangen middelen voor de kwaliteitsafspraken weer.

Bedragen in €	Totaal ontvangen	Totaal bestedingen
2019	1.099.057	1.270.873
2020	1.320.380	1.943.517
2021	2.359.103	2.393.581
2022	2.933.419	2.637.500
2023	3.399.227	3.894.736
2024	3.845.930	2.851.437

De verdeling van de financiën is over de jaren en over de faculteiten vergelijkbaar met die in de eerste versie van het kwaliteitsplan, dat toen is afgestemd met de medezeggenschap (zie § 4.7.2 en § 11.15.2). In onderstaande tabellen zijn de bedragen van de gehele planperiode opgenomen.

4.7.4 Verantwoording kwaliteitsafspraken: financieel

Bedragen in €	Thema 1: Intensiever en kleinschalig onderwijs	Thema 2: Verdere professionalisering van docenten	Thema 3: Passende en goede onderwijsfaciliteiten	Totaal
Faculteit Almere				
2019	290.542	24.174	18.711	333.427
2020	339.900	10.227	5.118	355.245
2021	725.900	38.016	43.010	806.926
2022	982.784	16.956	54.144	1.053.884
2023	911.115	0	48.356	959.470
2024	972.700	0	120.267	1.092.967
Faculteit Dronten				
2019	756.622	47.400	46.509	850.531
2020	1.008.200	53.561	194.883	1.256.644
2021	748.700	133.704	254.972	1.137.376
2022	733.300	69.529	309.991	1.112.821
2023	2.443.000	0	303.770	2.746.770
2024	1.111.100	0	309.206	1.420.306
Faculteit Wageningen				
2019	51.200	2.212	33.503	86.915
2020	148.902	58.276	64.451	271.629
2021	369.941	32.400	46.938	449.279
2022	292.713	12.960	73.492	379.165
2023	118.266	0	45.849	164.115
2024	183.000	0	60.840	243.840
Aeres Hogeschool totaal				
2019	1.098.364	73.786	98.723	1.270.873
2020	1.497.002	122.063	264.452	1.883.518

Bedragen in €	Thema 1: Intensiever en kleinschalig onderwijs	Thema 2: Verdere professionalisering van docenten	Thema 3: Passende en goede onderwijsfaciliteiten	Totaal
2021	1.844.541	204.120	344.920	2.393.581
2022	2.008.796	99.445	437.628	2.545.869
2023	3.472.380	0	397.975	2.999.501
2024	2.266.800	0	490.313	2.757.113

In het kwaliteitsplan ligt vast dat de hogeschool de kwaliteitsmiddelen besteedt aan het op orde houden van de basiskwaliteit van het onderwijs. De bestedingen voor professionalisering en praktijkfaciliteiten blijven in beperkte mate achter bij de plannen. Hieronder staat een verantwoording van de besteding van de middelen in de periode 2019-2024.

4.7.5 Verantwoording thema 1: Intensiever en kleinschalig onderwijs

Dit thema sluit naadloos aan bij de speerpunten in het instellingsplan 2020-2024.

Aeres Hogeschool Almere	
Thema 1:	Intensiever en kleinschalig onderwijs
Doelstelling:	Op orde houden van de basiskwaliteit van het onderwijs.
Plannen:	Het omzetten van de bedragen in de middelenkaders voor onderwijsuitvoering en onderwijsinnovatie naar docenturen.
Gerealiseerde besteding in 2019 tot en met 2024, faculteit Almere	
Handhaven van de onderwijskwaliteit bij groei van het aantal studenten: • Uitvoering van onderwijs aan extra groepen ten opzichte van t-2. - Voor het programmahoofd praktijkonderwijs kent de faculteit 50 extra uren toe, ter verbetering van de coördinatie van praktijkfaciliteiten en onderwijsuitvoering. • Generieke verhoging van normen voor toekenning van uren voor onderwijsuitvoering: - Het aantal docenturen van modules in de jaren 1 tot en met 3 stijgt van 310 naar 342 uren. - Het aantal docenturen voor minoren stijgt van 90 naar 120, waardoor meer lessen en begeleiding plaatsvinden. - Veel practica, vooral in het eerste jaar, biedt de faculteit aan aan halve groepen; datzelfde geldt voor trainingen. - De faculteit kent meer uren aan coaches toe, waardoor er meer ruimte ontstaat voor persoonlijke begeleiding van studenten en een betere voorbereiding van assessments.	

Aeres Hogeschool Dronten	
Thema 1:	Intensiever en kleinschalig onderwijs
Doelstelling:	Op orde houden van de basiskwaliteit van het onderwijs.
Plannen:	Het omzetten van de bedragen in de middelenkaders voor onderwijsuitvoering en onderwijsinnovatie naar docenturen.
Gerealiseerde besteding in 2019 tot en met 2024, faculteit Dronten	
Handhaven van de onderwijskwaliteit bij groei van het aantal studenten: • Uitvoering van onderwijs aan extra groepen ten opzichte van t-2. • Generieke verhoging van normen voor toekenning van uren voor onderwijsuitvoering: - Het aantal docenturen van modules in jaar 1 tot en met 3 stijgt van 310 naar 342 uren. - Het aantal docenturen voor minoren stijgt van 90 naar 135. - Het aantal docenturen van modules in de deeltijdopleidingen in jaar 1 tot en met 3 stijgt van 90 naar 100 uren. - Het aantal docenturen voor schakelmodulen stijgt van 30 naar 50. Deze uren zijn als volgt besteed: - De groepsgroottes bij de opleiding Dier- en veehouderij zijn door het grote aantal studenten in het eerste jaar groot. De maximale groepsgrootte is teruggebracht naar 25 studenten. - Er zijn meer uren beschikbaar voor mentoraat. Een eerstejaars groep van meer dan twintig studenten heeft twee mentoren, die een extra overlegvergoeding krijgen, en er zijn extra coachings- en trainingsuren bij modules en minoren. - Meer feedbackmomenten gericht op de persoonlijke begeleiding van assessments. - Meer uren voor presentatie- en sollicitatietrainingen. Hierdoor is er meer individuele aandacht, waardoor er meer ruimte is voor feedback op producten en voor individuele begeleiding van studenten. - Meer uren voor inhoudelijke begeleiding, bijvoorbeeld bij statistiek en logistiekvakken: extra theorielessen en werkcolleges (voor het maken van berekeningen), daarnaast extra oefentoetsen met feedback. - Meer uren voor begeleiding van studentbedrijven: meer uren voor vergaderingen met de studentbedrijven en meer uren voor het beoordelen van eindproducten. - Meer uren voor begeleiding van studenten bij hun afstuderen en proeven van bekwaamheid in het derde jaar. - Uitbreiding van het aantal practicumopstellingen in het Agri Innovation Centre voor meer practica in kleine groepjes. Bij de practica is zowel de docent als de onderwijsassistent aanwezig. • Specifiek aandachtspunt rond doorstroom- en schakelvakken in het eerste jaar en mentoraat: - Kleinere groepen voor het vak Engels in het eerste jaar. Voor elke vier groepen Engels is een vijfde groep gecreëerd. • Voor wiskunde zet de faculteit een onderwijsassistent extra in voor persoonlijke begeleiding van de studenten. Dit gebeurt in de vorm van werkcolleges. Bij het uitwerken van opgaven zijn zowel de docent als de onderwijsassistent aanwezig voor ondersteuning. Daarnaast gebruikt de faculteit quizen en filmpjes, die de studenten helpen om de moeilijke onderwerpen beter te begrijpen.	

Aeres Hogeschool Wageningen	
Thema 1:	Intensiever en kleinschalig onderwijs
Doelstelling:	Op orde houden van de basiskwaliteit van het onderwijs.
Plannen:	Het omzetten van de bedragen in de middelenkaders voor onderwijsuitvoering en onderwijsinnovatie naar docenturen.
Gerealiseerde besteding in 2019 tot en met 2024, faculteit Wageningen	
• De faculteit Wageningen benut de kwaliteitsmiddelen om de flexibilisering van de lerarenopleidingen verder mogelijk te maken en te blijven voldoen aan de stelselvraag voor voldoende bekwame hybride leraren voor beroepsgerichte vakken in vmbo en mbo. • Om te voldoen aan de vraag van de deeltijdstudent verwacht de faculteit een vergaande mate van flexibilisering om aan te sluiten bij de verschillende achtergronden van studenten (vooropleiding en ervaring). De faculteit Wageningen doet daar al twintig jaar ervaring mee op, maar de vraag neemt door de groei toe. In de praktijk betekent dit dat de faculteit deze studenten vaak in aparte, en daardoor kleinere, groepen en meer individueel begeleidt dan standaard in voltijdopleidingen. • Het aantal studenten van de faculteit Wageningen groeit. In het kader van kleinschalig onderwijs houdt zij de student-docent-ratio gelijk. • Extra werkbegeleiding voor de voltijd- en deeltijdopleidingen en intensivering van de werkplekcoördinatie in het kader van intensiever onderwijs. • Extra uren ingezet op schakelvakken, werkplekleren en begeleiding van groepen binnen professionele ontwikkeling/slb.	

4.7.6 Verantwoording thema 2: Verdere professionalisering docenten

Dit thema sluit naadloos aan bij de speerpunten in het instellingsplan.

Aeres Hogeschool				
Thema 2:	Verdere professionalisering van docenten			
Doelstelling:	Extra inzetten op professionalisering in ICT en onderwijs: implementatie van een nieuw Learning Management System (LMS), toepassing van ICT in het onderwijs.			
Plannen:	Groepen docenten als sleutelfiguren extra professionaliseringsuren geven met als doel dat zij in hun teams (olievlekwerking) hun collega's verder professionaliseren.			
Gerealiseerde besteding in 2019 tot en met 2024				
Professionaliseringsthema	Almere	Dronten	Wageningen	Doelstelling
Professionaliseren gebruik LMS (Canvas key-users)	0 uren	270 uren	320 uren	Implementatie van Canvas en het opleiden van gebruikers.
Onderwijs met ICT (diverse docenten)	806 uren	1.898 uren	948 uren	Verrijking van de digitale leer- en werkomgeving van student en docent. Door covid-19 digitaliseert het onderwijs versneld. Een deel van het opleidings-budget is in 2020 besteed aan ICT- apparatuur voor digitalisering van lessen.
Samenwerken O365 (team ICT & Onderwijs)	0 uren	80 uren	40 uren	Scholingsaanbod formuleren. Bevorderen didactische ICT- bekwaamheid van docenten. Sinds maart 2020 verbreedt en intensiveert het gebruik van Office 365. Scholingsvragen veranderen en er is geleerd door training on the job.
Totaal	806 uren	2.448 uren	1.308 uren	

4.7.7 Verantwoording thema 3: Passende en goede onderwijsfaciliteiten

Dit thema sluit naadloos aan bij de speerpunten in het instellingsplan.

Aeres Hogeschool Almere	
Thema 3:	Passende en goede onderwijsfaciliteiten
Doelstellingen:	Het uitbreiden van de praktijkfaciliteiten op de wijze waarop Aeres Hogeschool dat al doet en ze gaat meer doen dan ze al doet.
Plannen:	In Almere betreft dit het aanvullen van practicummaterialen. Vanaf eind 2022 kan de faculteit de experimentele kassen van de Floriade, na afloop van de tentoonstelling, overnemen voor het praktijkleren.
Gerealiseerde besteding in 2019 tot en met 2024, faculteit Almere	
- In Almere groeit het aantal studenten tot en met 2021. Per 2022 is er een (tijdelijke) daling. De bestedingen in Almere richten zich op uitbreiding van de daarvoor benodigde praktijkfaciliteiten en het bieden van meer praktijkonderwijs in goed geoutilleerde onderwijsfaciliteiten. - In 2019 is het bedrag besteed aan de aanschaf van extra microscopen. Met het oog op meer laboratoriumruimten in de nieuwbouw kauft de faculteit nog een aantal microscopen aan. Ook kauft ze voor de ingebruikname van een foodlab extra inventaris aan. - Het in gebruik nemen van het nieuwe schoolgebouw in 2021 leidt ook tot extra bestedingen om diverse laboratoria in te richten. Het gaat hier bijvoorbeeld om een videomuur in het Geo-lab en observatieapparatuur in het Foodlab. - De faculteit heeft klimaatkasten aangeschaft.	

Aeres Hogeschool Dronten	
Thema 3:	Passende en goede onderwijsfaciliteiten
Doelstellingen:	Het uitbreiden van de praktijkfaciliteiten op de wijze waarop Aeres Hogeschool dat al doet en ze gaat meer doen dan ze al doet.
Plannen:	De studenten en docenten van de faculteit Dronten maken steeds vaker gebruik van Aeres Farms (diverse landbouwbedrijven met verschillende bedrijfsvoeringconcepten), van het Agri Innovation Centre (faciliteiten voor smart farming, agrotechniek en engineering) en de goed geoutilleerde laboratoriumruimten. Daarnaast vraagt de ambitie om mee te bewegen met ontwikkelingen, zelfs daarin voorop te lopen, om meer ondersteuning, om een nog gevarieerdere bedrijfsvoering en om faciliteiten waarin de studenten kunnen experimenteren.
Gerealiseerde besteding in 2019 tot en met, faculteit Dronten	
De faculteit Dronten beschikt over extra onderwijsfaciliteiten, waarmee ze aansluit op de wensen van het groeiend aantal studenten, van het bedrijfsleven (o.a. rond onderzoek) en van de overheid om bepaalde curricula te blijven bieden. In 2019-2021 zijn de middelen onder andere besteed aan: • Extra wandcontactdozen. • Het volledig inrichten en de ingebruikname van het lokaal voor de zuivelverwerking (fase 1). Een uitbreiding van het gebruik voor andere opleidingen is gerealiseerd (fase 2). • Het verder herinrichten van het CirKL Business Lab, zodat studenten meer kunnen participeren in onderzoeken naar circulariteit. • Het aanbrengen van hightech meetapparatuur in een fieldlab. Hierbij doet het lab metingen naar bodemverdichting. De metingen gebruikt de faculteit als lesstof. Studenten participeren in de opzet van het fieldlab. • Het aanstellen van een extra medewerker in het onderwijslaboratorium, waardoor de faculteit meer studenten beter kan begeleiden bij het doen van proeven. Daardoor ontstaat ook een betere basis om later in de studie kwalitatief goed onderzoek uit te voeren. • Het gebruik nemen van een landbouwkavel. Op deze kavel kunnen studenten experimenteren met verschillende soorten gewassen en verschillende bewerkingsvormen. Een eigen medewerker zorgt ervoor dat machines en werktuigen steeds gereed staan op het moment dat ze in de lessen nodig zijn. • Het gebruik van een dierlaboratorium, waarin twee kunstkoeien staan. Het gebruik ervan staat in het lesprogramma. Voor dit dierlab schaft de faculteit extra snijtafels en een wastafel aan. • Het uitbreiden van de faciliteiten voor huisdierendata met hartslagmeters en stappentellers. Deze inventaris levert meetgegevens op over het gedrag van huisdieren. • De faculteit verbreedt in het CirKL Business Lab het aantal praktijk- en onderzoeksfaciliteiten. • Bij huisdierendata zet de faculteit meer in op het delen van relevante huisdierendata met de sector. In plaats van een verbreding naar praktijkfaciliteiten met aquaria richt ze voor studenten een communicatielaboratorium in. • De vorming van een klimaatbedrijf neemt langere tijd in beslag. De eerste stap daarin is de ontwikkeling van een campusvisie.	

Aeres Hogeschool Wageningen	
Thema 3:	Passende en goede onderwijsfaciliteiten
Doelstellingen:	Het uitbreiden van de praktijkfaciliteiten op de wijze waarop Aeres Hogeschool dat al doet en ze gaat meer doen dan ze al doet.
Plannen:	De faculteit Wageningen financiert praktijkweken voor diverse studierichtingen, die ze eerder vanuit de voormalige Impuls-gelden financierde, werkweken in het buitenland en praktijktrainingen op locatie. Daarnaast vraagt de uitbreiding van het aantal opleidingen om uitbreiding van de praktijkfaciliteiten.
Gerealiseerde besteding in 2019 tot en met 2024, faculteit Wageningen	
- De faculteit Wageningen beschikt jaarlijks over een additioneel budget van € 80.000 voor praktijkactiviteiten en praktijkfaciliteiten. Studenten bepalen waar de faculteit het geld aan besteedt. De faculteit betreft ze zo bij hun programma (studieverenigingen e.d.). Het doel van de bestedingen is: - Opdoen van specialistische verdiepende kennis als extra boven op het curriculum. - Aanschaffen van ondersteunende middelen om te leren experimenteren. Door covid-19 zijn de mogelijkheden beperkt en daardoor is € 64.500 van de € 80.000 uitgegeven. Voorop staat dat de faculteit flexibel kan reageren op studentenvragen. - In de bacheloropleidingen en Ad-opleidingen ondersteuner zijn de volgende bestedingen onderscheiden: - Leren in de praktijk in gespecialiseerde omgevingen in binnen- en buitenland. - Leren in gespecialiseerde omgevingen met studenten uit andere opleidingen of studieverenigingen. - Leren experimenteren met specialistische apparatuur. De studenten en de opleidingen zijn aan zet: studieverenigingen en docenten doen voorstellen. In het plan Kwaliteitsafspraken zijn de procedures beschreven. - Het doel van de kwaliteitsmiddelen bij de master is het vergeven van extra vouchers voor studenten voor de inhuur van specialisten ter ondersteuning van de groepsopdrachten.	

4.7.8 Reflectie van medezeggenschap

Hieronder wordt de letterlijke reflectie vanuit de GV weergegeven met betrekking tot de kwaliteitsafspraken voor de periode 2024 en de gehele planperiode.

Notitie kwaliteitsgelden 2024

In goed overleg tussen OR, CSR en instellingsdirectie richt de hogeschool zich op drie thema's.

1. Intensiever en kleinschalig onderwijs (minder studenten in een klas)
2. Verdere professionalisering van docenten
3. Passende en goede onderwijsfaciliteiten

Bij de kaderbrief en begroting wordt aangegeven wat er aan kwaliteitsmiddelen besteed lijkt te gaan worden in het aankomende jaar. In de overleggen na de Q1, T2 en T3 rapportages, wordt de OR en CSR elke keer goed bijgepraat over de verder ontwikkelingen en hoe deze uitgevoerd zijn. In 2024 zijn dit o.a. studentondersteuning, klimaatkasten, deel aan onderwijs leer kavel, circle business lab, intensief onderwijs, zijn steeds intensiever gaan lesgeven. Eind 2024 komen de kwaliteitsgelden te vervallen.

Notitie kwaliteitsgelden over volledige periode:

Er is vanaf het begin goed overleg geweest tussen de OR, CSR en de instellingsdirectie, wat voor de Aeres hogeschool belangrijke onderwerpen waren die voor de kwaliteitsgelden in aanmerking zouden moeten komen.

In goed overleg tussen OR, CSR en directie is ervoor gekozen dat de hogeschool zich richt op onderstaande thema's:

1. Intensiever en kleinschaliger onderwijs;
2. Verdere professionalisering van docenten;
3. Passende en goede onderwijsfaciliteiten.

Middels de begroting en de jaarverslagen zijn deze middelen ook goed gevolgd door de OR. Door de veranderde situatie tijdens Covid-19, is er ondanks de groei van de school toch het plan van kleinschalig onderwijs doorgezet. Professionaliseringsgelden zijn voor een deel besteed voor scholing aan extra digitale apparatuur om digitaal onderwijs beter te ondersteunen. De praktijk faciliteiten liepen in de Covid tijd vertraging op. In 2022 zijn de praktijkfaciliteiten ook weer opgepakt en is de achterstand ook weer verkleind ten opzichte van de planning. Door het kleinschalige onderwijs en deze mooie praktijkfaciliteiten is het onderwijs ook intensiever geworden. Sommige praktijk faciliteiten zijn een goed voorbeeld van hoe het eigenlijk in de werkelijkheid er ook aan toegaat. De OR is ten allen tijde goed op de hoogte gehouden van het verloop van de bestede gelden.

4.7.9 Reflectie van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is betrokken bij de keuze voor de drie thema's van de kwaliteitsafspraken en houdt gedurende de looptijd zicht op de inhoudelijke voortgang en het proces van de uitvoering. De raad laat zich informeren met behulp van intern opgestelde voortgangsrapportages en periodieke externe beoordelingen (zoals midterm-reviews en heraccreditaties). Via de Commissie Onderwijs, Onderzoek & Kwaliteit verdiept

de raad zich nader in de wijze waarop de kwaliteitsmiddelen worden ingezet en de doelen worden verwezenlijkt. De raad stelt vast dat de kwaliteitsafspraken en bijbehorende middelen versterkend zijn in Aeres' ambitie om toonaangevend groen onderwijs te bieden. Aeres boekt progressie op alle drie thema's. De voorgaande paragrafen lichten dat toe. Tegelijkertijd realiseert de raad zich ook dat ervaren kwaliteit wordt beïnvloed door een veelheid aan factoren die niet volledig te sturen zijn (zoals covid-19 en de nasleep ervan, schaarste aan gekwalificeerd onderwijspersoneel). De inspanningen correleren daardoor niet één op één met metingen van studiesucces en/of -tevredenheid.

4.8 Kwaliteitsmanagement

Het Handboek Kwaliteitsmanagement beschrijft de instrumentaria en kwaliteitsmanagementprocedures van Aeres Hogeschool. Zij werkt met de zogenaamde PDCA-cyclus. Deze cyclus van integrale kwaliteitszorg brengt stelselmatig in beeld in welke mate de hogeschool voldoet aan de gewenste kwaliteit. De resultaten van dat onderzoek kunnen leiden tot aanbevelingen voor kwaliteitshandhaving of -verbetering. De medewerkers van het kwaliteitsmanagementteam volgen de realisatie van de verbeteracties.

In het instellingsplan 2020-2024 geeft Aeres Hogeschool de volgende ambities voor de kwaliteit van het onderwijs:

- De afgestudeerden van Aeres Hogeschool zijn gewild bij bedrijfsleven, (onderwijs)instellingen en organisaties.
- Accreditaties van opleidingen en onderzoeksprogramma's verlopen soepel en hebben een voldoende resultaat.
- Studenten, alumni en medewerkers zijn bovengemiddeld tevreden blijkens: NSE, HBO-Monitor, docenten- en onderwijsbeoordelingen, medewerkerstevredenheidsonderzoek, benchmarks.
- Aeres Hogeschool heeft meer dan voldoende onderzoeks- en onderwijsopdrachten van onze externe stakeholders: er is een goed gevulde orderportefeuille met onderzoeks-, onderwijs- en consultancyopdrachten, 15 tot 20% van onze jaaromzet aan eerste geldstroom. Opleidingen zijn hierdoor praktijkgericht: studenten, docenten en externe partners voeren samen onderzoek uit aan de hand van opdrachten van bedrijven, instellingen en overheden. Docenten en lectoren zijn op de hoogte van actuele vraagstukken en de nieuwste ontwikkelingen.
- Aeres Hogeschool organiseert Leven Lang Ontwikkelen-activiteiten: onderwijsactiviteiten en evenementen en publicaties waarin ze ontwikkelde en toepasbaar gemaakte kennis deelt (valorisatie).
- Het goede doen en dat goed doen uit zich ook in de groei van het aantal studenten, de groei van het aantal onderzoeks-, onderwijs- en consultancyopdrachten en de jaaromzet, en de groei van het aantal valorisatieactiviteiten.

4.8.1 Resultaten 2024

Op het gebied van kwaliteitsmanagement spelen in 2024 de volgende zaken.

Monitoring en evaluaties

Jaarlijks vinden de volgende activiteiten plaats om de kwaliteit van het onderwijs te monitoren en te verbeteren.

Jaarlijkse evaluatie onder studenten van de diverse voltijd- en deeltijdopleidingen:

- Nationale Studenten Enquête, zie § 4.11.2.
- Jaarlijkse evaluatie onder afgestudeerden van de diverse voltijd- en deeltijdopleidingen (HBO-Monitor).
- Gesprekken met studenten over de evaluaties en mogelijke verbeterpunten.
- Gesprekken met de opleidingscommissies en studentenraden.
- Gesprekken met teamleiders en directie over de evaluaties en mogelijke verbeterpunten.
- Incidentele evaluaties of specifieke onderzoeken.
- Monitoring en bewaking van de aanpak van de verbeterpunten alsmede het coachen van hierbij betrokken medewerkers.

Het kwaliteitsmanagementteam heeft verschillende instrumenten voor de planning- en control-cyclus.

Instrumenten zijn:

- Trimesterrapportages en een jaarrapportage over kwaliteitsmanagementzaken.
- Een actiepuntenbestand voor het management. Dit bestand vermeldt alle actiepunten van alle evaluatievormen, de taken, verantwoordelijken en de stand van zaken. De kwaliteitsmedewerkers bespreken de actiepunten met de verantwoordelijken en zij monitoren of actiepunten zijn afgerond.
- Een dashboard met alle kwantitatieve evaluatiegegevens door de jaren heen, zoals indicatoren van de prestatieafspraken, resultaten van de Nationale Studenten Enquête (NSE) en de HBO-Monitor, module-evaluaties, overige evaluaties, verzuimgegevens, aantallen publicaties, enzovoort.
- Medewerkerstevredenheidsonderzoek, zie § 11.9.1.

Accreditaties en validaties

Almere

- Toets na drie jaar van de master Food Systems Innovation.
- Heraccreditering van de bachelor Geo, media & design.
- Toets na drie jaar en herstelopdracht voor master Food Systems Innovation.
- Visitatie Team Praktijkgericht Onderzoek Almere volgens BKO-standaard.

Dronten

- Heraccreditering van de Ad Bedrijfskunde & agribusiness.
- Heraccreditering van de bachelor Bedrijfskunde & agribusiness.
- Heraccreditering van de master Agribusiness Development

- Visitatie van Team Praktijkgericht Onderzoek Dronten volgens BKO-standaard.
Alle drie bovengenoemde opleidingen ontvangen het bijzonder kenmerk ondernemen van de NVAO.

Wageningen

- Heraccreditatie van de Ad Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten.
- Visitatie van onderzoeksgroep Wageningen volgens BKO-standaard.
- Toetsing door Onderwijsinspectie van traject Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (PDG).

Tussentijdse audits en reviews

Almere

In Almere vinden in 2024 geen tussenevaluaties plaats.

Dronten

In Dronten vinden in 2024 geen tussenevaluaties plaats.

Wageningen

Onder de paraplu van het programma 10voordeleraar vindt voor de beroepsgerichte leraren de zogeheten HKB (horizontale kwaliteitsborging) plaats. Deze bestaat uit systematische peerreviews van vergelijkbare opleidingen. De peerreviews vinden plaats op basis van een meerjarenplan en een jaaragenda. De volgende opleidingen zijn betrokken bij de HKB:

- Docent en kennismanager Groene Sector (34899).
- Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten (39301).
- Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs (tweede graad) Consumptieve Techniek I en II (35423).

Informatie over plannen voor nieuwe opleidingen en de bijbehorende accreditaties staat in § 4.13. Overige resultaten onderwijsontwikkeling en plannen.

4.9 Internationale activiteiten

Internationalisering is een Aeres-brede strategische keuze (§ 1.8) en een kernthema van Aeres Hogeschool: afgestudeerden van alle opleidingen hebben een internationale oriëntatie en professionals in het groene domein moeten hun beroep in een internationale en interculturele context kunnen uitoefenen. Uitgangspunt is dat alle majors (opleidingsvarianten) van de faculteiten in Almere en Dronten een internationale component hebben. De faculteit Wageningen biedt geen internationale opleiding of major aan. Er is daar geen sprake van een verplichte buitenlandstage. Wel is er aandacht voor interculturele communicatie als vakgebied binnen de opleidingen en kunnen studenten deelnemen aan internationale studiereizen of summerschools. Aeres Hogeschool heeft voor de drie faculteiten een overkoepelend internationaliseringsbeleid. De hogeschool heeft een netwerk aan internationale partners waarmee expertise wordt gedeeld.

Ontwikkeling en organisatie internationale activiteiten

Aeres Hogeschool is consistent in haar internationale beleid. Het programmahoofd internationaal adviseert de verschillende faculteiten bij het implementeren van de internationaliseringsstrategie in het onderwijs en onderzoek. Daarbij wordt gekeken naar het profiel van de faculteit en de ontwikkelagenda van de faculteit. Daarnaast stuurt de hogeschool onder leiding van het programmahoofd internationaal op werving van internationale projecten. Dit zijn bijvoorbeeld projecten gericht op capaciteitsopbouw in het groene onderwijs in Afrika of Azië, gefinancierd door Nuffic. Het kunnen ook projecten zijn waarin Aeres samenwerkt met het Nederlands bedrijfsleven en lokaal train-the-trainer-trajecten aanbiedt. De RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) financiert dit soort trajecten. Een derde categorie bestaat uit Erasmus+-projecten.

In 2024 stelt Aeres Hogeschool een nieuw programmateam internationalisering aan dat verantwoordelijk is voor de internationaliseringsstrategie voor heel Aeres. Het team stelt beleid op ter ondersteuning van de strategie en ondersteunt de implementatie van het beleid.

Internationale projecten

Aeres Hogeschool is actief in trainingsprogramma's, capaciteitsopbouwprogramma's en een aantal Europese Erasmus+-programma's (in totaal 52 in 2024, 49 in 2023 en 50 in 2022). Hier zitten dubbelingen bij, omdat een deel van de projecten uit 2023 doorloopt in 2024. Voorbeelden van projecten zijn:

- Aeres Hogeschool Wageningen: Bonaire, vergroening van het onderwijs, in opdracht van LNV-RVO; versterking voedselzekerheid middels Living Labs (SIA – penvoerder VHL).
- Aeres Hogeschool Wageningen: Verenigde Arabische Emiraten (VAE), versterking samenwerking kennisinstellingen, in opdracht van Groenpact; versterking ecosysteem voedselzekerheid, in opdracht van RVO. Projecten in nauwe samenwerking met de Nederlandse ambassade in de VAE en met de VAE- autoriteiten.
- Aeres Hogeschool Wageningen: diverse trainingen bloemsierkunst vanuit de European Floral Design Academy.
- Erasmus KA131, waarmee Europese mobiliteit van studenten en docenten wordt ondersteund.
- Mobiliteit van studenten en docenten op het climate-smart-agriculture-onderwijs.
- Aeres Hogeschool Almere: Horizon 2020-project HealthyFoodAfrica.
- Aeres Hogeschool Dronten: MOBILISE, samen met Maastricht School of Management.
- Diverse virtuele internationale samenwerkingsprojecten (VIS): ontwikkeling van Engelstalig online onderwijs en uitvoering daarvan met onder andere partners in Egypte, de VS en Zuid-Afrika.
- Een Erasmus KA 171-project Food Systems & Climate Change, samen met de Universiteit van de Vrijstaat, Zuid-Afrika.

Netwerken

De hogeschool is samen met andere Aeres-instellingen en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten actief betrokken bij Groenpact. Een onderdeel daarvan is het gezamenlijk optrekken van groene kennisinstellingen voor het verwerven en uitvoeren van grote internationale projecten. Daarnaast is er een stevig netwerk van bedrijfsleven, overheid en adviesorganisaties dat Aeres graag benadert voor internationale projecten en trainingen. Op onderwijsgebied is Aeres Hogeschool vertegenwoordigd in diverse netwerken, zoals in het netwerk Hogescholen Internationale Betrekkingen (HIB) en in het Platform for International Education (PIE).

Binnen Europa werkt de hogeschool samen met groene lerarenopleidingen binnen het netwerk ENTER en is ze actief binnen het netwerk voor het groene beroepsonderwijs EUROPEA en het samenwerkingsverband EAPRIL, European Association for Practitioner Research on Improving Learning. EAPRIL bevordert praktijkgericht onderzoek naar leerkwesties in de context van initieel, formeel, levenslang en organisatieleren.

De hogeschool sluit zich aan bij UASNL, een netwerk van hogescholen die gezamenlijk optrekken om toegang te krijgen tot Europese financiering en het hogeschoolonderzoek verder te versterken.

Onderwijs

Aeres Hogeschool verzorgt voltijd- en deeltijd-hbo-opleidingen voor beroepen in de groene sector, in het beroepsonderwijs en daarbuiten. Het betreft de volgende opleidingsniveaus: associate degree (Ad), bachelor, master en post-hbo. De werkerterreinen zijn agrifood, natuur en leefomgeving en educatie beroepsonderwijs en bedrijfsleven (zie voor totaaloverzicht opleidingen bijlage 8, AH1).

Voor alle erkende opleidingen (CROHO) van Aeres Hogeschool geldt dat ze door de NVAO geaccrediteerd zijn. Ze zijn ontwikkeld op basis van wat de verschillende werkvelden vragen van onze afgestudeerden, gecombineerd met de Dublin-descriptoren en de algemene eisen die de overheid aan het hbo stelt.

4.10 Onderwijsvisie, -beleid en de organisatie van onderwijs

Instellingsplan

In 2024 presenteert Aeres Hogeschool haar nieuwe instellingsplan op de Hogeschooldag in Papendal. In een tijd waarin de wereld in een razendsnel tempo verandert, is het als hogeschool essentieel om niet alleen te reageren op deze veranderingen, maar ook om zelf actief in transitie te zijn. De titel van dit instellingsplan, Verbindende aanpakkers voor een wereld in beweging, weerspiegelt de ambitie om met daadkracht en visie de nodige stappen te zetten. De hogeschool wil niet alleen professionals opleiden die klaar zijn voor de toekomst, maar ook als instelling zelf een voorloper zijn in de noodzakelijke maatschappelijke en onderwijs-transities. Tegelijkertijd ziet ze dat de instroom van studenten afneemt en de Rijksbijdrage krimpt. Dit vraagt van de hogeschool een flexibele en innovatieve benadering van het onderwijs en de organisatie. De transitie die ze beoogt is daarom niet alleen gericht op de kennis en vaardigheden van de studenten, maar ook op de voortdurende ontwikkeling van de eigen onderwijsstrategie. Ze zet in op de Whole School Approach, waarbij duurzame ontwikkeling niet alleen een onderwerp is in de klas, maar gezien wordt als een integrale benadering die alle onderdelen van de organisatie raakt. Zo zal Aeres Hogeschool onder andere de medewerkers verder professionaliseren, het onderzoek en onderwijs actualiseren en de samenwerking met Aeres MBO versterken.

Het is duidelijk dat Aeres Hogeschool zich niet alleen moet richten op de transitie van de buitenwereld, maar dat zij deze ook binnen haar eigen muren moet vormgeven. Dit betekent dat de onderwijsinstelling zelf het goede voorbeeld wil gaan

geven door duurzame en toekomstbestendige keuzes te maken, zowel in haar onderwijs als in haar eigen organisatie. De veranderende omgeving vraagt om een strategisch gerichte benadering die ruimte biedt voor flexibiliteit, samenwerking en ondernemerschap. Aeres Hogeschool wil haar studenten niet alleen opleiden tot Groene Veranderaars, maar hen ook de kennis, vaardigheden en de ondernemersmentaliteit bijbrengen die nodig zijn om de wereld van morgen vorm te geven. Het gedachtegoed van people, planet, profit, dat duurzaamheid onderbouwt en toekomstbestendig maakt, zal hierbij een leidraad zijn. Duurzaamheid en ondernemerschap gaan hierbij hand in hand.

De afgelopen jaren is Aeres Hogeschool geconfronteerd met verschuivingen in de samenleving en de wereldwijde markten. Technologie en duurzaamheid zijn steeds meer de drijvende krachten achter innovatie en vooruitgang. Het ontwikkelen van kennis over onderwerpen zoals klimaatverandering, voedselzekerheid en duurzame ontwikkeling en technieken zijn daardoor steeds belangrijkere pijlers van het onderwijs van de hogeschool geworden. Door het onderwijs hierop in te richten, draagt de hogeschool bij aan de realisatie van de Sustainable Development Goals (SDG's), die wereldwijd richting geven aan de gewenste maatschappelijke transformatie.

In een tijd van onzekerheid en snelle veranderingen wil Aeres Hogeschool met het instellingsplan niet alleen antwoorden bieden, maar ook de weg wijzen naar de toekomst. Een toekomst waarin Aeres Hogeschool zelf de verandering weerspiegelt die ze van haar studenten verlangt.

Onderwijsvisie

De visie waar vanuit Aeres Hogeschool het onderwijs en onderzoek vormgeeft, staat in de onderwijsvisie van de hogeschool die zij in 2024 vaststelt. Daarin staan de volgende onderdelen centraal:

- Natuurlijk geïnspireerd: onderwijs is gebaseerd op ecologische principes en systeemdenken.
- Contextueel: leren in relatie met de beroepspraktijk.
- Onderzoekend: leren op onderzoekende wijze.
- Eigenaarschap: zelfverantwoordelijk leren.
- Gezamenlijk: leren in dialoog.

Organisatie van onderwijs

Aeres Hogeschool werkt op de drie locaties met onderwijs-/opleidingsteams: drie in Almere, acht in Dronten en vier in Wageningen. De onderwijsteams sturen bachelor-, associate-degree- en/of masteropleidingen inhoudelijk en onderwijsorganisatorisch aan.

Aeres Hogeschool werkt de curricula van de opleidingen uit in onderwijsprogramma's bestaande uit onderwijseenheden. De omvang van deze eenheden is uitgedrukt in studiepunten

(ECTS). Bij de faculteiten Almere en Dronten heten de eenheden modules, bij de faculteit Wageningen heten ze, in de Ad- en bacheloropleidingen, beroepssituaties (BS'en) en in de masteropleiding thema's. De minoren zijn te vinden via de eigen websites en via www.kiesopmaat.nl. Studenten kunnen minoren elders volgen, mits de student goedkeuring heeft van de examencommissie van zowel de zendende als de ontvangende hogeschool. Niet-ingeschreven belangstellenden kunnen losse onderwijseenheden volgen en krijgen daar een certificaat voor. Dit certificaat heeft echter geen juridische waarde.

Toegankelijkheid en toelatingsbeleid

Aeres Hogeschool hanteert de gangbare normen voor toelating van studenten. Voor voltijdbacheloropleidingen is de instroom in een vierjarige opleiding het uitgangspunt, voor deeltijdopleidingen is de combinatie werkervaring en opleiding het uitgangspunt voor het bepalen van de opleidingsroute en de duur. De hogeschool werkt in overleg met groene mbo's, en in het bijzonder met Aeres MBO, aan doorstroomprogramma's die het studiesucces in het hbo vergroten. Het voorkomen van overlap in onderwijsinhoud en het verkorten van het hbo-programma vormen geen doel op zich. De examencommissie neemt per individuele student besluiten over vrijstelling van onderdelen van de examenprogramma's.

Aeres Hogeschool wil aspirant-studenten zo goed mogelijk begeleiden in hun keuzeproces. De drie faculteiten werken met een procedure Aanmelden voor 1 mei, gevolgd door een studiekeuzecheck. Als de digitale studiekeuzecheck daartoe aanleiding geeft, heeft een deel van de studenten bij de faculteiten Almere en Dronten een studiekeuzegesprek. Bij de faculteit Wageningen krijgen alle aangemelde studenten een studiekeuzegesprek.

Alle studenten ontvangen een studieadvies. Als er sprake is van uitzonderlijke situaties stelt de hogeschool, na overleg met de aspirant-student, een advies op dat beschrijft op welke basis de hogeschool hem of haar kan toelaten. De hogeschool legt het advies voor aan de examencommissie, die vervolgens beslist over toelating. Voor specifieke groepen studenten zijn aansluitende intakeprocedures ontwikkeld. Dat geldt onder meer voor Ad-studenten en internationale studenten. In alle gevallen geldt dat de instroomcoördinator of de toelatingscommissie adviseert en de examencommissie besluit. Zij draagt de verantwoordelijkheid voor het toelaten van studenten.

Uitgangspunt van Aeres Hogeschool is dat alle aspirant-studenten die aan de wettelijke eisen voldoen, kunnen instromen. Dat geldt dus ook voor studenten met een fysieke of mentale beperking. Waar nodig biedt de hogeschool maatwerk en wordt op basis van een persoonlijke kennismaking bezien of de beperking van de student het succesvol doorlopen van het beoogde onderwijsprogramma zodanig hindert dat de kans op studiesucces afwezig is. In dat geval volgt het advies om een andere keuze te maken.

Promoveerbeleid

Door verdere professionalisering van het personeel bevordert de hogeschool de onderzoekende cultuur. Zo neemt de afgelopen jaren het aantal gepromoveerden bij de hogeschool toe. Ook neemt het aandeel medewerkers met een masteropleiding toe en daarmee het aantal medewerkers dat het onderzoek van studenten kan begeleiden.

De hogeschool neemt gepromoveerde docenten aan, een aantal eigen docenten promoveert en alle lectoren zijn gepromoveerd. Ze streeft naar meer dan 75% master- of hoger opgeleiden in het docentenbestand, inclusief PhD's. Aanvullend streeft de hogeschool naar gemiddeld minimaal één gepromoveerde docent per team, maar aangezien de meeste docenten bij meer opleidingen lesgeven, streeft ze naar minimaal 10% gepromoveerde docenten (exclusief lectoren) per faculteit. Om te stimuleren dat eigen docenten promoveren, honoreert de hogeschool jaarlijks per faculteit één aanvraag om een collega te faciliteren om gedurende één jaar één dag in de week een promotievoorstel uit te werken en de financiering voor een deeltijdpromotietraject rond te krijgen. Ze stimuleert gepromoveerden een postdoc-beurs aan te vragen. De ambitie is om voortdurend minimaal één postdoc werkzaam te hebben.

4.11 (Onderwijs)resultaten

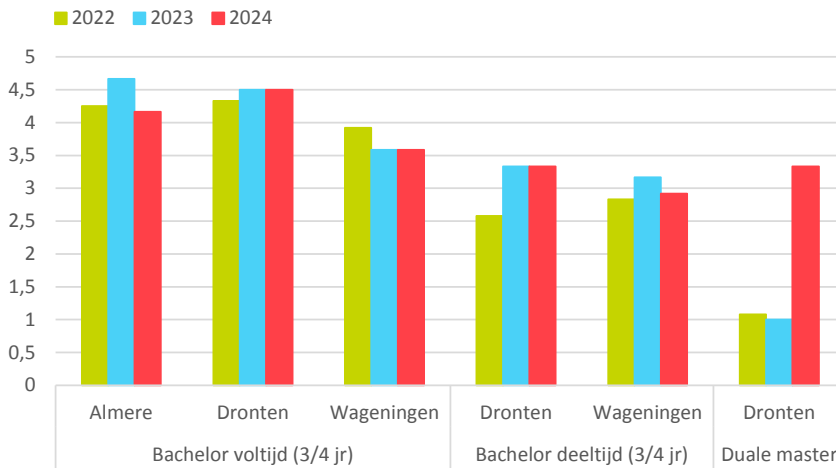
De in het volgende gedeelte gegeven kengetallen zijn ontleend aan het SIS Osiris (zie ook bijlage 8). Informatie over het kwaliteitsmanagement en de accreditaties van het onderwijs staan in § 4.8.

4.11.1 Studieresultaten

Bij de afgestudeerde voltijdstudenten is de gemiddelde studieduur in 2024 in Almere 4,17 jaar (2023: 4,33 jaar; 2022: 4,25), in Dronten 4,50 jaar (2023: 4,08 jaar; 2022: 4,33) en in Wageningen 3,58 jaar (2023: 3,58 jaar; 2022: 3,92).

Bij de deeltijdstudenten is de gemiddelde studieduur in 2024 in Dronten 3,33 jaar (2023: 3,75 jaar; 2022: 2,58) en in Wageningen 2,92 jaar (2023: 2,58 jaar; 2022: 2,83). Almere heeft sinds het collegejaar 2023-2024 deeltijdstudenten in de tweejarige master Gezond Gedrag en Leefomgeving deeltijdstudenten. Bij de duale-masterstudenten van de eenjarige master is de gemiddelde studieduur in 2024 in Dronten 3,33 jaar (2023: 0 jaar; 2022: 1,08). Dat komt omdat dit een uitlopende onderwijsvorm is, waarvan de instroom al geruime tijd gestopt is.

Bij de deeltijdmasterstudenten van de tweejarige master in Wageningen, is de gemiddelde studieduur in 2024 2,33 jaar (2023: 2,25 jaar; 2022: 2,42).

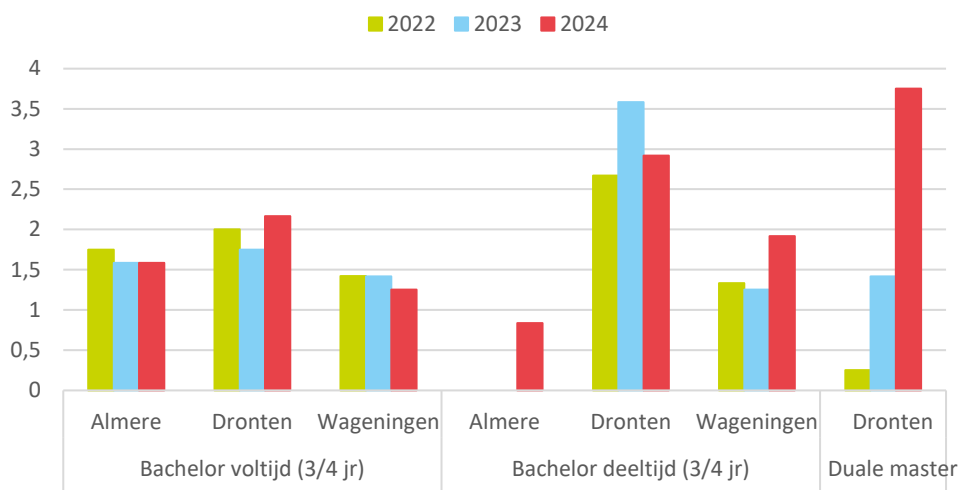

Grafiek 4.6 Gemiddelde studieduur afgestudeerden, zie bijlage 8, tabel AH 6.

In 2024 is de gemiddelde studieduur van de studiestakers in de voltijddopleidingen in Almere 1,58 jaar (2023: 1,16 jaar; 2022: 1,75), in Dronten 2,17 jaar (2023: 1,42; 2022: 2,0) en in Wageningen 1,25 jaar (2023: 1,0 jaar; 2022: 1,42). Bij de deeltijdstudenten is de gemiddelde studieduur van de studiestakers in 2024 in Almere 0,83 jaar (geen aanbod in eerdere jaren), in Dronten 2,92 jaar (2023: 1,67; 2022: 2,67) en in Wageningen 1,92 jaar (2023: 1,50 jaar; 2022: 1,33). Bij de duale opleidingen is de gemiddelde studieduur van de studiestakers in Dronten 3,75 jaar in 2024 (2023: 0 jaar; 2022:

0,25). Dit komt omdat er nog maar enkele studenten in deze opleiding zitten (langstudeerders). Bij de deeltijdmasterstudenten van de tweejarige master in Wageningen is de gemiddelde studieduur van de studiestakers in 2024 1,58 jaar (2023: 2,08; 2022: 1,25).

Allerlei maatregelen moeten ervoor zorgen dat de uitval afneemt of eerder plaatsvindt.

Grafiek 4.7 Gemiddelde studieduur studiestakers, zie bijlage 8, tabel AH 7.

4.11.2 Studenttevredenheid: externe onderzoeken

Nederlandse Studenten Enquête (NSE)

Aeres Hogeschool wil dat de scores voor studenttevredenheid in de Nederlandse Studenten Enquête (NSE) en de Keuzegids hbo verder verbeteren. In 2024 is er weer een NSE uitgevoerd.

In 2024 is de gemiddelde algemene score een 3,84 en stijgt daarmee licht ten opzichte van 2023 en is gelijk aan de score in 2022 (2023: 3,81; 2022: 3,84).

De resultaten zoals gegeven in de Keuzegids hbo staan in de onderstaande tabellen.

Scores in Keuzegids hbo	2022	2023	2024
Bedrijfskunde & agribusiness (Almere)	77	62	67
Geo, media & design (Almere)	69	62	66
Toegepaste biologie (Almere)	74	71	69
Ad Bedrijfskunde & agribusiness (Almere)	89	69	56
Bedrijfskunde & agribusiness (Dronten)	74	63	67
Dier- en veehouderij (Dronten)	77	77	77
Tuinbouw en akkerbouw (Dronten)	80	77	80
Ad Bedrijfskunde & agribusiness (Dronten)	83	77	64
Ad Dier- en veehouderij (Dronten)	71	77	53
Ad Tuinbouw en akkerbouw (Dronten)	49	57	58
Consumptieve techniek (Wageningen)	nb	63	48
Educatie & kennismanagement (Wageningen)	57	51	52
Dienstverlening en Producten	71	80	81
Ad Educatie & kennismanagement (Wageningen)	57	55	37
Gemiddeld	71	67	63

Sinds 2021 is er een nieuw format in gebruik voor de Keuzegids masters. Daarom is vergelijken met voorgaande jaren lastig. De scoring is nu op basis van een vijfpuntsschaal (--, -, o, +, ++).

Master- opleiding	Inhoud			Docenten			Toetsing			Voorbereiding loopbaan			Sfeer		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Food Systems Innovation	*	+	+	*	++	++	*	+	+	*	++	++	*	++	+
Agribusiness Development (Dronten)	-	nb	nb	o	nb	nb	o	nb	nb	o	nb	nb	-	nb	nb
Leren en Innoveren (Wageningen)	++	++	++	+	+	+	++	+	+	++	++	+	++	+	++

* Geen gegevens voor de master Food Systems Innovation. Deze master is gestart in 2021.

HBO-Monitor

De HBO-Monitor is een tevredenheidsenquête onder alumni die twee tot drie jaar eerder zijn afgestudeerd. De resultaten van het verslagjaar komen vaak pas beschikbaar in het jaar erna. Het aantal respondenten voor de Ad-opleidingen is over het algemeen zeer gering, waardoor beoordelingen sterk fluctueren. Onderstaande tabel geeft de resultaten van de afgelopen drie jaren weer. De faculteiten Almere en Dronten scoren hoger dan het hao-gemiddelde, dat weer hoger is dan het hbo-gemiddelde. De faculteit Wageningen is uniek in het

hao en daarom niet met andere opleidingen van het hao te vergelijken.

Bij de faculteit Almere is er wederom een stijging te zien in de tevredenheid van studenten, hoewel de score op het aanbevelen van de opleiding terug is op het niveau van 2021. Bij de faculteit Dronten dalen de scores ten opzichte van vorig jaar. De faculteit Wageningen laat een stijging zien van de score voor tevredenheid en Opleiding aanraden, maar een daling van die voor Opleiding opnieuw kiezen aan dezelfde hogeschool.

Aeres Hogeschool		(Zeer) tevreden over studie	Opleiding opnieuw kiezen aan dezelfde hogeschool	Opleiding aanraden aan familie/vrienden
Almere	2021	80	73	73
	2022	81	81	81
	2023	83	87	74

Aeres Hogeschool		(Ze)er tevreden over studie	Opleiding opnieuw kiezen aan dezelfde hogeschool	Opleiding aanraden aan familie/vrienden
Dronten	2021	87	83	84
	2022	83	84	90
	2023	76	77	84
Wageningen	2021	72	73	69
	2022	66	82	66
	2023	71	81	67
Vergelijkbaar hbo	2021	77	76	75
	2022	60	76	58
	2023	73	76	74
Hbo	2021	66	71	71
	2022	65	71	70
	2023	64	72	70

4.11.3 Studenttevredenheid: eigen evaluaties onderwijsseenheden

In 2024 evalueert Aeres Hogeschool alle onderwijsseenheden (modules, minoren, beroepssituaties en thema's) conform het Handboek Kwaliteitsmanagement en verwerkt de resultaten.

Aeres Hogeschool Almere

In onderstaande tabel zijn de resultaten van 2024 van Almere vergeleken met de resultaten van 2022 en 2023. Het betreft de

evaluaties van de modules in de master en modules en minoren van voltijdbachelor- en Ad-opleidingen.

De score van Toegepaste biologie en Geo, media & design is gestegen vergeleken met voorgaande jaren. Wel zijn er meer modules die onder de norm scoren dan voorgaand jaar en waarvoor de faculteit een verbeterplan op moet stellen. De masters hebben een goede gemiddelde score van 7,1, die tegelijkertijd een ruim punt lager is dan in 2023. Ook is er een mastermodule die onder de norm presteert.

Opleidingen Almere	Toegepaste biologie en Geo, media & design			Master Food Systems Innovation & Gezond Gedrag en Leefomgeving			Minoren jaar 4		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Aantal geëvalueerde modules	43	39	45	6	4	5	4	4	6
Gemiddelde score per module	6,7	6,6	6,9	7,2	8,2	7,1	7,4	7,4	8,2
Modules met verbeterplannen (score < 6,0)	8	5	7	0	0	1	0	0	0
Percentage modules met verbeterplannen	19%	13%	16%	0%	0%	20%	0%	0%	0%

Aeres Hogeschool Dronten

In onderstaande tabel zijn de resultaten van 2024 van Dronten vergeleken met de resultaten van 2022 en 2023. Het betreft de evaluaties van de modules in de master en modules en minoren van voltijdbachelor- en Ad-opleidingen.

De waardering voor de modules en de gemiddelde score van de associate-degree- en bachelormodules vertonen voor Dier- en veehouderij en Tuinbouw en akkerbouw vergelijkbare scores over de afgelopen 3 jaren. Bij Bedrijfskunde & agribusiness

daalt de score van een 6,8 in 2022 naar een 6,5 in 2023 en 6,3 in 2024. Deze daling zien we terug in de stijging van het aantal modules met opgestelde verbeterplannen: van 4 in 2022 naar 7 in 2023 en 9 in 2024. De masteropleiding scoort met een gemiddelde van een 6,3 minder dan in 2023 en iets hoger dan in 2022 (8,0 in 2023 en 6,0 in 2022). De minoren laten een goede score zien van een 7,0 (7,1 in 2023) gemiddeld. In 2024 zijn van relatief veel minoren de evaluaties ongeldig vanwege een te lage respons.

Opleidingen Dronten	Dier- en veehouderij en Tuinbouw en akkerbouw			Bedrijfskunde & agribusiness			Master Agribusiness Development			Minoren jaar 4		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Aantal geëvalueerde modules	51	48	50	23	34	36	4	6	5	28	32	15
Gemiddelde score per module	6,5	6,6	6,7	6,8	6,5	6,3	6,0	8,0	6,3	7,0	7,1	7,0
Modules met verbeterplannen (score < 6,0)	8	7	8	4	7	9	1	0	1	2	1	2
Percentage modules met verbeterplannen	16%	21%	16%	17%	21%	25%	17%	0%	20%	7%	3%	13%

Aeres Hogeschool Wageningen

Studenten evalueren alle Ad-, bachelor- en master-onderwijseenheden. De resultaten bespreekt de faculteit met studenten en binnen de teams (beroepssituatieteams bij Ad- en bacheloropleidingen en het masterteam bij de masteropleidingen).

Bachelor- en Ad-opleidingen Educatie & kennismanagement Groene Sector (GS), Dienstverlening en Producten (DP) en Consumptieve Techniek (CT)

De faculteit evalueert alle onderwijseenheden, beroepssituaties geheten, tweemaal per jaar. De evaluaties vinden plaats aan het eind van het semester. De evaluaties vinden plaats op niveau van de lesgroepen, waardoor de docenten de resultaten per omgaande kunnen bespreken met de studenten.

Gemiddelde resultaten BS-evaluaties per bacheloropleiding, inclusief Ad, uitgedrukt als rapportcijfer

Bachelor GS, CT en DP (rapportcijfers)									
Gemiddelde tevredenheid	1e semester			2e semester			Gehele jaar		
	GS	CT	DP	GS	CT	DP	GS	CT	DP
2021-2022	6,7	7,2	7,6	7,0	7,2	7,4	6,8	7,2	7,5
2022-2023	7,3	7,3	7,7	7,2	7,2	6,6	7,3	7,3	7,2
2023-2024	6,8	7,4	6,9	6,9	7,1	7,8	6,9	7,3	7,4

Vergelijking voltijd met deeltijd

De tevredenheid blijft bij beide varianten vergelijkbaar.

Gemiddelde tevredenheid op jaarbasis naar variant	Totaal	Voltijd	Deeltijd
2021 - 2022	6,9	6,8	7,2
2022 - 2023	7,0	6,8	7,3
2023 - 2024	7,0	6,9	7,1

Masteropleiding Leren en Innoveren

De faculteit evalueert alle onderwijseenheden en het leerproces driemaal per jaar. De opleiding is een deeltijdsopleiding. De studenten zijn uitermate tevreden over deze topopleiding. Als rapportcijfer kennen de studenten de opleiding gemiddeld een 7,9 toe.

Gemiddelde tevredenheid op jaarbasis naar variant (rapportcijfers)	Periodes			Hele jaar
	1	2	3	
2021-2022	7,9	7,8	7,8	7,8
2022-2023	8,2	7,8	8,2	8,0
2023-2024	8,0	8,0	7,8	7,9

4.12 Onderwijsontwikkeling: Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Het NPO-akkoord heeft als hoofddoelstelling het voorkomen of inhalen van studievertraging bij studenten die ontstaan door de covid-19-maatregelen. Deze vertraging kan betrekking hebben op de kwalificerende kant van het onderwijs, maar ook op het gebied van socialisatie en persoonsvorming. Het NPO valt voor een deel binnen de reguliere financiering en voor een deel kunnen scholen subsidies aanvragen bij de door hen gekozen maatregelen.

Deze paragraaf bevat financiële informatie op de onderdelen over de zogenaamde corona-enveloppemiddelen. Meer financiële informatie staat in § 2.3.3, alinea Verantwoording NPO-gelden, en de toelichting per instelling en per onderwijssoort bij de resultaten en uiteraard in de jaarrekening.

Aeres Hogeschool mag de NPO-middelen besteden aan de volgende deelthema's:

- soepele in- en doorstroom (mbo, hbo en wo);
- welzijn studenten en sociale binding met de opleiding (hbo en wo);
- ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages (hbo);

- beperken van studievertraging en uitval in lerarenopleidingen als gevolg van stagetekorten (hbo en wo).

4.12.1 NPO binnen reguliere financiering

Aeres Hogeschool formuleert op hoofdlijnen welke activiteiten zij nodig acht om achterstanden ongedaan te maken. In de nadere uitwerking blijkt vooral behoefte aan het leggen van contact tussen school en student en vanuit die situatie werken aan motivatie en een goede mentale conditie. Daarbij gaat het niet alleen meer om studenten met een studieachterstand; het gaat om de gehele populatie, die weer met elkaar en de school in contact moet komen.

Groot knelpunt is het invullen van vacatures die uit deze werkzaamheden voortvloeien. De arbeidsmarkt is overspannen en daardoor kan de hogeschool de plannen maar deels uitvoeren. In onderstaande tabel staan de geplande bedragen per thema en wat feitelijk besteed is.

Het ministerie van OCW kent de hogeschool in 2021 een extra bedrag voor 2022 toe van bijna € 609.000 in verband met het toepassen van een onjuiste grondslag bij het budget voor lerarenopleidingen.

In 2024 stelt Aeres geen nieuwe plannen op. De besteding in 2024 betreft de uitloop van plannen en activiteiten uit 2023.

Toegekende bedragen	Plannen	Realisatie	Plannen	Realisatie	Plannen	Realisatie	Realisatie	Totaal
	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	
Soepele in- en doorstroming	275.222	105.618	550.444	621.619	98.429	697.450		1.424.687
Welzijn studenten	345.994	28.394	259.495	91.262	485.833	471.933		591.589
Ondersteuning op gebied van stages	78.635	0	47.181	322	125.494	0		322
Begeleiding lerarenopleidingen	63.782	3.780	672.543	99.657	632.978	34.780	50.000	188.217
Extra hulp in de klas (subsidie)	0	0	0	0	0	0		0
Coschappen	0	0	0	0	0	0		0
Overige thema's buiten de lijst	0	0	0	0	0	0		0
Nog te bestemmen	0	0	0	0	0	0		0
Totaal corona-enveloppe/subsidie	763.723	137.792	1.529.663	812.860	1.342.734	1.204.163	50.000	2.204.815

Medezeggenschap

Als gevolg van covid-19 lopen studenten studievertraging of andere achterstanden op. Voor de studie jaren 2021 tot en met 2024 stelt het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) middelen beschikbaar om die achterstanden in te lopen. Aeres Hogeschool werkt op basis van het in 2021 opgestelde plan. Gedurende deze planperiode bespreken

de OR en CSR de voortgang periodiek met het College van Bestuur en de directie van Aeres Hogeschool.

4.12.2 Gekozen thema's, maatregelen en resultaten

Aeres Hogeschool steekt na covid-19 veel tijd en energie in het zo goed mogelijk laten doorlopen van het onderwijs. Ze zet veel lessen om naar een digitale variant en ontwikkelt ze daarna verder om de studenten betrokken te houden. Praktijklessen gaan in veel kleinere groepen zoveel mogelijk door. Al deze activiteiten kunnen echter niet voorkomen dat de binding tussen de hogeschool en de student minder intensief wordt. Het blijkt in sommige gevallen een drempel om met volle aandacht het onderwijs weer te volgen. Dit vormt de belangrijkste achtergrond van de benoemde acties in het NPO-plan.

De uitvoering van de onderstaande plannen ligt met name bij het onderwijzend personeel. Op de arbeidsmarkt is echter sprake van een beperkt aanbod. Aeres Hogeschool kan haar plannen daardoor in 2021 en 2022 maar beperkt uitvoeren. De overgebleven middelen neemt de hogeschool mee naar studiejaar 2023-2024.

De gekozen thema's zijn:

1. Soepele in- en doorstroming (alle faculteiten).
2. Welzijn studenten (alle faculteiten).
3. Stage-offensief (alle faculteiten).
4. Begeleiding lerarenopleidingen (faculteit Wageningen).
5. Extra hulp in de klas (alle faculteiten).

Aeres Hogeschool, alle faculteiten

Thema 1: Soepele in- en doorstroming

Aeres Hogeschool zet deze gelden vooral in voor de begeleiding van het leerproces van de studenten. De activiteiten van thema 1 zijn vooral gericht op het welzijn van de studenten.

Maatregelen en plannen

- Inzet van personen met als taak:
 - Het begeleiden van studenten bij het terugdringen van studieachterstanden/ ondersteunen van studievaardigheden.
 - Het begeleiden van studenten die door covid-19 motivatieproblemen hebben.
 - Aanpassen van didactiek, gebruikmakend van inzichten in blended learning en dergelijke die we door covid-19 hebben opgedaan.
 - Verder uitwerken van fraudebestendige en praktisch toepasbare vormen van online en op afstand toetsen.
- Extra inzet voor leden van de examen- en toetscommissie voor het ontwikkelen van maatwerk en voor het waarderen van de plannen van studenten.
- Aanstelling van een onderwijskundige voor 0,8 tot 1,0 fte
- Extra inzet voor studieloopbaanbegeleiding (slb) waar gewenst.
- Extra ondersteuning van afstudeerders.

Voortgang tot 31-12-2024

Aeres Hogeschool biedt studenten in het derde jaar inhaallessen aan. De doelgroep hiervoor is actief benaderd en de inhaallessen zijn goed bezocht.

De leden van de examen- en toetscommissie en de decanen krijgen extra uren. De decanen brengen de studenten met achterstanden in kaart en zoeken actief het contact met de betreffende studenten. Zo pakt de hogeschool ook motivatie- en mentale problemen op. Studenten met mentale problemen kunnen naar de aangenomen therapeut (zie thema 2).

Aeres Hogeschool breidt de ondersteuning van ICT uit zodat ze optimaal digitale methoden en oplossingen kan inzetten.

De mentoren van eerstejaarsklassen krijgen een training om studenten bij het begin beter te begeleiden. In zijn algemeenheid stuurt de hogeschool meer op trainingen en intervisie van mentoren.

De faculteit Dronten creëert meer stilteplekken, zodat studenten meer gelegenheid hebben om op school te studeren.

De faculteit Almere start een fysiek studiehuis om de afstudeerders extra te ondersteunen en te motiveren om de studie af te ronden. In voorbereiding hierop biedt ze een aantal studenten een back-on-track-programma aan om de focus weer op studeren te richten.

De faculteit Wageningen heeft professionele leergemeenschappen ingericht (PLG). Deze PLG's hebben tot doel het professionaliseren van docenten binnen de faculteit op het gebied van het zelfregulerend vermogen van studenten, zodat zij meer inzicht hebben in wat het inhoudt en zij studenten ook beter kunnen ondersteunen om hun zelfregulerend vermogen te ontwikkelen en in te zetten.

Aeres Hogeschool, alle faculteiten

Thema 2: Welzijn studenten

Aeres Hogeschool zet deze gelden vooral in voor het welzijn van de studenten. De activiteiten van thema 1 zijn vooral gericht op het begeleiden van het leerproces van de studenten.

Maatregelen

- Extra uren voor de examen- en toetscommissie om studenten te ondersteunen.
- Inzetten op specifieke begeleiding voor studenten met mentale problemen.
- Ontplooien verbindingsactiviteiten met en tussen de studenten.

Voortgang tot 31-12-2024

De leden van de examen- en toetscommissie en de decanen krijgen extra uren ter beschikking. De decanen brengen de studenten met achterstanden in kaart en zoeken actief contact met de betreffende studenten.

Aeres Hogeschool neemt een therapeut aan die vanuit zijn expertise kan ingaan op de mentale problemen. In een aantal gevallen leiden de gevoerde gesprekken tot een noodzakelijk vervolgtraject.

De faculteiten schaffen samen een online tool aan (Gezondeboel) waarmee elke student de kans krijgt om online trainingen te volgen over bijvoorbeeld studiestress of middelengebruik.

Vanuit de bespreking met de Ondernemingsraad en de Centrale Studentenraad komt naar voren dat er activiteiten nodig zijn die de verbinding leggen tussen de school en alle studenten en tussen studenten onderling. Elke faculteit organiseert bijeenkomsten gericht op het welzijn van de student (happy student day/week/andere ontmoetingsmomenten). Bij deze bijeenkomsten bieden de faculteiten studenten in de school workshops aan.

Aeres Hogeschool, alle faculteiten

Thema 3: Stage-offensief

Aeres Hogeschool kan kiezen uit het vinden van meer stages, meer flexibiliteit in stageperiodes of stages buiten de eigen sector en meer ondersteuning bij het vinden van een stageplaats.

Maatregelen

Het overheidsbeleid leidt tot beperkingen bij stages. Buitenlandstages gaan niet door, binnenlandstages op basis van condities. Studenten volgen ook digitale stages, waardoor het proces voldoende voortgang vindt. De faculteit Wageningen wil extra ondersteuning bieden bij het vinden van werkplekken waar studenten alsnog het lesgeven kunnen oefenen en assen, dan wel simulaties organiseren.

Voortgang tot 31-12-2024

Aeres Hogeschool brengt de behoeftes en eventuele achterstanden in beeld. Die spelen bij buitenlandstages die niet te vervangen zijn door binnenlandstages en bij de faculteit Wageningen, waar het gesloten onderwijs ook leidt tot beperkte stagemogelijkheden. Zie ook thema 1.

Voor 2022 ontplooit Aeres Hogeschool extra activiteiten om eventueel uitgestelde en extra praktijkervaring tijdens de opleiding in te vullen. Voorbeelden hiervan zijn extra bedrijfsbezoeken en de netwerkdag op de Floriade.

Aeres Hogeschool Wageningen

Thema 4: Begeleiding lerarenopleidingen

Om het lerarentekort door covid-19 niet verder op te laten lopen en te kunnen voorzien in de behoeften van de arbeidsmarkt, krijgen lerarenopleidingen extra middelen. Hiermee kunnen zij uitval en studievertraging voorkomen en ondervangen.

Maatregelen

- Begeleiden van groepen met achterstanden. De specifieke behoeften van de achterstandsgroepen in kaart brengen en hierop acties benoemen.
- Extra ondersteuning van afstudeerders van alle opleidingen (Ad, bachelor en master)
- Ondersteuning om de motivatie van studenten weer op te krikken. De slb'ers gaan studenten vragen naar hun welzijn.

Voortgang tot 31-12-2024

De faculteit Wageningen zet in 2021 een enquête uit die in kaart brengt voor welke beroepssituaties van de lerarenopleiding achterstanden zijn ontstaan. Studenten en onderwijsverantwoordelijken kunnen daarin aangeven welke extra ondersteuning ze willen of welke acties nodig zijn. De behoefte ligt vooral in het wegwerken van studieachterstanden per beroepssituatie.

In 2022 vinden meer en langere gesprekken plaats en vergroot de faculteit de inzet van studieloopbaanbegeleiders (slb'ers) is vergroot. Voor elke beroepssituatie zijn er per semester twee of drie bijeenkomsten ter verduidelijking van de opdrachten en voor begeleiding. De achterstanden ontstaan door covid-19 zijn weggewerkt per ultimo 2023.

Tot en met het studiejaar 2023-2024 zijn 13 mhbo-coaches actief geweest. Dit zijn tweedejaars studenten (met zelf een mbo-achtergrond en van verschillende studierichtingen) die eerstejaars studenten begeleiden.

Maatregelen

Deze regeling is een verbreding van de Subsidieregeling coronabaten in het hoger onderwijs en is bestemd voor lerarenopleidingen. Het toegekende bedrag is gering, de inspanning valt ook binnen de andere elementen.

Voortgang tot 31-12-2024

Van deze extra subsidieregeling maakt Aeres Hogeschool geen gebruik. De tegenvallende ervaringen rond de eerste subsidieregeling voor coronabaten zijn hiervoor bepalend.

4.13 Overige resultaten onderwijsontwikkeling en plannen

Onderwijsontwikkeling is een continu proces met stabiele periodes en kortlopende en majeure ontwikkelingen. De in 2024 bereikte resultaten worden in de volgende paragrafen per faculteit beschreven.

Aeres Hogeschool

Het gebruik van ICT-oplossingen in het onderwijs neemt toe. Daarmee houdt de hogeschool gelijke tred met de sector waarvoor ze professionals opleidt. Zaak is nu om de verworven kennis en ervaring te borgen en uit te bouwen naar de toekomst. De activiteiten die de hogeschool uitvoert binnen thema 2 van de kwaliteitsafspraken, Verdere professionalisering docenten, dragen daaraan bij.

4.13.1 Specifiek Aeres Hogeschool Almere

Associate-degree-opleiding

- De Ad Duurzame bedrijfskunde start niet vanwege een te lage instroom. Aeres Hogeschool Almere biedt deze vanaf het collegejaar 2024-2025 ook niet meer aan. De faculteit herberaadt zich op de rol van circulaire bedrijfskunde binnen de faculteit en hoe dit verder te borgen.

Bacheloropleidingen

- De faculteit Almere ontwikkelt geen nieuwe opleidingen in 2024. Wel is er een samenwerking met Stichting Technasium en het regionale technasiumnetwerk Flevoland.
- Aeres Hogeschool Almere rolt de onderwijskundige vernieuwing verder uit over het jaar drie van de bacheloropleidingen.
- De bachelor Duurzame bedrijfskunde start niet vanwege een te lage instroom. De faculteit biedt deze vanaf het collegejaar 2024-2025 ook niet meer aan. De faculteit herberaadt zich op de rol van circulaire bedrijfskunde binnen de faculteit en hoe dit verder te borgen. De studenten binnen deze varianten kunnen, vanaf het collegejaar 2024-2025, onderwijs volgen bij de faculteit Dronten. Die biedt dezelfde opleidingsvariant aan.

Masteropleidingen

- De master Food Systems Innovation doorloopt in 2023 de toets na drie jaar met als oordeel voldoende onder voorwaarden. De faculteit dient een herstelplan in en de NVAO keurt dit goed. In 2024 voert het masterteam dit herstelplan uit.
- De masters beginnen met het gebruik van Portflow; een add-on voor Canvas die past bij programmatisch toetsen.

4.13.2 Specifiek Aeres Hogeschool Dronten

De faculteit herijkt in 2024 haar visie op leren opleiden. Deze visie is ontwikkeld vanuit het teaching en learning centre (TLC). Naast deze opdracht ontwikkelt het TLC zich met de ondersteuning van docenten in de ontwikkeling en doorontwikkeling van de curricula. Ook biedt het TLC ondersteuning en scholing in de didactische en pedagogische kwaliteit van docenten. Vanuit het TLC is ook een collectief van docenten ontstaan om de verbinding binnen de teams te maken op thema's rond onderwijskwaliteit, diversiteit, werkvormen en visievorming.

Associate-degree-opleidingen

- De faculteit Dronten zet de ontwikkeling van een mkb-route binnen de Ad Bedrijfskunde & agribusiness verder door. De start van de opleidingsvariant Ad ATM duaal stelt zij met een jaar uit, naar een start in september 2025. De gewonnen tijd gebruikt de faculteit om de kwaliteit van het gedeeltelijk opleiden in het werkveld goed te borgen.

Bacheloropleidingen

- De faculteit Dronten start met de ontwikkeling van een bacheloropleiding Veterinair technicus, met de werktitel Toegepaste diergeneeskunde. In 2025 vindt de toetsing op macrodoelmatigheid plaats bij het CDHO en de toets nieuwe opleiding bij de NVAO.
- De faculteit ontwikkelt de opleiding Agrotechniek & Engineering en de Ad (duaal) Agrotechniek en Management op grond van vragen uit de markt. Ze besluit om de opleiding Agrotechniek & Engineering niet als opleiding te starten, maar als opleidingsvariant onder de opleiding Tuinbouw en akkerbouw. Deze opleidingsvariant start in september 2024. De Ad Agrotechniek & Management duaal start in september 2025.

Masteropleidingen

- In 2024 doet de faculteit een Erasmus Mundus-aanvraag om daarmee een grotere instroom te genereren in de master Agribusiness Development in een consortium van internationale universiteiten.

4.13.3 Specifiek Aeres Hogeschool Wageningen

- De faculteit Wageningen ontwikkelt geen nieuwe associate-degree-, bachelor- of masteropleidingen of opleidingsvarianten in 2024. Wel doorloopt de opleiding Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten succesvol de visitatie. Verder is er volop ontwikkeling binnen het bestaande onderwijs, mede ingegeven door het Koersplan 2023-2027.

Flexibilisering lerarenopleidingen

Aeres geeft uitvoering aan het bestuursakkoord Flexibilisering lerarenopleidingen. Het bestuursakkoord, dat van oktober 2020 tot en met december 2023 liep, maar met een jaar verlengd is, heeft als voornaamste doelen het bestrijden van het lerarentekort, het stimuleren van flexibilisering in de docentenopleidingen en de intensivering van de samenwerking tussen hbo en wo.

Aeres participeert in dit kader met andere opleidingen in landelijke werkgroepen voor bijvoorbeeld de uitwerking van leeruitkomsten, het EVC-beleid en de harmonisatie van opleidingstrajecten. Landelijk zijn regionale allianties gevormd. Aeres Hogeschool Wageningen vormt in samenwerking met de eerstegraads lerarenopleiding van WUR de Groene Educatieve Alliantie. De Groene Educatieve Alliantie heeft een brede doelgroep en vindt haar uniciteit in de aandacht voor de beroepssector, waarvoor de betrokken partijen opleiden en onderzoek verrichten. Het beroepsonderwijs (vmbo en mbo) is daarmee een eerste, maar niet de enige, samenwerkingspartner. De Groene Educatieve Alliantie richt zich vanuit de beroepssector op praktijkonderwijs, vmbo en mbo en vanuit natuurwetenschappelijke disciplines op havo en vwo. De alliantie betreft en versterkt het po via bijvoorbeeld de vormgeving van leren voor duurzame ontwikkeling, natuuronderwijs en smaak- en proeflessen.

4.13.4 Lopende projecten onderwijsontwikkeling en plannen

Aeres Hogeschool Almere

De faculteit Almere zet in op de bestendiging van het aanwezige onderwijs. Ze werkte de afgelopen jaren hard aan het profiel; de ontwikkelde opleidingen en opleidingsvarianten moeten nu doorontwikkelen. Het masterteam Food Systems Innovation zal verder werken aan het herstelplan en uiteindelijk de hertoetsing in 2025 doorlopen. Voor de master Gezond Gedrag en Leefomgeving starten in 2024 de voorbereidingen voor de toets na drie jaar. Voor de opleiding Toegepaste biologie is de voorbereiding voor de midterm review gestart.

Aeres Hogeschool Dronten

- De faculteit Dronten ontwikkelt de opleidingsvariant Agrotechniek & Engineering en start deze in september 2024. De associate degree Agrotechniek en Management wordt doorontwikkeld en start in een duale vorm per september 2025.

Aeres Hogeschool Wageningen

- De faculteit Wageningen actualiseert het in 2023 opgestelde Koersplan in 2025 in een faculteitsplan 2025-2029 zodat haar strategische prioriteiten aansluiten bij de nieuwe Aeres-strategie en het instellingsplan van de hogeschool. Verschillende teams maken hiervoor ook teamplannen, om ook bottom-up duidelijke input hiervoor aan te dragen.

Onderzoek en innovatie

De paragrafen 4.14 t/m 4.23 volgen het format Praktijkgericht onderzoek van de Vereniging Hogescholen voor het bestuursverslag (versie 2024). Er staan verwijzingen als de gevraagde informatie elders in het hoofdstuk staat. § 4.14 tot en met § 4.16 beschrijven de huidige situatie van het praktijkonderzoek, § 4.17 t/m § 4.19 beschrijven de ontwikkeling langs de bestedingsdoelen, § 4.20 t/m § 4.24 beschrijven de resultaten van de lectoraten, § 4.25 beschrijft de overige innovatieprojecten en het CoE Groen. In § 4.26 staan de plannen voor onderzoek en innovatie.

Huidige situatie van het praktijkonderzoek

4.14 Strategie, visie en reflectie

4.14.1 Strategie en visie

Strategie

Met haar strategie De Groene Veranderaar geeft Aeres aan waar zij voor staat bij het opleiden van haar studenten, leerlingen en cursisten: het opleiden van futureproof professionals die voldoende bagage hebben om een rol te spelen in de veranderingen in het groene kennisdomein. Het praktijkgericht onderzoek bij Aeres Hogeschool draagt daaraan bij door bedrijven en organisaties te helpen innoveren en zorgt ervoor dat actuele kennis en inzichten direct in het onderwijs en in de beroepspraktijk terechtkomen. Bovendien ondersteunt praktijkgericht onderzoek bij actuele didactiek, het opzetten van juiste leer- en organisatieprocessen en voor professionalisering van de beroepspraktijk én van de eigen organisatie.

Visie

Het instellingsplan 2024-2028 geeft de strategische prioriteiten waar de hogeschool zich de komende jaren op wil richten.

- Toonaangevend onderwijs- en onderzoeksportfolio.
- Doorontwikkelen aanbod Leven Lang Ontwikkelen.
- Eén hogeschool: in onderwijs, onderzoek, samenwerking en positionering.

De bijbehorende randvoorwaarden om deze doelen te behalen zijn: 1) verder doorontwikkelen naar een kwaliteitsbewuste organisatie; 2) (inter)nationale netwerken; 3) wendbare organisatie.

Aeres Hogeschool werkt hierin nauw samen met andere hogescholen, onder andere via het nieuwe sectorplan Agro & Food 2024-2028 van de groene hogescholen. Voor onderzoek wordt de samenwerking vormgegeven binnen het CoE Groen.

Om de doelstellingen van de hogeschool voor praktijkgericht onderzoek te bereiken, geeft het strategische onderzoeksbeleidsplan, met als titel Versterkend onderzoek, richting aan onze ambities. Deze worden als volgt geformuleerd:

1. Het praktijkgericht onderzoek van Aeres Hogeschool draagt bij aan maatschappelijke en sectorale veranderingen en transities.
2. De samenhang en samenwerking tussen onderzoek en onderwijs zijn vanzelfsprekend.
3. De onderzoeksportfolio's van de faculteiten zijn complementair en passend bij het profiel van Aeres Hogeschool.
4. Aeres Hogeschool versterkt haar onderzoekend vermogen.
5. Het onderzoek is van goede kwaliteit
6. De ondersteuning van het onderzoek is in lijn met ambities van Aeres Hogeschool.

4.14.2 Reflectie op uitvoering

De onderstaande reflectie beziet de doelstelling en resultaten van 2024 die genoemd zijn in het beleidsplan Versterkend onderzoek. Details over het onderzoek zelf staan in de uitwerking van de onderzoeksprogramma's en lectoraten.

- In 2024 zijn alle drie de onderzoeksgroepen met een positief resultaat gevisiteerd.
- De onderzoeksgroepen van de faculteiten starten in 2024 met het vernieuwen van hun onderzoeksprogramma's. De nieuwe onderzoeksplannen worden in 2025 definitief. Hierbij ligt de nadruk op de inhoudelijke onderzoekslijnen binnen de faculteiten en ook de horizontale koppelingen tussen faculteiten. De thema's per faculteit zijn als volgt:
 - Gezond leven in de groene stad (faculteit Almere).
 - Duurzaam ondernemen fase 2 (faculteit Dronten).
 - Duurzaam leren en ontwikkelen in transities (faculteit Wageningen).
- Het proces om, met het oog op meer inzicht in de ontwikkeling van het praktijkgericht onderzoek, te komen

tot een nieuwe set van indicatoren is bijna afgerond. Het overzicht aan gezamenlijke indicatoren is gereed. De laatste stap, die Aeres Hogeschool in 2025 maakt, is de definitieve keuze aan gezamenlijkheid over de faculteiten heen en eventuele verbijzondering per faculteit.

- Op het gebied van professionalisering van onderzoekers en lectoren wil de hogeschool een integraal aanbod aan professionaliseringsprogramma's ontwikkelen. Hierop gaat binnen CoE Groen worden samengewerkt. In 2024 gaat een eerste pilot van start (Strategisch leiderschap voor lectoren), waar de vier groene hogescholen in samenwerken. De eerste geluiden van deelnemers zijn positief.
- De koppeling tussen het praktijkgericht onderzoek en het onderwijs krijgt binnen de hogeschool continu aandacht.
- De hogeschool stelt in 2024 het nieuwe publicatiebeleid vast.
- In 2024 implementeert de hogeschool de plannen rond onderzoeksethiek en wetenschappelijke integriteit. Dit plan voorziet in het beter naleven van de zorgplicht van de instelling met betrekking tot haar wetenschappelijke integriteit volgens de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit. Het volgende is in 2024 gerealiseerd:
 - Aeres Hogeschool stelt een Ethische Commissie Onderzoek (ECO) in.
 - Aeres Hogeschool treedt als kringpartner toe tot de medisch-ethische toetsingscommissie (METC) Oost-Nederland.
 - Samenwerking met andere hogescholen voor een ge-

zamenlijke commissie wetenschappelijke integriteit (CWI). De hogeschool legt de samenwerking ter goedkeuring voor aan de besturen van de partnerhogescholen.

- De hogeschool stelt in 2024 een vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit aan.
- De hogeschool heeft plannen om de ondersteuningsinfrastructuur verder te verstevigen. Zij brengt de plannen nog niet allemaal tot uitvoering, doordat het visitatieproces veel aandacht vraagt. De volgende zaken lopen:
 - In 2024 start het Stimuleringsfonds Open Acces.
 - De research support portal gaat live.
 - De hogeschool neemt een datasteward in dienst.
- De faculteit Wageningen start met het eerste cohort van de professional doctorate. Binnen het domein Onderwijs: leren en professionaliseren richt zij een programma in en bij de verschillende samenwerkende hogescholen starten professional doctorates.
- Aeres heeft een nieuw functiehuis met hierin meerdere carrièrepaden voor docent-onderzoekers.

4.15 Thema's

De onderstaande tabel geeft aan hoe Aeres Hogeschool structureel bijdraagt aan kennisontwikkeling voor de in de onderstaande tabel genoemde onderzoeksthema's en op welke wijze ze dat doet (b.v. middels lectoraat of Centre of Expertise).

Thema	Faculteit	Draagt uw hogeschool bij aan dit thema? En, zo ja, op welke manier?
Gezondheid en welzijn	Almere en Dronten	Praktijkgericht onderzoek gezonde stad, leefomgeving en voedsel. Tevens onderzoek naar Animal Assisted Interventions voor het welzijn van mens en dier.
Onderwijs- en talentontwikkeling	Alle	Doorwerking onderzoek in curricula, studenten betrekken bij onderzoek, en op de faculteit Wageningen binnen het onderzoeksprogramma Duurzaam leren en ontwikkelen in transities.
Veerkrachtige samenleving: in de wijk, stad en regio	Almere en Dronten	Praktijkgericht onderzoek binnen de onderzoekslijnen Gezond leven in de groene stad, Plant en Dier.
Sleuteltechnologieën en duurzame materialen	Dronten	Praktijkgericht onderzoek naar precisielandbouw, grondstofhergebruik en vitale bodem.
Gebouwde omgeving duurzaam en leefbaar	Almere	Onderzoekslijn Gezond leven in de groene stad.
Duurzaam transport en intelligentie logistiek	Dronten	Praktijkgericht onderzoek naar circulaire (agri)business
Duurzame landbouw, water- en voedselvoorziening	Almere en Dronten	Praktijkgericht onderzoek naar stedelijke voedselvraagstukken, (agrarisch) waterbeheer en aquatische ecologie.
Energietransitie en duurzaamheid	Almere en Dronten	Praktijkgericht onderzoek naar precisielandbouw, aquaponics, circulaire businessmodellen en duurzame energie.
Ondernemen verantwoord en vernieuwend	Alle	Doorsnijdend thema in onderzoek en onderwijs. Komt ook tot uiting in onderzoekslijn Circulaire economie en omgevingsinclusief ondernemen.
Duurzaam leren en ontwikkelen in transities	Wageningen	Praktijkgericht onderzoek naar leren (voor duurzame ontwikkeling), veranderopgaves, professionele identiteit, gedragsverandering van burgers, grenspraktijken en samenwerkingsvormen en organisatieontwikkeling.

4.15.1 Overzicht onderzoeksprogramma's, onderzoekslijnen en lectoraten

Aeres Hogeschool heeft in 2024 de onderstaande onderzoeksprogramma's met bijbehorende onderzoekslijnen

en lectoraten. De beschrijvingen van de lectoraten staan in § 4.20 t/m 4.24. Daarnaast neemt Aeres Hogeschool deel aan het Centre of Expertise Groen (§ 4.25.2).

Onderzoeksprogramma's	Onderzoekslijnen	Bestaande lectoraten
Gezond leven in de groene stad Faculteit Almere	Gezond leven in de groene stad	Ecologie IJsselmeergebied Groene en Vitale Stad Innovatie & Groenstedelijke Ruimte Gezond oppervlaktewater Stedelijke Voedselvraagstukken Weerbare planten
Duurzaam ondernemen fase 2 Faculteit Dronten	Plant	Agrarisch waterbeheer Duurzaam bodembeheer Precisielandbouw en Smart Farming
	Dier	Animal Assisted Interventions Grasland en Beweiding Human Animal Interactions Management van Rundergezondheid Duurzame pluimveehouderij in een circulaire bedrijfsvoering
	Circulaire economie	Circulair ondernemen in de agrifoodsector Omgevingsinclusief ondernemen
Duurzaam leren en ontwikkelen in transities Faculteit Wageningen	Leren	Ecologisch Wijs: Insecten & Maatschappij Grenspraktijken van opleiders en onderzoekers Professionele identiteit en organisatieontwikkeling

4.15.2 Kennisveiligheid

De sector maakt afspraken over te realiseren ontwikkelingen rond het thema kennisveiligheid. Oberon en Dialogic voeren in 2023 samen een nulmeting op dit thema uit. De voortgang staat hier.

- Portefeuille (kennis)veiligheid: de vicevoorzitter van het College van Bestuur is portefeuillehouder (kennis)veiligheid.
- Kennisveiligheid maakt onderdeel uit van het beleid voor integrale veiligheid.
- Adviesteam kennisveiligheid: Aeres stelt de volgende functionarissen aan om de kennisveiligheid te borgen:
 - Functionaris gegevensbescherming.
 - Informatiemanager.
 - Information Security Officer.
 - Coördinator integrale veiligheid.
 - Datasteward. Deze datasteward houdt zich onder andere bezig met de veilige acquisitie, verwerking, deling, opslag en archivering van data. De datasteward ontwikkelt en monitort beleid rondom researchdatamanagement. De datasteward ondersteunt medewerkers in de veilige omgang met data.
- In 2024 stelt Aeres het reglement kennisveiligheid vast. Hierin zijn de procedures en criteria beschreven voor onderzoeksprojecten en internationale samenwerkingen rondom kennisveiligheid. Het adviesteam kennisveiligheid is onderdeel van deze procedure.

- Risicomanagement: risicoanalyse is uitgevoerd en besproken in het College van Bestuur. Vooralsnog signaleert Aeres geen risico's. Het beleid rond kennisveiligheid bevat informatie over controle en naleving van de regelgeving. Aeres maakt voor de risicobeheersing gebruik van interne audits. De hogeschool vult interne maatregelen aan met externe audits in een lagere frequentie.

4.16 Inkomsten

Voor specifieke (onderzoeks)projecten onderscheidt de hogeschool enerzijds projecten met subsidies/fondsen die kostendekkend zijn of waar zij een eigen bijdrage (cofinanciering) voor vraagt en anderzijds (onderzoeks)opdrachten van derden, die daarvoor betalen. Deze middelen zorgen voor een deel van de dekking van het praktijkgericht onderzoek.

Concreet betekent dit dat de hogeschool een onderzoeksvraag formuleert in relatie met de vrager uit de praktijk: bedrijfsleven, onderwijs of maatschappelijke organisaties. Deze vraagarticulatie, de inhoudelijke vraag, de daarbij aansluitende consortiumvorming en de aansluiting van de vraag op de onderzoeksprogramma's van de hogeschool zijn de basis voor het zoeken naar een optimale wijze van financieren. De financiering van een onderzoeksvoorstel is vaak een combinatie van financiering vanuit de partners, subsidies en

de hogeschool. Veelgebruikte subsidies komen via NWO/ SIA, EFRO, POP3, Horizon Europe, EIP, NRO, Erasmus, het

ministerie van LVVN (PPVG-programma), via de topsectoren en sinds kort ook via het Nationaal Groeifonds (NGF).

Aard van de gerealiseerde inkomsten voor onderzoek	Gerealiseerde inkomsten in 2023	Gerealiseerde inkomsten in 2024
1 Inkomsten onderzoek eerste geldstroom, reguliere bekostiging	€ 1.758.850	€ 1.858.799
2 Inkomsten tweede geldstroom	€ 5.027.922	€ 5.086.174
3 Inkomsten derde geldstroom	€ 0	€ 0
4 Overige middelen voor onderzoek die niet vallen onder voornoemde categorieën	€ 0	€ 0
Totaal aantal gerealiseerde middelen voor praktijkgericht onderzoek	€ 6.784.772	€ 6.944.973

Ontwikkeling langs de bestedingsdoelen

Deze rapportage geeft informatie over drie bestedingsdoelen en overige ontwikkelingen. De drie bestedingsdoelen zijn: Integratie in het kennisecosysteem, Kwantitatieve verduurzaming en uitbreiding en Kwalitatieve verduurzaming en uitbreiding.

4.17 Integratie in het kennisecosysteem

Het bestedingsdoel Integratie in het kennisecosysteem verwijst naar een aantal soorten activiteiten die Aeres Hogeschool kan inzetten om bepaalde doelen te bereiken, zoals het aangaan van samenwerkingsarrangementen, netwerk- en consortiumvorming en het ontplooiën van internationale onderzoeksactiviteiten. Het gaat enerzijds over hoe de hogeschool investeert in de verbinding en samenwerking met de maatschappij en anderzijds over hoe zij investeert in de zichtbaarheid en toegevoegde waarde van het onderzoek. Dit bestedingsdoel draagt bij aan het versterken van de verbinding en samenwerking met betrokken partijen bij het praktijkgericht onderzoek en het vergroten van de zichtbaarheid van het onderzoek en de resultaten.

4.17.1 Basisindicatoren Integratie in het kennisecosysteem

Aeres Hogeschool is aangesloten bij het CoE Groen (zie § 4.25.2) en geeft vooral via lectoraten en lokale samenwerkingsverbanden met onder andere bedrijven, (semi-)publieke instellingen, belangenorganisaties en ngo's vorm aan regionale samenwerking. Aeres participeert in meerdere experimenteerruimtes/fieldlabs. Zo is zij betrokken bij experimenteerruimte De Land Bouwers (regio Twente), fieldlab Vanuit het dier bekeken (VKON/Overijssel) en experimenteerruimte Regio Foodvalley in Gelderland. In alle drie deze regionale samenwerkingen werkt zij aan verduurzaming van de landbouw en/of het voedselsysteem en hoe we met elkaar hierin leren. Zie voor meer informatie § 1.7 Publiek-private arrangementen en onderstaande paragraaf.

Voorbeelden staan bij de beschrijvingen van de lectoraten (zie § 4.20 t/m § 4.24).

Focus in koers en samenwerkingen

De grote diversiteit in (mega)trends op mondiaal, nationaal en regionaal niveau is niet in één kennisinstelling te incorporeren. Daarom werkt Aeres Hogeschool binnen het Centre of Expertise Groen (CoE Groen) samen met de drie andere groene hogescholen (Hogeschool Van Hall Larenstein, HAS green academy en Hogeschool Inholland). Het CoE Groen vormt een robuuste basisinfrastructuur voor praktijkgericht onderzoek in het groene domein (zie § 4.25.2).

De onderzoeksprogramma's van de drie faculteiten van Aeres Hogeschool sluiten aan bij de strategische onderzoeksagenda hbo 2020-2025 (Praktijkgericht onderzoek als kennisversneller, van de Vereniging Hogescholen (VH)). Aeres Hogeschool zet volop in op de thema's Onderwijs- en talentontwikkeling, Veerkrachtige samenleving: in de wijk, stad en regio, Gebouwde omgeving duurzaam en leefbaar en Duurzame landbouw, water- en voedselvoorziening. Hiervoor zijn duurzame samenwerkingen ingericht met onderwijs- en overheidsinstellingen, regionale partners en bedrijfsleven.

4.17.2 Keuze-indicatoren Integratie in het kennisecosysteem

Aeres hogeschool heeft meerdere nauwe samenwerkingen met andere partijen.

Succesvolle samenwerkingen met kennispartners. Aeres heeft drie L.INT-lectoraten. Het eerste is met NIOO-KNAW (lectoraat Ecologisch Wijs: Insecten & Maatschappij), dat zij 2024 afrondt. Het tweede is samen met Rijkswaterstaat

(lectoraat Ecologie IJsselmeergebied) en het derde is met Deltares (lectoraat Gezond oppervlaktewater).

Dit bestedingsdoel richt zich op de uitbreiding en verduurzaming van de onderzoeksgroepen.

4.18 Kwantitatieve verduurzaming en uitbreiding

4.18.1 Basisindicatoren Kwantitatieve verduurzaming en uitbreiding

Personele inzet

Onderstaande tabel geeft de gerealiseerde personele inzet voor onderzoek aan.

Categorie	Totaalaantal (N)	Totaalaantal (fte's)	Aantal gepromoveerden (N)
Lectoren	20	11,9	20
Onderzoekers en docent-onderzoekers	52	29,7	8
Aantal kandidaten professional doctorate	1	0,4	0
Promovendi	8	5,2	
Postdocs	0	0	
Onderzoeksondersteuning	10	7,7	
Totaal onderzoekspersoneel	91	54,8	28
Gemiddelde omvang aanstelling lector (in fte)	0,6		
Aantal lectoren met een dubbele aanstelling, bij zowel de hogeschool als bij bedrijfsleven, universiteit of ander instituut	19		

4.19 Kwalitatieve verduurzaming en uitbreiding

Bij het derde bestedingsdoel ligt de nadruk op de uitbreiding van de kwaliteit van praktijkgericht onderzoek. Dit bestedingsdoel richt zich op het versterken van

de kwaliteitscultuur en het versterken van de interne onderzoekscultuur/-structuur.

4.19.1 Basisindicatoren Kwalitatieve verduurzaming en uitbreiding

Kwaliteitszorg praktijkgericht onderzoek

Alle drie de onderzoekseenheden van Aeres Hogeschool worden in 2024 met goed resultaat geïnspecteerd.

Naam geïnspecteerde onderzoekseenheid	Beoordeling op 4 standaarden	Eindbeoordeling	Aanbevelingen of andere relevante opmerkingen
Team Praktijkgericht Onderzoek Almere	St. 1: Voldoende St. 2: Voldoende St. 3: Voldoende St. 4: Voldoende	Voldoende	• Versterk synergie en samenwerking tussen faculteiten. • Versterk impactmeting en evaluatiesystematiek. • Ethische verantwoording en methodologisch sterk onderzoek verder borgen. • Verbeter generieke ondersteuning en infrastructuur. • Versterk thematische focus en regionale impact. • Bied meer duidelijkheid en vastigheid voor lectoren en onderzoekers. • Versterk verbinding onderwijs en onderzoek.
Team Praktijkgericht Onderzoek Dronten	St. 1: Voldoende St. 2: Excellent St. 3: Voldoende St. 4: Voldoende	Voldoende	• Versterk synergie en samenwerking tussen faculteiten. • Versterk impactmeting en evaluatiesystematiek. • Ethische verantwoording en methodologisch sterk onderzoek verder borgen. • Verbeter generieke ondersteuning en infrastructuur. • Versterk banden met bedrijfsleven verder.

Team Praktijkgericht Onderzoek Wageningen	St. 1: Voldoende	Voldoende	• Versterk synergie en samenwerking tussen faculteiten. • Versterk impactmeting en evaluatiesystematiek. • Ethische verantwoording en methodologisch sterk onderzoek verder borgen. • Verbeter generieke ondersteuning en infrastructuur. • Verdiep onderzoeksprogramma's rond ecologisch leren. • Zorg voor betere financiële transparantie. • Versterk betrokkenheid Centre of Expertise Groen.
	St. 2: Voldoende		
	St. 3: Voldoende		
	St. 4: Voldoende		

Bijdragen beroepspraktijk en onderwijs

Aeres Hogeschool heeft in 2024 met haar onderzoek bijdragen geleverd aan het beroepsonderwijs en/of de arbeidsmarkt.

Voorbeelden daarvan zijn:

- Aeres Hogeschool Wageningen werkt met vier Aeres VMBO- en Aeres MBO-locaties aan de rewilding van Aeres-terreinen. Dit gebeurt vanuit het lectoraat Ecologisch Wijs: Insecten & Maatschappij, in samenwerking met de Vlinderstichting en het NIOO-KNAW. Ook is een vmbo-schrijfgroep van de vier locaties betrokken. Elke locatie wijst een stukje van het terrein aan als rewilding-plot. Dat wil zeggen dat de locatie het beheer daar loslaat, met de verwachting dat de biodiversiteit in deze plot toeneemt ten opzichte van een regulier beheerde controle-plot. Het lectoraat ontwikkelt lesmateriaal voor het vmbo en mbo om kennis van en bewustzijn over biodiversiteitsherstel te versterken. Dit lesmateriaal zetten de docenten in en docenten en studenten/leerlingen gaan samen aan de slag om te meten wat het effect van rewilding is op de biodiversiteit op het terrein. Het ontwikkelde lesmateriaal en de docentenhandleiding voor onderbouw en bovenbouw vmbo zijn inmiddels beschikbaar voor andere onderwijsinstellingen via Wikiwijs.
- Aeres Hogeschool Dronten is penvoerder van een landelijk scholingsprogramma voor het ministerie van LNV. Ze voert het programma uit samen met HVHL, WUR, Inholland en HAS green academy. Aeres leidt daarbij zowel ondernemers als adviseurs op zodat zij kennis kunnen ontwikkelen rondom de thema's stikstof, natuurinclusief ondernemen en precisielandbouw. De adviseurs kunnen zich, na afronding van het examen, laten certificeren en zich laten toevoegen aan het BAS-register van erkende agrarische bedrijfsadviseurs. Enkele honderden ondernemers en honderden adviseurs ronden de opleiding af. Dit project loopt tot 2026.
- Aeres Hogeschool Dronten leidt ondernemers op tot natuurboer. De ondernemers krijgen een certificaat waarmee ze nog natuurgronden kunnen huren. Zonder dit certificaat is het steeds moeilijker - soms zelfs onmogelijk - om natuurgronden te huren. 3.500 ondernemers zijn gecertificeerd.
- Aeres Hogeschool Almere biedt de masteropleiding Gezond Gedrag en Leefomgeving (MGGL) aan. De opleiding leidt experts op in het bevorderen van gezond leven door aanpassingen in de leefomgeving. Studenten volgen deze master naast hun werk en kunnen opgedane kennis gelijk toepassen in de dagelijkse beroepspraktijk. Er is een goede verbinding tussen deze master en onderzoekers van het lectoraat Stedelijke Voedselvraagstukken.

- Onderzoekers van het lectoraat Innovatie & Groenstedelijke Ruimte in Almere (her)ontwikkelen in samenwerking met docenten van de opleidingen Geo, media & design en Aarde & Klimaat een minor (her) genaamd Natuurinclusieve Stadsontwikkeling.
- Onderzoekers en docenten van het lectoraat Weerbare planten in Almere zijn betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van een tweetal minoren die aansluiten bij en voldoen aan een sterke behoefte in de praktijk voor systeemdenken in de agrarische sector. In de minor Weerbare planten gaan studenten aan de slag om voor telers uit het werkveld een nieuwe weerbare teeltoplossing te ontwikkelen of passende weerbare teeltoplossingen te adviseren. Daarnaast wordt in de minor Agro-ecologie op breder niveau nagedacht over de transitie van het landbouwsysteem in samenwerking met een breed scala aan agrarische bedrijven.

Functiehuis

In 2024 zet Aeres haar functiehuis van Aeres om naar een generiek functiehuis. Dit leidt tot betere carrièrepaden voor het onderzoekers. In dit nieuwe functiehuis onderkent Aeres vijf schaaltrappen voor ondersteuner onderwijs & onderzoek (schaal 5 t/m 9), vier schaaltrappen voor docent-onderzoeker (schaal 11 t/m 13) en twee schaaltrappen voor lectoren (schaal 14 en 15). Dit functiehuis biedt ook mogelijkheden om ondersteuning van de onderzoeksinfrastructuur (zoals datasteward, projectmanagement, business-developer) in te delen binnen deze generieke beschrijvingen.

Vanuit de samenwerking in het CoE Groen maakt Aeres een vergelijking van de functiehuisen van de deelnemende groene hogescholen (met tekstmining), stelt zij een interactieve competentiekaart samen die gebruikt kan worden om de generieke onderzoeksfuncties te verfijnen en is er een enquête gehouden bij alle onderzoekers naar de competentiebeleving (self-assessment). Dit resulteert in twee wetenschappelijke artikelen en een openbaar beschikbare competentiekaart in 2025.

Diversiteit en inclusie binnen onderzoek

In 2024 komt Aeres met nieuw beleid voor diversiteit en inclusiviteit (D&I) voor medewerkers, en richt zij de D&I-commissie op. Het beleid heeft als visie dat Aeres staat voor inclusiviteit en diversiteit, waarbij iedereen gelijke kansen krijgt en zich volledig kan ontwikkelen. Het doel is om in alle functies diversiteit te bevorderen op het gebied van gender, LHBTQI+, beperking en etnische diversiteit. Het beleid richt zich op het versterken van inclusief leiderschap, het creëren van een toegankelijke leer- en werkomgeving, en het tegengaan

van racisme en vooroordelen. Maatschappelijk draagt het beleid bij aan de bestrijding van sociale ongelijkheid en bevordert het sociale cohesie. Zakelijk gezien stimuleert het D&I-beleid innovatie, flexibiliteit en betere prestaties. De D&I-commissie adviseert de directie over de uitvoering van het beleid en ondersteunt de implementatie ervan. Ze verzamelt feedback van medewerkers en biedt kwartaalrapportages met aanbevelingen voor verbetering van de uitvoering van het beleid op verschillende locaties.

4.19.2 Keuze-indicatoren Kwalitatieve verduurzaming en uitbreiding

In 2024 werkt Aeres aan onderstaande keuze-indicatoren.

Professionalisering

De professionalisering van de onderzoeksgroepen is in volle gang. Aeres verbetert de onderzoeksondersteuning door onder andere het aanstellen van een datasteward en projectmanagers. Ook installeert zij een Ethische Commissie Onderzoek, sluit zij zich als kringpartner aan bij de METC Oost-Nederland en sluit zij zich aan bij een gezamenlijke CWI met andere hogescholen. Daarnaast stelt Aeres een vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit aan. Vanuit de samenwerking binnen het CoE Groen zet Aeres ook stappen in het gezamenlijk professionaliseren richting een robuuste onderzoeksgroep. De werkgroep professionalisering maakt een vergelijking van de functiehuizen van de vier hogescholen, levert een interactieve competentiekaart op en neemt een self-assessment af rond de eigen onderzoekscompetentiebeleving van onderzoekers/lectoren. Ook is een leerang opgestart (8 deelnemers) rond Strategisch

Leiderschap Praktijkgericht onderzoek. Het CoE is voornemens om het voortouw te nemen in meer gezamenlijke scholing rond onderzoek.

Open science

Aeres zet in 2024 ook flinke stappen richting open science publiceren. Ze stelt haar publicatiebeleid vast en twee informatiespecialisten volgen een cursus om aan te kunnen sluiten bij Publinova. Daarnaast richt Aeres Hogeschool het Stimuleringsfonds Open Access Publiceren (OAP) in om tegemoet te komen aan de hogere article processing charges (APC's) die uitgevers rekenen voor open access publiceren. Medewerkers kunnen een vergoeding vragen van het Stimuleringsfonds OAP voor een publicatie. Jaarlijks reserveert Aeres hiervoor € 25.000 vanuit de Dijkgraafmiddelen. Ook gaat een research-support-portal is live.

Research Information System (RIS) en datamanagementsysteem

Aeres heeft geen RIS, maar start in 2024 wel met een werkgroep rond centrale registratie output onderzoek (CROO). Ze wil komen tot een simpele database waar alle output van het onderzoek kan worden geregistreerd. Van daaruit kan deze worden opgenomen in de repository (centrale opslaglocatie) Greeni (Groen Kennisnet, de HBOKennisbank en Publinova kunnen hieruit putten). Op deze manier kan Aeres alle informatie centraal beheren, zodat ze kan worden gebruikt als dashboard voor jaarverslagen en accreditaties en om de website te vullen. Voor het veilig opslaan en delen van onderzoeksdata gebruikt Aeres Hogeschool een instellingsgebonden Research Drive-omgeving; een Nederlands cloud-opslagplatform van SURF.

Onderzoeksprogramma's, -lijnen en lectoraten

4.20 Onderzoeksprogramma Gezond leven in de groene stad

Binnen het onderzoeksprogramma Gezond leven in de groene stad ontwikkelen zich nieuwe onderzoeklijnen op het gebied van water en weerbare planten. De vraagstukken zijn gerelateerd aan de gezondheid en vitaliteit van het stedelijke groen en water en de stadse bewoners. De faculteit Almere betreft hier onderwerpen als gezond voedsel, sociale inclusie, biodiversiteit, circulariteit, waterkwaliteit, gebiedsontwikkeling, biobased en geodata bij. De faculteit ontwikkelt kennis over regionale voedselsystemen, de relatie tussen natuur, biodiversiteit en klimaatadaptatie in de stad en daarbuiten en over de gezondheid en het welzijn van de stedeling. Onderzoek vindt plaats in de vorm van lectoraatopdrachten, praktijk- en afstudeeronderzoeken en stages. Daarnaast voert de faculteit experimenten uit die richting geven aan innovatie en levert

zij met literatuuronderzoek, georganiseerde discussies en scenariostudies over complexe thema's een waardevolle bijdrage aan de toekomst van de groene sector en de vitaliteit van de stad.

Met zes lectoraten zal de faculteit zich in het komende jaar concentreren op het verder versterken en verdiepen van de lectoraten en niet op verdere uitbreiding hiervan. Daarnaast wil de faculteit de organisatie rond de lectoren versterken. Een kerngroep van de lectoraten heeft op structurele basis overleg met inhoud-gerelateerde projectmedewerkers, waarin zij onder andere voortgang, kwaliteit, acquisitie of een extern artikel bespreken.

4.20.1 Lectoraat Groene en Vitale Stad

Het lectoraat Groene en Vitale Stad werkt aan een scala van projecten en initiatieven met nieuwe partners en in nieuwe

netwerken. Daarbij spitst het lectoraat zich meer en meer toe op vraagstukken rond vergroening van wijken.

Resultaten 2024

De belangrijkste resultaten zijn:

- Het nieuwe lectoraatsplan 2025-2028 is gereed, het lectoraat gaat verder als Gezonde Leefomgeving. Naast de bestaande focus op de gezonde leefomgeving, spelen en bewegen bij kinderen en een gezonde werk- en leeromgeving zullen nieuwe richtingen op het gebied van AI en het verwaarden van ecosysteemdiensten vanaf 2025 worden verkend.
- Aanvraag in december 2024 van groot onderzoeksproject met vijf gemeenten in de regio Noord-Veluwe.
- Artikel in het vakblad Groen over de gezonde werk- en leeromgeving, met daarop veel positieve reacties.
- Meerdere initiatieven om het onderzoek rondom spelen en bewegen bij kinderen verder invulling te geven, wat leidt tot interessante nieuwe inzichten en publicaties.
- Met de lectoraten op het gebied van water worden pilotprojecten uitgevoerd naar de relatie tussen de waterkwaliteit en de gezondheid van sporters tijdens watersportevenementen als de triatlon.

4.20.2 Lectoraat Stedelijke Voedselvraagstukken

Het lectoraat Stedelijke Voedselvraagstukken richt zich op het stimuleren van een inclusieve voedselomgeving (ook wel: foodscape) waarin consumenten toegang hebben tot gezond en duurzaam voedsel dat past bij hun achtergrond, manier van leven en beschikbare middelen. Specifiek doet het lectoraat onderzoek naar de multiculturele voedselomgeving, de eiwittransitie, voedselverspilling, voedsel en armoede, en jongeren en de schoolomgeving. Het lectoraat gebruikt vaak de social-practice-theorie als theoretische basis. Het werkt samen met lokale, nationale en internationale partners en de onderzoeken zijn verschillend in schaal. Het lectoraat probeert zoveel mogelijk studenten bij de onderzoeken te betrekken.

Resultaten 2024

- Vliegende start van het project MAP. Met onderzoekers van 7 hogescholen houdt het lectoraat 153 interviews met mbo-studenten van 7 mbo-instellingen, en maakt op basis van deze interviews een infographic die als input dient voor challenges op deze 7 mbo-instellingen.
- Meerdere focusgroepen op middelbare scholen. Daarmee onderzoekt het lectoraat wat de waarde is van een aantal voedseleducatieprogramma's.
- Met verschillende studenten werkt het lectoraat aan het thema bonen. Op allerlei manieren doet het onderzoek naar hoe mensen bonen eten en waarderen, en naar hoe ouders en kinderen samen bepalen of en hoeveel vlees er wordt gegeten.
- Het lectoraat werkt op verschillende manieren aan het kenbaar maken van onze bevindingen. Het werkt aan een aantal wetenschappelijke papers en publiceert rapporten, essays en columns.

Het lectoraat speelt een rol in het landelijke project Greenchain Noord-Holland en in het Tsjechisch-Nederlandse project Resource.

4.20.3 Lectoraat Innovatie & Groenstedelijke Ruimte

Tot 2040 is er behoefte aan maar liefst 2 miljoen nieuwe woningen in Nederland. Klimaatverandering en de biodiversiteitscrises vragen erom deze woningen zoveel mogelijk binnenstedelijk te realiseren en de uitbreidingswijken water- en bodemsturend te ontwikkelen. De woningen zelf dienen maximaal biobased en natuurinclusief te worden gebouwd. Maar hoe gaan we deze transitie precies realiseren? Vezelteelt voor biobased woningbouw vermindert bijvoorbeeld de CO₂-uitstoot terwijl implementatie van nature-based solutions de biodiversiteit kan versterken, klimaatverandering kan dempen en de veerkracht zichtbaar vergroot. In de 21e eeuw is stedelijk groen de sleutel tot een hoogwaardige leefomgeving voor mens en natuur. Het brengt alleen vele sociale, ecologische, economische, technische en governance uitdagingen met zich mee om deze transitie te volbrengen. Het lectoraat, met een brede expertise in ecologie, stedenbouw, architectuur en landschapsarchitectuur, zet zich hier graag met praktijkpartners voor in. Door soms een verkennende rol te spelen naar innovatie van het ruimtelijk ontwerp en andere keren juist experimentele gebiedsontwikkelingen te monitoren op governance-arrangementen en ecologische en sociale kwaliteiten. Het lectoraat zoekt naar praktische oplossingen voor grote vraagstukken en analyseert tegelijk de opschalingskansen ervan op weg naar natuurinclusieve steden.

Resultaten 2024

- Afronding van SIA-PVG-project Natuurinclusieve Gebiedsontwikkeling met een veel bezocht eindsymposium, een gelijknamige whitepaper (30.000 keer online bekeken) en een boek (uitgave bij naio10, inmiddels 2e druk). Het penvoerderschap berust bij Aeres-lectoraat. Beide publicaties zijn beschikbaar in het Nederlands en Engels. In de tweejarige leeromgeving van dit project zijn 400 studenten (via modules, stages, minoren en scripties) van 12 opleidingen van 4 hogescholen betrokken. De onderzoeksresultaten staan in een posterboek.
- Presentatie op donderdag 23 mei 2024 aan de VN en de Europese Commissie met als titel: Tackling Heat Stress in Cities als onderdeel van expert group meeting #4 in Brussel.
- Oplevering van de Natuurlijke Speelroute in de uitbreidingswijk Nobelhorst, Almere. Dit is een van de drie geplande groene ruimtes in het project Excellente Groene en Gezonde Leefomgeving. Samen met onder andere het lectoraat Groene en Vitale Stad en de gemeente Almere geeft het lectoraat met de laatste wetenschappelijke inzichten de maatregelen vorm en monitort het de effecten op de gezondheid van de Almeerse inwoners en de bijdrage aan klimaatadaptatie.

4.20.4 Lectoraat Gezond oppervlaktewater

Het lectoraat Gezond oppervlaktewater richt zich op innovatieve meettechnieken, zoals remote sensing, DNA-sampling en onderzoek met drones. Het doel is het aanreiken van handvatten om een betere toekomstbestendige waterkwaliteit van met name oppervlaktewater te bewerkstelligen. Het lectoraat werkt samen met diverse opleidingen aan de faculteit Almere, waaronder Toegepaste biologie en Geo, media & design, en met internationale studenten van de opleiding Aquatic Ecosystem Analysis. Daarnaast zoekt het lectoraat actief de samenwerking met partijen als Water Insight, Stad & Natuur en Hengelsportvereniging Almere.

Resultaten 2024

- Het lectoraat werkt in 2024 naar een afronding van de lectoraatsperiode.
- Verschillende initiatieven voor projectaanvragen, zoals voor PVG Groenblauwe dooradering, SIA-Innofest Sport en Horizon Europe Invading species.
- Deelname aan Landelijke Zwemwaterdag (posterpresentatie), waterkwaliteitstesten met drones op Zwarte Cross, dronebijeenkomst landelijke Politie.

4.20.5 Lectoraat Weerbare planten

Het lectoraat Weerbare planten houdt zich bezig met praktijkgericht onderzoek naar duurzame gewasbescherming en de weerbaarheid van planten en ecosystemen. Het is uit het oogpunt van duurzaamheid belangrijk om planten ook op een niet-chemische manier te kunnen beschermen en weerbaar te kunnen maken tegen ziekten en insectenplagen. Het lectoraat is gekoppeld aan het NWA-project Mimicking Natural Trichomes. Het maakt daarin gebruik van mechanismen uit of gebaseerd op de natuur zelf, door bijvoorbeeld verhoging van de natuurlijke plantenafweer, het gebruik van biostimulanten of nieuwe bio-inspired gewasbeschermingsmiddelen. Naast weerbaarheid tegen ziekten en plagen wordt met de klimaatverandering ook weerbaarheid tegen factoren zoals droogte steeds belangrijker. Het lectoraat onderzoekt hoe we planten meer weerbaar kunnen maken en een gezond ecosysteem kunnen creëren. Het voert het onderzoek uit samen met studenten van de opleidingen Toegepaste biologie, Voeding & Gezond Leven en Aarde en klimaat

Resultaten 2024

- Bijdrage met studentenprojecten aan de patentaanvraag met betrekking tot het maken van een mogelijk duurzaam gewasbeschermingsmiddel in het kader van het project Mimicking Natural Trichomes van Rijksuniversiteit Groningen.
- Start TRIPS-project over biodiversiteit en biologische control in de akkerbouw in samenwerking met Leiden Universiteit en Aeres Hogeschool Dronten en Wageningen. Studenten ronden de eerste onderzoekstages bij Aeres Farms af.

- Start van het Nationaal Groeifondsprogramma ReGeNL over regeneratieve landbouw, waarbij het lectoraat aanspreekpunt is voor Aeres Almere.
- Organisatie/hosten van het CropXR groeifondsprogramma Learning Community event bij Aeres Hogeschool Almere met studenten, groene hogescholen, universiteiten en plantenveredelingsbedrijven.

4.20.6 Lectoraat Ecologie IJsselmeergebied

De ambities in de Agenda IJsselmeergebied staan regelmatig op gespannen voet met elkaar. Enerzijds is er aandacht voor het herstel van de waterkwaliteit en de broodnodige natuurwaarden, want veel natuurdoelen voor dieren staan op rood. Anderzijds recreëren mensen graag op en rond het water en zoeken we ruimte voor zandwinning, visserij, energie op of uit water, woningbouw; allemaal activiteiten die invloed kunnen hebben op de water- of natuurkwaliteit. Voor de waterkwaliteit belangrijke waterplanten leveren soms overlast op voor de recreatievaart. De spanning is soms voelbaar als blijkt dat niet alles overal kan, of dat straks wellicht iets niet meer kan. Met het lectoraat willen Aeres Hogeschool Almere en Rijkswaterstaat een bijdrage leveren aan de kennis die nodig is om de afwegingen goed te maken. In 2024 breidt het lectoraat zich uit naar innovatieve monitoringsmethoden van waterkwaliteit.

Resultaten 2024

- Uitvoering van veel metingen en veldwerk in het onderzoeksproject KIMA 2.0, Met Marker Wadden naar een robuust en klimaatadaptief Markermeer.
- Start project Maatlat onderzoek vis eDNA met een subsidie van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.
- Essay over de beleving van natuur onder water in het tijdschrift De Levende Natuur.
- Diverse interviews en excursies naar de Marker Wadden, met Vroege Vogels TV, Omroep Flevoland, National Geographic en Trouw.
- Begeleiding van een stagestudent Toegepaste Biologie bij toepassing van PCLake in Lake Vrana, Kroatië.

4.20.7 Valorisatie (kennis delen en toepasbaar maken)

De hierboven genoemde lectoraten dragen bij aan bij een groene en gezonde leefomgeving. De lectoraten delen hun kennis via de website van Aeres Hogeschool Almere, in het onderwijs van de opleidingen Toegepaste biologie, Biologie, voeding en gezondheid, Aarde & Klimaat en Geo, media & design, de masters Gezond Gedrag en Leefomgeving en Food Systems Innovation, en door het verzorgen van inleidingen en presentaties op nationale en internationale studiedagen, congressen en symposia. In 2024 versterken de lectoraten hun netwerken en realiseren samenwerking met een scala aan nieuwe partners.

Zie bijlage 9 voor de publicatielijst 2024.

4.21 Onderzoeksprogramma Duurzaam ondernemen fase 2: onderzoekslijn Plant

De Nederlandse topsector Agri & Food is wereldwijd toonaangevend in de productie van kwalitatief hoogwaardig, veilig en gezond voedsel. Onze hoge kennisgraad en efficiënte productiemethoden, die gepaard gaan met innovatie en ondernemerschap, maken dat de sector mondiaal aan de top staat en een belangrijke bijdrage levert aan de economische stabiliteit (10% van de economie en werkgelegenheid) in Nederland. De opgave waar de sector nu voor staat is een vitaliteitsopgave.

Om de uitputting van de aarde en haar grondstoffen te voorkomen is de plantaardige productiesector genooddaakt om versneld de transitie te maken naar een duurzaam systeem met voldoende veerkracht.

Fundament voor een bloeiende plantaardige sector is een sterke en gezonde primaire sector die zijn verantwoordelijkheid neemt. Het motto Beter met minder is gericht op drie aandachtsvelden: pre-field (vitaal uitgangsmateriaal), in-field (vitaal bodem-plant-systeem) en post-field (vitaal product).

De onderzoekslijn Plant richt zich op de beperking van het energie- en grondstoffengebruik, het sluiten van kringlopen, inpassing van precisielandbouw, goed beheer van agrarisch oppervlaktewater, biodiversiteit en innovaties via smart datamanagement, kringlooplandbouw en bewust omgaan met verduurzaming van de bodemkwaliteit.

De onderzoekslijn Plant heeft in 2024 drie lectoraten: Duurzaam bodembeheer, Precisielandbouw en Smart Farming en Agrarisch waterbeheer.

4.21.1 Lectoraat Duurzaam bodembeheer

Duurzaam bodembeheer is de basis van onze voedselproductie. Om uitputting van de bodem te voorkomen, zet het lectoraat zich in voor een integrale aanpak. Die aanpak heeft het optimaal gebruik van de natuurlijke biodiversiteit en reststromen tot doel, net als het ontwikkelen van bruikbare (hightech) tools en het overbrengen van kennis in de praktijk. Deze impulsen zijn nodig om duurzaam bodembeheer naar een hoger level te brengen. Het lectoraat Duurzaam bodembeheer leert (jonge) ondernemers op ecologische wijze omgaan met het milieu, de waterhuishouding en het welzijn van mens en dier.

Resultaten 2024

De belangrijkste resultaten zijn:

- Vergaande samenwerking met de bodemlectoraten van vier hogescholen In het SIA-project Koolstof als Kans. Vermoedelijk levert het project ook een wetenschappelijke

publicatie op, waaraan alle vier lectoraten gaan meeschrijven.

- In het SIA-project Kringloops(t)imulator werkt het lectoraat aan de ontwikkeling van een online game. Hierin gaan de spelers op een virtueel akkerbouwbedrijf aan de slag met bodembeheer-maatregelen om diverse ecosysteemdiensten te kunnen leveren, zoals productie, koolstofvastlegging, waterkwaliteit en bodembiodiversiteit. In samenwerking met WUR en NMI lukt het om diverse rekenmodellen aan elkaar te koppelen, zodat er een integraal geheel ontstaat.
- Op verzoek van DAW (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer) werkt het lectoraat mee aan een E-module over groenbemesters. Hiervoor werkt het samen met WUR en LTO Noord. Het lectoraat levert een meerwaarde geleverd op het gebied van opzet/opbouw van de module, taalgebruik, variatie in lesvormen, verwerkingsvragen, et cetera.

4.21.2 Lectoraat Precisielandbouw en Smart Farming

Dit lectoraat bedient de sectoren akkerbouw, veehouderij en tuinbouw. Deze sectoren willen een minimale en vooral slimme input om tot een optimaal rendement te komen. In de akker- en tuinbouw is de aandacht vooral gericht op de integrale strategische keuzes rond het bouwplan en het telen van gewassen (smart precision agriculture farming). In de veehouderij gaat het enerzijds om bewustwording en ontwikkeling van teeltkeuzen rond gras en maïs (smart precision agriculture farming), anderzijds om de ontwikkeling van optimaal koemanagement (smart precision dairy farming). Het lectoraat is in het najaar van 2016 afgerond, maar er is besloten dit lectoraat te verlengen en uit te breiden. De uitbreiding is gericht op de verdieping van de onderwerpen en de stap naar vertical farming. Het lectoraat doet substantieel onderzoek naar de (on)mogelijkheden van vertical farming in Nederland en in de internationale context.

Resultaten 2024

De belangrijkste resultaten zijn:

- Start van de ATE opleiding waar het lectoraat voor aan de basis heeft gestaan.
- Goedkeuring van Sprong Element waar Aeres penvoerder is en het lectoraat Precisielandbouw de verantwoordelijkheid heeft.
- 3.500 ondernemers zijn opgeleid tot gecertificeerde natuurboer.
- Het groeifonds Re-Ge-NL heeft een financieringsaanvraag gehonoreerd; het lectoraat is trekker voor actielijn 4 is.
- 105 adviseurs zijn opgeleid en gecertificeerd in het BAS-register als adviseur stikstof.

4.21.3 Lectoraat Agrarisch waterbeheer

Het lectoraat Agrarisch waterbeheer valt onder zowel de onderzoekslijn Dier als de onderzoekslijn Plant. Het lectoraat wil een bijdrage leveren aan de realisatie van een robuust en

schoon watersysteem in het agrarisch gebied. De agrariër en zijn bedrijf zijn het startpunt. Het streven is dat de agrariërs zelf allerlei maatregelen kunnen en willen nemen om de waterkwantiteit en -kwaliteit te verbeteren door hen inzicht te geven in de gevolgen van hun werkzaamheden.

Resultaten 2024

De belangrijkste resultaten zijn:

- Afronding van het project “Waterkwaliteit Aeres Farms” voor het Waterschap Zuiderzeeland, resulterend in een publicatie in H₂O en in Nieuwe Oogst. De helofityensloot blijkt inderdaad water te zuiveren.
- Ontwikkeling van een WIKI-omgeving voor Groen Kennisnet voor het PVG (Praktijkkennis voor Voedsel en Groen) -project “Van crisismanagement naar risicomanagement. De WIKI-omgeving gaat in 2025 online. Daarnaast is er een tool voor adviseurs ontwikkeld om agrariërs beter te kunnen begeleiden bij het omgaan met de gevolgen van klimaatverandering.
- Uitvoering van een Landschapsecologische Systeemanalyse (LESA) van het Vechtdal voor het PVG-project “Landbouw in klimaatrobuste beeklandschappen” en uitgifte van een handleiding voor het maken van watermanagementplannen voor landbouwbedrijven.
- Voor het PVG-project “Veehouderij en Veenweidegebieden” is onderzoek gedaan naar de (on)mogelijkheden van veehouderij in veenweidegebieden. Daarvoor is veel monitoringwerk verricht. De resultaten worden in 2025 bekend.
- Daarnaast houdt het lectoraat zich met verschillende bomen-gerelateerde projecten bezig. Het vierjarige onderzoek naar bodem- en vochtkwaliteit en biodiversiteit van een voedselbos in Friesland is in 2024 afgerond. De biodiversiteit is sterk toegenomen, maar de bodem is nauwelijks verbeterd en zelfs enigszins zuurder geworden.

4.21.4 Valorisatie (kennis delen en toepasbaar maken)

De onderzoekslijn Plant en de hierboven genoemde projectlectoraten delen kennis via het (groene) hoger en middelbaar beroepsonderwijs, onderzoek, commerciële activiteiten, publicaties, lezingen, seminars en dergelijke.

Output en activiteiten in 2024

De output en activiteiten staan vermeld in de publicatielijst en bij de lectoraten. Daarnaast levert de onderzoekslijn Plant substantiële bijdragen aan het CoE Groen (zie § 4.24.2) en participeert de onderzoekslijn in de volgende samenwerkingsverbanden: Mechatronica Saxion, Kennispoort Zwolle, Mineral Valley en de innovatieagenda Agrohubs.

Zie bijlage 9 voor de publicatielijst.

4.22 Onderzoeksprogramma Duurzaam ondernemen fase 2: onderzoekslijn Dier

De Nederlandse veehouderij zit in een spagaat. Enerzijds hecht de samenleving aan een respectvolle omgang met dieren, aan veilige productieomstandigheden en aan een zorgvuldig gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Anderzijds stimuleren de liberalisering van de voedselmarkten en de wereldwijd groeiende behoefte aan dierlijk eiwit tot schaalvergroting. De dierlijke productiesector staat voor de belangrijke uitdaging om de omslag te maken naar integraal duurzame productiesystemen met innovaties op technisch, sociaal en maatschappelijk terrein, niet alleen in Nederland maar ook internationaal. Verduurzaming van de dierlijke productiesector vergt een omslag bij docenten, (toekomstige) beroepskrachten en ondernemers in denken, durven en doen. Om deze omslag te versnellen zijn extra impulsen nodig.

De biologische, economische én maatschappelijke complexiteit rondom dierlijke productie vraagt om een bundeling van expertise, passie en talent. De onderzoekslijn Dier richt zich op intensieve publiek-private samenwerking binnen de dierlijke productiesector met daaraan gekoppeld een hoogwaardig en praktijkgericht onderwijsaanbod met toegepast onderzoek als middel om de kwaliteit te versterken. De onderzoekslijn Dier richt zich op drie aandachtsvelden: 1) professionele vaardigheden, ondernemerschap en samenleving; 2) dierkennis (diergezondheid, dierenwelzijn, diermanagement); 3) bodem, water, lucht en gewas. Deze velden omvatten de basisdimensies van een duurzame dierhouderij.

Bij de onderzoekslijn Dier zijn in 2024 meerdere lectoraten actief: Grasland en Beweiding, Management van Rundergezondheid, Duurzame pluimveehouderij in een circulaire bedrijfsvoering, Human Animal Interactions en Animal Assisted Interventions.

4.22.1 Lectoraat Grasland en Beweiding

Het lectoraat Grasland en Beweiding wil kennis en inzichten verkrijgen om de functies van grasland te optimaliseren en te benutten ten gunste van veehouder en maatschappij. Daarbij focust het vooral op die factoren die beïnvloedbaar zijn zonder voorbij te gaan aan zeer bepalende factoren zoals met name de grondsoort. Daarnaast wil het lectoraat deze kennis en dit inzicht inbedden in het curriculum van groen onderwijs. Het lectoraat wil het blikveld van de student (de toekomstige veehouder, adviseur, beleidsbepaler, etc.), docent, veehouder en bedrijfsleven verruimen en bijdragen aan de triple P van duurzaamheid: people (mensen/sociale duurzaamheid), planet (omgeving, milieu), profit (economie/economische duurzaamheid).

Resultaten 2024

De belangrijkste resultaten zijn:

- Aeres Hogeschool Dronten organiseert een internationale Young Farmers Tour, waarbij 46 jonge boeren uit 7 Europese landen de pittoreske regio's van Friesland en Noord-Holland in Nederland bezoeken. De tour staat in het teken van het uitwisselen van kennis en ervaringen over onderwerpen rondom graslandbeheer.
- Het SIA-PVG-project Kennis voor grasland en beweiding sluit succesvol af.

4.22.2 Lectoraat Management van Rundergezondheid

Het lectoraat richt zich op praktijkgericht onderzoek op het gebied van de gezondheid van rundvee. Het doel is om preventief management te onderzoeken dat bijdraagt aan het verlagen van de infectiedruk en aan het vergroten van de weerstand bij kalveren en koeien. Tevens focust het lectoraat zich op management dat bijdraagt aan het zo snel mogelijk gezond krijgen van een ziek dier. Het lectoraat werkt samen met veehouders, dierenartsen en andere partners in de kalverhouderij, melkveehouderij en rundveehouderij. Het lectoraat levert tevens een bijdrage aan de inhoud en vormgeving van onderwijs, onderzoek en kennisoverdracht op het gebied van rundergezondheid in relatie tot de maatschappij en dierenwelzijn.

Resultaten 2024

De belangrijkste resultaten zijn:

- In 2024 start Aeres Farms met een nog nauwkeurigere monitoring van de groei en gezondheid van jonge kalveren. Een speciaal ontwikkelde app verzamelt de belangrijkste kengetallen. Daarnaast loopt een pilot met oorsensoren die continu de activiteit en temperatuur van de kalveren meten.
- Ontwikkeling van een training voor medewerkers in de kalverketen over het dierwaardig omgaan met jonge kalveren en het bevorderen van dierenwelzijn.
- Ontwikkeling en uitvoering van trainingen rondom het thema leverbot. Daarnaast vinden er maandelijks bedrijfsbezoeken plaats om de leverbotslak te lokaliseren en zo inzicht te krijgen in de infectiedruk.
- Organisatie van een succesvolle themadag binnen het Kennis op Maat-project Kalveropfok anno 2025 bij Aeres Hogeschool Dronten. Samen met ruim 60 deelnemers werd stilgestaan bij het thema kalveren langer aanhouden op het melkveebedrijf.
- Bijdrage aan twee practoraatprojecten: één gericht op klauwgezondheid en één op kalveropfok.
- Afronding van de dataverzameling op 40 melkveebedrijven binnen het project Gezond Weiden afgerond en start van de statistische analyse daarvan.

4.22.3 Lectoraat Duurzame pluimveehouderij in een circulaire bedrijfsvoering

Het lectoraat Duurzame pluimveehouderij in een circulaire bedrijfsvoering legt de focus zowel op pluimvee als op insectenkweek. Het lectoraat richt zich op:

- Het optimaliseren van nutriëntenbenutting en rendementsverbetering en het voorkomen van voedingsstoornissen door vraag en aanbod van nutriënten met elkaar in balans te brengen.
- Het op behoefte voeren van pluimvee, wat bijdraagt aan het minimaliseren van de uitscheiding van nutriënten naar het milieu.
- De verduurzaming van pluimveevoer is een speerpunt, waarbij het lectoraat naar alternatieve grondstoffen en methoden kijkt om eiwit in een meer duurzame vorm aan pluimvee te verstrekken.

Resultaten 2024

De belangrijkste resultaten zijn:

- De proef voor het pps-project Customized nutrition in layer pullets met verschillende energie- en aminozuregehalte levert interessante resultaten op voor de opfok van leghennen.
- Goedkeuring van het pps-project Pecking the Future: unveiling the complexity of sustainable broiler production for informed decision-making.
- Het KIEM-project Effects of dietary Black soldier fly larvae inclusion on broiler cecal microbiome levert interessante resultaten op over het verstrekken van larven aan vleeskuikens en het effect hiervan op het microbiom van de vleeskuikens.
- Diverse presentaties over insecten en pluimvee, onder andere op de Insecten Jongerendag, een studiedag van Agrivaknet, een studiedag van de WPSA en op het symposium Pronken met Pluimvee.
- Goedkeuring van de EIP Vanuit het dier bekeken. Dit project richt zich op het ontwerpen van fieldlabs die bijdragen aan een duurzamere en meer dierwaardige veehouderij.
- De kweekunit op Aeres Farms draait enkele rondes met mooie resultaten door het gebruik van circulaire reststromen als substraat.
-

4.22.4 Lectoraat Human Animal Interactions

In onze maatschappij groeit het zich bewust zijn van de meerwaarde van dieren in onze leefomgeving. Hiermee groeit ook de behoefte aan meer kennis en educatie over hoe die mens-dier-interactie tot stand komt en wat de impact daarvan is op het dier. Het lectoraat Human Animal Interactions heeft als doel meer inzicht te krijgen in de effecten van de interactie tussen mens en dier om daarmee het welzijn van dieren te waarborgen. Het lectoraat richt zich daarbij op drie thema's, waar verschillende sectoren aan verbonden zijn. In alle drie de thema's hebben paarden en honden de hoofdrol. De drie thema's zijn: Zorg & Veiligheid, Sport & Ontspanning, Management.

Resultaten 2024

De belangrijkste resultaten zijn:

- Symposium over welzijn coach- en therapiepaarden op 6 april 2024.
- Visitatie waarbij het lectoraat de impact en het enthousiasme van het lectoraat mooi kan laten zien.
- Presentatie van de lectoren Animal Assisted Interventions en Human Animal Interactions van hun onderzoek op het ISAZ-congres in Hartpury.
- Symposium "Impact van dierondersteunde interventies op honden" op 28 september 2024.
- Behandeling van het rapport van het lectoraat over het gebruik van hulp- en trainingsmiddelen voor honden en paarden bij het algemeen overleg over dieren in de Tweede Kamer.

4.22.5 Lectoraat Animal Assisted Interventions

Een groeiende vraag naar animal-assisted interventions (AAI's) onderstreept het belang van een lectoraat, met als doel dat een One Health-benadering (dierenwelzijn en menswelzijn) een plaats krijgt in het Nederlandse praktijkgericht onderzoek, onderwijs en zorgsysteem.

Het lectoraat wil onderzoeken hoe professionals doelgericht processen in de ontwikkeling van mensen kunnen stimuleren met de inzet van dieren. Dit uitgaande van het theoretische raamwerk van synchronie/afstemming en met inachtneming van het welzijn van zowel mens als dier.

4.22.6 Valorisatie (kennis delen en toepasbaar maken)

De onderzoekslijn Dier en de hierboven genoemde lectoraten delen kennis via het hoger en middelbaar beroepsonderwijs met de toekomstige beroepsbeoefenaren en de beroepspraktijk.

Output en activiteiten in 2024

De diverse activiteiten staan vermeld bij de lectoraten. Daarnaast levert de onderzoekslijn Dier substantiële bijdragen aan het CoE Groen (zie § 4.24.2) en participeert de onderzoekslijn in de volgende samenwerkingsverbanden: Poultry Expertise Centre; One Health, Dairy Triangle; PEC Barneveld, ministerie van LNV, Kennispoort Zwolle, De Land Bouwers, European Grassland Foundation en de innovatieagenda Agri & Food.

Zie bijlage 9 voor de publicatielijst.

4.23 Onderzoeksprogramma Duurzaam ondernemen fase 2: onderzoekslijn Circulaire economie

Een biobased en circulaire economie streeft naar korte en eerlijke ketens, naar hergebruik van grondstoffen zodat afvalstromen verminderen en naar de gezondheid van mens en dier. Hoewel er nationaal en internationaal veel aandacht is voor deze thema's, blijken kennis en informatie over de effectiviteit van beleid beperkt te zijn en is het bovendien niet zo duidelijk welke kansen toepasbaar zijn.

De onderzoekslijn Circulaire economie zoekt naar oplossingen voor duurzaam ondernemen en bijpassende businessmodellen. De onderzoekslijn bestudeert de economische aspecten van een circulaire economie in de agrifoodsector. Dit zijn studies naar de circulariteit van restafval, circulaire inpasbaarheid van bouw en verbouw van gebouwen en erven en het ontwikkelen van bijbehorende businessmodellen. Ook het stimuleren van innovaties om technieken te verbeteren die vervuiling door restafval terugdringen behoort hiertoe. Andere studies binnen de onderzoekslijn zijn meer conceptueel van aard, kijken naar aspecten die van toepassing zijn op verschillende ketens of doen empirisch onderzoek naar specifieke aspecten binnen één keten of onderdelen van ketens.

De onderzoekslijn Circulaire economie heeft in 2024 twee lectoraten: Circulair ondernemen in de agrifoodsector en Omgevingsinclusief ondernemen.

4.23.1 Lectoraat Circulair ondernemen in de agrifoodsector

Het lectoraat Circulair ondernemen in de agrifoodsector (formele naam Vitale agribusiness via cyclische proces- en productieketens) onderzoekt de vraag: op welke wijze kunnen agrarische ondernemers lokale energie- en grondstofstromen als natuurlijk proces incorporeren in hun businessmodellen en langetermijndenken?

Afgeleide vragen hiervan zijn:

- Op welke wijze kunnen cross-sectorale productie- en verwerkingsprocessen de eco-effectiviteit van grondstoffen en biomassabenuutting verhogen?
- Wanneer is regionale kleinschalige bioraffinage houdbaar op korte en lange termijn?
- Hoe kan een gezamenlijk gedragen ketenbenadering bijdragen aan een effectieve kringlooplandbouw?
- Welke circulaire innovatie is nodig om snel tot sociale acceptatie te komen opdat een sociale innovatie bewerkstelligd kan worden?
- Op welke wijze kunnen geografische en dynamische omgevingsinformatie, logistieke data en consumentgegevens geïntegreerd gebruikt worden om kringlooplandbouw tot een eco-effectief succes te maken?

Resultaten 2024

De belangrijkste resultaten zijn:

- Succesvolle afronding NWA-project Sensoring Salt water Aquaponics (NWA.1418.22.004).
- Goedkeuring door EFSA van gebruik verse waterlinzen als eiwitrijke groente in levensmiddelen (SIA-PVG Alternatieve eiwitten: Eendje meer).
- Begeleiding van zes stagairs, waaronder twee masterstudenten (WUR en Aeres).

4.23.2 Lectoraat Omgevingsinclusief ondernemen

Het lectoraat bouwt door aan het thema Boerendiversiteit met als kernpunten boer-markt, boer-natuur, boer-burger en boer-strategie. Het lectoraat werkt aan bedrijfsovername als basis voor krachtige bedrijven, aan de relatie van bedrijven met natuur en landschap en aan de verbinding tussen boer en burger. Om meerwaarde concreet zichtbaar te maken bouwt het aan de BoerenDonut op basis van het donutmodel van Kate Raworth.

Het lectoraat leidt nieuwe voedselveranderaars op en versterkt bestaande initiatieven. Het onderwijs van de hogeschool richt zich op het bouwen van een eerlijk en duurzaam systeem, met ruimte voor agrarische, geografische en culturele diversiteit.

Resultaten 2024

De belangrijkste resultaten zijn:

- Door lectoraat ontwikkelde BoerenBoom (www.boerenboom.nl).
- Presentatie Gebiedsvenster natuurinclusieve landbouw op de BoerenNatuurdag. <https://groenkennisnet.nl/zoeken/resultaat/gebiedsvenster-natuurinclusieve-landbouw?id=1372871>
- Bekendmaking methode Futures Literacy binnen Aeres.
- Bespreekbaar maken natuurvisie (Hoe kijk je naar wat je ziet?) binnen Aeres Hogeschool Dronten.

4.23.3 Valorisatie (kennis delen en toepasbaar maken)

De onderzoekslijn Circulaire economie en de hierboven genoemde lectoraten delen kennis via het hoger en middelbaar beroepsonderwijs met de toekomstige beroepsbeoefenaren en de beroepspraktijk.

Output en activiteiten in 2024

De diverse activiteiten staan vermeld bij de lectoraten. Daarnaast levert de onderzoekslijn substantiële bijdragen aan het CoE Groen (zie § 4.24.2) en participeert de onderzoekslijn in de volgende samenwerkingsverbanden: Biobased Economie, Kennispoort Zwolle, NAJK, LTO, De Land Bouwers, Agrofoodcluster Emmeloord, Zone.college, Food Valley en de innovatieagenda Agri & Food van de provincie Flevoland.

Zie bijlage 9 voor de publicatielijst.

4.24 Onderzoeksprogramma Duurzaam leren en ontwikkelen in transities

Het praktijkgericht onderzoek van Aeres Hogeschool Wageningen richt zich op duurzaam leren en ontwikkelen in (groene) transities. Dit onderzoek benadrukt de cruciale rol van (collectief) leren in transitieprocessen, vanuit een sociaal-ecologisch perspectief. De faculteit vat duurzaamheid breed op, waarbij zij zich richt op een duurzamere, (natuur)inclusievere en rechtvaardigere wereld. Het onderzoeksprogramma Duurzaam leren en ontwikkelen in transities, dat in 2025 verder wordt uitgewerkt, heeft aandacht voor lerende individuen en groepen in zowel initieel onderwijs als in het kader van een Leven Lang Ontwikkelen. Het programma onderzoekt leer- en ontwikkelingsprocessen in de praktijk van (groene) transities. Ook is er specifieke aandacht voor de rol van (aankomende) docenten en andere facilitators van leren en ontwikkelen, die deze transities mede vormgeven en ondersteunen. Onder dit programma zijn in 2024 drie lectoraten actief.

Faculteitbrede ontwikkelingen in 2024

- Onderzoeksaccreditatie van de onderzoekseenheid.
 - Vanwege de synchronisatie van de cyclus met de twee andere faculteiten van de hogeschool vindt er na drie jaar weer een externe validatie plaats. In voorbereiding op de visitatie is het profiel van de onderzoekseenheid aangescherpt en de titel veranderd in Duurzaam leren en ontwikkelen in transities.
 - Uit de accreditatie blijkt dat de onderzoekseenheid een sterk en uniek onderzoeksprofiel heeft met een focus op duurzaam leren, groene transities en participatieve onderzoeksmethoden. De onderzoeksgroep heeft aanzienlijke impact op de beroepspraktijk, het onderwijs en de samenleving, mede door de nauwe samenwerking met praktijkpartners. Het onderzoek wordt actief geïntegreerd in het onderwijs en levert een significante bijdrage aan het onderzoeks domein via publicaties en conferenties. De narratieve aanpak maakt de impact van het onderzoek goed zichtbaar. De betrokkenheid van de beroepspraktijk in alle fasen van het onderzoeksproces wordt als een kracht gezien, en de gehanteerde onderzoeksmethoden voldoen aan de wetenschappelijke standaarden. Er is een goede basis voor de kwaliteitsborging op hogeschool niveau gelegd. Aeres Hogeschool Wageningen groeit organisatorisch en zet goede stappen met de aanstelling van een manager onderzoek en het herzien van het lectoratenportfolio.
 - De accreditatiecommissie geeft een aantal aanbevelingen richting de toekomst om het onderzoeksprogramma en bijbehorende indicatoren nader te verduidelijken, de systematische meting van de onderzoeksimpact te versterken en om processen, procedures en commissies steviger te verankeren in de organisatie en alle medewerkers hierin actief te betrekken. De onderzoeksgroep geeft aan deze adviezen in 2025 een vervolg.

- Meer inzicht in de financiën van de onderzoekseenheid. Onder andere door versteviging van de control-processen voor de tweede en derde geldstroom en het project Aeres InZicht, dat meer inzicht geeft in de financiën en de personele ruimte en invulling. Daarnaast maakt de onderzoekseenheid keuzes in de allocatie van onderzoeksmiddelen voor de overhead van de hogeschool en de verschillende onderzoeksgroepen, en zet zij het format van de onderzoeksbegroting van Aeres Hogeschool Wageningen steviger neer.
- Ontwikkeling van verschillende scenario's voor een toekomstbestendige inrichting van het lectoratenportfolio als onderdeel van het facultaire koersplan. Het lectoraat Grenspraktijken van opleiders en onderzoekers zal in 2025 worden afgerond en de vraag is op welke inhoudelijke koers en met welke organisatorische inrichting het lectoraat nadere stappen gaat zetten. De onderzoekseenheid gaat zich scherper richten op het onderzoeksthema LLO in transities.
- Start van de eerste professional-doctorate-kandidaat, die zich richt op het project Practoren 2.0. Een tweede kandidaat zal in 2025 een voorstel indienen.

4.24.1 Lectoraat Ecologisch Wijs: Insecten & Maatschappij

Dit lectoraat maakt via ecologisch en praktisch onderzoek verbanden inzichtelijk tussen organismen en hun omgeving, en tussen mens, omgeving en natuur. Speerpunt van het lectoraat is het versterken van kennis over en bewustzijn van biodiversiteit. Hierbij zijn twee routes naar biodiversiteitsherstel van belang: direct via herstelmaatregelen, en indirect via het versterken van de verbinding tussen mens en natuur. Dit doet het lectoraat met name vanuit zijn expertise over insecten, die het grootste deel van de Nederlandse biodiversiteit omvatten.

Het lectoraat Ecologisch Wijs: Insecten & Maatschappij startte in mei 2020, dankzij L.INT-subsidiering van NWO-SIA. In 2024 wordt besloten tot een verlenging en een nieuwe lectoraatstitel (vanaf 2025) De lector heeft tot 2024 een gedeelde aanstelling bij Aeres Hogeschool Wageningen en het NIOO-KNAW. De aanstelling bij het NIOO-KNAW is met de start van de nieuwe lectoraatsperiode beëindigd.

In 2024 richt het lectoraat zich op:

- De afronding van het L.INT-lectorat Ecologisch Wijs: Insecten & Maatschappij en het schetsen van de contouren voor het nieuwe thema Leren voor een natuurinclusieve samenleving.
- De vraag hoe je biodiversiteit onder de aandacht van het beroepsonderwijs brengt, zowel bij Aeres Hogeschool Wageningen als in het (v)mbo. Onderzochte mogelijkheden zijn het concreet maken van de principes van Leren voor Duurzame Ontwikkeling door met lerenden en docenten aan herstel van de biodiversiteit op (v)mbo-schoolterreinen te werken, het gebruik van citizen-science-methoden in het onderwijs, en het gebruik van het Whole School Approach-model.

- Herstel van biodiversiteit, onder andere via natuurinclusieve landbouw (Maasheggengebied, regeneratieve open teelten), via maatregelen waaronder rewilding op schoolterreinen, en in de stedelijke omgeving (stadsoase, groenblauwe stad).

Resultaten 2024

- Voortzetting interne Aeres-projecten in het kader van biodiversiteit in het onderwijs: Rewilding Aeres-schoolterreinen (gestart in 2022) en Groene Klasse (gestart in 2023). Voor Groene Klasse werkt het lectoraat nauw samen met de stafdienst Facilitair Bedrijf van het Bestuursbureau van Aeres. In het verlengde van het O&I-project Rewilding start in 2024 het RAAK-PRO-project over biodiversiteitsherstel op schoolterreinen met dertien (v)mbo scholen van vier onderwijsorganisaties. Het lectoraat stelt een junior-onderzoeker aan en drie docent-onderzoekers zijn betrokken bij het project. Het project loopt tot april 2028.
- Bijdrage aan de organisatie van een landelijke onderwijsdag op 1 oktober met het thema biodiversiteit en agro-ecologie. Deze dag op de Warmonderhof in Dronten wordt goed bezocht en ontvangen.
- Participatie in diverse onderzoeksaanvragen bij het Kennis- en Innovatieconvenant (KIC) van NWO, NRO en SIA-PVG.
- Begeleiding van zo'n tien bachelor- en masterstudenten van hogescholen en universiteiten in stages en onderzoeksprojecten en bij diverse gastlessen, zowel bij Aeres Hogeschool Wageningen als extern.

4.24.2 Lectoraat Grenspraktijken van opleiders en onderzoekers

Het lectoraat heeft als uitgangspunt dat zowel opleiders (leraren, lerarenopleiders, kennismanagers, HRD'ers) als onderzoekers bepaalde kwaliteiten (wijsheid) nodig hebben om succesvol samen te werken aan praktijkvraagstukken. Het lectoraat telt een lector en een docent-onderzoeker die bekostigd worden uit reguliere middelen, daarnaast docent-onderzoekers uit projectsubsidies. Onderzoek betreft in 2024:

- Het opleiden en professionaliseren van educatieve professionals, bijvoorbeeld:
 - via het leerlint Onderzoekend Vermogen in de opleidingen van Aeres Hogeschool Wageningen;
 - via de professionele leergemeenschap (PLG) binnen Aeres Hogeschool Wageningen, rond zelfregulatie van studenten in een flexibel bachelor-curriculum.
- Masteropgeleiden als aanjagers van onderzoekend werken in het mbo, in de doorontwikkeling van het landelijke research-practice-partnership (RPP) Tools voor Teamleren tot de intervisiegroep Verder met onderzoekend werken in het mbo, en daarnaast in de voorbereiding van een nieuwe subsidieaanvraag rond de rol van practoren in het mbo (samen met lectoraat Professionele identiteit en organisatieontwikkeling, practor Aeres MBO Barneveld en andere onderzoekers en practoren).
- Leren voor duurzaamheid in een regionale context. In dit gesubsidieerde project ontwikkelen en onderzoeken Aeres Hogeschool Wageningen, WUR, drie vo-scholen en Aeres

MBO Ede met praktijkpartners aanpakken om leren voor duurzaamheid in regionale context samen vorm te geven.

- Methodologische vraagstukken in praktijk(gericht) onderzoek: hoe werk je samen aan praktijkvraagstukken, met welke kwaliteitsdilemma's heb je te maken, welke mogelijkheden bieden onder meer art-based research en maakonderzoek om onderzoeksaanpakken te verrijken?

Resultaten 2024

De belangrijkste resultaten zijn:

- De professionele leergemeenschap (PLG) zelfregulatie is in het studiejaar 2023-2024 afgerond. De resultaten daarvan zijn en worden betrokken in de onderwijsontwikkeling van Aeres Hogeschool Wageningen. Hetzelfde geldt voor het onderzoek naar onderzoekend vermogen in het bachelorcurriculum.
- Het lectoraat organiseert rond het praktijkboek Samen onderzoekend werken in het mbo een preconferentie en diverse workshops (Onderwijs ResearchDagen, openbare les Jeroen Rozendaal van Hogeschool Rotterdam, Trendsconferentie OU, EAPRIL-conferentie). Het research-practice-partnership Tools voor Teamleren ontwikkelt zich tot een intervisiegroep Verder met samen onderzoekend werken, met oude en nieuwe deelnemers, begeleid vanuit Aeres Hogeschool Wageningen en stafdienst P&O. Daarnaast publiceert het lectoraat een onderzoeksartikel in het Tijdschrift voor OnderwijsPraktijk Studies (TOPS) over het werken als Research Practice Partnership (RPP) en een artikel in het methodologisch tijdschrift KWALON over de behangrolmethode. Van de twee goed bezochte bijdragen aan de EAPRIL-conferentie (onder meer studenten van de masteropleiding Leren en Innoveren (MLI)) zijn de bijbehorende papers in de conference proceedings opgenomen.
- EAPRIL Cloud 11 organiseert tijdens de EAPRIL-conferentie 2024 een spotlightsessie over het uitgevoerde onderzoek naar kwaliteitsdilemma's in praktijk(gericht) onderzoek en heeft een artikel daarover in voorbereiding. Ook wordt tijdens de conferentie een podcast opgenomen.

4.24.3 Lectoraat Professionele identiteit en organisatieontwikkeling

Het lectoraat buigt zich over de ontwikkeling van professionals, van hun professionele identiteit en van professionaliteit voor het eigen welzijn en voor organisatieontwikkeling. Het lectoraat richt zich momenteel op deze onderzoekslijnen:

- Vertalen van het gedachtegoed van professionele identiteit naar initiële beroepsopleidingen, vanuit de gedachte dat een organisatie de ontwikkeling van die identiteit al in een opleiding kan inzetten.
- Onderzoeken van het thema identiteitswerk met als doel zowel professionals als organisaties bij dat werk te ondersteunen. Het werk van professionals brengt veel identiteitswerk met zich mee, ontstaan door de spanning tussen wie zij willen zijn en wat de organisatie of het beroep van hen vraagt. Die spanning is deels positief en draagt bij aan hun ontwikkeling, maar is vaak ook onnodig en leidt

dan tot verlies van energie. Ook organisaties kunnen een rol spelen in het voorkomen van energieverlies.

- Verdiepen op collectieve professionaliteit: hoe werken mensen nu samen aan een opgave en hoe bepalen zij samen wat goed werk is in hun opgave?
- Verder onderzoeken van identificatiepunten in het gedachtegoed van professionele identiteit: beroepsidentiteit, ontwikkelidentiteit en leiderschapsidentiteit.

Het lectoraat heeft vanuit Aeres Hogeschool Wageningen in 2024 een lector en twee docent-onderzoekers. De lector en docent-onderzoekers vormen samen met andere onderzoekers van buiten de organisatie een kenniskring van zes personen, waarvan er drie een promotieonderzoek doen. De kenniskring organiseert het onderzoek in verschillende onderzoeksgroepen, die daarbij samenwerken met tal van andere organisaties.

Resultaten 2024

De belangrijkste resultaten zijn:

- Voortzetting van Professionele Identiteit (PI) on tour: presentatie binnen Aeres Hogeschool Wageningen en de aangesloten hogescholen van het boek Stevig (leren) staan: aan de slag met professionele identiteit in beroep en opleiding.
- Ontwikkelen en uitvoeren van lezingen en workshops over beroepsidentiteit, identiteitswerk en collectieve professionaliteit door professionals uit de kenniskring en de onderzoeksgroep Professionele Identiteit.
- Deelname aan project Diamant van het platteland.
- Verkrijgen subsidie van de Groene Onderwijsregio voor onderzoek naar identiteitswerk van groene docenten.
- Bijdrage aan NRO-pagina over professional agency.
- Participatie in diverse onderzoeksaanvragen van NRO.
- Bijdrage aan de onderwijsvernieuwing van de master Leren en Innoveren.

4.24.4 Valorisatie (kennis delen en toepasbaar maken)

Het onderzoeksprogramma Duurzaam leren en ontwikkelen in transitie en de hierboven genoemde lectoraten delen kennis via het (groene) beroepsonderwijs, onderzoek, commerciële activiteiten, publicaties, lezingen, seminars en dergelijke.

Output en activiteiten in 2024

De volgende activiteiten zijn uitgevoerd: lopende activiteiten met de kenniskring, het begeleiden van onderzoekers en promovendi, het geven van workshops, wetenschappelijke publicaties, symposia, bijdragen aan congressen, vakpublicaties, boeken. Zie de publicatielijst 2024 in bijlage 9. Voor eerdere publicaties zie de website.

4.25 Innovatieprojecten en het Centre of Expertise

Aeres Hogeschool innoveert structureel. Dat doet ze via de lectoren, maar ook via landelijke regelingen en (innovatie) projecten en het Centre of Expertise Groen 2.0.

4.25.1 (Landelijke) innovatieprojecten

Aeres Hogeschool neemt deel aan een groot aantal nationale en internationale innovatieprojecten.

De gelden daarvoor komen uit allerlei regelingen, zoals SIA/RAAK (Stichting Innovatie Alliantie), NICHE (Nuffic), NRO, KIEM, Impuls en dergelijke. Aeres Hogeschool is daarbij penvoerder of partner.

Onkruidvrij in de Rij, RAAK

In het project Onkruid vrij in de Rij brengen de lectoraten Mechatronica van Saxion en Precisielandbouw en Smart Farming van Aeres Hogeschool, samen met agrarische en technische mkb-bedrijven, de kennis bij elkaar om technieken te ontwikkelen waarmee kleine robots automatisch onkruid herkennen en verwijderen zonder gebruik te maken van herbiciden. Het gaat om onkruid in de rij, tussen de rijen kunnen boeren bijvoorbeeld schoffelen. Het gaat om technieken die binnen twee jaar klaar zijn om de markt op te gaan.

Aeres Hogeschool doet onderzoek naar teelten en bijbehorende onkruiden, ziekten en plagen. Tegelijk ontwikkelt zij een tabel met alle mogelijke technieken van onkruid verwijderen en hun TRL-levels oftewel hun technologiegereedheidsniveaus. Uiteindelijk maakt de hogeschool, mede door onderzoek van Aeres-studenten, een keuze voor verder onderzoek naar de inzet van een hitte-element in het gewas uien.

Resultaten

- Bouwen van een statische proefopstelling waarbij gebruikers het hitte-element handmatig naar het onkruid moeten brengen. Stapsgewijs is dit geautomatiseerd, waarbij Aeres Hogeschool-studenten de opstelling in de kas testen.
- Presenteren van de opstelling op beurzen vanuit het project (NPPL on Tour, Precisie Landbouw Dagen).
- Doorontwikkeling opstelling door Saxion zodat de tool, de arm met hitte-element, bruikbaar is in combinatie met de Robot One van Pixelfarming. Hierbij maakt de tool gebruik van de visietechniek en sensoren die de robot al aan boord heeft.

Clips Micro-project, NWA/NWO

Het beperken van klimaatverandering is een cruciale uitdaging, waarbij landbouw een essentiële rol speelt. Het ClipsMicro-project (Climate proof soils by steering soil and residue microbiomes) onderzoekt de effectiviteit van twee maatregelen:

1. Toediening van met kleimineralen verrijkte compost om het organisch stofgehalte in de bodem te verhogen.
2. Implementatie van gewassen met natuurlijke nitrificatierepressoren om lachgasemissies te verminderen.

Het onderzoek richt zich op de vraag in hoeverre deze twee maatregelen kunnen bijdragen aan klimaatbestendige bodems en hoe ze in de praktijk kunnen worden toegepast. Dit is grotendeels fundamenteel en deels ook moleculair onderzoek, waar twee promovendi (uit Duitsland en Brazilië) aan werken bij de Universiteit Utrecht en bij het NIOO-KNAW in Wageningen.

Het lectoraat Duurzaam bodembeheer is projectpartner in ClipsMicro, met een eigen verantwoordelijkheid voor de communicatie met de praktijk. Hier is onder andere toegepast onderzoek mee gemoeid over onder meer praktijksituaties, inpassingsmogelijkheden en interesse bij boeren en erfbetreders.

Resultaten

De inzet van hogeschoolstudenten resulteert in een extra dynamiek in het project die bijdraagt aan het behalen van de doelen.

- Studenten van de minoren Veevoeding en gewas en Vitale bodem voeren elk jaar opdrachten uit voor dit project. De opdrachten zijn gericht op kennisuitwisseling en de vertaalslag van wetenschap naar praktijk en van praktijk naar wetenschap. Dit resulteert onder andere in een praatplaat voor uitleg aan boeren, een filmpje, interviews en een excursie van de universitaire onderzoekers naar een melkveebedrijf. Betrokkenheid van de eindgebruikers is een randvoorwaarde vanuit de financier (NWA) en de vertaalslag die de Aeres-studenten kunnen maken is daarbij essentieel.
- Studenten maken een minidocumentaire over de rol van diverse stakeholders in het project, zoals veredelaars, zaaizaadfirma's, composteerbedrijven, boeren en onderzoekers.
- Studenten doen bodemfysische metingen naar de effecten van klei in zandgrond op de infiltratiecapaciteit en het vochtvasthoudend vermogen. Het Aeres Eijkelkamp Soil Research Lab heeft de benodigde apparatuur hiervoor, die niet aanwezig is bij de betrokken onderzoeksinstituten.

Gebiedsgerichte kansen NIL-partners

Natuurinclusieve landbouw (NIL) betekent aanpassingen op het erf en het land van de boerenbedrijven, tegelijk is NIL mede afhankelijk van de netwerken en ontwikkelingen in het gebied. Dit project brengt alle sleutelfactoren in beeld vanuit sociaal, economisch, ecologisch en institutioneel perspectief.

Resultaten

- Ontwikkeling praatplaat maakt het onderwerp praktijkgericht toegankelijk. De stakeholders krijgen zo een gezamenlijk beeld van de sleutelfactoren die voor hen op dat moment in het proces naar of rond NIL belangrijk zijn.
- Voorbereiding presentatie van het Gebiedsvenster Natuurinclusieve Landbouw op de BoerenNatuurdag in maart 2024.

4.25.2 Centre of Expertise Groen (CoE Groen)

De Rijksoverheid verbetert de afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt en bevordert de kwaliteit van het technisch hbo-onderwijs met Centres of Expertise (op mbo-niveau: Centra voor Innovatief Vakmanschap, op wo-niveau: Centres of Excellence).

Het CoE Groen is een meerjarig onderzoeksprogramma in het groene domein. Het ministerie van LNV, het Regieorgaan SIA en de agrarische hogescholen financieren dit programma, de hogescholen Van Hall Larenstein, Aeres Hogeschool, Inholland en HAS green academy dragen eraan bij. Met het geïnvesteerde geld kan het onderzoeksprogramma de kennisinfrastructuur in het groene domein verder doorontwikkelen en kunnen de betrokken hogescholen hun positie in de kennisketen versterken. Het programma sluit aan op de nationale beleidsagenda en actuele maatschappelijke opgaven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het duurzamer maken van onze landbouw en het zorgvuldiger omgaan met hulpmiddelen zoals mest.

Resultaten 2024 Aeres Hogeschool

- Doorontwikkelen en invullen van het monitoringskader van het CoE samen met de andere groene hogescholen. Hierbij vindt afstemming plaats ten aanzien van definiëring van de indicatoren. Begin 2024 wordt het monitoringskader gebruikt bij de evaluatie van fase 1 van het CoE Groen.
- Indienen aanvraag voor een lectorenplatform Dier.
- Beeld schetsen van de ideale onderzoeksorganisatie, vanuit het resultaatgebied professionalisering. Het beeld dient als input voor de ontwikkeling van het functiehuis voor praktijkgericht onderzoek.
- Versterken betrokkenheid van de faculteiten Almere en Wageningen bij het CoE Groen. Dit resulteert in meer initiatieven voor gezamenlijke projectaanvragen.
- Het CoE Groen draagt bij aan de ontwikkeling van een eerste lijst met criteria en indicatoren voor het praktijkgericht onderzoek binnen Aeres Hogeschool.

Lopende/gehonoreerde/in aanvraag zijnde projecten 2023-2024	Penvoerder
Duurzame lokale voedselsystemen Caribisch Nederland	Hogeschool Van Hall Larenstein
Internationale voedselsystemen	Hogeschool Van Hall Larenstein
Alternatieve eiwitten 'eendje meer'	Aeres Hogeschool
Verdienvermogen Cash voor de Kringloop	HAS green academy
Regeneratieve open teeltsystemen	Hogeschool Van Hall Larenstein
Integrale aanpak ammoniak en methaan	Aeres Hogeschool
Kringloopstimulator	Aeres Hogeschool
Circulair terreinbeheer	HAS green academy
Duurzaam bodembeheer en koolstofvastlegging	Aeres Hogeschool
Risicomanagement bij klimaatverandering	Inholland
Duurzaam bosbeheer in de Amazoneregio	Hogeschool Van Hall Larenstein
Fieldlab: circulaire meststoffen in de plantaardige teelt	Inholland
Duurzame lokale voedselproductie Caribisch NL	Hogeschool Van Hall Larenstein
Zijinstromers verbinden aan agrarische bedrijven zonder opvolger en/of verpachters van landbouwgronden	Hogeschool Utrecht
Natuurinclusief gedrag van burgers: ondersteunen en verleiden	Hogeschool Van Hall Larenstein
Natuurinclusieve Gebiedsontwikkeling: onderzoek naar handvatten voor versnelde transitie naar biobased en ecologische gebiedsontwikkeling	Aeres Hogeschool
SIA-PVG Mbo-student in actie voor plantaardig voedsel	HAS green academy
SIA-PVG FORQLAB	Hogeschool Van Hall Larenstein
SIA-PVG Gebiedsgerichte kansen NIL	Aeres Hogeschool
SIA-PVG Kennis Grasland en Beweiding	Aeres Hogeschool
SIA-PVG Koolstof als kans	Aeres Hogeschool
SIA-PVG Living Lab Het open gesprek	Aeres Hogeschool
SIA-PVG Melkveehouderij in Veenweidegebieden	Hogeschool Van Hall Larenstein
SIA-PVG PreciSIAlandbouw	Aeres Hogeschool
SIA-PVG Verdienvermogen Cash kringloop	HAS green academy

Lopende/gehonoreerde/in aanvraag zijnde projecten 2023-2024	Penvoerder
SIA-PVG Vitaal Bos	Hogeschool Van Hall Larenstein
SIA-PVG Voorkomen Voedselverspilling	Aeres Hogeschool
SIA-PVG Klimaatrobuuste Beeklandschappen	HAS green academy
SIA-PVG Groenblauwe stad	Hogeschool Van Hall Larenstein
SIA-PVG SFM Indonesia	Hogeschool Van Hall Larenstein
SIA-PVG Zeehonden	Hogeschool Van Hall Larenstein
SIA-PVG Fieldlab Circulaire Meststoffen	HAS green academy
SIA-PVG Diamant van ons Platteland	Aeres Hogeschool
SIA-PVG Handelingsperspectieven Agroforestry	Hogeschool Van Hall Larenstein
SIA-PVG Duurzaam gericht werken	Hogeschool Van Hall Larenstein
SIA-PVG Nooddoden van dieren	Hogeschool Van Hall Larenstein
SIA-PVG Hoogwaardig Houtgebruik	Hogeschool Van Hall Larenstein

In ontwikkeling 2024-2025	
SIA-PVG Boeren met Kruiden	Aeres Hogeschool
SIA-PVG Happy Pets: stimuleren van verantwoorde keuzes	Aeres Hogeschool
SIA-PVG Genetische Diversiteit	Hogeschool Van Hall Larenstein

4.26 Plannen onderzoek en innovatie

Aeres Hogeschool formuleert jaarlijks plannen voor de valorisatie van onderzoek: de bijdragen die onderzoek levert aan de ontwikkeling van de Aeres-prioriteiten, aan internationale onderzoeksprogramma's en aan samenwerkingsverbanden waar zij als partner deel van uitmaakt.

Aeres Hogeschool

Aeres Hogeschool geeft uitvoering aan het nieuwe onderzoeksbeleidsplan. Dit plan sluit aan bij de Aeres-strategie en het instellingsplan 2024-2028 van Aeres Hogeschool. De ambities staan vermeld in § 4.14.1. Voor 2025 zal de verdere versteviging en structureren van de onderzoeksorganisatie het zwaartepunt zijn.

Aeres Hogeschool Almere (zie § 4.19)

Belangrijkste punten voor 2025 en verder:

- Afronding van het facultaire onderzoeksprogramma, dat een samenhangend en coherent geheel vormt met de faculteitsstrategie.
- Verdere versterking van de lectoraten.
- Een jaarlijkse omzet van € 1,2 miljoen.
- Ontwikkeling van een kwaliteitscyclus voor het onderzoeksproces.
- Decentrale invulling van de rol van onderzoeksleider.
- Aansluitend op deze vijf ambities verkenning van de mogelijkheden voor een nieuw lectoraat rondom het thema mens-dierinteracties en -conflicten, waar veel kansen liggen voor onderzoek naar dieren in relatie tot bouw- en

verduurzamingsopgaves, zoönose en het welzijn van wilde dieren.

Aeres Hogeschool Dronten (zie § 4.20, § 4.21 en § 4.22)

Belangrijkste punten voor 2025 en verder:

- Presenteren van het nieuwe onderzoeksplan.
- Start nieuw lectoraat Kringlooplandbouw.
- Koppeling aan de doelstelling van een energieneutraal gebouw en een energieneutrale Aeres Farms per 2030 en klimaatneutraal in 2050.
- Ontwikkeling van de Agritechcampus en de opleiding Agrotechniek & Engineering.

Aeres Hogeschool Wageningen (zie § 4.23)

Belangrijkste punten voor 2025 en verder:

- Verdere uitwerking onderzoeksprogramma Duurzaam leren en ontwikkelen in transities, lectoratenportfolio en organisatie-inrichting.
- Versterking samenwerking faculteiten, onderzoeksprogramma's en lectoraten.
- Verbetering financiële en organisatorische processen.

Commerciële dienstverlening

4.27 Visie, organisatie en aanbod commerciële dienstverlening

Aeres Hogeschool hecht waarde aan haar dienstverlenende activiteiten omdat die:

- De kennisdeling en kennisdoorstroom van sector naar hogeschool en vice versa bevorderen.
- Bijdragen aan de professionalisering van de eigen docenten door hun directe betrokkenheid bij ontwikkelingen in de verschillende werkvelden.
- Bijdragen aan de verbrede maatschappelijke opdracht voor het onderwijs: Leven Lang Ontwikkelen en (regionale) samenwerking met het bedrijfsleven.
- Bijdragen aan valorisatie.

Aeres Hogeschool geeft de voorkeur aan publiek-private samenwerkingen (zie ook § 1.7) bij het realiseren van haar commerciële dienstverlening. De hogeschool biedt vanuit de verschillende domeinen consultancy, training en scholing aan. Op de faculteit Wageningen is het aanbieden van opleidingen en bij- en nascholing voor werkende professionals, en docenten in het bijzonder, een continue activiteit, waarbij kennis die op de faculteit aanwezig is waarde toevoegt aan de professionals in de praktijk.

Organisatie van commerciële dienstverlening

Aeres Hogeschool Almere is tot dusver alleen indirect betrokken bij de uitvoering van commerciële dienstverleningsprojecten. Aeres Hogeschool Dronten voert commerciële trajecten uit binnen de kaders van de projectorganisatie en -administratie van de faculteit. Aeres Hogeschool Wageningen stimuleert docenten om een actieve rol te vervullen in het uitvoeren van activiteiten rond een Leven Lang Ontwikkelen van alumni en anderen buiten de faculteit. Een groot aantal docenten doet dat. Een coördinator is verantwoordelijk voor de aansturing van de zakelijke dienstverlening: afstemming, acquisitie, uitvoering en evaluatie. De activiteiten zijn integraal onderdeel van de faculteitsorganisatie en dragen bij aan kennisontwikkeling en -deling.

Commercieel aanbod

Aeres Hogeschool Almere

De faculteit Almere wil naast adviseringstrajecten ook cursorisch onderwijs gaan aanbieden. De faculteit biedt vooral advisering aan als commercieel aanbod. In 2024 werft de faculteit een projectleider voor het traject om LLO-onderwijs te ontwikkelen en later aan te bieden.

Aeres Hogeschool Dronten

De faculteit Dronten wil bij voorkeur geen projecten met uitsluitend commerciële financiering. De filosofie is als volgt. Wanneer een bedrijf met een commerciële opdracht komt, dan zoekt de faculteit direct naar aanvullende financiering om de omvang van het project te vergroten. Het commerciële geld wordt dan de cashbijdrage in een subsidieaanvraag. Door de grotere omvang van het project kan de faculteit meer voor de opdrachtgever bereiken, kan ze de inbedding van het resultaat in het onderwijs betalen of kan een trainee meelopen om te professionaliseren. De faculteit geeft dus de voorkeur aan deels gesubsidieerde projecten.

Naast deze deels gesubsidieerde projecten biedt de faculteit enkele volledig commerciële adviseringstrajecten en voornamelijk cursussen aan, zoals de al bestaande:

- makelaardijcursussen;
- veterinaire cursussen;
- cursus natuurboeren;
- cursus gewasbescherming;
- cursus bodemadviseur;
- cursus stikstof voor ondernemers;
- opleiding bedrijfscoach stikstof
- cursus smart farming;
- cursus natuurinclusief ondernemen;
- kadercursus melkveehouderij
- cursus circulaire economie.

Aeres Hogeschool Wageningen

De faculteit Wageningen neemt met name voor het beroepsonderwijs een markante positie in bij vragen rond professionalisering van hun personeel. Deze positie sluit inhoudelijk aan op haar kerntaak. Het commerciële aanbod versterkt de aanwezige expertise van docenten die nieuwe kennis inzetten in en buiten de reguliere taken. Bovendien vergroten de professionaliseringsactiviteiten de formatieruimte van de faculteit, waardoor er een grotere expertisepool ontstaat om studenten met specifieke expertise te ondersteunen.

Aeres leidt Groene Veranderaars op en Aeres Hogeschool Wageningen is de educatieve faculteit om deze missie op onderwijskundige wijze te ondersteunen. De faculteit heeft de ambitie om het groene onderwijshart te worden waar leerkracht, veranderkracht en stuurkracht in het groene (onderwijs)domein gestimuleerd worden. Niet voor niets is zij maximaal betrokken bij de totstandkoming van de landelijke groene onderwijsregio en bij de strategische werkgroepen die ingericht zijn om de drie strategische prioriteiten te realiseren (zie § 1.2.3). Binnen Aeres en zeker ook binnen Aeres Hogeschool wil de faculteit wendbaar en vraaggericht

werken en het aanbod van een Leven Lang Ontwikkelen (LLO) uitbreiden. Aeres Hogeschool Wageningen ziet kansen in een lectoraat op dit thema, in het aanbieden van meer masterclasses en in het bedienen van andere doelgroepen.

Daarnaast ligt er een duidelijke wens dat Aeres Hogeschool Wageningen het Centre for Teaching and Learning wordt voor Aeres en ook voor de verschillende landelijke (onderwijs) partners. De ligging in Wageningen nabij de WUR-Campus, de locatie midden in de foodvalley en de gewenste intensievere samenwerking tussen Aeres Hogeschool en de WUR in relatie met de ambities van de gemeenten Ede en Wageningen om de kennis-as te versterken komen hier samen.

Aeres Hogeschool Wageningen is aantrekkelijk voor LLO-activiteiten omdat zij centraal in Nederland ligt en onderdeel is van de Wageningen Campus en daarmee een uitstekende ontmoetingsplek kan worden voor (nieuwe) professionele doelgroepen.

4.28 Resultaten en plannen commerciële activiteiten

De totale omzet aan commerciële projecten van Aeres Hogeschool bedraagt € 1.198.383 in 2024 (2023: € 1.439.719; 2022: € 1.918.808).

4.28.1 Aeres Hogeschool Almere

De faculteit Almere voert voornamelijk adviseringstrajecten uit. Daarnaast volgen in 2024 0 cursisten (2023: 0; 2022: 0) een één- of meerdaagse cursus of opleiding bij Aeres Hogeschool Almere.

De totale omzet aan commerciële projecten bedraagt € 107.531 (2023: € 56.866; 2022: € 103.314). Het resultaat is € 19.949 negatief (2023: € 4.313 positief; 2022: € 19.772 negatief).

Plannen commerciële dienstverlening Almere

Voor de middellange (2-5 jr.) en lange (> 5 jr.) termijn zijn de belangrijkste speerpunten:

- Maken van een substantiële groeistap in het bieden van commerciële dienstverlening, met onder andere een aanbod van Leven Lang Ontwikkelen (maatwerkonderwijs) voor professionals.
- Verwerven commerciële opdrachten voor praktijkonderzoek. Samenwerking met de faculteiten in Dronten en Wageningen is hierbij een uitgangspunt.
- Aansturen op een langetermijnomzet van meer dan € 500.000 vanuit contractonderwijs en contractonderzoek.

4.28.2 Aeres Hogeschool Dronten

In 2024 volgen 364 cursisten (2023: 1.402; 2022: 2.177) een een- of meerdaagse cursus of opleiding bij Aeres Hogeschool

Dronten. De daling in het aantal cursisten is het gevolg van het feit dat veel cursisten die de cursus moeten volgen dit ondertussen hebben gedaan. Verder is er geen nieuw cursusaanbod ontwikkeld.

De totale omzet aan commerciële projecten (advisering, internationaal en cursus) bedraagt € 608.681 (2023: € 1.005.357; 2022: € 1.279.916). De omzetsdaling komt vooral door terugval van internationale trajecten. Het resultaat is € 68.558 positief (2023: € 155.093 positief; 2022: € 377.618 positief).

Plannen commerciële dienstverlening Dronten

Voor de middellange (2-5 jr.) en lange (> 5 jr.) termijn wil de faculteit Dronten de samenwerking met LNV continueren en daarmee ook verder bouwen aan landelijke opleidingsprogramma's. Daarnaast hebben alle teams ook een omzetdoelstelling meegekregen voor het aanbod van commerciële cursussen en opdrachten.

4.28.3 Aeres Hogeschool Wageningen

In 2024 volgen 679 cursisten (2023: 414; 2022: 773) een een- of meerdaagse cursus of opleiding bij Aeres Hogeschool Wageningen. De daling van het aantal cursisten in 2023 is het gevolg van het niet starten in 2023 van grotere nascholingsprogramma's, zoals die voor Stichting Platforms vmbo.

De totale omzet bedraagt € 482.171 (2023: € 377.496; 2022: € 528.078). Het resultaat is € 599 negatief (2023: € 2.294 positief; 2022: € 71.924 positief).

Naam opleiding	Aantal deelnemers
Educatieve minor	12
Minor Dienstverlening en Producten	0
Pedagogisch Didactisch Getuigschrift	17
Zijnstroomtraject Consumptieve Techniek	6
Zijnstroomtraject Dienstverlening en Producten	14
Zijnstroomtraject Groene Sector	26
Overige leertrajecten	604
Eindtotaal	679

Aeres Hogeschool voert in 2024 geen maatwerk-trajecten voor bedrijven uit waarvoor zij - naast reguliere bekostiging - ook extra betalingen van bedrijven ontvangt voor extra (maatwerk) aanbod.

Plannen zakelijke dienstverlening Wageningen

Voor de middellange (2-5 jr.) en lange (> 5 jr.) termijn zijn de belangrijkste speerpunten:

- Uitbouwen van bestaande cursussen en werken met edubadges en microcredentials.
- Omzetten van aanbod voor professionals (Pro) van Aeres Hogeschool Wageningen Pro naar Aeres Hogeschool Pro.

Het uitbreiden en versterken van de commerciële activiteiten blijft een essentieel onderdeel van de zogenaamde valorisatie: het in de praktijk inzetten en daarmee waarde creëren van kennis die Aeres Hogeschool opdoet in het praktijkgerichte onderzoek en van kennis en ervaringen die zij opdoet in de bachelor- en masteropleidingen. Doordat ze wat daar geleerd en gevonden is, inzet in het veld, creëert de faculteit een meerwaarde voor zichzelf, met en voor anderen. Ook omgekeerd komen kennis en ervaring van buiten naar binnen, wat ten goede komt aan het primaire proces: onderwijs, het opleiden van studenten en onderzoek.

Het vergroten van leerkracht, veranderkracht en stuurkracht is hier gericht op de professionele ontwikkeling en identiteit van alle mensen die betrokken zijn (groene) transitievraagstukken. Het heeft invloed op de didactiek en bewustwordingsprocessen van deelnemers en van de uitvoerders. Dit uitgangspunt staat centraal bij elke acquisitie.

Onderliggende beweegredenen voor deze doelen zijn dat Aeres Hogeschool Wageningen wil bijdragen aan:

- Leven Lang Ontwikkelen (LLO) van professionals en in het verlengde hiervan werken met edubadges en microcredentials.
- Vergroten van leerkracht, veranderkracht en stuurkracht.
- Leren voor Duurzame Ontwikkeling (LvDO) en Sustainable Development Goals (SDG's) + Inner Development Goals (IDG's).
- De Aeres strategische prioriteiten: toonaangevend groen onderwijs en LLO en een wendbare organisatie.

Commerciële en dienstverlenende onderdelen

5 Aeres Farms

Aeres Farms is een unieke faciliteit waarin kennis, vaardigheden en ondernemerschap samenkomen binnen een goed uitgedacht didactisch concept: learning by doing. Aeres Farms staat voor een state-of-the-art leer- en onderzoeksomgeving die het onderwijs, onderzoek en de valorisatie van Aeres in de volle breedte van de landbouw ondersteunt en daarmee direct bijdraagt aan de maatschappelijke opdracht van Aeres. De resultaten van (eigen) innovaties worden geïmplementeerd en daarmee direct in de praktijk toegepast.

Leeswijzer

Stichting Aeres Farms, verder Aeres Farms, wil in dit jaarverslag laten zien wat er in 2024 is gebeurd en wat de plannen voor de komende jaren zijn. Dit hoofdstuk is bedoeld voor iedereen die direct of indirect bij Aeres Farms is betrokken: deelnemers van Aeres, onderzoekers uit het bedrijfsleven en overige stakeholders.

Aeres Farms maakt deel uit van Aeres. Niet alle informatie over Aeres Farms staat in dit ene hoofdstuk. Zo zijn de kaders waarbinnen alle Aeres-instellingen en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten werken gegeven in hoofdstuk 1 en staat er een samenvatting van de financiële stand van zaken en toekomstverwachtingen in hoofdstuk 2. Het komende hoofdstuk geeft per onderwerp een verwijzing naar de relevante paragrafen in de andere hoofdstukken.

Inhoud

5.1	Wat gebeurt er bij Aeres Farms in 2024?	226	5.5.3	Aeres Landbouwbedrijf bv (incl. EWI)	228
5.2	Missie, visie en kernactiviteiten	226	5.5.4	Aeres Weidebedrijf bv	229
5.3	Omgeving en strategie	226	5.5.5	Aeres Biologisch Bedrijf bv	230
5.4	Organisatie(structuur)	227	5.5.6	Aeres Studentbedrijven bv	231
5.5	Resultaten en plannen	227	5.6	Kwaliteits- en personeelsbeleid	232
5.5.1	Stichting Aeres Farms	227			
5.5.2	Aeres Farms Holding bv	227		De verklarende woordenlijst staat in bijlage 1.	

5.1 Wat gebeurt er bij Aeres Farms in 2024?

Aeres Farms (stichting en holding) bestaat uit het Aeres Landbouwbedrijf bv, Aeres Weidebedrijf bv, Aeres Biologisch Bedrijf bv en Aeres Studentbedrijven bv. Aeres Farms is vooral een plek voor praktijkleren, (toegepast) onderzoek en presentaties voor het groene mbo en hbo. Aeres Farms ontwikkelt in 2024 verder door als mbo-meetingpoint voor teelt, veehouderij en agrotechniek.

De directie van Aeres Farms stelt samen met collega's van Aeres Farms, Aeres MBO en Aeres Hogeschool een dynamisch toekomstdocument op voor de zogenaamde droomcampus. De actiepunten uit dit toekomstdocument staan, waar relevant, in het jaarplan 2024. De in dit jaarplan uitgezette acties leiden tot een eenduidig beheer van kavels en gebouwen en toekomstgerichte beslissingen. Daarmee zijn de bedrijven ook de komende jaren een inspiratiebron voor studenten, docenten, practoren, lectoren én het werkveld. Werken aan thema's als kringlooplandbouw, emissie en klimaatopgaven is nadrukkelijk aan de orde, met als doelstelling Aeres Farms te ontwikkelen tot een toekomstbestendig bedrijf. Daarnaast dienen de bedrijven positieve exploitatieresultaten te laten zien met de opbrengst van producten en de financiële bijdragen vanuit het onderwijs.

Aeres Farms voert in 2024 diverse onderzoeken uit voor het onderwijs en partners. Voorbeeld is het onderzoek naar de impact van de VrijLevenStal op Aeres Weidebedrijf. Een deel van de koeien staat in plaats van op stro op een zandbedding die studenten dagelijks reinigen. Een ander voorbeeld is de blokkenproef voor grasgroei.

Aeres Farms kan door het versterken en verbreden van wat goed werkt en het verstrekken van informatie daarover nog meer bijdragen aan het praktijkleren, de experimenten en het toegepast onderzoek van studenten, medewerkers en partners. Zo organiseert het bedrijf in 2024 grasweidedagen en een Akkerbouwdag.

5.2 Missie, visie en kernactiviteiten

Aeres Farms levert een bijdrage aan de levenslange ontwikkeling en bewustwording van ondernemende (toekomstige) professionals en het oplossen van voedselvraagstukken. Studenten en onderzoekers zijn direct (management, organisatie en uitvoering) of indirect (onderzoek, effectueren curricula en examinering) betrokken bij de landbouwbedrijven (melkveehouderij en akkerbouw) en de studentbedrijven (varkens, pluimvee, schapen en paarden).

De bedrijven van Aeres Farms kenmerken zich door een hoog dierenwelzijn en goede gezondheid van de dieren, emissiearme productie, het streven naar energieneutraliteit, verantwoord landgebruik, maximale integrale duurzaamheid en een optimale, transparante verbinding met de omgeving.

5.3 Omgeving en strategie

Deze paragraaf beschrijft de omgevingsfactoren en strategie van Aeres Farms.

Omgevingsfactoren en ontwikkelingen

- Praktijkfaciliteiten verhogen de aantrekkelijkheid en relevantie van de Aeres-opleidingen en bieden ruimte aan onderzoek en experimenten.
- De financiering van top-praktijkfaciliteiten, die nodig zijn om de toekomstige ondernemers in de agrarische sector op te leiden, is een serieus punt van aandacht.
- De wereldmarkt bepaalt meer en meer de prijs van de producten (veehouderij en teelt). De prijs wisselt daardoor en kan dus stijgen, maar ook flink dalen. Dit maakt het landbouwresultaat van Aeres Farms, net als bij alle landbouwbedrijven in Nederland, wat onvoorspelbaar. Door duurzamer te produceren, is werken met andere prijsfactoren (bijv. Skal of Beter Leven 3 sterren) mogelijk.
- De afhankelijkheid van informatietechnologie en de maatregelen rond veiligheid nemen toe.

Strategie en doelstellingen

- De hoofddoelstelling van Aeres Farms is maximaal en optimaal bijdragen aan competentieontwikkeling van studenten op het gebied van praktijkleren, ondernemen, experimenteren en onderzoeken in samenwerking met het werkveld. Die ontwikkeling vindt plaats in een zo realistisch mogelijke setting, waarin alle ruimte is voor implementatie van innovaties.
- Het onderwijs van Aeres onderscheidt zich door zijn praktijkgerichtheid en beroepsauthenticiteit. Aeres realiseert deze ambitie enerzijds door een nauwe samenwerking met het bedrijfsleven en anderzijds met haar moderne praktijkfaciliteiten. Het doel van deze faciliteiten is studenten en leerlingen verschillende vormen van produceren te laten ervaren, zodat zij (later) onderbouwde keuzes kunnen maken.
- Aeres biedt deelnemers moderne praktijkfaciliteiten. De faciliteiten van Aeres Farms zijn gericht op de primaire productie. Hoe Aeres dit vormgeeft, ligt vast in het why-what-how-document.
 - Why: Aeres Farms levert een bijdrage aan het opleiden van innovatieve professionals op mbo- en hbo-niveau. Zij hebben hart voor een duurzame voedselproductie, een gezonde leefomgeving en de gezondheid van mens, dier en plant, waardoor de kwaliteit van de bedrijfsvoering van agrarische ondernemingen zich voortdurend ontwikkelt.
 - What: Aeres Farms is een gezond agrarisch bedrijf, gericht op een duurzame toekomst, waar veel kan en mag en, voor een gezonde bedrijfsvoering, ook zaken moeten.

- How: Aeres Farms werkt met een praktijkleerlijn mbo-hbo en biedt op de bedrijfsvoering geënte casuïstiek voor het onderwijs.

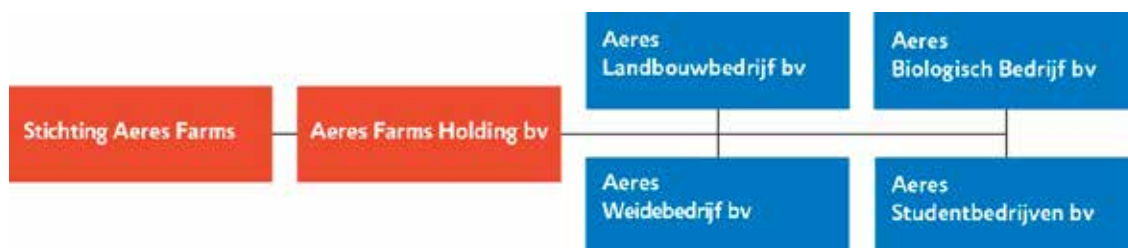
5.4 Organisatie(structuur)

Stichting Aeres Farms bestaat uit een holding (Aeres Farms Holding bv) en vier dochterondernemingen: Aeres Landbouwbedrijf bv, Aeres Biologisch Bedrijf bv, Aeres Studentbedrijven bv en Aeres Weidebedrijf bv. Aeres

Landbouwbedrijf bv heeft een belang van 10% in EWI Windpark bv.

De stichting is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel geregistreerd. Het dossiernummer is 76312410. In het handelsregister zijn ook de statuten en algemene leveringsvoorwaarden in het Nederlands, Engels en Duits gedeponeerd.

Het College van Bestuur van Aeres vormt ook het bestuur van Stichting Aeres Farms. De directeuren van Aeres Hogeschool Dronten en Aeres MBO Emmeloord/Dronten vormen de directie van Aeres Farms Holding bv en de dochterondernemingen.

Samenwerkingsverbanden

Aeres Farms maakt, samen met Aeres Hogeschool Dronten, deel uit van de Dairy Triangle. Dit is een samenwerkingsverband van Knowledge Transfer Centre (KTC) De Marke, Veenweiden Innovatiecentrum (VIC) Zegveld en de Dronter activiteiten van Aeres.

Het doel van de Dairy Triangle is het realiseren van toekomstgericht veehouderijonderwijs en grondsoortspecifiek vakman- en ondernemerschap. In de samenwerking met de Dairy Triangle werkt het landbouwbedrijf aan een complementair programma dat het Nederlandse melkveehouderijonderwijs versterkt.

Daarnaast heeft Aeres Farms veel goede en wisselende samenwerkingsverbanden met diverse instellingen en bedrijven op het gebied van onderwijs en praktijkonderzoek.

Horizontale dialoog

Aeres Farms heeft direct en indirect contact met Aeres-studenten (mbo en hbo) en het bedrijfsleven. In het kader van valorisatie-activiteiten organiseren Aeres Hogeschool en Aeres Farms jaarlijks evenementen op het terrein van Aeres Farms. Aeres Farms neemt ook deel aan privaat-publieke projecten (o.a. CIV en RIF) en onderzoek.

Aeres Farms legt periodiek verantwoording af aan de aandeelhouder, Stichting Aeres Groep. Er zijn tevens overlegstructuren gecreëerd om de studenten te betrekken bij het beleid van Aeres Farms.

5.5 Resultaten en plannen

Deze paragraaf geeft de resultaten van de dochtermaatschappijen van Aeres Farms Holding bv.

5.5.1 Stichting Aeres Farms

Stichting Aeres Farms is een instelling van Aeres. Deze bijzondere stichting levert een belangrijke bijdrage aan het succes van het onderwijs en onderzoek binnen Aeres en heeft een grote aantrekkingskracht op potentiële studenten. Zij maakt de combinatie tussen praktijk en theorie op een laagdrempelige manier mogelijk. Aeres Farms moet blijven investeren in nieuwe technieken om up-to-date en toekomstbestendig te zijn en te blijven. Anders dan een gemiddeld agrarisch bedrijf voert Aeres Farms onderwijs- en onderzoeksactiviteiten uit, die hogere kosten voor de bedrijfsvoering met zich meebrengen. Deze hogere kosten betreffen onder andere hogere personele lasten, efficiëncynadelen in kavels en erven door het bieden van diversiteit, onderwijs- en onderzoeksactiviteiten, et cetera. Om aan de onderwijs- en onderzoeksdoelstellingen te kunnen voldoen, compenseert het onderwijs deze hogere kosten met een onderwijsbijdrage. Deze onderwijsbijdrage maakt deel uit van de begroting van Aeres Farms voor Aeres Landbouwbedrijf en Aeres Weidebedrijf. Daarnaast vindt de in de jaarlijkse Aeres-brede kaderbrief gestelde verschuiving van een centrale naar een decentrale bijdrage plaats.

5.5.2 Aeres Farms Holding bv

Het resultaat van Aeres Farms Holding bv bestaat uit de productieopbrengst van de dochterondernemingen,

de opbrengst van onderzoekopdrachten en een onderwijsbijdrage. De totale commerciële omzet is € 3.729.649 (2023: € 4.064.205; 2022: € 3.230.792). Het financiële resultaat van 2024 is € 68.448 positief (2023: € 817.576; 2022: € 1.021.562).

Plannen voor alle bv's van Aeres Farms

Het toekomstdocument en het jaarplan 2025 geven de grote lijnen voor de komende jaren:

- De bedrijven van Aeres Farms geschikt en aantrekkelijk maken en houden voor educatie, onderzoek en demonstratie. Het uitbouwen van onderzoeks- en experimenteeropdrachten die aansluiten bij de vaardigheden van studenten.
- Maatregelen treffen waardoor de bedrijven van Aeres Farms minimaal op het gemiddelde van de landelijke benchmark presteren en kwalitatief goede opbrengsten (blijven) leveren.
- Onderzoeken wat voor Aeres Farms het beste bouwplan is voor zowel de reguliere als de biologische teelt en jaarlijks onderzoeken welke gewassen tot meerwaarde voor het onderwijs leiden.
- Optimaliseren van de bedrijfsvoering middels (big) data, afstemming binnen Aeres en externe expertise zoals die van de accountant. Doel is dat alle bedrijven een eigen businessplan en een eigen verdien- of break-even-model hebben.
- Mogelijkheden voor onderzoek uitbreiden voor (inter) nationale activiteiten.
- Onderzoek naar alternatieve energievoorzieningen, naast de windmolens van EWI Windpark.
- Verkennen met welke toekomstige eisen uit de samenleving Aeres Farms te maken kan krijgen.
- Planvorming omtrent het bedrijfsterrein verder uitwerken voor duidelijke signing (o.a. bebording op de bedrijfsgebouwen), biodiversiteit en energieneutraal 2030.

5.5.3 Aeres Landbouwbedrijf bv (incl. EWI)

Aeres Landbouwbedrijf staat als gemengd (agrarisch) bedrijf (melkvee, akkerbouw en energie) midden in de nationale en internationale dagelijkse praktijk van de landbouw en de voedselproductie.

Het bedrijf is uniek in Nederland: het combineert de opgave om onderwijs te faciliteren en, in samenwerking met Aeres Hogeschool Dronten, praktijkgericht onderzoek uit te voeren. Studenten kunnen zo praktijkervaring opdoen. Onderzoek voert het bedrijf vaak uit in opdracht van en in samenwerking

met het bedrijfsleven. Dat vraagt iedere dag flexibiliteit in de bedrijfsvoering.

Daardoor ontstaat een uitdagende en complexe werk- en leeromgeving. De melkveehouderij zoekt bijvoorbeeld oplossingen voor (maatschappelijke) vragen over diergezondheid, dierenwelzijn, emissies van mineralen en broeikasgassen en weidegang. Bij de akkerbouw zijn bodemvruchtbaarheid, plantgezondheid en water belangrijk thema's. Smart farming en management staan voor alle onderdelen op de agenda.

Aeres Landbouwbedrijf neemt deel in het windmolenpark EWI. Dit park exploiteert het bedrijf samen met negen andere agrarische ondernemers.

De opbrengsten van het landbouwbedrijf bestaan voornamelijk uit de omzet vanuit de productgroepen akkerbouw en veehouderij en de opbrengst uit het 10%-belang in het windmolenpark EWI. Daarnaast zijn er inkomsten vanuit het uitvoeren van onderzoek en draagt het onderwijs financieel bij aan personeelskosten en de begeleiding van studenten.

Hoofddoelstellingen

- Aeres Landbouwbedrijf staat voor kwaliteit, is financieel gezond en heeft een stabiele bedrijfsvoering die continuïteit op korte en langere termijn borgt.
- Het bedrijf zoekt en vindt de balans tussen productie, onderwijs, onderzoek en valorisatie.
- Het bedrijf geeft studenten voldoende ruimte voor het ontwikkelen van vakmanschap en om te experimenteren met (praktijkgericht) onderzoek en ondernemerschap.
- Het bedrijf wil een grote betrokkenheid van en sterke verbinding met studenten en docenten van Aeres-instellingen en andere onderwijsinstellingen, (praktijkgericht) onderzoek en het bedrijfsleven.
- Het bedrijf wil fungeren als voorbeeldbedrijf en daarmee een inspirerend en stimulerend modelleerbedrijf zijn.

Resultaten 2024

- Aeres Landbouwbedrijf heeft 240 hectare land en 125 melkkoeien, plus bijbehorend jongvee.
- De jaaromzet van het landbouwbedrijf (incl. EWI Windpark) is € 2.448.352 (2023: € 2.811.808; 2022: € 2.375.297). Het financiële resultaat is € -112.444 negatief (2023: € 695.345; 2022: € 764.921). Het jaarresultaat van de deelneming in EWI is voorlopig vastgesteld op € 57.703,- positief (2023: € 291.027; 2022: € 186.700).

Resultaten melkvee

	Aantal melkkoeien	% jongvee	Kg melk per koe	% vet	% eiwit	Tussenkalftijd	Afkalfleeftijd varzen	Kg mengvoer/100 kg meetmelk
2022	125	25	10.806	4.38	3.53	393	22	26
2023	127	25	10.177	4.67	3.62	390	22	25
2024	130	25	10.843	4.59	3.53	391	22	25

- 2024 kenmerkt zich enerzijds door normale prijzen voor voer en een relatief lage kunstmestprijs, anderzijds blijven de loonwerk- en machinekosten stijgen. De melkprijs is ca. 10% hoger dan in 2023.
- Aeres Landbouwbedrijf realiseert voldoende ruwvoeropbrengst met goede voederwaardes. Hierdoor wordt een relatief lage hoeveelheid krachtvoer/100 kilo meetmelk gerealiseerd. De melkopbrengst in kilo's per koe past in het langjarige gemiddelde.
- Het bedrijf voert in 2024 vier voederproeven uit: twee voor ForFarmers, een voor Cargill/Provimi en een voor Schothorst Feed Research.

- De Flevolandstal doet sinds eind 2022 mee aan het landelijke WUR-project Koe en Eiwit. De doelstelling van het project is om te zien hoe, met behoud van melkproductie, het ruw-eiwitniveau in het voer verlaagd kan worden naar 155. Het project biedt inmiddels waardevolle nieuwe inzichten, bijvoorbeeld dat het vereiste ureumgehalte in de melk zonder problemen kan zakken van 20 naar 15.
- De Flevolandstal en Weidestal zijn intensief gebruikt voor praktijklessen; in de lesweken is er vaak een 100% bezetting van de stalruimtes.

Opbrengsten akkerbouw

Product	Hectare	Ton geoogst	Ton/ha	Hectare	Ton geoogst	Ton/ha
		2023			2024	
Frietaardappelen	36,5	1500	41	34,5	1380	40
Tafelaardappelen	18	815	45	14,5	551	38
Suikerbieten	18,5	1700	92	22	2200	100
Uien	25	750	30	25	1125	45
Winterpeen	3,2	190	59	5	365	73
Wintertarwe	50	435	8,5	55,5	406	7,3
Veldboon	5	26,5	5,5	5	18	3,6
Vlas	1,3	1,4	1,05	2,5	35	1,4

Het voorjaar van 2024 is zeer nat en kent voorafgaand daaraan al een extreem nat najaar en een natte winter. Hierdoor is de bodem erg suboptimaal voor het telen van gezonde gewassen met een goede opbrengst. Alhoewel de voorjaarswerkzaamheden laat op gang komen, verloopt het inzaaien en poten van de gewassen naar wens. Wel is er in 2024 een slechte beschikbaarheid van pootaardappelen, waardoor er nogal wat pootgoed gesneden moet worden. Dit laatste in combinatie met minder optimale bodemomstandigheden leidt tot een matige aardappelopbrengst. Ook de opbrengst van de granen staat erg onder druk. Enerzijds vanwege de zeer overvloedige regenval in de winter en het voorjaar, waardoor er veel stikstof uit de bodem spoelt, anderzijds blijft de korrelvulling achter door een relatief zonarm voorjaar. Aeres Landbouwbedrijf beregent nauwelijks in 2024. De oogst verloopt voor alle gewassen voorspoedig, aansluitend wordt het land tijdig en onder goede bodemomstandigheden geploegd en winterklaar gemaakt. Als gevolg van de extreem nat verlopen winter en het natte voorjaar wordt in het groeiseizoen duidelijk waar de laagtes in de diverse percelen aanwezig waren; deze percelen egaliseert Aeres Landbouwbedrijf na de oogst door middel van kilveren.

Hbo-studenten gebruiken de OnderwijsLeerKavel goed. Iedere leergang werkt op of met de leerkavel. Dit jaar vinden hier vele proeven en experimenten op plaats, die worden afgesloten op de veldmiddag. Dat is een groot evenement waar studenten hun proef of experiment presenteren aan medestudenten en/of opdrachtgevers. Ook op de OnderwijsLeerKavel zijn de

gevolgen van het natte winter- en voorjaarsseizoen goed te merken: de bodemomstandigheden zijn suboptimaal. Gelukkig kan in het najaar het land tijdig worden geploegd, waardoor er een mooie uitgangssituatie is voor de teelt in 2025.

5.5.4 Aeres Weidebedrijf bv

Aeres Weidebedrijf is een biologisch melkveebedrijf met circa 85 melkkoeien, plus bijbehorend jongvee, en circa 34 ha grasland als huiskavel, circa 20 ha grasland als veld-maaikavel, 5 ha snijmaais en 32 ha natuurland.

Het bedrijf valt onder de Skal-regelgeving en produceert de melk volgens het Beter Leven 3 sterren-certificaat. Studenten van Aeres MBO Dronten Warmonderhof spelen een belangrijke rol in de dagelijkse werkzaamheden op het weidebedrijf.

Resultaten 2024

- De jaaromzet 2024 voor Aeres Weidebedrijf bv is € 710.050 (2023: € 678.367; 2022: € 519.151). Het bedrijfsresultaat over 2024 is € 102.638 positief (2023: € 73.997; 2022: € 172.848).
- Aeres Weidebedrijf levert melk conform het keurmerk Beter Leven 3 sterren.
- Eerste- en derdejaarsstudenten van Aeres MBO Dronten Warmonderhof lopen stage op het bedrijf, waarbij de derdejaarsstudenten aan het einde van hun jaarstage de bedrijfsvoering vrijwel zelfstandig kunnen uitvoeren.

- 2024 is opnieuw een stabiel jaar, met een gezond koppel melkvee waarmee het prettig werken is in een studentomgeving. Aeres Weidebedrijf levert de geproduceerde melk aan Rouveen Kaasspecialiteiten. Docenten van Aeres verzorgen bij Rouveen, voor aangesloten veehouders, een aantal workshops voor het duurzaamheidsprogramma Duurzaam Rouveen.
- In 2024 teelt Aeres Weidebedrijf 3 ha gerst-erwten voor de productie van Gehele Plant Silage (GPS). Met het voeren van dit gewas probeert het weidebedrijf om de mestconsistentie van de koeien op een beter niveau te krijgen, zodat de potstal droger en schoner blijft. Na de oogst van de GPS wordt het betreffende perceel ingezaaid met een gras-klaver-kruidenmengsel. In 2024 legt Aeres Weidebedrijf, in samenwerking met zaadfirma Barenbrug, twee blokkenproeven aan met diverse kruidenmengsels, om in de toekomst samen met studenten de persistentie van de diverse soorten kruiden te monitoren.

Aeres Weidebedrijf huisvest het vee in een potstal. In oktober 2023 start een samenwerking met de firma Hanskamp uit Doetinchem. Daarbij vormt het Weidebedrijf 300 m2 van de potstal om tot de zogenaamde VrijLevenStal-zand. In deze stal staat een gedeelte van de veestapel op een zandbodem. Drainagebuizen onder in de zandlaag voeren de urine af naar een vat. Het weidebedrijf zeeft de mest een keer per dag met een zogenaamde BeddingCleaner uit het zand. Derdejaarsstudenten van Aeres Hogeschool Dronten monitoren nauwkeurig de uiergezondheid van twee groepen dieren, een op de stro- en een op de zandbedding. Zij constateren dat de uiergezondheid van de dieren op de zandbedding beter is. Na het stalseizoen van 2023-2024 vormt Aeres Weidebedrijf de zandbodem weer om tot een strobodem, omdat het onderzoek stopt. In het seizoen 2024-2025 vinden er verkenningen plaats om de koeien te leren om de mest en urine wat minder te deponeren in de strobedding, maar wat meer op de betonnen mestgang achter het voerhek. Inmiddels is hiervoor een subsidieaanvraag ingediend.

	Aantal melkkoeien	% jongvee	Kg melk per koe	% vet	% eiwit	Tussenkalftijd	Afkalfleeftijd varzen	Kg mengvoer/100 kg meetmelk
2022	85	20	7.922	4.01	3.36	397	24	18
2023	86	20	8.427	4.14	3.43	369	24	20
2024	87	20	8092	4.18	3.42	382	24	20

5.5.5 Aeres Biologisch bedrijf

Biologisch Bedrijf heeft in totaal 18 hectare land in gebruik. Alle in 2024 geteelde producten hebben de Skal-certificering. In 2024 lukt het niet om studenten van Aeres MBO te selecteren om te helpen met het management en de bedrijfsvoering. Daarom doet Aeres Farms zelf de exploitatie.

Resultaten 2024

Het studentenbedrijf LONK (akkerbouw) krijgt navolging met studentenbedrijf LOT (tuinbouw).

- De jaaromzet voor Aeres Biologisch Bedrijf bv is € 192.512 (2023: € 122.175; 2022: € 133.317). Het bedrijfsresultaat over 2024 is € 29.758 positief (2023: € -7.977; 2022: € -2.415).

Product	Hectare	Ton geoogst	Ton/ha	Hectare	Ton geoogst	Ton/ha
	2023			2024		
Aardappels	3	90	30	6	45	7.5
Winterpeen	3	Per ha verkocht		7.5	405	54
Maisvermeerdering	3	135	4.5	3	10.5	3.5
Haver				3	12.3	4.1
Sperziebonen	3	6,5	2,2	3	33	11
Grasklaver	-3	Samenwerking Weidebedrijf				

- De bedrijfsvoering van LONK is biologisch en Skal-gecertificeerd.
- 2024 kenmerkt zich door een relatief vochtige zomer met een hoge phythophthoradruk. Omdat in de biologische teelt een phythophthorabesmetting nauwelijks te voorkomen is, moet al vroegtijdig, bij de eerste tekenen van besmetting, het loof van het aardappelgewas worden verwijderd. Dit leidt tot een oogst van zeer kleine aardappelen en daarmee tot een lage opbrengst.
- Aeres Weidebedrijf verbouwt ook winterpeen, 3 ha op LONK en 5 ha extra in Dronten. Dit geeft een goede opbrengst van een prima kwaliteit.
- Dit jaar doet het weidebedrijf voor het eerst ervaring op met het telen van korrelmais voor de biologische zaadvermeerdering, in samenwerking met de firma Nordic Maize Breeding.

Project LOT (tuinbouw)

LOT is een kleinschalig tuinbouwbedrijf met zowel tunnelkas- als vollegrondsteelt op 2.000 m². Het is gelegen op het terrein van Aeres Farms aan de Wisentweg 13c.

- Dit jaar is er een zeer breed assortiment in gewassen.
- De Skal-licentie is verlengd.
- De lokale afzet binnen Dronten loopt via groente-abonnementen en lokale markten. De verkoop in 2024 blijft met een veertigtal verkochte abonnementen stabiel.

5.5.6 Aeres Studentbedrijven bv

Het motto van het bedrijf Aeres Studentbedrijven bv is: voor en door studenten. Daarom is de bedrijfsomvang van elk studentbedrijf beperkt. Studenten uit verschillende leerjaren zijn betrokken bij de gehele exploitatie van de bedrijven en zij dragen een groot deel van de verantwoordelijkheid daarvoor.

Aeres Studentbedrijven bestaat uit:

- Het gesloten varkensbedrijf, waarbij het bedrijf alle biggen in principe zelf afmest.
- Een schapenbedrijf voor wol- en vleesproductie.
- Een paardenpensionstal met veertig paardenboxen (de Paardenplaats). De exploitatie van de Paardenplaats is in handen van de ernaast gelegen particuliere manege, het Paardencentrum Dronten.
- Het student-leerbedrijf Polder Products, dat zich vooral richt op de verkoop van eigen (streek)producten, zoals zelfgemaakte advocaat.
- Een pluimveestal voor 1.000 leghennen, die voldoet aan de richtlijnen van het driesterren-Beter Leven-keurmerk van de Dierenbescherming.

- Een leerwerkplaats, waar studenten van de Aeres MBO-opleiding Mobiele Voertuigen en werktuigen in een beroepsauthentieke leeromgeving een opleiding krijgen. Zij doen hier onderhoud aan de aanwezige mechanisatievoertuigen en -werktuigen van Aeres Farms en van het Agri Innovation Centre.

Resultaten 2024

- De jaaromzet voor Aeres Studentbedrijven bv is € 438.659 (2023: € 451.855; 2022: € 405.813). Het financiële resultaat is € 41.163 positief (2023: € 53.858; 2022: € 88.779).
- De varkensstal schakelt in 2022 over naar het HyCare-systeem. In dit bedrijfsconcept is er veel aandacht voor een schone kiemarme leefomgeving, in combinatie met de zorg voor een goede diergezondheid en hoog dierenwelzijn. Dit werpt ook in 2024 behoorlijk zijn vruchten af: de groei van de vleesvarkens is met 1100 gram/dier/dag op een mooi niveau.
- Het schapenbedrijf gaat verder in een stabiele lijn met het protocollair werken met betrekking tot de diergezondheid en parasieten en het beweiden van de schapen op de diverse landerijen van Aeres Farms. In 2024 is er een goedgekeurd vaccin beschikbaar voor het blauwtongvirus. De inzet hiervan zorgt dat er geen blauwtongbesmetting optreedt.
- Het leghennenbedrijf houdt de sinds 2021 sterk verbeterde resultaten nog steeds goed vast. Hierdoor is het niet nodig om de in 2021 gedane stalaanpassingen te herzien. Het laatstgehouden koppel leghennen heeft een lage uitval, een erg goed legpercentage en een goede diergezondheid.

	Aantal fokzeugen	Aantal vleesvarkens	Aantal geboren biggen	Aantal biggen per zeug per jaar	Groei vleesvarkens gram per dag	Voederconversie	Vervanging zeugen %
2022	30	213 gem.	960	32,00	1.010	2.37	43,0
2023	29	211 gem	884	30,5	1.100	2.35	35,0
2024	30	215 gem	954	30,6	1.100	2.38	38,0

	Aantal leghennen	Aantal leghennen voor proef	Legpercentage %	Eigewicht gram	Eierprijs euro	Voederconversie
2022	800	0	96,0	62,5	0,1378	2,3
2023	900	0	95,0	62,4	0,167	2,3
2024	900	0	95,2	62,6	0,185	2,3

	Aantal ooien	Aantal geboren lammeren
2022	40	89
2023	42	95
2024	35	77

5.6 Kwaliteits- en personeelsbeleid

De RI&E en het Bedrijfsnoodhulpplan zijn voor Aeres Landbouwbedrijf op orde. Aan die van de andere bedrijven wordt gewerkt.

Het werken met aparte bedrijfsleiders voor de veehouderijbedrijven en voor het akkerbouwbedrijf leidt tot meer aandacht voor en vakmanschap van de verschillende bedrijfsonderdelen.

Aeres Farms kent een heldere overlegstructuur en een afgestemde planning- en controlcyclus inclusief een meerjarig huisvestingsplan en een meerjarig investeringsplan voor mechanisatie en gebouwen.

Het personeelsbeleid van Aeres Farms Holding bv is beschreven in het sociaal jaarverslag van Aeres (§ 11.13).

6 Stichting Aeres Tech

Stichting Aeres Tech ((voorheen Stichting PTC+; expertisecentra koudetechniek en mobiele techniek, Aeres Tech Productions, Aeres Tech Grow (voorheen Tech Examen centrum en daarvoor Fedecom Academy), VTC, NECV en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld) maken deel uit van Aeres. Voorsnog bewerken Aeres Tech Productions, Aeres Tech Grow, VTC, NECV en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld ieder hun eigen markt en neemt Aeres Tech het aanbod van alle activiteiten mee naar klanten. Dit hoofdstuk is, tenzij anders vermeld, vanuit het perspectief van Aeres Tech geschreven. Het aanbod van Aeres Tech Productions, Aeres Tech Grow, VTC, NECV en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld is er zonder naamsvermelding wel in verwerkt. De specifieke informatie over Aeres Tech Productions staat in § 6.8., de specifieke informatie over Aeres Tech Grow in § 6.9, over VTC in § 6.10, over NECV in § 6.11 en over Vakbekwaamheidscentrum Barneveld in § 6.12.

Leeswijzer

Stichting Aeres Tech (voorheen Stichting PTC+) bestaat uit het expertisecentrum voor koudetechniek en mobiele techniek in Ede, Aeres Tech Productions bv (voorheen ACOLE Productions bv), Aeres Tech Grow bv (voorheen Tech Examen centrum bv en daarvoor Fedecom Academy bv), VTC bv, NECV bv, Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv en overkoepelende activiteiten. Zij laten in dit jaarverslag zien wat er gebeurt in 2024 en wat de plannen voor de komende jaren zijn. Dit hoofdstuk is bedoeld voor iedereen die direct of indirect bij Aeres Tech, Aeres Tech Productions, Aeres Tech Grow, VTC, NECV en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld is betrokken: klanten in het bedrijfsleven, deelnemers aan trainingen en overige stakeholders.

Stichting Aeres Tech maakt deel uit van Aeres. Niet alle informatie staat in dit ene hoofdstuk. Zo zijn de kaders waarbinnen alle Aeres-instellingen en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten werken gegeven in hoofdstuk 1 en staat er een samenvatting van de financiële stand van zaken en toekomstverwachtingen in hoofdstuk 2.

Het komende hoofdstuk geeft per onderwerp een verwijzing naar de relevante paragrafen in de andere hoofdstukken

Inhoud

6.1	Wat gebeurt er bij Aeres Tech in 2024?	234	6.7.2	Expertisecentrum koudetechniek (Ede)	237
6.2	Missie, visie en kernactiviteiten	234	6.7.3	Expertisecentrum mobiele techniek (Ede)	238
6.3	Omgeving, strategie en plannen	235	6.8	Aeres Tech Productions bv	238
6.3.1	Omgevingsfactoren en ontwikkelingen	235	6.9	Aeres Tech Grow bv	239
6.3.2	Strategie en doelstellingen	235	6.10	VTC bv (Verticaal Transport Centrum)	239
6.4	Organisatie	236	6.11	NECV bv (Nederlands Examen Centrum Verticaal Transport bv)	240
6.5	Horizontale dialoog	236	6.12	Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv	240
6.6	Stichting Aeres Tech	237	6.13	Kwaliteitsbeleid	241
6.7	Aeres Tech	237			
6.7.1	Aeres Tech-brede resultaten en plannen	237			

De verklarende woordenlijst staat in bijlage 1.

6.1 Wat gebeurt er bij Aeres Tech in 2024?

Het jaar 2024 kenmerkt zich door de gestage doorontwikkeling én uitbreiding van de activiteiten. Zo groeit Aeres Tech uit tot hét expertisecentrum op het gebied van mobiele techniek, grondverzet, verticaal transport en koudetechniek.

In de landbouw is er onzekerheid door uitblijvend helder stikstofbeleid vanuit Den Haag. Om de afhankelijkheid van die sector te verminderen, richt Aeres Tech zich ook – met succes – op de grond- en infrasector, die grote opgaven kent. In de koudetechniek speelt het vraagstuk van de energietransitie in alle branches, maar door grillig kabinetsbeleid over de nieuwe Europese F-gassenverordening en subsidies voor warmtepompen neemt de vraag naar trainingen af.

In 2024 gaat Aeres Tech een samenwerking aan met de brancheorganisatie van gevelbouwers VMRG op het gebied van de organisatie, uitvoering en logistiek van trainingen. Ter versterking van haar positie als expertisecentrum voor het verticaal transport neemt Aeres Tech in de zomer van 2024 het Vakbekwaamheidscentrum Barneveld (VCB) over. In 2025 en volgende jaren vindt de verdere integratie van VCB plaats. Een soortgelijke beweging vond al eerder plaats na de overname van het Nederlands Examen Centrum Verticaal Transport (NECV): de integratie daarvan binnen Verticaal Transport Centrum (VTC) heeft geleid tot de vorming van het gezamenlijke Tech Examencentrum.

Leven Lang Ontwikkelen (LLO) behelst het aanbieden van scholings- en trainingstrajecten voor professionals. Meer dan ooit is hieraan behoefte, als gevolg van de arbeidsmarkttekorten en zeer snelle veranderingen in (technische) beroepen in alle branches. Met trainingen draagt Aeres Tech bij aan een continue aanwas van nieuw technisch talent met zijinstromers. Aeres Tech vergroot en verbetert daarnaast het aanbod met nieuwe bbl-opleidingen met haar unieke concept van bedrijfsscholen. Deze bedrijfsscholen in de mobiele techniek kennen in 2024 met 197 nieuwe studenten een recordinstroom. In 2024 neemt Aeres Tech bovendien een gloednieuwe practicumfaciliteit voor hydrauliektrainingen in gebruik.

Alle bedrijfsonderdelen blijven anticiperen op het vraagstuk van de energietransitie, dat in alle branches speelt. Een nieuwe toeloop voor trainingen F-gassen is te verwachten, zodra in de tweede helft van 2025 nieuwe EU-voorschriften over natuurlijke koudemiddelen van kracht worden.

Aeres Tech schoolt in samenwerking met de branchevereniging NVKL op grote schaal installatietechnici om en bij. In de mobiele techniek biedt Aeres Tech scholing in samenwerking met brancheorganisatie Fedecom op het gebied van elektrificatie. Bij dit soort scholingstrajecten wordt in sterke mate ingegaakt op de mogelijkheden van virtual en augmented

reality (VR en AR), een ontwikkeling die zich ook in de komende jaren zal blijven doorzetten.

Mondiaal

De meeste grote multinationals in de landbouwtechniek werken voor hun trainingen inmiddels samen met Aeres Tech in Ede. Deze multinationale klantenkring leidt tot meer internationale trainingen en tot meer online trainingen vanuit de studio in Ede.

6.2 Missie, visie en kernactiviteiten

Stichting Aeres Tech (expertisecentra, Aeres Tech Productions, Aeres Tech Grow, VTC, NECV en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld) werkt binnen de gezamenlijke Aeres-kaders. Deze zijn beschreven in hoofdstuk 1 en 2.

Missie

Aeres Tech verbetert persoonlijke prestaties en versnelt de ontwikkeling van bedrijven waardoor de branche als geheel professionaliseert.

Visie

In een steeds sneller veranderend werkveld zijn structurele vernieuwing en een Leven Lang Ontwikkelen de sleutel tot de professionalisering van het individu, het bedrijfsleven en de branche.

Beleid en kernactiviteiten

Aeres Tech is samen met dochters Aeres Tech Productions (ATP), Aeres Tech Grow, VTC, NECV en VCB actief in de volle breedte van de groene en grijze sector op het gebied van techniek, food en logistiek. Ze richten zich op de ontwikkeling van professionals die bijdragen aan een productieve en duurzame samenleving. Het praktische advies van Aeres Tech is erop gericht werkprocessen sneller, effectiever en soepeler te laten verlopen. Aeres Tech verzorgt in binnen- en buitenland trainingen en opleidingen voor zowel het mkb-bedrijfsleven als voor multinationale ondernemingen.

Goed ontwikkelde en goed opgeleide professionals zijn een voorwaarde voor het succesvol functioneren van iedere organisatie of onderneming. Ze zijn zich meer bewust van de manier waarop zij bijdragen aan de doelstellingen van hun organisatie én de toegevoegde waarde die hun organisatie heeft.

Aeres Tech, Aeres Tech Grow, Aeres Tech Productions, VTC, NECV en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld ondersteunen bedrijven, professionals en leerlingen en studenten in hun persoonlijke ontwikkelingsplan. Altijd met hun dagelijkse beroepspraktijk als vertrekpunt. De leeromgeving en het didactisch concept zijn erop gericht dat de deelnemer vaardigheden ontwikkelt vanuit zijn of haar individuele doelstellingen, die direct zelfstandig in de praktijk toe te passen zijn. Het didactisch concept vat Aeres Tech samen onder het motto: learning by doing.

Aeres Tech levert vanuit dat beleid totaaloplossingen, die passen bij de maatschappelijke ontwikkelingen rond Leven Lang Ontwikkelen en de (regionale) samenwerking met het bedrijfsleven. De dienstverlening van Aeres Tech bestaat uit (online) trainingen, (bbl-)opleidingen, webinars, evenementen, coaching on the job, advies, consultancy en bedrijfsondersteuning. Aeres Tech ontwikkelt eigentijds lesmateriaal en audiovisuele producties en werkt met klanten aan voortdurende verbetering van het aanbod.

Ruim zestig ervaren, professionele medewerkers op uitstekende praktijklocaties staan garant voor die dienstverlening van Aeres Tech; mannen en vrouwen met didactische kwaliteiten, liefde voor hun vak en een schat aan inhoudelijke kennis. Zij zijn de kracht achter de groei van de expertisecentra tot een groot open leercentrum met abonnementen voor een Leven Lang Leren in het technische domein, nu en in de toekomst. Aeres Tech gelooft in anders denken en als gevolg daarvan anders opleiden, samen met vakgenoten.

Kernactiviteiten

- Het verzorgen van totaaloplossingen rond het ontwikkelen, opleiden en begeleiden van professionals in het bedrijfsleven, zowel nationaal als internationaal.
- Het aanbieden van advies en consultancy gericht op de ontwikkeling van branches en bedrijven.
- Het verzorgen van een aanbod van relevante producten en diensten voor kennisinstellingen. Daarbij maakt Aeres Tech onder andere gebruik van middelen zoals online webinars en trainingen en organiseert ze evenementen en ontwikkelt ze eigen producties.
- Het ontwikkelen van les- en trainingsmateriaal ondersteund door gamification, VR en AR en kunstmatige intelligentie (AI).
- Het organiseren van events vanuit de eigen onderwijsstudio, op locatie en via een livestream.
- Het afnemen van examens in een onafhankelijk examen centrum.

6.3 Omgeving, strategie en plannen

Aeres Tech en haar dochters Aeres Tech Productions, Aeres Tech Grow, VTC, NECV en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bedienen in Nederland vier marktgroepen. Dat zijn: 1) brancheorganisaties; 2) onderwijsinstellingen; 3) fabrikanten en importeurs, en 4) bedrijven. De activiteiten zijn primair commercieel en zowel nationaal als internationaal.

Bedrijfsleven, brancheorganisaties en kennisinstellingen

Aeres Tech is steeds actiever op de (inter)nationale commerciële markt. De strategie is erop gericht om partnerships aan te gaan met het (inter)nationale bedrijfsleven en brancheorganisaties. De Nederlandse agrifoodsector staat internationaal aan de top. Het rendement van investeringen in Nederlandse producten hangt echter nauw samen met

een juist gebruik en adequate toepassing van techniek en technologie. Hier speelt Aeres Tech op in met haar producten en diensten. Aeres Tech is internationaal partner van een groot aantal wereldspelers in de mobiele techniek. De dienstverlening aan kennisinstellingen bestaat voor het overgrote deel uit het aanbieden van specifiek praktijkleren op het gebied van techniek en agrifood.

6.3.1 Omgevingsfactoren en ontwikkelingen

- Voortdurende krapte op de arbeidsmarkt en de vergrijzing leiden zowel voor Aeres Tech zelf als voor haar klanten tot een uitdaging als het gaat om de gewenste groeiende instroom van goed opgeleid personeel.
- Snelle technische ontwikkelingen en de energietransitie volgend op de vraag naar duurzaamheid vanuit de samenleving en de daaruit voortvloeiende wens tot kennisverbreding en -verdieping.
- Differentiatie: de kansen en bedreigingen verschillen per expertisecentrum. Wat de centra delen, is de groeiende maatschappelijke aandacht voor techniek en de opkomst van (nieuwe) technologieën.
- De maatschappelijke ontwikkelingen rond energietransitie leiden steeds vaker tot een multidisciplinaire benadering, wat ook gevolgen heeft voor de kennisbehoefte en trainingen. In de koudetechniek is een trend zichtbaar naar het gebruik van restwarmte uit koelprocessen, de opkomst van warmtepompen en de intrede van natuurlijke koudemiddelen met als gevolg een nieuwe Europese F-gassenverordening. In de mobiele techniek worden trainingen complexer door elektrificatie en toepassing van waterstof als energiebron, maar ook door datatoepassingen en gps-technieken.
- De samenwerking met bedrijven en sectoren wordt steeds intensiever. Bedrijven vragen vaker om een totaalpakket dat past bij hun wensen en waarin hun eigen kleur zichtbaar is.
- De trend naar striktere regelgeving voor duurzaamheid, milieu, veiligheid en energie zet door.
- Nationale en internationale vraag naar aantoonbare kwaliteit: certificering is het antwoord dat Aeres Tech daarop geeft.
- Brancheorganisaties van mobiele en koudetechniek stappen over op vormen van online en/of blended learning. Praktijkleren blijft echter altijd een heel belangrijk element en daarvoor moeten mensen live aanwezig zijn.
- Leven Lang Ontwikkelen is het antwoord op de steeds snellere veranderingen op de arbeidsmarkt.
- Voor de tekortsectoren stelt de Rijksoverheid subsidies beschikbaar. Aeres Tech maakt die subsidies voor haar eigen klanten toegankelijk.

6.3.2 Strategie en doelstellingen

De al genoemde nieuwe missie, visie en strategie van Aeres Tech zijn onderdeel van het nieuwe businessplan, de Roadmap 2024. Dit plan sluit aan op de brede strategie van Aeres, De Groene Veranderaar, en kenmerkt zich door het ontwikkelen

van een helder portfolio, intensieve samenwerking in Aeres-verband, stevige internationale activiteiten en een focus op LLO.

Doelstellingen

- Aeres Tech breidt het aantal (inter)nationale activiteiten verder uit door haar productportfolio te verbreden en te verdiepen.
- Aeres Tech groeit, met het oog op haar toekomstscenario, verder door het overnemen van bedrijven die complementair zijn en in de periferie van de technische sectoren operationeel zijn.
- Aeres Tech zet methoden, middelen en expertise in om activiteiten zoals advies, begeleiding, coaching en training te integreren.
- De onderwijsstudio profileren en uitbouwen met een evenementenomgeving eromheen en met nieuwe concepten, zowel vanuit de studio als online.
- Aeres Tech zoekt naar samenwerking met andere brancheorganisaties die ook gebruik willen maken van het expertisecentrum.

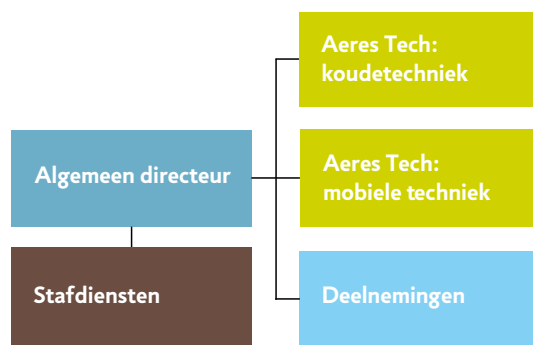
6.4 Organisatie

Stichting Aeres Tech is uit een (inter)nationaal opererend expertisecentrum met de focus op mobiele techniek, grondverzet, koudetechniek en verticaal transport. Ze is gevestigd in Ede. Daarnaast is de stichting 100% eigenaar van Aeres Tech Productions bv, Aeres Tech Grow bv (voorheen Tech Examen Centrum bv en daarvoor Fedecom Academy bv), VTC bv (Verticaal Transport Centrum), NECV bv (Nederlands Examen Centrum Verticaal Transport) en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld.

De stichting is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel geregistreerd. Het dossiernummer is 41051485. In het handelsregister zijn ook de statuten en algemene leveringsvoorwaarden in het Nederlands, Engels en Duits gedeponeerd.

Organisatieontwikkeling

- Vanaf 1 januari 2024 gebruikt NECV bv (Nederlands Examen Centrum Verticaal Transport bv) de handelsnaam Tech Examen Centrum. De notariële naam blijft NECV bv.
- Op 23 september 2024 krijgt de overname van Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv (VCB) haar beslag. VCB bv maakt met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2024 deel uit van Stichting Aeres Tech. Aeres heeft vanaf 23 september zeggenschap en verantwoordt vanaf die datum. Stichting Aeres Tech is voor 100% aandeelhouder van VCB.

Toelichting

Koudetechniek en Mobiele Techniek heten samen Aeres Tech.

Deelnemingen

Stichting Aeres Tech is 100% aandeelhouder van:

- Aeres Tech Productions bv
- Aeres Tech Grow bv (voorheen Tech Examen Centrum bv en daarvoor Fedecom Academy bv)
- Verticaal Transport Centrum bv
- Nederlands Examen Centrum Verticaaltransport bv (handelsnaam Tech Examen Centrum)
- Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv

De besturen van Stichting Aeres Tech en de NVKL vormen samen het bestuur van Stichting GO°.

De directievoering voor alle deelnemingen is belegd bij Aeres Tech.

6.5 Horizontale dialoog

Contact met het bedrijfsleven en particulieren

Via trainers en accountmanagers is er dagelijks contact met het nationale en internationale bedrijfsleven en de bijbehorende brancheorganisaties. De producten en diensten van Aeres Tech zijn gericht op bedrijven en professionals uit de sectoren koude- en mobiele techniek, grondverzet en verticaal transport. Nauwe samenwerking en goede contacten zijn essentieel.

Contact binnen Aeres

Aeres Tech werkt nauw samen met andere partijen binnen Aeres:

- De Aeres-(v)mbo-scholen, vooral met het oog op het techniekonderwijs.
- Aeres Hogeschool Dronten en Wageningen, met name om de aandacht te vestigen op het belang van meer en beter techniekonderwijs. Immers: techniek is een belangrijk instrument als het gaat om ontwikkelingen in de sectoren groen en voedsel.
- Ontwikkeling leermiddelen: meerdere Aeres-instellingen en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten profiteren van de inbreng van Aeres Tech Productions op het gebied van leermiddelenontwikkeling, op papier en digitaal. Onderzoek vindt plaats naar hoe technieken als virtual en augmented reality kunnen bijdragen aan effectiever leren.
- Aeres Tech helpt de overige Aeres-partijen in brede zin met de ontwikkeling van LLO.

6.6 Stichting Aeres Tech

Stichting Aeres Tech (voorheen Stichting PTC+) heeft meerdere inkomstenbronnen, buiten Aeres Tech, Aeres Tech Productions, Aeres Tech Grow (voorheen Tech Examen Centrum en daarvoor Fedecom Academy), VTC, NECV en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld om. In de volgende paragrafen zijn de expertisecentra en de vier bedrijven nader uitgewerkt.

- In 2024 is het totaalresultaat van Stichting Aeres Tech € 483.000 positief (2023: € 377.033; 2022: € 896.555) bij een totale omzet van € 11.695.000 (2023: € 10.819.601; 2022: € 8.034.926).
- Eind 2024 heeft Stichting Aeres Tech (voorheen Stichting PTC+), inclusief haar (bedrijfs)activiteiten, in totaal 70 medewerkers (59,8 fte). Dit waren er 67 (56,4 fte) in 2023 en 67 (54,9 fte) in 2022. Zie bijlage 5, tabel 1, 2 en 3 en vanaf tabel 11a.
 - 49 medewerkers (43,0 fte) werken bij de overkoepelende Stichting Aeres Tech (incl. expertisecentra koudetechniek en mobiele techniek). Voor meer detail over personele zaken zie § 11.2 en § 11.12.1.
 - De overige 21 medewerkers (16,8 fte) (21 medewerkers (16,9 fte) in 2023) werken bij de vijf bedrijven: Aeres Tech Productions, Aeres Tech Grow (voorheen Tech Examen Centrum en daarvoor Fedecom Academy), VTC bv, NECV bv en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv.

Zie voor meer personele informatie in § 6.8 t/m § 6.11.

6.7 Aeres Tech

Het expertisecentrum Aeres Tech onderscheidt zich door het aanbieden van een totaalpakket van training, advies, consultancy, assessments en businesssupport. Deze activiteiten voert zij uit met de ondersteuning van vier dochterondernemingen.

6.7.1 Aeres Tech-brede resultaten en plannen

Resultaten 2024

- Integratie Verticaal Transport Centrum (VTC) en Nederlands Examen Centrum Verticaal Transport (NECV) in de rest van de organisatie en vorming Tech Examen Centrum.
- Inhaken op het vraagstuk van de energietransitie in alle branches. (Voorbeelden: opleidingen in warmtepompen in de koudetechniek en opleidingen elektrificatie in de mobiele techniek).
- Verruiming van het aanbod met verscheidene bbl-opleidingen:
 - VR-module Verticaal Transport;
 - Monteur grondverzet;
 - Keurmeester spuitapparatuur akkerbouw;
 - KOM-gecertificeerd monteur melkwinningstechniek;
 - Opleiding Toepassing waterstof voor monteurs en chauffeurs;

- Nieuwe scholingstrajecten elektrificatie voor mobiele techniek.
- Vergroting en verbetering aanbod met nieuwe faciliteiten:
 - Ingebruikname van nieuw practicum voor warmtepompen;
 - Ingebruikname van een nieuw practicum voor hydrauliek-trainingen;
 - Introductie van steeds meer lesvormen met moderne toepassingen als virtual en augmented reality (VR en AR).

Plannen Aeres Tech-breed 2025 en verder

Uitvoering geven aan het nieuwe businessplan 2024-2027.

Onderdeel daarvan is:

- Het verbreden en verdiepen van het aanbod LLO voor professionals in alle sectoren waarin Aeres Tech actief is.
- Het verder uitbouwen van toepassingen zoals VR, AR, maar ook kunstmatige intelligentie (AI) en robotisering, waarvoor Aeres Tech ook de onderwijsstudio in Ede inzet.
- Het bijdragen aan de energietransitie met opleidingen voor het bij-, her- en omscholen van professionals.
- Het aanbieden van trainingen F-gassen volgens de vernieuwde EU-wetgeving.
- Het uitbreiden van de trainingen op het gebied van elektrificatie in het grondverzet in het kader van de energietransitie.
- De integratie van het in 2024 overgenomen VCB in de bedrijfsvoering van Aeres Tech.

6.7.2 Expertisecentrum koudetechniek (Ede)

Het expertisecentrum koudetechniek biedt trainingen, advies en expertise aan op het gebied van airco, elektrotechniek, F-gassen, koudetechniek, luchtbehandeling en klimaatbeheersing, natuurlijke koudemiddelen en warmtepompen.

Opleidingscentrum GO°

Aeres Tech is de vaste uitvoerder van het programma van Opleidingscentrum GO°. Het bestuur van Stichting Aeres Tech vormt samen met het bestuur van de NVKL het bestuur van Stichting GO°. De directievoering van Stichting GO° ligt bij de directeur van Stichting Aeres Tech.

Dit opleidingscentrum is inmiddels dé toonaangevende speler in het vakgebied van de koudetechniek en klimaatbeheersing. GO° biedt een totaalaanbod van kennis delen, certificeringen, begeleiding, advies en consultancy. Het volgen van deze opleidingen en het behalen van de certificaten zijn voor beroepsbeoefenaren grotendeels wettelijke verplichtingen.

Resultaten 2024

- In 2024 volgen 2.252 cursisten (2023: 2.180; 2022: 1.997) een een- of meerdaagse (online) cursus of opleiding bij het expertisecentrum koudetechniek van Aeres Tech. 77 daarvan volgen een bbl-opleiding (2023: 78; 2022: 112).
- De omzet is in 2024 € 2.262.612 (2023: € 2.171.512; 2022: € 1.874.818). Het resultaat is € 77.960 positief (2023: € 56.911; 2022: € 354.712).
- Personele informatie staat in § 11.12.

- Het expertisecentrum werkt hard aan de duurzaamheid van de eigen gebouwen door het in werking stellen van warmtepompen, het opwekken van zonne-energie en een milieuvriendelijke afvoer van regenwater, onder het motto: practice what you preach.
- Ingebruikname van faciliteiten voor trainingen warmtepompen, in nauwe samenwerking met de sector en de branchevereniging NVKL, om sectorbreed te kunnen voorzien in de behoefte aan scholing en bijscholing.
- Het permanent aanpassen, moderniseren en actualiseren van trainingen, waarbij Aeres Tech steeds vaker theoretische kennis online overdraagt en test.
- Het consolideren en intensiveren van de samenwerking met branchevereniging NVKL, de belangrijkste partner in de koudetechniek.
- Uitvoeren campagnes in samenwerking met Tech Examen centrum.
- Het opzetten van een nieuwe bedrijfsschool voor een internationale opdrachtgever.

Plannen voor de middellange (2-5 jr.) en lange (> 5 jr.) termijn

- Vanaf januari 2024 is een nieuwe F-gassen-wetgeving van kracht vanuit de EU, waardoor de certificering is aangepast. Samen met de NVKL werkt Aeres Tech aan de uitvoering van een nationaal breed en gesubsidieerd certificeringsproject. Naar verwachting is het aan de nieuwe wetgeving aangepaste trainingsmateriaal gebruiksklaar in september 2025. Dit trainingsmateriaal wordt samengesteld door een landelijke sectorale werkgroep.
- Uitbreiden van het internationale netwerk van Aeres Tech voor bestaande klanten.
- Realiseren van een partnership voor samenwerking met brancheverenigingen en andere partners in de branche.
- Uitbreiden van het productportfolio voor de branches die aanpalend zijn aan de koudetechniek.
- Opstellen van een plan van aanpak voor het zelf opleiden van trainers vanwege de krapte op de arbeidsmarkt.

6.7.3 Expertisecentrum mobiele techniek (Ede)

Aeres Tech biedt vanuit het expertisecentrum mobiele techniek in Ede producten en diensten aan op het gebied van de agrarische techniek, weg- en waterbouw en intern transport.

Resultaten 2024

- In 2024 volgen 2.184 (2023: 2.152; 2022: 2.395) deelnemers een een- of meerdaagse (online) cursus of opleiding bij het expertisecentrum mobiele techniek van Aeres Tech. 388 daarvan volgen een bbl-opleiding (2023: 310; 2022: 288).
- De omzet is in 2024 € 4.860.891 (2023: € 4.261.799; 2022: € 4.157.810). Het resultaat is € 252.522 positief (2023: € -12.431; 2022: € 471.941).
- Personele informatie staat in § 11.12.
- Aeres Tech verzorgt diverse bedrijfsscholingen voor bedrijven in de landbouwtechniek.

- Uitbreiding van de activiteiten is er in het grondverzet, in samenwerking met brancheverenigingen BMWT en Cumela.
- In de agrarische sector, maar meer nog in het grondverzet, de weg- en waterbouw en bij intern transport, is sprake van toenemende investeringen in elektrificatie, met bijbehorende noodzakelijke trainingen. Aeres Tech investeert in het aanbod van opleidingstrajecten.
- Bij de bbl-opleidingen in de mobiele techniek (bedrijfsscholen) neemt het aantal aanmeldingen in 2024 met ongeveer 30% toe, wat leidt tot een inschrijvingsrecord.

Plannen voor de middellange (2-5 jr.) en lange (> 5 jr.) termijn

- Verder uitbreiden van het productportfolio met opleidingen, trainingen en certificeringen op het gebied van waterstof, elektrificatie en verbrandingsmotoren in het algemeen.
- Uitbreiden van dit productportfolio voor de sector grondverzet in het bijzonder. Elektrificatie is in deze sector sterk in opkomst, mede aangemoedigd door eisen in overheidsaanbestedingen. Deze ontwikkeling vraagt om begeleiding, bijvoorbeeld bij het opnemen van elektrificatie in bedrijfs- en opleidingsplannen.
- De agrarische sector heeft te maken met onzekerheden over de toekomst. Ook hier hebben bedrijven behoefte aan nieuwe kennis en begeleiding.
- Afsluiten van partnerships met internationale klanten om de uitvoering van het werk in de landen van die klanten te borgen.
- Opzetten van samenwerkingen met meerdere brancheorganisaties van branches die aanpalend zijn aan de mobiele techniek.
- Opzetten van doorlopende leerlijnen in de mobiele techniek in samenwerking met andere Aeres-instellingen en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten.
- Opstellen van een plan van aanpak voor het zelf opleiden van trainers vanwege de krapte op de arbeidsmarkt.

6.8 Aeres Tech Productions bv

Aeres Tech Productions (ATP) houdt zich bezig met lesstofontwikkeling, documentbeheer en learningmanagementsystemen. Denk bij lesstofontwikkeling aan (maatwerk) e-learningmodules voor (technische) klanten, lesboeken, bedieningsinstructies en audiovisuele producties. De activiteiten zijn complementair aan die van Aeres Tech. Met Aeres Tech Productions anticipeert Aeres Tech op de veranderende vraag naar e-trainingen en e-opleidingen uit het bedrijfsleven, met name door de ontwikkeling van virtual en augmented reality. Aeres Tech Productions beheert bovendien de onderwijsstudio in Ede.

Resultaten 2024

- De omzet van 2024 is € 1.579.258 (2023: € 1.468.673; 2022: € 1.160.475). Het resultaat is € 37.713 negatief (2023: € 25.236; 2022: € 15.827).

- Per 31 december 2024 heeft Aeres Tech Productions 11 medewerkers (7,6 fte) in dienst (2023: 11 (7,6 fte); 2022: 9 (6,1 fte)). Daarvan werkt er 1 fulltime (2023: 1; 2022: 1).
- De gemiddelde leeftijd van de medewerkers is 41,1 jaar (2023: 42,0; 2022: 42,4). 2 medewerkers (2023: 2; 2022: 1) zijn ouder dan 59 jaar.
- Het ziekteverzuim (exclusief zwangerschap) is 7,3% (2023: 6,3%; 2022: 7,1%).
- Aeres Tech Productions ziet de omzet groeien, met name door het ontwikkelen van nieuwe trainingsmaterialen en lesmiddelen voor zowel Aeres zelf als voor de branches. In toenemende mate introduceert ATP daarbij het gebruik van AR en VR.
- Voor de NVKL, de brancheorganisatie voor koudetechniek en luchtbehandeling, werkt ATP aan het vrijwel volledig digitaliseren van het lesmateriaal in e-learningmodules.
- Voor Fedecom digitaliseert ATP het lesmateriaal.
- In het kader van de projecten van het Regionaal Investeringsfonds (RIF) ontwikkelt ATP trainingsmateriaal voor Aeres.
- In de studio vinden diverse events plaats over thema's in de branches, samen met bedrijven en brancheorganisaties.
- ATP ontwikkelt beeldmateriaal voor een nieuw strategisch plan van Aeres.

Plannen voor de middellange (2-5 jr.) en lange (> 5 jr.) termijn

- Samen met brancheorganisaties Fedecom en NVKL ontwikkelt ATP trainingsmateriaal voor internationaal gebruik.
- ATP zet haar leerplatform in bij grote internationale klanten en brancheverenigingen.
- Uitbreiden van studioproducties in de onderwijsstudio: van start-up naar scale-up. Het streven is verder te professionaliseren en te komen tot een hogere bezetting van de studio.
- Verder ontwikkelen van medewerkers op het gebied van augmented en virtual reality en blended learning. Ook op het gebied van kunstmatige intelligentie zet ATP stappen voor trainingstoepassingen.
- Opstellen van een plan van aanpak voor het zelf opleiden van lesstofontwikkelaars vanwege de voortdurende krapte op de arbeidsmarkt.
- Verder ontwikkelen van het eigen learningmanagementsysteem (LMS) om klanten nog beter te ontzorgen.
- Ontwikkelen van nieuwe (digitale) platformen voor klanten en branches, gericht op de ontwikkeling van personen en bedrijven.
- Doen van onderzoek naar leerresultaten uit e-learning, virtual en augmented reality en kunstmatige intelligentie. Doel is om met de verkregen kennis leerresultaten te verbeteren en analyses te maken die bedrijven kunnen helpen om leermiddelen in te zetten.

6.9 Aeres Tech Grow bv

Aeres Tech Grow (voorheen Aeres Tech Examen Centrum en daarvoor Fedecom Academy) valt onder de aansturing van de directie van Aeres Tech en voorziet in (landelijke) examinering en (bedrijfs)advies. Aeres Tech Grow draagt de activiteiten (praktijkassessments) met ingang van 1 januari 2024 over aan Tech Examen Centrum. Hoewel er geen activiteiten meer plaatsvinden in Aeres Tech Grow zijn er nog wel een aantal kosten die in 2024 doorlopen. Dit verklaart het negatieve resultaat.

Resultaten 2024

- In 2024 doen 0 kandidaten (2023: 313; 2022: 274) een landelijk assessment bij Aeres Tech Grow. 0 daarvan zijn externe cursisten (2023: 313; 2022: 274 in 2022), 0 kandidaten zijn van Aeres Tech (2023: 0; 2022: 0).
- De omzet is in 2024 € 0 (2023: € 392.565; 2022: € 550.635), het resultaat is € 13.783 negatief (2023: € 50.568; 2022: € 60.291).
- Per 31 december 2024 heeft Aeres Tech Grow bv geen medewerkers (0,0 fte) in dienst (2023: 0; 2022: 3 (2,5 fte)).

6.10 VTC bv (Verticaal Transport Centrum)

VTC is het opleidingsinstituut voor doeltreffende en praktijkgerichte opleidingen in verticaal transport, waaronder onder meer de wettelijk verplichte TCVT-opleidingen en opleidingen voor bergingsbedrijven, voor chauffeurs, voor EKH (Erkende Keurbedrijven Hijs- en Hefmiddelen) en voor GWO (Global Wind Organisation).

Succesfactoren voor deze marktleider zijn de goede organisatie van de trainingen en de vakkundige instructeurs, die zelf ervaren machinisten zijn. VTC is snel, kwalitatief goed en flexibel.

De hoofdvestiging zit in Ede. Daarnaast zijn er twee opleidingslocaties, een in Rotterdam en een in Waalwijk, en VTC kan ook trainingen op locatie (in-company) verzorgen. VTC is een NOGEPA-gecertificeerd opleidingscentrum. De brancheorganisatie NOGEPA voor olie- en gaswinningsbedrijven heet sinds mei 2022 Element NL.

VTC bv maakt sinds 24 november 2022 en met terugwerkende kracht tot 1 januari 2022 deel uit van Stichting Aeres Tech. Aeres heeft vanaf 24 november zeggenschap en verantwoordt vanaf die datum. Stichting Aeres Tech is voor 100% aandeelhouder van VTC.

Resultaten 2024

- In 2024 volgen 2.441 deelnemers (2023: 2.967; 2022 (vanaf 24 november): 254) een één- of meerdaagse (online) cursus of opleiding bij VTC bv.
- De omzet is in 2024 € 2.214.503 (2023: € 2.462.191; 2022 (vanaf 24 november) € 185.765). Het resultaat is € 127.676

negatief (2023: € 61.390; 2022 (vanaf 24 november): € -51.870).

- Per 31 december 2024 heeft VTC bv 8 medewerkers (7,5 fte) in dienst (2023: 8 (7,6 fte); 2022: 13 (10,9 fte)). Daarvan werken er 6 fulltime (2023: 7; 2022: 9).
- De gemiddelde leeftijd is 50,4 jaar (2023: 48,2; 2022: 50,8). 1 van de medewerkers (2023: 1; 2022: 1) is ouder dan 59 jaar.
- Het ziekteverzuim (exclusief zwangerschap) is 1,1% (2023: 0,1%; 2022: 1,0%).
- Investeren in het digitaliseren van het lesmateriaal voor veiligheidscertificering. Hierbij is onder andere gebruikgemaakt van AR.
- Investeren in teamvorming: door verloop van medewerkers doen nieuwe collega's hun intrede.
- Investeren in het opleiden van deze nieuwe medewerkers, zodat zij breed inzetbaar zijn bij trainingen.

Plannen voor de middellange (2-5 jr.) en lange (> 5 jr.) termijn

- Integratie van de activiteiten van het in 2024 overgenomen Vakbekwaamheidscentrum Barneveld (VCB).
- Opzetten van bbl-opleiding voor machinisten en kraanmonteurs.
- Uitbreiden van veiligheidstrainingen.
- Optimaliseren bedrijfsprocessen.

6.11 NECV bv (Nederlands Examen Centrum Verticaal Transport bv)

NECV is opgericht als antwoord op een duidelijke marktvraag naar examens verticaal transport met een korte doorlooptijd. Daarom besteedt NECV vanaf de start veel aandacht aan een efficiënte en effectieve organisatie. Kwaliteit betekent voor NECV objectiviteit, continuïteit en betrouwbaarheid. Die elementen waarborgt het bedrijf met het kwaliteitszorgsysteem conform de NEN-EN-ISO 9001:2015. Dit NEN-certificaat verplicht NECV om de hoogwaardige dienstverlening voortdurend te ontwikkelen en te verbeteren. NECV is een door DNV (Det Norske Veritas) erkend examenbureau.

NECV verzorgt in Ede onder toezicht van brancheorganisaties onder meer examens voor Stichting Toezicht Certificatie Verticaal Transport (TCVT) en Vereniging Erkende Keurbedrijven Hijs- en Hefmiddelen (EKH).

NECV bv maakt sinds 24 november 2022 en met terugwerkende kracht tot 1 januari 2022 deel uit van Stichting Aeres Tech. Aeres heeft vanaf 24 november zeggenschap en verantwoordt vanaf die datum. Stichting Aeres Tech is voor 100% aandeelhouder van NECV.

Resultaten 2024

- In 2024 doen 1.201 kandidaten (2023: 686; 2022 (vanaf 24 november): 52) een examen bij NECV bv. 770 daarvan zijn externe cursisten, 431 kandidaten zijn van VTC bv

(2023: 524). Die laatste rekent Aeres niet mee in het totaaloverzicht deelnemers in § 2.1, omdat ze ook al als deelnemer geregistreerd zijn.

- De omzet is in 2024 € 887.011 (2023: € 497.622; 2022 (vanaf 24 november): € 39.358). Het resultaat is € 86.808 positief (2023: € 5.163; 2022 (vanaf 24 november): € 1.627).
- Per 31 december 2024 heeft NECV bv 2 medewerkers (1,7 fte) in dienst (2023: 2 (1,7 fte; 2022: 2 (1,55 fte)). Daarvan werkt er geen fulltime (2023: 0; 2022: 0).
- De gemiddelde leeftijd is 35,8 jaar (2023: 34,8; 2022: 33,8). 0 van de medewerkers (2023: 0; 2022: 0) is ouder dan 59 jaar.
- Het ziekteverzuim (exclusief zwangerschap) is 20,9% (2023: 0%; 2022: 0%).
- Behalen van twee ISO-certificeringen: 9001/27001.
- Kwaliteitsverbetering van examens.
- NECV heet per 1 januari 2024 Tech Examen Centrum, wat de zichtbare handelsnaam blijft. De juridische naam van de bv blijft NECV bv.

Plannen voor de middellange (2-5 jr.) en lange (> 5 jr.) termijn

- Doen van onderzoek naar mogelijke uitbreiding examenactiviteiten.
- Consistent maken van kwaliteitszorg en examinering.
- Aanbieden van volledig gedigitaliseerde examens en van eigentijdse vormen van examens die bij de studenten van deze tijd passen.

6.12 Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv

Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv maakt sinds 23 september 2024 en met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2024 deel uit van Stichting Aeres Tech. Aeres heeft vanaf 23 september zeggenschap en verantwoordt vanaf die datum. Stichting Aeres Tech is voor 100% aandeelhouder van Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv. Aeres Tech ziet de komst van VCB en haar portefeuille als een welkome aanvulling op het totale portfolio, waarmee de positie van Verticaal Transport Centrum in Ede aanzienlijk wordt versterkt. VCB is een opleidingsspecialist voor hijsen en heffen (verticaal transport) en biedt specialistische opleidingen zoals TCVT-opleidingen (Toezicht Certificatie Verticaal Transport), nascholingen en maatwerkopleidingen.

Resultaten 2024

- De omzet is in 2024 € 215.798 (vanaf 23 september 2024). Het resultaat is € 50.606 positief (vanaf 23 september 2024).
- Per 31 december 2024 heeft Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv geen medewerkers in dienst.
- Het direct vanaf de overname van VCB in beeld brengen van de bedrijfsprocessen ter voorbereiding op de integratie van VCB in Verticaal Transport Centrum (VTC).
- Het in beeld brengen van de portfolio om tot een gezamenlijke portfolio te komen.
- Integratie van klanten van VCB in de systemen van VTC.

Plannen voor de middellange (2-5 jr.) en lange (> 5 jr.) termijn

- In 2025 is VCB geheel onderdeel van de bedrijfsvoering van VTC.

6.13 Kwaliteitsbeleid

Aeres Tech spant zich in om de kwaliteit van de organisatie aantoonbaar op peil te houden en te verbeteren. Dat vindt zijn weerslag in het verlengen en opnieuw verstrekken van bestaande erkenningen, maar ook in nieuw verkregen erkenningen.

Resultaten 2024

- Aeres Tech is trots op het opnieuw verkrijgen van de ISO-erkenning in 2024: een resultaat dat het bedrijf krijgt door een integrale aanpak voor alle onderdelen.
- Alle medewerkers zijn op de hoogte van het kwaliteitsbeleid.

7 Stichting Agrotransfer Dronten (Aeres Agree)

Aeres Agree biedt al ruim 25 jaar arbeidsbemiddeling aan om talenten een passende baan te laten vinden in de sectoren food, agribusiness, groene ruimte & milieu en groen onderwijs. Zowel startende talenten als ervaren professionals kunnen bij Aeres Agree terecht voor hun (volgende) carrièrestap. De consultants en recruiters hebben allemaal een achtergrond in het groene domein; mede hierdoor weten zij de juiste combinatie te vinden tussen talenten en werkgevers. Aeres Agree heeft een groot landelijk netwerk en partnerships met alle agrarische hogescholen en Wageningen University & Research..

Leeswijzer

Stichting Agrotransfer Dronten (Aeres Agree) laat in dit jaarverslag zien wat er in 2024 is gebeurd en wat de plannen voor de komende jaren zijn. Dit hoofdstuk is bedoeld voor iedereen die direct of indirect bij Aeres Agree betrokken is.

Aeres Agree maakt deel uit van Stichting Aeres Groep en dat is te zien in dit jaarverslag. Niet alle informatie die betrekking heeft op Aeres Agree staat in dit hoofdstuk. Zo zijn de kaders waarbinnen alle Aeres-instellingen en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten werken gegeven in hoofdstuk 1 en staat er een samenvatting van de financiële stand van zaken en de toekomstverwachtingen in hoofdstuk 2. Het komende hoofdstuk geeft per onderwerp een verwijzing naar de relevante paragrafen in de andere hoofdstukken.

Inhoud

7.1	Wat gebeurt er bij Aeres Agree in 2024?	244	7.3.2	Ontwikkelingen	246
7.2	Stichting Agrotransfer Dronten en werkmaatschappij Agrotransfer Holding bv	244	7.3.3	Strategie, ambities en plannen	246
7.2.1	Horizontale dialoog	244	7.3.4	Resultaten Aeres Agree Recruitment	246
7.3	Aeres Agree Recruitment	245	7.3.5	Kwaliteitszorg	246
7.3.1	Missie en kernactiviteiten	245	7.4	Personeelsbeleid Stichting Agrotransfer Dronten	247

De verklarende woordenlijst staat in bijlage 1.

7.1 Wat gebeurt er bij Aeres Agree in 2024?

Onder Aeres Agree verstaat Aeres in dit verslag Stichting Agrotransfer Dronten, Agrotransfer Holding bv en Aeres Agree Recruitment bv. De onderstaande teksten zijn van toepassing op heel Aeres Agree, tenzij anders aangegeven.

2024 is een jaar met veel uitdagingen. De arbeidsmarkt is onverminderd krap en tegelijkertijd is er veel onzekerheid in de economie en vanuit de politiek. De uitdagingen rondom stikstof, de energietransitie en de hoge inflatie raken veel bedrijven en organisaties, ook in de markten waarin Aeres Agree actief is. Daarnaast blijft het een uitdaging om de bezetting van Aeres Agree uit te breiden met commerciële consultants en recruiters. Het personeelsbestand blijft relatief stabiel in 2024.

In het kader van de nieuwe strategie nemen consultants van Aeres Agree deel aan diverse commerciële bijeenkomsten rondom LLO. Centraal staan daarbij het delen van netwerken, het elkaar inspireren en het inhoudelijk meenemen in het LLO-aanbod. Daarnaast integreert de sector Onderwijs van Aeres Agree deels in het P&O-team van Stichting Aeres Groep om kennis te delen en te zorgen voor een verbeterde focus op en werkwijze met betrekking tot het aantrekken van talent voor Stichting Aeres Groep.

Het jaarplan van 2024 komt in zijn geheel tot realisatie. De speerpunten zijn: datagedreven werken, expertrollen recruiters en consultants, en klanttevredenheid. Aeres Agree start met het werken vanuit een dashboard om daarmee consultants en recruiters beter te kunnen sturen op de juiste input op het juiste moment. Aeres Agree optimaliseert de door haar gebruikte systemen en richt deze deels opnieuw in. Vanaf het begin van het tweede kwartaal zijn er drie principal medewerkers, die op weekbasis sturen op input en resultaat. Halverwege 2024 onderzoekt een externe organisatie de commerciële processen en propositie. Op basis van dit onderzoek en daaruit voortvloeiende aanbevelingen besluit Aeres Agree in het najaar om de propositie aan te passen en de consultants beter en frequenter in de markt te laten opereren. Alle consultants krijgen hiervoor in het vierde kwartaal een training gericht op het verbeteren van de commerciële focus en slagkracht. Aeres Agree verwerkt ook inzichten vanuit de klanttevredenheidsonderzoeken in de propositie, waarin drie beloften centraal staan: persoonlijk, kwalitatief en transparant. Daarnaast werkt Aeres Agree vanaf 2025 met een starttarief om meer waarde aan de geleverde dienstverlening toe te voegen.

De voor de gehele Stichting Aeres Groep steeds uitdagender omstandigheden in 2024 hebben ook hun impact op Aeres Agree. De hoeveelheid geplaatste onbevoegde docenten neemt na de zomer sterk af en dit raakt het resultaat van Aeres Agree significant. De noodzaak om de veranderingen die nodig

zijn in de commerciële focus en propositie door te voeren is hierdoor steeds groter.

7.2 Stichting Agrotransfer Dronten en werkmaatschappij Agrotransfer Holding bv

Stichting Agrotransfer Dronten is een van de juridische rechtspersonen van Aeres. De stichting is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel geregistreerd onder dossiernummer 39060957.

Daar zijn ook de statuten en algemene leveringsvoorwaarden, in het Nederlands, Engels en Duits, gedeponeerd.

Agrotransfer Holding bv en werkmaatschappij Aeres Agree Recruitment bv hebben primair een commerciële doelstelling en werken met een eigen team dat Aeres niet rechtstreeks inzet voor andere Aeres-activiteiten. Vanzelfsprekend streeft de organisatie ernaar om de kennis binnen Aeres te versterken of nieuwe kennis te ontwikkelen.

Organisatieontwikkeling

Voor Aeres Agree zijn er geen ontwikkelingen te melden.

Resultaat Agrotransfer Holding bv

Het jaarresultaat voor belastingen van Agrotransfer Holding bv is € 7.944 positief (2023: € -5.127; 2022: € -2.571) zonder de deelnemingsresultaten (werkmaatschappij Aeres Agree Recruitment bv). Inclusief die resultaten is het € 58.587 positief (2023: € 172.284; 2022: € -146.687).

7.2.1 Horizontale dialoog

Aandeelhouders

Aeres Agree organiseert drie keer per jaar een aandeelhoudersvergadering. De eerste staat in het teken van het vaststellen van de voorlopige jaarrekeningen en de winstbestemming van Agrotransfer Holding bv en de onderliggende werkmaatschappij Aeres Agree Recruitment bv. De tweede vergadering staat in het teken van de resultaten en ontwikkelingen van de activiteiten van Agrotransfer Holding bv in het desbetreffende boekjaar. De laatste aandeelhoudersvergadering van het boekjaar staat in het teken van het vaststellen en goedkeuren van de begrotingen van het volgende kalenderjaar. Daarnaast is er een separate vergadering waarin de officiële jaarrekening van Aeres Agree wordt goedgekeurd.

Contacten binnen Aeres

Aeres Agree staat in verbinding met de directie van de diverse Aeres-locaties en bespreekt de samenwerking, de behoeften van de arbeidsmarkt en hoe Aeres studenten kan voorbereiden op hun eerste stappen op de arbeidsmarkt. Daarmee draagt Aeres Agree bij aan de maatschappelijke opdracht voor het onderwijs om relevant onderwijs te realiseren. Ook heeft Aeres Agree zitting in een werkveldcommissie van Aeres Hogeschool Dronten. Zij wisselt hier informatie uit over eisen en kwalificaties die bedrijven in hun functieprofielen stellen en bespreekt of de opleidingen aansluiten bij deze eisen en kwalificaties. Ook ondersteunen consultants bij het voeren van eindgesprekken op Aeres Hogeschool Dronten en geven recruiters en consultants regelmatig op diverse plekken binnen Aeres sollicitatie- en LinkedIn-trainingen aan derde- en vierdejaars studenten.

Aeres Agree helpt Aeres bij het flexibel inrichten van de personeelsorganisatie van Stichting Aeres Groep. De dienstverlening is veelomvattend en levert gemak, minder risico's, flexibiliteit en een betere kostenbeheersing op. Daarbij werkt Aeres Agree in 2024 samen met de afdeling P&O, onder andere op het gebied van corporate recruitment, waarbij consultants en recruiters van Aeres Agree locaties en stafdiensten van Aeres ondersteunen bij het werven van nieuwe medewerkers.

Netwerk en samenwerkingsverbanden

Iedere medewerker van Aeres Agree heeft een netwerk van relaties, dit zijn zowel kandidaten als bedrijven. Die relaties liggen vast in een CRM-database die voor iedere consultant toegankelijk is. Aeres Agree is ervan overtuigd dat de bereidheid en het vermogen tot samenwerken de mate van succes van een organisatie bepalen. Samenwerken is daarom een strategisch speerpunt. Alle medewerkers van Aeres Agree hebben een achtergrond in de groene sector. Zij zijn daarmee onderscheidend in gesprekken met kandidaten en opdrachtgevers.

De verdergaande specialisatie in de arbeidsbemiddelingsbranche dwingt Aeres Agree tot keuzes die de kernactiviteiten versterken. Aeres Agree heeft een samenwerking met alle groene hogescholen, Wageningen University & Research (WUR) en andere organisaties om tot een optimale personeelsinvulling te komen voor haar klanten. Door de samenwerking met onderwijsinstellingen heeft Aeres Agree directe toegang tot potentiële kandidaten, onder meer door de vele trainingen die zij op de verschillende opleidingen geeft. Daarnaast zijn er diverse samenwerkingsverbanden met instanties, bijvoorbeeld Food Valley, die bijdragen aan het uitvoeren van de kernactiviteiten van de organisatie.

7.3 Aeres Agree Recruitment

Aeres Agree Recruitment is de schakel tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Aeres Agree Recruitment bv is het deel van Aeres Agree waar de activiteiten plaatsvinden. Daarom staat in de rest van de paragraaf Aeres Agree.

7.3.1 Missie en kernactiviteiten

Missie

Aeres Agree matcht talent en bedrijf en ontwikkelt hbo- en wo-talent in elke fase van de loopbaan. Aeres Agree is de meest vanzelfsprekende recruitmentpartner voor bedrijven en organisaties in de sectoren agribusiness, food, groen onderwijs en groene ruimte & milieu. Aeres Agree is met haar expertise bij elke groene hbo- en wo- onderwijsinstelling onderdeel van het curriculum. Aeres en Aeres Agree zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Visie

Aeres Agree is dé loopbaanspecialist in de sectoren agribusiness, food, groen onderwijs en groene ruimte & milieu. Haar belofte aan bedrijven is: Aeres Agree matcht het beste talent met jullie vacature! Haar belofte aan kandidaten is: Aeres Agree heeft de baan die het best bij jou past!

Kernactiviteiten, uitgangspunten en doelstellingen van Aeres Agree

Aeres Agree heeft jarenlange ervaring als recruitmentspecialist. Door de partnerships met de (agrarische) hogescholen, WUR en een eigen talentenpool met ervaren kandidaten beschikt Aeres Agree over het juiste netwerk om voor elke vacature een passende kandidaat te vinden. Ook worden kandidaten bij relaties voorgesteld en geplaatst zonder dat ze een openstaande vacature hebben.

Of het nu gaat om werving en selectie voor vaste of tijdelijke banen, uitzenden of detacheren, Aeres Agree is een strategische gesprekspartner voor recruitmentvraagstukken binnen het groene domein. Aeres Agree richt zich daarbij op functies voor starters en mediors op hbo- en wo-niveau.

Als bedrijfsactiviteit van Aeres gelooft Aeres Agree in een win-situatie, gebruikmakend van ieders kracht:

- die van Aeres voor het opleiden in de groene sector;
- die van Aeres Agree voor het bemiddelen in de groene sector en het delen van arbeidsmarktkennis, waarbij het motto Talent voor groei de gemeenschappelijke deler is.

Doelstellingen

- Aeres Agree levert toegevoegde waarde aan opdrachtgevers en professionals in de sectoren agribusiness, food, groene ruimte & milieu en (groen) onderwijs.
- Aeres Agree is de grootste marktspeeler voor bedrijven en organisaties in bovengenoemde sectoren en creëert op die manier continuïteit.
- Aeres Agree is de meest vanzelfsprekende verbinder tussen kandidaat en arbeidsmarkt in het groene domein.
- Aeres Agree realiseert een optimaal rendement op geïnvesteerd vermogen, een rendement dat de continuïteit bevordert. Aeres Agree streeft op middellange termijn naar een rendement van 2% van de omzet.
- Aeres Agree heeft een groei-doelstelling, te realiseren door het uitbouwen van haar dienstverlening bij opdrachtgevers en het toevoegen van nieuwe opdrachtgevers aan het klantenbestand.

7.3.2 Ontwikkelingen

- De spanning op de arbeidsmarkt blijft onverminderd hoog, er zijn minder mensen beschikbaar binnen de totale Nederlandse beroepsbevolking.
- Vanuit die schaarste blijft het belangrijk om zichtbaar te zijn op de groene hogescholen, bij de WUR en ook online, zodat kandidaten Aeres Agree weten te vinden voor een carrière-stap.
- De concurrentie is sterk in de niche waarin Aeres Agree opereert.
- Door de extreem lage werkloosheid is er ook in 2024 sprake van een kandidatenmarkt. Dit betekent dat Aeres Agree meer en andere activiteiten moet ontplooiën om kandidaten te vinden.
- Doordat er meer vacatures dan werkzoekenden zijn, neemt de mobiliteit op de arbeidsmarkt toe. Mensen veranderen snel en veelvuldig van baan, in 2024 gemiddeld zo'n 20%.

7.3.3 Strategie, ambities en plannen

Vanuit de perspectieven toonaangevend groen en groei wil Aeres Agree zich ontwikkelen tot de meest vanzelfsprekende verbinder van professionals en opdrachtgevers in het groene domein. Het kader bij het nastreven van deze ambitie is:

- Aeres Agree is specialist voor het groene domein en het (groene) onderwijs voor functies op hbo- en wo-niveau. Zij voegt waarde toe door een brede dienstverlening, te weten werving & selectie, uitzenden en detacheren en ZZP-dienstverlening.
- Voor aanvullende diensten werkt Aeres Agree met partners; denk hierbij aan vragen op het gebied van mobiliteit, assessments, carrièrescans, coaching, enzovoorts.
- Aeres Agree hecht grote waarde aan duurzame groei en resultaat, waarbij kwaliteit vooropstaat.
- Aeres Agree is en blijft een dochter van Aeres, waarbij Aeres altijd een meerderheidsbelang behoudt.

Plannen

Om haar ambitie te realiseren is het belangrijk dat Aeres Agree goed zichtbaar is in de markt, door veel en vaak bij bedrijven en organisaties op bezoek te gaan en relaties op te bouwen en te ontwikkelen. Daarbij gaan de ontwikkelingen in het recruitmentvak snel. Naast een persoonlijke benadering zijn digitalisering (AI) en jobmarketing belangrijke elementen. Om haar doelstellingen en plannen te realiseren zet Aeres Agree in op de volgende speerpunten voor de langere termijn:

- Groei in commercieel resultaat: zowel in bedrijfsresultaat als in de persoonlijke commerciële ontwikkeling van medewerkers.
- Vinden en gevonden worden: proactief benaderen van kandidaten om vacatures onder de aandacht te brengen. De website is de centrale plek waar vacatures te vinden zijn. Vanuit de website stuurt Aeres Agree de vacatures door naar diverse jobboards. Het optimaliseren van de inzet van social media en het planmatig uitvoeren van campus-recruitment spelen bij dit speerpunt een grote rol.
- Professionalisering: vanuit data begrijpen hoe kandidaten en bedrijven de dienstverlening ervaren, borgen van interne afspraken en werkwijze en ontwikkelen van medewerkers.
- Samenwerking: stimuleren van een optimale samenwerking onderling en uitwisselen van kennis.

7.3.4 Resultaten Aeres Agree Recruitment

- Het boekjaar 2024 van Aeres Agree Recruitment bv sluit af met een omzet van € 5.416.125 (2023: € 5.962.179; 2022: € 5.594.686). Voor aftrek van de vennootschapsbelasting is het bedrijfsresultaat € 50.643 positief (2023: € 177.411; 2022: € -149.349).

7.3.5 Kwaliteitszorg

Aeres Agree werkt haar kwaliteitscyclus uit op basis van door de NEN-certificering voorgeschreven instructies en procedures.

NEN 4400-1

Voor alle ondernemingen die arbeidskrachten ter beschikking stellen en voor (onder)aannemers van werk is er één onafhankelijk betrouwbaarheidskeurmerk: de NEN 4400-1 van de Stichting Normering Arbeid (SNA). Aeres Agree is gecertificeerd. Zij is gecontroleerd op de juiste afdrachten van belastingen en sociale premies. Daarnaast is gecontroleerd of de identiteit van de medewerkers vastligt en of deze medewerkers tijdens de arbeidsperiode gerechtigd zijn om te werken in Nederland. Bedrijven die voldoen aan de norm, staan in het register van de SNA. (Potentiële) opdrachtgevers kunnen dit register raadplegen om te kijken of ze te maken hebben met een betrouwbare partner die voldoet aan de NEN 4400-1-eisen. Normec FLC uit Geldermalsen voert jaarlijks twee audits uit. Aeres Agree is ook in 2024 positief beoordeeld.

7.4 Personeelsbeleid Stichting Agrotransfer Dronten

Het verslag van het personeelsbeleid is ondergebracht in het sociaal jaarverslag van Aeres. Zie § 11.14 en § 11.15.5.

8 Aeres International Student Fund (AISF)

Het AISF is een financieel steunfonds voor (internationale) studenten van Aeres Hogeschool en Aeres Tech.

Leeswijzer

Stichting Aeres International Student Fund (AISF) wil in dit jaarverslag laten zien wat er in 2024 is gebeurd en wat de plannen voor de komende jaren zijn. Dit hoofdstuk is bedoeld voor iedereen die direct of indirect bij het Aeres International Student Fund betrokken is: van studenten, subsidiegevers en medewerkers tot de omgeving en meer.

De indeling van hoofdstuk 8 en 9 wijkt af van die van de andere hoofdstukken. Reden is dat deze hoofdstukken kleine stichtingen zonder eigen personeel betreffen. Met deze hoofdstukken sluit Aeres nauw aan op de eisen voor verantwoording voor anbi's.

Inhoud

8.1	Wat gebeurt er bij het AISF in 2024?	250
8.2	Doelen en inkomsten	250
8.3	Organisatie	250
8.4	Activiteiten en resultaten	250

De verklarende woordenlijst staat in bijlage 1.

8.1 Wat gebeurt er bij het AISF in 2024?

Het kalenderjaar 2024 staat in het teken van het verbinden van het beurzenprogramma met de geactualiseerde internationaliseringsstrategie van Aeres Hogeschool.

8.2 Doelen en inkomsten

Internationalisering is een speerpunt in het strategisch beleid van Aeres (§ 1.8). Aeres wil studenten wereldwijd de kans geven op een goede groene beroepsopleiding, zodat zij op hun beurt weer kunnen bijdragen aan het oplossen van wereldvoedselvraagstukken. Het AISF draagt bij aan die ambitie door internationale studenten die in Nederland willen studeren financieel te ondersteunen of door Nederlandse studenten te ondersteunen die in het verlengde van hun opleiding internationaal ervaring willen opdoen.

Het AISF heeft een anbi-status.

Doelstellingen

- Het bijdragen in de studiekosten van buitenlandse studenten die een opleidingstraject volgen aan een van de instellingen van Stichting Aeres Groep.
- Het bijdragen in de studiekosten van binnenlandse studenten die een opleidingstraject volgen aan een van de instellingen van Stichting Aeres Groep en vanuit die opleiding naar het buitenland gaan.
- Het werven van fondsen om de bovenstaande doelstellingen te realiseren.

Het AISF financiert de instellingsbijdrage van de studiebeurzen van het NL Scholarship (zie ook § 2.3.3 en § 4.6.2), waardoor de mobiliteit van buitenlandse en binnenlandse studenten financieel ondersteund wordt.

In het AISF is ook de Poultry Star Foundation (2019) ondergebracht. Dit fonds biedt financiële ondersteuning aan (internationale) studenten pluimvee.

Herkomst inkomsten

Het vermogen van de stichting kan zij verkrijgen uit donaties, erfstellingen en legaten die het AISF uitsluitend onder boedelbeschrijving aanvaardt, schenkingen of op enigerlei andere wijze verkregen ontvangsten, opbrengsten uit het vermogen van de stichting, andere inkomsten en opbrengsten alsmede uit de winst van de commerciële activiteiten van Aeres.

Besteding inkomsten

De verkregen inkomsten kent het AISF via beurzen toe aan studenten. Vermogen dat de stichting niet besteedt, houdt zij aan voor het toekennen van beurzen in de toekomst. Zie ook § 8.4, Activiteiten en resultaten.

8.3 Organisatie

Stichting Aeres International Student Fund valt statutair onder het College van Bestuur (CvB) en de Raad van Toezicht (RvT) van Aeres (zie § 1.4).

De stichting is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel geregistreerd. Het dossiernummer is 32139539. In het handelsregister zijn ook de statuten en algemene leveringsvoorwaarden in het Nederlands, Engels en Duits gedeponeerd.

Beloningsbeleid

De bestuurders van Stichting Aeres Groep vormen het bestuur van het AISF. Er wordt geen aparte beloning verstrekt voor de bestuurswerkzaamheden voor Stichting AISF.

Medewerkers van Aeres Hogeschool voeren de werkzaamheden uit. Zij zijn in dienst bij Stichting Aeres Groep, conform de cao hbo. Er zijn geen vrijwilligers.

Horizontale dialoog

De uitreiking van de beurzen vindt plaats tijdens de internationale week. Op die markt informeert Aeres niet alleen studenten en docenten over het AISF en het NL Scholarship, maar ook buitenlandse partnerscholen, bedrijven en burgers die de internationale markt bezoeken.

8.4 Activiteiten en resultaten

- Het resultaat van het AISF is € 19.804 negatief (2023: € 1.285 positief; 2022: € 3.375 positief).
- Het AISF kent in het 2024 € 18.125 (2023: € 11.563; 2022: € 16.528) toe aan studenten.
- Voor het studiejaar 2023-2024 kent AISF vanuit het NL Scholarship 4 beurzen (2023: 4; 2022: 3) toe aan inkomende studenten en 9 (2023: 4; 2022: 14) aan uitgaande studenten, voor een totaalbedrag van € 36.250 (2023: € 23.123; 2022: € 25.000). Een deel van de kosten uit het studiejaar 2023-2024 boekt het AISF in 2023, een deel in 2024.
- In 2024 ontvangt het AISF € 8.265 (2023: € 10.000; 2022: € 23.000) aan gelden voor het beurzenprogramma middels giften en donaties van partners.

9 Stichting Dierenontdekpark Barneveld

Stichting Dierenontdekpark Barneveld wil mensen middels educatieve publieksactiviteiten kennis laten maken met de wereld van gezelschapsdieren, productiedieren en wilde dieren. De relatie tussen mens en dier staat daarbij centraal. Door het publiek objectief te informeren over vraagstukken rondom dieren en food wil het park de bezoeker aanzetten tot bewustere keuzes op het gebied van dier, natuur en milieu.

Leeswijzer

Stichting Dierenontdekpark Barneveld wil in dit jaarverslag laten zien wat er in 2024 is gebeurd en wat de plannen voor de komende jaren zijn. Dit hoofdstuk is bedoeld voor iedereen die direct of indirect bij Stichting Dierenontdekpark Barneveld betrokken is: van subsidiegevers, educatieve instellingen en medewerkers tot de omgeving en meer.

De indeling van hoofdstuk 8 en 9 wijkt af van die van de andere hoofdstukken. Reden is dat deze hoofdstukken kleine stichtingen zonder eigen personeel betreffen. Met deze hoofdstukken sluit Aeres nauw aan op de eisen voor verantwoording voor anbi's.

Inhoud

9.1	Wat gebeurt er bij Stichting Dierenontdekpark Barneveld in 2024?	252
9.1	Doelen, activiteiten en inkomsten	252
9.1	Organisatie	252
9.1	Activiteiten en resultaten	253

De verklarende woordenlijst staat in bijlage 1.

9.1 Wat gebeurt er bij Stichting Dierenontdekkpark Barneveld in 2024?

Eind 2023 valt het besluit om Stichting Dierenontdekkpark Barneveld vanaf 1 januari 2024 inactief in stand te houden. Het lukt niet om voldoende partners te vinden die bereid zijn te investeren in het concept Van Dieren Ontdekkpark. Ook lukt het onvoldoende om fondsen te werven. De stichting blijft inactief in stand omdat zij een belangrijke partij is in de RIF Samen ontdekken Van Dieren. Binnen deze RIF werken 32 partners samen aan de doorontwikkeling van het onderwijs tot een plek waar studenten hun soft skills optimaal kunnen ontwikkelen. Na de looptijd van de RIF heft Aeres de stichting op. Vanaf 1 januari 2024 verzorgt Aeres Training Centre Barneveld (ATCB) alle activiteiten voortkomende uit arrangementen, schoolbezoeken, bedrijfsbezoeken en dergelijke.

9.1 Doelen, activiteiten en inkomsten

Dier en diergezondheid is een van de domeinen waar Aeres voor opleidt. Binnen dat domein neemt de opleidingslocatie Barneveld een bijzondere plaats in. Zodra je de campus betreedt, proef je de sfeer van dieren om je heen. De mbo-locatie met studenten en cursisten uit heel Nederland heeft als enige school in Nederland sinds 2017 een dierenruimtevergunning en het onderwijs vindt in die dierenruimte plaats. Ook bevindt het Poultry Expertise Centre (PEC) zich op deze plek.

De handelsnaam van Stichting Dierenontdekkpark is Van Dieren Ontdekkpark. Het park is bedoeld voor educatieve publieksactiviteiten. In het park kunnen mensen kennismaken met de wereld van gezelschapsdieren, productiedieren en wilde dieren. De relatie tussen mens en dier staat daarbij centraal.

Doelstellingen

- Het werven, beheren en toekennen van financiële middelen voor het ontwikkelen van een betekenisvolle educatieve praktijkleeromgeving voor studenten en cursisten in de sector dier, passend bij de vraag vanuit het werkveld en de maatschappij.
- Het stimuleren van de overdracht van kennis over de gezonde relatie tussen mens en dier aan bezoekers door studenten en cursisten.

Activiteiten

Stichting Dierenontdekkpark Barneveld tracht de doelstellingen te bereiken door:

- Het uitvoeren van fondsenwervende activiteiten.
- Het geven van praktijklessen aan studenten en cursisten van Aeres. De lessen zijn gericht op de vraag vanuit het werkveld van de sector dier en vanuit de maatschappij. Het park biedt de lescontent aan op een moderne wijze qua leermiddelen en didactiek, in een hybride onderwijsomgeving.
- Het vormgeven van de beoogde leeromgeving in de vorm van een dieren ontdekkpark. Dit doet de stichting in samenwerking met het werkveld vanuit een publiek-private samenwerking. Zij biedt studenten de mogelijkheid om zich tijdens hun studie optimaal voor te bereiden op een beroep in de sector dier en tegelijkertijd bezoekers te informeren over dieren.

Herkomst inkomsten

Het vermogen van de stichting verkrijgt zij bijvoorbeeld uit de opbrengsten van activiteiten van de stichting, opbrengsten uit het vermogen van de stichting, subsidies en donaties, sponsorbijdragen, overheidsbijdragen, bijdragen van hen die met het doel van de stichting sympathiseren, bijdragen van hen in wier belang de stichting werkzaam is, schenkingen, erfstellingen en legaten.

Besteding inkomsten

De verkregen inkomsten gebruikt Stichting Dierenontdekkpark Barneveld voor werkzaamheden nodig voor het realiseren van de doelstellingen. Vermogen dat de stichting niet besteedt, houdt zij aan voor kosten en investeringen in de toekomst. Zie ook § 9.3, Activiteiten en resultaten.

9.1 Organisatie

Stichting Dierenontdekkpark Barneveld valt statutair onder het College van Bestuur (CvB) en de Raad van Toezicht (RvT) van Aeres (zie § 1.4.1).

De stichting is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel geregistreerd. Het KvK-nummer is 82178372. In het handelsregister zijn ook de statuten en algemene leveringsvoorwaarden in het Nederlands, Engels en Duits gedeponeerd. De stichting heeft sinds december 2021 de anbi-status.

De stichting maakt gebruik van de voorzieningen van Aeres MBO Barneveld.

Beloningsbeleid

De bestuurders van Stichting Aeres Groep vormen het bestuur van Stichting Dierenontdekkpark Barneveld. Er wordt geen aparte beloning verstrekt voor de bestuurswerkzaamheden voor Stichting Dierenontdekkpark Barneveld.

Medewerkers en vrijwilligers

Stichting Dierenontdekkpark Barneveld heeft in 2024 geen medewerkers in dienst of vrijwilligers betrokken (2023: 0;

2022: 0). Medewerkers van Aeres MBO Barneveld verrichten de werkzaamheden. Ze zijn in dienst bij Stichting Aeres Groep, conform de cao mbo.

Studenten van de locatie Barneveld gaan in het park aan de slag als onderdeel van hun opleiding, onder begeleiding van hun docenten. Ze verkrijgen zo onder meer de sociale en communicatieve vaardigheden die nodig zijn in de publieksgerichte dierensector. De werkzaamheden zijn een goede voorbereiding op hun stage en werk in de sector.

Horizontale dialoog

Stichting Dierenontdekkpark Barneveld werkt samen met onderwijsinstellingen en organisaties binnen en buiten Aeres om haar doelstellingen te bereiken. Zowel collega's als medewerkers van organisaties als studenten zijn betrokken in de onderwijsontwikkeling, het uitvoeren van activiteiten en de ontwikkeling en realisatie van themagebieden. Hierover communiceert de stichting intern via de beschikbare kanalen. Sinds het besluit om de stichting inactief in stand te houden voert de stichting geen wervende activiteiten of communicatie meer uit.

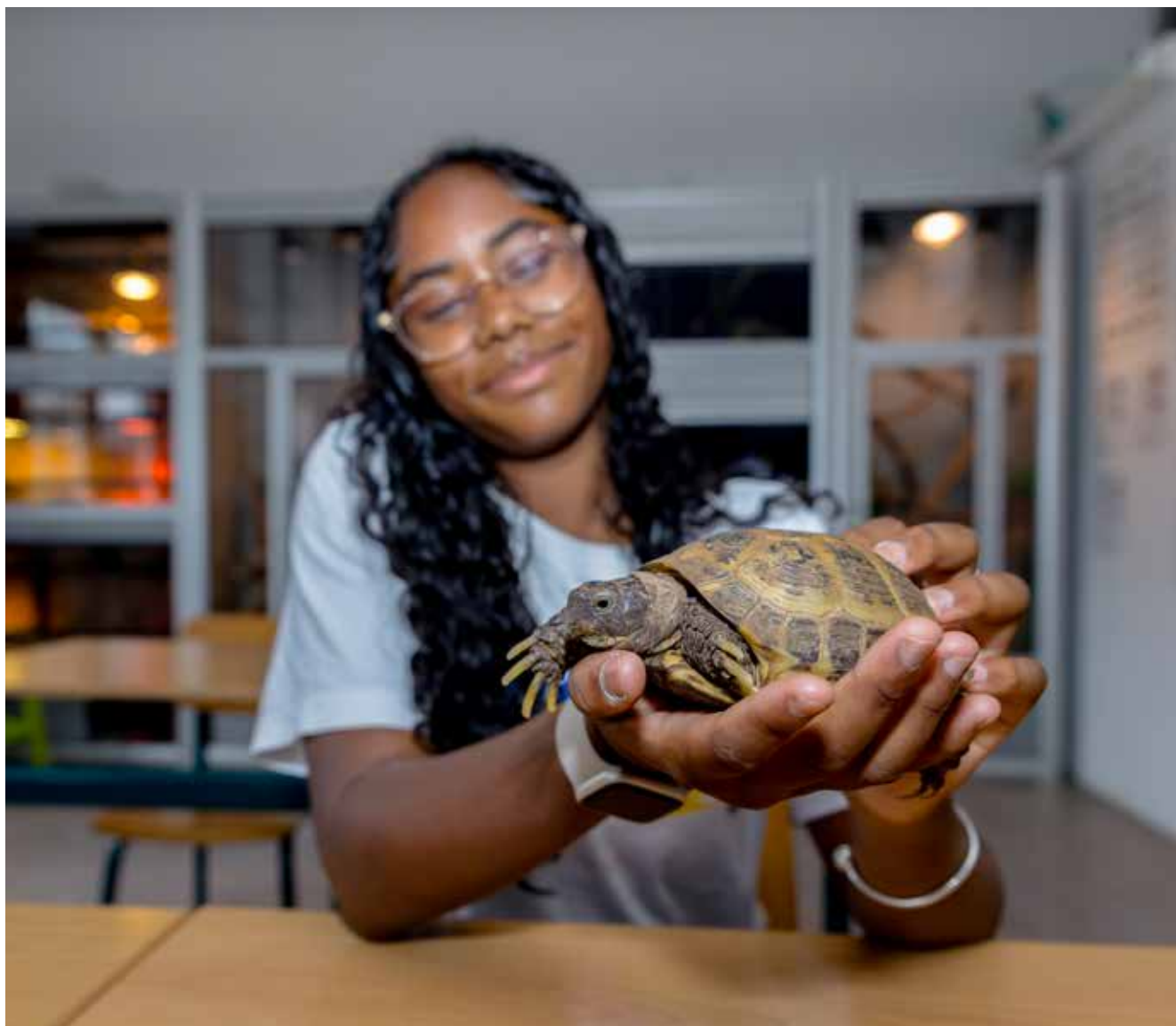
9.1 Activiteiten en resultaten

Activiteiten 2024

- Stichting Dierenontdekkpark voert in 2024 geen activiteiten uit.

Resultaten 2024

- De omzet in 2024 van Stichting Dierenontdekkpark Barneveld is € 0 (2023: € 89.207; 2022: € 49.686). Het resultaat is € 0 (2023: 0; 2022: € -63.551).
- Het besluit is genomen om Stichting Dierenontdekkpark Barneveld vanaf 1 januari 2024, minimaal tot 2026 inactief in stand te houden. Reden is de relatie tot het RIF Samen Ontdekken van Dieren, Barneveld. Dit RIF loopt tot 2026 (§ 3.25.1).

Bedrijfsvoering en toezicht

10 Bestuursbureau

Het Bestuursbureau van Aeres in Ede verzorgt alle overkoepelende bestuurlijke, afstemmende en administratieve activiteiten van Aeres (zes stichtingen) en daarmee ook de verantwoording naar derden. Daarnaast ondersteunen de stafdiensten het College van Bestuur.

Leeswijzer

Het Bestuursbureau in Ede verzorgt de randvoorwaardelijke en administratieve bedrijfsfuncties voor heel Aeres en voert de regie in processen die de instellingen overstijgen. Dit hoofdstuk beschrijft per stafdienst de activiteiten en resultaten. Uitzondering zijn de personele zaken, die komen in het volgende hoofdstuk aan de orde.

Inhoud

10.1	Wat gebeurt er bij het Bestuursbureau in 2024?	258	10.6.4	Facility	263
10.1.1	Uitdagingen	258	10.6.5	Integrale Veiligheid	263
10.2	Organisatie(structuur)	258	10.7	ICT & IM	264
10.3	Horizontale dialoog	258	10.7.1	Resultaten ICT & IM	264
10.4	Financiën & Control	259	10.8	Corporate Communicatie	265
10.4.1	Resultaten en plannen F&C	259	10.8.1	Resultaten en plannen Corporate Communicatie	265
10.5	Personeel, organisatie en salarisadministratie	259	10.9	Bestuursondersteuning	266
10.6	Facilitair Bedrijf	259	10.9.1	Resultaten en plannen Bestuursondersteuning	266
10.6.1	Organisatie en beleid Facilitair Bedrijf	259	10.9.2	Ontwikkeling & Innovatie	266
10.6.2	Huisvesting & Beheer	260	10.10	Kwaliteitszorg en optimalisatie samenwerking	267
10.6.3	Inkoop	262			

De verklarende woordenlijst staat in bijlage 1.

10.1 Wat gebeurt er bij het Bestuursbureau in 2024?

In 2024 is er veel aandacht voor de uitvoering van het vernieuwde strategisch beleidsplan 2023-2027: De Groene Veranderaar. De koppeling van de strategie aan de jaarplannen van de stafdiensten en Aeres-activiteiten geeft richting aan de keuzes rond profilering, digitalisering, innovatie en financiën. Om de uitvoering van de strategie te borgen, werkt Aeres in 2024 met het zogenoemde Groene Veranderprogramma. Een programma dat structureel werkt aan de strategische prioriteiten en randvoorwaarden (zie §1.2.3, §1.2.4 en §10.9.2).

10.1.1 Uitdagingen

Extern

- Als kennis- en onderwijsorganisatie een relevante rol spelen in het opleiden en afleveren van mensen die betekenisvol kunnen zijn in groene transitie.
- Inspelen op de trend richting Leven Lang Ontwikkelen met een relevant aanbod en aantrekkelijke leervormen, ondersteund door een slagvaardige werkorganisatie.
- Cybersecurity: blijvende aandacht voor het verder verlagen van kwetsbaarheid en het voorkomen van datalekken.

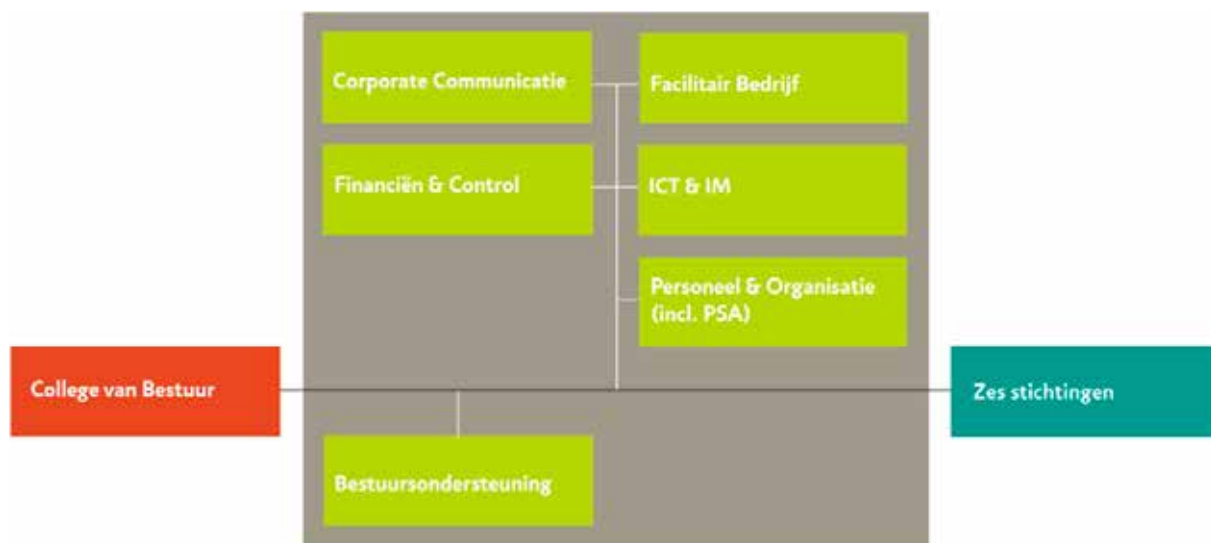
Intern

- Het efficiënt en effectief ondersteunen van een complexe organisatie.
- Het vergroten van interne samenwerking met het oog op organisatiebrede processen.
- Het versnellen van onderwijsontwikkeling, met name op het gebied van ICT en Leven Lang Ontwikkelen.
- Het in gezamenlijkheid met alle instellingen en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten versterken van het Aeres-profiel.
- Een gezonde financiële bedrijfsvoering tegen het licht van aangekondigde bezuinigingen op onderwijs.

10.2 Organisatie(structuur)

Stichting Aeres Groep heeft een tweehoofdig statutair College van Bestuur. Deze bestuurders vormen tevens het bestuur van de zes gelieerde stichtingen (zie § 1.4).

Het Bestuursbureau, dat het College van Bestuur en de gelieerde stichtingen ondersteunt, bestaat uit vijf stafdiensten en een stafafdeling voor Bestuursondersteuning (inclusief Ontwikkeling & Innovatie). De stafdiensten zijn Corporate Communicatie, Facilitair Bedrijf (Huisvesting & Beheer, Inkoop, Facility, Integrale Veiligheid), Financiën & Control, ICT & IM en Personeel & Organisatie (incl. Personeels- & Salarisadministratie).

Bij het Bestuursbureau werken 134 (111,8 fte) medewerkers (2023: 127 (106,9 fte); 2022: 110 (91,5 fte)). Hun centrale standplaats is Ede, maar vaak werken ze op een van de uitvoeringslocaties.

10.3 Horizontale dialoog

Aeres staat continu in contact met haar interne en externe omgeving (§ 1.2.1.) De stafdiensten hebben functionele contacten met medewerkers op de locaties en communiceren met leveranciers en relevante afdelingen bij de overheden en

met vakgenoten via de onderwijskoepels, VO-raad, MBO Raad en Vereniging Hogescholen.

Het contact met onderwijsdeelnemers of hun ouders verloopt via de onderwijsinstellingen en staat beschreven in de hoofdstukken van de instellingen en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten.

De horizontale dialoog helpt Aeres bij het doorontwikkelen van de profilering, om haar positie te bepalen ten aanzien van ontwikkelingen in de buitenwereld en bij het afstemmen op vragen uit het bedrijfsleven.

10.4 Financiën & Control

Hoofdstuk 2 beschrijft de financiële resultaten van Aeres en de toekomstverwachtingen. Het financieel overzicht is terug te vinden in de jaarrekening. Deze paragraaf beschrijft de resultaten van de stafdienst Financiën & Control in 2024.

Financiën & Control (F&C) voert de administratie, levert periodieke voortgangsgegevens en stelt de jaarrekening op. F&C heeft een tweeledige taak. Naast het opstellen van (meerjaren)begrotingen en het ondersteunen van het management met beleidsadviezen, planningen, prognoses en analyses (o.a. van voortgangsinformatie met betrekking tot de financiële resultaten), toetst de stafdienst het te voeren en het gevoerde beleid rond regelgeving en good governance. F&C streeft naar het in control zijn van heel Aeres op financieel gebied. Aan budgethouders en financiers levert de stafdienst, structureel en ad hoc, betrouwbare, relevante en actuele informatie. Ook verzorgt F&C de financiële transacties (salarissen en declaraties, facturen) van Aeres.

10.4.1 Resultaten en plannen F&C

- Het project Fitaal is afgerond. Beschreven processen en verbeterpunten zijn in beeld en onderhanden.
- In het kader van het project Robotic Process Automation (RPA) begint F&C met het boeken van correctiejournaalposten (memoriaalboekingen) volgens een vast template in Exact. Ook nadert de oplevering van een proces voor het verdelen van (centraal binnenkomende) inkoopfacturen naar de juiste locatie.
- De financiële functie bij de commerciële entiteiten krijgt een nieuwe inrichting via het project SAMFA. Vanaf eind 2024 vallen alle decentrale processen onder de financiële administratie van het Bestuursbureau en met ingang van 2025 bestaat ook bij Aeres Tech de functiescheiding tussen financiële administratie en control.
- De rol van financial control breidt zich verder uit en ondersteunt de business-controllers bij het monitoren van de financiën. De ontwikkeling en ingebruikname van een prognosemodel leiden tot een betere beheersing van de personele lasten. Ook komt er meer onderscheid tussen de rollen van business control en financial control.
- Aanbesteding van de accountantsdiensten; Aeres Farms contracteert een nieuwe accountant (Countus).
- F&C levert een belangrijke bijdrage aan de introductie en ingebruikname van AeresInZicht. Dit managementinformatieportaal ontwikkelt, valideert en ontsluit standaardrapporten en maatwerkrapporten voor HR en financiën.
- Ontwikkeling van een training financieel management voor leidinggevendenden binnen Aeres. Eind 2024 vindt de eerste training plaats.
- Samen met de stafdienst Facilitair Bedrijf geeft F&C inhoud aan de duurzaamheidsverantwoording. De oplevering van een eerste verantwoording over 2023 vindt plaats.

Plannen 2025 en verder

Voor de middellange (2-5 jr.) en lange (> 5 jr.) termijn zijn de belangrijkste speerpunten:

- Het verder uitvoeren van de projecten Managementinformatie/dashboarding en RPA.
- Het opzetten van een auditplan op basis van de beschreven processen in Fitaal.
- Het ondersteunen van en anticiperen op ontwikkelingen rond Leven Lang Ontwikkelen, met betrekking tot het uniformeren van de backoffice en het verder optimaliseren van de administratieve verwerking van de tweede en derde geldstroom.
- Bijdrage leveren aan de duurzaamheidsverantwoording van Aeres.
- Het proces voor de totstandkoming van de externe verantwoording (jaarrekening) voor de commerciële entiteiten verder digitaliseren middels de applicatie Speedbooks.
- De financieringsbehoefte van Stichting Aeres Groep adequaat monitoren en indien nodig ook invullen middels aanvullende financiering.
- Het onderzoeken of de huidige juridische structuur bij de commerciële entiteiten aanpassing behoeft.

10.5 Personeel, organisatie en salarisadministratie

De stafdienst Personeel & Organisatie (P&O) en de Personeels- & Salarisadministratie (PSA) komen terug in het sociaal jaarverslag (hoofdstuk 11).

10.6 Facilitair Bedrijf

De stafdienst Facilitair Bedrijf (FB) heeft als kernactiviteiten: huisvesting & beheer, inkoop, facility en integrale veiligheid. Locatieoverstijgende facilitaire processen pakt het Facilitair Bedrijf centraal op om zo de locaties te ontzorgen. Duurzaamheid speelt een belangrijke rol in de bedrijfsvoering. De stafdienst Facilitair Bedrijf faciliteert haar dienstverlening op een bedrijfseconomisch verantwoorde wijze. In 2024 ligt de focus op het doorontwikkelen en het vergroten van de slagkracht van de afdeling, de kwaliteit van de dienstverlening, de samenwerking met stafcollegae (robuuste integrale bedrijfsvoering) en de (instellings)directeuren (bondgenootschap) en het afbouwen van het commercieel vastgoed.

10.6.1 Organisatie en beleid Facilitair Bedrijf

De stafdienst Facilitair Bedrijf werkt voor alle Aeres-instellingen en hun (bedrijfs)activiteiten. Samen met hen streeft de stafdienst naar een veilige leer- en werkomgeving, een hoog kwaliteitsniveau van de dienstverlening, een goed

onderhouden toekomstbestendige vastgoedportefeuille, een scherpe inkoop en goede faciliteiten.

De belangrijkste thema's waar het Facilitair Bedrijf aan werkt zijn:

- Duurzaamheid en kwaliteit: samen met de Aeres-instellingen en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten alert zijn op de meerjareneffecten van handelen op de samenleving en het milieu.
- Efficiënt en effectief: transparante bedrijfsvoering voeren en (financiële) continuïteit op lange termijn waarborgen.
- Flexibiliteit: lesruimten en werkruimten en de bijbehorende verkeersruimte zijn maximaal flexibel inzetbaar voor onderwijsdoeleinden, inclusief de praktijkgerichte onderdelen daarvan.
- Bewustwording en inbedding van een organisatiebreed inkoopproces.
- Integrale veiligheid: het ontwikkelen, uitrollen en implementeren van het integrale veiligheidsbeleid (inclusief arbobeleid) over de gehele organisatie. Doel is om de weerbaarheid op het gebied van veiligheid te vergroten. Een onderdeel hiervan is de bewustwording van risico's en het dragen van een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid op het gebied van veiligheid.

Kerntaken

- Opstellen van een duurzame (meerjaren)begroting (inclusief investeringen) en meerjarenplanning voor onderhoud van gebouwen en terreinen.
- Voorbereiden en realiseren van verbouw- en nieuwbouwinvesteringen.
- Verzorgen van structurele huur en verhuur van het niet-onderwijsgebonden vastgoed.
- Zorgdragen voor de receptie en het facilitair management van het Bestuursbureau in Ede en het ABC-gebouw in Dronten.
- Borgen van de integrale veiligheid.
- Ondersteunen van locaties met advies rond de dienstverlening, inkoop, veiligheid en huisvesting en de verbinding daartussen.
- Uitvoeren van Europese aanbestedingen, zoals vastgesteld in de aanbestedingskalender.
- Locatieoverstijgend beheren en optimaliseren van de dienstverlening (contractmanagement) waarvan het Facilitair Bedrijf contracteigenaar is.
- Adviseren van de contracteigenaren bij meervoudige onderhandse aanbestedingen.
- Implementeren van Spend Cloud in de organisatie.
- Energiemonitoring.

Beleid

De bedrijfsvoering van het Facilitair Bedrijf staat in het teken van duurzaamheid. Dit blijkt onder meer uit het gebruik van het rekeninstrument GPR (Gebouw) voor duurzaam bouwen in de voorbereiding van renovatie- en bouwprojecten. Aeres streeft hierbij naar een GPR-score van gemiddeld een 7 of hoger. Dit leidt onder meer tot maatregelen als isolatie van wanden, glasoppervlakken, vloeren et cetera. Als norm voor een gezond binnenklimaat hanteert Aeres Frisse Scholen

klasse B. Verder laat Aeres energiebesparende voorzieningen ontwerpen en realiseren. De visie van het Facilitair Bedrijf sluit aan bij de duurzaamheidsambities en strategie van de organisatie. Dit blijkt onder meer uit de routekaart verduurzaming vastgoed, het duurzaamheidsbeleid en het maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen (MVOI).

In 2024 zet het Facilitair Bedrijf een kernteam op. Binnen dit kernteam vindt discipline-overstijgende afstemming plaats over de doorontwikkeling van de bedrijfsvoering en prioritering van activiteiten, passend bij de ambities van Aeres. Ook start het Facilitair Bedrijf met het uitrollen van accountmanagement waarbij het op structurele wijze in gesprek gaat met de locaties over de ontwikkeling op locaties en hoe het Facilitair Bedrijf hierin kan ondersteunen.

10.6.2 Huisvesting & Beheer

De gebouwen die Aeres inzet voor onderwijs en aan onderwijs gerelateerde activiteiten stelt zij direct aan de opleidingslocaties ter beschikking. Daar waar Aeres gebouwen (tijdelijk) niet voor het onderwijs benut, hevelt ze deze administratief over naar Huisvesting & Beheer (H&B, Agripark). H&B exploiteert deze gebouwen vervolgens door (tijdelijke) verhuur aan derden. De gebouwen vormen zo een buffer voor mogelijke groei en krimp van de huisvestingsbehoefte van het onderwijs. Een bij Aeres horend knelpunt is de spreiding van vestigingen. Groei en krimp kan ze in de meeste gevallen niet tussen locaties onderling opvangen. Aeres heeft de meeste gebouwen in eigendom, maar ze huurt op enkele locaties ook. Bij nieuw te realiseren projecten neemt H&B in de ontwerpfasen alternatieve aanwendbaarheid als criterium mee. Een deel van het pand is dan splitsbaar als zich krimp van het aantal studenten voordoet.

(Strategisch) beleid

De prioriteiten van het strategisch huisvestingsplan zijn als volgt:

- Invulling geven aan verduurzaming van het vastgoed om te kunnen voldoen aan de klimaatopgave voor 2050 (energie- en CO₂-neutraal) volgens de routekaart verduurzaming vastgoed.
- Uitvoeren van vastgoedsturing. Gebouwpaspoorten geven inzicht in het gebruik en onderhoud van gebouwen, wat sturing op korte en lange termijn mogelijk maakt.
- Handhaven van het onderhoud van gebouwen op conditieniveau 3.
- Conditie binnenklimaat conform Frisse Scholen klasse B.

Het (meerjarige) investeringsbeleid met alle informatie over de (des)investeringen in huisvesting en bedrijfsmiddelen staat in § 2.5.5.

Energiebesparing

Aeres levert verplicht informatie aan over de wijze van energiebesparing aan de omgevingsdiensten. Een plan van aanpak beschrijft per locatie de te realiseren

energiebesparende maatregelen. De uitgevoerde maatregelen rapporteert H&B jaarlijks aan de omgevingsdiensten. Daarnaast monitort H&B de locaties op het energieverbruik door, met gebruikmaking van energiemonitoring per ruimte per locatie, te sturen op gebruik en gedrag.

Ventilatie

Aeres zorgt dat haar schoolgebouwen voldoen aan de bestaande wettelijke normen uit het Besluit bouwwerken

leefomgeving (voorheen Bouwbesluit) en aanvullende richtlijnen voor een gezond binnenklimaat.

Uitgevoerde projecten en onderhoud 2024

Aeres activeert en hanteert de verplichte componentenmethode voor het verwerken van de kosten voor het groot onderhoud. Daarom heeft zij niet te maken met de overgangsregeling voorziening groot onderhoud.

Het in 2024 begrote onderhoudsbudget en budget voor vervangingsinvesteringen vastgoed	
Preventief onderhoud	€ 1.622.500
Vervangingsinvesteringen conform MJOB	€ 1.450.000
Duurzaamheidsinvesteringen	€ 600.000
Totaal	€ 3.672.500

Lopende projecten 2024

- Uitstraling en vergroening van Aeres VMBO en MBO Sneek. Gereed medio 2025.
- Renovatie van Aeres VMBO en MBO Buitenpost, inclusief het aanbrengen van een klimaatinstallatie. Gereed medio 2025.
- Voorbereiding AgroTech Campus Wisentweg Dronten, inclusief uitbreiding kantine.
- Voorbereiding aanpassing en uitbreiding kas Aeres Hogeschool Dronten.
- Verplaatsen Aeres MBO Emmeloord naar DU-gebouw Dronten. Gereed medio 2026.
- Aeres VMBO en MBO Leeuwarden: herplaatsen mbo 1-2 op campus en renovatie vmbo. Gereed medio 2027.
- Nieuwbouw Aeres VMBO en MBO Heerenveen ter vervanging van het semipermanent gebouw en kas. Gereed 2028.
- Uitvoering routekaart verduurzaming vastgoed (fase 1) voor de locaties Aeres VMBO en MBO Buitenpost, Aeres MBO Dronten, Aeres VMBO Leeuwarden en Aeres VMBO Almere. Gereed medio 2025.
- Vergroenen schoolterrein Aeres MBO Barneveld. Gereed medio 2025.
- Voorbereiding nieuwe klimaatinstallatie hoofdgebouw Aeres Hogeschool Dronten. Gereed medio 2026.
- Uitbreiding Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord. Gereed medio 2025.

Afgesloten projecten 2024

- Agri Innovation Centre Dronten: brandveiligheid.
- Aeres VMBO en MBO Heerenveen: upgrade hoofdgebouw.
- Optimaliseren binnenklimaat Aeres VMBO Maartensdijk door het aanbrengen van een nieuwe klimaatinstallatie.
- Aeres MBO Almere: diverse aanpassingen.
- Aeres VMBO en MBO Velp: diverse aanpassingen.

Niet-onderwijsgebonden vastgoed

Aeres beheert en exploiteert niet-onderwijsgebonden vastgoed dat structureel wordt verhuurd aan externe partijen. Dit vastgoed speelt een belangrijke rol in het concept van wonen-werken-leren, wat bijdraagt aan de ontwikkeling van de studentenpopulatie en kennisontwikkeling. Bedrijven, instellingen en organisaties hebben de mogelijkheid om hun activiteiten binnen dit vastgoed te ontplooiën en elkaar te versterken door samenwerkingsverbanden aan te gaan. Er is ruimte voor zowel zakelijke dienstverleners als maatschappelijk geïntereerde bedrijven.

De primaire doelstelling van het niet-onderwijsgebonden vastgoed is om de bedrijfsvoering zo in te richten dat het totale aanbod van faciliteiten en de verhuur van vastgoed zorgen voor een constante geldstroom. Commercieel gezien streeft Aeres ernaar jaarlijks minimaal 85% van de beschikbare vierkante meters te verhuren en een rendement van 3% (nettoresultaat/omzet) te realiseren.

	Afmeting (ha)	Aantal huurders
Dronten		
Gebouw A (zakelijke dienstverlening)		28
Gebouw B (maatschappelijke dienstverlening)		6
Gebouw C (sport en overige dienstverlening)		3
Grond behorende bij hierboven genoemde opstallen	12,1 ha	

	Afmeting (ha)	Aantal huurders
Overige gebouwen		
• Bedrijfswoning		
• Studentwoningen Wisentweg 13a		
• Weidestal Aeres Farms		
• Zuivellokaal studentbedrijven		
• Pluimveestal		
Grond bij de hierboven genoemde functies en opstallen	85,6 ha	
Ede		
Bestuursbureau	0,8 ha	2
Barneveld		
Wesselsweg 34		
• Dienstwoning		
• Huis Schimmel		
• Fauna Nova		
• COA-gebouw		
• Poultry Expertise Centre		
Grond behorende bij de hierboven genoemde opstallen	3,7 ha	

Resultaten niet-onderwijsgebonden vastgoed 2024

- Maatregelen ter bevordering van duurzaamheid:
 - aanpassing van de hoofdverdelers bij AIC-gebouw en plaatsing van tussenmeters;
 - plaatsing van een tussenmeter gas en een slimme watermeter.
- Gedeeltelijke vervanging van de inbraakinstallatie van gebouw A met daarbij de overstap van codes naar tags.
- De aanleg van ICT-infra voor het Agri Innovation Centre-gebouw.
- Start sloopwerkzaamheden voormalige studentenwoningen (paviljoens).
- Schilderen van het guesthouse (Drieslag 21) en studentenwoningen (Wisentweg 13a).
- Vervanging van het dak van het guesthouse (Drieslag 21).
- Afronden vervanging zonwering gebouw A (2e verdieping).
- Herstelbestrating bij gebouw A naar aanleiding van de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E).
- Het dichtzetten van de gevel van het AIC-gebouw als gevolg van lekkages.
- Verwijderen schoorsteen, inclusief asbest, vanwege lekkages, van voormalig hulphondenhuis (Wisentweg 11).
- Herstel roldeuren bij gebouw B.

Plannen voor 2025 en verder

Algemeen

Verdere ontwikkeling van de campus in Dronten tot een compacte, duurzame campus met een groene uitstraling. Het commerciële niet-onderwijsgebonden vastgoed wordt afgestoten (gebouw A en B) dan wel gesloopt (gebouw C).

Bouw-, renovatie- en onderhoudsprojecten

- Afronden sloopwerkzaamheden van de voormalige studentenwoningen (paviljoens) op het Agripark.
- Buitenschilderwerk gebouw B (Agripark-Oost).
- Sloop voormalig woonhuis Schimmel in Barneveld.
- Optimaliseren alarmmeldinstallatie AIC-gebouw (Wisentweg 13c).
- Groepenkast vervangen AIC-gebouw (Wisentweg 13c).
- Groot onderhoud windgevel Weidestal (Wisentweg 13a).
- Herstel fietsenstalling gebouw A (Drieslag 30).
- Aanleggen wadi bij gebouw A (Drieslag 30).
- Aanbrengen en afronden van de alarmmeldinstallatie gebouw A laagbouw (Drieslag 30).

Huurlocaties die Aeres voor langere termijn verhuurt

- Verhuur van vier lokalen van Aeres VMBO Sneek aan Stavoor.

10.6.3 Inkoop

Inkoop is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van het inkoopbeleid, het opstellen van het inkoophandboek en de inkoopvoorwaarden, en het ondersteunen en informeren van budgethouders en contracteigenaren. Bij Aeres-brede (Europese) aanbestedingen faciliteert Inkoop de procesbegeleiding, inclusief juridische advisering, procesoptimalisatie en ondersteuning. Bovendien is het geven van (ongevraagd) advies en het beoordelen van diverse contractdocumenten een essentieel onderdeel van het takenpakket.

Resultaten 2024

- Uitvoeren van Europese aanbestedingen voor de inkoopsegmenten digitale presentatiemiddelen, onderwijs- en kantoormeubilair, afvalverwijdering, voeding, gas & elektra, brandverzekering, brandportal en arbodienstverlening.
- Uitvoeren van meervoudige onderhandse aanbestedingen voor de inkoopsegmenten RI&E en bhv.
- Start van het project maatschappelijk verantwoord opdracht geven en inkopen (MVOI) ten behoeve van de verduurzaming van de inkoopprocessen. Dit leidt tot een ambitiedocument en actieplan.
- Beleidsnotitie Uitzondering inkoopsegmenten voor commerciële entiteiten en dynamische verificatie voor Europese aanbestedingen.
- Bespreking van de blauwdruk met betrekking tot inkoop en bestelinrichting met alle locaties/onderdelen.
- Een kleine stap vooruit in het terugbrengen van nieuwe crediteuren.
- Per 1-1-2025 dienen alle zakelijke declaraties met een pas plaats te vinden (uitzonderingen daargelaten).
- Gecentraliseerde invoering van contracten.

Plannen 2025 en verder

- Actualiseren handboek, inkoopbeleid, aanbestedingsprocessen en procedures en informatie op het Aeres-intranet Kiem.
- Verdere optimalisatie van de implementatie van de Spend Cloud-modules Inkoop, Contractbeheer en Kas&Pas. Het inkoopbeleid zo inrichten dat het aantal inkooptransacties bij gecontracteerde leveranciers groeit en het aantal inkooptransacties bij niet-gecontracteerde leveranciers afneemt.
- Vervolg op het project maatschappelijk verantwoord opdracht geven en inkopen (MVOI).
- Verdere inrichting van de rapportages in Spend Cloud en Power BI en het terugkoppelen van rapportages vanuit Spend Cloud en Power BI aan Aeres-management.
- Uitvoeren van Europese aanbestedingen voor de inkoopsegmenten leerplatform, mobiele telefonie, dataverbinding/glasverbinding, kantoorartikelen, sanitaire voorzieningen.
- Uitvoeren van meervoudige onderhandse aanbestedingen voor de inkoopsegmenten werving en selectie.
- Monitoren/optimaliseren processen Spend Cloud.
- Verder terugbrengen nieuwe crediteuren.

10.6.4 Facility

Het Facilitair Bedrijf kent ook de discipline Facility. Behalve voor het operationeel facilitair management en de receptiedienstverlening voor zowel het Bestuursbureau als het Agripark, is het Facilitair Bedrijf ook verantwoordelijk voor de facilitaire ondersteuning van locaties. Hieronder valt onder andere het tactisch en strategisch contract- en leveranciersmanagement van centraal aanbestede contracten, maar ook de projectmatige doorontwikkeling van de diensten op locatie passend bij de strategische ambities van Aeres.

Het Facilitair Bedrijf streeft ernaar om de kwaliteit van dienstverlening Aeres-breed te verbeteren door onder andere samen met de locaties locatieoverstijgende contracten te managen en nieuwe thema's op te pakken. Op een projectmatige en gestructureerde wijze vertaalt het Facilitair Bedrijf decentrale wensen en ideeën naar een centraal en breed gedragen beleid, dienstverlening of aanpak en draagt daar waar nodig/wenselijk zorg voor de implementatie.

Resultaten 2024

- Initiatie en versterking van centraal contractmanagement, waaronder voor buitengroenvoorziening en schoonmaak. Bij beide contracten wordt in 2024 samen met de locaties en de schoonmaakpartijen de basis op orde gebracht wat leidt tot uniformiteit en helderheid op locatieniveau.
- Het aanstellen van een contractmanager Facility. Dit is een belangrijke basis voor het verder professionaliseren van het contractmanagement.
- Aeres-brede CO₂-footprint, voortkomend uit het duurzaamheidsbeleid, is in kaart gebracht. Dit biedt de basis voor het opstellen van een routekaart voor verduurzaming.
- Begeleiding van de verhuizing van Aeres MBO Almere vanuit facilitair perspectief.
- Start vergroening/verduurzaming terreinen en het vaststellen van pilotlocaties en projectteams op locaties.

Plannen 2025 en verder

- Doorontwikkeling van de discipline Facility, waaronder de splitsing van de operationele facilitaire taken (Bestuursbureau en ABC-gebouw), de expliciete positionering van als klantgerichte organisatie en het opstellen van een geprioriteerde projectenportfolio.
- Doorontwikkeling van (facilitair) contractmanagement:
 - Professionalisering werkwijze en diensten.
 - Uitbreiding centraal contractmanagement naar contracten afvaldienstverlening, voeding, kantoor- en leerlingmeubilair en sanitaire voorzieningen.
 - Contract-assessment; contract-compliance optimaliseren (gecontracteerd-benodigd-geleverd).
 - Risicomanagement.
 - Grip op kwaliteit en kosten.
 - Actualiseren formele contractdocumentatie.
- Centrale begeleiding/projectmanagement bij locatiespecifieke projecten (waaronder implementaties, doorontwikkelingen, et cetera).
- Projectuitrol vergroening/verduurzaming buitenterreinen op benoemde pilotlocaties.
- Opstellen routekaart voortkomend uit CO₂-footprint.

10.6.5 Integrale Veiligheid

Integrale veiligheid is een allesomvattende aanpak die ervoor zorgt dat Aeres een organisatie is waar medewerkers, externen en opleidingsvolgers veilig zijn en blijven. Aeres beschikt hiervoor over veiligheidsbeleid dat beschrijft welke vaste bouwstenen onderdeel zijn van integrale veiligheid. De vier bouwstenen bestaan ieder uit een aantal thema's.

Aeres gaat in 2024 verder met de ontwikkeling van elk thema. De resultaten van de thema's sociale veiligheid, gebouwveiligheid, bhv en fysieke veiligheid staan in § 11.10.2. Het thema kennisveiligheid is verder toegelicht in § 4.15.2. § 10.7 gaat nader in op informatiebeveiliging, privacy en cybersecurity.

Aeres is daarnaast ook lid van externe netwerken met betrekking tot integrale veiligheid, zoals het Platform Integrale Veiligheid Hoger Onderwijs en het IV-netwerk mbo.

Resultaten 2024

- Sinds 2024 heeft Aeres een centraal crisisteam. Dit crisisteam richt zich specifiek op crisissituaties die organisatiebreed zijn. Alle locaties van Aeres hebben een noodnummer waarmee zij het crisisteam 24/7 kunnen alarmeren.

Plannen 2025 en verder

- In 2025 vindt verdere uitbreiding plaats van de in- en externe netwerken en worden thema's verder uitgewerkt om zo de basis te leggen voor een proactieve veiligheidscultuur.

10.7 ICT & IM

De stafdienst ICT & IM (Informatiemanagement) is de spil in de informatievoorziening, ICT-infrastructuur en telefonie binnen Aeres. Het Aeres-brede ICT-beleid richt zich op het optimaliseren van de informatievoorziening en het naadloos aansluiten op de behoeften van de onderwijsinstellingen en hun diverse (bedrijfs)activiteiten. De dienst neemt steeds meer regie op het in stand houden van het ICT-landschap en het stimuleren van innovatie, in nauwe samenwerking met het onderwijs, diverse partners en andere instellingen, zoals SURF en MBO Digitaal. Door kennis op te bouwen en zelfstandig beslissingen te nemen, houdt Aeres de kosten onder controle.

Het fundamentele uitgangspunt is dat ICT het onderwijs moet dienen, binnen de kaders van veiligheid en kostenefficiëntie. Dataveiligheid en privacy krijgen hierbij structurele aandacht. Het continu doorvoeren van verbeteringen gebeurt onder andere op basis van audits en diverse andere tests, zoals red teaming, pentesten, interne audits en controles door accountants. De informatievoorziening van Aeres moet flexibel

zijn en kunnen meebewegen met de ontwikkelingen in zowel het onderwijs als de technologische vooruitgang in de markt. De meerwaarde van ICT voor het onderwijs komt pas tot volle bloei bij doordacht gebruik, waarbij ICT fungeert als aanjager van nieuwe onderwijsconcepten en -methoden.

Zorgvuldige coördinatie van de strategische ICT-afwegingen en de afstemming tussen ICT-projecten gebeurt door de regiegroep STIB (Strategisch ICT Beraad). Deze regiegroep vertegenwoordigt de directies van de verschillende Aeres-instellingen en staat onder voorzitterschap van de vicevoorzitter van het College van Bestuur. Om de toenemende complexiteit het hoofd te bieden, intensiveert de stafdienst het gebruik van Project Portfolio Management (PPM). De regieorganisatie waarborgt de consistentie en veiligheid van gegevens, zodat veranderingen mogelijk blijven en alle betrokkenen tijdig en adequaat geïnformeerd worden. PPM helpt om dit organisatorisch zo efficiënt mogelijk te realiseren. De volgende logische stap is het verder integreren van de lijnorganisatie, procesorganisatie en de projectorganisatie, waardoor een nog sterkere verbinding ontstaat en de slagkracht van de ICT-dienstverlening verder wordt vergroot.

Informatie over de financiën en het investeringsbeleid van onder meer ICT-projecten (hard- en software) staat respectievelijk in § 2.3.3, onder Bestuursbureau en § 2.5.5 onder Vervangingsinvesteringen.

10.7.1 Resultaten ICT & IM

Algemeen

De stafdienst ICT & IM van Aeres zet in 2024 belangrijke stappen in de digitale transformatie en systeemoptimalisatie. Een van de grootste successen is de implementatie van een nieuw leerling informatiesysteem. Hiervoor worden alle leerling gegevens succesvol gemigreerd. De gebruikers ervaren een grote verbetering. Uitbreiding van het Identity & Access Managementsysteem leidt bovendien tot verbetering van de beveiliging van en het toegangsbeheer tot de informatiesystemen.

Belangrijke mijlpalen op het gebied van documentmanagement en archivering zijn de afronding van het archiveringsproces

en de implementatie van een nieuw archiefsysteem. Een ander relevant project is de implementatie van een managementinformatiesysteem, dat een stevige basis legt voor datagedreven besluitvorming. Voor de LLO-organisatie zet Aeres verschillende projecten op ter verbetering van de processen en systemen, met als speerpunt de implementatie van een relatiemanagementsysteem.

Informatiebeveiliging en privacy

Na de versterking op het gebied van veiligheid in de Aeres-brede ICT-infrastructuur ligt het accent nu meer op het gedrag en de processen die de veiligheid van gegevens borgen. Daarbij borgt Informatiemanagement de samenhang van informatiesystemen.

In het kader van de AVG doet Aeres in 2024 drie meldingen (2023: 2; 2022: 4) van beveiligingsincidenten bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Aeres bekijkt per incident of er maatregelen nodig zijn om herhaling te voorkomen.

Op het gebied van privacy zet Aeres in 2024 verdere stappen:

- Verbetering van autorisatiematrix: meer automatische koppelingen tussen de bronsystemen en de doelsystemen (waaronder bijvoorbeeld digitale leeromgevingen).
- Actualisatie van alle verwerkersovereenkomsten.
- Introductie van een Aeres-breed bewustwordingsprogramma over dataveiligheid (ARDA).

Cybersecurity

Het vergroten van de digitale weerbaarheid bij Aeres is continu onderdeel van de bedrijfsvoering. Zaken op het gebied van cybersecurity informatiebeveiliging die voorheen een risico vormden en waarop Aeres in 2024 actie onderneemt:

- Introductie van multifactorauthenticatie (MFA) voor alle medewerkers en leerlingen/studenten.
- Aanscherping van veiligheidsmaatregelen voor de eigen systemen en de clouddiensten.
- Uitbreiding (externe) Detection & Response-diensten, de zogenoemde SIEM/SOC oplossing.
- Realisatie van een nieuw Identity & Access Managementsysteem met gecentraliseerde en geautomatiseerde controle over gebruikersaccounts. Dit houdt in het automatisch aanmaken en afsluiten van accounts op basis van gegevens in de bronsystemen, zoals het personeelsinformatiesysteem en de leerling administratiesystemen. Het resultaat is een betere bescherming van de toegang tot gevoelige data en waarborging van de dataveiligheid.
- Verdere segmentatie van het netwerk uit het oogpunt van beveiliging

Daarnaast kent Aeres een nauwe samenwerking met MBO Digitaal en SURF op het gebied van het minimaliseren van de cybersecurity risico's. Het ICT & IM beleid van Aeres wordt sterk beïnvloed door het cybersecurity toetsingsmodel IBP. Dit model dient als een gestructureerd kader voor het evalueren en verbeteren van de informatiebeveiliging en privacy maatregelen binnen de organisatie. Daarnaast committeert Aeres zich aan het Convenant Cyberveiligheid, wat een

duidelijke toewijding aan de sectorbrede inspanningen om de digitale veiligheid te verhogen, aantoont.

Aeres neemt actief deel aan het sectorbrede gebruik van een GRC-toepassing. Deze deelname stelt Aeres in staat om inzicht te krijgen in de cybersecurityprestaties van andere instellingen en om best practices uit te wisselen. Dit bevordert een gemeenschappelijke aanpak en versterkt de algehele cybersecurity binnen de onderwijssector.

Om de paraatheid bij cyberaanvallen te verhogen, neemt Aeres deel aan sector brede cybersecurity-oefeningen. Deze oefeningen simuleren realistische crisissituaties en stellen Aeres in staat om haar reactieprocedures te testen en te verbeteren. Door proactief te oefenen, minimaliseert Aeres de potentiële impact van daadwerkelijke cyberaanvallen.

Aeres werkt aan verdere verbetering van de cybersecurity door middel van strategische samenwerkingen, het implementeren van gestandaardiseerde modellen, het naleven van convenanten en het deelnemen aan sector brede initiatieven. Deze holistische en proactieve benadering stelt Aeres in staat om een veilige en betrouwbare digitale omgeving te waarborgen.

10.8 Corporate Communicatie

De stafdienst Corporate Communicatie richt zich op de Aeres-brede profilering, positionering, communicatie en marketing. Tot de taken behoren het bewaken van het merk, het ontwikkelen van een merk-, marketing- en communicatiestrategie, het op corporate niveau coördineren van de online activiteiten van Aeres en het verzorgen van interne en externe onderdeeloverstijgende communicatie(campagnes).

10.8.1 Resultaten en plannen Corporate Communicatie

- Corporate Communicatie werkt in 2024 aan diverse zaken, waaronder:
- Het intern en extern doorvertalen van de nieuwe meerjarenstrategie van Aeres.
- Het uitvoeren van een arbeidsmarktcampagne voor een betere en snellere invulling van onderwijsvacatures.
- De doorvertaling van de Aeres-strategie naar employer branding.
- Het uitwerken van de positionering van de Aeres-brede LLO-organisatie.
- Ondersteuning bij vernieuwing websites, waaronder alle websites van Aeres MBO.
- Uitwerken strategie voor visuele identiteit van Aeres en creatie van vernieuwd corporate design starten.
- Het versterken van Aeres-brede interne samenwerking op het gebied van marketing en communicatie.

Voor de middellange (2-5 jr.) en lange (> 5 jr.) termijn zijn de belangrijkste speerpunten:

- Het profileren en positioneren van Aeres op een wijze die leidt tot versterking van de naamsbekendheid en continuïteit van de totale instroom.
Het doel is om Aeres te laten zien als:
 - toonaangevende organisatie voor praktijkgericht beroepsonderwijs en ondersteunend onderzoek op het gebied van agro, food, een groene leefomgeving, dier en techniek;
 - aantrekkelijke werkgever;
 - relevante aanbieder van cursussen en opleidingen in het kader van Leven Lang Ontwikkelen, gericht op het groene domein.
- Het doorontwikkelen van het merkenbeleid, passend bij de groei en ontwikkeling van de organisatie.
- Het ontwikkelen en versterken van datagerichte marketing.

10.9 Bestuursondersteuning

De stafafdeling Bestuursondersteuning biedt plaats aan het bestuurssecretariaat, de bestuurssecretaris, juridische zaken, de archivaris en de Functionaris Gegevensbescherming. De stafdienst ondersteunt het College van Bestuur en de Raad van Toezicht, zowel inhoudelijk als procesmatig als secretariael. Het strategische Groene Veranderprogramma, inclusief Ontwikkeling & Innovatie (O&I), is naast de afdeling Bestuursondersteuning georganiseerd als projectorganisatie, onder leiding van de programmamanager strategie.

Kerntaken

Kerntaak van de stafafdeling is het inhoudelijk, procesmatig en secretariael ondersteunen en adviseren van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht. De advisering en ondersteuning hebben betrekking op strategisch beleid en ontwikkeling, juridische vraagstukken, ondernemingsvraagstukken, de bestuurlijke en governanceprocessen, de planning- en controlcyclus, besluitvormings- en medezeggenschapstrajecten, de verslaglegging en juridische processen en procedures. De ondersteuning is zowel strategisch als tactisch als operationeel van aard en betreft de volle breedte van de bestuurlijke agenda.

10.9.1 Resultaten en plannen Bestuursondersteuning

- Ondersteuning van beleids- en besluitvorming door:
 - het opstellen en bewaken van bestuursagenda's, rekening houdend met de strategische planning;
 - het coördineren van besluitvormingsprocedures en het adviseren en rapporteren over beleidsontwikkeling.
- Voorbereiding en afwikkeling van bestuursvergaderingen en bestuurlijke overleggen.
- Ondersteuning van het bestuur, de Raad van Toezicht en het management op juridisch en governancegebied aangaande het bewaken van de naleving van wet- en regelgeving, het

coördineren en actualiseren van governance documenten en het beheer en de advisering rondom procedures, integriteit en compliance.

- Voorbereiding en coördinatie van het jaarverslag en overige verantwoording.
- Verdere ontwikkeling van overlegstructuren (overleg en samenwerking medezeggenschap, bestuur en directies).
- Beheer en archivering van bestuursdocumenten, inclusief implementatie van digitale archivering.

Plannen

- Doorontwikkelen van de afdeling, het bestuurssecretariaat en het team juridische zaken.
- Optimaliseren van administratieve processen en overlegstructuren.
- Documentmanagement (DMS) optimaliseren.

10.9.2 Ontwikkeling & Innovatie

Aeres heeft de ambitie toonaangevend te zijn in praktijkgericht beroepsonderwijs en ondersteunend onderzoek op het gebied van agro, dier, food, een gezonde leefomgeving, techniek en groen onderwijs. Voor dit doel voert Aeres in gezamenlijkheid het Groene Veranderprogramma uit en het O&I-programma. Vanuit deze programma's werkt Aeres vanuit verschillende projecten aan de invulling van het algemene strategische beleid.

Het Groene Veranderprogramma

De kern van het Groene Veranderprogramma is het in samenhang organiseren van projecten rond de drie strategische prioriteiten en vijf randvoorwaarden (zie ook § 1.2). Samen met haar instellingen en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten werkt Aeres aan de verdere ontwikkeling van de organisatie en het uitvoeren van gezamenlijke innovaties.

Resultaten 2024

Vanuit het Groene Veranderprogramma starten in 2024 acht deelpjecten. Voorbeelden zijn:

- Het aanbod aanscherpen tot toonaangevend groen. Dit project toetst het onderzoeks- en onderwijsportfolio van Aeres. Vervolgens is de aanpak om groepen van opleidingen in samenhang door te ontwikkelen tot toonaangevend in het groene domein.
- Leven Lang Ontwikkelen tot bloei brengen. Het samenbrengen binnen Aeres van de front- en backofficeprocessen aangaande LLO. Daarnaast start Aeres met het opleiden van honderd medewerkers tot LLO-specialist.
- Interne samenwerking maximaliseren. Ontwikkeling van een aanpak voor het werken in een Aeres Learning Community (ALC) met een centrale rol voor educatieve faculteit Wageningen in de opzet en (proces)begeleiding. Hierin werken docenten en onderzoekers vanuit verschillende organisatieonderdelen samen aan actuele vraagstukken.
- Digitalisering – blended learning. Op iedere locatie voert Aeres een blended-learning-scan uit, gevolgd door een verbeterplan. Daarnaast zijn er verschillende activiteiten met

betrekking tot het toepassen van kunstmatige intelligentie in het onderwijs, waaronder een kennisevent voor medewerkers van Aeres.

- **Leiderschapsontwikkeling.** Het inspireren en ondersteunen van leidinggevendenden van Aeres bij het implementeren van de groene veranderstrategie middels organisatiebrede bijeenkomsten en een uitgebreid leiderschapsprogramma.

Plannen

In 2025 zet Aeres het Groene veranderprogramma door. De aandacht blijft gericht op het realiseren van de drie strategische prioriteiten. De projecten en activiteiten die zijn gericht op het realiseren van de randvoorwaarden, krijgen meer en meer een plek in de lijnorganisatie. Hierdoor ontstaat ruimte om in het programma andere projecten te initiëren.

START-projecten vanuit alle lagen van de organisatie

Sinds 2018 roept Aeres haar medewerkers op om bottom-up projectvoorstellen in te dienen, zogeheten O&I START-projecten. Begin 2024 kent O&I elf nieuwe START-projecten toe voor het studiejaar 2024-2025 (elf in 2023).

De bottom-up-projecten uit het studiejaar 2023-2024 leveren interessante resultaten op. Voorbeelden zijn:

- Ontwikkeling van een documentaire over dierenwelzijn voor studenten en docenten. De documentaire presenteert de nieuwste inzichten in dilemma's waar de beroepspraktijk tegenaan loopt.
- Een app die vmbo-leerlingen helpt zich te oriënteren op hun toekomstige loopbaan en kennis laat maken met het groene mbo.
- Het project Toekomstdenken dat methodieken ontwikkelt om studenten voor te bereiden op de uitdagingen van de toekomst. Tijdens een kennisevent delen de studenten de opbrengsten van dit project en wordt de basis gelegd voor verdere toepassing ervan.

Plannen

Eind 2024 vindt de selectie plaats van de START-projecten voor het studiejaar 2025-2026. Vanuit de gehele organisatie komen ideeën, waaruit er uiteindelijk zeven worden gekozen die aansluiten bij de strategische prioriteiten van Aeres. De projecten richten zich op vier thema's: onderwijsvernieuwing in het vmbo, het gebruik van AI in het onderwijs, inclusiviteit en Leven Lang Ontwikkelen. Vanaf 2025 start de uitvoering van deze projecten.

10.10 Kwaliteitszorg en optimalisatie samenwerking

Het Bestuursbureau wil adequate en kwalitatief hoogwaardige ondersteuning bieden binnen het groene Aeres-collectief. Elke stafdienst beschrijft specifieke doelstellingen in het eigen jaarplan.

De jaarplannen van de diverse stafdiensten beschrijven expliciet hoe zij zelf invulling geven aan de ontwikkelingen binnen de gestelde inhoudelijke kaders. Deze jaarplannen vormen samen met de financiële rapportages de basis voor de verantwoording van de stafhoofden richting het bestuur. Samenwerking tussen de stafdiensten gebeurt middels het overleg tussen stafhoofden en leden van het Aeres MT. In 2024 vindt dit overleg vijf keer plaats. Op de agenda staan zaken die bijdragen aan de optimalisatie van de samenwerking tussen stafhoofden en instellingen. Daarnaast organiseren de stafhoofden hun eigen collegiale overleg.

11 Sociaal jaarverslag

Aeres is de werkgever van alle medewerkers die in dienst zijn bij een instelling of een daarbij horende (bedrijfs)activiteit waar het College van Bestuur van Aeres verantwoordelijk voor is. Alle personele zaken die betrekking hebben op die medewerkers zijn centraal gepositioneerd binnen het Bestuursbureau. De enige uitzonderingen zijn Stichting Agrotransfer Dronten, Stichting Aeres Farms en de bedrijven onder Stichting Aeres Tech. Vanwege hun beperkte omvang verzorgen zij hun personele zaken zelf. De afdeling P&O, bestaande uit beleidsmedewerkers P&O, adviseurs P&O en de Personeels- & Salarisadministratie (PSA), verleent diensten aan alle instellingen van Aeres.

Leeswijzer

Dit hoofdstuk geeft alle personele informatie van alle Aeres-instellingen. Er staan verwijzingen naar dit hoofdstuk in de andere hoofdstukken. Omdat de meeste instellingen inmiddels een OR hebben, is het sociaal jaarverslag opgesteld volgens de WOR-richtlijn. Ook gebruikt Aeres het verslag om de ontwikkelingen binnen Aeres af te zetten tegen landelijke benchmarks.

- De verslagen van het personeelsbeleid zijn voor de publieke en commerciële activiteiten gescheiden:
- Het verslag begint met de Aeres-brede resultaten, kaders en resultaten in § 11.1 tot en met § 11.3.
- De resultaten en cijfers van Stichting Aeres Groep (onderwijsinstellingen Aeres PrO, VMBO en MBO en Aeres Hogeschool) zijn gegeven in de paragrafen 11.4 tot en met 11.9 en 11.11 (cijfers).
- Het personeelsbeleid van Stichting Aeres Tech (voorheen Stichting PTC+) staat in § 11.12.
- Het personeelsbeleid van Stichting Aeres Farms staat in § 11.13.
- Het personeelsbeleid van Stichting Agrotransfer Dronten (Aeres Agree) staat in § 11.14.
- Horizontale verantwoording HRM heel Aeres: medezeggenschap staat in § 11.15.

Inhoud

11.1	Belangrijke P&O-thema's 2024	271	11.11	Cijfers personeelsbestand Stichting Aeres Groep (onderwijsinstellingen én Bestuursbureau)	290
11.2	Totale omvang personeelsbestand Aeres	271	11.11.1	Kengetallen	290
11.3	Omgeving, strategie en plannen personele zaken	272	11.11.2	Overzicht onderwijsfuncties en niet-onderwijsfuncties	293
11.3.1	Omgevingsfactoren, extern en intern	272	11.11.3	Leeftijdsopbouw	295
11.3.2	Visie op personeelsbeleid	272	11.11.4	Verklaringen omtrent gedrag (VOG)	295
11.3.3	Strategisch personeelsbeleid	272			
11.3.4	Aeres-brede resultaten 2024	274			
Stichting Aeres Groep: onderwijsinstellingen en Bestuursbureau					
11.4	Bezetting: vaste, tijdelijke en flexibele inzet	277	Commerciële en dienstverlenende activiteiten		
11.5	Resultaten P&O Stichting Aeres Groep 2024	280	11.12	Personeelsbeleid Stichting Aeres Tech	297
11.6	Arbeidsvoorwaarden Stichting Aeres Groep	280	11.12.1	Resultaten 2024	297
11.7	Functiebouwwerk Stichting Aeres Groep	280	11.13	Personeelsbeleid Stichting Aeres Farms	299
11.8	Gesprekscyclus Stichting Aeres Groep	281	11.13.1	Resultaten 2024 en plannen	299
11.8.1	Professionele ruimte en statuut	282	11.14	Personeelsbeleid Stichting Agrotransfer Dronten	299
11.9	Duurzame inzetbaarheid	282	11.14.1	Resultaten 2024 en plannen	299
11.9.1	Medewerkerstevredenheidsonderzoek Stichting Aeres Groep	282	Medezeggenschap		
11.9.2	Scholing en professionalisering Stichting Aeres Groep	283	11.15	Horizontale verantwoording binnen Aeres	301
11.10	Arbobeleid Stichting Aeres Groep	285	11.15.1	Verslagen medezeggenschap Aeres PrO, VMBO en MBO	302
11.10.1	Risico-inventarisatie & -evaluatie (RI&E)	286	11.15.2	Verslagen medezeggenschap Aeres Hogeschool	303
11.10.2	Sociale veiligheid (incl. klachtenprocedures)	286	11.15.3	Verslag Centrale Ondernemingsraad (COR) Stichting Aeres Groep	304
11.10.3	Banenafspraak vo, mbo en hbo	286	11.15.4	Verslag Ondernemingsraad (OR) Bestuursbureau	305
11.10.4	Aanpak werkdruk	287	11.15.5	Verslagen ondernemingsraden commerciële activiteiten	305
11.10.5	Preventie verzuim	287	11.15.6	Horizontale verantwoording Aeres totaal: medewerkersvertegenwoordiging	305
11.10.6	Verzuim	288			
11.10.7	Reductie uitkeringskosten	288			

De verklarende woordenlijst staat in bijlage 1.

De onderbouwende cijfers staan in bijlage 5.

11.1 Belangrijke P&O-thema's 2024

P&O bouwt in 2024 verder aan haar adviserende en strategische rol, onder andere door het uitbreiden van de beleidskracht specifiek gericht op recruitment en het uitbreiden van de capaciteit P&O-adviseurs. Dit vertaalt zich naar diverse projecten gericht op het ontwikkelen en actualiseren van P&O-beleid en -instrumenten. Daarnaast werkt de stafdienst aan het verder professionaliseren van het totale team van P&O en PSA, onder meer door team- en beleidsdagen.

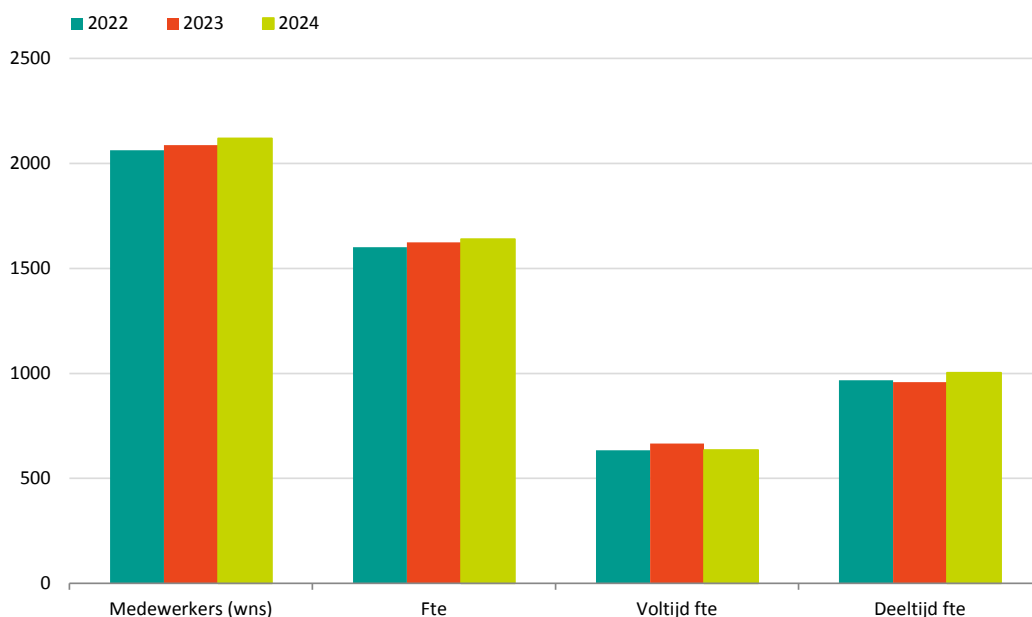
In het jaar 2024 werken P&O en PSA aan thema's als:

- Actualisatie en optimalisatie van P&O-instrumentarium: functiehuis, gesprekscyclus, recruitment, strategische personeelsplanning en arbeidsvoorwaarden.
- Operational excellence (o.a. optimalisering AFAS en inrichting processen).

- Aanbesteding personeel niet in loondienst en inrichten nieuwe werkwijze.
- Gezond en veilig werken: actueel verzuimbeleid en optimaliseren van de hieraan verbonden processen.
- Versterken van de duurzame inzetbaarheid van de medewerkers.
- Ontwikkeling en implementatie van een leiderschapsprogramma.
- Uitvoeren van een medewerkerstevredenheidsonderzoek en het maken van plannen van aanpak op basis van de uitkomst hiervan.

11.2 Totale omvang personeelsbestand Aeres

Op 31 december 2024 heeft Aeres 2.120 (1.639,5 fte) medewerkers in dienst (2023: 2.087 (1.624,5 fte); 2022: 2.063 (1.600,1 fte)).

Grafiek 11.1 Kengetallen medewerkers heel Aeres.

- Eind 2024 hebben de onderwijsinstellingen van Stichting Aeres Groep (Aeres PrO, VMBO en MBO en Aeres Hogeschool) 1.892 medewerkers (1.446,4 fte) (2023: 1.870 (1.440,7 fte); 2022: 1.860 (1.432,1 fte)). Dit is exclusief inhuur via derden. Dit is een toename van 5,7 fte ten opzichte van het vorige jaar.
- Eind 2024 werken er bij het Bestuursbureau (ook Stichting Aeres Groep) 134 medewerkers (111,8 fte). In 2023 waren dit 127 medewerkers (106,9 fte) en in 2022 waren er 110 medewerkers (91,5 fte).
- Stichting Aeres Farms heeft 4 medewerkers (2023: 4; 2022: 3) zelf in dienst bij Aeres Landbouwbedrijf bv en 4 gedetacheerde medewerkers (2023: 4; 2022: 3) van Aeres Hogeschool. In totaal gaat het om 4,0 fte (2023: 4,0; 2022: 5,2) en een aantal losse krachten en studenten (in totaal circa 1,2 fte) die deels bekostigd worden. De studenten zijn niet in deze overzichten opgenomen. De overige medewerkers die bij Aeres Farms werken zijn gedetacheerd vanuit het mbo en de hogeschool. Zij staan in de overzichten van die instellingen.
- Eind 2024 hebben Stichting Aeres Tech (voorheen Stichting PTC+) en haar (bedrijfs)activiteiten in totaal 70 medewerkers (59,8 fte). Dit waren er 67 (56,4 fte) in 2023 en 67 (54,9 fte) in 2022.
 - 49 medewerkers (43,0 fte) werken bij de overkoepelende Stichting Aeres Tech (incl. expertisecentra koudetechniek en mobiele techniek) (2023: 46 (39,5 fte); 2022: 40 (33,9 fte)).

- De overige medewerkers werken bij de (bedrijfs)activiteiten: 21 medewerkers (16,8 fte) werken bij Aeres Tech Productions (2023: 21 (16,9 fte); 2022: 9 (6,1 fte)); 0 medewerkers (0,0 fte) werken bij Tech Examen Centrum (voorheen Fedecom Academy) (2023: 0; 2022: 3 (2,5 fte)); 8 medewerkers (7,5 fte) werken bij VTC (2023: 8 (7,6 fte); 2022: 13 (10,9 fte)); 2 medewerkers (1,7 fte) werken bij NECV (2023: 2 (1,7 fte); 2022: 2 (1,5 fte)); 0 medewerkers (0,0 fte) werken bij Vakbekwaamheidscentrum Barneveld werken (2023: 0 (0,0 fte)).
- Eind 2024 heeft Stichting Agrotransfer Dronten (Holding en Aeres Agree) 20 medewerkers (17,4 fte). Dit is 0,9 fte meer dan in 2023 (2023: 19 (16,5 fte); 2022: 21 (18,2 fte)).
- De medewerkers van de ondersteunende stichtingen AISF en Dierenontdekpark Barneveld zijn ingehuurd van respectievelijk Aeres Hogeschool en Aeres MBO Barneveld en zijn in de overzichten van die instellingen opgenomen.
- 70,0% van alle Aeres-medewerkers (2023: 68,1%; 2022: 69,3%) heeft een deeltijdbaan, dit betreft 61,2% van de fte's (2023: 59,0%; 2022: 60,5%).
- 14,8% (2023: 14,1%; 2022: 15,1%) van de fte's van Stichting Aeres Groep is ouder dan 59 jaar. Bij Stichting Aeres Tech (voorheen PTC+, excl. de (bedrijfs)activiteiten) is 20,4 % van de fte's (2023: 15,2%; 2022: 12,8%) ouder dan 59 jaar tegen 5 % van de fte's (2023: 5,3%; 2022: 4,8%) bij Stichting Agrotransfer Dronten (Aeres Agree).
- Zowel in absolute aantallen als in fte's werken bij de onderwijsinstellingen (incl. Bestuursbureau) meer vrouwen dan mannen. Bij Aeres Tech zijn de mannen zowel in absolute zin alsook in fte's in de meerderheid. In absolute aantallen (medewerkers) werken er bij heel Aeres meer vrouwen.

11.3 Omgeving, strategie en plannen personele zaken

Zowel binnen als buiten Aeres zijn er de nodige bewegingen in 2024. De omgeving kenmerkt zich met name door onzekerheid, verharding van de maatschappij, de krappe arbeidsmarkt, ontwikkeling van onderwijsregio's, dalende leerling- en studentenaantallen en de invulling van een Leven Lang Ontwikkelen.

11.3.1 Omgevingsfactoren, extern en intern

De belangrijkste factoren voor P&O zijn:

Intern

- Het implementeren van de Aeres-strategie 2023-2027, De Groene Veranderaar, die richting geeft aan keuzes inzake onderstaande thema's en daarmee aan het werk van P&O.
- Behoeft aan ondersteunende systemen, procedures, processen en beleid die aansluiten op de praktijk van Aeres.
- Toenemend belang van duurzaam inzetbare medewerkers.
- Vele wisselingen op leidinggevende posities op alle niveaus.

Extern

- De toenemende en waarschijnlijk blijvende krapte op de arbeidsmarkt, zowel binnen de eigen organisatie als in de werkvelden waarvoor Aeres aankomende professionals opleidt.
- Dalende aantallen leerlingen en studenten.
- Toenemende behoefte aan om- en bijscholing (LLO) van professionals op de arbeidsmarkt waarvoor Aeres opleidt.
- Snelle veranderingen, zoals in wetgeving, eisen vanuit de maatschappij en digitalisering (o.a. AI) in het onderwijs, de maatschappij en de sectoren waar Aeres voor werkt.

11.3.2 Visie op personeelsbeleid

Aeres wil toonaangevend zijn in praktijkgericht beroepsonderwijs en ondersteunend onderzoek op het gebied van agro, food, een groene leefomgeving, dier en techniek. Docenten maken daarbij het verschil, onderwijs is immers mensenwerk.

Aeres is een lerend ecosysteem: het is een open systeem dat meebeweegt met zijn omgeving. Verbetering van de onderwijskwaliteit en de kwaliteit van werk heeft zij voortdurend voor ogen. Hiervoor is het vermogen nodig om continu te kunnen transformeren en te innoveren. Samen werken de medewerkers aan een positieve leercultuur waarin ze nieuwsgierig zijn en voortdurend leren door hun open en lerende houding om zo hun leren te versterken. Elke medewerker neemt zelf verantwoordelijkheid en regie voor zijn of haar ontwikkeling.

11.3.3 Strategisch personeelsbeleid

Toonaangevend groen onderwijs

Aeres wil haar medewerkers zo toerusten dat zij toonaangevend groen onderwijs kunnen verzorgen. Dat onderwijs is actueel en relevant voor de werkvelden waar Aeres professionals voor opleidt. Het begeleidt (aankomende) professionals, vanuit een veilige basis, naar volwassenheid en/of naar nieuwe kansen. Het worden Groene Veranderaars. De groei en ontwikkeling van alle medewerkers en Aeres als lerende organisatie zijn hierbij voorwaardelijk. P&O vertaalt het professionaliseringsbeleid naar beleid en instrumenten waarmee zij medewerkers stimuleert en faciliteert om aan hun kwaliteit(en) te werken. Zo kunnen ze bijvoorbeeld deelnemen aan scholingsactiviteiten vanuit de instelling en Aeres-brede programma's als Goed bezig. Ze kunnen kiezen voor promoveren of een eigen ontwikkelingsplan uitstippelen. Om toonaangevend te zijn, wil Aeres ook alle kennis en kunde van de organisatie benutten en tevens haar blik naar buiten hebben en houden. Aeres stimuleert medewerkers dan ook contact met hun werkveld te vinden en vast te houden. Dat kan bijvoorbeeld via bedrijfsbezoeken of stages of door mee te werken aan een van de vele projecten die Aeres initieert of aan meewerkt. Intern stimuleert Aeres samenwerking tussen locaties en faculteiten (doorstroom) en tussen docenten, onder meer uit hetzelfde vakgebied.

Aantrekken, boeien en verbinden talenten

Aeres werkt op drie lijnen aan oplossingen voor de toenemende en waarschijnlijk blijvende krapte op de arbeidsmarkt.

Allereerst zet zij in op aansprekend werkgeverschap en specifiek op het aantrekken van (nieuw) talent. P&O anticipeert vanuit haar strategische personeelsplanning optimaal en proactief op toekomstige vragen vanuit de organisatie zodat zij haar doelstellingen kan realiseren. In lijn hiermee stelt P&O een nieuwe aanbestedingsstrategie Personeel niet in loondienst op (zie § 11.4). Met deze strategie geeft ze een flexibele schil vorm.

De tweede lijn gaat over het langdurig verbinden van talenten aan Aeres. P&O ontwikkelt daarvoor activiteiten rond goed werkgeverschap, het thema duurzame inzetbaarheid (zie § 11.9) en leiderschap (zie 11.9). Denk bijvoorbeeld aan loopbaanladders, stages bij innovatieve bedrijven of meewerken aan innovatieve projecten.

Tot slot werkt Aeres actief mee aan de ontwikkeling van onderwijsregio's. Deze onderwijsregio's willen met een gezamenlijk gedragen strategie werken aan een oplossing voor de personeelstekorten in het onderwijs. Aeres draagt als kwartiermaker bij aan de Landelijke Groene Onderwijsregio en neemt deel aan diverse onderwijsregio's. Hierbij zoekt Aeres aansluiting ten aanzien van de gezamenlijke thema's rondom de werving, introductie en het behoud van docenten.

Leven Lang Ontwikkelen (LLO)

Recente berichten over de kansen door en nadelen van AI laten zien hoe anders de toekomst er mogelijk uit gaat zien en hoe anders de kennis en kunde worden die professionals nodig hebben. Maar dat zijn niet de enige invloeden op de werkvelden waarvoor Aeres opleidt. Wetgeving en eisen vanuit de maatschappij zijn net zo ingrijpend. Dit vraagt niet alleen om toonaangevend onderwijs voor een dalend aantal jonge leerlingen en studenten en het behouden van specialistische opleidingen. De overheid en arbeidsmarkt vragen daarnaast om structurele oplossingen voor om- en bijscholing, zodat medewerkers hun waarde houden in een steeds veranderende (werk)omgeving. In de Aeres-strategie neemt Leven Lang Ontwikkelen daarom een belangrijke plaats in. LLO geldt ook voor docenten die moeten leren hoe zij zaken die aan de orde zijn kunnen oppakken, zoals het leren omgaan met onzekerheid, het welbevinden van leerlingen en studenten en de toenemende digitalisering. P&O sluit daarbij aan. Flexibilisering en duurzame inzetbaarheid blijven ook in de toekomst belangrijke P&O-thema's, zodat werkgevers net als Aeres en haar medewerkers kunnen anticiperen op veranderingen.

Toekomstbestendig personeelsbestand

P&O ondersteunt leidinggevendenden bij het creëren van een toekomstbestendig personeelsbestand. Op basis van het formatiebeleid is in 2023 het instrument strategische personeelsplanning (SPP) ontwikkeld voor heel Aeres. Dit instrument dient als kwantitatieve en kwalitatieve basis voor het opstellen van (meerjarige) formatieplannen. Verder ondersteunt het SPP-instrument leidinggevendenden bij het in kaart brengen van het huidige personeelsbestand en geeft het zicht op welke acties er nodig zijn om een

toekomstbesteding personeelsbestand te creëren. Het ontwikkelen van de gezamenlijke aanpak SPP is een voorbeeld van een geslaagde samenwerking tussen P&O, een werkgroep van leidinggevendenden binnen Aeres (hbo, mbo en vmbo) en de medezeggenschap. In 2024 doorlopen enkele locaties het SPP-proces en gebruikt P&O de feedback naar aanleiding van de opgedane ervaringen om het proces en de ondersteunende instrumenten nog beter aan te laten sluiten bij de organisatie. Aeres-brede implementatie volgt in 2025. In § 11.3.4 staat het overzicht met de resultaten van 2024. Aeres zal die resultaten implementeren, volgen en zo nodig bijstellen.

Afstemming personeelsbeleid op onderwijskundige visie, ambitie en doelen

Zoals de besturingsfilosofie van Aeres voorschrijft, betracht P&O terughoudendheid in haar voorschrijvende rol; activiteiten zijn erop gericht om de organisatie te ondersteunen met behoud van eigenheid en eigenaarschap van elke locatie, afdeling en faculteit. Tegelijkertijd signaleert Aeres dat de vraag om ondersteuning van P&O toe lijkt te nemen. In 2024 intensificeert de samenwerking van P&O met directie en leidinggevendenden door thema's uit 2023 daadwerkelijk te implementeren. Voorbeelden hiervan zijn het leiderschapsprogramma In the Lead, een nieuw generiek functiehuis, samenwerking met een nieuwe externe partij voor personeel niet in loondienst en het aanstellingsbeleid.

Waar het om verplichtingen vanuit wet- en regelgeving en cao's gaat of om vastgesteld beleid, heeft P&O wel een voorschrijvend karakter. Maar ook daarbij streeft P&O ernaar te zoeken naar een invulling die past bij het onderwijs dat elke specifieke locatie wil verzorgen.

Implementatie, monitoring en evaluatie strategisch personeelsbeleid

Aeres gebruikt over de hele breedte dezelfde planning-en-control-cyclus (PDCA). Dat geldt dus ook voor P&O. Zo signaleert zij tijdig de risico's of uitdagingen in het personeelsbeleid en kan ze passende maatregelen nemen om de gevolgen van die risico's te beheersen (zie verder § 1.5.2). Ook monitort P&O middels een tweearig medewerkers-tevredenheidsonderzoek en een tussentijds compact medewerkersonderzoek of Aeres nog steeds de juiste dingen doet (zie § 11.9.1). De locaties en faculteiten houden jaarlijks de vinger aan de pols middels de gesprekscyclus (zie § 11.8).

Medezeggenschap

De uitwerking van het P&O-beleid vindt zoveel als mogelijk plaats in samenspraak met het management en de medewerkers van de instellingen. Zo wil Aeres aansluiten bij de behoeften van de instellingen en hun locaties/faculteiten. Tevens legt Aeres de verbinding met de buitenwereld, bijvoorbeeld door inzet van externe expertise. Dit zorgt voor een extra impuls met betrekking tot de ontwikkeling van Aeres en haar medewerkers als professionals. Naast het management en de medewerkers betreft Aeres ook de inspraakorganen bij het P&O-beleid. Enerzijds om bij de start van beleidsontwikkeling mee te denken, anderzijds vanuit hun formele rol. Zie de verslagen medezeggenschap in § 11.15.

11.3.4 Aeres-brede resultaten 2024

In § 11.1 benoemt Aeres een aantal thema's waar zij zich in 2024 op richt. Naast de reguliere P&O-gerelateerde

werkzaamheden behaalt P&O in 2024 de onderstaande Aeres-brede resultaten. Meer informatie over deze projecten is terug te vinden in de § 11.4 t/m 11.9.

Project	Resultaat en vervolg op dat resultaat
Actualisatie functiehuis	In 2024 ontwikkelt Aeres een generiek functiehuis voor heel Aeres en bijbehorende generieke functiebeschrijvingen. Elke medewerker is ingedeeld in het nieuwe functiehuis. In 2025 wordt de heroverwegings- en bezwaarprocedure doorlopen en de borging van het nieuwe functiehuis uitgewerkt en geïmplementeerd.
Leiderschapsprogramma	Aeres ontwikkelt het programma In the Lead, presenteert dit aan leidinggevend en verschillende modules gaan van start. Begin 2025 vindt de (eerste) jaarlijkse leiderschapsdag plaats en breidt Aeres het aanbod verder uit.
Optimalisering gesprekscyclus	Aeres heeft sinds 2024 één nieuwe regeling voor heel Aeres. Hierin zijn geïntegreerd zaken als resultaat, ontwikkeling en vitaliteit. Evaluatie van de regeling vindt plaats in 2025.
Optimalisatie proces en systeem	In 2024 implementeert Aeres AeresInZicht, waarin zij personele stuurinformatie uit Afas toegankelijk en inzichtelijk maakt voor leidinggevend. Tevens optimaliseert zij het onboardingproces.
Aanbesteding PNIL	Inrichting van de aanbesteding personeel niet in loondienst op basis van de nieuwe strategie. Op basis hiervan gaat Aeres een nieuwe samenwerking aan met een externe partij. Zij presenteert en implementeert de nieuwe werkwijze op alle locaties en faculteiten van Aeres.
Recruitment	In 2024 start het team Corporate Recruitment, met als resultaat een breed projectplan rondom recruitment en optimalisatie van lopende activiteiten en systemen. De samenwerking tussen HR, Communicatie en Aeres Agree intensiveert. Tevens starten nieuwe activiteiten, zoals het bevorderen en stimuleren van 'interne mobiliteit' en het optimaal inzetten van Aeres-talent.
Verdeling werkdrumiddelen	Deze extra middelen hebben als doel te investeren in de professionalisering van vo-docenten. Aeres heeft dit in 2023 vertaald naar beleid en geïmplementeerd. In 2024 zet zij dit voort.
Medewerkersonderzoek (MO)	In 2024 voert Aeres op enkele locaties een compact MO uit, als verdieping op de uitkomsten van het MTO in 2023. Begin 2025 wordt het MTO opnieuw binnen Aeres uitgevoerd.
Strategische personeelsplanning (SPP)	Aeres voert de in 2023 ontwikkelde conceptaanpak voor SPP, inclusief ondersteunende managementtools voor leidinggevend, uit op diverse locaties. Op basis hiervan ontwikkelt zij de definitieve SPP-werkwijze. Implementatie Aeres-breed start begin 2025.
Duurzame Inzetbaarheid	Volgens een activiteitenplan wordt het thema duurzame inzetbaarheid uitgevoerd binnen Aeres in 2024 en 2025, mede gefinancierd door MDIEU-subsidie.
Gezond werken en verzuim	Aeres bereidt een aanbesteding arbodienstverlening voor in 2024 en voert deze in 2025 uit. Ter voorbereiding vindt er een uitgebreide duurzame-inzetbaarheidsscan plaats. Deze dient mede als input voor de eisen van de aanbesteding.
Richtlijn LB-LC	Aeres werkt de richtlijn LB-LC verder uit, inclusief de aanstellingsprocedure. Eind 2024 stelt zij het beleid vast.

Resultaten Personeels- & Salarisadministratie (PSA)

In 2024 introduceert Aeres AeresInZicht. Hiermee kan een leidinggevende de actuele personeelsgegevens, zoals onder andere het aantal medewerkers, fte's en het ziekteverzuim, van haar/zijn afdeling in één oogopslag inzien. Het bronsysteem is Profit/MijnHR van Afas. Ook toont het voor de afdelingen die vakantieverlof in MijnHR schrijven, de verlofoverzichten. Dit zowel in tabel- als in grafiekvorm en zowel op team- als op medewerkersniveau. Dit alles zorgt ervoor dat een leidinggevende meer en sneller inzicht krijgt en hierop kan acteren. In 2025 optimaliseert Aeres het onboardingproces, waardoor leidinggevend, nieuwe medewerkers en PSA gebruik kunnen maken van een meer gestroomlijnder proces en de stappen in dat proces beter kunnen volgen.

Vanaf 1 juli 2024 zijn werkgevers met meer dan 100 werknemers verplicht om kilometers en soort vervoer voor het zakelijk verkeer plus woon-werkverkeer te registreren. In het Klimaatakkoord (onderdeel van het Nederlandse klimaatbeleid) is namelijk afgesproken dat de CO₂-uitstoot door werkgebonden personenmobiliteit in 2030 één megaton minder moet zijn. Met behulp van de software van Afas vraagt PSA de gegevens bij de medewerkers uit en levert de resultaten daarvan op tijd en geanonimiseerd aan bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Recruitment

Vanwege de krapte in de arbeidsmarkt krijgt P&O in 2023 de opdracht om werving en selectie naar een hoger niveau

te brengen. Hiervoor start het project Recruitment. Doel is het aantrekken van meer toonaangevende kandidaten en het verbeteren van de kandidaatsreis aan de hand van een eenduidige professionele werkwijze. Het project loopt door in 2024 en met concrete vervolgacties. Enkele behaalde successen zijn: geoptimaliseerde klantreis, verbeterd sollicitatie- en onboardingproces, nieuwe opzet van vacaturetemplates die optimaal aansluiten bij de krappe arbeidsmarkt, optimalisatie van vacatureteksten en een hernieuwde employer-branding-video.

Samen met een grote voorjaarswervingscampagne leidt het project tot een aanzienlijke stijging van het aantal sollicitanten. Het aantrekken van meer kandidaten is daarmee een groot succes. Het meten van de kwaliteit van de sollicitanten (m.a.w.: leidt stijging ook tot het sneller en beter invullen van vacatures) blijkt lastig. Oorzaak is het niet optimale gebruik van het huidige ATS (kandidatenvolgsysteem), waardoor data missen. In 2025 volgt hier actie op.

In het voorjaar van 2024 stelt Aeres twee corporate-recruitmentspecialisten aan. In de zomer van 2024 stopt de projectgroep Recruitment op en gaat deze over in een klankbordgroep Recruitment. De recruitmentspecialisten, een recruiter en een consultant van Aeres Agree vormen samen het nieuwe team Recruitment. De klankbordgroep blijft actief voor uitwisseling en advies.

Thema's waarmee het team Recruitment in 2025 aan de slag gaat zijn onder andere:

- Verdere optimalisatie van de klantreis.
- Ophalen van data en datagestuurd werken.
- Verbeteren van de Werken bij-pagina in combinatie met de opstart van nieuwe wervingscampagnes.
- Stimuleren van interne mobiliteit en vergroten van interne zichtbaarheid.
- Onderzoek naar een nieuw ATS (kandidatenvolgsysteem).
- Optimalisatie van pre- en onboarding.
- Start van Aeres-talentpool.

Stichting Aeres Groep: onderwijsinstellingen en Bestuursbureau

Aeres PrO, VMBO en MBO en Aeres Hogeschool zijn instellingen van Stichting Aeres Groep. Het Bestuursbureau in Ede valt ook onder de stichting, maar wordt hier apart behandeld. Bij de onderwijsinstellingen voert de stafdienst P&O (incl. PSA), samen met collega's op de locaties, diverse activiteiten uit in het verlengde van het hierboven genoemde Aeres-brede beleid. In de volgende paragrafen worden de activiteiten per onderwerp voor Aeres PrO, VMBO en MBO en Aeres Hogeschool beschreven.

De cijfers van de onderwijsinstellingen van Stichting Aeres Groep en het Bestuursbureau zijn in § 11.11 samen gegeven, omdat de medewerkers van het Bestuursbureau binnen dezelfde stichting vallen.

11.4 Bezetting: vaste, tijdelijke en flexibele inzet

Zicht op de omvang van flexibiliteit in de formatie is een belangrijk gegeven. De organisatorische flexibiliteit geeft Aeres onder andere weer in de verhouding tussen de vaste en flexibele formatie-inzet.

Aeres huurt regelmatig extern personeel in om de continuïteit van het onderwijs te kunnen garanderen.

Externe inhuur

In 2023 start het project Aanbesteding personeel niet in loondienst (PNIL) ter voorbereiding op de aflopende overeenkomst PNIL medio 2024. Aeres kiest hierbij voor een nieuwe strategie met als doel een samenwerking aan te gaan met een kwalitatief goede en betrouwbare partij die kan voorzien in het uitzenden (en werven en selecteren) van tijdelijk onderwijspersoneel en Aeres hierbij volledig ontzorgt.

Medio 2024 start deze nieuwe werkwijze, waarbij sprake is van één aanspreekpunt voor alle inhuurvraagstukken tot en met zes maanden bij ziek en piek. Naast professionaliteit, zekerheid, snelheid en kwaliteit bij de inhuur van tijdelijk personeel geeft deze aanpak Aeres meer grip op de uitgaven van de inhuur.

Aeres PrO, VMBO en MBO

Kaders cao mbo

De cao mbo definieert in artikel 3.5 flexibele formatie als uitzendarbeid. Het strikt hanteren van die definitie leidt tot een verkeerd en te smal beeld van de flexibele formatie. Bovendien is uitzendarbeid in de administratie niet te onderscheiden van detacheringen. Aeres hanteert een bredere definitie van flexibele formatie. Onder flexibele formatie verstaat Aeres binnen Aeres PrO, VMBO en MBO de tijdelijke formatie (niet de tijdelijken met uitzicht op vast) in loondienst, de inhuurformatie en de formatie op ziektevervanging. Cao mbo art. 13.4 lid 2 bepaalt dat het formatiebeleid in ieder geval gaat over onder andere "de (gewenste) verhouding vaste en tijdelijke (flexibele) formatie van de mbo-instelling".

Flexformatie Aeres PrO, VMBO en MBO

Aeres neemt de omvang van de tijdelijke financieringen als grondslag voor de flexibele formatie. Een deel van de activiteiten van Aeres VMBO en Aeres MBO heeft een tijdelijk karakter. Hierbij past het om in de personeelsformatie flexibiliteit aan te brengen.

De omvang van de flexibiliteit in de activiteiten bestaat uit:

- Het volume aan tijdelijke financiële middelen. Dit zijn middelen uit projectmatig werk en contract- en cursusonderwijs.
- Budget ziektevervanging.

De onderstaande tabel geeft de omvang van de vaste formatie weer ten opzichte van de flexibele formatie.

In € 1.000	Realisatie 2024	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Totale personele lasten*	95.960	92.564	87.647	86.800	85.940	85.820
Kosten eigen personeel	76.811	76.996	72.488	71.460	70.781	70.660
Flexibele formatie	19.149	15.568	15.159	15.159	15.159	15.159
Inhuur onderwijzend personeel	4.413	2.291	2.225	2.225	2.225	2.225
Inhuur onderwijs ondersteunend personeel	447	546	203	203	203	203
Tijdelijk personeel in loondienst	14.290	12.731	12.731	12.731	12.731	12.731
Percentage flexibele inzet	20,0%	20,2%	20,9%	21,2%	21,4%	21,5%

* Totale personele lasten zijn inclusief voorzieningen en vergoedingen e.d.

Bij de formatie niet in loondienst gaat het vooral om:

- Inhuurkosten onderwijzend personeel. Dit is de inzet van (gast)docenten, denk hierbij vooral aan moeilijk opvulbare vacatures.
- Inhuurkosten onderwijsondersteunend personeel. Dit betreft vooral inhuur van medewerkers bij de trainingscentra.
- Inhuurkosten vanwege ziektevervangings, berekend op 4% van twee derde deel van de rijksbijdrage.

Aeres PrO, VMBO en MBO zet het personeel in loondienst vooral in op blijvende activiteiten. Personeel met een tijdelijk contract betreft personeel in het eerste jaar van de aanstelling en medewerkers met een tijdelijk contract of tijdelijke uitbreiding in verband met bijvoorbeeld ziektevervangings. Wanneer Aeres de ziektevervangings niet intern kan regelen, zet zij de opdracht hiertoe uit bij de nieuwe partner.

Het percentage flexibele formatie ligt op 20,0% en neemt licht toe naar uiteindelijk 21,5%. Het percentage stijgt in aankomende jaren doordat er een doorgaande afname is in eigen personeel bij een gelijkblijvend bedrag aan inhuur. Het tijdelijk personeel in loondienst is meegenomen in het percentage flexibele inzet.

Aeres Hogeschool

Kaders cao hbo

De cao hbo stelt in de preambule bij paragraaf 3: "In de begroting van de hogeschool vermeldt zij welk percentage flexibiliteit nodig is en van welke contractvormen (tijdelijk, uitzendarbeid, zzp) zij gebruik zal maken. Daarnaast legt de hogeschool een percentage flexibiliteit als bovengrens vast, afhankelijk van haar profiel. Binnen dit kader bepaalt Aeres de

maximale omvang van de buffer voor het risico op het niveau van de hogeschool, in overeenstemming met de PMR."

In artikel V-3 staat:

- De ontwikkeling van de kwalitatieve en kwantitatieve formatie bespreekt de hogeschool jaarlijks in het lokaal overleg van cao-partijen.
- De werkgever tracht flexibele arbeidsovereenkomsten (waaronder oproepcontracten en dergelijke) die de werknemer in een nadelige positie brengen zoveel mogelijk te voorkomen.
- Ter voorkoming van ongewenste gevolgen van freelance-overeenkomsten kan de werkgever gebruikmaken van zogenaamde nulurencontracten.
- De werkgever verantwoordt het gebruik van zogenaamde min-max-contracten in het sociaal jaarverslag onder vermelding van het aantal contracten en de bandbreedte (verschil tussen het minimale en maximale aantal uren) van de contracten.

Flexformatie Aeres Hogeschool

De omvang tijdelijke financieringen is de grondslag voor de flexibele formatie. Een deel van de activiteiten van de hogeschool heeft een tijdelijk karakter. Hierbij past het ook in de personeelsformatie die flexibiliteit aan te brengen.

De omvang van de flexibiliteit in de activiteiten bestaat uit:

- Het volume aan tijdelijke financiële middelen. Dit zijn middelen uit projectmatig werk in onderzoeksprojecten en commerciële activiteiten (baten werk in opdracht van derden).
- De tijdelijke studievoorschotmiddelen die de overheid tot en met 2024 aan de hogescholen toekent.
- Budget ziektevervangings.

Het bedrag aan activiteiten is in onderstaande tabel opgenomen:

Bovengrens flexibele formatie (in € 1.000)	Realisatie 2024	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Volume aan tijdelijke financiële middelen	5.204	6.062	5.846	5.453	5.530	5.367
Tijdelijke studievoorschotmiddelen	3.500	0	0	0	17	16
Tijdelijke NPO-gelden	50	0	0	0	0	0
Tijdelijke middelen tekortsectoren	396	396	261	272	272	272
Tijdelijke middelen krimpregio's	51	437	712	437	162	132
Budget ziektevervangings	48	190	189	185	181	177
Totaal	9.248	7.085	7.008	6.347	6.161	5.965
Totaal rijksbijdragen en collegegelden (excl. kwaliteitsgelden)	50.452	49.928	47.443	46.738	46.657	45.945

Aeres Hogeschool baseert het budget voor ziektevervangings op een gemiddeld ziekteverzuim van 6%. Uitgangspunt is dat de hogeschool bij ziekteverzuim ongeveer 25% van dat verzuim hoeft op te vangen (b.v. 1 of 2 dagen verzuim niet, langdurig wel).

Na 2024 is zichtbaar dat de tijdelijke middelen sterk dalen. Het wegvallen van de kwaliteitsgelden is hiervan de reden.

Het percentage 1e geldstroom is de omvang van de flexibele middelen die beschikbaar zijn voor flexibele formatie, uitgedrukt in als percentage van de totale middelen in de lumpsum voor personeel.

De begrote omvang van de flexibele inzet bij de processen is:

(in € 1.000)	Real 2024	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Formatie niet in loondienst (PNIL) voor opdrachten van derden	492	613	556	542	543	540
Formatie inzet PNIL voor overige activiteiten en ziektevervang	2.107	680	621	621	620	620
Personeel met tijdelijk contract/ ziektevervang	8.414	7.517	7.405	7.125	6.947	6.758
Totaal	11.013	8.810	8.582	8.288	8.110	7.918
Totaal rijksbijdragen en collegegelden (excl. kwaliteitsgelden)	50.452	49.928	47.443	46.738	46.657	45.945
Percentage van eerste geldstroom (waarvan 80% personeelsbudget)	23%	18%	18%	18%	18%	17%

Formatie niet in loondienst (PNIL) voor opdrachten van derden betreft een aantal categorieën:

- partners in projecten waarvan Aeres de penvoerder is;
- gespecialiseerde bedrijven;
- hooggekwalificeerd personeel dat elders een dienstverband heeft, bijvoorbeeld bij een andere onderwijsinstelling.

Bij formatie inzet PNIL voor overige activiteiten en ziektevervang gaat het om:

- ingehuurd derden voor moeilijk te vervullen vacatures;
- kosten van partner-hogescholen/-universiteiten met wie een uitwisselingsprogramma is afgesloten;
- bij ondersteunend personeel kosten van surveillanten en studenten die meehelpen met open dagen, beurzen, et cetera;
- ziektevervang.

Personeel met een tijdelijk contract betreft personeel in het eerste jaar van een aanstelling en medewerkers met een tijdelijk contract of tijdelijke uitbreiding in verband met bijvoorbeeld ziektevervang. De omvang van deze inzet is gerelateerd aan de omvang van het totale personeelsbestand.

In de praktijk zet de hogeschool de tijdelijke formatie niet alleen voor tijdelijke activiteiten in. Zoals eerder vermeld, is de

deelname aan activiteiten van de tweede en derde geldstroom een vorm van professionalisering en van vernieuwing van het curriculum. Deze invulling kan vast personeel beter borgen dan dat tijdelijk personeel dat kan. Het tijdelijke personeel neemt een deel van het meer reguliere werk over. In totaliteit valt de omvang van het tijdelijke personeel binnen de kaders die Aeres op basis van tijdelijke financiering stelt.

Bestuursbureau

Kaders

Het merendeel van de medewerkers van het Bestuursbureau heeft een aanstelling bij Stichting Aeres Groep en valt onder de cao mbo. Het Bestuursbureau hanteert de volgende definitie voor flexibele formatie: de tijdelijke formatie (niet de tijdelijken met uitzicht op vast) in loondienst, de inhuurformatie en de formatie voor ziektevervang.

Flexformatie Bestuursbureau

De omvang van de flexibiliteit in activiteiten bij het Bestuursbureau bestaat uit inhuur voor specifieke taken en/of projecten en ziektevervang.

De onderstaande tabel geeft de omvang weer van de vaste formatie ten opzichte van de flexibele formatie.

In € 1.000	Real 2024	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Totale personele lasten	15.059	14.702	13.626	13.662	13.698	13.723
Lasten eigen personeel	10.011	10.651	10.744	10.744	10.744	10.744
Formatie niet in loondienst (flexformatie)	3.202	1.874	1.503	1.522	1.579	1.606
Inhuur	3.202	1.774	1.403	1.422	1.479	1.506
Ziektevervang	0	100	100	100	100	100
Percentage flexibele inzet	32,9%	17,6%	14,0%	14,2%	14,7%	14,9%

* Totale personele lasten zijn inclusief voorzieningen en vergoedingen e.d.

Feitelijke inzet

De feitelijke inzet van de flexformatie is gegeven in § 11.11.1, onder Percentage flexibele inzet (loondienst en niet in loondienst).

11.5 Resultaten P&O Stichting Aeres Groep 2024

De belangrijkste algemene Aeres-brede P&O-activiteiten binnen de onderwijsinstellingen van Stichting Aeres Groep zijn in 2024:

1. Een generiek functiehuis Stichting Aeres Groep (zie § 11.7).
2. Ontwikkelen leiderschapsprogramma (zie 11.9.2).
3. Vervolg MTO en compact medewerkersonderzoek (zie § 11.9.1).
4. Project Recruitment (zie § 11.3.4).
5. Ontwikkelen instrument voor strategische personeelsplanning (zie § 11.3.3).
6. LB- en LC-beleid (zie § 11.6).
7. Arbeidsvoorwaarden en de verschillende cao's (zie § 11.6).
8. Optimaliseren gesprekscyclus (zie § 11.8).
9. Duurzame inzetbaarheid en MDIEU-gelden (zie § 11.9).
10. Sociale veiligheid (zie 11.10.2).
11. Duurzame inzetbaarheid (zie 11.9)
12. Uitvoeren werkdrukbeleid (zie § 11.10.4).
13. Preventie verzuim (zie § 11.10.5).

11.6 Arbeidsvoorwaarden Stichting Aeres Groep

Binnen P&O zijn de beleidsadviseurs samen met PSA en juridische zaken specialist op het gebied van arbeidsvoorwaarden. Zij volgen de ontwikkelingen op het gebied van de cao's actief, monitoren ze en vertalen ze naar de uitvoering met de daarbij horende communicatie. Hierdoor is de organisatie tijdig en goed op de hoogte van alle ontwikkelingen.

Voortgezet onderwijs (vo)

De cao vo is van toepassing op de medewerkers werkzaam bij Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord. De cao heeft een looptijd van 1 oktober 2024 tot 1 november 2025. De hierin opgenomen arbeidsvoorwaarden zijn daardoor in ieder geval tot die datum van toepassing.

Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie (bve)

De cao mbo is van toepassing op de medewerkers werkzaam bij Aeres VMBO, Aeres MBO en het Bestuursbureau. De looptijd van deze cao mbo is van 1 juni 2024 tot 31 december 2024.

Gedurende de looptijd van deze (kortlopende) cao mbo voeren de sociale partners gesprekken met elkaar over een

aantal onderwerpen die nadere invulling krijgen in de volgende cao mbo. Het gaat onder andere om de mogelijkheid om flexibel in te kunnen spelen op wensen van medewerkers, carrièreperspectieven, inclusie en diversiteit.

LB-/LC-docenten

In de preambule bij de cao mbo 2023-2024 staat dat, in afwachting van de resultaten van nader overleg met OCW, gedurende de looptijd van deze cao het aandeel docenten LC en hoger in de mbo-sector stabiel blijft ten opzichte van het totale aandeel docenten in het jaar 2020. De kwaliteitsagenda vraagt mbo-scholen te investeren in de kwaliteit en functies van de medewerkers in het mbo, waaronder docenten. Daarom hebben cao-partijen de afspraak gemaakt dat de verhouding LB-docenten ten opzichte van LC-/LD-docenten sectoraal minimaal stabiel blijft aan de situatie in 2020.

In 2024 stelt P&O een richtlijn LB-LC op. Eind 2024 stelt Aeres deze centraal vast. De richtlijn geeft onder andere aan hoe het proces om LC-posities in te vullen, binnen een locatie, verloopt. Het uitgangspunt blijft een LB-aanstelling. Vanuit de centraal opgestelde richtlijn werkt Aeres vanuit drie profielen: LB, LC in de klas en LC met extra taken buiten de klas. Aeres vindt het belangrijk dat docenten de mogelijkheid hebben om carrière te maken in de klas. Bureau Leeuwendaal krijgt in 2023 van de cao-partijen de landelijke opdracht om in 2024 een aantal voorbeeldfunctieomschrijvingen LB, LC en LD op te stellen. Deze profielen zijn klaar en worden als bijlage toegevoegd aan de nieuwe cao-mbo 2025. In het nieuwe functiehuis neemt Aeres de LB- en LC-profielen generiek mee bij het opstellen van de functiereeks docent-onderzoeker.

Hoger beroepsonderwijs (hbo)

De cao hbo is van toepassing op de medewerkers werkzaam bij Aeres Hogeschool. De cao hbo loopt van 1 juli 2024 tot en met 31 december 2025. Belangrijkste thema's waarover de sociale partners met elkaar in gesprek zijn, zijn: verhoging van kwaliteit, werkdruk en goed werkgeverschap. De cao-partijen kiezen voor een beleidsarme cao om organisaties de ruimte te geven om eerst verder te kunnen werken aan eerder voorgeschreven beleid.

In overleg met de vakbonden komt Aeres in 2024 overeen dat de hogeschool de DAM-gelden (decentrale arbeidsvoorwaarden) inzet voor:

- Ruimere reiskostenregeling.
- IPAP, aanvullend (bovenwettelijk) invaliditeitspensioen.
- Kinderopvang.
- Verlenging van kort zorgverlof en mantelzorgverlof.

11.7 Functiebouwwerk Stichting Aeres Groep

In 2022 start een Aeres-breed onderzoek naar de bestaande functiehuisen binnen Stichting Aeres Groep. Uitkomst van dat onderzoek is dat Aeres naar één toekomstbestendig generiek functiehuis overgaat. Na voorbereidingen hierop

in 2023 ontwikkelt Aeres in 2024 het nieuwe generieke functiehuis, samen met medewerkers, management en de Centrale Ondernemingsraad. Hiervoor richt Aeres een projectorganisatie in met een stuurgroep en een projectgroep. Er gaat veel aandacht uit naar het informeren van de medewerkers over de voortgang van het project en het nieuwe functiehuis, bijvoorbeeld door nieuwsberichten op KIEM, video-animaties en klankbordsessies. Medio 2024 stelt het College van Bestuur het nieuwe generieke functiehuis en de nieuwe profielen vast. In de daaropvolgende maanden deelt Aeres alle medewerkers in in het nieuwe functiehuis. De docentfuncties worden administratief omgezet naar het nieuwe functiehuis. Een FUWA-deskundige deelt alle overige functies in op basis van een uitvraag van kerntaken bij de leidinggevendenden en een gesprek hierover. Eind 2024 informeert Aeres elke medewerker formeel over de voorgenomen indeling in het nieuwe functiehuis, dat per 1 januari 2025 van kracht is. De ontwikkelde procedureregeling biedt medewerkers de mogelijkheid om een heroverwegingsverzoek of bezwaar in te dienen wanneer zij het niet eens zijn met de indeling. Resultaat van het omvangrijke project is een actueel generiek en compact functiehuis waarin de onderlinge samenhang en loopbaanpaden voor medewerkers organisatiebreed zichtbaar zijn. Tevens biedt het transparantie over de indeling van functies binnen Aeres.

11.8 Gesprekscyclus Stichting Aeres Groep

De in de vorige paragrafen beschreven arbeidsvoorwaarden en het nieuwe functiehuis (specifiek de functieprofielen) vormen de basis voor de afspraken die leidinggevendenden maken met medewerkers middels het zogenoemde goede gesprek. De geactualiseerde gesprekscyclus sluit hierop aan. Deze cyclus richt zich specifiek op het voeren van een jaargesprek. Het goede gesprek en de eigen regie vormen het fundament voor het jaargesprek. In het eerste kwartaal van 2024 implementeert Aeres het vernieuwde materiaal, waarbij alle bestaande regelingen zijn omgezet naar één nieuwe regeling voor heel Aeres. Het personeels- en salarisadministratiesysteem AFAS bevat een ingebouwde workflow die de verslaglegging van de cyclus ondersteunt.

Bestaande feedbackinstrumenten blijven beschikbaar en P&O reikt die actief aan ter ondersteuning van het uitvoeren van de jaarlijkse gesprekscyclus. Denk hierbij aan digitale lesobservaties (DOT's), 360 graden feedback en rubrics (vorm van tabel met beoordelingscriteria). Daarnaast kunnen medewerkers en leidinggevendenden in 2024 en 2025 deelnemen aan een (online) training Het goede (jaar)gesprek.

Aeres PrO, VMBO en MBO

Bij Aeres PrO, VMBO en MBO voeren de locaties in 2024 met 86% (2023: 80%; 2022: 74%) van de medewerkers een jaargesprek. De lage scores op enkele locaties zijn

verklaarbaar vanwege wisselingen of afwezigheid (tijdelijk) van leidinggevendenden.

	2022	2023	2024
Almere	30%	60%	60%
Barneveld	90%	78%	75%
Buitenpost	0%	80%	90%
Dronten	100%	100%	100%
Ede	80%	100%	100%
Emmeloord	88%	90%	100%
Emmeloord PrO	96%	96%	0%
Heerenveen	90%	95%	95%
Leeuwarden	70%	78%	71%
Lelystad	100%	98%	95%
Maartensdijk	25%	45%	100%
Nijkerk	55%	25%	70%
Sneek	90%	90%	100%
Velp	95%	95%	95%

Aeres Hogeschool

De geactualiseerde gesprekscyclus sluit aan op de bestaande HR-cyclus en bijbehorende vastgestelde notitie van de hogeschool. De geactualiseerde gesprekscyclus biedt aanvullend instrumentarium waarmee leidinggevendende en medewerker tot het goede gesprek over het functioneren kunnen komen. Zo hanteert P&O een extra formulier wat de leidinggevendende faciliteert bij de voorbereiding van het gesprek. Leidinggevendende en medewerker markeren tijdens de gesprekken de ontwikkeling van de medewerker, stellen de doelstellingen voor de komende periode vast en bespreken het functioneren van de afgelopen periode.

Aeres Hogeschool voert met medewerkers functionerings- en beoordelingsgesprekken. Het jaargesprek is een combinatie van beide.

Beoordeling Aeres Hogeschool

Het maken van goede resultaatafspraken en het uitspreken van verwachtingen aan het begin van de HR-cyclus maken een goede beoordeling na een jaar mogelijk. Om tot een juiste beoordeling te komen, is intersubjectiviteit als voorwaarde gesteld. Leidinggevendenden hanteren het vierogenprincipe om tot een beoordeling te komen. In de notitie HR-cyclus is de normering onvoldoende-goed-uitstekend vastgesteld. Van een beoordeling uitstekend of onvoldoende is een schriftelijke onderbouwing vereist. Een dergelijke beoordeling bespreken de beoordelaars ook met de faculteitsdirecteur. Leidinggevendenden kunnen gebruikmaken van trainingsaanbod voor het voeren van het goede (jaar)gesprek. Het onderstaande overzicht geeft de beoordelingen uitstekend en onvoldoende weer in 2022, 2023 en 2024.

Beoordeling	2024	Functie	2023	Functie	2022	Functie
Uitstekend	27	17 onderwijs/onderzoek 10 onderwijsondersteuning	29	18 onderwijs/onderzoek 11 onderwijsondersteuning	24	15 onderwijs/onderzoek 9 onderwijsondersteuning
Onvoldoende	3	onderwijs/onderzoek	4	3 onderwijs/onderzoek 1 onderwijsondersteuning	1	1 onderwijs/onderzoek

Bestuursbureau

Binnen het Bestuursbureau heeft 99% van de medewerkers (2023: 96%; 2022: 95%) een jaarlijks gesprek met hun leidinggevende.

11.8.1 Professionele ruimte en statuut

Onder professionele ruimte verstaat Aeres de ruimte voor de docent om eigen, gelegitimeerde keuzes te maken bij de vormgeving en de uitvoering van het onderwijs. De organisatie is hierbij zoveel als mogelijk faciliterend, inspirerend en stimulerend. Tegelijkertijd impliceert ruimte en verantwoordelijkheid krijgen ook verantwoordelijkheid nemen (eigenaarschap). Hierbij is de professionele ruimte in het werk niet voorbehouden aan individuele medewerkers: het gaat binnen de organisatie nadrukkelijk om samenwerking. Aeres volgt het professionele statuut zoals opgenomen in de cao mbo.

- De kennis over loopbaan- en ontwikkelingsmogelijkheden bij medewerkers versterken waardoor zij vaker de regie nemen over de eigen loopbaan en die regie omzetten naar gerichte acties.
- Het leiderschap binnen Aeres versterken zodat de leidinggevendenden hun medewerkers kunnen coachen in het vergroten van hun duurzame inzetbaarheid.

Bovenstaande doelen bereikt Aeres door duurzame inzetbaarheid te integreren in haar P&O-strategie en -beleid en het onderdeel te maken van de projecten en verdere activiteiten. Voorbeelden hiervan zijn het arbobeleid, de geactualiseerde gesprekscyclus en het leiderschapsprogramma In the Lead.

Subsidieregeling MDIEU

Aeres vraagt in 2023 MDIEU-gelden aan, een subsidie die werkgevers kunnen aanvragen om duurzame inzetbaarheid binnen hun organisatie een extra impuls te geven. Het ministerie van Sociale Zaken kent de aanvraag toe. Om een gerichte besteding van deze gelden te borgen stelt Aeres een bedrijfsanalyse, een activiteitenplan en een begroting op met hierin alle projecten die Aeres tot en met begin 2025 zal uitvoeren op het gebied van duurzame inzetbaarheid. In 2024 evalueert Aeres de projecten die zijn uitgevoerd vanuit de MDIEU-subsidie en rapporteert hierover aan de subsidieverstrekker. Uit de evaluatie blijkt dat de MDIEU-gelden voorzien in een extra impuls op het gebied van duurzame inzetbaarheid. Dit komt onder andere terug in de trainingen, workshops en coaching voor medewerkers en leidinggevendenden vanuit het programma Goed bezig en in het leiderschapsprogramma.

11.9 Duurzame inzetbaarheid

Duurzame inzetbaarheid betekent volgens Van Klink (ZonMw) dat “werknemers in hun arbeidsleven doorlopend over daadwerkelijk realiseerbare mogelijkheden en over de voorwaarden beschikken om in huidig en toekomstig werk met behoud van gezondheid en welzijn te (blijven) functioneren”. Over het algemeen betekent dit dat werkenden duurzaam inzetbaar zijn als zij:

- vitaal, energiek en veerkrachtig zijn (vitality);
- in goede gezondheid zijn en over werkvermogen beschikken (workability); dit betekent dat iemand fysiek, psychisch en sociaal in staat is om te werken;
- over de juiste vaardigheden beschikken en arbeidsmarktwaarde hebben (employability); de lange(re) termijn staat hierbij centraal.

Doelstellingen

Aeres stelt de volgende doelen vast voor het thema duurzame inzetbaarheid:

- Het gezond, veilig en vitaal werken bevorderen waardoor medewerkers van Aeres duurzaam inzetbaar zijn en blijven.
- Het verstevigen van goed werkgeverschap door het bevorderen van een organisatiecultuur gericht op de duurzame inzetbaarheid van medewerkers.
- Een leven lang ontwikkelen en de arbeidsmobiliteit van medewerkers versterken waardoor zij deel kunnen blijven nemen aan het arbeidsproces.

11.9.1 Medewerkerstevredenheids-onderzoek Stichting Aeres Groep

In 2023 stelt Aeres een visie op het medewerkers-tevredenheidsonderzoek (MTO) vast. Hierin staat dat Aeres één keer in de twee jaar een MTO en tussentijds een compact medewerkersonderzoek (MO) uitvoert. In 2023 vindt voor het eerst één MTO voor heel Aeres plaats. Ter verdieping van de uitkomsten, de zogenaamde gekozen trots-op- en focuspunten, voert Aeres in 2024 bij enkele locaties een compact MO uit. Dit onderzoek geeft aanvullende inzichten, die vervolgens een vertaling krijgen in acties om de opvolging van de trots-op- en focuspunten uit 2023 vorm te geven.

Trots-op-punten:

- Aeres Pro, VMBO en MBO en Bestuursbureau: mijn werk, collega's en samenwerking en eigenaarschap.

- Hogeschool: collega's, ontwikkeling en samenwerking.

Verbeterpunten:

- Aeres PrO, VMBO en MBO en Bestuursbureau: communicatie, beoordeling en beloning en ontwikkelingsmogelijkheden.
- Hogeschool: communicatie, werkdruk, beoordeling en beloning.

Opvolging van MTO in 2024

Het verbeterpunt collega's en samenwerking krijgt in 2024 uitwerking in diverse vervolgacties. De verbeterbehoefte zit vooral in het versterken van de samenwerking tussen de instellingen en de verschillende locaties. Enkele voorbeelden van vervolgacties zijn het ontwikkelen van een gezamenlijk aanbod voor Leven Lang Ontwikkelen (LLO), de samenstelling van projectgroepen ten behoeve van de strategie met brede vertegenwoordiging uit de organisatie, en een breed gedragen onderwijsvisie rond veranderingsgericht onderwijs (Groene Veranderaar). Een ander verbeterpunt is communicatie en dit is een breed begrip. Daarom vraagt het compacte MO in 2024 meer specifiek uit welke communicatievorm de meeste aandacht verdient. De uitkomsten van het MO vertaalt Aeres begin 2025 naar acties.

Nog een verbeterpunt is beoordeling en beloning. De actualisatie van de gesprekscyclus draagt inmiddels bij aan het op de juiste manier beoordelen en belonen.

Bij het verbeterpunt werkdruk wordt duidelijk dat medewerkers druk ervaren als gevolg van de administratieve last. Digitalisering kan die druk deels wegnemen, al wordt hierbij soms eerst juist extra druk ervaren. In 2024 besteedt Aeres hier aandacht aan door uiteenlopende administratiesystemen en bijbehorende processen te optimaliseren. Verder start in 2024 het actualiseren van de werkdrukplannen in zowel het (v)mbo als het hbo.

11.9.2 Scholing en professionalisering Stichting Aeres Groep

Goed onderwijs staat of valt met de professionaliteit en het vakmanschap van de medewerkers. Aeres neemt daarom scholing en professionalisering en het creëren van ontplooiingsmogelijkheden op in haar strategisch beleid (zie § 1.2).

Aeres-breed

Het overkoepelende professionaliseringsbeleid van Aeres P&O is onderdeel van het strategieproject De toonaangevende docent. Een projectgroep werkt aan de uitwerking van het profiel van de toonaangevende docent, waarbij professionalisering een belangrijke rol speelt. In 2025 volgt de aanpak over hoe Aeres toonaangevende docenten stimuleert en faciliteert in hun ontwikkeling en wat hierbij nodig is. Een actueel stimulerend professionaliseringsbeleid zal hier onderdeel van uitmaken.

Aeres heeft goede ervaringen met korte incompany-scholingstrajecten gericht op werkplezier, regie op werkdruk

en gesprekstechnieken. In 2024 volgen enkele nieuwe trainingen: Omgaan met grensoverschrijdend en agressief gedrag, Het goede (jaar)gesprek en Grip op je werk. Het totale programma heeft de naam Balans in beweging. Deze naam sluit goed aan op de trainingen, workshops en andere tools die Aeres vanuit dit incompany-programma inzet. Aeres biedt de trajecten en tools vanuit Balans in beweging ook in 2025 aan, waarbij de kosten dan wel de inzet kunnen vallen onder decentrale middelen: professionaliseren.

In 2024 ontwikkelt en implementeert Aeres het leiderschapsprogramma In the Lead. Het programma ondersteunt leidinggevendenden om vanuit hun eigen authenticiteit leiderschap te tonen in lijn met de strategie van Aeres. Aan de hand van ieders persoonlijke ontwikkelingsvraag werken collega's vanuit verschillende ontwikkelingsmodules aan de versterking van hun leiderschap. Ook stelt Aeres een visie op leiderschap vast en starten de voorbereidingen voor de jaarlijks terugkerende leiderschapsdag (begin 2025).

Tot slot verankert Aeres professionalisering en ontwikkeling stevig in de geactualiseerde gesprekscyclus, die zij begin 2024 implementeert. Structureel faciliteert en stimuleert Aeres het goede (jaar)gesprek door workshops, trainingen en materiaal gericht op het goede (jaar)gesprek voor zowel medewerkers als leidinggevendenden.

Aeres PrO, VMBO en MBO

Waar het van meerwaarde is, organiseert de onderwijsinstelling activiteiten gemeenschappelijk. Daarnaast is het locatiemanagement, samen met de eigen teams, verantwoordelijk voor scholing en professionalisering. De professionaliseringsactiviteiten van Aeres MBO maken deels deel uit van de Kwaliteitsagenda's mbo 2024-2027.

Net als in 2023 volgt de staf in 2024 een training Piramideschrijven.

Voor docenten zijn belangrijke scholingsonderwerpen in 2024:

- passend onderwijs;
- LOB;
- examinering;
- scholingsactiviteiten taal, rekenen en burgerschap;
- doorontwikkeling programma's;
- practoraten en onderzoek;
- Somtoday;
- E-WISE.

Tevens loopt er een vervolg op het project Begeleiding startende leraren (BSL). Daarbij trekt de instelling de begeleiding breder naar begeleiding van nieuwe medewerkers zoals docenten in opleiding, stagiair(e)s, zittende docenten en onderwijsondersteunend personeel.

Aeres MBO neemt in haar kwaliteitsagenda 2023-2027 de maatregel Professionalisering op bij prioriteit 4, Toonaangevend groen. Hier komen onderwerpen aan de orde als het MTO, de loopbaanladder LB-LC, passende beloning en

het toerusten van docenten in het geven van toonaangevend onderwijs. Zie voor details § 3.32.1.

Aeres Hogeschool

Onderwijzend personeel

De out-of-pocketkosten van Aeres Hogeschool over 2024 bedragen € 828.455 (2023: € 934.880; 2022: € 749.372). Dit is 2,74% van het getotaliseerde jaarinkomen (2023: 3,24%; 2022: 2,91%). De besteding in 2024 is vrijwel conform afspraken. In 2023 was de besteding meer dan begroot, omdat enkele grote eenmalige scholingsactiviteiten plaatsvonden.

Aeres Hogeschool geeft professionalisering, mede op grond van het cao-hbo-hoofdstuk O, vorm in het plan voor professionalisering van Aeres Hogeschool, Professioneel van nature. De professionaliseringsregeling is een stap op weg naar een eigentijdse arbeidsrelatie. Medewerker en leidinggevende gaan daarbij met elkaar in gesprek om die relatie vorm te geven. Inhoudelijke professionaliseringsthema's zijn onderzoeksvaardigheid (ter verhoging van de responsiviteit en innovatiekracht van het onderwijs), toetsen en beoordelen, en professionalisering op het gebied van AI. Doorlopend thema is het op peil brengen van de didactische bekwaamheid van startende docenten middels een BDB-traject (Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid). Ook investeert de hogeschool in het verhogen van het aantal masteropgeleide docenten.

Ondersteunend personeel en management

Ondersteunende medewerkers die minimaal 12 uur per week werkzaam zijn en maximaal in salarisschaal 9 zitten, kunnen met de stimuleringsregeling vanuit Zestor kiezen uit tientallen online cursussen, workshops en scans. Daarnaast kunnen ze in gesprek gaan met een professionele loopbaanspecialist. In 2024 zijn alle leidinggevenden van de hogeschool actief betrokken bij de nieuwe strategie en hun leidende rol hierin. Ter ondersteuning hierbij start Aeres in 2024 met het leiderschapsprogramma In the Lead.

Verantwoording professionalisering Aeres Hogeschool
Het onderwerp professionalisering staat landelijk hoog op de agenda bij de hogescholen, zo ook bij Aeres Hogeschool. De hogeschool beschikt, mede op grond van de cao hbo, hoofdstuk O, over een professionaliseringsplan. Ze ziet professionalisering nadrukkelijk als een gedeelde verantwoordelijkheid van leidinggevenden en medewerkers. Cao-hbo-hoofdstuk O, artikel O-1 stelt dat een hogeschool jaarlijks minstens 6% van het jaarinkomen van alle medewerkers die op de loonlijst staan en onder de cao hbo vallen, aan professionalisering besteedt. De helft van deze 6% besteedt de hogeschool aan het basisrecht in uren. De andere helft besteedt ze aan out-of-pocketkosten. Volgens een afspraak met de vakcentrales verantwoordt Aeres Hogeschool de 3% out-of-pocketkosten voor professionaliseringsactiviteiten in het jaarverslag in het onderstaande format. Dit leidt voor de hele hogeschool in 2022, 2023 en 2024 tot de volgende resultaten:

	Getotaliseerde jaarinkomen	Budget out-of- pocket-kosten	Uitgaven out-of-pocket- kosten	Percentage van getotaliseerde jaarinkomen	Procentuele afwijking t.o.v. de 3% norm	Afwijking uitgaven t.o.v. het budget
2022	€ 25.728.200	€ 812.700	€ 749.372	2,91%	0,09%	- € 62.579
2023	€ 28.887.623	€ 930.300	€ 934.880	3,24%	0,24%	+ € 4.580
2024	€ 30.272.562	€ 908.000	€ 828.455	2,74%	-0,26%	€ 15.855

Toelichting

In de uitgaven out-of-pocketkosten neemt de hogeschool mee: alle bij- en nascholingsactiviteiten, alsook lidmaatschappen, abonnementen op vakbladen voor medewerkers voor het bijhouden van de ontwikkeling op het vakgebied en boeken aangeschaft in het kader van professionaliseringstrajecten. Vermeldingswaardig is dat medewerkers voor de mastertrajecten lerarenbeurzen verwerven (2024: 10; 2023: 10; 2022: 9). Deze trajecten neemt de hogeschool om die reden niet mee in de out-of-pocketkosten.

Met ingang van 1 augustus 2018 rekent Aeres op grond van de cao hbo ook de daadwerkelijke vervangingskosten - op basis van de gemiddelde personeelslasten - van degene die

voor professionalisering of voor het doen van onderzoek is vrijgesteld tot de out-of-pocketkosten.

Het restantbudget van € 15.855 (2023: € 0; 2022: € 62.579) voegt Aeres toe aan het budget out-of-pocketkosten professionalisering 2025.

Uitsplitsing naar uitgaven

Het budget (3% van het geprognostiseerde jaarinkomen) is besteed aan collegegelden, reiskosten voor scholing, kosten voor congressen, lidmaatschappen en boeken, individuele en teamcoaching en de ureninzet van de eigen medewerker als trainer. Hieronder een overzicht van de uitgaven van 2024 uitgesplitst per faculteit.

Bedragen in €	Almere	Dronten	Wageningen	Overkoepelend	Eindtotaal 2024	Eindtotaal 2023
Cursus-/collegegeld	69.321	285.732	102.767	150.733	608.552	715.929
Vrijstelling in tijd masteropleiding	10.240	150.400	-	-	160.640	106.773
Reiskosten scholing	-	-	-	-	-	0
Congres/lidmaatschap/boeken	1.445	520	6.134	16.863	24.962	24.958
Coaching	-	-	-	-	0	0
Ureninzet eigen trainers	-	-	34.300	0	34.300	87.220
Eindtotaal	81.006	436.652	101.913	167.596	828.454	934.880

- Cursus-/collegegeld: Hieronder vallen eendaagse cursussen en meerdaagse (soms jaar)opleidingen gericht op het verkrijgen van kennis.
- Reiskosten scholing: Dit zijn reiskosten om scholingsactiviteiten bij te wonen.
- Congressen: Dit zijn eendaagse evenementen gericht op het overdragen/delen van informatie. Masterclasses horen hier ook bij.
- Lidmaatschap: Door medewerkers gedeclareerde kosten van lidmaatschappen van specifieke verenigingen. Vaak geven deze ook korting bij congressen of cursussen.
- Boeken: Vakliteratuur om het eigen kennisniveau te verhogen. Het is geen lesmateriaal of een docentexemplaar.
- Coaching: Dit zijn aan de ene kant individuele trajecten bedoeld om een persoon een bepaalde ontwikkeling te laten doormaken. Daarnaast betreft dit teamontwikkeling; daarbij gaat het om bijeenkomsten van een team gericht op de (toekomstige) ontwikkeling van een team. Teamuitjes vallen hier niet onder.
- Ureninzet eigen medewerkers als trainers: Deze inzet vervangt de kosten van externe trainers.

Bestuursbureau

Voor de ondersteunende medewerkers en het management van het Bestuursbureau zijn er diverse activiteiten op het gebied van scholing, professionalisering en het creëren van ontplooiingsmogelijkheden in 2024:

- Teamontwikkeling gericht op thema's zoals gedrag, cultuur en omgang.
- Individuele coachingstrajecten.
- Trainingen vanuit programma Goed bezig.
- Vakspecifieke opleidingen/cursussen voor verschillende afdelingen zoals over informatieveiligheid, AVG, AI in marketing, psychologie van beïnvloeding, IAM-beheer, Xedule, Power-bi en functiehuis.

11.10 Arbobeleid Stichting Aeres Groep

Aeres wil een veilige en gezonde leer- en werkomgeving voor haar medewerkers, deelnemers en bezoekers. Het Arbobeleidsplan beschrijft wat Aeres doet op het gebied van arbeidsomstandigheden, welzijn, ziekteverzuim en terugkeer in het arbeidsproces.

Stichting Aeres Groep werkt vanuit het Arbobeleidsplan 2023-2026. Daarin stelt Aeres dat zij duurzaam leven en leren wil stimuleren en de medewerkers wil faciliteren om de regie te nemen over hun eigen (mentale) gezondheid. De stafdiensten Facilitair Bedrijf en P&O onderhouden samen de relevantie van het arbobeleid en actualiseren dit waar nodig. Thema's die binnen deze samenwerking aandacht krijgen, zijn:

- risico-inventarisatie & -evaluatie (RI&E, zie § 11.10.1);
- sociale veiligheid, inclusief klachtenprocedures (zie § 11.10.2);
- inclusiviteit (zie § 11.10.3, banenafpraak vo, mbo en hbo);
- werkdrukbeleid (zie § 11.10.4).

Keuring arbeidsmiddelen

Conform de toepasselijke wetgeving continueert Aeres de keuring van de arbeidsmiddelen. Deze vindt 1 keer per 18 maanden plaats. Dit is een doorlopend proces. In 2024 bezoekt en keurt Wouda Installatietechniek de volgende locaties; VMBO Sneek, VMBO Maartensdijk, VMBO Lelystad, MBO Leeuwarden, (V)MBO Heerenveen, VMBO Almere, MBO Dronten, Hogeschool Dronten, Hogeschool Wageningen, (V) MBO Nijkerk, VMBO Emmeloord en VMBO Buitenpost.

Keuring technisch meubilair

In 2024 bezoekt B4 Techniek alle Aeres-locaties om het technisch meubilair te keuren.

Bhv-cursus

In 2024 volgen 161 personen (195 in 2023 en 198 in 2022) de (herhalings)cursus bhv bij externe opleidingscentra. De raamovereenkomst van Aeres met ARBO centrum stopt. Aeres sluit een nieuwe raamovereenkomst met Aeres Training Centre (ATC). Hierin staat dat ATC de locaties proactief benadert voor (inhaal)cursussen. Naast de wettelijk vereiste cursussen biedt

ATC ook locatiespecifieke maatwerk cursussen aan. In 2024 volgen minder bhv'ers een cursus dan in 2023.

Registratie ongevallen

In 2024 zijn er 0 ongevallen (2023: 0; 2022: 0) gemeld bij de Nederlandse Arbeidsinspectie.

11.10.1 Risico-inventarisatie & -evaluatie (RI&E)

Het uitvoeren van de RI&E's is een doorlopend cyclisch proces. Aeres geeft hier jaarlijks, conform de wetgeving, aandacht en uitvoering aan. De locaties gebruiken de huidige plannen van aanpak als leidraad om veiligheidsmaatregelen te nemen. In 2024 start de aanbesteding voor een centrale inkoop van het uitvoeren van de RI&E en het opstellen van het plan van aanpak voor alle onderwijslocaties van Aeres. Dit zorgt ervoor dat in 2025 een eenduidig overzicht ontstaat van de risico's op de verschillende locaties.

Resultaten in 2024

- In 2024 maakt Aeres een start met het centraal aansturen van de uitvoering van de RI&E en het opstellen van het plan van aanpak. Dit resulteert in een onderhandse aanbesteding waarbij in 2024 een voorlopige gunning plaatsvindt.
- In 2024 gebruiken de locaties de huidige plannen van aanpak als basis voor het verhogen van de veiligheid.

11.10.2 Sociale veiligheid (incl. klachtenprocedures)

Studenten kunnen alleen leren en zich ontwikkelen als zij zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn. Datzelfde geldt voor de medewerkers. Zij kunnen hun werk pas goed doen als ze zich veilig voelen op de werkvloer, zich kwetsbaar op kunnen stellen en zich gezien en gehoord voelen. Sociale veiligheid gaat dus over meer dan het tegengaan van onveiligheid.

De Nederlandse Arbeidsinspectie merkt de sector onderwijs aan als een hoogrisicosector voor psychosociale arbeidsbelasting. P&O toetst in 2023 of Aeres voldoet aan de normen die de Arbwet stelt voor psychosociale arbeidsbelasting. Aeres voldoet, op hoofdlijnen, aan deze normen. Er zijn daarnaast een aantal aanbevelingen gedaan om de sociale veiligheid verder te vergroten.

In 2023 start binnen de onderwijsinstellingen een onderzoek gericht op gender equality en diversity. Het onderzoek stelt vragen aan zowel medewerkers als aan studenten en leerlingen. Het doel daarvan is tweeledig: een nulmeting van de huidige situatie en advies voor beleid, borging en monitoring. De uitkomsten volgen in 2025. Eind 2024 stelt Aeres vooruitlopend hierop een commissie Diversiteit en inclusie aan.

Vertrouwenspersonen

Binnen Aeres zijn 37 medewerkers (2023: 33; 2022: 37) benoemd als contactpersoon/interne vertrouwenspersoon (ICVP). Iedere locatie en faculteit heeft zijn eigen ICVP'en. Aeres besteedt jaarlijks aandacht aan de opleiding en coaching van deze ICVP'en. In 2024 vindt opnieuw het incompany-trainingsprogramma plaats, bestaande uit een basistraining voor startende ICVP'en, een opfrustraining en intervisie voor ervaren collega's en een themadag voor alle ICVP'en binnen Aeres. Deze laatste vindt in maart 2025 plaats. Dit programma zal zich jaarlijks herhalen.

Resultaten 2024

Aeres heeft drie externe vertrouwenspersonen, zowel mannelijke als vrouwelijke, die beschikbaar zijn voor medewerkers voor een luisterend oor, het geven van informatie of advies en het zo nodig en desgewenst ondersteunen bij het doen van een melding of het indienen van een klacht wegens ongewenste omgangsvormen.

In 2024 doen 12 medewerkers een beroep op de externe vertrouwenspersonen in verband met ongewenste omgangsvormen (2023: 27; 2022: 8). Veelal heeft dit te maken met een bejegening die de medewerker als intimiderend en/of grensoverschrijdend ervaart, wat een als onveilig ervaren werkomgeving tot gevolg kan hebben en het samenwerken belemmert. Het bespreekbaar maken daarvan met de betreffende collega of leidinggevende vinden medewerkers soms niet eenvoudig. De medewerkers gebruiken de externe vertrouwenspersoon vaak als klankbord om mee te kijken en te denken over mogelijke benaderingen of oplossingsrichtingen. In 70% van de situaties is een gesprek voldoende (2023: 84%; 2022: 50%), waarin de medewerker de mogelijkheid krijgt zich te uiten (56%) en in sommige gevallen informatie en advies ontvangt (44%).

Klachten en bezwarenprocedures personele zaken

Deze tekst concentreert zich uitsluitend op de klachtenprocedures die het personeel betreffen. Klachten en bezwaren van leerlingen en studenten rond toelating, beoordeling en examens staan in de hoofdstukken van Aeres VMBO (§ 3.15.2), Aeres MBO (§ 3.26.6), en Aeres Hogeschool (§ 4.6.7).

Aeres is aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs van de stichting Onderwijsgeschillen te Utrecht. Een leerling, student of medewerker kan er ook voor kiezen een klacht intern in te dienen, waarna het College van Bestuur of de instellingsdirecteur de klacht intern behandelt.

Klachten medewerkers

In 2024 zijn bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs geen klachten gemeld (2023: 0; 2022: 1). Het College van Bestuur ontvangt 1 klacht (2023: 0; 2022: 1).

11.10.3 Banenafspraken vo, mbo en hbo

Aeres werkt mee aan een inclusieve arbeidsmarkt. Dit betekent dat zij zich inzet op het plaatsen van kandidaten voor participatiebanen in bestaande functies. Aeres spant zich in

om aan de doelstelling van de Participatiewet te voldoen. Het blijkt dat het invullen van participatiebanen in het onderwijs inhoudelijk geen eenvoudige opdracht is. Veel werkzaamheden die Aeres kan invullen met een participatiebaan (catering, schoonmaak en tuinonderhoud) besteedt zij middels inkoopcontracten uit. Bij het afsluiten van inkoopcontracten stuurt Aeres aan op het opnemen van een social-return-verplichting in het contract. Tevens is Aeres lid van het kennisnetwerk De Normaalste Zaak, waarbinnen werkgevers werken aan een inclusieve arbeidsmarkt.

Aeres PrO, VMBO en MBO en Aeres Hogeschool hebben in 2024 de opdracht om 59 banen te realiseren (2023: 38,9 fte; 2022: 43,7) aan banen voor 25,5 uur of meer per week te realiseren. Deze banen vallen onder de banenafpraak. Zie voor de basis van deze normstelling bijlage 5, tabel 3. In 2024 realiseert Aeres in dit kader de volgende banen: 2,04 banen in het mbo (2023: 1,09; 2022: 1,2) en 0,7 baan in het hbo (2023: 0,43; 2022: 0,49). Deze aantallen zijn exclusief de medewerkers die vallen onder de banenafpraak maar werkzaam zijn binnen aanbestede diensten.

11.10.4 Aanpak werkdruk

Het uitgangspunt voor Aeres is een gezonde werkdruk voor haar medewerkers. Aeres hanteert daarbij de volgende definitie: gezonde werkdruk is een situatie waarin een balans is ontstaan tussen de eisen van het werk wat betreft inhoud van het werk, de context van het werk en de mogelijkheden van de medewerker om het werk goed uit te voeren. Aeres heeft als doel het realiseren van een optimale balans tussen werkbelasting en belastbaarheid.

Werkdrukbeleid

Aeres werkt volgens het beleidsplan werkdruk 2021-2025. Dit werkdrukbeleid richt zich op een gezonde werkdruk en de ontwikkeling van de vitale Aeres-professional. Aeres vertaalt dit werkdrukbeleid naar de instellingen middels afzonderlijke praktische uitwerkingen. Deze praktische uitwerkingen evalueert P&O regelmatig in overleggen met de directies. In 2024 vindt opnieuw een evaluatie plaats van deze werkwijze. Resultaat van deze evaluatie is dat de instellingen een nieuwe praktische uitwerking van het werkdrukbeleid maken. Aeres bekostigt de uitvoering van de werkdrukplannen uit de reguliere middelen. Het uitgangspunt bij het gezonde werkdrukbeleid is dat Aeres vooral aansluit bij bestaande maatregelen, activiteiten en ontwikkelingen.

Resultaten werkdrukbeleid voortgezet onderwijs 2024

De verdeling van de werkdrukmiddelen voor het vo komt tot stand in overleg met de OR.

In de praktische uitwerking van het werkdrukbeleid maakt Aeres afspraken over de doelen waaraan Aeres PrO en Aeres VMBO de middelen besteden. Dit zijn:

- Het proces van en gesprek over organisatie van werk verbeteren op locaties.

- Het terugdringen van het verzuim.

De evaluatie van resultaten vindt plaats in diverse gremia zoals OR, MT en P&O.

In het kader van de cao vo geeft Aeres hier een overzicht van het totaal te besteden bedrag voor strategisch personeelsbeleid en verzuim 2023 en 2024 en de verdeling daarvan over de vo-locaties.

Werkdrukmiddelen in €*	2023	2024
Almere	332.067	351.405
Buitenpost	123.171	138.244
Ede	146.594	157.561
Emmeloord	148.984	166.128
Heerenveen	167.786	184.437
Leeuwarden	171.770	187.125
Lelystad	217.820	242.893
Maartensdijk	159.501	188.133
Nijkerk	157.111	178.894
Pro Emmeloord	74.573	79.117
Sneek	119.028	137.068
Velp	204.276	224.920
Totaal	2.022.680	2.235.925

* Exclusief bedrag voor CO₂-meters. Dit bedrag is doorgestort naar huisvesting en beheer (zie § 10.6.2 onder subkopje Ventilatie).

Resultaten werkdrukbeleid mbo en hbo 2024

De verdeling van de werkdrukmiddelen komt tot stand in overleg met het MT en de OR.

De doelen waaraan Aeres MBO en Aeres Hogeschool de middelen besteden zijn:

- vereenvoudigen tijdschrijven;
- realistische taakplanning.

De evaluatie van de resultaten vindt plaats via het MTO dat in maart 2025 plaatsvindt.

Aeres-medewerkers benutten de interventiemogelijkheden die Aeres biedt voor een gezonde werkdruk (zie § 11.10.5).

11.10.5 Preventie verzuim

Aeres biedt diverse interventies aan in het kader van preventie van verzuim. In 2024 maken in totaal 760 medewerkers (745 in 2023 en 1.043 in 2022) gebruik van een interventie. Aeres besteedt continu aandacht aan het vergroten van de bekendheid van de trainingen en interventies gericht op persoonlijke effectiviteit en vitaliteit. Onder andere door het programma Goed bezig vaker en beter te positioneren en leidinggevendenden hierover extra te informeren.

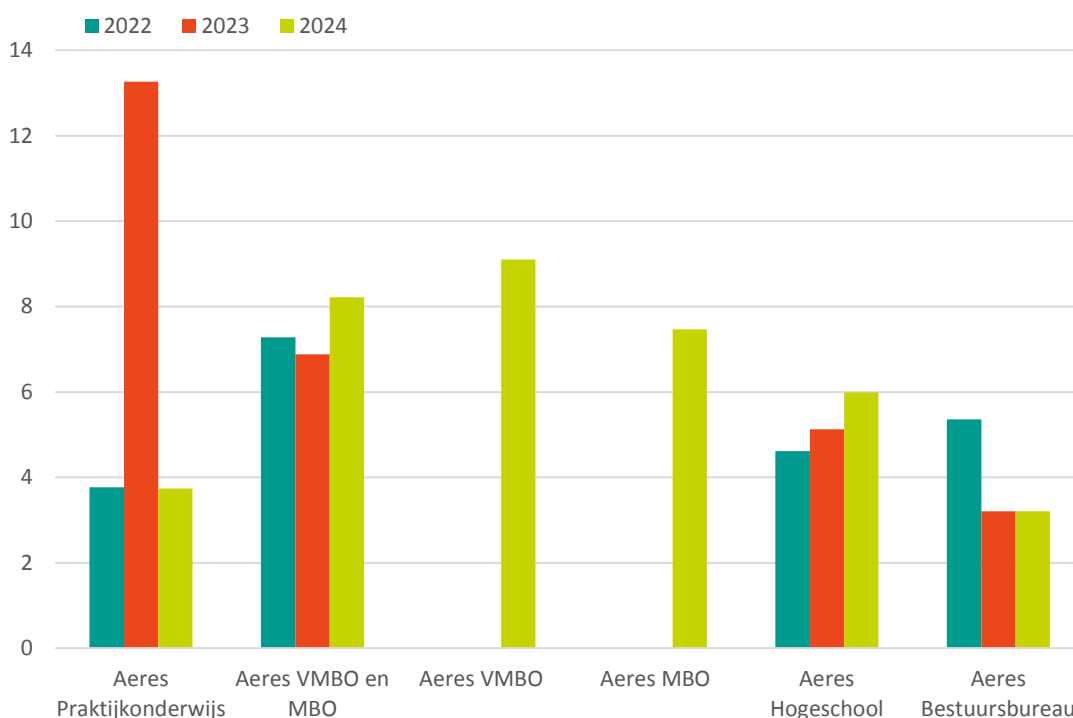
Gezondheidsoplossing	Aanvragen	Gezondheidsoplossing	Aanvragen
Arbeidsdeskundige	96	Mediation	4
Coaching en training	576	Psycholoog	39
Loopbaanonderzoek	98	Onderzoek werkplek met aanpassingen of instructie juist gebruik	15
Maatschappelijk werk	31	Fysieke coaching	1
	Totaal		760

11.10.6 Verzuim

Het verzuimpercentage is het aantal kalenderdagen aan ziekteverlof gedeeld door het aantal kalenderdagen (x 100). Het percentage is inclusief het tweede jaar ziekte/WIA en wordt exclusief zwangerschapsverlof weergegeven. Bij meerdere verzuimdossiers of specifieke problematiek (zoals hoog verzuimpercentage) op een locatie plant P&O een Sociaal Medisch Overleg (SMO). Naast individuele casuïstiek zijn

de aandachtspunten tijdens een SMO gezonde werkdruk en frequent en langdurig verzuim.

Het verzuimpercentage laat in 2024 voor Stichting Aeres Groep een stijging zien. Bij Aeres VMBO en Aeres MBO is het verzuim 8,22% in 2024 (6,88% in 2023 en 7,28% in 2022). Het verzuim bij Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord is 3,74% (13,27% in 2023). Bij Aeres Hogeschool is het verzuim 5,99% (5,13% in 2023 en 4,62% in 2022) en binnen het Bestuursbureau 3,21% (3,21% in 2023 en 5,36% in 2022).

Grafiek 11.2 Ziekteverzuim onderwijsinstellingen. Zie bijlage 5, tabel 4a t/m 4f.

11.10.7 Reductie uitkeringskosten

Sinds 2023 werkt Aeres samen met twee externe partijen die oud-medewerkers kunnen begeleiden en indien nodig activeren bij het vinden van werk. Schat Aeres in dat begeleiding wenselijk is, dan vindt er na uitdiensttreding een intake plaats door een van beide partijen en kan Aeres vervolgens een begeleidingstraject op maat inkopen voor de

oud-medewerker. In 2024 evalueert Aeres deze samenwerking. Een gedegen kosten-batenanalyse is echter nog niet mogelijk vanwege een beperkt aantal begeleidingstrajecten. Aeres ervaart de samenwerking en communicatie met beide partijen als positief en continueert de samenwerking. Eind 2025 vindt opnieuw een evaluatie plaats.

2024 in €	Begroot	Werkelijke uitgaven	Verschil	Oorzaak eventuele verschillen
Aeres VMBO en MBO	532.275	228.355	-303.920	De begroting is ten opzichte van de werkelijke uitgaven meestal hoger, maar wel realistisch. De uitgaven zijn grillig.
Aeres Praktijkonderwijs	0	0	0	
Aeres Hogeschool	413.026	286.262	-126.765	
Bestuursbureau	0	0	0	
Totaal (incl. het voormalige NC)	945.301	514.616		

Het bovenstaande overzicht geeft de begrote en werkelijke uitkeringskosten. Sinds 1998 is Stichting Aeres Groep (volledig) eigenrisicodragers voor de WW en de bovenwettelijke uitkeringen van oud-medewerkers.

Dit geldt niet voor Stichting Agrotransfer Dronten en Stichting Aeres Tech (voorheen PTC+). Stichting Aeres Tech is alleen eigenrisicodragers voor de bovenwettelijke uitkeringskosten. Het begrote bedrag baseert Aeres op de beschikkingen die UWV en WWplus/Loyalis opstellen na een WW-aanvraag (en eventuele bovenwettelijke uitkering) van oud-medewerkers. De werkelijke uitgaven zijn de verzilverde rechten van de oud-medewerkers over heel 2024.

Aeres PrO, VMBO en MBO 2024

- Bij Aeres VMBO en MBO stromen 17 medewerkers in in de (BW)WW (2023: 8; 2022: 10). Er eindigt een aantal uitkeringen in verband met werkhervatting.
- Bij Aeres Praktijkonderwijs stromen 0 oud-medewerkers in in de (BW)WW (2023: 0; 2022: 0).

Aeres Hogeschool 2024

Bij Aeres Hogeschool stromen in 2024 7 oud-medewerkers in in de (BW)WW (2023: 4; 2022: 3). Er eindigt een aantal uitkeringen in verband met het einde van de looptijd ervan en oud-medewerkers vinden na begeleiding snel ander werk.

Bestuursbureau 2024

Bij het Bestuursbureau stromen 0 oud-medewerkers in in de (BW)WW (2023: 2; 2022: 1).

11.11 Cijfers personeelsbestand Stichting Aeres Groep (onderwijsinstellingen én Bestuursbureau)

Het Bestuursbureau maakt, net als de onderwijsinstellingen Aeres PrO, VMBO en MBO en Aeres Hogeschool, deel uit van Stichting Aeres Groep, maar werkt voor heel Aeres. Daarom staat het overal apart genoemd.

11.11.1 Kengetallen

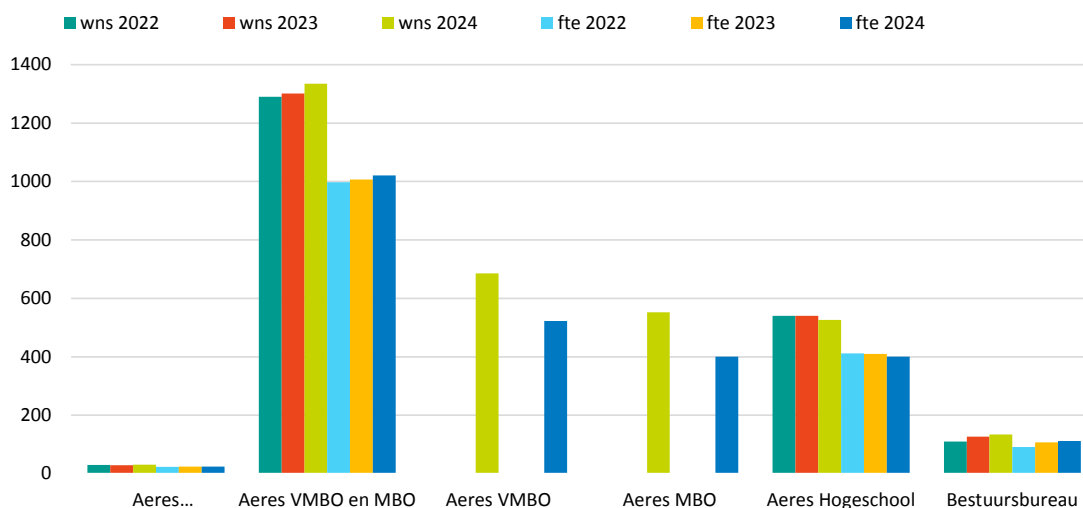
Formatie, vaste en tijdelijke dienstverbanden

Eind 2024 heeft Stichting Aeres Groep binnen de onderwijsonderdelen (Aeres PrO, VMBO en MBO en Aeres Hogeschool) 1.892 medewerkers (1.446,4 fte) in dienst (2023: 1.870 (1.440,7 fte); 2022: 1.860 (1.432,1 fte)). Van de medewerkers die in dienst zijn bij Aeres PrO, VMBO en MBO

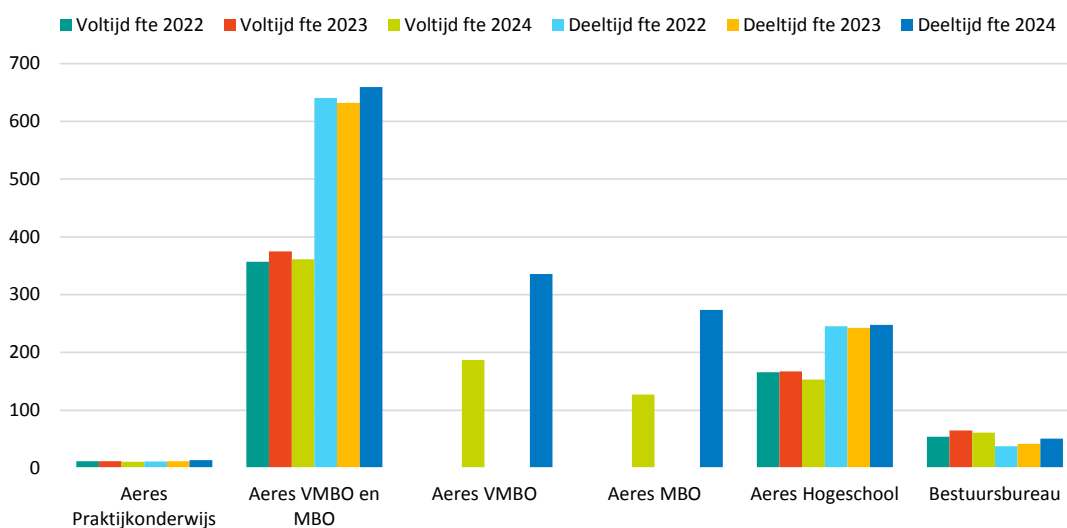
en Aeres Hogeschool werken 525 medewerkers in voltijd en 1.367 medewerkers (920,8 fte) in deeltijd (2023: 554 in voltijd en 1.316 (886,7 fte) in deeltijd; 2022: 535 in voltijd, 1.325 (897,1 fte) in deeltijd).

Het Bestuursbureau heeft 134 medewerkers (111,8 fte) in dienst (2023: 127 (106,9 fte); 2022: 110 (91,45 fte)). Er werken 61 medewerkers in voltijd en 73 medewerkers (50,8 fte) in deeltijd (2023: 65 in voltijd en 62 (41,9 fte) in deeltijd; 2022: 54 in voltijd en 56 (37,45 fte) in deeltijd).

In 2024 passeren er in totaal circa 308 vacatures (2023: 362; 2022: 386), waarvan 260 bij Aeres PrO, VMBO en MBO, 31 bij Aeres Hogeschool en 17 bij het Bestuursbureau. Er zijn meerdere medewerkers op één vacature aangenomen.

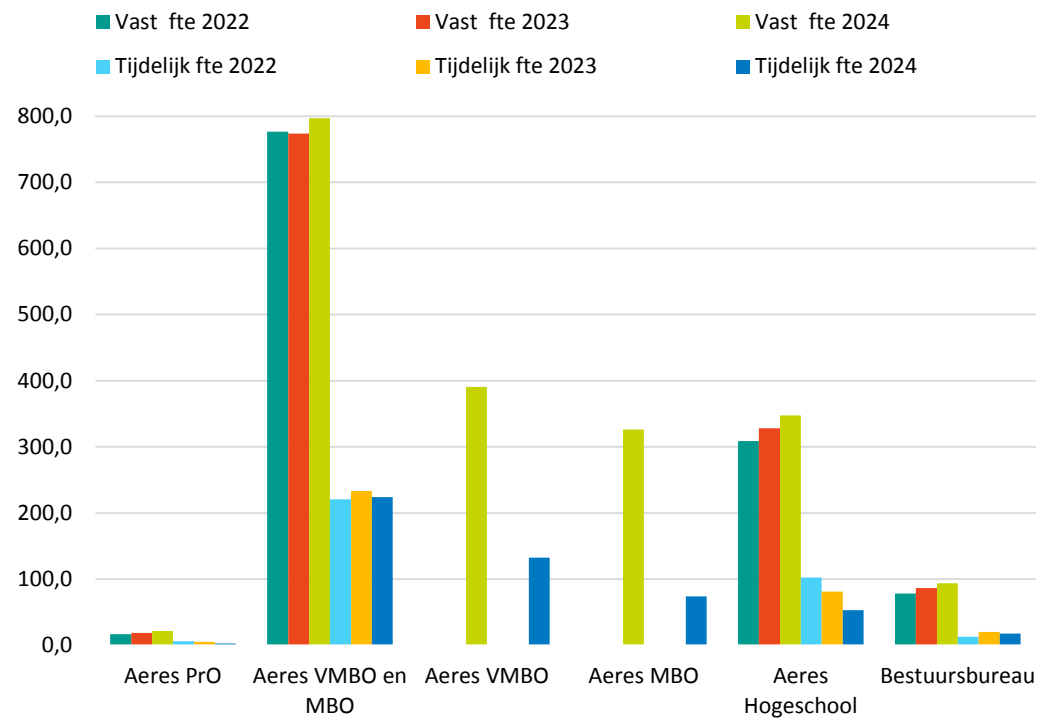
Grafiek 11.3 Totaal aantal medewerkers en fte's Stichting Aeres Groep (zie bijlage 5, tabel 1 en 2).

Grafiek 11.4 Voltijd- en deeltijddienstverband (zie bijlage 5, tabel 1 en 2).

In 2024 heeft 80,9 % van de medewerkers (1.260,0 fte) een vast dienstverband (2023: 78,0% (1.207,4 fte); 2022: 77,7% (1.181,1 fte)) en 19,1% (298,20 fte) een tijdelijk (2023: 22,0% (340,2fte); 2022: 22,3% (340,5 fte)). Tijdelijk slaat hier op

alle mensen die een arbeidscontract voor een bepaalde tijd hebben, met uitzicht op een contract voor onbepaalde tijd. De flexibele inzet staat onder het volgende kopje.

Grafiek 11.5 Vast of tijdelijk dienstverband Stichting Aeres Groep 2023-2023 (zie bijlage 5, tabel 5a t/m 5g).

Percentage flexibele inzet (loondienst en niet in loondienst)

Aeres legt binnen de met de medezeggenschap overeengekomen kaders voor flexwerk (inhuur van derden)

verantwoording af over de feitelijke inzet van flexformatie (zie § 11.11.1). In 2024 is dat in totaal 140,6 fte (2023: 146,8 fte; 2022: 124,7 fte).

Feitelijke inzet flexibele arbeid (in fte's)

Inzet per 31-12-2024	Ziektevervanging	Extra formatie OP	Extra formatie OOP	Totale inzet
Aeres PrO, VMBO en MBO	21,9	69,0	8,0	98,9
Aeres Hogeschool	0,8	12,2	13,0	25,9
Bestuursbureau	0,0	0,0	15,8	15,8
Totaal				140,6

Prognose verloop Aeres PrO, VMBO en MBO

De uitstroom als gevolg van pensionering ziet er vanaf het verslagjaar waarschijnlijk zo uit:

	Real 2024	2025	2026	2027	2028
Pensioneringen	7 personen 5,7 fte pensioen	9 personen 6,9 fte pensioen	15 personen 10,6 fte pensioen	23 personen 17,8 fte pensioen	23 personen 18,4 fte pensioen

De leeftjidsverdeling van Aeres PrO, VMBO en MBO-medewerkers houdt de komende jaren gelijke tred met het landelijk gemiddelde in benchmarks. Reden hiervoor is

dat de instelling een reguliere leeftjidsopbouw kent en een gemiddeld verloop en een gemiddelde uitstroom in verband met pensionering.

Er is geen reden voor Aeres PrO, VMBO en MBO om in haar werving en selectie op leeftijdsopbouw te sturen.

Prognose verloop Aeres Hogeschool

De uitstroom als gevolg van pensionering ziet er vanaf het verslagjaar waarschijnlijk zo uit:

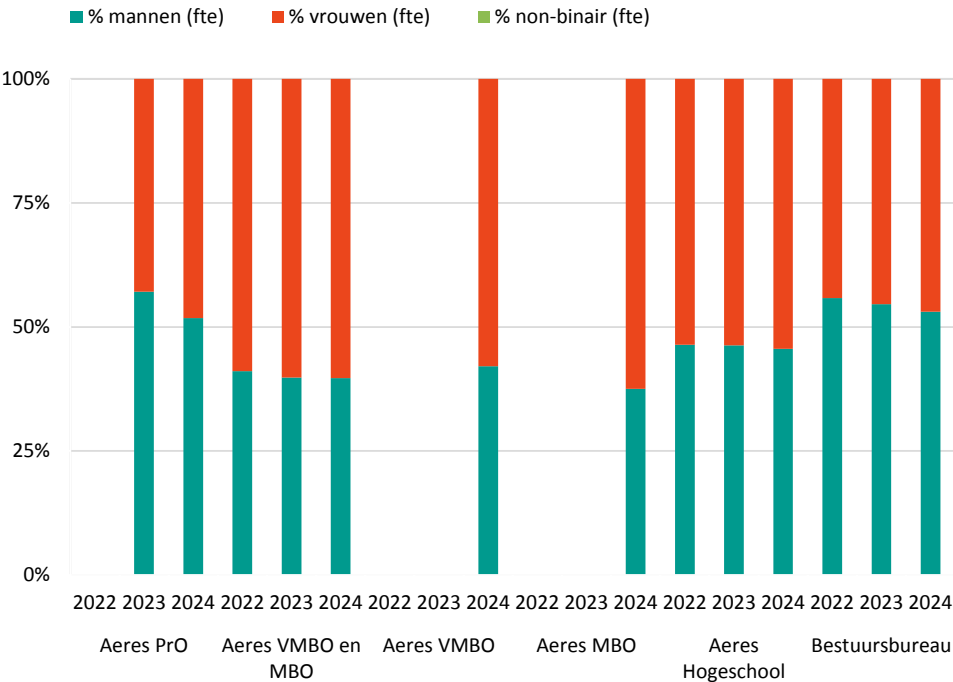
	Real 2024	2025	2026	2027	2028
Pensioneringen	6 personen 5,1 fte pensioen	5 personen 4,3 fte pensioen	23 personen 17,4 fte pensioen	13 personen 11,3 fte pensioen	9 personen 8,1 fte pensioen

De leeftijdsverdeling van hogeschoolmedewerkers houdt de komende jaren gelijke tred met het landelijk gemiddelde in benchmarks. Reden hiervoor is dat Aeres Hogeschool een reguliere leeftijdsopbouw kent en een gemiddelde uitstroom in verband met pensionering. Er is geen reden voor Aeres Hogeschool om in haar werving en selectie op leeftijdsopbouw te sturen. Gezien het grote aantal pensioneringen in 2026 zal de hogeschool hier wel aandacht aan besteden in de toekomstige strategische personeelsplanning.

Verhouding man (m), vrouw (v) en non-binair (x)

De verhouding tussen het aantal mannen, vrouwen en anders met een dienstverband bij Stichting

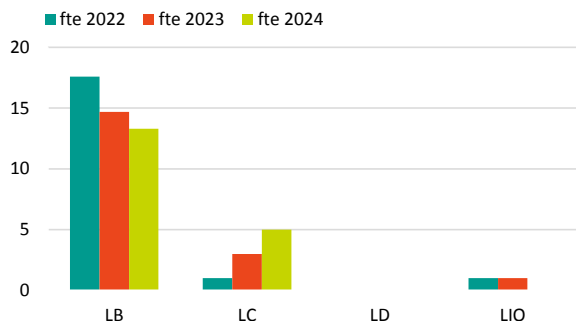
Aeres Groep is in 2024 ten opzichte van 2023 is iets veranderd. Het percentage vrouwen stijgt nog steeds en ook qua aantallen medewerkers zijn er meer vrouwen (1.235) dan mannen (791) in dienst. Aeres PrO heeft 48,2% vrouwen in dienst, Aeres VMBO en MBO samen 60,3% fte (60,2% in 2023 en 58,9% fte in 2022). Deze trend is ook in de hbo-sector waarneembaar. Aeres Hogeschool heeft 54,4 % fte vrouwen (53,7 % in 2023 en 53,6% fte in 2022) in dienst en het Bestuursbureau 46,9%. Gezien de relatief evenwichtige samenstelling van het personeelsbestand voert Aeres geen specifiek voorkeursbeleid. Het percentage vrouwen in een (locatie)directiefunctie in 2024 is 50% (2023: 50%; 2022: 42%), het percentage mannen is in deze functiegroep 50% (2023: 50%; 2022: 58%).

Grafiek 11.6 Verhouding man : vrouw : non-binair Stichting Aeres Groep (zie bijlage 5, tabel 6a t/m 6g).

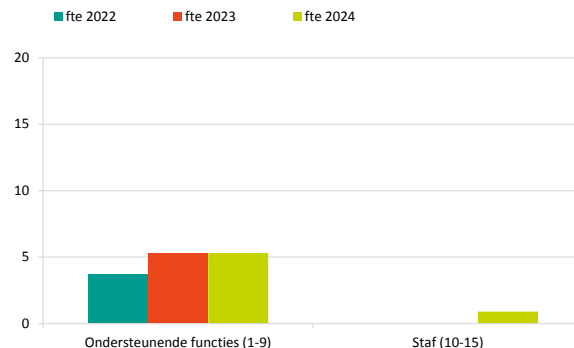
11.11.2 Overzicht onderwijsfuncties en niet-onderwijsfuncties

De onderbouwing van de onderstaande grafieken is gegeven in bijlage 5, bijlage 5, tabel 7a t/m 7j en tabel 8a t/m 8f).

Aeres Praktijkonderwijs

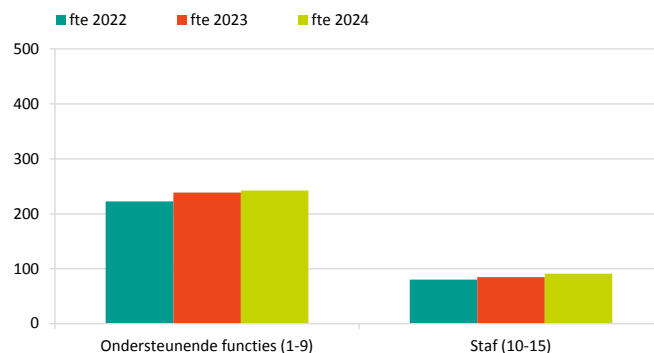
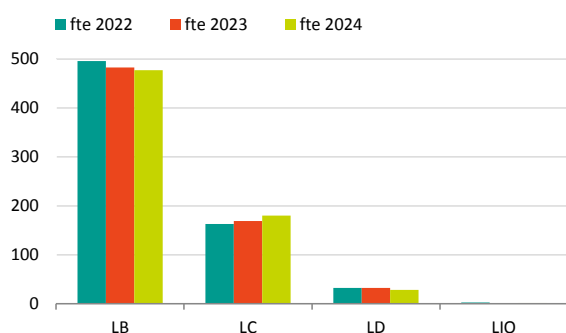
Het percentage onderwijzend personeel (OP) van het totale aantal medewerkers is bij Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord 83,9% (2023: 84,1%; 2022: 85,2%). Het overige percentage is het onderwijsondersteunende personeel (OOP).

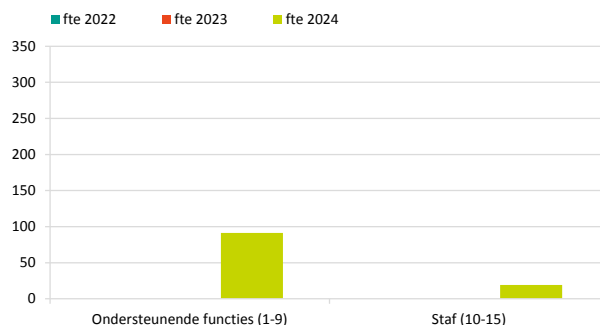
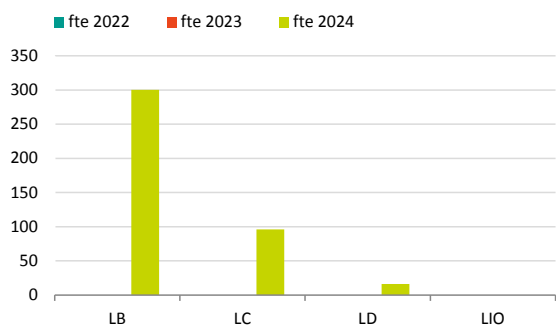
Grafieken 11.7 Onderwijsfuncties leraar/coördinator en 11.8 Onderwijsondersteunende functies Aeres Praktijkonderwijs (zie bijlage 5, tabel 7a, 7b en 8a).

Aeres VMBO en Aeres MBO

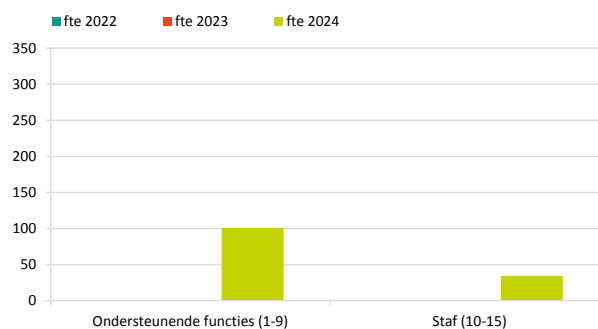
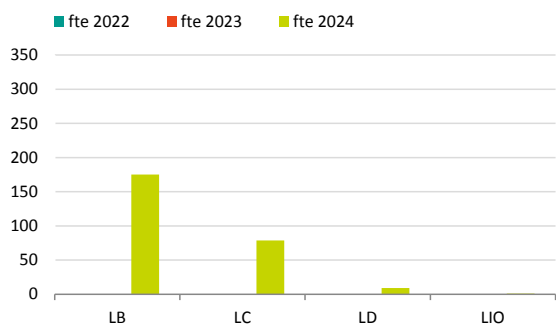
Het percentage OP van het totale aantal medewerkers is bij Aeres VMBO en Aeres MBO 69,8% (2023: 69,5%; 2022: 69,7%). Het overige percentage is het OOP. Deze verhouding loopt iets op, maar is wel min of meer stabiel te noemen.

Grafieken 11.9 Onderwijsfuncties docent/coördinator en 11.10 Onderwijsondersteunende functies Aeres VMBO en Aeres MBO gezamenlijk (zie bijlage 5, tabel 7c en 7d en 8b).

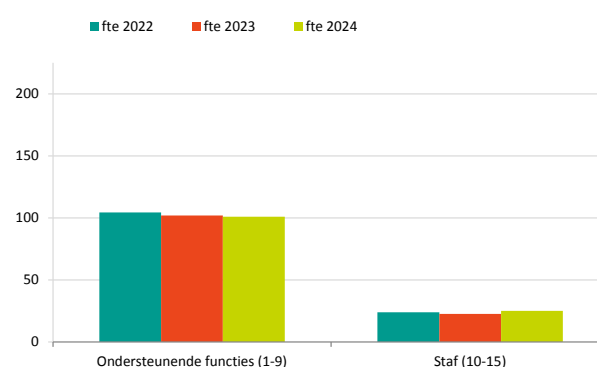
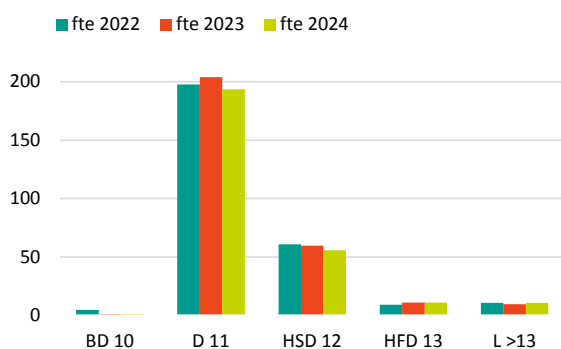
Grafieken 11.11 Onderwijsfuncties docent/coördinator en 11.10 Onderwijsondersteunende functies Aeres VMBO separaat (zie bijlage 5, tabel 7e en 7f en 8c).

Grafieken 11.11 Onderwijsfuncties docent/coördinator en 11.10 Onderwijsondersteunende functies Aeres MBO separaat (zie bijlage 5, tabel 7g en 7h en 8d).

Aeres Hogeschool

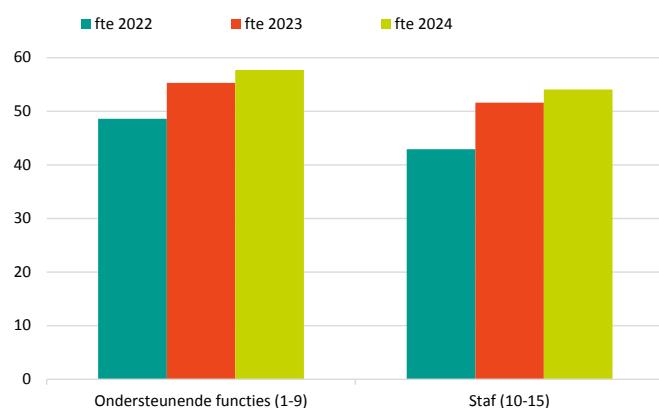
Het percentage OP van het totale aantal medewerkers is bij Aeres Hogeschool 75,5% (2023: 75,9%; 2022: 68,8%). Het overige percentage is het OOP.

BD 10 = basisdocent; D 11 en 12 = docent; HSD 12 = hogeschooldocenten; HFD; 13 = hogeschoolhoofddocent; L= lector.
Grafieken 11.11 OP en 11.12 OOP Aeres Hogeschool (zie bijlage 5, tabel 7i en 7j en 8e).

Bestuursbureau

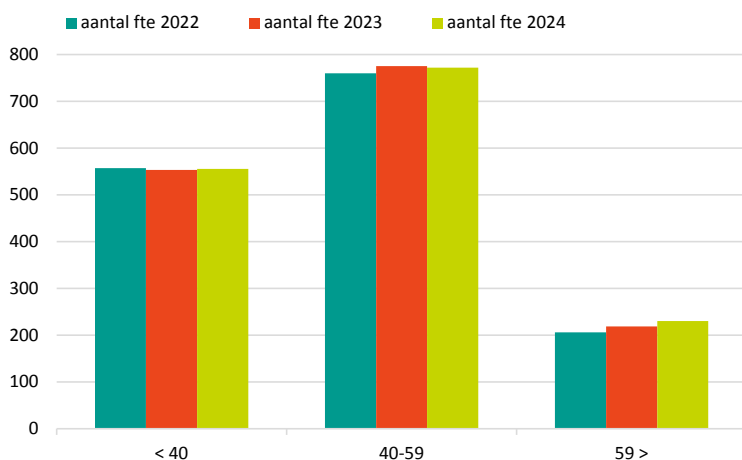
Het Bestuursbureau van Aeres heeft geen onderwijsfuncties.

Grafiek 11.13 Functies Bestuursbureau (zie bijlage 5, tabel 8f).

11.11.3 Leeftijdsopbouw

De grafiek van de leeftijdsopbouw laat zien dat het aantal medewerkers ouder dan 59 jaar voor de hele Stichting Aeres Groep licht toeneemt, zowel in absolute cijfers als in fte.

Grafiek 11.14 Leeftijdsopbouw Stichting Aeres Groep (zie bijlage 5, tabel 9a t/m g).

Of de uitstroom van medewerkers ouder dan 59 jaar op termijn een tekort aan bekwaam en/of bevoegd personeel oplevert, is

afhankelijk van meerdere ontwikkelingen. Aeres monitort die ontwikkelingen middels onder andere het instrument SPP.

	Gemiddelde leeftijd			Fte ouder dan 59 jaar		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord	41	41	41	5,8	4,1	6,5
Aeres VMBO en MBO	45	45	45	14,0	13,0	13,8
Aeres Hogeschool	46	48	47	19,1	17,8	18,5
Bestuursbureau	47	48	48	14,3	13,9	14,9
Totaal Stichting Aeres Groep	45	45	45	15,1	14,1	15,0

11.11.4 Verklaringen omtrent gedrag (VOG)

Met ingang van het verslagjaar 2024 is de verplichte controle door de accountant op de tijdige aanwezigheid van Verklaringen omtrent het gedrag (VOG) voor nieuwe medewerkers in vo en mbo vervallen. Aeres neemt een

verantwoording van de tijdige aanwezigheid van de VOG in het bestuursverslag op. Onderstaande tabel bevat het overzicht van de aanwezige VOG voor nieuwe medewerkers.

Nieuwe VOG's in 2024	VOG aanwezig op ingangsmoment	VOG te laat aanwezig	VOG niet aanwezig
Nieuwe medewerkers in loondienst	228	20	0
Nieuwe personen niet in loondienst met een VOG-verplichting *	44	19	0

* Dit zijn bijvoorbeeld docenten die op ZZP-basis werken, of voor het primair onderwijs personen die de TSO verzorgen.

Aeres heeft de accountant opdracht gegeven om de werkzaamheden zoals opgenomen in de bijlage IV bij het Onderwijsaccountantsprotocol 2024 inzake de tijdige aanwezigheid van de VOG in 2024 uit te voeren.

In de tabel is te zien dat bij 20 medewerkers in loondienst de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) te laat is aangeleverd. In alle gevallen is dit te herleiden tot het feit dat de leidinggevendenden de betreffende medewerkers te laat hebben

opgevoerd in MijnHR. Hierdoor ontstond er onvoldoende tijd tussen de VOG-aanvraag en de formele ingangsdatum van het dienstverband. Voor medewerkers die niet in loondienst zijn (externen) geldt hetzelfde: ook hier zijn betrokken leidinggevend en te laat geweest in de administratieve verwerking. Aeres scherp het proces op dit onderdeel aan.

Voor medewerkers in loondienst geldt dat een account en zakelijk e-mailadres pas worden aangemaakt zodra zowel de VOG is ontvangen als de arbeidsovereenkomst is ondertekend. Voor externe medewerkers geldt eenzelfde werkwijze, waarbij echter de VOG én de ondertekende geheimhoudingsverklaring vereist zijn voordat er toegang tot systemen wordt verleend.

Commerciële en dienstverlenende activiteiten

De stichtingen en bedrijven binnen Aeres die commerciële activiteiten ontplooiën kennen een andere dynamiek dan de onderwijsinstellingen van Aeres. Met name het vinden en behouden van gekwalificeerde medewerkers voor de markten waarin de commerciële onderdelen actief zijn vroeg in 2024 wederom om specifieke aandacht.

11.12 Personeelsbeleid Stichting Aeres Tech

De medewerkers van Stichting Aeres Tech (voorheen PTC+) werken bij Aeres Tech. Aeres Tech Productions bv, Tech Examenbureau bv, VTC bv, NECV bv en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv zijn 100% eigendom van Stichting Aeres Tech. Het personeelsbeleid van Stichting Aeres Tech is behalve op het aantrekken van de juiste medewerkers in een lastige markt ook gericht op het behouden van medewerkers. Dit zijn daarmee belangrijke thema's binnen het personeelsbeleid van Stichting Aeres Tech. De genoemde vijf aparte juridische eenheden zijn niet meegenomen in de onderstaande grafieken. Hun kengetallen staan apart in § 6.8 tot en met § 6.12.

11.12.1 Resultaten 2024

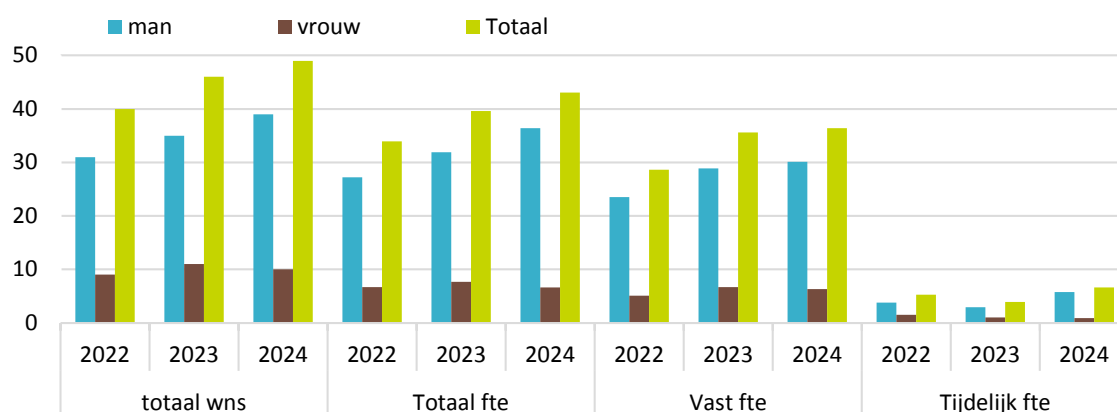
Formatie en verschuivingen en aantal medewerkers/fte's en de omvang van de baan

Eind 2024 heeft Stichting Aeres Tech (voorheen Stichting PTC+), inclusief haar vijf (bedrijfs)activiteiten, in totaal 70 medewerkers (59,8 fte). Dit waren er 67 (56,4 fte) in 2023 en 67 (54,9 fte) in 2022. Voor de personele informatie over de vijf bedrijven, zie § 6.8 tot en met § 6.12.

Stichting Aeres Tech

Op 31 december 2024 heeft Stichting Aeres Tech (voorheen PTC+, excl. Aeres Tech Productions, Tech Examenbureau bv, VTC bv, NECV bv en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv) 49 medewerkers (43,0 fte) in dienst (2023: 46 (39,5 fte); 2022: 40 (33,9 fte)). 29 medewerkers werken in voltijd, 20 (14,0 fte) in deeltijd (27 voltijd en 19 (12,5 fte) in deeltijd in 2023 en 20 voltijd en 20 (11,0 fte) in deeltijd in 2022). 40 (36,4 fte) medewerkers zijn vast in dienst en 9 (6,6 fte) tijdelijk.

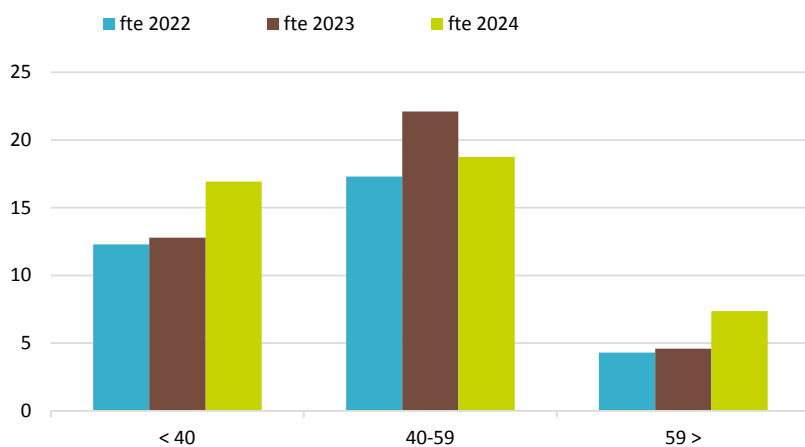
Stichting Aeres Tech heeft 39 mannen (35,8 fte), 10 vrouwen (7,2 fte) en 0 non-binair (0,0 fte) in dienst. Ruim 93,4% van de mannen werkt fulltime, 90% van de vrouwen werkt parttime.

Grafiek 11.15 Verhouding man : vrouw : non-binair met vaste of tijdelijke betrekking (zie bijlage 5, tabel 12).

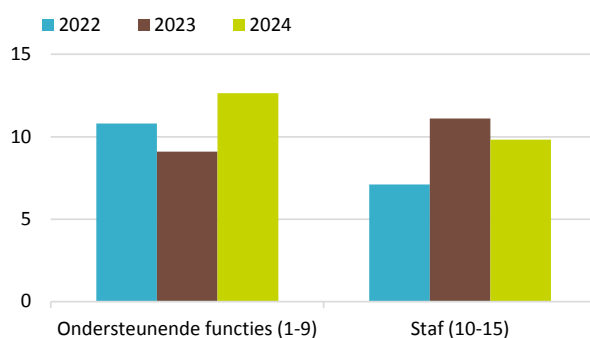
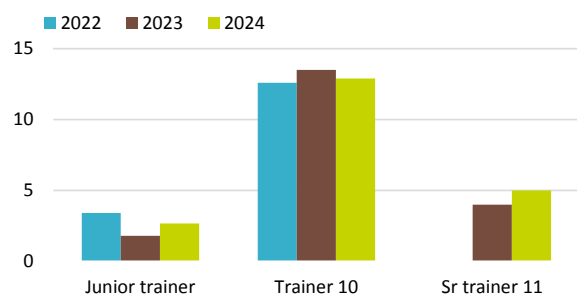
Leeftijdsopbouw

Ten opzichte van het totale aantal medewerkers van Stichting Aeres Tech neemt de leeftijdsgroep van 59 jaar en ouder toe tot 20,4% (2023: 15,2%; 2022: 12,8%).

Grafiek 11.16 Leeftijdsopbouw (zie bijlage 5, tabel 13a en 13b).

Overzicht carrièrepatroon: aantallen medewerkers per functieschaal

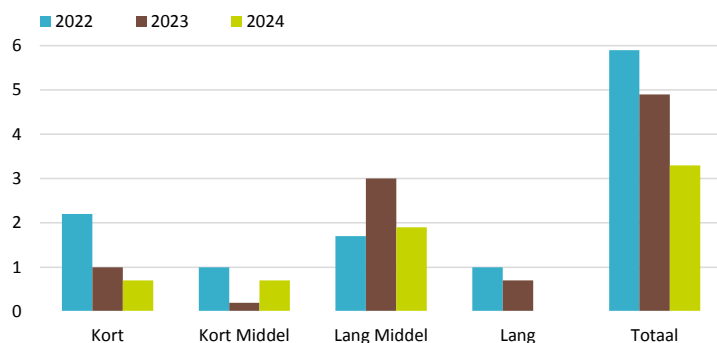

Grafiek 11.17 Carrièrepatroon trainers (zie bijlage 5, tabel 14).

Grafiek 11.18 Carrièrepatroon ondersteunende medewerkers (zie bijlage 5, tabel 15).

Verzuim

Het verzuimpercentage van Stichting Aeres Tech is 3,3% (excl. zwangerschapsverlof) in 2024. Dit is een daling ten opzichte van voorgaande jaren (4,9% in 2023 en 5,9% in 2022).

Grafiek 11.19 Ziekteverzuim exclusief zwangerschap (zie bijlage 5, tabel 16).

Uitkeringskosten Stichting Aeres Tech

Stichting Aeres Tech (voorheen PTC+) betaalt in 2024 voor 4 oud-medewerkers de (boven)wettelijke werkloosheidsuitkering (8 in 2023 en 7 in 2022). De voorziening voor de uitkeringskosten daalt naar € 153.103 (2023: € 345.954; 2022: € 639.256 in 2022). Het totale bestand van oud-medewerkers van Stichting Aeres Tech met een uitkering is

goed in beeld. Indien de uitkeringsgerechtigden in de eerste 3 jaren na het beëindigen van het dienstverband geen ander werk vinden, verslechtert de arbeidsmarktsituatie zo sterk dat het aannemelijk is dat zij in een uitkeringssituatie blijven.

Bij Stichting Aeres Tech stromen in 2024 0 medewerkers in in de (BW)WW (2023: 0; 2022: 0).

Stichting Aeres Tech (voorheen PTC+)	Begroot	Werkelijke uitgaven	Verschil
2022	€ 330.991	€ 220.552	€ 110.439
2023	€ 293.302	€ 152.794	€ 140.508
2024	€ 192.852	€ 73.123	€ 119.729

Bron: Wachtgeld 2022, 2023 en 2024 Stichting Aeres Tech (voorheen PTC+).

11.13 Personeelsbeleid Stichting Aeres Farms

Stichting Aeres Farms bestaat in 2024 uit een holding en vier dochterondernemingen: Aeres Farms Holding bv, Aeres Landbouwbedrijf bv, Aeres Biologisch Bedrijf bv, Aeres Weidebedrijf bv en Aeres Studentbedrijven bv. De directeur van Aeres PrO, VMBO en MBO Emmeloord/Dronten en de directeur van Aeres Hogeschool voeren samen de directie.

Plannen

De personele beleidsprioriteiten van Aeres Farms zijn in 2024 en verder:

- Bevorderen ontwikkeling medewerkers, met name in relatie tot de verbeteringen in de bedrijfsvoering en de bijzondere onderwijs- en onderzoeksfunctie van Aeres Farms.
- Stimuleren professionele ruimte en aandacht voor de bedrijfscultuur (missie, visie, kernwaarden en resultaatdoelstellingen), ziekteverzuim en medewerkerstevredenheid.
- Kiezen voor flexibiliteit/brede inzetbaarheid.

11.13.1 Resultaten 2024 en plannen

Formatie en contracten

Op 31 december 2024 werken er bij Aeres Landbouwbedrijf en Aeres Weidebedrijf 4 medewerkers (4 in 2023 en 3 in 2022). Deze zijn alle 4 in vaste dienst. Daarnaast zijn er 2 medewerkers gedetacheerd vanuit Aeres Hogeschool Dronten (3 in 2023).

Daarnaast voeren studenten (6 studenten, circa 1,2 fte) activiteiten uit in het kader van hun opleiding en krijgen daar (deels, naast studiepunten) een financiële vergoeding voor. Ze zijn werkzaam op basis van een nulurencontract voor een bepaalde periode (1 jaar) en voeren het hele jaar werkzaamheden uit, met name in de periode van september tot juni. Deze tijdelijke krachten zijn niet meegenomen in de totale Aeres-formatie. Daarnaast werken er medewerkers van Aeres PrO, VMBO en MBO en Aeres Hogeschool in het kader van projecten of onderzoek mee bij Aeres Landbouwbedrijf. Zij begeleiden onder andere hun eigen studenten die praktijkervaring opdoen.

Bij Aeres Studentbedrijven verzorgen 4 studenten (4 in 2023 en 2022) van Aeres Hogeschool Dronten de bedrijfsvoering, onder begeleiding van een medewerker (0,3 fte; totaal 1,0 fte), die in dienst is van de hogeschool. De studenten zijn werkzaam op basis van een nulurencontract en krijgen naast studiepunten een financiële vergoeding voor hun werkzaamheden. Het beheer van de paardenpensionstal (Paardenplaats) ligt bij het naastgelegen particuliere Paardencentrum Dronten.

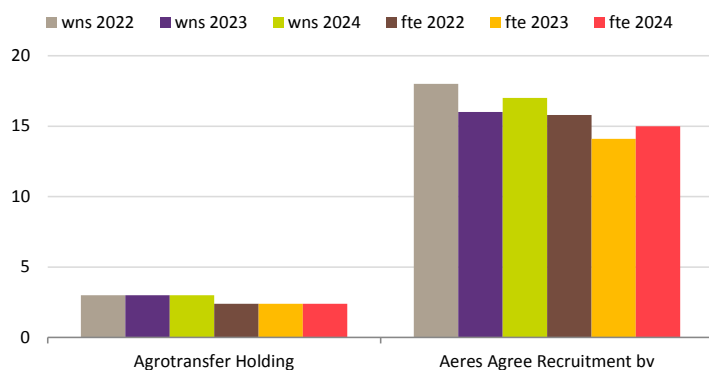
11.14 Personeelsbeleid Stichting Agrotransfer Dronten

Stichting Agrotransfer Dronten heeft geen personeelsleden, daarom gaat deze paragraaf uitsluitend over P&O-zaken binnen Agrotransfer Holding bv en haar werkmaatschappij Aeres Agree Recruitment bv. P&O streeft binnen deze entiteit naar professionaliteit. Hierbij horen het onderhouden en ontwikkelen van de eigen competenties, een proactieve en ondernemende houding en het inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen. De organisatie hecht waarde aan goede communicatie, zowel intern richting eigen medewerkers als extern, bijvoorbeeld bij de werving van nieuwe medewerkers. De P&O-afdeling streeft daarbij naar het creëren van een aantrekkelijke werkomgeving met aandacht voor welzijn en veiligheid.

11.14.1 Resultaten 2024 en plannen

Formatie en verschuivingen

Op 31 december 2024 heeft Aeres Agree 17 medewerkers (15 fte). Dit is een afname van 1,5 fte ten opzichte van 2023 (16,5 fte in 2023 en 18,2 fte in 2022). Voor Agrotransfer Holding bv geldt dat het aantal medewerkers (3) en het aantal fte (2,4 fte) gelijk zijn gebleven. Voor het totaal geldt dat in 2024 5% van de medewerkers ouder dan 59 jaar is (5,3% in 2023 en 4,8% in 2022).

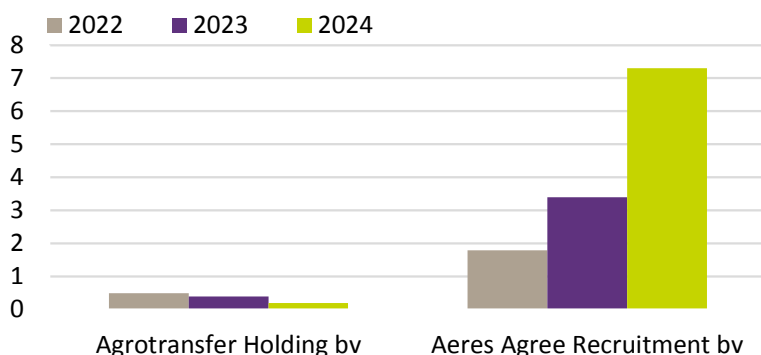

Grafiek 11.20 Formatie en verschuivingen. Zie bijlage 5, tabel 17a en b.

Verzuim

De doelstelling is een ziekteverzuim van 4% of lager. In 2024 haalt Aeres Agree die doelstelling niet. Voor 2 werknemers geldt een langdurige periode van arbeidsongeschiktheid. Dit heeft impact op het ziekteverzuimpercentage bij een kleinere

populatie. In 2025 blijft de doelstelling staan en blijft het ziekteverzuim onder de aandacht. Agrotransfer Holding bv heeft in 2024 een ziekteverzuim van 0,2% en blijft daarmee ruim onder de 4%.

Grafiek 11.21 Ziekteverzuimpercentage (excl. zwangerschapsverlof). Zie bijlage 5 tabel 19.

Plannen

De uitgevoerde personele beleidsprioriteiten van Aeres Agree van 2024 zijn:

- Optimaliseren onboarding en verlengen onboarding tot het volledige eerste werkjaar.
- Invoeren arbeidsvoorwaardenregeling Aeres Agree ter vervanging van de vervallen NBBU-cao Vaste Medewerkers.

De personele beleidsprioriteiten van Aeres Agree voor 2025 zijn:

- Groei van het aantal recruiters en consultants.
- Inzichtelijk maken en uitwerken welke ontwikkelingspaden er zijn voor medewerkers.
- Onderzoeken wat mogelijk is voor het optimaliseren en digitaliseren van P&O-processen.

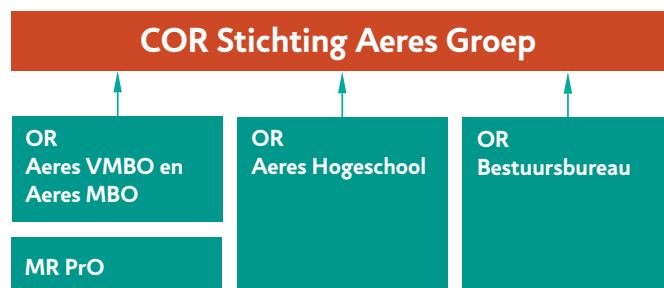
Medezeggenschap

11.15 Horizontale verantwoording binnen Aeres

De medezeggenschap van Aeres is gebaseerd op de Wet op de ondernemingsraden (WOR), de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB), de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en de Wet medezeggenschap op scholen (WMS).

De personele medezeggenschap is per instelling en op de verschillende Aeres-niveaus geregeld en heeft de volgende inspraakorganen:

- Centrale Ondernemingsraad (COR) Stichting Aeres Groep;
- Ondernemingsraad Aeres VMBO en Aeres MBO;
- personeelsgeleding Medezeggenschapsraad Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord;
- Ondernemingsraad Aeres Hogeschool;
- gezamenlijke vergadering Aeres PrO, VMBO en MBO (geen verslag);
- gezamenlijke vergadering Aeres Hogeschool (geen verslag);
- Ondernemingsraad Bestuursbureau;
- Ondernemingsraad Aeres Agree.

Toelichting
Bovenstaande medezeggenschapsorganen (OR en MR) zijn voor Stichting Aeres Groep. Stichting Aeres Tech (voorheen PTC) en Stichting Agrotransfer Dronten hebben te weinig medewerkers voor een OR.

Naast de personele medezeggenschap vindt er binnen Aeres medezeggenschap plaats door studenten en ouders. Deze vindt plaats door de volgende organen:

- Centrale Ouderraad Aeres VMBO;
- Centrale Studentenraad Aeres MBO;
- leerling-/oudergeleding in de MR van Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord;
- Centrale Studentenraad Aeres Hogeschool;
- studentenraden faculteiten Dronten, Wageningen en Almere;
- opleidingscommissies Aeres Hogeschool.

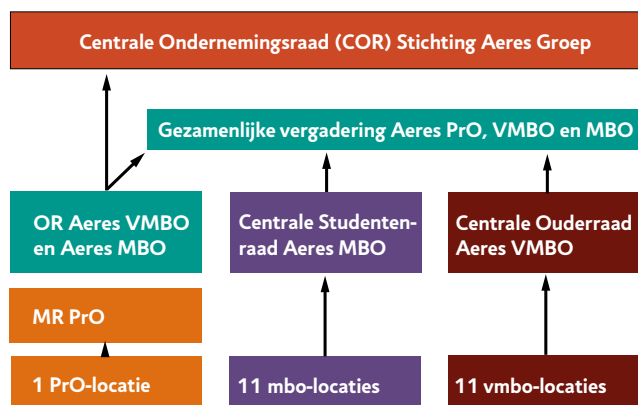

Toelichting
De raad van toezicht heeft ten minste twee keer per jaar overleg met de studentenraden (hbo en mbo) en de OR. Optioneel: de Centrale Ouderraad kan de raad hierbij uitnodigen.

De wettelijke kaders bepalen of een onderwerp advies- of instemmingsplichtig is of dat het informatierecht van toepassing is. Naast het wettelijke kader bepaalt ook de organisatiecontext aan welke medezeggenschapstafel een onderwerp besproken wordt. Voor het bepalen van de gesprekspartners is, naast de bevoegdheid, de inhoud van een onderwerp leidend. Hierbij geldt het uitgangspunt dat

de medezeggenschap de zeggenschap volgt. Dit betekent dat de medezeggenschap plaatsvindt op het niveau waarop de beslissingsbevoegdheid ligt. In principe is het College van Bestuur de formele gesprekspartner van de Centrale Ondernemingsraad. De instellingsdirecteuren hebben overleg met de OR en de studenten- en ouderraden van de betreffende instelling.

11.15.1 Verslagen medezeggenschap Aeres PrO, VMBO en MBO

Verslag OR Aeres VMBO en Aeres MBO

De Ondernemingsraad Aeres VMBO en Aeres MBO is het medezeggenschapsorgaan voor de medewerkers. Daarnaast heeft Aeres PrO, VMBO en MBO een Centrale Ouderraad (Aeres VMBO) en een Centrale Studentenraad (Aeres MBO) en raden per locatie.

De OR Aeres VMBO en Aeres MBO bestaat uit zes leden en komt in 2024 negen keer bij elkaar. In 2024 komen diverse zaken in de OR aan de orde. Deze paragraaf geeft de belangrijkste punten uit het overleg van het verslagjaar. Met de instellingsdirectie vindt maandelijks overleg plaats. De voorzitter en secretaris hebben meerdere keren per jaar overleg met de medezeggenschapsraad van Aeres Praktijkonderwijs in Emmeloord.

De OR vergadert op de verschillende locaties, dit om de OR weer fysiek te laten zien en om als OR te ervaren wat de sfeer is op de locaties. In 2024 vinden er op verschillende locaties verkiezingen plaats voor nieuwe OR-leden. Er worden twee nieuwe leden in de OR geïnstalleerd.

Onderwerpen

Jaarlijks terugkerende onderwerpen op de agenda van de OR zijn:

- kaderbrief;
- rapportages T1, T2, T3;
- formatietoewijzing;
- diverse rapportages onderwijskwaliteit (o.a. examenresultaten);
- vakantieregeling;
- organisatie van werk.

Andere punten die onder andere aan de orde komen in 2024 zijn:

- verdeling van werk op locaties;
- ontwikkelingen praktijkgericht programma (PGP);
- LB-/LC-procedures;
- multifactorautorisatie;
- veiligheid en arbo op de werkplek;
- cameratoezicht en privacy;
- kwaliteitsagenda mbo;
- de Groene Veranderaar.

Na een gevolgde scholing in november 2023 werkt de OR met werkgroepen die op een nieuwe manier zijn ingedeeld: Financiën, Onderwijs & Kwaliteit en Personeel & Organisatie. Leden van het dagelijkse bestuur sturen deze werkgroepen aan. De professionalisering van de OR vindt plaats middels scholingsdagen. In maart 2024 volgt de OR een eendaagse en in november een tweedaagse training.

Verslag Centrale Studentenraad (CSR) Aeres MBO

De Centrale Studentenraad vergadert in 2024 zesmaal. De CSR bespreekt onder andere:

- toelatingsbeleid;
- Onderwijs- en Examenreglement (OER);
- onderwijsovereenkomst en praktijkovereenkomst;
- schoolnota;
- jaarplan en voortgangsrapportage;
- JOB-enquête;
- studentenstatuut;
- opleidingsaanbod;
- begroting en financiële rapportages;
- ontwikkelingen in het groene onderwijs, binnen Aeres en op de locaties.

Daarnaast is er vertegenwoordiging vanuit de CSR bij de bijeenkomst met de Raad van Toezicht en de gezamenlijke vergaderingen met de OR, de CO en het College van Bestuur in het kader van de hoofdlijnen van de begroting (vier bijeenkomsten in 2024).

Verslag Centrale Ouderraad (CO) Aeres VMBO

Aeres VMBO belegt de medezeggenschap van ouders, zoals vastgelegd in de Wet medezeggenschap educatie en beroepsonderwijs (WMEB), bij de CO. De CO behartigt in het bijzonder de belangen van de deelnemers in de leeftijd tot 18 jaar. Elke locatie heeft vanuit de Ouderadviesraad (OAR) een afgevaardigde in de raad. De CO vergadert jaarlijks viermaal.

In 2024 bespreekt de CO onder andere de volgende onderwerpen:

- schooljaarplan Aeres VMBO;
- vrijwillige ouderbijdrage;
- leerling- en oudertevredenheid;
- leerlingenstatuut;
- examenreglement;
- protocollen zoals antipestprotocol;
- begroting en financiële rapportages;
- onderwijsresultaten;
- ontwikkelingen in het groene onderwijs, binnen Aeres en op de locaties.

Daarnaast is de CO vertegenwoordigd bij de bijeenkomsten met de Raad van Toezicht en de gezamenlijke vergadering met de OR, de CSR en het College van Bestuur in het kader van de hoofdlijnen van de begroting (vier bijeenkomsten in 2024).

Medezeggenschapsraad (MR) Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord

Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord heeft een medezeggenschapsraad, waarin drie personeelsleden en drie

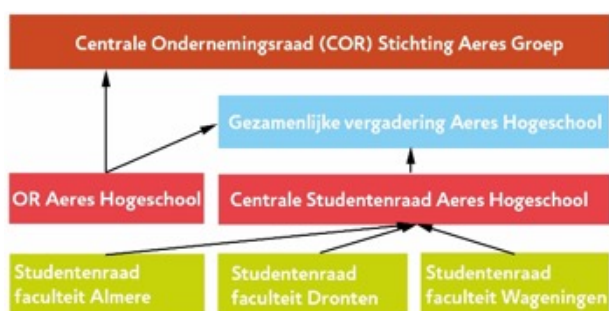
ouders zitting hebben. De MR vergadert zo'n zes keer per jaar (6 in 2023), waarvan twee keer met de instellingsdirecteur en de directeur van de locatie Emmeloord.

In 2024 bespreekt de MR de volgende onderwerpen:

- financiën;
- algemeen en strategisch (HR-)beleid;
- personeel en organisatie;
- NPO-gelden/subsidies;
- tevredenheidsonderzoeken.

11.15.2 Verslagen medezeggenschap Aeres Hogeschool

Verslag Ondernemingsraad (OR) Aeres Hogeschool

Aeres Hogeschool regelt haar medezeggenschap via de Ondernemingsraad Aeres Hogeschool, waarin vertegenwoordigers zitten van de drie faculteiten in Almere, Dronten en Wageningen. Iedere locatie vertegenwoordigt leden vanuit het onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel. De ondernemingsraad komt jaarlijks tijdens achttien vergaderingen bijeen. Daarbij is het uitgangspunt de vergaderlocatie zoveel mogelijk te laten rouleren tussen de drie faculteiten.

Samenstelling van de raad

De samenstelling van de raad is als volgt (per 1 oktober 2024):

Functie	Faculteit
Voorzitter	Dronten
Secretaris	Dronten
Vervangend voorzitter	Wageningen
Lid	Dronten
Lid	Dronten
Lid	Almere
Lid	Almere
Lid	Wageningen
vacature	Wageningen

Elk jaar loopt een aantal zittingstermijnen af en kunnen kandidaten zich verkiesbaar stellen. Per 2024 telt de raad acht leden.

Gezamenlijke vergadering (GV)

Vier keer per jaar (4 in 2023) vergadert de Ondernemingsraad (OR) met de Centrale Studentenraad (CSR) en de instellingsdirecteur. Voorafgaand aan dit overleg stemmen OR en CSR met elkaar af. Belangrijke onderwerpen voor de CSR zijn de OER, de kaderbrief over de begroting en het jaarplan.

Onderwerpen

De jaarplanning bepaalt gedeeltelijk de agenda. Jaarlijks terugkerende onderwerpen zijn: jaarplan, begroting, kaderbrief en OER. Een greep uit de onderwerpen die in 2024 aan de orde komen:

- FUWA-waarderingssysteem;
- realistische taakbelasting;
- werkdrukbeleid;
- werving-en-selectiebeleid.

Daarnaast bespreekt de OR andere actuele punten, zoals het scholingsplan van de OR.

Professionalisering van de raad

In 2024 volgt de OR de volgende trainingen: Samenwerking als OR onderling, Het moedige gesprek, cursussen voor nieuwe OR-leden, basistraining OR.

Transparantie naar het personeel

De OR communiceert in 2024 met regelmaat naar het personeel via de digitale nieuwsbrieven, Up2date en AHWeetjes. Daarin houdt de OR het personeel op de hoogte van zaken die binnen de OR aan bod komen.

Studievoorschotmiddelen en kwaliteitsafspraken

In 2018 maken het ministerie van OCW en het hbo kwaliteitsafspraken. Voor de uitvoering daarvan zijn studievoorschotmiddelen beschikbaar. In goed overleg tussen OR, CSR en directie richt de hogeschool zich volgens plan op onderstaande thema's bij het inzetten van de middelen:

- intensiever en kleinschaliger onderwijs;
- verdere professionalisering van docenten;
- passende en goede onderwijsfaciliteiten.

De OR volgt ook in 2024 de besteding van de middelen middels de begrotingscyclus en het jaarverslag. De geplande bestedingen voor intensiever en kleinschaliger onderwijs zijn in de kaders vooraf opgenomen. OR, CSR en de instellingsdirectie hebben vanaf het begin goed overleg gevoerd over wat voor Aeres hogeschool belangrijke onderwerpen waren, die voor de kwaliteitsgelden in aanmerking zouden moeten komen (zie ook § 4.7.2).

Nationaal Programma Onderwijs

Voor de studiejaar van 2021 tot en met 2024 stelt het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) middelen beschikbaar voor het inlopen van (studie)achterstanden als gevolg van covid-19 en het verbeteren van de mentale gezondheid van studenten. Aeres Hogeschool werkt op basis van het in 2021 opgestelde plan.

Verslag Centrale Studentenraad (CSR) Aeres Hogeschool

De CSR bestaat uit vijf leden:

Functie	Faculteit
Voorzitter	Wageningen
Secretaris	Dronten
Algemeen adjunct	Dronten
Algemeen adjunct	Almere
Algemeen adjunct	Dronten
Algemeen adjunct	vacature

Activiteiten

De CSR onderneemt verschillende activiteiten om overal van op de hoogte te blijven. Zoals:

- vergaderingen met andere medezeggenschapsorganen;
- vergaderingen CSR;
- vergaderingen met instellingsdirecteur;
- vergadering met de voorzitter OR;
- ideeën inbrengen vanuit studenten;
- agendapunten verzamelen van de faculteiten;
- informatie doorgeven aan de studentenraden (SR's) van de faculteiten.

Besproken onderwerpen

Een greep uit de onderwerpen die tijdens de vergaderingen in 2024 aan bod komen: jaarplan, begroting, kaderbrief en OER.

Besteding studievoorschotmiddelen

De CSR heeft onder andere door de T2- en T3-rapportage (incl. begroting) zicht op de investeringen van de kwaliteitsgelden in 2024. Ook heeft de CSR overleg met de OR en andere medezeggenschapsraden over de besteding van de kwaliteitsgelden.

11.15.3 Verslag Centrale Ondernemingsraad (COR) Stichting Aeres Groep

De COR komt in 2024 tienmaal in regulier verband bijeen om te vergaderen. Daarnaast is er achtmaal formeel overleg met het College van Bestuur en meerdere keren informeel overleg. De COR overlegt tweemaal met de Raad van Toezicht en tweemaal met de vakbonden. Daarnaast volgt de COR een eendaagse training. Ook centraal overleg met raden van studenten, ouders en PrO vindt twee keer plaats. De COR volgt een dagdeel een training gezamenlijk met het College van Bestuur.

Samenstelling van de raad

De COR telt zes leden. In 2024 bestaat de COR uit:

Vertegenwoordigt	Rol
OR Aeres PrO, VMBO en MBO	Voorzitter
OR Aeres Hogeschool	Lid
OR Aeres PrO, VMBO en MBO	Lid
OR Aeres PrO, VMBO en MBO	Lid
OR Bestuursbureau	Secretaris
OR Aeres Hogeschool	Lid

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen aan bod tijdens de vergaderingen:

- Kaderbrief 2025;
- Jaarplan 2024;
- Investeringsbegroting 2025-2029;
- Aeres-begroting 2025;
- Jaarrekening 2023;
- Jaarverslag Aeres 2023;
- Vergaderrooster 2024-2025;
- Generiek functiebouwwerk;
- Meerjaren formatiebeleid;
- Gesprekscyclus;
- Strategische personeelsplanning;
- Aeres-strategie 2023-2027;
- Takenpakket ambtelijk secretaris;
- Evaluatie arbobeleidsplan inclusief arbodienstverlening;
- Internationalisering;
- Leven Lang Ontwikkelen (LLO);
- Medewerkersonderzoek;
- Thuiswerkregeling;
- Speerpunten Groene veranderaar;
- Rapportage verzuim 2023;
- Invoering multi factor authenticatie;
- Verzuim;
- Aanpassing thuiswerkregeling;
- Instroomcijfers;
- Werkdrukplannen;
- Regeling camera toezicht;
- Doelgroep beleid P&O;
- Evaluatie proces instemming hoofdlijnen begroting;
- Vacature ID HBO en voorzitter CvB;
- Procedure werving en selectie.

11.15.4 Verslag Ondernemingsraad (OR) Bestuursbureau

De OR Bestuursbureau is het medezeggenschapsorgaan van de Aeres-brede stafdiensten in Ede. De raad heeft formeel zes zetels. In 2024 heeft de ondernemingsraad viermaal een formeel overleg met het College van Bestuur. In het gemeenschappelijk overleg bespreken de vertegenwoordigers diverse onderwerpen die in de Centrale Ondernemingsraad van Stichting Aeres Groep aan bod komen. De OR Bestuursbureau heeft daar ook één zetel in.

Samenstelling van de raad

Vertegenwoordigt	Rol
Facilitair Bedrijf	Voorzitter
Corporate Communicatie	Secretaris
ICT & IM	Lid
Vacature 3 x	

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen aan de orde tijdens de vergaderingen:

- Jaarplanning;
- Kaderbrief 2025;
- Aeres-begroting 2025;
- Jaarplannen stafdiensten;
- Impact Miljoenennota;
- Groene Veranderprogramma;
- Multi-factorauthenticatie;
- Thuiswerkregeling;
- Nieuw functiebouwwerk;
- Werkdrukplan.

11.15.5 Verslagen ondernemingsraden commerciële activiteiten

Verslag Ondernemingsraad Stichting Aeres Tech

Stichting Aeres Tech (voorheen PTC+) heeft geen medezeggenschap (ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging) omdat zowel de stichting als elk van de dochterondernemingen minder dan vijftig medewerkers heeft.

Verslag Ondernemingsraad Agrotransfer Holding bv

De OR van Agrotransfer Holding bv overlegt met de eigen directie, niet met leden van het College van Bestuur. De belangrijkste punten uit het overleg in het verslagjaar zijn:

- Update op functiehuis en toevoegen principal functies voor consultant en recruiter
- Regeling beoordelen & belonen, update 2024
- Jubileumbeleid en aanbrengpremiebeleid toegevoegd aan regeling beoordelen & belonen
- RI&E onderzoek uitgevoerd en plan van aanpak verbeteringen
- Arbeidsvoorwaardenreglement Aeres Agree per 1 januari 2025 ter vervanging van vervallen CAO.

11.15.6 Horizontale verantwoording Aeres totaal: medewerkersvertegenwoordiging

Voor de onderwijsinstellingen van Stichting Aeres Groep (Aeres Pro, VMBO en MBO en Aeres Hogeschool) en de expertisecentra en bedrijven van Stichting Aeres Tech (voorheen PTC+: expertisecentra Aeres Tech, Aeres Tech Productions, Tech Examen Centrum, VTC, NECV en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld) wordt jaarlijks overleg gevoerd met de vakbonden.

12 Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het bestuur en het functioneren van de zes Aeres-stichtingen. Hij adviseert daarnaast het College van Bestuur en is werkgever en netwerker. Aeres streeft voor de Raad van Toezicht naar een balans tussen leden vanuit het onderwijs en leden vanuit de sectoren waarvoor Aeres werkt.

Leeswijzer

De Raad van Toezicht werkt binnen de kaders van drie governancecodes, te weten die voor het vo, het mbo en het hbo (zie § 1.5.1). Het onderstaande verslag wil voldoen aan die gezamenlijke afspraken en een beeld schetsen van het werk van de raad in het afgelopen jaar.

Inhoud

12.1	Belangrijke items en uitdagingen Raad van Toezicht 2024	308	12.6	Werkwijze	309
12.2	Toezichthouder	308	12.6.1	Deelname en honorering	310
12.3	Adviseur	309	12.6.2	Tegenstrijdig belang	310
12.4	Werkgever	309	12.6.3	Deskundigheidsbevordering	310
12.5	Netwerker	309	12.6.4	Overleg inspraakorganen	311
			12.7	Rol Raad van Toezicht in ontwikkelingen Aeres	311

De verklarende woordenlijst staat in bijlage 1.
Samenstelling, hoofd- en nevenfuncties van de Raad van Toezicht staan in bijlage 3.

12.1 Belangrijke items en uitdagingen Raad van Toezicht 2024

Het jaar 2024 is het eerste volledige jaar waarin Aeres de in 2023 aangescherpte strategie en het Groene Veranderprogramma ten uitvoer brengt. Een ambitieus programma met drie prioriteiten: het Aeres-aanbod ontwikkelen tot toonaangevend groen, LLO tot bloei brengen en de interne samenwerking maximaliseren. Tegelijkertijd is 2024 ook het jaar waarin het kabinet forse bezuinigingen aankondigt voor de domeinen waarbinnen Aeres actief is: onderwijs, onderzoek en internationalisering.

De Raad van Toezicht constateert dat de gekozen strategie Aeres in deze setting een belangrijke houvast biedt en helpt om de veerkracht en het onderscheidend vermogen van Aeres te vergroten. In de gesprekken met het College van Bestuur en de medezeggenschap zijn – naast de kwaliteit van onderwijs en onderzoek en de financiële gezondheid – de voortgang en de merkbare effecten van de strategie en het veranderprogramma terugkerende onderwerpen.

Daarnaast besteedt de Raad van Toezicht in 2024 veel aandacht aan de voorbereiding van de bestuursopvolging. De raad beseft de impact van deze besluitvorming en kiest voor een zorgvuldig proces met een brede betrokkenheid van vertegenwoordigers uit de organisatie. Die samenwerking leidt tot een goede invulling met breed draagvlak en geeft veel vertrouwen voor de toekomst van Aeres.

12.2 Toezichthouder

De Raad van Toezicht heeft conform de statuten de rol van toezichthouder van Stichting Aeres Groep, Stichting Aeres Farms, Stichting Agrotransfer Dronten, Stichting Aeres Tech (voorheen PTC+), Stichting Dierenontdekkingspark Barneveld en Stichting Aeres International Student Fund (AISF). Taken en bevoegdheden liggen vast in de statuten en het bestuursreglement.

Als gevolg van haar samenstelling heeft Aeres te maken met drie governancecodes, te weten:

1. Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019;
2. Branchecode goed bestuur in het mbo 2020 (vanaf 1 januari 2025; versie 2024)
3. Branchecode goed bestuur en toezicht in het hbo, versie 2023.

Aeres onderstreept het belang van goed bestuur. Aeres leeft de drie branchecodes voor goed bestuur systematisch na als leidraad voor de principes, uitgangspunten en verantwoordelijkheden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht (zie ook § 1.5.1).

Financieel toezicht

De raad ziet toe op de rechtmatige en doelmatige verwerving en besteding van rijksmiddelen. Middelen om hier inzicht in te krijgen zijn het treasuryjaarplan, de kaderbrief, de financiële rapportages en het geïntegreerde jaarverslag, bestaande uit het bestuursverslag en de jaarrekening.

Sinds 2023 kent de raad een Auditcommissie. De primaire taak van de Auditcommissie is het voorbereiden en ondersteunen van besluitvorming van de Raad van Toezicht bij zijn toezichthoudende taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van de rechtmatigheid en doelmatigheid van het financieel beheer en beleid van Aeres.

De commissie zorgt voor een verdieping op een aantal financiële documenten ter verlichting van de bespreking in de Raad van Toezicht. De commissie rapporteert haar overwegingen, bevindingen en aanbevelingen aan de Raad van Toezicht, waarbij de raad als geheel verantwoordelijk blijft voor zijn taken en de door de commissie uitgevoerde werkzaamheden. Besluitvorming blijft plaatsvinden in de Raad van Toezicht.

Na het doorlopen van een Europees aanbestedingstraject benoemt de Raad van Toezicht Van Ree Accountants als accountant voor de groepscontrole vanaf het boekjaar 2024.

Toezicht op naleving wettelijke voorschriften en onderwijskwaliteit

Via het jaarverslag controleert de Raad van Toezicht de naleving van wettelijke voorschriften (zie ook § 1.4 en bijlage 2). Het jaarverslag is het verantwoordingsdocument voor iedereen die geïnteresseerd is in het reilen en zeilen van heel Aeres: overheid, Onderwijsinspectie, ouders, deelnemers, gemeentes, bedrijven en andere instellingen.

Voor het toezicht op het onderwijs bereidt de Commissie Onderwijs, Onderzoek & Kwaliteit tweemaal per jaar de bespreking van haar bevindingen door de Raad van Toezicht voor, ondersteunt zij de raad in zijn toezichthoudende taken en verantwoordelijkheden op het gebied van de kwaliteit van het onderwijs en onderzoek en bespreekt het onderwijskundig beleid, de onderwijskwaliteit, de gerealiseerde onderwijsdoelstellingen en de resultaten van extern toezicht. Verslagen van externe toezichthouders komen altijd integraal terug in de vergadering van de volledige Raad van Toezicht.

Toezicht op voortgang kwaliteitsagenda (mbo) en kwaliteitsafspraken (hbo)

Via de Commissie Onderwijs, Onderzoek & Kwaliteit houdt de Raad van Toezicht zicht op de inhoudelijke voortgang en het proces van de uitvoering van de kwaliteitsafspraken mbo en hbo via de door de instellingen opgestelde voortgangsrapportages en de externe midterm-beoordeling (mbo).

Toezicht op maatschappelijke verbinding en strategische samenwerking

In het kader van het toezicht op maatschappelijke verbinding en strategische samenwerking spreekt de raad met het College van Bestuur over de kansen van Aeres binnen het huidige en toekomstige groene (onderwijs)landschap.

Vermenging functies

De leden van de Raad van Toezicht van Aeres vervullen geen bestuursfuncties in andere onderwijssectoren die kunnen leiden tot belangenverstrengeling en/of in strijd zijn met de geldende governancecodes (zie bijlage 3). De Raad van Toezicht houdt toezicht op mogelijke vermenging van de functie van bestuurder bij Aeres en toezichthoudende nevenfuncties van de leden van het College van Bestuur. De Raad van Toezicht oordeelt dat zich hier geen tegenstrijdige belangen voordoen.

12.3 Adviseur

De Raad van Toezicht volgt voor zijn rol van adviseur externe en interne ontwikkelingen via vakbladen, traditionele en nieuwe media, door participatie in de Platforms Raden van Toezicht, middels de in de reguliere vergaderingen ingebrachte stukken en via persoonlijke contacten met de netwerken van de verschillende leden.

De Raad van Toezicht geeft in gesprekken met het College van Bestuur gevraagd en ongevraagd advies. Dit gaat in een open dialoog vanuit de verschillende disciplines die in de raad vertegenwoordigd zijn. Hierbij blijft de raad zich bewust van het verschil in verantwoordelijkheid tussen de Raad van Toezicht en het College van Bestuur.

De Raad van Toezicht adviseert het bestuur over strategische dilemma's. In reguliere vergaderingen en themabijeenkomsten geeft hij advies over de wijze waarop Aeres zich kan positioneren binnen de breedte van het groene domein en waarop zij positie kan innemen ten opzichte van groene transities.

De adviesrol van de raad uit zich ook via de Auditcommissie en de Commissie Onderwijs, Onderzoek & Kwaliteit. De Auditcommissie komt viermaal bijeen en bespreekt, naast de trimesterrapportages, de kaderbrief, de jaarrekeningen en het accountantsverslag. De auditcommissie bespreekt de aandachtspunten voor de pre-audit voor met de accountant.

De Commissie Onderwijs, Onderzoek & Kwaliteit bespreekt onder andere de wijze waarop het bestuur zijn bestuurlijke verantwoordelijkheid oppakt in een structuur waarin de kwaliteitsborging is belegd bij de onderwijsinstellingen. De commissie bespreekt met het bestuur de voortgang op de harmonisatie van de kwaliteitszorg en de kwaliteitsborging binnen de gefuseerde instelling en geeft advies over de (door) ontwikkeling van de kwaliteitszorg in het hbo, mbo en vo.

12.4 Werkgever

De Raad van Toezicht vult zijn rol van werkgever in via de Remuneratiecommissie. De voorzitter en de vicevoorzitter van de raad zijn de leden van de commissie.

In maart van het verslagjaar voeren de voorzitter en de vicevoorzitter functioneringsgesprekken met de leden van het College van Bestuur van Aeres. In de gesprekken is aandacht voor de mate van realisatie van het geformuleerde strategische beleid, voor organisatiedoelen, voor competenties van de bestuurders en voor verwachtingen en wensen voor de toekomst.

In het najaar start de Raad van Toezicht de procedure voor de opvolging van de huidige voorzitter van het College van Bestuur, met het oog op diens aanstaande pensionering. De raad laat zich bij het opstellen van de procedure en het profiel ondersteunen door een gespecialiseerd extern bureau. Een brede vertegenwoordiging uit de organisatie wordt betrokken bij het fijnslijpen van het profiel en het voeren van de sollicitatiegesprekken, waarbij recht wordt gedaan aan het adviesrecht van de medezeggenschap. Op basis van de gesprekken en de adviezen benoemt de Raad van Toezicht eind december van het verslagjaar de heer M.H.C. (Rien) Komen, momenteel vicevoorzitter van het College van Bestuur, per 1 juli 2025 tot voorzitter van het College van Bestuur. In 2025 start de raad de wervingsprocedure voor de ontstane vacature van vicevoorzitter. De raad beoogt de vacature per 1 juli 2025 in te vullen.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de leden van het College van Bestuur zijn omschreven in het bestuursreglement. De honorering van het College van Bestuur past binnen de wetgeving (WNT) (zie ook § 2.4). De WNT-klasse voor 2024 stelt de Raad van Toezicht vast in de vergadering van 17 november 2023.

12.5 Netwerker

De netwerkrol van de Raad van Toezicht betreft de relaties van de raad met de omgeving waarin hij opereert. Die rol is essentieel voor een organisatie die zich wil kunnen aanpassen aan een veranderende omgeving. Daarvoor is het nodig om tijdig te kunnen anticiperen op relevante informatie uit andere sectoren en van verschillende groepen.

De leden van de raad vervullen deze rol door gebruik te maken van de kennis die ze verwerven binnen de eigen netwerken. Door een evenwichtige samenstelling vanuit verschillende werkvelden en achtergronden kan de raad bij het vervullen van zijn rollen als toezichthouder en adviseur ontwikkelingen in zowel de groene sector als de onderwijssector meenemen. Zie ook bijlage 3 voor de achtergrond en netwerken van de leden van de Raad van Toezicht.

12.6 Werkwijze

De Raad van Toezicht belegt in 2024 zes reguliere vergaderingen. Een van deze reguliere vergaderingen is gekoppeld aan een tweedaagse deskundigheidsbevordering waarbij de Raad van Toezicht en het College van Bestuur dit jaar bezoeken afleggen in Sneek.

De raad heeft de goede gewoonte om op Aeres-locaties te vergaderen; een ontmoeting met het managementteam op deze locaties vormt een onderdeel van het bezoek. Op deze wijze nemen de leden van de raad kennis van de diverse instellingen en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten van Aeres. In 2024 vergadert de raad op de locaties Almere, Nijkerk, Ede (Bestuursbureau, 2 x), Sneek en Velp.

De voorzitter en vicevoorzitter van de Raad van Toezicht, het College van Bestuur en de bestuurssecretaris bereiden de reguliere vergaderingen samen voor. Het College van Bestuur verschaft de Raad van Toezicht alle informatie die nodig is om adequaat toezicht te kunnen houden. Belangrijke beslissingen en complexe zaken worden voor advies of goedkeuring voorgelegd. De raad vergadert in principe in aanwezigheid van het College van Bestuur.

Voorafgaand aan de vergaderingen vindt een korte voorvergadering plaats zonder het College van Bestuur. De voorzitter, de vicevoorzitter en de bestuurssecretaris bereiden deze voorvergaderingen voor. In de voorvergaderingen bespreekt de raad belangrijke aandachtspunten die terug moeten komen in de vergadering met het bestuur, het eigen functioneren en het functioneren van het College van Bestuur.

De Raad van Toezicht is integraal verantwoordelijk voor alle aandachtsgebieden. De raad heeft een Remuneratiecommissie waarin de voorzitter en de vicevoorzitter zitting hebben, een Commissie Onderwijs, Onderzoek & Kwaliteit bestaande uit drie leden van de raad en een Auditcommissie bestaande uit een drietal leden. De specifieke kennis op onderdelen waarborgt de raad middels het profiel van de leden van de Raad van Toezicht. De raad hecht eraan dat alle leden van de raad hun verantwoordelijkheid voor het toezicht op Aeres op alle domeinen en onderdelen in gelijke mate dragen.

De Raad van Toezicht houdt conform de afgesproken planning-en-control-cyclus toezicht op de financiën en ontvangt hiervoor per trimester een rapportage. Deze rapportages bevatten de benodigde financiële kengetallen en sturingsinformatie. Het College van Bestuur en het hoofd Financiën & Control bespreken de informatie met de Auditcommissie. Ook risicomanagement is hierbij een belangrijk bespreekpunt. Naast de trimesterrapportages bieden de managementletter en het accountantsverslag houvast in het toezicht houden op de financiële gang van zaken bij Aeres. Aeres volgt de punten uit de managementletter en het accountantsverslag van 2023 op of ze zijn onderhanden. De Raad van Toezicht is tevreden over de financiële continuïteit en stabiliteit van Aeres, maar blijft strikt toezien op de financiële ontwikkelingen en de ontwikkeling van de leerling- en studentenaantallen die hierop van invloed zijn. In het najaar van 2024 kondigt de regering forse bezuinigingen aan op onderwijs en onderzoek. De raad spreekt met het College van Bestuur over de impact hiervan en de te nemen maatregelen. De raad zal de ontwikkelingen op dit gebied en het effect van de getroffen maatregelen ook in 2025 nauwlettend volgen.

Binnen Aeres is de begroting een belangrijk middel om op te sturen. De raad heeft het recht om deze jaarlijks

goed te keuren. De begroting laat de ruimte en de kaders zien waarbinnen budgethouders mogen opereren. De meerjarenbegroting (MJB) is een vertaling van de visie van Aeres naar de planning en sturing voor de komende jaren. De MJB biedt, samen met de gerelateerde investeringsplannen, inzicht in het financiële beleid van Aeres en de haalbaarheid van de ambities op het vlak van groei en onderwijsvernieuwingen. De raad keurt naast de begroting ook de geconsolideerde jaarrekening van Aeres en de bijbehorende jaarrekeningen van de stichtingen en bv's goed.

12.6.1 Deelname en honorering

Samenstelling Raad van Toezicht

Alle zaken rond de samenstelling en de onafhankelijkheid van de Raad van Toezicht en de zittingsperiode van de leden zijn geregeld in het bestuursreglement.

De Raad van Toezicht handelt proactief in situaties waarin sprake is van een (potentieel) tegenstrijdig belang inzake het aftreden/(tijdelijk) neerleggen van functies van een lid of voorzitter RvT. In 2024 is hier geen sprake van.

In 2024 herbenoemt de raad een lid voor een tweede termijn. De samenstelling van de raad staat in bijlage 3.

Honorering

Op basis van de CBS-index voor de cao-sector gesubsidieerde instellingen bedraagt het indexpercentage 4,2% ten opzichte van het jaar daarvoor. Aeres verhoogt de vergoeding 2024 met dat percentage ten opzichte van de vergoeding 2023.

De leden van de raad ontvangen tevens een brutovergoeding van € 0,23 per km voor hun reiskosten.

12.6.2 Tegenstrijdig belang

In 2024 keurt de Raad van Toezicht geen besluiten goed tot het aangaan van transacties waarbij tegenstrijdige belangen spelen die van materiële betekenis zijn voor Aeres of de leden van de Raad van Toezicht.

12.6.3 Deskundigheidsbevordering

Onderwerpen deskundigheidsbevordering

De Raad van Toezicht blijft werken aan de bevordering van de eigen deskundigheid en zorgt zo voor continuïteit in ervaring en expertise rond de verschillende domeinen, zoals onderwijs, onderzoek, kennisvalorisatie, het bedrijfsleven en financiën. Hij creëert bovendien relevante netwerken en inzicht in maatschappelijke ontwikkelingen, zowel nationaal als internationaal. De raad vult de deskundigheidsbevordering zowel collectief als individueel in. Daarnaast participeert een aantal leden namens de raad in de Platforms Raden van Toezicht mbo en hbo. Terugkoppeling van de bevindingen vanuit deze platforms vindt plaats in de eerstvolgende reguliere vergadering.

In 2024 volgen de leden individueel diverse scholingen in het kader van permanente educatie. Ook collectief werkt de raad aan deskundigheidsbevordering. In de reguliere vergadering van februari geeft het hoofd Facilitair Bedrijf een presentatie over de visie van Aeres op duurzaamheid, met bijzondere aandacht voor maatschappelijk verantwoord inkopen en de keuze die Aeres heeft gemaakt ten aanzien van een eerste tranche duurzaamheidsinvesteringen. In november gaat het hoofd P&O in een presentatie nader in op de thema's verzuim en strategische personeelsplanning (SPP). Met de Raad van Toezicht wordt onder andere gesproken over (de achtergronden van) het verzuim, de verschillen per locatie, de rol van leidinggevend en het programma-aanbod ter voorkoming van verzuim. Voor 2025 stelt P&O een actieplan op, waarin ook een nieuwe aanbesteding van de arbodienst is voorzien. Het strategisch personeelsplanningsproces wordt stap voor stap toegelicht.

Tijdens de vergaderingen van februari, april, september en november krijgen de leden van de raad een rondleiding bij en informatie over respectievelijk Aeres (V)MBO Almere, Aeres (V)MBO Nijkerk, Aeres (V)MBO Sneek en Aeres (V)MBO Velp.

In de vergadering van de Commissie Onderwijs, Onderzoek & Kwaliteit van juli verzorgt de kwaliteitsmanager van Aeres Hogeschool een nadere toelichting op het onderzoeksbeleid Versterkend Onderzoek. In de vergadering van oktober neemt het hoofd Onderwijs & Kwaliteit (v)mbo de leden van de commissie mee in de voortgang van de eenduidige kwaliteitsborging en het auditsysteem (v)mbo en van de onderwijsvernieuwing in het (v)mbo.

Zelfevaluatie

De Raad van Toezicht is voornemens in het najaar van 2024 een zelfevaluatie onder externe begeleiding te doen. De beoogde externe begeleider is pas begin 2025 beschikbaar. De raad besluit de zelfevaluatie naar die periode te verschuiven en treft hier de voorbereidingen voor.

12.6.4 Overleg inspraakorganen

Conform het reglement Raad van Toezicht voert de raad twee keer per jaar formeel overleg met een afvaardiging van de Centrale Ondernemingsraad (COR), de Centrale Ouder- en Studentenraad Aeres PrO, VMBO en MBO, de Centrale Studentenraad (Aeres Hogeschool), de Medezeggenschapsraad Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord en de OR Aeres Agree.

De raad neemt de bevindingen inzake het toezicht op de horizontale dialoog mee in zijn werk. In 2024 bespreekt hij de samenwerking en communicatie tussen College van Bestuur, medezeggenschap en Raad van Toezicht, de strategie, kaderbrief, internationalisering, het medewerkerstevredenheid(sonderzoek), verzuim en de personele formatie, financiële ontwikkelingen naar aanleiding van het regeringsbeleid, bestuursopvolging, voortgang van en communicatie over het Groene Veranderprogramma.

12.7 Rol Raad van Toezicht in ontwikkelingen Aeres

In de vergaderingen van de Raad van Toezicht vinden gesprekken plaats met het bestuur over zowel interne als externe ontwikkelingen. Gesprekken over mogelijke consequenties van bepaalde ontwikkelingen en het anticiperen hierop, gesprekken over het zien van kansen en het uitzetten van strategische lijnen, maar ook gesprekken over het borgen en monitoren van kwaliteit of het nemen van maatregelen indien noodzakelijk. De raad is zich hierbij wel bewust van zijn rol: het College van Bestuur bestuurt, de Raad van Toezicht houdt toezicht.

Strategieontwikkeling en maatschappelijke dilemma's

Ook in 2024 is de Raad van Toezicht vanuit zijn adviesrol betrokken bij de strategieontwikkeling. De voortgang van de strategie en het Groene Veranderprogramma is een vast agendapunt tijdens de vergaderingen. Op basis van een periodieke voortgangsrapportage voert de raad het gesprek met het College van Bestuur over de drie strategische prioriteiten en de daarvoor noodzakelijke randvoorwaarden. In de vergadering van april bespreken Raad van Toezicht en College van Bestuur de vastgestelde kernwaarden (moedig, beziel, samen en groen) en adviseert de raad over de verdere verankering binnen Aeres.

Onderwijs en kwaliteit

Het houden van toezicht op de onderwijskwaliteit maakt een essentieel onderdeel uit van het werk van de raad en staat structureel op de agenda. In 2024 komt de Commissie Onderwijs, Onderzoek & Kwaliteit (Commissie OO&K) twee keer bijeen. De commissie bespreekt de inhoudelijke rapportages, waaronder de tevredenheidsmetingen, de beoordelingsrapporten, de onderwijsopbrengsten, de voortgangsrapportages over NPO en kwaliteitsagenda's en de jaarverslagen van de examencommissies.

De documenten die op de agenda staan van de Commissie OO&K zijn beschikbaar voor de gehele raad. Rapportages van externe toezichthouders agendeert de raad altijd ter informatie op zijn agenda. De Commissie OO&K bereidt een nadere analyse van de rapportages voor, waarna ze haar bevindingen terugkoppelt naar de hele Raad van Toezicht.

Huisvesting en beheer

Om goed toezicht te kunnen houden op de bouwprojecten van Aeres informeert het bestuur de raad via de Q1-, T2- en T3-rapportages en vastgoedrapportages over de stand van zaken daaromtrent. Risicomanagement is een vast onderdeel van deze rapportages. De vastgoedrapportages bevatten sinds 2023 een toelichting op en een overzicht van verkenningen die Aeres opstart ten aanzien van het vastgoed.

Financiën en control

De raad keurt het geïntegreerde jaarverslag en de jaarrekeningen van 2023 van alle juridische eenheden goed

in de vergadering van 20 juni 2024. In deze vergadering bespreekt hij tevens het accountantsverslag 2023. Dit gebeurt in het bijzijn van de in 2018 door de raad benoemde externe accountant.

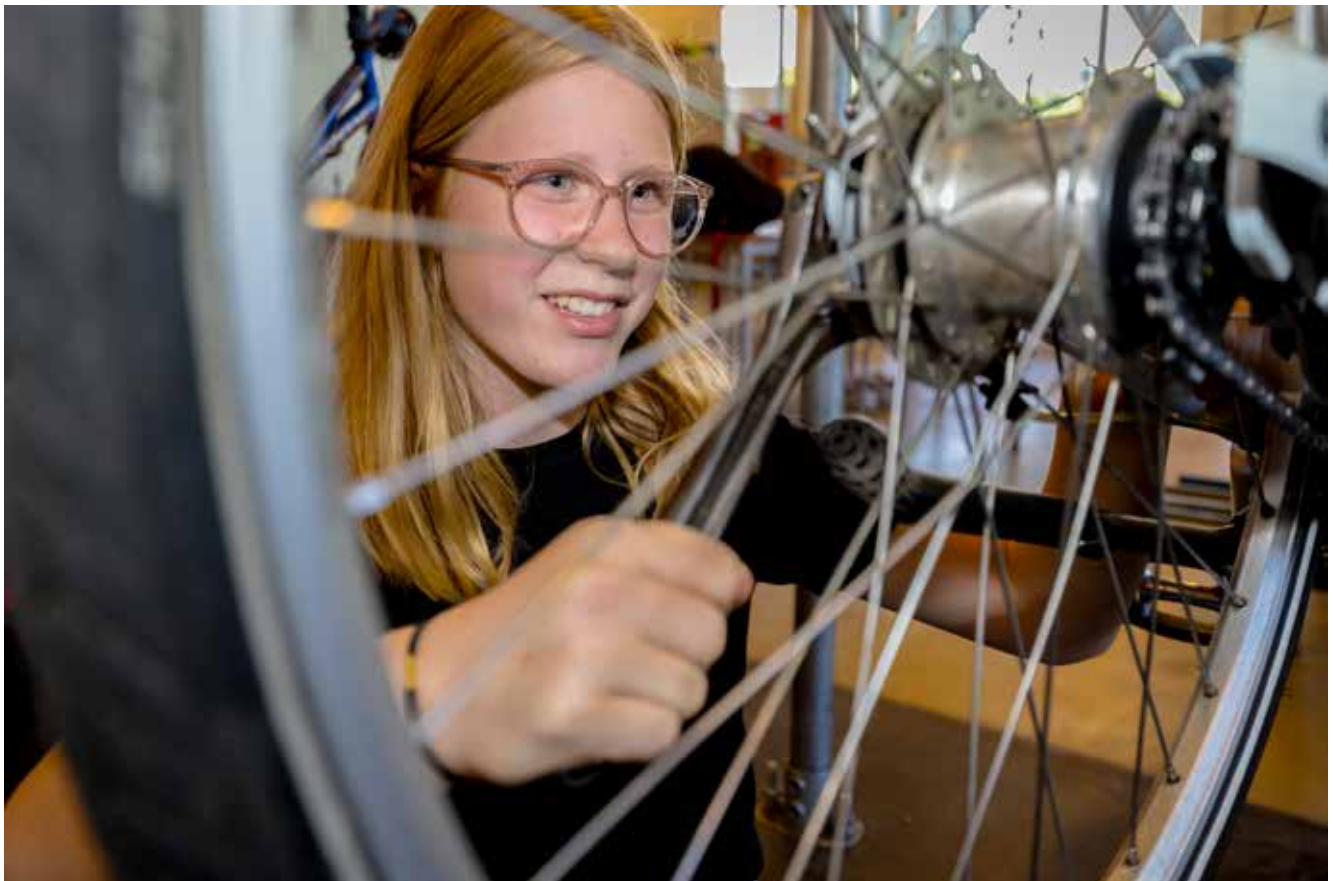
De raad houdt toezicht op het instellen en handhaven van interne procedures die ervoor zorgen dat het College van Bestuur beschikt over alle financiële informatie die tijdigheid, volledigheid en juistheid van de interne en externe financiële verslaglegging waarborgt. Op deze wijze houdt de raad toezicht op de rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen.

Sinds 2023 kent de raad een Auditcommissie. De primaire taak van de Auditcommissie is het voorbereiden en ondersteunen van besluitvorming van de Raad van Toezicht bij zijn toezichthoudende taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van de rechtmatigheid en doelmatigheid van het financieel beheer en beleid van Aeres. Hiervoor vergadert de Auditcommissie drie keer. De commissie bespreekt het geïntegreerde jaarverslag 2023, het accountantsverslag, de voorbereiding van de pre-audit, de tweede rapportage (T2) 2024, de managementletter, de (meerjaren)begroting 2025-2029 en de werking van de budgetcyclus (signaleren en bijsturen).

De resultaten van de interim-controle liggen vast in de managementletter 2024, die de raad agendeert voor de vergadering van 18 december 2024.

De Raad van Toezicht ziet een warme en betrokken organisatie waarbij medewerkers, management, directie en bestuur zich optimaal inzetten in het belang van leerlingen, studenten, cursisten en klanten. De raad dankt alle betrokkenen voor hun bijdrage aan Aeres en ziet de toekomst van Aeres mede hierdoor positief tegemoet.

Annie van de Riet, voorzitter van de Raad van Toezicht

Bijlagen

Inhoud

Bijlage 1	Verklarende woordenlijst	315	Bijlage 6	Overzicht en kengetallen Aeres VMBO	340
Bijlage 2	Verklaring bevoegd gezag	319	Bijlage 7	Overzicht en kengetallen Aeres MBO	346
Bijlage 3	Samenstelling Raad van Toezicht	320	Bijlage 8	Overzicht en kengetallen Aeres Hogeschool	356
Bijlage 4	Samenstelling College van Bestuur	323	Bijlage 9	Publicatielijst Aeres Hogeschool	363
Bijlage 5	Kengetallen personeel	325	Bijlage 10	Helderheid in bekostiging	375

Bijlage 1 Verklarende woordenlijst

AAI	animal-assisted intervention	CO	Centrale Ouderraad
ABC	Agrarisch Bedrijvencentrum Dronten.	COBEX	College van Beroep voor de examens
Ad	Associate degree is een wettelijk erkende graad zoals de bachelor en de master.	CoE	Centre of Expertise (hbo)
ADEF	Algemeen Directeurenoverleg Educatieve Faculteiten	COR	Centrale Ondernemingsraad
AHW	Aeres Hogeschool Wageningen	Crebo	Erkende instellingscode Centraal Register Beroepsopleidingen.
AIC	Agri Innovation Center Dronten	CROHO	Erkende opleidingscode Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs.
AISF	(Stichting) Aeres International Student Fund; draagt bij aan de studiekosten van buitenlandse studenten.	CSR	Centrale Studentenraad
AMN	Bedrijfsnaam van een organisatie die gespecialiseerd is in testen.	CvB	College van Bestuur
aoc	agrarisch opleidingscentrum	CWI	Commissie wetenschappelijke integriteit
ATC(B/I)	Aeres Training Centre (Barneveld of International)	deelnemer(s)	Zowel de naam voor een mbo-bbl-deelnemer als die voor de combinatie van leerlingen, studenten en cursisten.
ATP	Aeres Tech Productions	derivaat	Financiële derivaten zijn beleggingsinstrumenten die hun waarde ontleen aan de waarde van een ander goed, zoals een afspraak dat je een bepaalde uitgave gaat doen tegen een vastgestelde prijs.
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming	diploma-	Het diplomaresultaat is het percentage leerlingen/studenten dat met een diploma het onderwijs-
BA	basisarrangement	resultaat	onderdeel van Aeres verlaat ten opzichte van het totale aantal leerlingen/studenten dat in het verslagjaar de instelling verlaat.
bb	basisberoepsgerichte leerweg vmbo	dlr	doorlopende leerroute
bbl	beroepsbegeleidende leerweg mbo	doorlopende	Een geheel van maatregelen en afspraken dat ervoor zorgt dat er zo min mogelijk overlap, breuken of
bc-code	beroepsopleidingscode of beroepscode	leerlijn	lacunes zijn bij de overstap van het ene onderwijstype naar het andere of van niveau/leerweg naar niveau/leerweg. Binnen Aeres zijn een aantal doorlopende leerlijnen, waaronder de leerlijn mbo-hbo Dier & Gezondheidszorg.
BDB	Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid	DOT	Digitale Observatie Tool
benchmark	Systematisch onderzoek naar de prestaties en de onderliggende processen en methoden van een of meer leidende referentieorganisaties op een bepaald gebied. Het doel is de eigen prestaties door vergelijking te kunnen iken en te verbeteren.	D&P of DP	Dienstverlening en Producten
bhv	bedrijfshulpverlening	DPO	Data Platform Onderwijs
bio-spot	Ontmoetingsgelegenheid van ondernemers en onderwijs uit de biologische sector.	DT	Deeltijd
neutraal	Bijzonder verwijst naar het feit dat de school bestuurd wordt door een vereniging of stichting en niet door de overheid zoals de openbare scholen. De neutrale grondslag geeft aan dat de school uitgaat van gelijkwaardigheid van alle levensbeschouwingen en maatschappelijke stromingen.	DUO	DUO is de uitvoeringsorganisatie van de Rijksoverheid voor het onderwijs. DUO financiert en informeert onderwijsdeelnemers en onderwijsinstellingen en organiseert examens.
bijzondere grondslag	de school bestuurd wordt door een vereniging of stichting en niet door de overheid zoals de openbare scholen. De neutrale grondslag geeft aan dat de school uitgaat van gelijkwaardigheid van alle levensbeschouwingen en maatschappelijke stromingen.	DUS-I	Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen
bol	beroepsopleidende leerweg mbo	ECO	Ethische Commissie Onderzoek
bpv	beroepspraktijkvorming	ECTS of EC	European Credit Transfer System. De studiebelasting wordt sinds de invoering van de bachelor-masterstructuur uitgedrukt in internationaal vergelijkbare ECTS. Een credit is ook bekend onder de oude naam studiepunten.
BRIN	instellingscode Basisregistratie Instellingen	EER	Europese Economische Ruimte
BS	beroepssituatie		
BSA	bindend studieadvies		
(BW)WW	Bovenwettelijke werkloosheidsuitkering als aanvulling op de WW		
cao	collectieve arbeidsovereenkomst		
ce	centraal examen (cijfer)		
CEC (Ceco)	Centrale Examencommissie		
CEC	Calf Expertise Centre		
CIV	Centrum voor Innovatief Vakmanschap (mbo)		
CKMBO	Commissie Kwaliteitsafspraken MBO		

EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling	liquiditeit	Het totaal aan middelen dat Aeres kan
EVC	Erkenning Verworven Competenties		aanwenden om betalingen te verrichten. Het
EZ	Ministerie van Economische Zaken.		gaat meestal om cash geld of bezittingen of
F&C	Financiën en Control of Finance & Control		beleggingen die snel omgezet kunnen worden
FAN	Food Academy Nijkerk	LIS	in contant geld.
GAC	Geschillenadviescommissie	LIO	Leerlinginformatiesysteem, wordt ook
Geldstromen	Eerste geldstroom = rijksbekostiging.	LLO	leerlingvolgsysteem genoemd.
	Tweede geldstroom = gelden op basis	LMS	leraar in opleiding
	van projecten en subsidies van overheid	LNv	Leven Lang Ontwikkelen
	en niet-commerciële instellingen. Voor	LOB	Learning Management Systeem
	onderzoek moet Aeres penvoerder van het	LONK	Ministerie van Landbouw, Natuur en
	onderzoeksproject zijn.	LOT	Voedselkwaliteit.
	Derde geldstroom = middelen van	lwoo	loopbaanoriëntatie en -begeleiding
	commerciële organisaties. Voor onderzoek	lw	Leren Ondernemen op Nagele Kavel
	moet Aeres penvoerder van het		Leren Ondernemen in de Tuinbouw
	onderzoeksproject zijn.		leerwegondersteunend onderwijs
GGI	Groen, grond en infra	mbo	Leer-werk-traject van de Friese locaties.
gl	gemengde leerweg vmbo	METC	
glr, ook dlr	geïntegreerde leerroute (doorlopende en	MHBO	middelbaar beroepsonderwijs
	geïntegreerde leerroute vmbo-mbo)		Medisch-ethische toetsingscommissie
GV	gezamenlijke vergadering (medezeggenschap	MJB	Doorlopend leertraject mbo-hbo, vaak een
	hogeschool)	MLI	versneld traject (op maat).
H&B	Huisvesting & Beheer	MR	meerjarenbegroting
hao	hoger agrarisch onderwijs	MT	Master Leren en Innoveren
hbo	hoger beroepsonderwijs	MTO	medezeggenschapsraad
HGL	Het Groene Lyceum	MVT	managementteam
HON	Hogescholen Onderzoeksnetwerk		medewerkerstevredenheidsonderzoek
hpo	Lerarenopleiding – hoger pedagogisch		moderne vreemde talen
	onderwijs.		
HRM	Human Resources Management	nb	Nota bene: (cijfers) nog niet bekend. Deze
IAC	Interne Adviescommissie		cijfers van het verslagjaar komen pas na de
ICT	informatie- en communicatietechnologie	NER-regisseur	oplevering van het jaarverslag beschikbaar.
ICVP	Interne contact- of vertrouwenspersoon		Regisseur voor onderwijs en examens
	sociale veiligheid	ngo	Nederlands, Engels en rekenen.
IM	informatiemanagement		Niet-gouvernementele organisatie of ook
IOP	individueel ontwikkelplan		wel non-gouvernementele organisatie: is
IOP	inhaal- en ondersteuningsprogramma		een organisatie die onafhankelijk is van de
ISO	International Organization for		overheid en zich op een of andere manier richt
	Standardization		op een verondersteld maatschappelijk belang.
Itslearning	Leerplatform speciaal voor het onderwijs.	NIL	Natuurinclusieve landbouw
jaarverslag	Is het gehele verslagleggingsdocument. Dit	NPO	Nationaal Programma Onderwijs
	bestaat uit het beschrijvende deel, dat het	NPPL	Nationale Proeftuin Precisie Landbouw
	bestuursverslag heet, de jaarrekeningen en de	NSE	Nationale Studenten Enquête
	bijlagen.	NVAO	Nederlands- Vlaamse Accreditatieorganisatie
JOB	Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs	NVKL	Nederlandse Vereniging van ondernemingen
JR	jaarresultaat		op het gebied van de Koudetechniek en
KA	kwaliteitsagenda	NVWA	Luchtbehandeling
kb	kaderberoepsgerichte leerweg (vmbo)	NWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
KIC	Kennis- en Innovatieconvenant	NWO	Nationale Wetenschapsagenda
LEO	Lokale Examenorganisatie		Nederlandse Organisatie voor
L.INT	Regeling lectorposities bij instituten.	O&I	Wetenschappelijk Onderzoek
		O&K	
		OAR	Ontwikkeling & Innovatie
		OCW	Stafdienst Onderwijs & Kwaliteit Aeres PrO,
			VMBO en MBO.
		OER	Ouderadviesraad
		OiO	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
			Wetenschap.
			Onderwijs- en Examenreglement
			Onderzoek in Onderwijs

OKP	Orange Knowledge Programme van Nuffic	SABE	Subsidiemodule agrarische bedrijfsadvisering en educatie
OO&K	(Commissie) Onderwijs, Onderzoek & Kwaliteit	SBB	Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven
OOK	onderwijsovereenkomst	SDG	Sustainable Development Goal (van UNESCO)
OOP	onderwijsondersteunend personeel	se	schoolexamen(cijfer)
OP	onderwijzend personeel	SIA/RAAK	Stichting Innovatie Alliantie (ook RAAK-regelingen)
OR	ondernemingsraad	SIS	Studenten Informatie Systeem
PAS-groen	Praktijk, Arbeid, Scholing in de groene sector	slb'er	studieloopbaanbegeleider
PD	professional doctorate	SMO	Sociaal Medisch Overleg (tussen bedrijfsarts, P&O en leidinggevende)
PDCA	(kwaliteitscyclus) Plan-Do-Check-Act	solvabiliteit	Mate waarin Aeres aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Het is de verhouding tussen de totale bezittingen (eigen vermogen) en schulden (vreemd vermogen).
PEC	Poultry Expertise Centre		Solvabiliteit 2 is de solvabiliteit inclusief voorzieningen.
PIL	Poultry Innovation Lab	SPRONG	Stimulering van PRaktijkgerichte ONderzoeksGroepen
PLG	professionele leergemeenschap	SR	studentenraad
PMR	Personeelsgeleding van de medezeggenschap(sraad).	STIB	Strategisch ICT-Beraad
PNIL	Personeel niet in loondienst, ook formatie niet in loondienst	SVH	Stichting Vakbekwaamheid Horeca
P&O	Personeel & Organisatie	SW	sociale werkvoorziening
POP ₃	Derde Europese plattelandsontwikkelingsprogramma.	SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
pps	Publiek-private samenwerking, vaak met financiering van een private financier door een private organisatie of met (overheids)subsidie.	TC of ATC	Aeres Training Centre(s)
Praktijk-verklaring	Deze verklaring is een kwalificatieoptie in het mbo. Een student behaalt een diploma, een of meerdere certificaten of een of meerdere praktijkverklaringen. Synoniemen zijn schoolverklaring en mbo-verklaring.	TCVT	Toezicht Certificatie Verticaal Transport
PrO	praktijkonderwijs	tl	theoretische leerweg vmbo
PSA	Personeels- & Salarisadministratie	TMT	Tailor-Made Training
PTA	Programma van Toetsing en Afsluiting	TPO	Team Praktijkgericht Onderzoek
PTC	Praktijk Training Centrum	TRL-level, -niveau	Technology Readiness Levels. Technologiegereedheidsniveaus zijn een methode voor het schatten van de volwassenheid van technologieën
PvB	Proeve van Bekwaamheid		
PVG	Praktijkkennis voor Voedsel en Groen (SIA en LNV)	UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
RAP	Subsidieregeling Regionale aanpak personeelstekort onderwijs 2020 en 2021.	vavo	voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
rentabiliteit	Verhouding tussen opbrengsten en de lasten die gemaakt zijn om dat resultaat te maken. Met andere woorden: rentabiliteit zegt iets over de resultaatgerichtheid (winst) van een organisatie.	VBW	Vereniging Bloemist-Winkeliers
RATO	Regio voor de Arbeidsmarkt van de Toekomst van het Onderwijs	VCA	Veiligheid, Gezondheid en Milieu Checklist Aannemers
RI&E	risico-inventarisatie & -evaluatie	VH	Vereniging Hogescholen
RIF	Regionaal Investeringsfonds (mbo)	VHG	Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners
RIO	Registratie Instellingen en Opleidingen (opvolger BRIN, zie ook BRON)	VHL	(hogeschool) Van Hall Larenstein
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiepunt of Coördinatiefunctie	VN	Verenigde Naties
RMT	Regionale Mobiliteitsteams	vo	voortgezet onderwijs
ROA	Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt	vso	voortgezet speciaal onderwijs
roc	regionaal opleidingscentrum	vsg	verticale scholengemeenschap
RPO	Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen	vsv'ers	voortijdig schoolverlaters
RvC	Raad van Commissarissen	VT	voltijd
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	WBIO	wet BIO of Wet op de beroepen in het onderwijs
RvT	Raad van Toezicht	WEB	Wet educatie en beroepsonderwijs

WHW	Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek
WMEB	Wet medezeggenschap educatie en beroepsonderwijs
WMS wns	Wet Medezeggenschap Scholen werknemers/medewerkers
WNT	Wet normering topinkomens (lange versie: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector)
WOR	Wet op de ondernemingsraden
WUR	Wageningen University & Research (Wageningen Universiteit en Researchcentrum) of Wageningen UR
wvlo	wendbaar vakmanschap in lerende organisaties
WVO 2020	Wet voortgezet onderwijs 2020

Bijlage 2 Verklaring bevoegd gezag

Het College van Bestuur van Aeres verklaart dat alle opleidingen voldoen aan de wettelijke vereisten. Hieronder is beschreven welke maatregelen Aeres PrO, VMBO en MBO (PrO, vmbo en mbo) en Aeres Hogeschool (hbo) nemen om dat te kunnen garanderen.

Aeres PrO, VMBO en MBO

In § 3.4.1 is aangegeven hoe Aeres PrO, VMBO en MBO zorg draagt voor de kwaliteit en wat de resultaten hiervan zijn, in § 3.4, Lerende cultuur en personele zaken, en in § 3.32.1 en § 11.9.2 hoe de instelling zorgt voor competente medewerkers die de vertaalde eisen kunnen implementeren en uitvoeren.

Vo (praktijkonderwijs en vmbo)

De wettelijke vereisten waaraan het vmbo moet voldoen, liggen vast in de Wet voortgezet onderwijs 2020 (WVO 2020) en de overige van toepassing zijnde wet- en regelgeving van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Daarnaast voldoet het onderwijs aan de governancecode hbo, de cao vo, de Wet op de ondernemingsraden, de Wet Medezeggenschap Scholen (WMS) en de Wet op de beroepen in het onderwijs (wet BIO).

Aeres Praktijkonderwijs en Aeres VMBO volgen de (nieuwe) wettelijke bepalingen jaarlijks. Zij stellen vierjaarlijks een schoolplan op, op grond van artikel 24 van de Wet voortgezet onderwijs 2020. Het schoolplan bevat een beschrijving van het beleid voor de kwaliteit van het onderwijs dat binnen de instelling wordt gevoerd, en omvat in ieder geval:

- het onderwijskundig beleid;
- het personeelsbeleid;
- het beleid voor de bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.

Het bevoegd gezag van Aeres PrO, VMBO en MBO stelt het schoolplan op voorstel van de medezeggenschapsorganen voor een periode van vier jaar vast. Beleidsthema's worden periodiek behandeld in vo-beleidsoverleg.

Mbo

De wettelijke vereisten waaraan het mbo moet voldoen, liggen vast in de Wet educatie en beroepsonderwijs en de overige van toepassing zijnde wet- en regelgeving van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het ministerie van Economische Zaken. Daarnaast voldoet het onderwijs aan de governancecode hbo, de cao mbo, de Wet op de ondernemingsraden en de Wet beroepen in het onderwijs (wet BIO).

Aeres MBO volgt de wettelijke bepalingen jaarlijks. Beleidsthema's worden periodiek behandeld in mbo-beleidsoverleg.

Aeres Hogeschool

De wettelijke vereisten waaraan het hbo moet voldoen, liggen vast in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en de overige van toepassing zijnde wet- en regelgeving van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het ministerie van Economische Zaken. Daarnaast voldoet het onderwijs aan de governancecode hbo, de cao hbo en de Wet op de ondernemingsraden.

Het Onderwijs Service Bureau van Aeres Hogeschool volgt de wettelijke bepalingen en ontwikkelingen. Vervolgens vertaalt hij de nieuwe vereisten naar het beleid en het onderwijs door jaarlijks de curricula van de opleidingen aan te passen.

In § 4.8 is aangegeven hoe Aeres Hogeschool zorg draagt voor de kwaliteit en wat de resultaten daarvan zijn, in § 11.9.2 hoe de hogeschool zorgt voor competente medewerkers die de vertaalde eisen kunnen implementeren en uitvoeren.

Bijlage 3 Samenstelling Raad van Toezicht

	M/V	Geboortedatum	Tijdstip 1e benoeming	Lopende termijn tot	Herbenoembaar
Mevrouw A. van de Riet (Annie) Voorzitter vanaf 1 mei 2023 Lid Remuneratiecommissie	V	26-01-1963	01-06-2020	01-06-2028	J
Hoofdfunctie/beroepsuitoefening	Bestuurder, toezichthouder en mediator				
Nevenfunctie(s)	Voorzitter AVAG Directeur stichting Hortivation Commissaris Fien Wonen, voorzitter remuneratiecommissie (vanaf 1-9-21)				
Loopbaan	Stafmedewerker/secretaris Hoofdproductschap Akkerbouw (1989-1993) Management- en directiefuncties, The Greenery (1994-2007) Directeur NVM (2007-2018)				
De heer T.P. Koekkoek (Theo) Vicevoorzitter vanaf 1 mei 2023 Voorzitter Remuneratiecommissie	M	05-09-1971	01-05-2019	01-05-2027	N
Hoofdfunctie/beroepsuitoefening	Akkerbouwer/pluimveehouder sinds 1992				
Nevenfunctie(s)	Voorzitter RvC Vion Lid RvT Cosun Lid RvC Efteling				
Loopbaan	Voorzitter RvC Agrifirm (2002-2018) Voorzitter RvC Rabobank (2009-2018) Lid bestuur CDA (2013-2019)				
Mevrouw J.A.M. Pronk (Joke) Lid Voorzitter Auditcommissie	V	10-10-1965	01-09-2018	01-09-2026	N
Hoofdfunctie/beroepsuitoefening	Consultant en eigenaar SterkMerk BV				
Nevenfunctie(s)	Member Board of Advisory & Business Development AgUnity Lid RvC Best Fresh Group				
Loopbaan	Product Manager, Beiersdorf (1992-1998) Principal Consultant, PwC Consultancy (1998-2002) Managementfuncties, H.J. Heinz Company (2002-2006) Director Marketing & Business Development, HAK (2006-2011) Managementfuncties, Ahold (2011-2015) Lid MR Oranje Nassau School Badhoevedorp (2008-2016) Lid RvT Stichting Nederland Schoon (2013-2015) Lid RvC AgroFair (2016-2022)				

	M/V	Geboortedatum	Tijdstip 1e benoeming	Lopende termijn tot	Herbenoembaar
De heer J.W. Santema (Jehannes) Lid Lid Auditcommissie	M	26-04-1977	01-07-2019	01-07-2027	N
Hoofdfunctie/beroepsuitoefening	Directeur GCF B.V. sinds 2021 Directeur J.W. Santema Beheer B.V. sinds 2019				
Nevenfunctie(s)	Voorzitter Stichting Groen maakt gelukkig Lid bestuur Stichting Slachtemarathon				
Loopbaan	Directeur ECOstyle Holding B.V. (2014-2021) (Senior) Assistant accountant Deloitte Accountants B.V. (1996-2004) (Senior) Manager Deloitte Accountants B.V. (2004-2010) Kantoorvoorzitter accon*avm (2010-2013) Financieel manager ECOstyle Holding B.V. (2014) Lid RvT Nordwin College (2019-2020)				
De heer K.W. Rutten (Kees) Lid Lid Auditcommissie	M	04-10-1982	01-06-2022	01-06-2026	J
Hoofdfunctie/beroepsuitoefening	Directeur/bestuurder Leisurelands B.V. sinds 2020				
Nevenfunctie(s)	Commissaris en voorzitter auditcommissie Sportservice De Vallei Lid RvA Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen Voorzitter Vereniging OSO (overlegorgaan samenwerkingsverbanden openluchtrecreatie)				
Loopbaan	Managementfuncties Nederlandse Spoorwegen (2010-2016) Regiodirecteur Randstad Noord ProRail B.V. (2016-2020)				
De heer J.H. van Wenum (Jaap) Lid Lid Commissie OO&K	M	23-08-1970	01-06-2022	01-06-2026	J
Hoofdfunctie/beroepsuitoefening	Akkerbouwer (V.O.F. van Wenum Akkerbouw) sinds 1998				
Nevenfunctie(s)	Voorzitter BO Akkerbouw Lid auditcommissie JoinData Lid Raad van Commissarissen Verenigde Hagelversicherung VVaG				
Loopbaan	Van Wenum Advies (consultant) (2006-2009) Senior adviseur LTO Noord/LTO Nederland (2008-2015) Voorzitter vakgroep akkerbouw/vollegroondsgroenteteelt LTO Nederland (2016-2022) Vicevoorzitter BO Akkerbouw (2016-2022) Lid algemeen bestuur LTO Noord (2016-2023)				

	M/V	Geboortedatum	Tijdstip 1e benoeming	Lopende termijn tot	Herbenoembaar
Mevrouw W.J.M. Hendriks (Hermien) Lid Voorzitter Commissie OO&K	V	15-09-1957	01-01-2023	01-01-2027	J
Hoofdfunctie/beroepsuitoefening	Voorzitter RvB Koninklijke Auris Groep (sinds 1 december 2017)				
Nevenfunctie(s)	Lid wetenschappelijke adviesraad Utrecht Institute of Linguistics, Universiteit Utrecht Lid RvT NOBCO (Nederlandse Orde van Beroepscoaches) Voorzitter bestuur Simea, brancheorganisatie voor onderwijsinstellingen voor kinderen met taalontwikkelingsstoornissen of die doof/slechthorendheid zijn				
Loopbaan	Faculteitsdirecteur Gezondheid, Gedrag & Maatschappij, Hogeschool Arnhem Nijmegen (jan - dec 2017) Associee werving-en-selectiebureau te Utrecht (2015-2016) Lid CvB ROC Midden Nederland (2009-2014) Diverse directiefuncties ROC ASA Amersfoort (2000-2009) Diverse directiefuncties hbo: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (1989-1999) Diverse docentschappen mbo en hbo; agrarisch en economisch administratief beroepsonderwijs (1981-1988)				
Mevrouw J.M.R. Beverwijk (Jasmin) Lid Lid Commissie OO&K	V	01-01-1974	01-01-2023	01-01-2027	J
Hoofdfunctie/beroepsuitoefening	Hoofd Education Affairs, Radboud Universiteit (sinds 2021)				
Nevenfunctie(s)	-				
Loopbaan	Opleidingsmanager tweedegraads lerarenopleidingen voor exact- en beroepsonderwijs, Hogeschool van Amsterdam (2019-2021) Directeur Nuffic Neso India (Bangalore) (2015-2018) Onderwijsmanager Advanced Master International Development, Radboud Universiteit (2009-2015) Universitair docent en onderzoeker (bestuurskunde), Universiteit Twente (1998-2009)				

Bijlage 4 Samenstelling College van Bestuur

Aeres heeft een tweehoofdig College van Bestuur, bestaande uit de heren Pellikaan en Komen, dat tevens het statutair bestuur vormt van Stichting Aeres Groep. De bestuurders van Stichting Aeres Groep vormen tevens het bestuur van de gelieerde stichtingen.

	M/V	Geboortedatum	Werkzaam bij Aeres sinds	In het CvB sinds
De heer B.M.P. Pellikaan (Bastiaan) Voorzitter College van Bestuur onderwijsinstellingen Aeres PrO, VMBO en MBO en Aeres Hogeschool sinds 28-06-2012	M	13-04-1959	01-01-2006	01-01-2006
Nevenfuncties - uit hoofde van functie -		Voorzitter bestuur Stichting Bedrijfstakgroep Groen Grond Infra Voorzitter stuurgroep Groene onderwijsregio Lid Groene Tafel Lid bestuur Stichting CIV Agri & Food Lid bestuur Fruit Tech Campus Lid bestuur Poultry Expertise Centre Lid bestuur Stichting Groene Erkenningen Lid bestuur Greenport Noord Lid Raad van Advies Greenports Nederland Lid programmaraad Boerderij van de Toekomst Lid landbouwnetwerk Foodvalley Lid ALV Hogescholen, MBO Raad en VO-raad Lid thema-adviescommissie doelmatigheid SBB Lid werkgeversdelegatie CAO mbo Lid commissie Early Warning Systems MBO Raad Lid bestuurlijk overleg Onderwijs Foodvalley Lid Economic Board Regio Foodvalley Lid commissie Strategische Agenda Regio Foodvalley Lid Noordelijk bestuurlijk mbo-hbo-overleg Lid Innovatiepact Fryslân Lid Raad van Advies Biosintrum		
Nevenfuncties - niet uit hoofde van functie -		Lid RvT Verify (bezoldigd)		

	M/V	Geboortedatum	Werkzaam bij Aeres sinds	In het CvB sinds
De heer M.H.C. Komen (Rien) Vicevoorzitter College van Bestuur van de onderwijsinstellingen Aeres PrO, VMBO en MBO en Aeres Hogeschool sinds 01-01-2019	M	23-12-1968	01-01-2019	01-01-2019
Nevenfuncties - uit hoofde van functie -		Voorzitter bestuur Coöperatie Zuivelopleidingen Nederland Voorzitter bestuur Stichting Ieder MBO een Practoraat Voorzitter versnellingsprogramma Digitalisering & Technologisering Groenpact Voorzitter opdrachtgeversgroep CIV Groen, praktijkcluster Groen, Natuur en Leefomgeving Voorzitter Groene Tafel Vicevoorzitter Versnellingskamer Living Lab Circulair Foodvalley Lid Stuurgroep NRO (NWO) Lid bestuur Stichting CIV Groen Lid bestuurlijke commissie Programma Praktijkkennis Voedsel en Groen, SIA Lid TKI-bestuur Tuinbouw & Uitgangsmaterialen Lid bestuurlijk overleg Kenniscampus Ede Lid Gelders mbo-overleg Lid ALV MBO Raad Lid ALV Vereniging Hogescholen Lid Commissie Onderzoek Vereniging Hogescholen Lid validatiecommissie kwaliteitskring MBO Lid kerngroep Onderzoek & Innovatie MBO Raad Lid bestuurlijk overleg Flevo Campus Lid bestuurlijk overleg HAO Lid Stuurgroep Nationale Proeftuin Precisie Landbouw Lid bestuurlijk overleg mbo-hbo Noord-Holland/Flevoland Lid vereniging van eigenaren Aeres-Van Hall Larenstein		
Nevenfuncties - niet uit hoofde van functie -		Voorzitter RvT Louis Bolk Instituut (bezoldigd) Lid advisory board Application Centre for Renewable Resources (ACCRES)		

Bijlage 5 Kengetallen personeel

De kengetallen van Stichting Aeres Tech (voorheen PTC+) en Stichting Agrotransfer Dronten (Aeres Agree) zijn apart gegeven aan het einde van de bijlage. Cijfers voor de onderwijsinstellingen en Stichting Aeres Tech komen uit het eigen personeelssysteem (AFAS). De cijfers van Stichting Agrotransfer Dronten en Aeres Farms Holding bv komen van een extern administratiebureau. De kleine bv's van Aeres Tech staan ook los van AFAS.

In de tabellen over de personele formatie is de flexibele inzet niet opgenomen. Deze staat in § 11.11.1, onder de kop Percentage flexibele inzet. Meer informatie over de definitie die Aeres hanteert voor vaste, tijdelijke en flexibele formatie staat in § 11.4.

Tot en met het verslagjaar 2023 bevat de rapportage over de personele kengetallen de gecombineerde cijfers voor Aeres VMBO en AERES MBO (incl. ATC). Vanaf verslag 2024 dienen de personele kengetallen voor Aeres VMBO en Aeres MBO apart te worden vermeld. Omwille van de vergelijkbaarheid met voorgaande jaren rapporteert Aeres vanaf verslagjaar 2024 ook de gecombineerde cijfers nog. De optelling van de separate cijfers van Aeres VMBO en Aeres MBO is niet altijd gelijk aan de gerapporteerde cijfers voor de combinatie van Aeres VMBO en Aeres MBO (incl. ATC). Dit heeft twee oorzaken. Ten eerste is een aantal docenten zowel voor Aeres VMBO als voor Aeres MBO werkzaam (in 2024 zijn dit 35 personen). In de fte-telling kunnen deze goed aan een van beide worden toegewezen; in de medewerkerstelling ontstaan hierdoor dubbelingen. Aeres VMBO en Aeres MBO hebben een gezamenlijke instellingsstaf. Deze zijn niet toe te wijzen aan een van beide onderwijssoorten. In de aparte cijfers zijn de stafmedewerkers daarom niet meegenomen (in 2024 zijn dit 130 medewerkers (97,8 fte)).

Tabel 1 en 2 Aantal personeelsleden gesorteerd op instelling en vervolgens op (bedrijfs)activiteit en dienstverband
De onderstaande cijfers onderbouwen de inleidende tekst van hoofdstuk 11 (met name § 11.2) en de grafieken 11.1, 11.3 en 11.4.

Aantal medewerkers (wns)	Totaal wns		Voltijd wns			Deeltijd wns		
	2023	2024	2023	2024	2024	2023	2024	2024
per 31-12-2024	wns	wns	wns	wns	%	wns	wns	%
Stichting Aeres Groep								
Aeres Praktijkonderwijs	29	31	12	11	27,0%	17	20	73,0%
Aeres VMBO en Aeres MBO (incl. ATC)	1.301	1.335	375	361	35,5%	926	974	64,5%
Aeres VMBO	nvt	686	nvt	187	27,3%	nvt	499	72,7%
Aeres MBO (incl. ATC)	nvt	552	nvt	112	20,3%	nvt	440	79,7%
Aeres Hogeschool	540	526	167	153	29,1%	373	373	70,9%
Bestuursbureau	127	134	65	61	45,5%	62	73	54,5%
Stichting Aeres Farms*	4	4	4	4	100,0%	0	0	0,0%
Stichting Aeres Tech (voorheen PTC+)**	46	49	27	29	59,2%	19	20	40,8%
Aeres Tech Productions bv	11	11	1	1	9,1%	10	10	90,9%
Tech Examen Centrum bv	0	0	0	0	0,0%	0	0	0,0%
VTC bv	8	8	7	6	75,0%	1	2	25,0%
NECV bv	2	2	0	0	0,0%	2	2	100,0%
Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv	n.v.t.	0	n.v.t.	0	0,0%	n.v.t.	0	0,0%
Stichting Agrotransfer Dronten***	19	20	8	9	45,0%	11	11	55,0%
Ondersteunende stichtingen ****	0	0	0	0	0,0%	0	0	0,0%
Totaal Aeres	2.087	2.120	666	635	30,0%	1.421	1.485	70,0%

* De optelling van de separate cijfers van Aeres VMBO en Aeres MBO is niet altijd gelijk aan de gerapporteerde cijfers voor de combinatie van Aeres VMBO en Aeres MBO (incl. ATC). Dit heeft twee oorzaken. Ten eerste is een aantal docenten zowel voor Aeres VMBO als voor Aeres MBO werkzaam (in 2024 zijn dit 35 personen). In de fte-telling kunnen deze goed aan een van beide worden toegewezen; in de medewerkerstelling ontstaan hierdoor dubbelingen. Aeres VMBO en Aeres MBO hebben een gezamenlijke instellingsstaf. Deze zijn niet toe te wijzen aan een van beide onderwijssoorten. In de aparte cijfers zijn de stafmedewerkers daarom niet meegenomen (in 2024 zijn dit 130 medewerkers (97,8 fte)).

- ** Stichting Aeres Farms bestaat uit Aeres Holding bv en haar dochters Aeres Landbouwbedrijf bv, Aeres Studentbedrijven bv, Aeres Biologisch Bedrijf bv en Aeres Weidebedrijf bv. Stichting Aeres Farms heeft vier (4 fte) vaste medewerkers. Daarnaast voeren losse krachten en studenten (ca. 1,2 fte) activiteiten uit in het kader van hun opleiding. Zij krijgen daar naast studiepunten een financiële vergoeding voor. Ze zijn werkzaam op basis van een nulurencontract voor een bepaalde periode (1 jaar) en voeren ook dat hele jaar werkzaamheden uit, met name in de periode van september tot juni. Deze tijdelijke krachten zijn niet meegenomen in de totale Aeres-formatie. Daarnaast werken er medewerkers die in het overzicht zijn opgenomen bij Aeres PrO, VMBO en MBO of Aeres Hogeschool mee in het kader van onderwijs, projecten of onderzoek. Zij begeleiden onder andere hun eigen studenten.
- *** Stichting Aeres Tech (voorheen PTC+) bestaat sinds 2022 uit Aeres Tech (expertisecentra koude- en mobiele techniek), Aeres Tech Productions bv (ATP bv), Tech Examen Centrum bv, Verticaal Transport Centrum bv (VTC bv) en Nederlands Examen Centrum Verticaal Transport bv (NECV bv). In 2024 is Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv toegevoegd. Aeres Tech Productions bv, Tech Examen Centrum bv, VTC bv, NECV bv en Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv zijn apart opgenomen in de tabel omdat deze medewerkers niet via PSA worden verlood. Personele informatie over deze bv's staat in hoofdstuk 6, Stichting Aeres Tech.
- **** Stichting Agrotransfer Dronten is de gedeponeerde naam van het moederbedrijf van de activiteiten met de (handels)namen Agrotransfer Holding bv en Aeres Agree Recruitment bv. Samen opereren deze bv's onder de naam Aeres Agree.
- ***** De ondersteunende stichtingen Aeres International Student Fund en Stichting Dierenontdekkpark Barneveld hebben geen personeelsleden. Het werk voor deze stichtingen wordt uitgevoerd door mensen die onder Stichting Aeres Groep vallen en daar zijn opgenomen.

Aantal fte's per 31-12-2024	Totaal fte		Voltijd fte			Deeltijd fte		
	2023	2024	2023	2024	2024	2023	2024	2024
	fte	fte	Fte	Fte	%	Fte	Fte	%
Stichting Aeres Groep								
Aeres Praktijkonderwijs	24,0	24,5	12	11	44,9%	12,0	13,5	55,1%
Aeres VMBO en Aeres MBO (incl. ATC)*	1.007,1	1.021,0	375	361	35,4%	632,1	659,4	64,6%
Aeres VMBO	nvt	522,9	nvt	187	35,8%	nvt	335,9	64,2%
Aeres MBO (incl. ATC)	nvt	400,6	nvt	127	31,7%	nvt	273,6	68,3%
Aeres Hogeschool	409,6	400,9	167	153	38,2%	242,6	247,9	61,8%
Bestuursbureau	106,9	111,8	65	61	54,6%	41,9	50,8	45,4%
Stichting Aeres Farms**	4,0	4,0	4	4	100,0%	0,0	0,0	0,0%
Stichting Aeres Tech (voorheen PTC+)**	39,5	43,0	27	29	67,4%	12,5	14,0	32,6%
Aeres Tech Productions bv	7,6	7,6	1	1	13,2%	6,6	6,6	86,8%
Tech Examen Centrum bv	0,0	0,0	0	0	0,0%	0,0	0,0	0,0%
VTC bv	7,6	7,5	7	6	80,0%	0,6	1,5	20,0%
NECV bv	1,7	1,7	0	0	0,0%	1,7	1,7	100,0%
Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv	nvt	0,0	nvt	0	0,0%	nvt	0,0	0,0%
Stichting Agrotransfer Dronten****	16,5	17,4	8	9	51,6%	8,5	8,4	48,4%
Ondersteunende stichtingen *****	0,0	0,0	0	0	0,0%	0,0	0,0	0,0%
Totaal Aeres	1.624,5	1.639,5	666	635	38,7%	958,5	1.003,9	61,3%

Zie boven de tabel voor *, **, ***, **** en *****.

Tabel 3 Gemiddelde fte's en loonkosten per instelling en vervolgens op (bedrijfs)activiteit

Ontwikkeling gemiddelde leeftijd is weergegeven in tabel 10.

In het onderstaande overzicht zijn geen stagiair(e)s opgenomen.

	Gemiddeld aantal fte's			Gemiddelde loonkosten €		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Stichting Aeres Groep						
Aeres Praktijkonderwijs	23,4	24,3	24,6	73.073	80.691	85.699
Aeres VMBO en Aeres MBO (incl. ATC)*	1.012,0	997,4	1.046,4	77.495	82.646	88.859
Aeres VMBO	n.v.t.	n.v.t.	440,5	n.v.t.	n.v.t.	88.277
Aeres MBO (incl. ATC)	n.v.t.	n.v.t.	581,4	n.v.t.	n.v.t.	89.433
Aeres Hogeschool	397,7	414,6	422,2	86.674	92.068	95.376
Aeres Bestuursbureau	94,7	100,3	113,9	79.226	83.145	89.203
Stichting Aeres Farms**	6,3	6,7	6,9	44.291	49.469	51.498
Stichting Aeres Tech (voorheen PTC+)**	33,1	36,8	41,5	78.846	85.876	90.222
Aeres Tech Productions bv	6,1	7,2	7,9	52.365	63.394	63.426
Tech Examen Centrum bv	3,0	1,2	0,0	75.030	85.342	0
VTC bv (vanaf 24-11-2022)	10,9	9,5	7,9	77.255	76.385	87.901
NECV bv (vanaf 24-11-2022)	1,5	1,7	2,2	58.750	67.313	66.376
Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv (vanaf 23-09-2024)	n.v.t.	n.v.t.	0,0	n.v.t.	n.v.t.	0
Stichting Agrotransfer Dronten****	17,7	17,7	17,8	70.943	71.289	74.178
Ondersteunende stichtingen *****	0,0	0,0	0,0	0	0	0
Totaal Aeres	1.606,4	1.617,4	1.691,3			

Zie onder tabel 1 voor *, **, ***, **** en *****.

De gemiddelde loonkosten bij de onderwijsinstellingen zijn gestegen door de cao-verhoging.

Bij Aeres Farms zijn, om de gemiddelde loonkosten te kunnen berekenen, de studenten (1,2 fte) wel meegenomen.

Stichting Aeres Groep

Tabel 4a t/m f Ziekteverzuimpercentages

De onderstaande cijfers onderbouwen grafiek 11.2 en de tekst van § 11.10.6.

Aeres Praktijkonderwijs

Deze cijfers zijn exclusief zwangerschap.

	2022	2023	2024
Kort	1,50	1,27	0,62
Kort middel	0,97	2,23	0,16
Lang middel	0,83	9,77	1,46
Lang	0,47	0,00	1,5
Totaal	3,77	13,27	3,74

Aeres VMBO en MBO (incl. Aeres Training Centres)

Deze cijfers zijn exclusief zwangerschap.

	2022	2023	2024
Kort	1,67	1,41	0,77
Kort middel	1,25	1,12	0,54
Lang middel	3,45	3,48	4,46
Lang	0,91	0,87	2,45
Totaal	7,28	6,88	8,22

Aeres VMBO

Deze cijfers zijn exclusief zwangerschap.

	2022	2023	2024
Kort	n.v.t.	n.v.t.	0,87
Kort middel	n.v.t.	n.v.t.	0,51
Lang middel	n.v.t.	n.v.t.	5,23
Lang	n.v.t.	n.v.t.	2,49
Totaal	n.v.t.	n.v.t.	9,10

Aeres MBO (incl. Aeres Training Centres)

Deze cijfers zijn exclusief zwangerschap.

	2022	2023	2024
Kort	n.v.t.	n.v.t.	0,67
Kort middel	n.v.t.	n.v.t.	0,49
Lang middel	n.v.t.	n.v.t.	3,64
Lang	n.v.t.	n.v.t.	2,67
Totaal	n.v.t.	n.v.t.	7,47

Aeres Hogeschool

Deze cijfers zijn exclusief zwangerschap.

	2022	2023	2024
Kort	1,13	0,96	0,50
Kort middel	0,73	1,01	0,35
Lang middel	2,30	2,77	3,46
Lang	0,46	0,39	1,68
Totaal	4,62	5,13	5,99

Aeres Bestuursbureau

Deze cijfers zijn exclusief zwangerschap.

	2022	2023	2024
Kort	1,16	0,95	0,62
Kort middel	0,65	0,78	0,58
Lang middel	2,67	1,21	1,57
Lang	0,88	0,27	0,44
Totaal	5,36	3,21	3,21

Tabel 5a t/m g Vaste en tijdelijke betrekkingen

De onderstaande tabellen onderbouwen grafiek 11.5.

Aeres Praktijkonderwijs

	Vast			Tijdelijk		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Totaal wns	21	23	27	9	6	4
Totaal fte	17,1	18,7	21,6	6,2	5,3	2,9
Percentage fte	73,4%	77,9%	88,2%	26,6%	22,1%	11,8%

Aeres VMBO en MBO (incl. Aeres Training Centres) *

	Vast			Tijdelijk		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Totaal wns	983	985	1.019	307	316	316
Totaal fte	776,5	773,8	796,7	220,9	233,3	224,3
Percentage fte	77,9%	76,8%	78,0%	22,1%	23,2%	22,0%

Zie onder tabel 1 voor *.

Aeres VMBO

	Vast			Tijdelijk		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Totaal wns	n.v.t.	n.v.t.	500	n.v.t.	n.v.t.	186
Totaal fte	n.v.t.	n.v.t.	390,5	n.v.t.	n.v.t.	132,4
Percentage fte	n.v.t.	n.v.t.	74,7%	n.v.t.	n.v.t.	25,3%

Aeres MBO (incl. Aeres Training Centres)

	Vast			Tijdelijk		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Totaal wns	n.v.t.	n.v.t.	444	n.v.t.	n.v.t.	108
Totaal fte	n.v.t.	n.v.t.	326,5	n.v.t.	n.v.t.	74,0
Percentage fte	n.v.t.	n.v.t.	81,5%	n.v.t.	n.v.t.	18,5%

Aeres Hogeschool

	Vast			Tijdelijk		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Totaal wns	398	425	459,0	142	115	67
Totaal fte	308,9	328,1	347,6	102,5	81,5	53,4
Percentage fte	75,5%	80,1%	86,7%	24,5	19,9%	13,3%

Bestuursbureau

	Vast			Tijdelijk		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Totaal wns	93	104	111	17	23	23
Totaal fte	78,6	86,8	94,07	12,9	20,2	17,7
Percentage fte	85,9%	81,2%	84,1%	14,1%	18,8%	15,9%

Stichting Aeres Groep totaalpercentage vast en tijdelijk

Fte	Vast	Tijdelijk
2022	77,7%	22,3%
2023	78,0%	22,0%
2024	80,9%	19,1%

Tabel 6a t/m g Verhouding man : vrouw : non-binair

De onderstaande tabellen onderbouwen grafiek 11.6.

Verhouding medewerkers in aantallen (wns=aantal werknemers en fte)

2024	Mannen		Vrouwen		Non-binair		Totaal	
	wns	fte	wns	fte	wns	fte	wns	fte
Aeres Praktijkonderwijs	14	12,7	17	11,8	0	0,00	31	24,5
Aeres VMBO en Aeres MBO (incl. Aeres TC)*	485	405,1	850	615,9	0	0,00	1335	1021,0
Aeres VMBO	265	220,4	421	302,5	0	0,00	686	522,9
Aeres MBO (incl. Aeres TC)	189	150,3	363	250,3	0	0,00	552	400,6
Aeres Hogeschool	227	183,0	299	217,9	0	0,00	526	400,9
Bestuursbureau	65	59,4	69	52,4	0	0,00	134	111,8
Totaal	791	660,2	1235	898,1	0	0	2026	1558,2

Zie onder tabel 1 voor *.

Verhouding medewerkers in percentages en jaren (wns en fte)

Fte	Mannen	Vrouwen	Non-binair	Wns	Mannen	Vrouwen	Non-binair
Aeres PrO 2023	57,1%	42,9%	0,0%	Aeres PrO 2023	51,7%	48,3%	0,0%
Aeres PrO 2024	51,8%	48,2%	0,0%	Aeres PrO 2024	45,2%	54,8%	0,0%

Fte	Mannen	Vrouwen	Non-binair	Wns	Mannen	Vrouwen	Non-binair
Aeres VMBO en MBO 2022	41,1%	58,9%	0,0%	Aeres VMBO en MBO 2022	37,7%	62,3%	0,0%
Aeres VMBO en MBO 2023	39,8%	60,2%	0,0%	Aeres VMBO en MBO 2023	36,1%	63,9%	0,0%
Aeres VMBO en MBO 2024	39,7%	60,3%	0,0%	Aeres VMBO en MBO 2024	36,3%	63,7%	0,0%

Fte	Mannen	Vrouwen	Non-binair	Wns	Mannen	Vrouwen	Non-binair
Aeres VMBO 2022	-	-	-	Aeres VMBO 2022	-	-	-
Aeres VMBO 2023	-	-	-	Aeres VMBO 2023	-	-	-
Aeres VMBO 2024	39,7%	60,3%	0,0%	Aeres VMBO 2024	36,3%	63,7%	0,0%

Fte	Mannen	Vrouwen	Non-binair	Wns	Mannen	Vrouwen	Non-binair
Aeres MBO (incl. ATC) 2022	-	-	-	Aeres MBO (incl. ATC) 2022	-	-	-
Aeres MBO (incl. ATC) 2023	-	-	-	Aeres MBO (incl. ATC) 2023	-	-	-
Aeres MBO (incl. ATC) 2024	37,5%	62,5%	0,0%	Aeres MBO (incl. ATC) 2024	34,2%	65,8%	0,0%

Fte	Mannen	Vrouwen	Non-binair	Wns	Mannen	Vrouwen	Non-binair
Aeres Hogeschool 2022	46,4%	53,6%	0,0%	Aeres Hogeschool 2022	42,2%	57,8%	0,0%
Aeres Hogeschool 2023	46,3%	53,7%	0,0%	Aeres Hogeschool 2023	43,6%	56,4%	0,0%
Aeres Hogeschool 2024	45,6%	54,4%	0,0%	Aeres Hogeschool 2024	43,2%	56,8%	0,0%

Fte	Mannen	Vrouwen	Non-binair	Wns	Mannen	Vrouwen	Non-binair
Bestuursbureau 2022	55,8%	44,2%	-	Bestuursbureau2022	-	-	-
Bestuursbureau 2023	54,6%	45,4%	0,0%	Bestuursbureau 2023	-	-	-
Bestuursbureau 2024	53,1%	46,9%	0,0%	Bestuursbureau 2024	48,5%	51,5%	0,0%

Tabel 7a t/m j Overzicht onderwijsfuncties per instelling en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten

De onderstaande gegevens onderbouwen de grafieken 11.7, 11.9 en 11.11.

Aeres Praktijkonderwijs

	Functie-schaal	Medewerkers (N)			Betrekkingsomvang		
		N 2021	N 2022	N 2023	FTE 2021	FTE 2022	FTE 2023
Leraar en/of coördinator	LB	23	19	19	17,6	14,7	13,3
	LC	1	3	5	1,0	3,0	5,0
	LD	0	0	0	0,0	0,0	0,0
	LIO	1	1	0	1,0	1,0	0,0
Totaal		25	23	24	19,6	18,7	18,3

	2022	2023	2024
Percentage OP ten opzichte van OOP	85,2%	84,1%	83,9%

Aeres VMBO en MBO (incl. Aeres Training Centres)*

	Functie-schaal	Medewerkers (N)			Betrekkingsomvang		
		N 2021	N 2022	N 2023	FTE 2021	FTE 2022	FTE 2023
Leraar en/of coördinator	LB	651	638	645	496,3	482,8	477,6
	LC	197	205	218	162,8	168,8	180,1
	LD	197	205	218	162,8	168,8	180,1
	LIO	8	1	3	3,6	0,5	1,5
Totaal		890	877	896	694,8	683,2	687,5

	2022	2023	2024
Percentage OP ten opzichte van OOP	69,7%	69,5%	

Zie onder tabel 1 voor *.

Aeres VMBO

	Functie-schaal	Medewerkers (N)			Betrekkingsomvang		
		N 2021	N 2022	N 2023	FTE 2021	FTE 2022	FTE 2023
Leraar en/of coördinator	LB	n.v.t.	n.v.t.	449	n.v.t.	n.v.t.	300,3
	LC	n.v.t.	n.v.t.	141	n.v.t.	n.v.t.	96,1
	LD	n.v.t.	n.v.t.	17	n.v.t.	n.v.t.	16,3
	LIO	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	0
Totaal		n.v.t.	n.v.t.	607	n.v.t.	n.v.t.	412,7

	2022	2023	2024
Percentage OP ten opzichte van OOP	n.v.t.	n.v.t.	80,0%

Aeres MBO (incl. Aeres Training Centres)

	Functie-schaal	Medewerkers (N)			Betrekkingsomvang		
		N 2021	N 2022	N 2023	FTE 2021	FTE 2022	FTE 2023
Leraar en/of coördinator	LB	n.v.t.	n.v.t.	243	n.v.t.	n.v.t.	175,2
	LC	n.v.t.	n.v.t.	98	n.v.t.	n.v.t.	78,9
	LD	n.v.t.	n.v.t.	10	n.v.t.	n.v.t.	9,3
	LIO	n.v.t.	n.v.t.	2	n.v.t.	n.v.t.	1,0
Totaal		n.v.t.	n.v.t.	353	n.v.t.	n.v.t.	264,3

	2022	2023	2024
Percentage OP ten opzichte van OOP	n.v.t.	n.v.t.	69,7%

Aeres Hogeschool

	Functie-schaal	Medewerkers (N)			Betrekkingsomvang		
		N 2021	N 2022	N 2023	FTE 2021	FTE 2022	FTE 2023
Basisdocent	10	6	1	1	4,6	1,0	1,0
Docent	11	267	276	261	197,8	203,9	193,6
Hogeschooldocent	12	72	72	65	60,8	59,6	55,8
Hogeschoolhoofddocent	13	10	12	12	9,1	11,0	11,0
Lector	>13	17	16	17	10,7	9,6	10,7
Totaal		372	377	356	283,0	285,1	272,1

	2022	2023	2024
Percentage OP ten opzichte van OOP	68,8%	75,9%	75,5%

Het Bestuursbureau heeft geen onderwijsfuncties.

Tabel 8a t/m f Overzicht onderwijsondersteunende functies per instelling en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten

De onderstaande gegevens onderbouwen de grafieken 11.8, 11.10, 11.12 en 11.13.

Aeres Praktijkonderwijs

Functie (schaal)	Medewerkers (N)			Betrekkingsomvang		
	N 2022	N 2023	N 2024	FTE 2022	FTE 2023	FTE 2024
Ondersteunende functies (1-9)	5	6	6	3,7	5,3	5,3
Staf (10-15)	0	0	1	0,0	0,0	0,9
Totaal	5	6	7	3,7	5,3	6,2

Aeres VMBO en MBO (incl. Aeres Training Centres)*

Functie (schaal)	Medewerkers (N)			Betrekkingsomvang		
	N 2022	N 2023	N 2024	FTE 2022	FTE 2023	FTE 2024
Ondersteunende functies (1-9)	304	321	326	222,4	238,8	242,3
Staf (10-15)	96	103	113	80,2	85,0	91,2
Totaal	400	424	439	302,6	323,8	333,5

Zie onder tabel 1 voor *.

Aeres VMBO

Functie (schaal)	Medewerkers (N)			Betrekkingsomvang		
	N 2022	N 2023	N 2024	FTE 2022	FTE 2023	FTE 2024
Ondersteunende functies (1-9)	n.v.t.	n.v.t.	136	n.v.t.	n.v.t.	91,2
Staf (10-15)	n.v.t.	n.v.t.	25	n.v.t.	n.v.t.	19,3
Totaal	n.v.t.	n.v.t.	161	n.v.t.	n.v.t.	110,5

Aeres MBO (incl. Aeres Training Centres)

Functie (schaal)	Medewerkers (N)			Betrekkingsomvang		
	N 2022	N 2023	N 2024	FTE 2022	FTE 2023	FTE 2024
Ondersteunende functies (1-9)	n.v.t.	n.v.t.	141	n.v.t.	n.v.t.	100,7
Staf (10-15)	n.v.t.	n.v.t.	48	n.v.t.	n.v.t.	34,52
Totaal	n.v.t.	n.v.t.	189	n.v.t.	n.v.t.	135,3

Aeres Hogeschool

Functie (schaal)	Medewerkers (N)			Betrekkingsomvang		
	N 2022	N 2023	N 2024	FTE 2022	FTE 2023	FTE 2024
Ondersteunende functies (1-9)	141	136	138	104,5	102,0	101,0
Staf (10 >)	27	27	28	24,0	22,6	25,1
Totaal	168	163	166	128,5	124,6	126,1

Bestuursbureau

Functie (schaal)	Medewerkers (N)		Betrekkingsomvang			
	N 2022	N 2023	N 2024	FTE 2022	FTE 2023	FTE 2024
Ondersteunende functies (1-9)	62	68	72	48,6	55,3	57,7
Staf (10 >)	48	59	62	42,9	51,6	54,1
Totaal	110	127	134	91,5	106,9	111,8

Tabel 9a t/m g Aantal personeelsleden verdeeld naar leeftijd

De onderstaande gegevens onderbouwen grafiek 11.14 en vullen deze aan. Waar mogelijk zijn er ook landelijke cijfers ter vergelijking gegeven.

Aeres Praktijkonderwijs				
	Totaal	< 40	40 - 59	> 59
Aantal personen 2022	30	16	13	1
Aantal personen 2023	29	16	12	1
Aantal personen 2024	31	16	13	2
Bezetting in fte 2022	23,3	12,7	9,6	1,0
Bezetting in fte 2023	24,0	13,4	9,6	1,0
Bezetting in fte 2024	24,5	12,1	10,8	1,6
Percentage fte in 2022	100%	54,5%	41,2%	4,3%
Percentage fte in 2023	100%	55,9%	40,0%	4,1%
Percentage fte in 2024	100%	49,4%	44,1%	6,5%

Aeres VMBO en MBO (incl. Aeres Training Centres)*				
	Totaal	< 40	40 - 59	> 59
Aantal personen 2022	1.290	490	634	166
Aantal personen 2023	1.301	485	642	174
Aantal personen 2024	1.335	495	658	182
Bezetting in fte 2022	997,4	378,2	497,4	121,8
Bezetting in fte 2023	1.007,2	378,2	498,4	130,6
Bezetting in fte 2024	1.021,0	381,4	500,9	138,7
Percentage fte in 2022	100%	38,0%	49,8%	12,2%
Percentage fte in 2023	100%	37,6%	49,4%	13,0%
Percentage fte in 2024	100%	37,4%	49,1%	13,6%

Zie onder tabel 1 voor *.

Aeres VMBO				
	Totaal	< 40	40 - 59	> 59
Aantal personen 2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Aantal personen 2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Aantal personen 2024	687	284	323	80
Bezetting in fte 2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezetting in fte 2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezetting in fte 2024	523,2	219,4	244,6	59,3
Percentage fte in 2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Percentage fte in 2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Percentage fte in 2024	100%	41,9%	46,7%	11,3%

Aeres MBO (incl. Aeres Training Centres)				
	Totaal	< 40	40 - 59	> 59
Aantal personen 2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Aantal personen 2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Aantal personen 2024	552	188	282	82
Bezetting in fte 2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezetting in fte 2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezetting in fte 2024	400,6	139,2	198,7	62,7
Percentage fte in 2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Percentage fte in 2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Percentage fte in 2024	100%	34,7%	49,6%	15,6%

Aeres Hogeschool				
	Totaal	< 40	40 - 59	> 59
Aantal personen 2022	540	181	270	89
Aantal personen 2023	540	174	270	96
Aantal personen 2024	526	171	261	94
Bezetting in fte 2022	411,4	143,2	197,4	70,8
Bezetting in fte 2023	409,5	136,9	200,5	72,1
Bezetting in fte 2024	400,9	135,0	193,0	72,9
Percentage fte in 2022	100%	34,8%	48,0%	17,2%
Percentage fte in 2023	100%	33,4%	48,9%	17,7%
Percentage fte in 2024	100%	33,7%	48,1%	18,2%

Aeres Bestuursbureau				
	Totaal	< 40	40 - 59	> 59
Aantal personen 2022	110	28	66	16
Aantal personen 2023	127	29	79	19
Aantal personen 2024	134	31	80	23
Bezetting in fte 2022	91,5	23,3	55,7	12,5
Bezetting in fte 2023	106,9	25,0	67,1	14,8
Bezetting in fte 2024	111,8	27,0	67,8	17,0
Percentage fte in 2022	100%	25,5%	60,9%	13,6%
Percentage fte in 2023	100%	23,3%	62,8%	13,9%
Percentage fte in 2024	100%	24,2%	60,6%	15,2%

Totaal Stichting Aeres Groep				
	Totaal	< 40	40 - 59	> 59
Aantal personen 2022	1.970	715	983	272
Aantal personen 2023	1.997	704	1.003	290
Aantal personen 2024	2.026	713	1.012	301
Bezetting in fte 2022	1.523,6	557,3	760,2	206,1
Bezetting in fte 2023	1.547,6	553,4	775,7	218,5
Bezetting in fte 2024	1.558,2	555,5	772,4	230,3
Percentage fte in 2022	100%	36,6%	49,9%	13,5%
Percentage fte in 2023	100%	35,7%	50,2%	14,1%
Percentage fte in 2024	100%	35,7%	49,6%	14,8%

Tabel 10 Gemiddelde leeftijd en fte ouder dan 59 jaar in %

	Gemiddelde leeftijd			Percentage fte ouder dan 59 jaar		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Aeres Praktijkonderwijs	41	41	41	5,8	4,1	6,5
Aeres VMBO en Aeres MBO (incl. TC)	45	45	45	14,0	13,0	13,8
Aeres VMBO	n.v.t.	n.v.t.	43	n.v.t.	n.v.t.	11,3
Aeres MBO (incl. Aeres TC)	n.v.t.	n.v.t.	45	n.v.t.	n.v.t.	14,6
Aeres Hogeschool	46	48	47	19,1	17,8	18,5
Aeres Bestuursbureau	47	48	48	14,3	13,9	14,9
Totaal Stichting Aeres Groep*	45	45	45	15,1	14,1	15,0

* Vanwege de verschillen in de wijze van administreren en omvang van de instellingen en daarbij horende (bedrijfs)activiteiten zijn de totalen bij benadering.

Stichting Aeres Tech (voorheen PTC⁺)

De informatie over Aeres Tech Productions bv staat in § 6.8, over Tech Grow bv in § 6.9, over VTC bv in § 6.10, over NECV in § 6.11 en over Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv in § 6.12. De medewerkers van die bv's worden niet verloond via PSA, vandaar dat de cijfers apart staan.

Tabel 11a Aantallen medewerkers en verhouding man : vrouw : non-binair, voltijd of deeltijd

De onderstaande cijfers onderbouwen de grafiek 11.1 en de tekst in § 11.12.1.

31-12-2024	totaal wns	totaal fte	fulltime wns/fte	parttime wns	parttime fte
Man	39	36,4	28	11	7,8
Vrouw	10	6,6	1	9	6,2
Non-binair	0	0,0	0	0	0
Totaal	49	43,0	29	20	14,0

Tabel 11b Aantal medewerkers van de bv's waarvan Aeres Tech 100% aandeelhouder is

De onderstaande cijfers onderbouwen de grafiek 11.1 en de tekst in § 11.12.1.

31-12-2024	totaal fte	totaal wns
Aeres Tech Productions bv	7,6	11
Tech Grow bv	0,0	0
Verticaal Transport Centrum bv	7,5	8
Nederlands Examen Centrum Verticaal Transport bv	1,7	2
Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv	0,0	0
Totaal	16,9	21

De overige personele informatie over de bv's staat in de paragrafen van de bv's in hoofdstuk 6.

Tabel 12 Vaste en tijdelijke betrekking, verhouding man : vrouw : non-binair (excl. bv's)

De onderstaande cijfers onderbouwen grafiek 11.15.

	Vast						Tijdelijk					
	2022		2023		2024		2022		2023		2024	
	wns	fte	wns	fte	wns	fte	wns	fte	wns	fte	wns	fte
Man	26	23,5	30	28,9	31	30,1	5	3,8	5	2,9	8	5,8
Vrouw	7	5,1	9	6,7	9	6,3	2	1,5	2	1,0	1	0,9
Non-binair	-	-	0	0,0	0	0,0	-	-	0	0,0	0	0,0
Totaal	33	28,6	39	35,6	40	36,4	7	5,3	7	3,9	9	6,6

Tabel 13a en b Leeftijdsopbouw (excl. bv's)

De onderstaande cijfers onderbouwen grafiek 11.16.

	Totaal	< 40	40 - 59	> 59
Aantal personen 2022	40	14	19	7
Aantal personen 2023	46	15	24	7
Aantal personen 2024	49	19	20	10

Bezetting in fte 2022	33,9	12,3	17,3	4,3
Bezetting in fte 2023	39,5	12,8	22,1	4,6
Bezetting in fte 2024	43,0	16,9	18,8	7,4
Percentage fte in 2022	100%	36,2%	51,0%	12,8%
Percentage fte in 2023	100%	32,4%	55,9%	11,7%
Percentage fte in 2024	100%	38,8%	40,8%	20,4%

	2021	2022	2023
Gemiddelde leeftijd	46,00	46	47

Tabel 14 Carrièrepatroon trainers (excl. bv's)

De onderstaande cijfers onderbouwen grafiek 11.17.

Functie	Schaal	Medewerkers (N)			Betrekkingsomvang		
		N 2022	N 2023	N 2024	FTE 2022	FTE 2023	FTE 2024
Junior trainer	9	4	2	3	3,4	1,8	2,7
Trainer	10	14	15	14	12,6	13,5	12,9
Senior trainer	11	0	4	5	0,0	4,0	5,0
Totaal		18	21	22	16,0	19,3	20,6

Tabel 15 Carrièrepatroon ondersteunend personeel (excl. bv's)

De onderstaande cijfers onderbouwen grafiek 11.18.

Functie (schaal)	Medewerkers			Betrekkingsomvang		
	N 2022	N 2023	N 2024	FTE 2022	FTE 2023	FTE 2024
Ondersteunende functies (1-9)	14	13	16	10,8	9,1	12,6
Staf (10-15)	8	12	11	7,1	11,1	9,8
Totaal	22	25	27	17,9	20,2	22,5

Tabel 16 Percentage verzuim (excl. bv's)

De cijfers onderbouwen grafiek 11.19. De cijfers zijn exclusief zwangerschap.

	2022	2023	2024
Kort	2,2%	1,0%	0,7%
Kort middel	1,0%	0,2%	0,7%
Lang middel	1,7%	3,0%	1,9%
Lang	1,0%	0,7%	0,0%
Totaal %	5,9%	4,9%	3,3%

Stichting Agrotransfer Dronten

Stichting Agrotransfer Dronten is eigenaar van Agrotransfer Holding bv. De holding heeft een werkmaatschappij Aeres Agree Recruitment bv.

Tabel 17 Formatie en verschuivingen

De onderstaande cijfers onderbouwen grafiek 11.20 en de tekst van § 11.14.1.

Peildatum 31-12-24	Medewerkers	Fte	Voltijd wns	Deeltijd wns	Voltijd fte	Deeltijd fte
Stichting Agrotransfer Dronten	0					
Agrotransfer Holding bv	3	2,4	1	2	1	1,4
Aeres Agree Recruitment bv	17	15,0	8	9	8	7,0
Totaal	20	17,4	9	11	9	8,4

Tabel 18 Gemiddelde leeftijd en > 59 jaar

De onderstaande cijfers onderbouwen de tekst van § 11.14.1.

	2022	2023	2024
Gemiddelde leeftijd	38,1	39,7	40,9
Percentage medewerkers > 59 jaar	4,8%	5,3%	5,0%

Tabel 19 Verzuim

De onderstaande percentagecijfers zijn exclusief zwangerschapsverlof. Ze onderbouwen de grafiek 11.21.

	2022	2023	2024
Agrotransfer Holding bv	0,5%	0,4%	0,2%
Aeres Agree Recruitment bv	1,8%	3,4%	7,3%

Bijlage 6 Overzicht en kengetallen Aeres VMBO

Let op! Tenzij anders vermeld, zijn de cijfers gebaseerd op de gegevens uit de eigen deelnemersadministratie. DUO en de eigen administratie lopen niet altijd synchroon.

Tabel 1 Kengetallen Aeres VMBO per vmbo-locatie 2024

Onderstaande gegevens onderbouwen § 2.1, § 3.4 en § 3.12.1.

		Almere	Buitenpost	Ede	Emmeloord	Heerenveen	Leeuwarden	Lelystad	Maartensdijk	Nijkerk	Sneek	Velp
Inschrijvingen	lj 1+2	392	200	205	262	203	252	327	257	256	191	251
Aantal leerlingen per	bl	104	38	50	61	38	41	72	65	53	43	78
1-10-2024	kl	195	65	95	79	120	96	111	98	95	65	127
	gl	133	63	69	67	82	85	126	16	98	73	94
	tl	0	0	0	0	0	0	0	37	0	0	0
	vavo	0	0	3	0	0	0	0	7	0	0	0
	glr/drl*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	HGL**	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	lw***	0	19	0	0	25	20	0	0	0	13	0
Totaal		843	385	422	469	468	495	636	480	502	385	550
Gediplomeerde uitstroom 2023-2024	bl	47	23	24	28	16	31	44	34	25	21	40
	kl	74	27	34	21	42	45	42	44	36	29	47
	gl	62	18	21	19	24	23	39	24	24	17	44
	tl	0	0	0	0	0	0	0	15	0	0	0
Totaal gediplomeerde uitstroom		183	68	79	68	82	99	125	117	85	67	131
Afgewezen 2023-2024	bl	3	0	0	2	0	0	1	0	4	0	4
	kl	8	1	1	2	3	1	0	0	3	0	5
	gl	5	1	4	2	6	3	8	0	1	1	2
	tl	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0
Totaal afgewezen		16	2	5	6	9	4	9	3	8	1	11

* glr/dlr = geïntegreerde leerroute of doorlopende leerroute

** Deze HGL-leerlingen zijn ingeschreven als gl-leerlingen.

*** lw betreft een leer-werktraject.

Tabel 2 Totalen Aeres VMBO 2022–2024

Onderstaande gegevens onderbouwen § 2.1, § 3.4 en § 3.12.1.

	2022		2023		2024	
Inschrijvingen vmbo	bavo	2.814	bavo	2.904	bavo	2.796
	bl	581	bl	578	bl	643
	kl	993	kl	1.089	kl	1.146
	gl	634	gl	692	gl	906
	tl	38	tl	40	tl	37
	vavo	2	vavo	10	vavo	10
	glr/dlr	107	glr/dlr	94	glr/dlr	0
	HGL	34	HGL	27	HGL	19
	lw	47	lw	54	lw	77
	Pilot dnl	21	Pilot dnl	46	Pilot dnl	0
	Totaal	5.272	Totaal	5.534	Totaal	5.634
Instroom vmbo (incl. lwoo)	lj 1	1.438	lj 1	1.441	lj 1	1.339
Instroom lwoo	lj 1	273	lj 1	269	lj 1	155
Lwoo alle leerjaren	Totaal	887	Totaal	808	Totaal	488
Gediplomeerde uitstroom	bl	263	bl	306	bl	333
	kl	438	kl	419	kl	441
	gl	282	gl	286	gl	315
	tl	40	tl	16	tl	15
	Totaal	1.023	Totaal	1.027	Totaal	1.100
Afgewezen	bl	4	bl	6	bl	14
	kl	9	kl	23	kl	24
	gl	9	gl	38	gl	33
	tl	2	tl	4	tl	3
	Totaal	24	Totaal	71	Totaal	80
Ongediplomeerde uitstroom	bl	2	bl	3	bl	nb
	kl	6	kl	2	kl	nb
	gl	3	gl	0	gl	nb
	tl	2	tl	2	tl	nb
	Totaal	13	Totaal	7	Totaal	nb
Doorstroom binnen Aeres		181		139		167

* In 2024 is een nieuw leerlingvolgsysteem ingericht. Ten gevolge van de omzetting zijn de gegevens over ongediplomeerde uitstroom in 2024 niet beschikbaar.

Tabel 3a t/m 3e Opbrengsten Aeres VMBO-scholen

De onderstaande tabellen tonen de opbrengsten van de Aeres VMBO-scholen per onderwijssoort en onderbouwen § 3.12.1, Leerlingenpopulatie en studieresultaten.

De kolom Slaagpercentage geeft aan hoeveel procent van de leerlingen geslaagd is voor het examen ten opzichte van het landelijk gemiddelde en de percentielscore. De kolom Verschil se-ce laat zien hoe groot het verschil is tussen de schoolexamens (se) en de centrale examens (ce-inspectienorm is max. 0,5 punt) ten opzichte van het landelijk gemiddelde en de percentielscore. De resultaten op deze indicator komen van Vensters voor Verantwoording. De kolom Gemiddeld se-cijfer toont het gemiddelde examencijfer van het schoolexamen.

Vmbo-b	Slaagpercentage 2023-2024	Aantal deelnemers	Gemiddeld se-cijfer 2023-2024	Verschil se-ce
Landelijk	97,1%		6,67	-0,37
Almere	94,0%	50	6,56	-0,44
Buitenpost	100%	23	7,10	-0,65
Ede	100%	24	6,98	-0,60
Emmeloord	90,3%	31	6,43	-0,16
Heerenveen	100%	16	6,82	-0,23
Leeuwarden	100%	31	6,49	-0,05
Lelystad	97,8%	45	6,65	-0,43
Maartensdijk	100%	34	6,98	-0,58
Nijkerk	86,2%	29	6,31	-0,33
Sneek	100%	21	6,79	-0,08
Velp	90,9%	44	6,65	-0,36

Vmbo-k	Slaagpercentage 2023-2024	Aantal deelnemers	Gemiddeld se-cijfer 2023-2024	Verschil se-ce
Landelijk	95,3%		6,51	-0,21
Almere	91,1%	81	6,36	-0,30
Buitenpost	96,4%	28	6,77	0,55
Ede	97,1%	35	6,56	-0,14
Emmeloord	91,3%	23	6,28	-0,06
Heerenveen	93,3%	35	6,42	-0,13
Leeuwarden	97,8%	46	6,49	0,06
Lelystad	100%	42	6,60	-0,01
Maartensdijk	100%	44	6,82	-0,37
Nijkerk	92,3%	39	6,39	-0,29
Sneek	100%	29	6,71	-0,18
Velp	90,4%	52	6,36	-0,32

Vmbo-gt	Slaagpercentage 2023-2024	Aantal deelnemers	Gemiddeld se-cijfer 2023-2024	Vershil se-ce
Landelijk	91,4%		6,29	0,23
Almere	92,5%	66	6,26	0,10
Buitenpost	94,7%	19	6,47	0,09
Ede	84,0%	25	6,04	0,42
Emmeloord	85,7%	20	6,38	-0,03
Heerenveen	80,0%	30	6,28	0,36
Leeuwarden	88,5%	26	6,34	0,17
Lelystad	80,9%	47	5,99	0,57
Maartensdijk	92,9%*	42	6,38	0,00
Nijkerk	96,0%	25	6,59	0,02
Sneek	94,4%	18	6,57	0,28
Velp	91,7%	46	6,29	0,34

De onderstaande tabel komt van DUO en wijkt hier en daar af van de eigen cijfers. De Onderwijsinspectie is hiervan op de hoogte. DUO-cijfers worden aangepast.

	2022	2023	2024
Gediplomeerd	1.057	1.027	1.104
Afgewezen	24	71	74
Slaagpercentage vmbo-b	98,7%	98,1%	96,0%
Slaagpercentage vmbo-k	98,0%	94,1%	94,8%
Slaagpercentage vmbo-gt	96,7%	87,9%	90,2%

Aeres-breed zijn de eindexamens ten opzichte van het landelijk gemiddelde iets minder goed gemaakt. Dit geldt ook ten opzichte van het schooljaar 2022-2023. Het slaagpercentage van vmbo-basis komt iets lager uit ten opzichte van 2022-2023. De slaagpercentages van vmbo-kader en vmbo-gt komen wel iets hoger uit.

Voor geheel Aeres VMBO geldt:

- Afdeling vmbo-basis behoort tot het 23e percentiel, 23% van de Nederlandse vo-scholen scoort lager of gelijk, 77% scoort hoger.
- Afdeling vmbo-kader behoort tot het 33e percentiel, 33% van de Nederlandse vo-scholen scoort lager of gelijk, 67% scoort hoger
- Afdeling vmbo-gt behoort tot het 26e percentiel, 26% van de Nederlandse vo-scholen scoort lager of gelijk, 74% scoort hoger.

	2022	2023	2024
Gemiddeld ce vmbo-b	6,6	6,7	6,7
Gemiddeld ce vmbo-k	6,1	6,4	6,5
Gemiddeld ce vmbo-gt	6,2	6,3	6,3
Vershil se-ce vmbo-b	-0,3	-0,33	-0,37
Vershil se-ce vmbo-k	0,1	-0,04	-0,44
Vershil se-ce vmbo-gt	0,3	0,14	0,23

Het verschil se-ce blijft voor alle afdelingen binnen de inspectienorm van 0,5.

Tabel 4 Beroepsgerichte keuzevakken

In het vmbo kunnen leerlingen keuzevakken kiezen. Het aanbod verschilt per locatie.

Dit zijn de keuzevakken die de verschillende locaties aanbieden in het schooljaar 2022-2023.

Dit overzicht ondersteunt de tekst van § 3.11.

	Almere	Buitenpost	Ede	Emmeloord	Heerenveen	Leeuwarden	Lelystad	Maartensdijk	Nijkerk	Sneek	Velp*
Keuzevakken groen											
Het groene machinepark	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X	-
Het houden van dieren	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Voeding: hoe maak je het?	X	X	X	X	-	X	-	X	X	-	X
Tuinontwerp en -aanleg	X	X	X	X	X	X	-	X	X	X	X
Werk in tuin en landschap	X	X	X	X	X	X	X	X	X	-	X
Groene zorg	X	X	X	-	X	-	-	-	X	X	-
Natuurlijk groen	X	X	-	-	X	-	-	-	X	-	-
Bloemwerk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Groene vormgeving en styling	X	X	X	X	-	X	-	X	X	-	X
Milieu, hergebruik en duurzaamheid	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Duurzame melkveehouderij bedrijven en biodiversiteit vergroten	-	X	X	-	X	-	-	-	-	-	-
Visstandbeheer en sportvissen	-	-	-	X	X	-	-	-	-	-	-
Gezonde dieren	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Groei voorbereiden	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Groei en oogst	X	X	-	X	-	X	-	-	-	-	X
Terrein afwerking	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-
Water	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Werken aan natuur en milieu	X	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-
Keuzevakken D&P (groen georiënteerd)											
Voeding en beweging	X	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-
Overige keuzevakken											
Ondernemen	-	X	X	X	-	-	X	X	X	-	-
Autoschade en spuiten	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-
Motorsystemen	-	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-
Booglasprocessen	-	X	-	-	-	-	-	-	-	X	-
Fietstechniek	-	X	X	-	X	-	-	-	-	-	-
Internationale handel	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-
Applicatieontwikkeling	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-
Robotica	X	X	X	X	-	-	-	X	-	-	-
Drone-techniek	-	X	-	X	X	-	-	-	-	-	-
Slimme technologie	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Verbrandingsmotoren	-	X	-	-	X	X	-	-	-	-	-
3D Vormgeving en realisatie	-	-	-	-	-	-	X	X	-	-	-
Vormgeven en typografie	-	-	-	-	-	X	X	-	-	-	X
Presentatie en styling	-	X	X	-	-	-	-	X	X	-	-
Informatie, creatie en presentatie	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-
Administratie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Tekenen, schilderen en illustreren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X

	Almere	Buitenpost	Ede	Emmeloord	Heerenveen	Leeuwarden	Lelystad	Maartensdijk	Nijkerk	Sneek	Velp*
Keuzevakken groen											
Mode en design	X	X	-	-	X	X	-	-	-	X	-
Wonen en design	X	-	X	-	-	-	-	X	-	-	X
Innovatie en prototyping	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hout- en meubelverbindingen	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Meubelmaken	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-
Tegelzetten	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-
Bouwkundig onderhoud, renovatie en transformatie	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-
Onderhoud en schilderwerk	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-
Installeren en monteren	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bakkerij	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brood- en banketspecialisatie	-	X	X	-	-	-	-	X	X	-	-
Patisserie	-	X	X	-	X	-	X	X	X	X	-
Gastheerschap	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Een product maken en verbeteren	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Keukenspecialisatie	-	X	-	-	X	X	-	-	-	-	-
Praktisch booglassen	-	X	-	X	X	X	-	-	-	-	-
Gemotoriseerde tweewieler	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-
Mobiele werktuigen	-	X	-	-	X	-	-	-	-	-	-
De bijzondere keuken	-	X	-	-	-	-	-	X	X	-	-
Fotografie	X	X	-	-	X	X	-	X	-	-	-
Traiteur	-	X	X	-	-	X	-	-	-	-	-
Kennismaking met uiterlijke verzorging	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-
Actief in de natuur	X	X	X	-	-	-	-	X	X	-	X
Podium	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-
Acteren en zingen	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-
Evenementen	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-
Dans-, acteer- en zangactiviteiten	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorkomen van ongevallen en EHBO	X	-	X	-	-	-	-	-	-	-	X
Mens en activiteit	-	X	-	-	-	-	-	-	X	-	-
Welzijn kind en jongere	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-
Schoonmetselwerk	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Utiliteitsinstallatie	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Plaat- en constructiewerk	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Digispel	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-
Interieurontwerp en -design	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-
Ondersteuning bij sport- en bewegingsactiviteiten	-	X	X	-	X	-	X	X	X	-	-
Totaal	26	37	33	14	20	19	13	20	19	9	13

* Op de locatie Velp kunnen via een externe stage alle bestaande keuzevakken gevolgd worden.

Bijlage 7 Overzicht en kengetallen Aeres MBO

Tabel 1 Overzicht mbo-opleidingen en uitvoeringslocaties

De onderstaande gegevens onderbouwen met name de tekst in § 3.22. De tabel geeft een overzicht van de opleidingen.

Niveau 1	
Opleiding	Uitvoeringslocatie(s)
Assistent horeca, voeding of voedingsindustrie	Buitenpost, Heerenveen, Leeuwarden, Sneek
Assistent plant of (groene) leefomgeving	Almere, Buitenpost, Emmeloord, Heerenveen, Leeuwarden, Nijkerk, Sneek, Velp
Assistent logistiek	Buitenpost, Heerenveen, Leeuwarden, Sneek
Assistent Verkoop/retail	Buitenpost, Heerenveen, Leeuwarden, Sneek

Niveau 2	
Opleiding	Uitvoeringslocatie(s)
Basis technicus voertuigen en mobiele werktuigen	Dronten T
Medewerker agrohandel en logistiek	Buitenpost, Ede, Heerenveen, Leeuwarden, Sneek
Medewerker bloem, groen en styling	Buitenpost, Heerenveen, Leeuwarden, Sneek, Velp
Medewerker diervverzorging	Almere, Barneveld, Buitenpost, Heerenveen, Leeuwarden, Sneek
Medewerker groen, grond en groene infra	Barneveld
Medewerker hovenier	Almere, Buitenpost, Emmeloord, Heerenveen, Leeuwarden, Nijkerk, Sneek, Velp
Medewerker natuur, water en recreatie	Buitenpost, Heerenveen, Leeuwarden, Nijkerk, Sneek
Medewerker teelt	Buitenpost, Dronten W, Emmeloord, Heerenveen, Leeuwarden, Sneek, Velp
Medewerker veehouderij	Barneveld, Buitenpost, Dronten W, Emmeloord, Heerenveen, Leeuwarden, Sneek
Medewerker voeding, technologie en techniek	Almere, Buitenpost, Ede, Heerenveen, Leeuwarden, Sneek
Retailmedewerker	Almere, Buitenpost, Heerenveen, Leeuwarden, Sneek

Niveau 3	
Opleiding	Uitvoeringslocatie(s)
Allround technicus voertuigen en mobiele werktuigen	Dronten T
Hoefsmid	Barneveld
Proefdiervverzorger	Barneveld
Vakbekwaam hovenier	Almere, Emmeloord, Leeuwarden, Nijkerk, Velp
Vakbekwaam medewerker agrohandel en logistiek	Emmeloord
Vakbekwaam medewerker biologisch-dynamische landbouw	Dronten W
Vakbekwaam medewerker bloem, groen en styling	Leeuwarden, Velp
Vakbekwaam medewerker groen, grond en groene infra	Barneveld, Emmeloord, Leeuwarden
Vakbekwaam medewerker natuur, water en recreatie	Almere, Leeuwarden, Nijkerk
Vakbekwaam medewerker paardensport en -houderij	Almere, Barneveld, Emmeloord, Leeuwarden
Vakbekwaam medewerker teelt	Dronten W, Emmeloord, Leeuwarden, Velp
Vakbekwaam medewerker veehouderij	Barneveld, Dronten W, Emmeloord, Leeuwarden
Vakbekwaam medewerker voeding, technologie en techniek	Ede, Leeuwarden
Werkbegeleider zorgboerderij	Leeuwarden
Zelfstandig medewerker diervverzorging	Almere, Barneveld, Leeuwarden

Niveau 4	
Opleiding	Uitvoeringslocatie(s)
Adviseur leefomgeving	Almere, Ede, Leeuwarden
Bedrijfsleider Dierverzorging	Almere, Barneveld, Leeuwarden
Bedrijfsleider paardensport en -houderij	Almere, Barneveld, Emmeloord, Leeuwarden
Bedrijfsleider/Ondernemer bloem, groen en styling	Velp
Coördinator duurzaamheid	Ede
Dierenartsassistent paraveterinair	Barneveld, Leeuwarden
Instructeur paardensport en -houderij	Barneveld
Onderzoeker leefomgeving	Almere, Ede, Leeuwarden
Opzichter/uitvoerder groene ruimte	Almere, Barneveld, Emmeloord, Leeuwarden, Nijkerk, Velp
Technisch specialist voertuigen en mobiele werktuigen	Dronten
Vakexpert agrohandel en logistiek	Ede, Emmeloord
Vakexpert biologisch-dynamische landbouw	Dronten W
Vakexpert bloem, groen en styling	Leeuwarden, Velp
Vakexpert teelt en groene technologie	Emmeloord, Leeuwarden, Velp
Vakexpert veehouderij	Barneveld, Emmeloord, Leeuwarden
Vakexpert voeding, kwaliteit en productontwikkeling	Ede, Leeuwarden
Vakexpert voeding, technologie en techniek	Ede, Leeuwarden
Voeding- en leefstijladviseur	Ede, Leeuwarden

Tabel 2 Keuzedelen

In de herziene kwalificatiestructuur mbo krijgen studenten keuzedelen aangeboden. Dit zijn de keuzedelen per locatie (zie ook § 3.22.3).

Keuzedelen per locatie		Almere	Barneveld	Buitenpost	Dronten	Ede	Emmeloord	Heerenveen	Leeuwarden	Nijkerk	Sneek	Velp	Totaal
Koo22	Digitale vaardigheden basis	X	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	5
Koo23	Digitale vaardigheden gevorderd	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	X	3
Koo28	Duurzaamheid in het beroep A	-	-	X	-	-	-	X	X	-	X	X	5
Koo29	Duurzaamheid in het beroep B	-	X	X	-	-	-	X	X	-	X	X	6
Koo30	Duurzaamheid in het beroep C	X	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	6
Koo31	Duurzaamheid in het beroep D	X	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	6
Koo54	Interieur vormgeving	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	2
Koo55	Internationaal I: bewustzijn (interculturele diversiteit)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	1
Koo59	Klantcontact en verkoop	X	X	X	-	-	-	X	X	-	X	-	6
Koo60	Landbouwhuisdieren	-	X	-	-	-	-	-	X	-	-	-	2
Koo61	Leidinggeven	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-	-	2
Koo71	Nederlands 3F (versie 2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Koo72	Ondernemend gedrag (geschikt voor niveau 3 en 4)	-	X	-	X	X	X	-	X	-	-	-	5
Koo80	Oriëntatie op ondernemerschap	-	X	-	-	-	-	-	X	X	-	-	3
Koo84	Paardenkliniek	-	X	-	-	-	-	-	X	-	-	-	2
Ko114	Verdieping hoefkunde	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Ko125	Vorbereiding hbo	X	X	-	-	X	X	-	X	X	-	-	6
Ko132	Voortplanting en fokkerij	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Ko161	Keuringsklaar maken en voorbrengen	X	X	-	-	-	-	-	X	-	-	-	3
Ko165	Ondernemerschap mbo	X	X	-	-	X	X	-	X	-	-	X	6

Keuzedelen per locatie		Almere	Barneveld	Buitenpost	Dronten	Ede	Emmeloord	Heerenveen	Leeuwarden	Nijkerk	Sneek	Velp	Totaal
Ko202	Internationaal II: werken in het buitenland	X	X	-	-	-	-	-	-	X	-	-	3
Ko210	Internationaal I: overbruggen (interculturele) diversiteit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	1
Ko211	Ondernemend gedrag (geschikt voor niveau 1 en 2)	-	X	X	-	X	X	X	X	X	X	X	9
Ko224	Inspelen op innovaties geschikt voor niveau 2	-	X	X	-	-	X	X	X	-	X	-	7
Ko225	Inspelen op innovaties geschikt voor niveau 3	X	X	-	-	-	X	-	X	-	-	X	6
Ko226	Inspelen op innovaties geschikt voor niveau 4	X	X	-	-	X	X	X	X	X	-	X	8
Ko230	Bewegen in de buurt	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-	-	2
Ko255	Agrarisch loonwerk	-	X	X	-	-	-	X	X	-	X	-	5
Ko256	Dak- en gevelbegroening geschikt voor niveau 2	X	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	2
Ko257	Dak- en gevelbegroening geschikt voor niveau 3	X	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	3
Ko262	Arbo, kwaliteitszorg en hulpverlening geschikt voor niveau 3	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	X	2
Ko263	Arbo, kwaliteitszorg en hulpverlening geschikt voor niveau 4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	1
Ko264	Klauwverzorging	-	X	X	-	-	X	X	X	-	X	-	6
Ko274	Verdieping diergedrag, dierenwelzijn en ethiek geschikt voor niv. 3	X	X	-	-	-	X	X	-	-	-	-	4
Ko275	Verdieping diergedrag, dierenwelzijn en ethiek geschikt voor niv. 2	X	X	X	-	-	-	X	X	-	X	-	6
Ko276	Zorg geschikt voor niveau 3	X	X	-	X	-	-	-	X	-	-	-	4
Ko277	Zorg geschikt voor niveau 4	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	1
Ko281	Cultuurtechniek	-	-	X	-	-	X	X	X	-	X	-	5
Ko282	Bedrijfsindividualiteit biologisch dynamische landbouw	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	1
Ko283	Fooddesign	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-	-	2
Ko284	Precisielandbouw	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	-	3
Ko285	Rekenen in de beroepspraktijk	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	1
Ko310	Dak- en gevelbegroening geschikt voor niveau 4	X	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	3
Ko311	De Levende Tuin	X	-	X	-	-	X	X	X	X	X	-	7
Ko312	Organiseren evenement of educatie	X	X	-	-	-	-	-	X	-	-	-	3
Ko318	Teeltspecialisatie, geschikt voor niveau 2	-	X	X	-	-	X	X	X	-	X	-	6
Ko319	Teeltspecialisatie, geschikt voor niveau 3	-	X	-	X	-	X	-	X	-	-	X	5
Ko320	Teeltspecialisatie, geschikt voor niveau 4	-	X	-	X	-	X	-	X	-	-	-	4
Ko321	Veehouderijspecialisatie, geschikt voor niveau 2	-	X	-	-	-	-	-	X	-	-	-	2
Ko322	Veehouderijspecialisatie, geschikt voor niveau 3	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Ko323	Veehouderijspecialisatie, geschikt voor niveau 4	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Ko333	Productietechniek, geschikt voor niveau 2	-	-	X	-	X	-	X	X	-	X	-	5
Ko334	Productietechniek, geschikt voor niveau 3	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-	-	2
Ko335	Productietechniek, geschikt voor niveau 4	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-	-	2
Ko341	Biologisch dynamische landbouw	-	-	-	X	-	-	-	X	-	-	-	2
Ko342	Trends en bloemwerk	-	X	-	-	-	-	X	X	-	X	-	4
Ko343	Trends, conceptueel bloemwerk en marktinnovaties	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	2
Ko353	Specialisatie technische werken in het groen	X	-	-	-	-	-	-	X	X	-	X	4
Ko368	Basisvaardigheden	-	X	X	-	-	X	X	X	-	X	-	6
Ko386	Verdieping diergedrag, dierenwelzijn en ethiek geschikt voor niv. 4	X	X	-	-	-	X	-	X	-	-	-	4
Ko435	Experimenteren met materialen en technieken	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	2

Keuzedelen per locatie		Almere	Barneveld	Buitenpost	Dronen	Ede	Emmeloord	Heerenveen	Leeuwarden	Nijkerk	Sneek	Velp	Totaal
Ko440	Verrijking leervaardigheden	X	-	X	-	-	-	X	X	-	X	-	5
Ko470	Houder van honden en katten	X	X	-	-	-	-	-	X	-	-	-	3
Ko471	Houder van overige zoogdieren	X	X	-	-	-	-	-	X	-	-	-	3
Ko472	Houder van vissen	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Ko473	Houder van vogels	X	X	-	-	-	-	-	X	-	-	-	3
Ko475	Opzetten en starten stadslandbouwbedrijf/project	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	1
Ko508	Fries in de beroepscontext A1	-	-	X	-	-	-	-	X	-	-	-	2
Ko509	Fries in de beroepscontext A2	-	-	X	-	-	-	-	X	-	-	-	2
Ko510	Fries in de beroepscontext B1	-	-	X	-	-	-	-	X	-	-	-	2
Ko512	Lean en creatief	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	1
Ko513	Verpakken van levensmiddelen	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	1
Ko517	Verdieping blijvend fit, veilig en gezond werken Ge(ges)geschikt voor niveau 3 en 4)	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Ko602	Houder van vleeskuikens	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Ko604	Lesgeven paardensport op instructeursniveau	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	1
Ko606	Uitvoeren proefdierbehandelingen	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Ko612	Coaching bij voeding en beweging in de wellness	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Ko614	Topsportvaardigheden	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Ko651	Voeding, industriële processen	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	1
Ko682	Inleiding in de levensmiddelenindustrie	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	1
Ko748	World class manufacturing	-	-	-	-	X	X	-	X	-	-	-	3
Ko758	T-rijbewijs	-	X	-	X	-	X	-	-	-	-	-	3
Ko790	Belevingsgericht werken	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	1
Ko802	Engels A2/B1	X	X	-	X	X	X	-	X	X	X	X	9
Ko803	Engels B1/B2	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	3
Ko825	Outdoor activiteiten	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	1
Ko858	Brede en verbetermethoden en technieken	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	1
Ko871	Onderhoud van sportvelden en golfbanen	-	X	-	-	-	-	-	X	-	-	-	2
Ko874	Paardengezondheid	-	X	X	-	-	-	X	X	-	X	-	5
Ko875	Paardenkennis	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Ko877	Persoonlijk profileren	X	X	-	-	X	-	-	-	-	-	-	3
Ko890	Biologische bedrijfsvoering	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	1
Ko900	Faunabeheer	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	1
Ko910	Instructeur fitness	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	1
Ko927	Praktijkonderzoek	X	-	-	-	X	-	-	X	-	-	-	3
Ko932	Toekomstbestendig waterbeheer	X	-	-	-	X	-	-	X	-	-	-	3
Ko959	Duits A1/A2 in het beroepsonderwijs	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-	1
Ko984	Engels A1/A2 in het beroepsonderwijs	X	X	-	X	-	X	-	-	-	X	-	5
Ko991	Installatie, service en onderhouden aan melkwinninginstallaties	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	1
Ko996	Peer coaching in de praktijk	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
K1048	Verdieping vachtverzorging	-	X	-	-	-	-	-	X	-	-	-	2

Keuzedelen per locatie		Almere	Barneveld	Buitenpost	Dronten	Ede	Emmeloord	Heerenveen	Leeuwarden	Nijkerk	Sneek	Velp	Totaal
K1056	Groomen in de paardensport	-	X	-	-	-	-	-	X	-	-	-	2
K1074	Bedrijfseconomie geschikt voor niveau 3	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
K1076	Inleiding documentaire fotografie	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	1
K1083	Praktisch vakmanschap voor bloem, groen & styling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	1
K1123	Kynologisch instructeur	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
K1132	Sportinstructie en activiteiten voor kinderen 4-12 jaar	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
K1148	Storingsdiagnose en reparatie	-	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	2
K1181	Verdieping diervoeders	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
K1242	Verzorgen grazers in natuurterreinen	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	1
K1286	Beoefenen paardensport en geven van lessen/trainingen vanaf de basissport	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
K1307	Houder van herpeten	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
K1327	Mechanisch melken	-	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	2
K1328	Melken de basis	-	X	X	X	-	X	-	X	-	-	-	5
K1332	Robotmelken	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
K1348	Vorbereiding hbo wiskunde voor de techniek	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	1
K1364	Rekenen mbo niv. 3	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	1
K1366	Specialisatie vleeskalverhouderij	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
K1386	Drones toepassen	X	X	-	-	-	-	-	X	-	-	-	3
K1390	Introductie mannen van paarden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
K1399	Agro-ecologie niv. 3	-	-	-	X	-	-	-	X	-	-	-	2
K1400	Agro-ecologie niv. 4	-	-	-	X	-	-	-	X	-	-	-	2
K1427	Fries in de beroepscontext B2	-	X	-	-	-	-	-	X	-	-	-	2
K1440	Introductie op natural horsmanship	-	X	-	-	-	-	-	X	-	-	-	2

Tabel 3 Aantal studenten Aeres MBO 2022 tot en met 2024

Deze tabel onderbouwt de cijfers in § 2.1, § 3.4 en § 3.21.1.

Aantal studenten bol + bbl	Totaal 1-10-2022	Totaal 1-10-2023	Totaal 1-10-2024
Almere	333	330	339
Barneveld	1.827	1.763	1.741
Buitenpost	63	65	88
Dronten	16	27	41
Dronten Warmonderhof	285	273	241
Ede	153	132	112
Emmeloord	296	301	298
Heerenveen	64	64	66
Leeuwarden	960	976	1.144
Leeuwarden LS	129	130	-
Nijkerk	61	58	57
Sneek	51	48	51
Velp	218	211	193
Totaal bol + bbl	4.456	4.378	4.371
Totaal bol	3.585	3.478	3.471
Totaal bbl	871	900	900
Instroom			
Totaal nieuwe instroom bol	1.488	1.393	1.148
Totaal nieuwe instroom bbl	388	361	332
Totaal nieuwe instroom	1.876	1.754	1.471
Overige gegevens			
Niet-Nederlandse studenten	34	31	29
Aantal gediplomeerd niv. 3 (bol + bbl)	425	387	379
Aantal gediplomeerd niv. 4 (bol + bbl)	667	646	655

Tabel 4 Kengetallen Aeres MBO 2024 per locatie

De onderstaande gegevens onderbouwen de tekst in § 2.1, § 3.4 en § 3.21.1 en de informatie op de websites van de locaties. Dronten Techniek is een nieuwe opleiding in 2022.

	Niveau	Almere	Barneveld	Buitenpost	Dronten Techniek	Dronten Warmonderhof	Ede	Emmeloord	Heerenveen	Leeuwarden	Leeuwarden LS	Nijkerk	Sneek	Velp	Totaal
Inschrijvingen bol	1	0	0	14	1	0	0	0	7	14	-	0	0	7	
	2	25	141	49	18	0	0	19	41	87	-	1	5	13	
	3	59	362	0	22	18	0	34	0	228	-	4	28	19	
	4	202	1.007	0	0	63	97	136	0	695	-	15	0	40	
Inschrijvingen bbl	Totaal bol	286	1.510	63	41	81	97	189	48	1.024	-	20	33	79	3.471
	1	0	0	2	0	0	0	1	0	4	-	0	8	1	
	2	19	51	23	0	35	2	27	18	44	-	10	10	25	
	3	0	163	0	0	125	8	71	0	56	-	27	0	33	
	4	34	17	0	0	0	5	10	0	16	-	0	0	55	
	Totaal bbl	53	231	25	0	160	15	109	18	120	-	37	18	114	900
Totaal bol + totaal bbl		339	1.741	88	41	241	112	298	66	1.144	-	57	51	193	4.371
Gediplomeerde uitstroom bol	1	0	0	6	0	0	0	0	1	4	0	0	0	5	
	2	5	30	0	2	1	0	10	5	23	0	1	6	4	
	3	9	97	0	0	9	0	20	0	44	1	1	0	9	
	4	38	315	0	0	14	21	47	0	129	16	2	0	1	
	Totaal bol	52	442	6	2	24	21	77	6	200	17	4	6	17	874
Gediplomeerde uitstroom bbl	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	1	
	2	5	25	1	0	27	0	10	3	8	3	2	4	12	
	3	0	40	0	0	41	2	6	0	13	11	8	0	9	
	4	10	3	0	0	0	8	4	0	3	2	0	0	14	
	Totaal bbl	15	68	1	0	68	10	20	3	25	16	10	6	36	278
Totaal gediplomeerde uitstroom bol + bbl		67	510	7	2	92	31	97	9	225	33	14	12	65	1.164

Tabel 5 Driejaarsresultaat Aeres MBO schooljaren 2020-2021 en 2021-2022 en 2022-2023 (driejaarsresultaat 2020-2023)

Bc-code	Bc-naam	Niveau	Jaarresultaat	Diplomaresultaat	Startersresultaat
069	Hoefsmederij	3	66,7%	70,8%	80,5%
256	Paardensport en -houderij	3	58,4%	58,2%	74,2%
		4	68,6%	69,2%	78,2%
330	Advies en onderzoek leefomgeving	4	63,6%	64,7%	79,6%
359	Retail operationeel	2	81,0%	81,0%	81,3%
390	Voeding	2	65,7%	63,6%	71,4%
		3	81,8%	81,2%	83,0%
		4	70,5%	72,7%	73,6%
391	Agroproductie, handel en technologie	2	76,5%	73,1%	83,9%
		3	79,3%	79,7%	85,7%

Bc-code	Bc-naam	Niveau	Jaarresultaat	Diplomaresultaat	Startersresultaat
392	Diervverzorging	4	81,3%	84,2%	90,8%
		2	73,4%	68,9%	79,9%
		3	74,6%	76,2%	80,1%
		4	74,5%	76,5%	85,2%
393	Bloem, groen en styling	2	78,0%	76,1%	77,5%
		3	63,0%	67,2%	74,2%
		4	67,8%	69,65	80,9%
		2	69,3%	65,1%	80,3%
394	Groene ruimte	3	71,3%	75,4%	83,0%
		4	73,3%	75,2%	79,2%
		Normering driejaarsresultaat per 1-8-2023			
	Niveau	2	67%	61%	79%
	Niveaus	3 + 4	68%	70%	82%

Bron: Opbrengsten aanlevering mbo via Internetschooldossier – Onderwijsinspectie.

Tabel 6a t/m c Omzwaaiers en uitvallers

Omzwaaiers 2023-2024 en uitvallers in cohort 2022, 2023 en 2024, na 1 oktober.

Deze tabel onderbouwt de tekst in § 3.28.3, onder Voortijdig school verlaten, en bijlage 10, Helderheid in bekostiging.

Omzwaaiers periode 1-10-2024 tot 01-02-2025

Omzwaaiers van bol- naar bbl-opleiding	
Locatie	Aantal
Almere	0
Barneveld	3
Buitenpost	1
Dronten (techniek)	0
Dronten Warmonderhof	0
Ede	0
Emmeloord	0
Heerenveen	1
Leeuwarden	2
Nijkerk	0
Sneek	0
Velp	2
Totaal	9

Omzwaaiers van bbl- naar bol-opleiding	
Locatie	Aantal
Almere	0
Barneveld	1
Buitenpost	1
Dronten (techniek)	0
Dronten Warmonderhof	0
Ede	0
Emmeloord	0
Heerenveen	0
Leeuwarden	1
Nijkerk	0
Sneek	0
Velp	2
Totaal	5

Mbo-uitstroom (uitval) in periode 01-10 t/m 30-11	2022	2023	2024
Verkeerde keuze, andere opleiding gekozen of vergelijkbaar	12	15	10
Belangstelling andere opleiding	3	1	
Andere keuze, geen opleiding zitten blijven/gezakt	-	1	
Havo gekozen	-	-	
Hbo gekozen	-	-	
Beroepsopleidende leerweg gekozen	-	-	
Fysieke beperkingen of gezondheidsredenen, lichamelijk te zwaar	5	3	9

Mbo-uitstroom (uitval) in periode 01-10 t/m 30-11	2022	2023	2024
Covid-19	-	-	-
Psychosociale beperkingen (gedrag) of persoonlijke problemen (o.a. thuissituatie)	3	3	1
Zwangerschap	2	-	-
Gaat werken/vindt werken leuker dan naar school gaan	10	6	6
Opleiding afgebroken, niet te combineren met werk	2	-	-
Geen bpv-plaats, stage of werkplek kunnen vinden of ontslag van/door ov-bpv	-	1	2
Gediplomeerd (en Aeres PrO, VMBO en MBO verlaten)	60	43	35
Gebrek aan motivatie	1	1	-
Geen aansluiting theorie-praktijk	-	-	-
Onvoldoende capaciteit of onvoldoende beheersing Nederlandse taal	-	1	-
Mist discipline of ziet nut diploma, naar school gaan niet in	-	1	-
Onvoldoende resultaat bpv	2	-	-
Te veel studievertraging	1	-	-
Voldoet niet aan loopbaanverwachtingen	4	1	3
Reistijd/bereikbaarheid	-	-	-
Geen werk	-	1	1
Niveau/tempo opleiding werkelijk te hoog	-	2	1
Ontheffing leerplicht	1	-	1
Van school verwijderd	-	-	-
Reden onbekend	1	5	-
Financiële redenen	-	1	1
Zorgtaken	-	-	2
Privéomstandigheden	2	1	-
Verhuizing	-	-	1
Totaal	109	87	73

Tabel 7a t/m b Doorstroomcijfers mbo-hbo

De onderstaande twee subtabellen horen bij de KA Aeres MBO. De cijfers geven daarom alleen inzicht in de doorstroomcijfers van Aeres MBO, zonder de Friese locaties. Waar relevant geven de tabellen ook de landelijke cijfers voor de groene beroepscolleges (vsg's) weer. Deze informatie onderbouwt de tekst in § 3.29.1.

Tabel 7a Eerstejaarssucces 2020-2023

Tabel 7a geeft het eerstejaarssucces hbo weer, waarbij de waarden van de nulmeting zijn aangevuld met de meest recente definitieve cijfers van DUO.

bc-code	Niveau	Eerstejaarssucces 2019-2022		Eerstejaarssucces 2020-2021		Eerstejaarssucces 2021-2022		Eerstejaarssucces 2022-2023	
		Aeres MBO	Landelijk VSG	Aeres MBO	Landelijk VSG	Aeres MBO	Landelijk VSG	Aeres MBO	Landelijk VSG
Advies en onderzoek leefomgeving	4	84%	87%	92%	88%	91%	84%	94%	93%
Agroproductie, handel en technologie	4	70%	81%	74%	76%	80%	70%	67%	71%
Bloem, groen en styling	4	-	96%	-	83%	-	85%	-	59%
Diervverzorging	4	79%	78%	80%	81%	83%	78%	83%	83%
Groene ruimte	4	-	82%	-	81%	-	78%	-	90%

		Eerstejaarssucces 2019-2022		Eerstejaarssucces 2020-2021		Eerstejaarssucces 2021-2022		Eerstejaarssucces 2022-2023	
bc-code	Niveau	Aeres MBO	Landelijk VSG	Aeres MBO	Landelijk VSG	Aeres MBO	Landelijk VSG	Aeres MBO	Landelijk VSG
Paardensport en -houderij	4	85%	88%	67%	73%	88%	79%	69%	80%
Voeding	4	96%	93%	89%	91%	50%	84%	-	83%

Tabel 7b Aantal gediplomeerden 2018-2023

Voor het verschaffen van contextinformatie geeft deze tabel het aantal gediplomeerden per bc-code.

		Aandeel gediplomeerden 2018-2019		Aandeel gediplomeerden 2019-2020		Aandeel gediplomeerden 2020-2021		Aandeel gediplomeerden 2021-2022		Aandeel gediplomeerden 2022-2023	
bc-code	niveau	Aeres MBO	Landelijk VSG	Aeres MBO	Landelijk VSG	Aeres MBO	Landelijk VSG	Aeres MBO	Landelijk VSG	Aeres MBO	Landelijk VSG
Advies en onderzoek leefomgeving	4	96	205	58	118	68	135	78	143	61	110
Agroproductie, handel en technologie	2	69	490	115	435	116	429	110	461	91	329
	3	146	490	191	533	168	542	171	536	132	404
	4	109	732	151	663	123	561	152	648	146	555
Bloem, groen en styling	2	6	119	7	87	15	107	17	89	12	89
	3	24	160	16	139	21	121	9	111	17	104
	4	21	123	14	98	14	104	12	70	16	92
Dierverzorging	2	85	635	103	486	105	537	123	538	82	479
	3	84	566	120	568	101	530	91	535	93	543
	4	299	1.676	346	1.149	263	1.089	289	1.173	295	1.149
Groene ruimte	2	44	545	44	398	64	433	61	413	37	360
	3	50	605	55	505	55	437	54	379	29	420
	4	36	510	40	391	46	397	32	402	37	409
Hoefsmederij	3	11	23	17	25	6	13	11	17	7	21
Paardensport en -houderij	3	36	164	40	112	40	144	35	145	42	145
	4	92	420	108	233	86	242	64	219	78	245
Voeding	2	9	48	8	35	5	44	10	43	5	27
	3	3	138	18	96	29	88	25	97	20	88
	4	18	315	42	200	34	224	27	203	19	97

Bijlage 8 Overzicht en kengetallen Aeres Hogeschool

Tabel AH 1a t/m c Overzicht opleidingen

In september 2024 biedt Aeres Hogeschool met faculteiten in Almere, Dronten en Wageningen de onderstaande opleidingen aan.

Naam locatie	Isat-code	Naam opleiding	Vorm
Faculteit Aeres Hogeschool Almere	30009	B Toegepaste biologie Toegepaste biologie Biologie, voeding en gezondheid Aquatic Ecosystem Analysis (int.)	Voltijd
	30033	B Geo, media & design Geo, media & design Aarde en klimaat	Voltijd
	34859	B Management van de leefomgeving Groene stedelijke ontwikkeling	Voltijd
	34866	B Bedrijfskunde & agribusiness European Food Business (Int.)	Voltijd
	45290	M Food Systems Innovation Master Food Systems Innovation (Int.)	Voltijd
	45295	M Gezond Gedrag en Leefomgeving Master Gezond Gedrag en Leefomgeving	Deeltijd

Naam locatie	Isat-code	Naam opleiding	Vorm
Faculteit Aeres Hogeschool Dronten	80006	Ad Dier- en veehouderij Ad Agrarisch ondernemerschap Dier- en veehouderij Ad Veterinair Praktijkmanager	Voltijd
	80012	Ad Tuinbouw en akkerbouw Ad Agrarisch ondernemerschap Tuinbouw en akkerbouw	Voltijd
	80028	Ad Bedrijfskunde & agribusiness Ad Agrotechniek en Management (DT) Ad Bedrijfskunde & agrifood-business Ad Hippische bedrijfskunde	Voltijd + deeltijd
	34866	B Bedrijfskunde & agribusiness Agrotechniek en Management Bedrijfskunde & agribusiness (DT) Bedrijfskunde & agrifood-business EED International Agribusiness (Int.) Food Chain Management (Int.) Hippische bedrijfskunde International Food Business (int.) International Equine Business Management (Int.) Landelijk vastgoed & makelaardij Pre-Master Agribusiness Development	Voltijd + deeltijd
	34868	B Tuinbouw en akkerbouw EED Plant Production (int.) Tuinbouw en akkerbouw Tuinbouw en akkerbouw Agrarisch ondernemerschap International Horticulture & Management (int.)	Voltijd

Naam locatie	Isat-code	Naam opleiding	Vorm
Faculteit Aeres Hogeschool Dronten	34869	B Dier- en veehouderij Diergezondheid en Management Dier- en veehouderij Dier- en veehouderij Agrarisch ondernemerschap Varkens- en pluimveehouderij EED Livestock Production (int.) International Dairy management (Int.) International Poultry Management	Voltijd
	49137	M Agribusiness Development Master Agribusiness Development (Int.)	Voltijd + deeltijd

Naam locatie	Isat-code	Naam opleiding	Vorm
Faculteit Aeres Hogeschool Wageningen	80015	Ad Educatie & kennismanagement Groene Sector Bloemsierkunst	Voltijd + deeltijd
	80167	Ad Educatief Professional Beroepsonderwijs Educatief Professional Beroepsonderwijs Bushcraft Educatief Professional Beroepsonderwijs Horeca Bakkerij en Recreatie Educatief Professional Beroepsonderwijs Traineeship Educatief Professional Beroepsonderwijs Groene Sector	Deeltijd
	34899	B Docent en Kennismanager Groene Sector Agrotechniek Bloemsierkunst Natuur en communicatie Paardensector Recreatie en gezelschapsdieren Tuinbouw en akkerbouw Tuin en landschap Veehouderij en kennismanagement Kopopleiding voltijd Hao-instroom deeltijd Hpo-instroom	Voltijd + deeltijd Deeltijd Deeltijd
	35423	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de 2e graad in Consumptieve techniek I en II	Voltijd + deeltijd
	39301	Docent en kennismanager Horeca Bakkerij en Recreatie B Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten	Deeltijd
	44135	M Leren en Innoveren	Deeltijd

Tabel AH 2 Studentpopulatie

Het onderstaande overzicht is, tenzij anders vermeld, gebaseerd op de gegevens die beschikbaar zijn via het eigen studenteninformatiesysteem Osiris. Bekostiging van de studenten met eerste inschrijving wordt bepaald door DUO. Deze tabel hoort bij § 2.1 en § 4.6.1 en onderbouwt de grafiek 4.1 en vult deze aan.

Def. 1	Alle studenten ingeschreven op 01-10 bij de CROHO-opleidingen en die het voornemen hebben om de totale opleiding te volgen.
Def. 2	Iedereen die nieuw start bij een CROHO-opleiding per 1-10 aan een van de faculteiten. Uitzonderingen zijn: overstappers naar andere opleidingsvariant; overstappers van bachelor naar Ad; studenten die binnen een half jaar na uitschrijving weer terugkomen.
Def. 3	Studenten die gecertificeerd zijn voor een van de CROHO-opleidingen. Telling per bekostigingsjaar.
Def. 4	Student die de opleiding verlaat zonder certificering op eigen verzoek (reden 9) of na een negatief advies (reden 4).
Def. 5	In alle tabellen wordt gekeken naar het totale aantal inschrijvingen. Dit betekent dat een student met meer dan één inschrijving bij Aeres Hogeschool bij meer dan één opleiding meegeteld is.

		01-10-2022	01-10-2023	01-10-2024	
Totaalaantal ingeschreven studenten in CROHO-opleidingen per 1-10 (def. 1)	Aeres Hogeschool		3.875	3.742	3.502
	Almere		745	763	722
	Dronten		2.454	2.302	2.162
	Wageningen		676	677	618
Studenten met een niet-Nederlandse nationaliteit als 1e nationaliteit (incl. Suriname en Antillen)	Aeres Hogeschool		156	177	142
	Almere		117	45	28
	Dronten		33	116	97
	Wageningen		7	16	17
Studenten met een niet-EER-nationaliteit	Aeres Hogeschool		35	69	58
Opleidingsvorm	Aeres Hogeschool	voltijd	3.370	3.223	3.012
		deeltijd	489	519	481
		duaal	16	5	0
	Almere	voltijd	745	749	710
		deeltijd	-	14	12
	Dronten	voltijd	2.318	2.202	2.079
		deeltijd	120	95	83
		duaal	16	5	0
	Wageningen	voltijd	307	268	232
		deeltijd	369	409	386
Rendement na 5 jaar in %	Almere	voltijd	42	41	41
		deeltijd	-	-	-
	Dronten	voltijd	59	54	54
		deeltijd	43	56	63
		duaal	-	-	67
	Wageningen	voltijd	46	48	52
		deeltijd	68	66	60

Tabel AH 3 Populatie per opleidingscode

Deze tabel hoort bij § 4.6.1 en onderbouwt de grafiek 4.2 en vult deze aan.

Titel	Isat-code	01-10-2022	01-10-2023	01-10-2024
Ad Dier- en veehouderij	80006	133	125	138
Ad Tuinbouw en akkerbouw	80012	65	71	64
Ad Educatie & kennismanagement groene sector	80015	22	25	20
Ad Bedrijfskunde & agribusiness	80028	151	149	133
Ad Onderwijsondersteuner CT	80052	3	1	0
Ad Onderwijsondersteuner educatie	80064	21	6	0
Ad Educatief Professioneel Beroepsonderwijs	80167	19	46	49
B Toegepaste biologie	30009	540	551	522
B Geo, media & design	30033	115	115	130
B Management van de leefomgeving	34859	1	1	0
B Bedrijfskunde & agribusiness	34866	801	759	703
B Tuinbouw en akkerbouw	34868	325	286	277

B Dier- en veehouderij	34869	1.058	971	881
B Docent en kennismanager groene sector	34899	403	391	363
B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs CT	35423	84	76	73
B Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten	39301	39	40	36
M Leren en Innoveren	44135	85	92	75
M Food Systems Innovation	45290	9	15	11
M Agribusiness Development	49137	16	13	18
M Gezond Gedrag en Leefomgeving	45295	-	14	12

Tabel AH 4 Instroom naar opleidingsvorm

Deze tabel hoort bij § 4.6.1 en onderbouwt de grafiek 4.3 en vult deze aan.

			01-10-2022	01-10-2023	01-10-2024
Totaalaantal ingestroomde studenten in CROHO-op- leidingen per 1-10 (def. 2)	Aeres Hogeschool		981	1010	899
	Almere		182	223	197
	Dronten		573	570	503
	Wageningen		226	236	199
Opleidingsvorm	Aeres Hogeschool	voltijd	837	807	720
		deeltijd	134	203	158
		duaal	10	0	0
	Almere	voltijd	182	209	192
		deeltijd	-	14	5
	Dronten	voltijd	546	543	482
		deeltijd	17	27	21
		duaal	10	0	0
	Wageningen	voltijd	109	72	63
		deeltijd	117	164	133

Tabel AH 5 Vooropleiding instroom per studiejaar verdeeld in opleidingsvorm

Deze tabel hoort bij § 4.6.1 en onderbouwt grafiek 4.4 en vult deze aan.

* De groep met vooropleiding Overig is bedoeld voor studenten met een buitenlands diploma, studenten met een eerder behaalde propedeuse en zij met een andersoortig recht tot toelating. Studenten kiezen bij de aanmelding in Studielink zelf de categorie, hierdoor kan een student in een andere categorie terechtkomen dan Aeres Hogeschool verwachtte. Getallen zijn aangepast op basis van Osiris-informatie.

		01-10-2022	01-10-2023	01-10-2024
Aeres Hogeschool voltijd	Havo	355	325	348
	Vwo	53	53	49
	Mbo	287	293	224
	Overig*	142	136	99
Aeres Hogeschool deeltijd	Havo	4	16	5
	Vwo	3	3	2
	Mbo	53	68	65
	Overig*	74	116	86

		01-10-2022	01-10-2023	01-10-2024
Aeres Hogeschool duaal	Havo	2	0	0
	Vwo	1	0	0
	Mbo	1	0	0
	Overig*	6	0	0
Almere voltijd	Havo	114	112	119
	Vwo	13	16	14
	Mbo	24	36	31
	Overig*	31	45	28
Almere deeltijd	Havo	-	0	0
	Vwo	-	0	0
	Mbo	-	0	0
	Overig*	-	14	5
Dronten voltijd	Havo	209	196	222
	Vwo	36	32	31
	Mbo	214	230	163
	Overig*	87	85	66
Dronten deeltijd	Havo	0	1	1
	Vwo	0	0	1
	Mbo	12	15	16
	Overig*	5	11	3
Dronten duaal	Havo	2	0	0
	Vwo	1	0	0
	Mbo	1	0	0
	Overig*	6	0	0
Wageningen voltijd	Havo	32	19	10
	Vwo	4	5	4
	Mbo	49	29	30
	Overig*	24	19	19
Wageningen deeltijd	Havo	2	13	3
	Vwo	3	3	1
	Mbo	38	52	47
	Overig*	74	96	82

* De groep met vooropleiding Overig is bedoeld voor studenten met een buitenlands diploma, studenten met een eerder behaalde propedeuse en zij met een andersoortig recht tot toelating. Studenten kiezen bij de aanmelding in Studielink zelf de categorie, hierdoor kan een student in een andere categorie terecht komen dan Aeres Hogeschool verwachtte. Getallen zijn aangepast op basis van Osiris-informatie.

Tabel AH 6 Resultaten: aantal geslaagden

Deze tabel hoort bij § 4.6.1 en onderbouwt grafiek 4.5.

			Voor 01-09-2022	Voor 01-09-2023	Voor 01-09-2024
Totaalaantal geslaagde studenten in CROHO- opleidingen per bekostigingsjaar (def. 3)	Aeres Hogeschool	Totaal	645	640	711
		Voltijd	509	516	588
		Deeltijd	128	115	120
		Duaal	8	9	3
	Almere	Voltijd	79	106	136
	Dronten	Voltijd	342	368	396
		Deeltijd	13	23	18
		Duaal	8	9	3
	Wageningen	Voltijd	88	55	66
		Deeltijd	115	92	102
Gemiddelde studieduur geslaagden in maanden	Almere	Voltijd	51	56	50
	Dronten	Voltijd	52	54	54
		Deeltijd	31	40	40
		Duaal	13	12	40
	Wageningen	Voltijd	47	43	43
		Deeltijd	34	38	35

Tabel AH 7 Resultaten: uitval

Deze tabel hoort bij § 4.6.1.

			01-10-2022	01-10-2023	01-10-2024
Totaal aantal studiestakers in CROHO-opleidingen per bekostigingsjaar (def. 3)	Aeres Hogeschool	Totaal	478	522	418
		Voltijd	399	453	358
		Deeltijd	77	67	58
		Duaal	2	2	2
	Almere	Voltijd	112	99	100
		Deeltijd	-	-	2
	Dronten	Voltijd	230	302	228
		Deeltijd	28	21	12
		Duaal	2	2	2
	Wageningen	Voltijd	57	55	39
		Deeltijd	49	46	45
Gemiddelde studieduur studiestakers in maanden	Almere	Voltijd	21	19	19
		Deeltijd	-	-	10
	Dronten	Voltijd	24	21	26
		Deeltijd	32	43	35
		Duaal	3	17	45
	Wageningen	Voltijd	17	17	15
		Deeltijd	16	15	23

Tabel AH 8 Docentinformatie en student/fte-ratio

Onderbouwt de tekst van § 4.6.1.

	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Omvang docerend personeel in fte (afgerond)	307	309	305
Omvang onderwijsondersteunend personeel in fte (afgerond)	105	101	101
Ingeschreven studenten/fte-ratio ¹	12,6	12,1	11,5

¹ Docenten zijn gemiddeld 16% van hun tijd actief in projecten en valorisatie, naast onderwijs.

Bijlage 9 Publicatielijst Aeres Hogeschool

Faculteit Almere

Publicaties in de media (incl. internetuitingen en interviews)

- Bliekendaal, S. (2024). Het 'activeren' van speelplekken met georganiseerde sportactiviteiten. Flevoland in Beweging (2), p. 3.
- Bliekendaal, S. (2024). Onderzoek: Bouwstenen voor avontuurlijk spelen. Flevoland in Beweging (1), p. 5.
- Bliekendaal, S. (2024). Pilotonderzoek 'bewegen op het schoolplein' van Aeres Hogeschool Almere. Flevoland in Beweging (3), p. 2.
- Coops, A. (2024, 6 december). Van pionieren naar governance: lessen uit Europa. KAN bouwen. <https://www.kanbouwen.nl/2024/12/06/van-pionieren-naar-governance-lessen-uit-europa/>
- De Drontenaar (2024, 15 oktober). Kinderen Aan Boord krijgen magazine: 'Weten waar je eten vandaan komt.' <https://www.dedrontenaar.nl/nieuws/algemeen/318752/kinderen-aan-boord-krijgen-magazine-weten-waar-je-eten-vandaan-komt>.
- De Jong, L. (2024, 26 september). Deze waterplant veroorzaakt stevige overlast op en rond het IJsselmeer, maar er gloort een oplossing. Interview met Marcel van der Berg. <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/deze-waterplant-veroorzaakt-stevige-overlast-op-en-rond-het-ijsselmeer-maar-er-gloort-een-oplossing~bfdde01f/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.bing.com%2F>
- De Levende Natuur (2024, november). Een ode aan de verborgen natuur onder water [essay]. De Levende Natuur 125: 248-251. https://platformijsselmeergebied.nl/wp-content/uploads/2024/11/248_DLN2024_Essay.pdf
- Flevopost (2024, 22 december). Leren, groeien, oogsten: vergroening op Flevolandse schoolpleinen. <https://flevopost.nl/regio/Leren-groeien-oogsten-vergroening-op-Flevolandse-schoolpleinen-29321133.html>
- Gemeente Dronten (2024, 17 oktober). Beleef wat je eet in Flevoland! <https://www.dronten.nl/actueel/beleef-wat-je-eet-in-flevoland>
- Havermans, O. (2024, 6 oktober). Marker Wadden is uitgegroeid tot een kraamkamer van vissen en planten. Interview met Marcel van der Berg. <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/marker-wadden-is-uitgegroeid-tot-een-kraamkamer-van-vissen-en-planten~be6d4d3o/>
- Innofest (2024). Waterkwaliteit meten met drones. Lectoraat Gezond oppervlaktewater. <https://innofest.co/cases/triawatch/>
- Jans, A. (2024, 25 september). 'Ik wil multiculturaliteit vieren, aandacht geven aan het positieve'. Voeding Nu. <https://voedingnu.nl/artikelen/ik-wil-multiculturaliteit-vieren-aandacht-geven-aan-het-positieve>
- Jansen, P. (2024, 26 mei). Stadslandbouw: voedsel zonder streepjescode. Trouw. <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/stadslandbouw-in-nederland-kent-vele-gedaanten-we-laten-zien-hoe-het-anders-kan~b50feb70/>
- Omroep Flevoland (2024a, 8 februari). Plan voor meer groen in Almere, 'eindelijk' verzucht lector Aeres Hogeschool. <https://nos.nl/regio/flevoland/artikel/486410-plan-voor-meer-groen-in-almere-eindelijk-verzucht-lector-aeres-hogeschool>
- Omroep Flevoland (2024b, 30 december). 'Bouw groene wijken voor mens én natuur'. <https://nos.nl/regio/flevoland/artikel/590933-bouw-groene-wijken-voor-mens-en-natuur>
- Regio Online (2024, 16 oktober). Flevolandse gemeenten vragen met kidsmagazine aandacht voor lokaal en gezond eten. <https://regioonline.nl/regio-fl/flevolandse-gemeenten-kidsmagazine/>
- Vakblad Groen (2024, oktober). Een fijne leeromgeving is gebaat bij 'goed groen'. Interview met Brigitta Methorst-Zijlstra.
- Zeewolde Actueel (2024, 11 oktober). Schoolkantine Challenge Flevoland van start. <https://www.zeewolde-actueel.nl/nieuws/ingezonden/318538/schoolkantine-challenge-flevoland-van-start>
- Zoelen, B. van (2024, 7 september). Een boom in de buurt maakt de stad minder heet. Waarom staan ze dan niet overal in Amsterdam? Het Parool. <https://www.parool.nl/amsterdam/een-boom-in-de-buurt-maakt-de-stad-minder-heet-waarom-staan-ze-dan-niet-overal-in-amsterdam~bc3cobb8/>

Voordracht, inleiding, lezing

- Bliekendaal, S. & Lems, E. (2024, 27 juni). Gezonde leefomgeving voor jongeren. Hoe krijgen we jongeren actief en gezond? Presentatie bij Windesheim-kennisevent Geluk onder druk, en nu dan? Almere.
- Debeus, C., Bliekendaal, S., Dionisio Pires, M. (2024, 16 april). Waterkwaliteit en menselijke gezondheid: een onderzoek naar de relatie tussen bacteriële concentratie in zwemwater en ziekteverschijnselen bij zwemmers [posterpresentatie]. Landelijke Zwemwaterdag 2024. Bilthoven.
- Debeus, C., Bliekendaal, S., Dionisio Pires, M. (2024, 21 november). Waterkwaliteit en menselijke gezondheid: een onderzoek naar de relatie tussen bacteriële concentratie in zwemwater en ziekteverschijnselen bij zwemmers. Dag van het Sportonderzoek 2024. Vlissingen.
- Limpens, P. (Speaker), Hilgeman, G. (Speaker) (2024, 10 oktober). Groenblauwe Stad [posterpresentatie]. Dag van de Duurzaamheid. Almere-Centrum.
- Macel M. (2024, november). CIOFORA Academy 'Thrips resistance in Chrysanthemum' [lezing].
- Macel M. (2024, november). Plant Resilience Research op de CropXR Education wintermeeting [voordracht].
- Smaal, S. (2024, 10 september). Over het lectoraat Stedelijke Voedselvraagstukken en food-onderwijs voor delegatie van HOGENT [presentatie]. Aeres Hogeschool, Almere.

- Smaal, S. (2024, 8 juli). Faciliteren RE-ADJUSTTool-bordspelsessie. Community of Practice (CoP) Voedselraden.
- Smaal, S., & Sefu, Y. (2024, 8 oktober). Ons voedselsysteem in transitie [presentatie]. Jonge Ambtenaren Dag (JAD), Flevoland.
- Smaal, S., Veen, E. & Sefu, Y. (2024, 8 april). Duurzaam Utrecht 2030: Workshop biologisch eten met een smalle beurs. https://irp.cdn-website.com/d8468fd8/files/uploaded/Workshop_Biologisch_eten_met_smalle_beurso8o42024verslagdef2.pdf
- Spanjar, G. (speaker) & Wesselink, E. (speaker) (2024, 1 november). Deelsessie Governance: Aanpak & tools voor een toekomstbestendige wijk [presentatie en werksessie]. Toekomstbestendige Leefomgeving, eindsymposium, Lelystad.
- Spanjar, G. (speaker), Suurenbroek, F. (speaker), Schramkó, S. (speaker), P. Limpens (speaker) (2024, 28 maart). Gebiedsniveau: Natuurinclusief governance en Almere Oostkavels [seminar]. Natuurinclusieve Gebiedsontwikkeling, slotbijeenkomst, Almere.
- Van der Berg, M. (2024, 29 november). Vissenmenu in het Markermeer van 'patat met' naar 'half broodje gezond' [presentatie]. Vissennetwerk Nederland.
- Veen, E. (2024, 12 maart). Stadslandbouw, 'Stadspark van de toekomst' [presentatie]. Flevo Campus.
- Veen, E. (2024, 15 februari). Beyond sustainability and health [presentatie]. Academische Werkplaats Voedsel. Amsterdam.
- Veen, E. (2024, 19 juni). Onderzoek naar de multiculturele voedselomgeving [presentatie]. Örebro-universiteit, Örebro, Zweden.
- Veen, E. (2024, 28 november). Samenwerking MAP-project [presentatie]. SIA-congres, Nieuwegein.
- Veen, E. (2024, 29 november). Stadslandbouw met Carolyn Steel [presentatie]. Dronten.
- Veen, E. (2024, 8 november). De multiculturele voedselomgeving [presentatie]. Diëtistendag bij de Hanzehogeschool Groningen.
- Veen, E., Smaal, S., & Sefu, Y. (2024, 21 maart). Organiseren en begeleiden van workshop en presentatie. Stadssafari voor leidinggevendende gemeente Almere, onderzoeksproject Voeding en Armoede.
- Wesselink, E. (speaker) (2024, 10 juli). De groene en gezonde wijk [seminar]. Regiodag Flevoland, Lelystad.

Wetenschappelijke conferenties

- Blikendaal, S., Nauta, J. (2024, 28-31 oktober). Promoting public playgrounds usage and children's physical activity with sports activities: a quasi-experimental study. International Society for Physical Activity and Health Congress. Parijs, Frankrijk.
- Schramkó, S. K., Spanjar, G., Suurenbroek, F. & Limpens, P. (2024). Nature-based urban development in practice: key lessons from Scandinavian and Dutch cities. AMS Scientific Conference 2024: Reinventing the City.
- Smaal, S. (2024, 25-27 september). Deelname aan de EFUA ACTION Conference. Brussel, België.

- Smaal, S., Sefu, Y. & Markoni, E. (2024, 20 juni). Beyond urban farm and community garden: A new typology of urban and peri-urban agriculture in Europe [conferentiebijdrage]. AESOP Conference 2024. Brussel, België.
- Spanjar, G. (2024). Natuurinclusieve Gebiedsontwikkeling: aanpak en lessen voor een groene toekomst (speaker) (2024, november 27). Bouwen aan Biodiversiteit [seminar]. Symposium Natuur en Milieufederatie Noord-Holland, Castricum.
- Spanjar, G. (2024). Tackling Heat Stress in Cities (Speaker). UN-Habitat & European Union Expert Group Meeting #4: Urban Crisis Monitoring and Data Collection. Brussel, België.
- Spanjar, G. (2024, 28 november). Natuurinclusieve Gebiedsontwikkeling [seelsessie]. KAN bouwen-congres, Zwolle.
- Van Eerden, A. O. K., Komdeur, J., Richardson, D. S., Dugdale, H. L. & Hammers, M. (2024). Nest-site selection and nest predation in a tropical passerine in relation to food, friends, and foes. Netherlands Society for Behavioural Ecology (NVG) 2024 Annual Meeting. Egmond aan Zee.

Wetenschappelijke publicaties

- Bierman T.V., Vrieling K., van Zwieten R., Kodger T.E., Macel M. & Bezemer T.M. (2024). Adhesive droplets made from plant-derived oils for control of western flower thrips. *Journal of Pest Science*, 97, 2175-2186. <https://doi.org/10.1007/s10340-024-01755-4>
- Jansma, J. E., Veen, E., & Müller, D. (2024). Beyond urban farm and community garden: a new typology of urban and peri-urban agriculture in Europe. *Urban Agriculture and Regional Food Systems*. <https://doi.org/10.1002/uar2.20056>
- Schramkó, S. K., Spanjar, G., Suurenbroek, F. & Limpens, P. (2024). Nature-based urban development in practice: key lessons from Scandinavian and Dutch cities. 2. Abstract from AMS Scientific Conference 2024, Amsterdam. <https://groenkennisnet.nl/zoeken/resultaat/nature-based-urban-development-in-practice--key-lessons-from-scandinavian-and-dutch-cities?id=1429792>
- Spanjar, G. (editor), Limpens, P. (editor), Hilgeman, G., Konings, E., Wesselink, E., Boon, A., Ortega Exposito, F., Heldens, S., John, N., Peuling, S., Rovers, I., Rozema, A., van Battum, E., Cefis Colombo, F., van Dijk, J., Duisters, S., Edens, S., Föllmi, D., Fontani, T. & van de Wiel, B. (2024). Nature-inclusive guiding principles: two-year research into Nature-inclusive Area Development [whitepaper]. Paper gepresenteerd op slotbijeenkomst SIA-project Natuurinclusieve Gebiedsontwikkeling, Almere. <https://groenkennisnet.nl/zoeken/resultaat/nature-inclusive-guiding-principles--white-paper-two-year-research-on-nature-inclusive-area-development?id=1416910>
- Spanjar, G., Suurenbroek, F. & Reynolds, R. (2024). The Non-Experts' Experience of 3D City Visualisations: lessons for Urban Design Practice. *Journal of Digital Landscape Architecture (JoDLA)*, 2024(9), pp. 471-481. <https://doi.org/10.14627/537752043>

- Spanjar, G., Suurenbroek, F., Schramkó, S. & Stolp, R. (2024). People's experience of urban transformation: eye-tracking architectural qualities of the post-industrial NDSM wharf in Amsterdam. *Planning Practice & Research*, pp. 1-23. <https://doi.org/10.1080/02697459.2024.2404751>
- Speelman, F. J. D., Borger, M. J., Hammers, M., Van Eerden, A. O., Richardson, D. S., Burke, T., Dugdale, H. L. & Komdeur, J. (2024). Implications of adult sex ratios for natal dispersal in a cooperative breeder. *Animal Behaviour*, 208, pp. 19-29. <https://doi.org/10.1016/j.anbehav.2023.11.010>
- Van Eerden, A. O. K., Komdeur, J., Richardson, D. S., Dugdale, H. L., & Hammers, M. (2024). Nest-site selection and nest predation in a tropical passerine in relation to food, friends, and foes. *Ornithology*, ukaeo49. <https://doi.org/10.1093/ornithology/ukaeo49>

Boeken en boekhoofdstukken

- Blikendaal, S., & Nauta, J. (2024). Promoting public playgrounds usage and children's physical activity with sports activities: a quasi-experimental study. *Health & Place*, 87, 103248.
- Spanjar, G., Suurenbroek, F., Limpens, P., & Schramko, S. (2024). Natuurinclusieve gebiedsontwikkeling: van pionieren naar governance. Naio10 uitgevers. ISBN 978-94-6208-867-2.
- Spanjar, G., Suurenbroek, F., Limpens, P., & Schramko, S. (2024). Nature-Inclusive Urban Development: From experiments to governance. Naio10 uitgevers. ISBN 978-94-6208-902-0.

Conference proceedings (non-refereed)

- Markoni, E., Smaal, S., Aeschlimann, L., Götze, F., Sefu, Y. & Veen, E. (2024). Tackling food poverty! Towards healthy, sustainable, and socially just food environments through inclusive participation. Conference proceedings AESOP Sustainable Food Planning Conference. <https://doi.org/10.5281/zenodo.12938366>

Rapporten

- Agyeman, J. & Veen, E. (2024). Local is as local does: Growing local food in the age of trans-localism. *Urban Agriculture Magazine*, 41, pp. 49-51.
- Blikendaal, S., Aldershof, S., Wesselink, E. & Ekkel, D. (2024). Onderzoek: Spelen in de buurt Almere [eindrappage]. Aeres Hogeschool Almere.
- Enting, A. (2024). Koolstofopslag in jong bos op voormalige landbouwgrond [studentrapport]. Aeres Hogeschool Almere. <https://www.greeni.nl/iguana/www.main.cls?url=search&p=9d3c19f2-e5ae-4947-907f-72f5bfa1531d#recordId=2.152628>
- Hoogenbosch, S., Schutter, Y., van Vessem, L., van der Valk, E. & Batenburg, I. (2024). Biodiversiteit van loopkevers en vegetatie in Voedselbos Eemvallei [studentrapport]. Aeres Hogeschool Almere.
- Kolthof, B., Blikendaal, S. & van der Sluijs, L. (2024). Biodiversiteit in Almeerse speeltuinen [studentrapport]. Aeres Hogeschool Almere.

- Majjer, A. (2024). De effectiviteit van kunstmatige trichomen op suikerbasis in combinatie met entomopathogene schimmels tegen trips [studentenrapport]. Lectoraat Weerbare planten.
- Sefu, Y., Van de Mortel, D. & Veen, E. (2024). Voedselverspilling onder middelbare scholieren. <https://flevocampus.nl/hoe-voedselverspilling-werkt/>
- Smaal, S., Sefu, Y., & Veen, E. (2024). Access to healthy food in Almere. Publicatie vanuit het lectoraat Stedelijke Voedselvraagstukken. <https://www.greeni.nl/iguana/www.main.cls?url=search&p=9d3c19f2-e5ae-4947-907f-72f5bfa1531d#recordId=2.152430&srchDb=2>
- Spanjar, G. & Limpens, P. (editors) (2024). Slotbijeenkomst Onderzoeksproject Natuurinclusieve Gebiedsontwikkeling [posterboek]. Aeres University of Applied Sciences, Almere.
- Troost, T., Linden A. van der, Dijkman, N., Berg, M.S. van den & Holdt, A. (2024, december). Primaire productie in grote wateren. Deltares-rapport.
- Van den Ham, K., Molenaars, D. & Nagel, S. (2024). Diversiteit van vogels en vliegende ongewervelden in voedselbos Eemvallei Zuid [studentrapport]. Aeres Hogeschool Almere.
- Van Gent, A. (2024). Onderzoek naar het effect van de afstand tot de bankerplant *Lobularia maritima* op de populatie van trips en hun natuurlijke vijanden op uingewassen [studentenrapport]. Lectoraat Weerbare planten.
- Veen, E., Jansma, J. E., & Schrijnen, M., m.m.v. Lumumba, S., Knüppe, J., Klaassen, A. & Sefu, Y. (2024). Broodverspilling tegengaan: hoe we beter kunnen aansluiten bij en leren van andere doelgroepen dan de 'gemiddelde Nederlander'. <https://flevocampus.nl/hoe-voedselverspilling-werkt/>
- Vermue, A., Renting, H. & Food System Labs (FSLs). (2024). Best practices and lessons learned regarding healthy nutrition: 10 practice and policy briefs and a peer-reviewed journal article on co-creating food system interventions (Deliverable 2.4) [interne rapportage]. Publicatie van het Europese H2020-project Healthy Food Africa.
- Willemsen, R. (2024). Biologische controle van trips in ui: het effect van de ruimtelijke verspreiding van de bankerplant *Lobularia maritima* op trips en andere insecten [studentenrapport]. Lectoraat Weerbare planten.

Erkenningen, prijzen

- Macel, M. (2024). PhD-commissielid voor WUR Plant Breeding, M. Bovio. Wageningen.
- Macel, M. (2024). PhD-commissielid voor WUR Plant Physiology, M. Meisenburg. Wageningen.
- Macel, M. (2024). Stakeholder advisory board member CropXR-programma.
- Van Lent, J. (2024). Lid maatschappelijke adviesraad Staatsbosbeheer Flevoland.
- Hammers, M. (2024) Dobberke Beurs 2024.

Interviews

- KIJK Magazine (2024). Milieuvriendelijke pesticiden in de maak. Interview met Mirka Macel. KIJK Magazine, wintereditie 2024, artikel, pp. 60-65.

- Veen, E. (2024, 15 oktober). Duurzame voeding als sleutel voor de toekomst. Food for Thought Magazine (7).
- Veen, E. (2024, 25 september). Ik wil multiculturaliteit vieren, aandacht geven aan het positieve. Voeding Nu, 5. <https://voedingnu.nl/artikelen/ik-wil-multiculturaliteit-vieren-aandacht-geven-aan-het-positieve>

Internetuitingen

- Duurzaam Door. (2024, 1 juli). 2e Nieuwsbrief Duurzaam Door, update projecten [nieuwsbrief]. <https://mailchi.mp/3b5c5ebf59b5/van-educatie-naar-participatie-en-cocreatie-update-maart-13822838>
- Duurzaam Door (2024, 1 maart). 1e Nieuwsbrief Duurzaam Door, update projecten [nieuwsbrief]. <https://mailchi.mp/b88ad4a150a5/van-educatie-naar-participatie-en-cocreatie-update-maart-2024>
- Duurzaam Door (2024, 1 november). 3e Nieuwsbrief Duurzaam Door, update projecten [nieuwsbrief]. <https://mailchi.mp/oe78840cf26d/van-educatie-naar-participatie-en-cocreatie-update-november-13889720>
- GLOS Educatief (2024, 28 maart). Winnaars Schoolkantine Challenge 2024 bekend. <https://www.gezondeleefstijlpschool.nl/voeding/winnaars-schoolkantine-challenge-2024-bekend/>
- Hammers, M. (2024, 27 september). Wie herkent vogelgeluiden beter: een vogelaar of een computer? KAF. <https://kaf.online/wie-herkent-vogelgeluiden-beter-een-vogelaar-of-een-computer/>
- IVN Flevoland (2024, 01 september). Kidsmagazine Beleef wat je Eet [nieuwsbrief]. <https://www.ivn.nl/provincies/flevoland/nieuws/leren-groeien-oogsten-vergroening-op-flevolandse-schoolpleinen/>
- IVN Flevoland (2024, 14 maart). Effectievere voedseleducatie-interventies door participatief onderzoek [nieuwsbrief]. <https://www.ivn.nl/provincies/flevoland/nieuws/effectievere-voedseleducatie-interventies-door-participatief-onderzoek/>
- IVN Flevoland (2024, 16 oktober). Nieuwsbrief IVN Kind & Natuur oktober [nieuwsbrief]. <https://doemee.ivn.nl/l/mailling2/browseview/2c4683b9-a3a4-409c-94a1-7a5132a1e5ed>
- IVN Flevoland (2024, 16 september). Nieuwsbrief IVN onderwijs Flevoland september [nieuwsbrief].
- IVN Flevoland (2024, 22 januari). Nieuwsbrief IVN onderwijs Flevoland januari [nieuwsbrief].
- IVN Flevoland (2024, 28 november). Gediplomeerde moestuincoaches gaan scholen en BSO's helpen [nieuwsbrief]. <https://www.ivn.nl/provincies/flevoland/nieuws/gediplomeerde-moestuincoaches-gaan-scholen-en-bsos-helpen/>
- Jong Leren Eten Flevoland (2024, 01 juli). Boeren en mbo-studenten zetten scholieren in beweging voor het verhaal achter hun eten met Food Challenge [nieuwsbrief]. <https://www.jonglereneten.nl/nieuws/boeren-en-mbo-studenten-zetten-scholieren-beweging-voor-het-verhaal-achter-hun-eten-met-food>
- Jong Leren Eten Flevoland (2024, 07 maart). 22 vmbo- en pro-scholen gestart met vierde editie Food Challenge Noord-Midden Nederland! [nieuwsbrief]. <https://www.jonglereneten.nl/nieuws/22-vmbo-en-pro-scholen-gestart-met-vierde-editie-food-challenge-noord-midden-nederland>
- Jong Leren Eten Flevoland (2024, 1 augustus). Nieuwsbrief Jong Leren Eten Flevoland [nieuwsbrief]. <https://gezonde-school-flevoland.email-provider.eu/web/cdgmjvjlso/ncyhzeefhk>
- Jong Leren Eten Flevoland (2024, 1 februari). Nieuwsbrief Jong Leren Eten Flevoland [nieuwsbrief]. <https://gezonde-school-flevoland.email-provider.eu/web/cdgmjvjlso/psuuxq7ys4>
- Jong Leren Eten Flevoland (2024, 1 oktober). Nieuwsbrief Jong Leren Eten Flevoland [nieuwsbrief]. <https://gezonde-school-flevoland.email-provider.eu/web/cdgmjvjlso/qtcvegiwsk/qmg561fqr/zjohp686iu>
- Jong Leren Eten Flevoland (2024, 11 september). Nieuwsbrief Jong Leren Eten Flevoland [nieuwsbrief]. <https://www.jonglereneten.nl/nieuws/nieuwsbrief-jong-leren-eten-flevoland-najaar-2024>
- Louis Bolk Instituut (2024, 19 december). Vergroening van schoolpleinen en het inzetten van voedseleducatie op basisscholen: is dit te combineren? <https://www.louisbolk.nl/actueel/vergroening-van-schoolpleinen-en-het-inzetten-van-voedseleducatie-op-basisscholen-dit-te>
- NOP (2024, 11 oktober). Waar komt ons eten vandaan? Kan ik ook zelf leren zaaien, oogsten en voedsel bereiden? https://www.instagram.com/p/DA-WiCfIT_e/?img_index=1
- Smaal, S., Sefu, Y. & Veen, E. (2024). De bonenrevolutie [whitepaper]. <https://flevocampus.nl/whitepaper-de-bonenrevolutie-nu-te-downloaden/>
- Smaal, S., Sefu, Y. & Veen, E. (2024). Op bonensafari met het lectoraat Stedelijke Voedselvraagstukken. Flevo Campus. <https://flevocampus.nl/op-bonensafari-met-het-lectoraat-stedelijke-voedselvraagstukken/>
- Smaal, S., Sefu, Y. & Veen, E. (2024). Van sperziebonen tot edamame: een diepe duik in het bonenuniversum. <https://flevocampus.nl/van-sperziebonen-tot-edamame-een-diepe-duik-in-het-bonenuniversum/>
- Veen, E. (2024). Hoe denkt de mbo-student over plantaardig voedsel?. <https://vakbladvoedingsindustrie.nl/nl/artikel/hoe-denkt-de-mbo-student-over-plantaardig-voedsel>
- Veen, E. (2024). Hoe voedselverspilling werkt. <https://flevocampus.nl/hoe-voedselverspilling-werkt/>
- Veen, E. (2024). Start onderzoeksproject: mbo-student in actie voor plantaardig voedsel. <https://www.aereshogeschool.nl/nieuws/2024/start-onderzoeksproject-mbo-student-in-actie-voor-plantaardig-voedsel>
- Veen, E. (2024, 15 februari). Krijg meer bonen aan de man! Eiwit Trends. <https://www.eiwittrends.nl/krijg-meer-bonen-aan-de-man/>
- Veen, E. (2024, 29 februari). Voedselarmoede aanpakken. Eiwit Trends. <https://www.eiwittrends.nl/voedselarmoede-aanpakken/>
- Voeding Nu (2024, 26 maart). De Schoolkantine Challenge. <https://voedingnu.nl/nieuws/de-schoolkantine-challenge>

Audiovisueel materiaal

- NPO Vroege Vogels (2024, 15 september). Terug naar Marker Wadden [seizoen 2024, aflevering 13]. https://npo.nl/start/serie/vroege-vogels/seizoen-24/vroege-vogels_357/afspelen
- Omroep Flevoland (2024, 11 juli). Wat gebeurt er onder water bij Marker Wadden? [video]. <https://www.omroepflevoland.nl/gemist/radio/388030/wat-gebeurt-er-onder-water-bij-marker-wadden?id=388030>
- Veen, E. (2024). Inspreken columns als onderdeel van podcastserie over het EAT-Lancet-dieet. Provincie Flevoland. <https://www.youtube.com/watch?v=PtoyFvDwz84>

Overig

- Breet, I., Oosterhoff, T., Knecht, B. & Macel, M. (2024). Bijdrage van studentenonderzoek lectoraat Weerbare planten aan patent P138440EP00 ADHESIVE COMPOSITION. Aangevraagd door M. Kamperman en A. Arunachalam, Rijksuniversiteit Groningen.
- Debeus, C., Blikendaal, S. & Dionisio Pires, M. (2024). Waterkwaliteit en menselijke gezondheid: een onderzoek naar de relatie tussen bacteriële concentratie in zwemwater en ziekteverschijnselen bij zwimmers (poster). Aeres Hogeschool Almere.
- Smaal, S., Veen, E. & Braber, J. (2024). Onderzoek binnen het onderwijs. <https://www.greeni.nl/iguana/www.main.cls?url=search&p=9d3c19f2-e5ae-4947-907f-72f5bfa1531d#recordId=2.152250&srchDb=2>
- Van Lent, J., Linnenkamp, K. & Enting, A. (2024). Treeport CO2 bomenkaart experience ArcGIS. <https://experience.arcgis.com/experience/62b78f02b21c4cbf8fd2bb4cac24d950/>
- Van Spronsen, T., de Schipper, A. & Blikendaal, S. (2024). Bewegen op het schoolplein (infographic). Aeres Hogeschool Almere. <https://www.greeni.nl/iguana/www.main.cls?url=search&p=9d3c19f2-e5ae-4947-907f-72f5bfa1531d#recordId=2.152035>

Faculteit Dronten

Publicaties in kranten en vakbladen

- De Heij, C. (2024). Knuffelen met een koe. Interview met o.a. Kathalijne Visser. <https://www.ad.nl/alphen-aan-den-rijn/knuffelen-met-een-koe-daar-word-je-niet-alleen-als-mens-gelukkig-van-koeien-zijn-er-ook-dolop~ad8ca302f/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>
- Duijvekam, S. (2024). Puppy yoga is de nieuwe hype in Amsterdam. Interview met o.a. Kathalijne Visser en Richard Griffioen. <https://www.parool.nl/ps/puppy-yoga-is-de-nieuwe-hype-in-amsterdam-en-nu-allemaal-in-de-downward-facing-puppy~bcfbo8ed/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>
- Haven-Pross, S. C. (2024). Duurzaamheid in de veterinaire sector. Petmonitor 2024: Van Winkel Tot Kliniek: wat Beïnvloedt de keuze van een huisdiereigenaar?, p. 33–35. <https://www.aereshogeschool.nl/petmonitor>

- Haven-Pross, S. C. (2024). One Welfare en duurzaamheid: hoe mens, dier en omgeving samenkomen in mijn werk. Tijdschrift Voor Diergeneeskunde, jaargang 149, aflevering 11, p. 47.
- Helmink, R. (2024). De FEI is op de goede weg. Interview met Kathalijne Visser. <https://www.horses.nl/overig-nieuws/deze-week/kathalijne-visser-de-fei-is-op-de-goede-weg/>
- Helmink, R. (2024). Terugkeer KNHS in SRP roept vragen op over inzet paardenwelzijn. <https://www.horses.nl/opinie/info/kathalijne-visser-terugkeer-knhs-in-srp-roept-vragen-op-over-inzet-paardenwelzijn/>
- Hiddink, J en G van Os. (2024). Kijk volgens de schijf van vijf naar de bodem. Nieuwe Oogst, 25 oktober 2024, p. 27.
- Hiddink, J en G van Os. (2024). Kijk volgens de schijf van vijf naar de bodem. Nieuwe Oogst online, 24 oktober 2024. https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2024/10/28/kijk-volgens-de-schijf-van-vijf-naar-de-bodem?utm_source=nieuwsbrief&utm_medium=email&utm%2E%80%A6
- HorseTelex (2024). Kathalijne Visser over verdwijnen KPW: 'Hieruit blijkt dat bestuurders welzijn niet als eerste prioriteit zien.' <https://www.horses.nl/opinie/info/kathalijne-visser-over-verdwijnen-kpw-hieruit-blijkt-dat-bestuurders-welzijn-niet-als-eerste-prioriteit-zien/>
- Janssen, M. (2024) Wij geloven dat er meer te halen valt. Interview met Kathalijne Visser over de rol die diensthonden spelen in veiligheid en bewaking. Flevopost, 7 mei 2024. <https://flevopost.nl/dronten/Aeres-Hogeschool-Dronten-onderzoekt-duurzame-diensthonden-29013824.html>
- Visser E.K. (2024). Stelling: wat vinden we ervan dat het Keurmerk Paard en Welzijn is verdwenen? Paardenkrant, 6 juni 2024.

Wetenschappelijke publicaties

- Ankersmit E., Pfeifer C., Borek R., Espagnol S., Jurga P., Adams N., Tromp P. & Van den Pol-van Dasselaar A. (2024) The importance of potential benefits of grasslands and livestock to stakeholders. Grassland Science in Europe 29, pp. 385-387.
- De Jong, F., van den Brande, K., Bent, M., Bernasco, B., & Monginho, R. (2024). Cocreative Learning is More Effective than Direct Instruction Argument on Basis of Hanna Arendt's Vita Activa. In Lindgren, R., Asino, T. I., Kyza, E. A., Looi, C. K., Keifert, D. T., & Suárez, E. (Eds.), Proceedings of the 18th International Conference of the Learning Sciences - ICLS 2024 (pp. 2237-2238). International Society of the Learning Sciences.
- Klootwijk C.W., Coughnon M., Bruinenberg M., van Eekeren N., Frijlink M., Philipsen A.P. & Van den Pol-van Dasselaar A. (2024) Why grasslands?: insights from Farm Case Studies in the Netherlands and Flanders. Grassland Science in Europe 29, pp. 1-12.
- Looney C., Schetelat S., Caraes C., Krause A., Klinck L., Huyghe C., O'Donovan M., Van den Pol-van Dasselaar A., Ankersmit E., Peratoner G., Fracchetti L., Ramos C., Jitea I.M., Nilsdotter-Linde N., Hesse A. & Blanc-Jouvan L. (2024) Agro-ecological indicators to assess the effect of grazing at farm level. Grassland Science in Europe 29, pp. 794-796.

- Lam, T.J.G.M., Gonggrijp, M.A., Velthuis, A.G.J., Pikkemaat, M.G., Santman-Berends, I.M.G.A., A.E. Heuvelink, A.E. (2024) Residues of dry cow antimicrobials in colostrum and extended-spectrum and AmpC --lactamaseproducing *Escherichia coli* in feces from young dairy calves, *Journal of Dairy Science*.
- Methorst R.G., Koorn B., De Groot D. & Gerrits S. (2024) The Farming Tree as an assessment tool for ecological and social sustainability. *Grassland Science in Europe* 29, pp. 270-272.
- Pepers, K.H.J., Van Egmond, F., Koomans, R., Teuling, K., Staats, G. & Van Os, G. Validation of a new gamma ray soil bulk density sensor. *European Journal of Soil Sciences*, 2 juli 2024. <https://bsssjournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/ejss.13529>
- Swinkels, J.M., Deterink, A., Holstege, M., Tellen, A., Lücken, A., Nitz, J., Kempe, G.D., Bruggink, T., Penterman, P., Scherpenzeel, C.G.M., Velthuis, A., Krömker, V. Postpartum excretion of internal teat sealant after selective dry cow treatment of dairy cows, *Journal of Dairy Science*, Volume 107, Issue 10, 2024, pp. 8479-8493.
- Van den Brande, K. T., De Jong, F., Evers, A. & Teunter, E. V. (2024). Understanding Public Engagement in Dutch Higher Education Institutions: Comparing Universities of Applied Sciences and Research Universities in The Netherlands. *DIALOGUE: Science, Scientists and Society*, 7, pp. 1–17. <https://doi.org/10.29195/DSSS.07.01.89>
- Van den Pol-van Dasselaar A., Ankersmit E., Dumitras D.E., Fracchetti L., Af Geijersstam L., Jitea I.M., Looney C., Nilsson-Linde N., Peratoner G., Ramos C., Schetelat S., Thielecke D. & Zanatti R. (2024) The perspectives of young European farmers and students on grazing. *Grassland Science in Europe* 29, pp. 896-898.
- Van den Pol-van Dasselaar A. (2024). Participatory approaches for sustainable livestock production. 23rd International Conference Life Sciences for Sustainable Development. Book of abstracts: 75. Cluj-Napoca, Roemenië. 26-28 september 2024.
- Visser, E.K. (2024). Effective and ethical horse-human interaction. 19th International Equitation Science Conference 2024. Cambridge, Nieuw-Zeeland.
- Visser, E.K., Haven-Pross, S.C. (2024). (2024) Beyond companionship: Unravelling the dynamic bond between humans and their animal friends. *Companion Animals in a changing world*. Hamilton, Nieuw-Zeeland.
- Visser, E.K., Jens, L., Nieuwe Weme, L., Tromp, P., Maarleveld, K., Haven-Pross, S. (2024). Horses' Behavioural Responses During Therapeutic Riding: A Field Study 33th International Society for Anthrozoology Conference. Hartpury, Engeland.
- Visser, E. K. (2024). Safe, effective and ethical horse-human interaction. 19th International Equitation Science Conference. Cambridge, Nieuw-Zeeland.

Rapporten en boeken

- Klootwijk C.W., Bruinenberg M., Coughnon M., Hoekstra N.J., Ripoll-Bosch R., Schelfhout S., Schils R.L.M., Vanden Nest T., Van Eekeren N., Voskamp-Harkema W., Van den Pol-van Dasselaar A. (Eds) (2024). Why grasslands? *Grassland Science in Europe*, volume 29, p. 916.
- Nieuwe Weme, L., & Van Asselt, M. (2024). Inzet van honden in de zorg: ethische dilemma's uit het werkveld. Aeres Hogeschool Dronten.
- Nieuwe Weme, L. & Van Asselt, M. (2024). Inzet van honden in de zorg. Aeres Hogeschool Dronten. <https://doi.org/10.46884/2024.2>
- Pfeifer C., Hediger F., Winterberg R., Feist J., Borek R., Van den Pol-van Dasselaar A. (2024). Report on the level of circularity for European territories. *Pathways*, p. 67.
- Van den Pol-van Dasselaar A., Stokes J. (2024). Practice Hub workshops 3. *Pathways*, p. 7.
- Van Egmond, F., Teuling, K., Kannekens, J., Harder, W., Knotters, M., Mulder, T., Van Orsouw, T. & Schoorl, J. Regionale kartering bodemverdichting in de provincie Flevoland. Eindrapport RAAK-PRO. WUR, 1 november 2024. <https://doi.org/10.18174/672577>
- Visser, E.K., Haven-Pross, S., Nieuwe Weme, L., Jens, L. (2024). Evaluatie dierenwelzijnsbeleid gemeente Dronten.
- Visser, E.K., Haven-Pross, S. (2024). Het gebruik van hulpen en trainingsmiddelen bij honden en paarden. Dronten: Aeres Hogeschool Dronten.
- Visser, E.K., Nieuwe Weme, L., Haven-Pross, S., Jens, L., Spaapen, A. (2024). Welzijnsgids coach- en therapiepaarden: een praktische leidraad. Aeres Hogeschool Dronten.

Internetuitingen

- Hiddink, J. & Van Os, G. Schijf van vijf voor de bodem. BVOR-website, 28 november 2024. https://bvor.nl/?mailpoet_router&endpoint=view_in_browser&action=view&data=WzI1MSwiNTVINzVkJmQyOWY5liwzMTQzLClyMzNIZDZvMGNmYjI4ODImNWJlMTAoZWVhZGZlMGYwZSIsMjE2LDBd

Conference proceedings, semi-wetenschappelijke tijdschriften (non-refereed)

- Haven-Pross, S.C., Maarleveld, K., Jens L., Visser, E.K. (2024) Dogs' Behavioural Responses to Dog Assisted Interventions: A Field Study. *Proceedings of the 33rd International Society for Anthrozoology Conference*, Hartpury. p. 41.
- Methorst, R., Koorn, B. & De Groot, D. (2024). 'The FarmingTree' – an integral assessment tool of the social and ecological embedding of a farm – inspired by Doughnut Economics. In C. Alex Koutsouris, A. Knierim, P. Labarthe, F. Marchand (Eds.), *Systemic change for sustainable futures*, Theme 3. Capacity development to support systemic change: approaches, methods and tools. *Proceedings International Farming Systems Association conference 2024*, pp. 253–259.
- Pepers, K., Van Egmond, F., Koomans, R., Teuling, K., Staats, G. & Van Os, G. (2024). Validation of a new gamma ray soil bulk density sensor. *Global Proximal Soil Sensing Congress*, Gent, België, 15 oktober 2024. <https://www.gpss-2024.com/>
- Pepers, K., Van Egmond, F., Koomans, R., Teuling, K., Staats, G. & Van Os, G. (2024). Validation of a new gamma ray soil bulk density sensor. *Agrogeophy Congress*, Zürich, Zwitserland. 2 februari 2024. <https://agrogeo24.curve.space/articles/AG0020>

- Roovers, G. & Van Os, G.. Kennisnetwerkdag Oost KOBHO. LinkedIn KOBHO, 16 mei 2024. <https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7196804745888415745/>
- Anonymus & Van Os, G. Terugblik schuurgesprek 12 maart over slim bodemgebruik. Boer & Business in Balans, 8 april 2024. <https://www.boerenbusinessinbalans.nl/kennis/terugblik-schuurgesprek-12-maart-slim-bodemgebruik/>
- Van Vugt, M. Sentinel voor bodemkoolstofkaart. NWO Projectendatabank, 1 maart 2024. <https://www.nwo.nl/projecten/raakpub12029>
- Pepers, K. Sentinel voor bodemkoolstofkaart. Regieorgaan SIA Projectenbank, 1 maart 2024. <https://www.sia-projecten.nl/project/sentinel-voor-bodemkoolstofkaart>
- Pepers, K. Soil Simulator geeft beeld van lange termijn scenario's. CoE Groen-website, 15-feb-2024. <https://coegroen.nl/uitgelicht/soil-simulator-geeft-beeld-van-lange-termijn-scenarios>
- Van Os, G. & Pepers, K. Koolstof als Kans - CoE Groen. Groen Kennisnet, 1 februari 2024. <https://groenkennisnet.nl/zoeken/resultaat/koolstof-als-kans---coe-groen?id=1405007>
- Pepers, K. & Van Os, G. Kringloopstimulator - CoE Groen. Groen Kennisnet, 1 februari 2024. <https://groenkennisnet.nl/zoeken/resultaat/kringloopstimulator---coe-groen?id=1405004>
- Van Os, G. & Pepers, K.. RAAK-Publiek: 18 projecten gehonoreerd - Sentinel voor bodemkoolstofkaart. Regieorgaan SIA-website, 18 januari 2024. <https://regieorgaan-sia.nl/nieuwsoverzicht/raak-publiek-18-projecten-gehonoreerd/#sentinel-voor-bodemkoolstofkaart>
- Pepers, K. Koolstof als Kans - Duurzaam bodembeheer combineren met koolstofvastlegging. Aeres Hogeschool-website, 1 januari 2024. <https://www.aereshogeschool.nl/onderzoek/onderzoeksprojecten/koolstof-als-kans#:~:text=Binnen%20het%20SIA%2Dproject%20Koolstof,cruciaal%20zijn%20voor%20dit%20proces>
- Pepers, K. Soil Simulator, LangetermijnsScenario's voor duurzaam bodembeheer. Aeres Hogeschool-website, 1 januari 2024. <https://www.aereshogeschool.nl/onderzoek/onderzoeksprojecten/soil-simulator>
- Struijk, W. LLO-Katalysator Duurzaam Bodem- en Bodemwaterbeheer. Kenniscentrum Bodem, VHL, 1 januari 2024. <https://www.kenniscentrumbodem.nl/project/llo-katalysator-bouwsteen-2-klein-duurzaam-bodem-en-bodemwaterbeheer/>
- Struijk, W. HVHL Duurzaam Bodem- en Bodemwaterbeheer. LLO-Katalysator.nl, 1 januari 2024. <https://www.llokatalysator.nl/projecten/gehonoreerde-projecten/hogeschool-van-hall-larenstein-duurzaam-bodem-en-bodemwaterbeheer/>
- Pepers, K. & Van Os, G. Project Kringloopstimulator. CoE Groen-website, 1 januari 2024. <https://coegroen.nl/project/kringloopstimulator-1>
- Qasemi, M. 6 maart 2024. Is puppyyoga moerel gezien wel goed? Interview met Kathalijne Visser. <https://yoga-international.nu/blogs/is-puppy-yoga-moreel-gezien-wel-goed>
- Hesselings, L. 7 februari 2024. Puppyyoga is de nieuwe trend: hoe diervriendelijk is dit? Interview met Kathalijne Visser. <https://www.flair.nl/maatschappij/puppy-yoga-is-de-nieuwe-trend-maar-wat-vinden-de-puppy-s-daarvan~bd9306df/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>
- Hiddink, J. & Van Os, G. Schijf van vijf voor de bodem. BVOR-website, 28 november 2024. https://bvor.nl/?mailpoet_router&endpoint=view_in_browser&action=view&data=Wz1MSwiNTVINzVkJmQyOWY5liwzMTQzLClyMzNIZDVkMGNmYjI4ODlmNWJlMTAoZWVhZGZlMjU5MGYwZSIsMjEzLDBd
- Klauwen met geld. Een praktijkgericht onderzoek naar klauwgezondheid bij runderen. Groen Kennisnet, 4 november 2024. <https://groenkennisnet.nl/nieuwsitem/klauwen-met-geld-een-praktijkonderzoek-naar-klauwgezondheid-bij-runderen-1#sources>
- Kalvermanagement opnieuw onder de loep. Groen Kennisnet, 29-okt-2024. <https://groenkennisnet.nl/nieuwsitem/kalvermanagement-opnieuw-onder-de-loep>
- NAJK en Aeres Hogeschool Dronten zetten beweiden centraal tijdens Grasweidedagen 2024. <https://www.najk.nl/2024/04/25/najk-en-aeres-hogeschool-dronten-zetten-beweiden-centraal-tijdens-grasweidedagen-2024/>
- IJs van eendenkroos? Waterlinzen hebben de potentie om razendsnel gezond voedsel te leveren. <https://www.telegraaf.nl/financieel/1037897598/i-js-van-eendenkroos-waterlinzen-hebben-de-potentie-om-razendsnel-gezond-voedsel-te-leveren>
- Telers van waterlinzen hebben lange adem nodig. <https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2024/07/24/telers-van-waterlinzen-hebben-lange-adem-nodig>

Nieuwsbrieven, mailings

- Van Os, G. & Pepers, K. (2024). Een weerbaar teeltsysteem voor bestaanszekerheid. Nieuwsbrief SIA-Regeneratieve open teeltsystemen, 14 juni 2024. <https://regeneratieve-open-teeltsystemen.mailchimpsites.com/bollentelers>
- Hiddink, J. & Van Os, G. (2024). Kijk volgens de schijf van vijf naar de bodem. Nieuwsbrief Bodem en Ondergrond, 5 november 2024. <https://www.sikb.nl/nieuwsbrieven/2024-11-05>
- Ros, G. (2024). SIA-RAAK Publiek project Sentinel voor bodemkoolstofkaarten. NMI-Agro Nieuwsbrief, juni 2024. <https://mailchi.mp/11ac2ffod458/nieuwsbrief-juni-2024?e=268f698780>

Audiovisueel materiaal

- SBS6-programma Doe Maar Duurzaam. Uitgezonden 20 en 21 april 2024. <https://www.youtube.com/watch?v=NpBqSE7DBkM>
- Boone, R. Elektronische neus helpt bepalen hoe het met onze bodem gaat. Wetenschap Vandaag, podcast. 23 mei 2024. <https://www.bnr.nl/podcast/wetenschap-vandaag/10547651/elektronische-neus-helpt-bepalen-hoe-het-met-onze-bodem-gaat>

- Spaapen, A., Visser, E.K., Haven-Pross, S.C., Nieuwe Weme, L., Jens, L., (2024). E-learning: Herkennen van gedrag bij (coach- en therapie)paarden, Vereniging Aanbieders Dier en Zorg. <https://verenigingaanbiedersdierenzorg.nl/herkennen-van-gedrag-bij-coach-en-therapiepaarden-verdieping/>

Workshops, presentaties, demonstraties, cursussen en masterclasses

- Kocks, C.G. Dare for Robotics. Masterclass t.b.v. SPRONG-aanvraag, 9 februari 2024.
- Kocks, C.G. Stikstof in het bedrijf. Masterclass De Land Bouwers, 11 oktober 2024.
- Pot, A.J., Spaapen, A.A., Tigchelhoff, F. & Kocks, C.G. PreciSIALandbouw. Projectpresentatie Coöperatieve Vereniging Westen-Esch, 12 februari 2024.
- Kamp, N., van der & Kocks, C.G. DuurzaamDoor. Projectpresentatie op bestuurlijk overleg provincie Flevoland en alle gemeentes van Flevoland. 16 februari 2024.
- Kocks, C.G. Nederlands Onderwijssysteem en LLO ten behoeve van regeneratieve landbouw. Presentatie op kick-off van groeifonds Re-Ge-NL. 29 februari 2024.
- Kocks, C.G. & Pot, A.J. Robotica en engineering. Presentatie lectoraat bij Windesheim voor lectoren en onderzoekers. 13 maart 2024.
- Kocks, C.G. & Pot, A.J. Data in de landbouw. Presentatie SPRONG-groep Kansen met Data. 13 maart 2024.
- Kocks, C.G. Berntsen, J.B.M. & Bloemert, J. Flevolands inbreng via de Agro Innovatie Campus. Presentaties en rondleiding voor de Gedeputeerde Jansen van de provincie Flevoland. 26 april 2024.
- Kocks, C.G., Smits, R. & Wolters, J. Webinarlancering opleiding agrotechnologisch engineer. 16 mei 2024.
- Kocks, C.G. & Pot, A.J. Kansen voor landbouwdata. Workshop op SPRONG-event Kansen met Data. 31 mei 2024.
- Kocks, C.G. Economische landbouwvisie gemeente Dronten. Presentatie van visiedocument van Economisch Plan Dronten (afdeling Landbouw) in koepeloverleg. 5 juni 2024.
- Kocks, C.G. & Kempenaar, C. Robots in de agrarische sector. Gastles bij HAS green academy. 12 juni 2024.
- Kocks, C.G. & Pot, A.J. Future Farming and Agro Innovation. Presentatie voor ministeries van landbouw, onderzoeksinstituten en bedrijfsleven van Nederland, België, Luxemburg en Frankrijk. 20 juni 2024.
- Kocks, C.G. Panellid in forumdiscussie Precisielandbouw in de lage landen. 20 juni 2024.
- Kocks, C.G., Eweg, R., Kleissen, E., Hageman, S. & Hengel, E. van den. ELEMENT: de weg naar groene energie. Presentatie en verdediging van SPRONG-programma ELEMENET. 3 september 2024.
- Kocks, C.G., Heemskerk, C. van, & Mersha, A. DARE: Data driven Robotics & agro-Economische weg naar groene energie. Presentatie en verdediging van SPRONG DARE. 3 september 2024.
- Kocks, C.G. & Pot, A.J., Stakeholders consult Smart Farming. Presentatie voor ministeries van landbouw, onderzoeksinstituten en bedrijfsleven van Nederland, België, Luxemburg en Frankrijk. 13 oktober 2024.
- Kocks, C.G. Regeneratieve landbouw en LLO. Presentatie in het kader van de greendeal Biodiversiteit op het landbouwbedrijf. 28 november 2024.
- Kocks, C.G. Akkerbouw van de toekomst. Cursus voor bedrijfsleven. 10 december 2024.
- Duijkers, M. Bemesting. LLO-Pilot Opleiding bodemadviseurs. Dronten, 25 september 2025.
- Duijkers, M. Waterbeheer. LLO-Pilot Opleiding bodemadviseurs. Dronten, 4 oktober 2025.
- De Kleijn, C. Bodemstructuur. LLO-Pilot Opleiding bodemadviseurs. Dronten, 12 november 2025.
- Pepers, K. Bodemverdichting in de fruitteelt. Nieuwland, 4 december 2024.
- Pepers, K. Geologie van Nederland. Basisschool De Bron, Harderwijk, 14 februari 2024.
- Pepers, K. & Van Os, G. Presentatie bedrijvendag lectoraat duurzaam bodembeheer. Aeres Hogeschool Dronten, 5 maart 2024.
- Pepers, K. Bodemverdichting. BodemUP Brabant. Reusel, 7 november 2024.
- Pepers, K. Basisprincipes bodemkunde. LLO-Pilot Opleiding bodemadviseurs. Dronten, 28 augustus 2024.
- Pepers, K. Bodemkaarten en internationale bodems. LLO-Pilot Opleiding bodemadviseurs. Dronten, 6 september 2024.
- Pepers, K. Meten in de bodem. LLO-Pilot Opleiding bodemadviseurs. Dronten, 8 november 2024.
- Pepers, K. & Gijlers, M. Bodemgezondheid. LLO-Pilot Opleiding bodemadviseurs. Dronten, 29 november 2024.
- Pepers, K. & Staats, G. Bodemverdichting. Trainingsdag adviseurs en toeleveranciers pps Bollen, bodem & aaltjes. Dronten, 15 maart 2024.
- Pepers, K., Nysten, S. Staats, G., Westerdijk, K., De Kleijn, C. & Van Os, G. Een lectoraat - wat is dat? Themadag Bodemverdichting, Nederlandse Bodemkundige Vereniging. Dronten, 5 april 2024.
- Pepers, K., Van Os, G. & De Kleijn, C. Bodem en water sturend. Masterclass Regio Zwolle, 26 maart 2024.
- Kocks, E. & Wijnholds, T. Bodempracticum. LLO-Pilot Opleiding bodemadviseurs. Dronten, 13 december 2024.
- Gundelach, J., Maarleveld, K.N. & Kartopawiro, T.I. Klauwgezondheid bij rundvee. Bijeenkomst mbo-studenten en veehouders, practoraten KIEM 'Klauwen met geld'. Barneveld, 11 januari 2024.
- Haven-Pross, S.C., Ploegers, T., Nieuwendijk, H.A., Fennema, A., West, E. Aulich, C. Symposium duurzaamheid in de veterinaire praktijk. 23 mei 2024.
- Haven-Pross, S.C., Bloemberg, J., Visser, E.K., Nieuwe Weme, L., Jens, L. Symposium Zaak op Poten. 29 september 2024. Aeres Hogeschool Dronten.
- Haven-Pross, S.C. & Griffioen, R.E. Vefit: Invloed van dieren op het welzijn van mensen. 12 en 14 november 2024.
- Haven-Pross, S.C. & Turkesteen, K. Wintervet, workshop mentale gezondheid en management.-26 januari 2024.
- Heerkens, J.L.T. (2024). Appreciative inquiry aspects translated to cage-free laying hen farming. 8th Summer Course Program on Harmony in Animal and Agricultural Production for Global Food Security. University Gadjah Mada, Yogyakarta, Indonesië.

- Maarleveld, K.N., Molendijk, W., Hooijer, G.A. Klauwen met geld. Bijeenkomst hbo-studenten en veehouders, Practoraten KIEM 'Klauwen met geld'. Dronten, 17 april 2024.
- Methorst, R.G. Dag van de Tulp, 26 jan 2024. <https://www.verify.nl/dag-van-de-tulp-2024/?cn-reloaded=1>
- Methorst, R.G. & De Groot, D. Presentatie BoerenBoom. Congres Nederlandse Vereniging van Rentmeesters. 8 maart 2024.
- Methorst, R.G. Workshop Gebiedsvenster Natuurinclusieve landbouw. BoerenNatuurdag, 15 maart 2024.
- Methorst, R.G. & Methorst, B. Workshop BoerenBoom en Gebiedsvenster. Federatie Particulier Grondbezit en Nederlandse Vereniging Rentmeesters, 28 juni 2024
- Methorst R.G. Presentatie Ontwikkelingen landbouw en platteland. Statencommissie Landbouw Provinciale Staten. Utrecht, 25 september 2024.
- Methorst, R.G. BoerenBoom en strategie boerenbedrijf. Conferentie door provincie Overijssel, Toekomst voor boeren in Zuidoost-Twente. 11 oktober 2024.
- Methorst, R.G., Koorn, B. & De Groot, D. Masterclass BoerenBoom voor adviseurs. 5 november 2024.
- Methorst, R.G. & Ten Kate, R. Presentatie Boer en Omgeving, Netwerk Platteland. Den Bosch, 15 november 2024.
- Methorst, R.G. Lezing bijeenkomst provincie Drenthe, Duurzame Bollenteelt Drenthe. 4 december 2024.
- <https://www.duurzamebollenteeltdrenthe.nl/nieuwsberichten/informatiebijeenkomst-woensdag-4/>
- Methorst, R.G. Presentatie bijeenkomst in Markelo over bollenteelt. 9 december 2024. <https://nos.nl/regio/overijssel/artikel/585213-drukbezochte-avond-in-markelo-over-zorgen-rondom-gebruik-bestrijdingsmiddelen-in-landbouw>
- Spaapen, A. & Eissens, D., Training Circulaire Economie voor Omgevingsdiensten. Eindhoven, 22 januari, 29 januari en 5 februari 2024.
- Spaapen, A. & Eissens, D. Training Circulaire Economie voor Omgevingsdiensten. Groningen, 22 januari, 29 januari en 5 februari 2024.
- Van Asselt, M. (2024). Workshop Theorie ≠ Praktijk. Themadag Kalf langer op het melkveebedrijf. Aeres Hogeschool Dronten, 12 november 2024.
- Van Asselt, M., & Ruis, M. (2024). Training Welzijn Vleeskalveren. Denkvit, 4 november 2024.
- Van den Pol-van Dasselaar A. Grazing: for the farmer, the environment, animals and society. Young Farmers Grünlandzentrum. Dronten, 23 mei 2024.
- Van de Geest, W. Experienced lock-ins by Dutch dairy farmers in changing towards more sustainable practices. EGF Working Group 'Grazing'. Leeuwarden, 9 juni 2024.
- Van de Geest, W., Van 't Ooster, S., Mastenbroek, W. & Doornebal, S. Veehoudersdag met diverse workshops. Aeres Farms Dronten, 22 maart 2024.
- Van den Pol-van Dasselaar A., Hennessy D. & Isselstein J. Results EGF Working Group 'Grazing' survey: overview of grazing in Europe and opinions on the theme Grazing for agroecology. Leeuwarden, 9 juni 2024.
- Van den Pol-van Dasselaar, A. Opening address President, 30th General Meeting of the European Grassland Federation. Leeuwarden, 10 juni 2024.
- Van den Pol-van Dasselaar A. Grasslands, why? 30th General Meeting of the European Grassland Federation. Leeuwarden, 13 juni 2024.
- Van den Pol-van Dasselaar A. Research Grassland and Grazing. Postconference Tour European Grassland Federation. Dronten, 13 juni 2024.
- Van den Pol-van Dasselaar A. Hoe doet 'de buurman' dat toch? Grasdag Boerderij. Dronten, 20 juni 2024.
- Van den Pol-van Dasselaar A. Participatory approaches for sustainable livestock production. 23rd International Conference Life Sciences for Sustainable Development. Cluj-Napoca, Roemenië. 26 september 2024.
- Van den Pol-van Dasselaar A. Grazing in the Netherlands and Europe. Universiteit van Kiel, Duitsland. 5 en 6 december 2024.
- Van Leuffen, N. Practice Hub 14: Closed loop egg production. Pathways. Brussel, België, 7 maart 2024.
- Van Os, G., Molendijk, L. & Van Vilsteren, S. Bodemgezondheid en bodemkwaliteitsplan. Trainingsdag voor adviseurs en toeleveranciers, pps Bollen, bodem & aaltjes. Dronten, 18 januari 2024.
- Van Os, G. Context en Pilot opleiding bodemadviseurs. Webinar provincie Noord-Brabant. 29 januari 2024.
- Van Os, G. Soil improvers hope or hype. Gastcollege HAS green academy, Den Bosch. 17 januari 2024.
- Van Os, G. Weerbaarheid vanuit de bodem. Aeres Hogeschool Almere, gastcollege. 27 maart 2024.
- Van Os, G. Bodemgezondheid. Bollenjongens, Voorhout. 3 april 2024.
- Van Os, G. LLO-Bodem voor agrarische sector. KOBO Kennisnetwerk Oost NL, Deventer, 14 mei 2024.
- Van Os, G. E-module Groenbesters. Stuurgroep Gewasbescherming, Docentenscholingsdag. Lelystad, 20 juni 2024.
- Van Os, G. Interaction with stakeholders and farmers. ClipsMicro-stakeholdermeeting, Universiteit Utrecht, 1 juli 2024.
- Van Os, G. Organische stof en klimaat. DAW-Bodemteam Noord-Holland. Hobrede, 19 september 2024.
- Van Os, G. Het bodemleven helpt ons, hoe helpen wij het bodemleven, Aeres-event Microbioom. Dronten, 2 oktober 2024.
- Van Os, G. Witte vlek, het bodemleven. Provinciale Staten Flevoland, Lelystad. 16 oktober 2024.
- Van Os, G. Organische stof en klimaat. LLO-Pilot Opleiding bodemadviseurs. Dronten, 25 oktober 2024.
- Van Os, G. Bodembiodiversiteit, bodemweerbaarheid en bodemverbeteraars met micro-organismen. LLO-Pilot Opleiding bodemadviseurs. Dronten, 22 november 2024.
- Van Os, G. Bodembiodiversiteit, bodemweerbaarheid en bodemverbeteraars met micro-organismen. Cursus Adviseren Gewasbescherming, Den Bosch en Dronten. 28 februari, 2 april en 15 oktober 2024.

- Van Os, G., Molendijk, L. & Van Vilsteren, S. Bodemgezondheid en bodemkwaliteitsplan. Trainingsdag voor adviseurs en toeleveranciers pps Bollen, bodem & aaltjes. Dronten, 18 januari 2024.
- Van Os, G. Context en Pilot opleiding bodemadviseurs. Webinar provincie Noord-Brabant. 29 januari 2024.
- Van Os, G. Interaction with stakeholders and farmers. NWO/NWA Climate Soils Day. Utrecht, 5 februari 2024.
- Van Os, G. Organische stof en klimaat. Schuurgesprek, Voedselvisie Noord-Holland. Zwaagdijk, 12 maart 2024.
- Velthuis, A.G.J. & Koets, A.P. (2024). Themadag kalf langer op het melkveebedrijf, KOM kalveropfok van de toekomst. Dronten, 12 november 2024.
- Visser, E.K., Haven-Pross, S.C., Nieuwe Weme, L., Jens, L. & Spaapen, A. Symposium Welzijn van coach- en therapiepaarden. Flevodrome Dronten. 6 april 2024.
- Visser, E.K. Mentaal welzijn van paarden: naar een verantwoorde toekomst. Symposium Welzijn van Paarden, Partij van de Dieren. 21 december 2024.
- Visser, E.K. How do we need vets to act to secure equestrian sport for the future? ECEIM Conference, Denemarken. 15-18 november 2024.
- Visser, E.K. Begeleiding klankbordgroep dierenwelzijn, Den Haag. 12 december 2024.

Overig

- Pepers, K., Van Os, G., Haagsma, W., Van Asperen, P. & Elsinghorst, J. E-module Groenbemesters. DAW-website. 1 januari 2024. <https://agrarischwaterbeheer.nl/groenbemesters>
- Van Os, G. & Pepers, K. Flevo - land in beweging: de doorwerking. Poster ten behoeven van midterm evaluatie van RAAK-PRO-subsidie, NWO. Utrecht, 24 mei 2024.
- Van Os, G., Pepers, K. & Eweg, R. Kringloopstimulator. Poster ten behoeve van Aeres Groot Bodemteam, Boerderij van de Toekomst, Lelystad. 30 januari 2024.
- Elferink, E., Dümmer, R. & Schilder, F. Ontwikkeling POM- en MAOM-protocol. Poster ten behoeve van Aeres Groot Bodemteam, Boerderij van de Toekomst, Lelystad. 30 januari 2024.
- Van Egmond, F., Koomans, R., Teuling, K., Tijs, M., Staats, G., Pepers, K., De Haan, J. & Van Os, G. Validating a new in situ soil bulk density sensor. Poster ten behoeve van Aeres Groot Bodemteam, Boerderij van de Toekomst, Lelystad. 30 januari 2024. <https://dierenwelzijnsweb.nl/nieuwsitem/lectorat-human-animal-interactions-biedt-handvatten-welzijn-coach-en-therapiepaarden>
- De Bruin, E. & Spaapen, A. Aflevering Doe Maar Duurzaam, uitgezonden op 20 en 21 april 2024 op SBS6. https://www.youtube.com/watch?v=MkCJ_aTFWyc

Faculteit Wageningen

Publicaties in vakbladen en media

- Biemans, H., & Seuneke, P. (2024). Leren voor duurzaamheid in een regionale context. Van12tot18, 34 (7). <https://van12tot18.nl/artikelen/leren-voor-duurzaamheid-in-een-regionale-context>

- Van Heijst, E. (2024). Column: maandelijks column. Bloem & Blad (1-10).
- Wald, A., & Van den Berg, N. (2024). Integreren schoolculturen is proces van jaren. Van12tot18, 34, 9.

Wetenschappelijke publicaties (journals)

- Laitinen-Väänänen, S., Parjanen, S., Hyypiä, M., Cattaneo, A. & De Jong, F. (2024). The Essential Factors in Higher Education – Industry Collaboration when Developing Video-Supported Collaborative Learning. Industry and Higher Education. 11 november, pp. 1-12. <https://doi.org/10.1177/09504222241299693>
- Rozendaal, J. S., Teurlings, C., & Van den Berg, N. (2024). De behangrolmethode: synthese van ongelijksoortige gegevens in meervoudige gevalsstudies naar weerbarstige praktijkvraagstukken. KWALON, 29 (3), pp. 194-205. <https://doi.org/10.5117/KWA2024.3.012.ROZE>
- Van den Berg, N., Teurlings, C., & Rozendaal, J. S. (2024). Samen onderzoekend werken in een consortium van onderwijs- en onderzoeksprofessionals: verslag van een zelfonderzoek naar de werking als Research Practice Partnership. Tijdschrift OnderwijsPraktijk Studies, 1, pp. 1-12. <https://doi.org/10.54657/TOPS.13959>

Boeken en boekhoofdstukken

- Ruijters, M.C.P. (2024). Arbeidsdeskundige, een machtig interessant beroep. Arbeidsdeskundig Kennis Centrum. <https://www.greeni.nl/iguana/www.main.cls?url=greenisearch#RecordId=2.152676>

Wetenschappelijke conferenties

- De Jong, F., Van den Brande, K., Bent, M., Bernasco, B., & Monginho, R. (2024) Cocreative Learning is More Effective than Direct Instruction; Argument on Basis of Hanna Arendt's Vita Activa. In: R. Lindgren, T.I. Asino, E.A. Kyza, C.K. Looi, D.T. Keifert, & E. Suárez (Eds.). Proceedings of the 18th International Conference of the Learning Sciences-ICLS 2024, 2237-2238. International Society of Learning Sciences. https://repository.isls.org/bitstream/1/10953/1/ICLS2024_2237-2238.pdf
- Monginho, R.R., De Jong, F., Velazquez-Godinez, E., & Costa, P. (2024). Supporting Collaborative Learning and/or Knowledge Building in Initial Teacher Education Using Video: A Systematic Review with PRISMA. In: R. Lindgren, T.I. Asino, E.A. Kyza, C.K. Looi, D.T. Keifert, & E. Suárez (Eds.). Proceedings of the 18th International Conference of the Learning Sciences. - ICLS 2024, 2179-2180. International Society of Learning Sciences. https://repository.isls.org/bitstream/1/10923/1/ICLS2024_2179-2180.pdf
- Rozendaal, J. S., & Van den Berg, N. (2024). The wallpaper roll method: synthesis of unique, disparate, idiosyncratic data in multiple case studies. Paper-presentation EAPRIL Conference, 26-28 november, Hasselt, België. <https://www.greeni.nl/iguana/www.main.cls?url=greenisearch#RecordId=2.152790>

- Rozendaal, J. S., & Van den Berg, N. (2024). The wallpaper roll method: synthesis of unique, disparate, idiosyncratic data in multiple case studies into wicked problems. Proceedings EAPRIL Conference 2024, 26-28 november, Hasselt, België.
- Van den Berg, N., Klaijnsen, A., Klatter, E., Blockhuis, F., & Wijnands, E. (2024). Samen onderzoekend werken aan onderwijskwaliteit in het mbo. CVI-preconferentie. 29 mei 2024, Noordwijkerhout. <https://www.greeni.nl/iguana/www.main.cls?url=greenisearch#RecordId=2.152788>
- Van den Berg, N., & Munneke, L. (2024). Future directions and endavors for cloud 11. Spotlight session EAPRIL Conference, 26-28 november, Hasselt, België.
- Van den Berg, N., & Munneke, L. (2024). Meetup Cloud 11. Meetup session EAPRIL Conference. 26-28 november, Hasselt, België.
- Van den Berg, N., & Rozendaal, J. S. (2024). Co-creation in research practice partnerships: unruly, challenging and of added value. Workshop EAPRIL Conference, 26-28 november, Hasselt, België. <https://www.greeni.nl/iguana/www.main.cls?url=greenisearch#RecordId=2.152791>
- Van den Berg, N., & Rozendaal, J. S. (2024). Collaborative research in a consortium of educational practitioners and researchers: report of a self-study on functioning as a research practice partnership. Proceedings EAPRIL Conference, 26-28 november, Hasselt, België.
- VOR-divisiebestuur BBV & VOR-divisiebestuur AME. (2024). Programmatisch toetsen in het mbo: perspectief op kwaliteit (#hoedan). Spotlightsessie ORD 2024, 10-12 juli, Tilburg.

Rapporten

- Akkermans, L., Quartel, H., Bel, H., Ustasia, R., Fliervoet, J., & Witteveen, L. (2024). Food resilient futures in the Caribbean Netherlands, Bonaire, Saba, St. Eustatius: Research report may 2023 – august 2024. Van Hall Larenstein, Aeres Hogeschool. https://issuu.com/loeswitteveen/docs/18_okt_24_-_d2.3_research_report_-_final
- Stobbelaar, D.J., Van der Meulen, S., Van Oost, B., Ruis, M.A.W., Luxen-van der Hoeven, S. Van der Wiel, B., Pruijn, N., Heins, S., Van Yperen, F., Van Arendsbergen, P., Vermeulen, E., Lamain, W., Ottema, J., De Boer, J.G., Van der Wielen, S., Los, A., Ekkel, D., Wesselink, E., & Hilgeman, G. (2024). Natuurbetrokkenheid onder burgers – van verleiden tot faciliteren. Handreiking voor gemeenten en organisaties. COE Groen. <https://www.greeni.nl/iguana/www.main.cls?url=greenisearch#RecordId=2.152306>

Interviews

- MBO-today (2024). Onderzoekend werken aan duurzame onderwijskwaliteit. Interview met Niek van den Berg en José Mulder. MBO today, 17 december 2024. <https://mbo-today.nl/27541-2/>
- Van den Berg, F. (2024). Hoe stimuleer je professionele ontwikkeling? Rondetafelgesprek over leerwerkklimaat. Interview met Manon Ruijters. OenG, 4, pp. 8-10.

- Van Schie, S. (2024). Rewilding-onderzoek op eigen schoolterrein. Bionieuws, 34, p. 3. <https://www.greeni.nl/iguana/www.main.cls?url=greenisearch#RecordId=2.151903>
- Van Valkenbrug, K. (2024). Bewustwording over water en biodiversiteit op het vmbo. Groenpact. <https://www.groenpact.nl/groen-in-actie/bewustwording-over-water-en-biodiversiteit-op-het-vmbo>

Internetuitingen, posters

- De Boer, J. G., Los, A., Van der Ven, S., Van der Wielen, S., & Smeenk, E. (2024). Factsheet Zeventig tinten groen. Bewoners en groen in Zaanstad. COE Groen. <https://www.greeni.nl/iguana/www.main.cls?url=greenisearch#RecordId=2.152305>
- Seuneke, P. & De Jong, F. (2024). VOOCs for VET teacher professionalization: Lessons learned from the EU Erasmus+ Pro-VET project. Meshguide. <https://meshagain.meshguides.org/voocs-for-vet-teacher-professionalization-lessons-learned-from-the-eu-erasmus-pro-vet-project/>
- Van den Berg, N., & Mulder, J. (2024). Onderzoekend werken aan onderwijskwaliteit in het mbo. Onderwijskennis.nl (NRO). <https://www.onderwijskennis.nl/node/6031>

Voordrachten, inleidingen, lezingen, podcasts

- De Boer, J.G. (2024, 1 oktober) Biodiversiteit verankeren in groen beroepsonderwijs [lezing]. Inspiratiedag Agro-ecologie en biodiversiteit in het onderwijs. Warmonderhof, Dronten.
- De Boer, J. G. (2024, 7 december). Van plaag tot parel. Natuurlijke bestrijding van insecten [lezing]. Vogelbescherming.
- De Boer, J.G. (2024, 10 december). Insecten in de kerstboom. Interview op NPO Radio 2 'Hallo met Daniël'. NPO. https://www.nporadio2.nl/uitzendingen/_/9cea6241-e9f5-4281-9d50-eb50d1506b1c/2024-12-10-hallo-met-dani_1 (te horen vanaf 1:21:00).
- De Boer, J.G. & Quist, C. (2024, 29 november). Aan de slag met biodiversiteit op eigen terrein. Landelijke onderwijsdag Greendeal Natuurinclusieve landbouw [werksessie]. Wageningen.
- Munneke, L., & Van den Berg, N. (2024). Grenspraktijken: kwaliteitsdilemma's in onderzoek. Kortsluiting - De Podcast. Door Remco Coppoolse en Idwer Doosje. <https://open.spotify.com/episode/ziKYWZxnDSn39yUGCzCJsw?si=3LhKApnRdqMyjnOkW8EkQ>
- Ruijters, M.C.P. (2024). Amsterdamse identiteit. Vormt de stad ons of vormen wij de stad? De Veerstichting.
- Ruijters, M.C.P. (2024). Ecologie over leren en ontwikkelen. Staatsbosbeheer.
- Ruijters, M.C.P. (2024). Hoe weet jij of je het goed(e) doet? Jeugdzorg.
- Ruijters, M.C.P. (2024). Identiteitswerk. Landelijk netwerk O&O.
- Ruijters, M.C.P. (2024). Leren in verandering, over krachtige professionals en soepel samenspel in lerende organisaties. Nyenrode.

- Ruijters, M.C.P. (2024). Ontwikkelen ontward. Conferentie Beeldcoaching.
- Ruijters, M.C.P. (2024). Over identiteitswerk. Congres Liefde voor Leren.
- Ruijters, M.C.P. (2024). Over professionele wijsheid. Werkconferentie nieuwe beroepen in de gehandicaptenzorg.
- Ruijters, M.C.P. (2024). Stevig leren staan, uniek zijn en loyaliteit. Alumnibijeenkomst Politieleiderschap binnen de Politieacademie.
- Ruijters, M.C.P. (2024). Samen vorm geven aan het communicatievak. Van der Hilst Communicatie.
- Ruijters, M.C.P. (2024). Tussen waarheid en wijsheid. Develhub Dag.
- Ruijters, M.C.P. & T.P.A. van Oeffelt (2024). Professionaliteit en beroepsidentiteit. NVvA en AKC Najaarscongres.
- Ruijters, M.C.P. & T.P.A. van Oeffelt (2024). Over professionele wijsheid. Amsterdam UMC.
- Seuneke, P., Nawijn, A. & Lybaert, C. (2024). De adviseur van de toekomst: schaap met vijf poten? Workshop op het najaarsseminar van de VAB: adviseur van de toekomst. <https://www.vabnet.nl/activiteiten/vab-activiteiten/najaarsseminar-adviseur-van-de-toekomst.html>
- Seuneke, P. & De Kruijf, D. (2024). Leren in transitie: een L&D perspectief. Workshop op de Develhub Develop Days. <https://develhub.nl/uitgelichte-events/develhub-develop-days-2024-wageningen>

Bijlage 10 Helderheid in bekostiging

In deze bijlage legt Aeres verantwoording af over de juiste toepassing van de bekostigingsvoorwaarden op basis van de onderwerpen in de notities Helderheid in de bekostiging van het beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie 2004 en Helderheid in de bekostiging van het hoger onderwijs, gepubliceerd in 2003 met een aanvulling in 2004, en de Handreiking voor de inrichting van onderwijskundige publiek-private arrangementen d.d. 25 maart 2011. Deze onderwerpen zijn onderstaand per thema uiteengezet. In 2023 voert OCW (brief 3 oktober) in het kader van de Beleidsregel Investeren met publieke middelen in private activiteiten aanpassingen door op thema 2. Deze verantwoording is verplaatst naar § 1.7.4.

1 Uitbesteding

Uitbesteding van bekostigd onderwijs aan een andere, al dan niet bekostigde, instelling of organisatie tegen betaling voor de geleverde prestaties vindt binnen Aeres incidenteel plaats. Het betreft dan vmbo-leerlingen die de instelling bijvoorbeeld tijdelijk op een reboundvoorziening plaatst of leerlingen die via de vavo-route (al dan niet gedeeltelijk) hun diploma behalen. Bij de faculteiten Almere en Dronten van Aeres Hogeschool is een zogenaamd double-degree-programma met partners in Amerika, Canada, Frankrijk en Italië. Studenten kunnen over en weer onderwijs ontvangen, waarbij sprake is van een verrekenmodel. Daarnaast kunnen hogeschoolstudenten via Kiezen op Maat minoren volgen bij andere hogescholen en ontvangt Aeres Hogeschool studenten van andere hogescholen. Ook in beide laatste gevallen geldt dat onderlinge verrekening plaatsvindt.

Aeres Tech verzorgt voor roc Aventus een deel van de uitvoering van het bekostigde onderwijs van de bbl-opleidingen van importeurs in de mobiele techniek en van de bbl-opleidingen in de koudetechniek.

2 Organisatie, gronden en gebouwen

Informatie over de privaat-publieke activiteiten van Aeres staan, in lijn met de Beleidsregel investeren met publieke middelen in private activiteiten, in § 1.7.4.

Het organogram behorende bij de onderstaande beschrijving staat in § 1.4.1.

Aeres omvat in 2024 vier hoofdstichtingen en twee nevenstichtingen:

1. Stichting Aeres Groep, met daarin alle onderwijsactiviteiten, hoofdstuk 3 en 4.
2. De commerciële en dienstverlenende stichtingen:
 - Stichting Aeres Farms (hoofdstuk 5);
 - Stichting Aeres Tech (voorheen PTC+, hoofdstuk 6);
 - Stichting Agrottransfer Dronten (hoofdstuk 7);

3. De onderwijsondersteunende nevenstichtingen:

- Stichting AISF (hoofdstuk 8);
- Stichting Dierenontdekkend park Barneveld (hoofdstuk 9).

Deze stichtingen worden centraal ondersteund door het Bestuursbureau (hoofdstuk 10).

Ad 1 Stichting Aeres Groep

Stichting Aeres Groep exploiteert alle onderwijseenheden alsmede de daarbij behorende gronden en gebouwen. De onderwijsinstellingen zijn:

- Aeres PrO, VMBO en MBO:
 - Aeres Praktijkonderwijs te Emmeloord;
 - Aeres VMBO (locaties Almere, Buitenpost, Ede, Emmeloord, Heerenveen, Leeuwarden, Lelystad, Maartensdijk, Nijkerk, Sneek en Velp);
 - Aeres MBO (locaties Almere, Barneveld, Buitenpost, Dronten, Ede, Emmeloord, Heerenveen, Leeuwarden, Nijkerk, Sneek en Velp).
- Aeres Hogeschool (faculteiten Almere, Dronten, Wageningen).

Locatiegebonden contractactiviteiten:

- Cursusonderwijs mbo-locaties: Aeres Training Centre Barneveld (dier), Aeres Training Centre International (Barneveld), Aeres Training Centre (agrarisch, groen, bloem, food en techniek op de locaties Almere, Ede, Emmeloord, Dronten, Leeuwarden, Nijkerk en Velp).
- Contractactiviteiten Aeres Hogeschool Almere, Dronten en Wageningen.

Overig vastgoed (onroerend goed) dat via de stafdienst Facilitair Bedrijf wordt verhuurd:

- gronden Wisentweg Dronten;
- Agripark Dronten:
 - gebouw A voor zakelijke dienstverlening (Aeres Bedrijvencentrum Dronten);
 - gebouw B voor maatschappelijke instellingen (kinderopvang etc.);
 - gebouw C voor bedrijfsleven met een brugfunctie naar het onderwijs;
 - paviljoens voor arbeidsmigranten;
- terreinen rond Aeres Hogeschool Dronten;
- gebouw Bestuursbureau Aeres Ede;
- grond en bijgebouwen campus Aeres Barneveld.

Ad 2 Commerciële en dienstverlenende stichtingen en de daarbij horende (bedrijfs)activiteiten

- Stichting Aeres Farms en de daarbij behorende entiteiten Aeres Farms Holding bv, Aeres Landbouwbedrijf bv, Aeres Weidebedrijf bv, Aeres Studentbedrijven bv en Aeres Biologisch Bedrijf bv. Stichting Aeres Farms is 100% eigenaar van de holding. Aeres Landbouwbedrijf neemt deel in EWI Windpark. Het College van Bestuur van Aeres is het bevoegd gezag van de stichting.

- Stichting Aeres Tech (voorheen Stichting PTC+) verzorgt praktijktrainingen voor onderwijs en bedrijfsleven en ontwikkelt (e-)leermiddelen.
De stichting is 100% aandeelhouder van Aeres Tech Productions bv, Aeres Tech Grow bv (voorheen Tech Examenbureau bv en daarvoor Fedecom Academy), Verticaal Transport Centrum bv (VTC bv), Nederlands Examen Centrum Verticaal Transport bv (NECV bv). In 2024 heeft Stichting Aeres Tech de besloten vennootschap Vakbekwaamheidscentrum Barneveld (VCB bv) overgenomen en is hier 100% eigenaar van geworden. Stichting Aeres Tech neemt deel in Stichting GOo en voert daar de directie van.
Het College van Bestuur van Aeres is het bevoegd gezag van de stichting.
- Stichting Agrotransfer Dronten en de daaronder vallende Agrotransfer Holding bv met werkmaatschappij Aeres Agree Recruitment bv. Aeres Agree Payroll bv is in 2022 opgeheven, Agrotransfer bv in 2021.
- Het College van Bestuur van Aeres is het bevoegd gezag van de stichting.

Ad 3 Ondersteunende nevenstichtingen

Ondersteunende private activiteiten zonder eigen personeel (nevenstichtingen die een directe ondersteuning bieden voor het onderwijs, met het College van Bestuur van Aeres als bevoegd gezag):

- Stichting Aeres International Student Fund.
- Stichting Dierenontdekkingspark Barneveld (handelsnaam Van Dieren Ontdekkingspark).

3 Het verlenen van vrijstellingen

Voor de onderwijseenheden (Aeres PrO, VMBO en MBO en Aeres Hogeschool) geldt dat zij geen vrijstelling verlenen voor volledige opleidingen en dat de vrijstellingen die zij voor onderdelen geven, geregeld zijn in het OER (Onderwijs- en Examenreglement). De Centrale Examencommissie (CEC) mbo stelt de vrijstellingen in het mbo vast. Met deeltijdstudenten spreekt Aeres Hogeschool een specifiek traject af in een intakegesprek. Aeres Hogeschool stelt op basis van relevante vooropleidingen en werkervaring vrijstellingen en het onderwijsprogramma vast. In alle gevallen verstrekt alleen een examencommissie vrijstellingen.

Aeres Hogeschool toetst de studieloopbaan van de internationale studenten. Dit gebeurt tijdens de opbouw van het dossier/het portfolio en via een persoonlijk intakegesprek met alle kandidaten.

Een beoordelingscommissie, waar een lid van de examencommissie deel van uitmaakt, beoordeelt de dossiers en brengt advies uit aan de examencommissie, die uiteindelijk beslist.

4 Les- en cursusgeld niet betaald door de deelnemer zelf

Het is geen beleid van Aeres om les- of cursusgeld voor eigen rekening te nemen. Aeres Hogeschool heeft een fonds

(AISF) waarop internationale studenten in voorkomende gevallen een beroep kunnen doen voor de betaling van het collegegeld. Andere reguliere studenten kunnen een beroep doen op het Studentenondersteuningsfonds. Bij Aeres mbo kunnen studenten voor het les- en cursusgeld een beroep doen op het mbo studentenfonds. Indien deelnemers niet zelf hun cursusgeld betalen maar dit door derden is gedaan, dan ligt hier in alle gevallen een schriftelijke machtiging aan ten grondslag. Bij Aeres MBO is dit geregeld door ondertekening van de onderwijsovereenkomst. Dit kan voorkomen bij bbl-deelnemers. De bbl-praktijkovereenkomst vangt af dat er geen derde machtiging nodig is als het bedrijf waar de leerling stage loopt de factuur voor het cursusgeld betaalt. Incidenteel kan lesgeld via het educatiebudget van de gemeente betaald worden voor mbo-studenten indien de ouder/verzorger van de leerling of student daar een beroep op doet of via UWV als de deelnemer dit heeft aangevraagd. Tot slot stelt het ministerie van OCW een fonds in voor een tegemoetkoming in de studiekosten voor studenten die leven op of onder de armoedegrens. De hogeschool heeft hiervoor het Studentenondersteuningsfonds (§ 4.6.2), het mbo het mbo-studentenfonds (§ 3.27.1).

In 2024 neemt Aeres geen gelden voor eigen rekening, anders dan de afboekingen van oninbare vorderingen. Per balansdatum 31 december 2024 staat er nog voor circa € 1.594.784 (€ 1.294.428 in 2023 en € 1.280.262 in 2022) aan vorderingen open inzake college-, les- en cursusgeld. Per 28-02-2025 is een deel van deze vorderingen geïnd: er staat nog € 779.074 (€ 603.836 in 2023 en € 586.907 in 2022 per 1 maart) open. Voor oude vorderingen geldt een stringent incassobeleid.

5 In- en uitschrijving, inschrijving van deelnemers voor meer dan één opleiding tegelijk en uitschrijving in periode na 1 oktober

Aeres kent geen bovenmatige uitstroom in de periode na 1 oktober. In 2024 stoppen bij Aeres Hogeschool voor 30 november in totaal 22 studenten (22 in 2023) die 1 september zijn begonnen (Almere 3, Dronten 13, Wageningen 6). Bij Aeres MBO zijn in 2024 tussen 1 oktober en 30 november 73 mbo-studenten uitgestroomd (87 in 2023), 48 bol- en 25 bbl-studenten. 35 daarvan stromen uit met een diploma. Het overzicht omzwaaiers/switchers per maand en de reden van uitval staan voor het mbo in bijlage 7. De cijfers van de hogeschool staan in bijlage 8.

Aeres VMBO en MBO

Aeres VMBO en Aeres MBO kunnen leerlingen inschrijven voor meer dan één opleiding tegelijkertijd. Bij een van de opleidingen is dan sprake van een bekostiging, de andere opleiding is niet bekostigd. Er is nooit sprake van dubbele bekostiging. De notitie Helderheid geeft hier ruimte toe, omdat dit voor de student in sommige gevallen kan zorgen voor meer kansen op de arbeidsmarkt of om de student de kans te geven gedurende een schooljaar om te zwaaien naar een andere

opleiding. De deelnemersadministratie ziet erop toe dat Aeres VMBO en Aeres MBO nooit meer dan één inschrijving voor bekostiging opvoeren. Hierbij nemen zij de afspraken rondom de teldata uit de notitie Helderheid in acht. Het monitoren van voortijdig school verlaten is beschreven in § 3.28.3. Aeres VMBO en Aeres MBO voeren geen educatietrajecten (vavo) uit. Ze bieden dan ook geen gecombineerde trajecten educatie (vavo)/beroepsonderwijs aan.

Controle op ondoelmatige inschrijving

Aeres MBO voorkomt horizontale stapeling om financieel gewin door het voeren van een intakegesprek. Tijdens dat gesprek bekijkt de locatie met de student of de gekozen opleiding past bij de leervraag van de student van dat moment. Horizontale stapeling is niet verboden, maar Aeres MBO moedigt deze niet aan. Zij zal de student altijd wijzen op het volgen van een opleiding op een aansluitend (hoger) niveau. Er kan echter sprake zijn van een ommezwaai naar een andere sector, dan kan horizontale stapeling wel doelmatig zijn. Het kan ook zijn dat studenten starten op een opleidingsniveau dat lager is dan verwacht zou mogen worden op basis van hun vooropleiding. Ook hier bekijkt de locatie tijdens het intakegesprek in hoeverre de opleiding passend is. In het kader van doorstroom wijst Aeres studenten op de mogelijkheden om na het behalen van hun diploma te kiezen voor een vervolgonderwijs op een hoger niveau. Ook hierbij stuurt Aeres niet op financieel gewin, maar wel op persoonlijk en maatschappelijk gewin.

Aeres Hogeschool

Aeres Hogeschool kan studenten inschrijven voor meer dan één opleiding tegelijkertijd. Inzake de inschrijving is aan alle relevante bekostigingseisen voldaan. Er is er nooit sprake van twee bekostigingsstromen voor één student.

6 De deelnemer volgt een andere opleiding dan die waarvoor hij is ingeschreven

Aeres schrijft deelnemers in alle gevallen in en brengt hen voor bekostiging in aanmerking voor de opleiding die zij op dat moment daadwerkelijk volgen. Vanzelfsprekend is het niet te voorkomen dat in individuele gevallen deelnemers tussentijds van opleiding veranderen. In deze gevallen wordt intern aan alle administratieve verplichtingen voldaan.

Bij Aeres Hogeschool is voor geen enkele opleiding een beperking in de instroom.

Bij Aeres VMBO en Aeres MBO komt het voor dat een student start met een leerweg of opleiding in een schooljaar en gedurende het schooljaar (op of na de teldatum) besluit om toch intern over te stappen naar een andere leerweg of opleiding. Om kostbare studietijd te behouden faciliteert Aeres deze ommezwaai door de student te begeleiden naar een passende opleiding. Hierbij geeft de school invulling aan de doelstellingen van het voorkomen van voortijdig schooluitval en geeft zij invulling aan hetgeen is vastgelegd in de notitie Helderheid.

Een student die intern van vmbo-leerweg switcht, is een locatieaangelegenheid. De reden waarom is bij de locatie

bekend. In het geval van een mbo-omzwaai krijgt de mbo-student een nieuwe onderwijsovereenkomst. In bijlage 7, tabel 6a en 6b staat een overzicht van het aantal omzwaaiers van bol naar bbl en van bbl naar bol per locatie.

Een enkele keer komt het voor dat een bve-/vo-leerling overstapt naar een andere school. Wanneer dit gebeurt, wordt onderling een factuur gestuurd. Leerlingen die overstappen vanuit een andere school neemt Aeres niet mee in de bekostiging.

7 Bekostiging van maatwerktrajecten voor bedrijven

Het komt voor dat een bedrijf de kosten betaalt voor een studie van een werknemer. Aeres voert verder enkele bbl-trajecten uit op verzoek van een bedrijf. Hierbij biedt zij maatwerk in de uitvoering van het onderwijs, maar voldoet daarbij aan alle gestelde eisen vanuit OCW/de Onderwijsinspectie. Aeres ontvangt hier reguliere bekostiging voor, soms aangevuld met extra betalingen van het bedrijf om extra aanbod mogelijk te maken. Door het onderwijs zoveel mogelijk op locatie (in company) aan te bieden, wordt maatwerk geleverd.

Alle opbrengsten en kosten van de maatwerktrajecten administreert Aeres afzonderlijk. Het resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve cursus- en contractonderwijs.

De niet-bekostigde (commerciële) activiteiten van Aeres PrO, VMBO en MBO zijn beschreven in § 3.37. Bij Aeres Hogeschool is in 2024 geen sprake van dergelijke maatwerktrajecten.

8 Buitenlandse deelnemers en onderwijs in het buitenland

Aeres verzorgt geen regulier onderwijs (vmbo, mbo en hbo) in het buitenland, wel zijn er commerciële leertrajecten in het buitenland. Aeres heeft buitenlandse deelnemers, die ingeschreven zijn bij de diverse opleidingen. Per 1 oktober 2024 zijn er 171 buitenlandse studenten (Aeres Hogeschool 142 en Aeres MBO 29). Hiervan hebben 68 (10 Aeres MBO, 58 Aeres Hogeschool) studenten een niet-EER-nationaliteit en deze worden niet meegenomen voor de bekostiging.

Bij Aeres Hogeschool vindt studentenuitwisseling plaats vanuit het Europese studentenuitwisselingsproject Erasmus. Voor de buitenlandse studenten die in het kader van deze uitwisseling bij Aeres Hogeschool studeren vraagt zij geen inschrijfgeld.

Jaarrekening

Inhoud

Geconsolideerde balans (na resultaatbestemming)	382
Geconsolideerde staat van baten en lasten	383
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	384
Grondslagen bij de geconsolideerde jaarrekening	385
Toelichting geconsolideerde balans	401
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	406
Toelichting geconsolideerde staat van baten en lasten	409
Enkelvoudige balans	412
Enkelvoudige staat van baten en lasten	413
Grondslagen bij de enkelvoudige balans	414
Toelichting enkelvoudige balans	415
Toelichting enkelvoudige staat van baten en lasten	416
Verbonden partijen Stichting Aeres Groep	420
Gebeurtenissen na balansdatum	421
Staat van baten en lasten Aeres Pro, VMBO en MBO (25GV/05NV/27VD)	422
Toelichting staat van baten en lasten Aeres Pro, VMBO en MBO (25GV/05NV/27VD)	423
Staat van baten en lasten segmentatie VMBO en MBO	426
Toelichting staat van baten en lasten segmentatie VMBO en MBO	427
Staat van baten en lasten Aeres Hogeschool (30TX)	430
Toelichting staat van baten en lasten Aeres Hogeschool (30TX)	431
G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule	434
G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule	435
WNT Topfunctionarissen	436
Overige gegevens	438
Controleverklaring	439

Geconsolideerde balans (na resultaatbestemming)

1	Activa	2024		2023	
		EUR	EUR	EUR	EUR
	Vaste Activa				
1.1.1.	Immateriële vaste activa	1.221.799		695.840	
1.1.2.	Materiële vaste activa	140.837.166		140.640.101	
1.1.3.	Financiële vaste activa	<u>854.041</u>		<u>952.127</u>	
	Totaal vaste activa		142.913.006		142.288.068
	Vlottende Activa				
1.2.1.	Vorraden	981.571		987.913	
1.2.2.	Vorderingen	14.136.719		13.682.208	
1.2.4.	Liquide middelen	<u>46.704.894</u>		<u>51.378.876</u>	
	Totaal vlottende activa		61.823.184		66.048.997
	Totaal Activa		<u>204.736.190</u>		<u>208.337.065</u>
2	Passiva				
	Eigen vermogen				
2.1.	Eigen vermogen	<u>95.570.191</u>		<u>96.307.406</u>	
			95.570.191		96.307.406
2.2.	Voorzieningen		8.100.095		7.495.018
2.3.	Langlopende schulden		51.039.497		54.438.900
2.4.	Kortlopende schulden		<u>50.026.407</u>		<u>50.095.741</u>
	Totaal Passiva		<u>204.736.190</u>		<u>208.337.065</u>

Geconsolideerde staat van baten en lasten

Baten	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1.1. Rijksbijdragen OCW/EZ	154.630.779		152.153.934		148.744.316	
3.1.2. Overige subsidies OCW/EZ	15.502.131		14.795.163		17.257.692	
3.1.3. Inkomensoverdracht van rijksbijdragen	6.635.232		5.601.000		5.324.037	
3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	1.016.467		292.000		706.004	
3.3. Wettelijke college- / cursus- / examengelden	8.312.147		8.397.997		7.707.922	
3.4. Baten werk in opdracht van derden	35.122.935		37.363.385		36.263.486	
3.5. Overige baten	6.619.230		4.987.093		6.425.972	
Totaal Baten		227.838.921		223.590.571		222.429.428
Lasten						
4.1. Personeelslasten	167.451.669		157.653.163		155.061.647	
4.2. Afschrijvingen	11.745.806		11.484.483		11.330.389	
4.3. Huisvestingslasten	13.179.169		13.934.684		16.420.348	
4.4. Overige lasten	37.193.135		37.796.115		37.441.974	
Totaal Lasten		229.569.779		220.868.445		220.254.358
Saldo baten en lasten		-1.730.858		2.722.126		2.175.070
6. Financiële baten en lasten		1.351.341		443.241		-598.541
Resultaat		-379.517		3.165.367		1.576.528
7. Belastingen	-330.352		-177.483		-234.345	
8. Resultaat deelnemingen	57.703		70.000		291.027	
		-272.649		-107.483		56.682
9. Resultaat aandeel van derden		-		-		-
Totaal resultaat		-652.165		3.057.883		1.633.210

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

	2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Saldo Baten en Lasten	-1.730.858		2.175.070	
Aanpassingen voor:				
-Afschrijvingen	11.826.842		11.372.270	
-Resultaat deelnemingen	57.703		291.027	
-Mutaties eigen vermogen	-85.050		-370.299	
-Mutaties voorzieningen	605.077		122.598	
		10.673.715		13.590.666
Veranderingen in vlottende middelen:				
-Vorraden	6.342		-110.849	
-Vorderingen	-454.511		-349.884	
-Schulden	-69.334		3.043.253	
		-517.503		2.582.519
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties		10.156.212		16.173.185
Ontvangen interest	1.574.425		1.405.049	
Betaalde interest	-223.083		-2.003.590	
		1.351.342		-598.541
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		11.507.554		15.574.644
Investerings materiële vaste activa	-11.890.139		-12.338.683	
Desinvesteringen materiële vaste activa	84.355		96.613	
Investerings immateriële vaste activa	-744.082		-	
Desinvesteringen immateriële vaste activa	-		-	
Investerings in deelnemingen	32.297		-75.027	
Belastingen	-330.352		-234.345	
Overige investeringen in financiële vaste activa	65.789		1.913.718	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-12.782.132		-10.637.724
Opgenomen kasgeldlening/rekening-courant krediet	147.000		4.515.000	
Aflossing langlopende schulden	-3.546.403		-3.433.840	
Totale kasstroom uit financieringsactiviteiten		-3.399.403		1.081.160
Mutatie liquide middelen		-4.673.982		6.018.080
Beginstand liquide middelen	51.378.876		45.360.795	
Mutatie liquide middelen	-4.673.982		6.018.080	
Eindstand liquide middelen		46.704.894		51.378.876

Grondslagen bij de geconsolideerde jaarrekening

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

Stichting Aeres Groep is de hoofdstichting van Aeres, een groep activiteiten die bestaat uit zeven stichtingen. Zie voor de betrokken entiteiten paragraaf 1.4 van het bestuursverslag.

De hoofdstichting Stichting Aeres Groep is gevestigd te Ede, Bovenbuurtweg 27 6717 XA en is ingeschreven onder het KVK-nummer 41246832. Deze hoofdstichting is een groene onderwijs- en kennisorganisatie met onderwijs, onderzoek en commerciële activiteiten als kerntaken. Zij heeft alle niveaus van het beroepsonderwijs in huis: van praktijkonderwijs, vmbo en mbo tot hbo, master- en contractonderwijs. De zes nevenstichtingen van de groep voeren commerciële en dienstverlenende activiteiten uit die in het verlengde liggen van Stichting Aeres Groep.

In de onderstaande tekst verwijst de jaarrekening naar Aeres als de overkoepelende organisatie, instelling en/of de groep van stichtingen. Het Bestuursbureau in Ede voert, in opdracht van het College van Bestuur activiteiten uit voor die hele organisatie/groep.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Deze regeling stelt dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen balans en staat van baten en lasten

Activa en passiva neemt Aeres op tegen nominale waarde, tenzij anders staat vermeld.

Een actief neemt Aeres alleen op in de balans:

- als het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen de in de consolidatiekring betrokken entiteiten toekomen;
- als Aeres de waarde ervan betrouwbaar kan vaststellen.

Een verplichting neemt Aeres op in de balans:

- als het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard gaat met een uitstroom van middelen;
- als Aeres de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan vaststellen.

De opbrengsten en kosten rekent Aeres toe aan de periode waarop zij betrekking hebben. Baten neemt zij op in de staat van baten en lasten wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan Aeres de omvang betrouwbaar kan vaststellen. Lasten verwerkt Aeres wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan zij de omvang betrouwbaar kan vaststellen. Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, neemt Aeres het actief of de verplichting niet langer op in de balans. Verder neemt zij activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Aeres presenteert de jaarrekening in euro's, de functionele valuta van de in de consolidatie betrokken entiteiten. Alle financiële informatie in euro's is afgerond.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Aeres beoordeelt de schattingen en onderliggende veronderstellingen

voortdurend. Herzieningen van schattingen neemt zij op in de periode waarin zij de schatting herziert en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De waarderingsgrondslag van voorzieningen is naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereist schattingen en veronderstellingen.

Grondslagen bij de geconsolideerde jaarrekening

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen neemt Aeres gesaldeerd op in de jaarrekening uitsluitend indien en voor zover:

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen en
- het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Consolidatiegrondslagen

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van Stichting Aeres Groep en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover het College van Bestuur (CvB) van Aeres overheersende zeggenschap kan uitoefenen dan wel waarover het de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarop het bestuur op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan uitoefenen. Bij de bepaling of het bestuur beleidsbepalende invloed kan uitoefenen, worden financiële instrumenten betrokken die potentiële stemrechten bevatten en het bestuur direct kan uitoefenen. Participaties die Aeres verwerft uitsluitend met het doel om ze binnen afzienbare termijn weer te vervreemden, consolideert zij niet. Nieuw verworven deelnemingen betreft zij in de consolidatie vanaf het tijdstip waarop het CvB beleidsbepalende invloed kan uitoefenen. Afgestoten deelnemingen betreft Aeres in de consolidatie tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte resultaten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht. In paragraaf 1.4 van het bestuursverslag staat het organogram van Aeres met daarin alle in de consolidatie betrokken entiteiten.

Financiële instrumenten

De jaarrekening bevat de volgende financiële instrumenten: verstrekte leningen aan deelnemingen en verbonden partijen, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en te betalen posten. De in de consolidatie betrokken entiteiten houden geen afgeleide financiële instrumenten, met uitzondering van Stichting Aeres Groep. Financiële instrumenten verwerkt Aeres bij de eerste opname tegen reële waarde, waarbij zij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname meeneemt. Indien zij echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering waardeert tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, verwerkt Aeres direct toerekenbare transactiekosten direct in de staat van baten en lasten. In contracten besloten financiële instrumenten, die Aeres niet scheidt van het basiscontract, verwerkt zij in overeenstemming met het basiscontract. Voor de grondslagen van de primaire financiële instrumenten verwijst ze naar de behandeling per balanspost.

Liquiditeitsrisico

Aeres bewaakt de liquiditeitspositie met opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het College van Bestuur ziet erop toe dat voor de entiteiten steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte binnen de beschikbare faciliteiten beschikbaar blijft om steeds binnen de gestelde convenanten te blijven.

Kredietrisico

Aeres loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, handels- en overige vorderingen en liquide middelen. De overige vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn niet geconcentreerd bij grote debiteurenrelaties. De kredietrisico's inzake de vorderingen op deelnemingen en de overige vorderingen worden eveneens gering geacht. Aeres handelt enkel met kredietwaardige partijen en heeft procedures opgesteld om de kredietwaardigheid te bepalen. Tevens beschikt zij over richtlijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken.

Bovendien bewaakt Aeres voortdurend haar vorderingen en hanteert een strikte aanmaningsprocedure. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico minimaal. Het maximale kredietrisico aangaande vorderingen, liquide middelen en niet in de balans opgenomen financiële activa is weergegeven onder de desbetreffende toelichtingen.

Prijsrisico

Gezien het karakter van Aeres is het prijsrisico gering.

Grondslagen bij de geconsolideerde jaarrekening

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

Immateriële vaste activa

Onderzoek en ontwikkeling

Uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling waardeert Aeres tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs minus cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing verminderd met de cumulatief bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen berekent zij als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur, waarbij Aeres rekening houdt met een eventuele restwaarde.

Goodwill

Goodwill betreft het positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs van deelnemingen en de nettovermogenswaarde op het moment van verkrijging, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen.

Afschrijving immateriële vaste activa

- Initiële kosten software 5 jaar
- Intranet/Internet – website 5 jaar
- Goodwill 5 jaar

Materiële vaste activa

De gebouwen en terreinen, inventaris en apparatuur, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa waardeert Aeres tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs minus cumulatieve afschrijvingen, en indien van toepassing verminderd met de cumulatief bijzondere waardeverminderingen. Investeringsubsidies brengt zij in mindering op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van materiële vaste activa. De afschrijvingen berekent ze als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur, waarbij zij rekening houdt met een eventuele restwaarde. Op terreinen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa schrijft Aeres niet af. Met ingang van boekjaar 2004 activeert Aeres alle nieuwe investeringen binnen de organisatie conform bovenstaande richtlijnen. Tot en met 2003 werd geactiveerd op basis van grondslagen voor de bve-sector en afzonderlijke grondslagen voor de hbo-sector. Investerings tot en met 2003 zijn geactiveerd op basis van de toen geldende grondslagen. Kosten van herstel en groot onderhoud activeert Aeres indien en voor zover deze de economische levensduur van het actief verlengen, op basis van de componentenbenadering.

Aanschaffingen met een waarde van € 450 of hoger activeert Aeres, evenals aanschaffingen met een lagere waarde die deel uitmaken van een groter geheel. Een materieel vast actief neemt zij niet langer op in de balans na vervreemding of wanneer zij geen toekomstige prestatie-eenheden van het gebruik of de vervreemding verwacht. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering van een materieel vast actief, ook als deze nog niet volledig is afgeschreven, verwerkt Aeres in de staat van baten en lasten.

Hierna volgt een opsomming van de gehanteerde afschrijvingstermijnen:

Gebouwen en terreinen

- Terreinen
 - Aanschaf terreinen n.v.t.
 - Terreinen voorzieningen 10 jaar
- Casco
 - Casco nieuwbouw 40 jaar
 - Casco tijdelijke huisvesting 2 tot 6 jaar

Grondslagen bij de geconsolideerde jaarrekening

- Afbouw
 - Afbouw nieuwbouw 30 jaar
- Inbouw en installaties
 - Inbouw en installaties nieuwbouw 15 jaar
- Onderhoud gebouwen
 - Renovatie 20 jaar
 - Daken/goten 15 jaar
 - Vloeren 10 jaar
 - Schilderwerk 7 jaar
 - Terrein onderhoud 10 jaar
 - Onderhoud algemeen 10 jaar
- Kassen 15 jaar

Inventaris en apparatuur

- Meubilair 20 jaar
- Inventaris 15 jaar
- Practicum inventaris 5, 10 en 15 jaar
- Gym inventaris 10 jaar
- ICT apparatuur
 - PC's, Laptops, Randapparatuur 4 jaar
 - Smartphones 3 jaar
 - Netwerkkomponenten 5 tot 7 jaar
 - Netwerkserver 4 jaar
- ICT overige apparatuur
 - Netwerkbekabeling 15 jaar
- Software 5 en 7 jaar
- Audiovisuele middelen 4 jaar
 - Elektronische Audiovisuele middelen
 - Fotoapparatuur/Beamers
 - Digiborden
 - Lichtkranten
- Repro apparatuur 8 jaar
- Kantine apparatuur 15 jaar
- Telefooncentrales 8 jaar
- Diverse machines 5, 7 en 10 jaar
- Gereedschappen 10 jaar
- Kunstwerken 7 jaar
- Landbouwwerktuigen 10 jaar
- Drones 5 jaar

Buitenverblijven

- Dierverblijven, schuren, fietsenhokken e.d. 10 jaar

Overige materiële vaste activa

- Overige investeringen 10 jaar
- Auto's 5 jaar

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen waarin Aeres invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan uitoefenen, waardeert zij volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde gaat ze uit van de waarderingsgrondslagen van de hoofdstichting. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde waardeert Aeres op nihil. Wanneer de hoofdstichting garant staat voor de schulden van de betreffende deelneming vormt zij een voorziening.

Grondslagen bij de geconsolideerde jaarrekening

Deze voorziening vormt zij primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de hoofdstichting voor deze deelneming. Deelnemingen waarin Aeres geen invloed van betekenis uitoefent, waardeert zij tegen verkrijgingsprijs of duurzaam lagere bedrijfswaarde.

Langlopende vorderingen

De verstrekte vorderingen op en leningen aan deelnemingen en gelieerde entiteiten alsmede de overige verstrekte vorderingen neemt Aeres bij eerste verwerking op tegen de reële waarde vermeerderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Rentebaten uit leningen u/g verantwoordt Aeres in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Eventuele winsten of verliezen verantwoordt zij onder financiële baten en lasten.

Effecten

Hieronder neemt Aeres kapitaalbelangen op die zij niet kan aanmerken als deelneming en bestemd zijn om duurzaam aan te houden. Waardering geschiedt tegen reële waarde.

Bijzondere waardeverminderingen of vervreemding van vaste activa

Vaste activa beoordeelt Aeres op bijzondere waardeverminderingen als zich wijzigingen of omstandigheden voordoen die doen vermoeden dat zij de boekwaarde van een actief niet terug zal verdienen. Is de boekwaarde van een actief hoger dan de geschatte waarde, dan boekt Aeres een bedrag voor impairment ten laste van het resultaat voor het verschil tussen de boekwaarde en de actuele waarde van het actief. Activa die beschikbaar zijn voor verkoop waardeert Aeres tegen boekwaarde of lagere actuele waarde, onder aftrek van verkoopkosten. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de directe opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te bepalen voor een individueel actief, bepaalt Aeres de realiseerbare waarde van de kasstroom-genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Verder beoordeelt Aeres op iedere balansdatum of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, schat zij de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of de kasstroom-genererende eenheid). Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingsverlies. In dat geval hoort Aeres de boekwaarde van het actief (of de kasstroom-genererende eenheid) op tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingsverlies voor het actief (of de kasstroom-genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Latente belastingvorderingen

Latente belastingvorderingen neemt Aeres op indien en voor zover de verwachting gerechtvaardigd is dat zij de vordering kan realiseren. De latente belastingvorderingen waardeert zij tegen het nominale tarief van 19%.

Vlottende activa

Voorraden gebruiksgoederen

De gebruiksgoederen zijn gewaardeerd tegen marktprijs. Aeres maakt geen gebruik van een voorziening voorraden. Het is mogelijk een voorziening voorraden te vormen in verband met risico's in het kader van voorraadverschillen op de voorraad handelsgoederen waarvan het economisch eigendom niet bij Aeres ligt.

Vorderingen

De vorderingen waardeert Aeres tegen actuele waarde onder aftrek van een noodzakelijk geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid. De hoogte van de voorziening is bepaald op basis van individuele waardering van de posten bij grotere vorderingen. Kleinere vorderingen voorziet zij percentagegewijs en bepaalt ze op basis van ervaringen uit het verleden.

Liquide middelen

Hieronder neemt Aeres de kas- en banksaldi per 31 december op alsmede deposito's met een looptijd korter dan 1 jaar.

Grondslagen bij de geconsolideerde jaarrekening

Algemene reserve

De bestemming van het exploitatiesaldo verwerkt Aeres in de jaarrekening. Het eigen vermogen van geconsolideerde rechtspersonen is afzonderlijk benoemd.

Bestemmingsreserve/ bestemmingsfonds

Aeres kan een bestemmingsreserves of bestemmingsfondsen vormen voor toekomstige uitgaven en lasten die zij uit de huidige middelen moet dekken, gelet op het feit dat toekomstige middelen daartoe tekort (kunnen) schieten. De vorming van bestemmingsreserves geschiedt op basis van concrete beleids- en financieringsplannen. Sinds 2004 worden bestemmingsreserves of bestemmingsfondsen nog slechts in uitzonderlijke gevallen gebruikt en is het beleid er op gericht het bestaande bestemmingsfonds af te bouwen.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen presenteert Aeres de personele voorziening en de overige voorzieningen. Zij zijn opgenomen tegen nominale waarde indien de looptijd korter is dan een jaar. Is de looptijd langer dan een jaar zijn de voorzieningen opgenomen tegen contante waarde. Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen. Een voorziening in verband met verplichtingen als bedoeld in artikel 2:374 lid 1, eerste volzin BW neemt Aeres uitsluitend op indien op de balansdatum aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- 1 de rechtspersoon heeft een verplichting (in rechte afdwingbaar of feitelijk);
- 2 het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is;
- 3 Aeres kan een betrouwbare schatting maken van de omvang van de verplichting.

Voorziening wachtgeld

De voorziening wachtgeld betreft de verplichtingen die voortvloeien uit de wachtgeldrechten op basis van de cao bve en de cao hbo. Aeres neemt alle medewerkers die per 31-12-2024 een aanspraak hebben gedaan op de wachtgeldregeling mee in de voorziening. Van deze medewerkers neemt zij een schatting op van de kans op werkhervatting welke aan de berekening is toegevoegd. De voorziening is gevormd tegen nominale waarde. De eventuele vrijval uit de voorziening voor personen die voor de einddatum van de uitkering overlijden is te verwaarlozen en niet meegenomen.

Voorziening inactiviteitenregeling

De inactiviteitenregeling bevat werknemersrechten op basis van de mobiliteitsregeling in de overeengekomen cao van Stichting Aeres Tech. Deze verplichtingen neemt Aeres op onder de voorziening inactiviteiten. De kosten op basis van de inactiviteitenregeling zijn ingeschat op basis van een drietal indicatoren: domein (sector), leeftijd en duur dienstverband. Voor elke indicator neemt Aeres percentages op gebaseerd op de kans van succes op de arbeidsmarkt. De vermenigvuldiging van alle percentages geeft uiteindelijk aan hoe groot de kans is dat een mobiliteitsverplichting zich gaat voordoen. Dit percentage maal de totale verplichting per persoon is in de voorziening inactiviteiten opgenomen.

Voorziening ambtsjubilea

Jubileumgratificaties rekent Aeres toe aan de periode waarin een medewerker daarvoor de rechten opbouwt. Voor een jubileumuitkering neemt ze bij een 25-jarig dienstverband en een 40-jarig dienstverband gedurende de periode tot het jubileum jaarlijks een deel van de contante waarde van de verwachte kosten in een voorziening op. Hierbij is onder andere rekening gehouden met een blijfkans en een disconteringsrente van 3,90%. Verder wordt er rekening gehouden met een indexatie van 1,20% bij stijging in treden.

Voorziening seniorenverlof

De voorziening seniorenverlof betreft de verplichtingen die voortvloeien uit het recht op seniorenverlof zoals dat is opgenomen in de cao bve en cao hbo. Aeres neemt alle medewerkers mee die per 31 december 2024 een aanspraak hebben gedaan op het seniorenverlof in de voorziening. Daarnaast neemt zij voor de medewerkers van 52 jaar en ouder, op basis van de gemiddelde instroom in de afgelopen jaren, een schatting op voor toekomstige deelname aan het seniorenverlof.

Grondslagen bij de geconsolideerde jaarrekening

Voorziening generatieregeling

De voorziening generatieregeling betreft de verplichtingen die voortvloeien uit de generatieregeling die voor de voormalige Stichting Nordwin College van kracht was. De medewerkers die voor 1 januari 2021 60 jaar of ouder waren, hadden de mogelijkheid om deel te nemen aan deze regeling. De regeling voorziet in het vergoeden van minder werken. Daar staat tegenover dat deelnemende medewerkers een jaar vroeger met pensioen gaan. De maximale termijn is 5 jaar of wanneer de leeftijd van 66 jaar bereikt wordt. Bij deelname aan de generatieregeling is het niet mogelijk ook deel te nemen aan het seniorenverlof volgens de cao bve. De contante waarde van de som van alle verplichtingen van de deelnemers bepaalt de hoogte van de voorziening. Die loopt tot en met maximaal 2025 met een disconteringsrente van 3,90%.

Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden neemt Aeres de schulden op met een looptijd korter dan een jaar, tegen geamortiseerde kostprijs. Dat betreft onder andere:

- Aflossingen op langlopende leningen, waarvan de aflossing in het komende kalenderjaar plaatsvindt.
- Rekening courant-verhoudingen met samenwerkingsverbanden.
- Schulden aan reguliere crediteuren.
- Vooruitgefactureerde en -ontvangen termijnen onderhanden projecten.

Overlopende passiva betreft:

- Vooruit ontvangen bedragen die Aeres aan opvolgende perioden toerekent.
- Nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Onderhanden projecten

De post Onderhanden projecten heeft betrekking op projecten die Aeres in opdracht van derden uitvoert en die op de balansdatum nog niet gereed zijn. Het saldo onderhanden projecten waardeert Aeres tegen de direct toegerekende kosten van arbeid en materiaal met een opslag voor indirecte kosten van personele lasten. Gedeclareerde termijnen/ontvangen voorschotten brengt zij in mindering op het saldo onderhanden projecten. Winstneming van door derden gefinancierde projecten is bepaald volgens de percentage-of-completion-methode oftewel de PoC-methode. Voor meerjarige projecten verantwoordt Aeres het saldo van de vooruitontvangen subsidies en/of vooruitgefactureerde bedragen als kortlopende schuld. Verwachte verliezen verwerkt zij in de staat van baten en lasten zodra deze bekend zijn.

Pensioenen

Voor de pensioenen is de groep Aeres Groep aangesloten bij het ABP, het pensioenfonds voor overheid en onderwijs en bij het pensioenfonds voor Metaal en Techniek(PMT). Deze pensioenregeling kan op basis van RJ 271 worden geclassificeerd als een toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat Aeres slechts verplicht is een vooraf door ABP en PMT vastgestelde premie te betalen. Er bestaat geen enkele reglementaire of statutaire verplichting om eventuele tekorten van het pensioenfonds aan te zuiveren. Aeres kan ook geen aanspraak maken op eventuele opgebouwde overschotten. Aeres neemt dan ook geen voorziening voor pensioenverplichtingen in de jaarrekening op. Aeres is voor de overige stichtingen aangesloten bij diverse pensioenfonds.

Ultimo 2024 bedraagt de dekkingsgraad 111,9% voor het pensioenfonds voor Metaal en Techniek 108,6% en voor het pensioenfonds voor Beroepsgoederenvervoer 111,4%. De Nederlandse Bank stelt een minimale beleidsdekkingsgraad van 126%. Aanvullend is vereist dat de dekkingsgraad gedurende maximaal 5 jaar onder de 104,2% mag liggen.

Bepaling van het resultaat

Hierbij gelden de volgende beginselen:

- Toerekeningsbeginsel: Aeres rekent lasten en baten toe aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Hierbij gaat zij er vanuit dat reguliere onderwijstaken gelijkmatig over het studiejaar zijn verspreid.
- Realisatiebeginsel: Aeres neemt baten slechts voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd.
- Voorzichtigheidsbeginsel: lasten en risico's neemt Aeres in acht die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar.

Grondslagen bij de geconsolideerde jaarrekening

Opbrengstverantwoording

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies

Aeres verwerkt rijksbijdragen uit hoofde van de basisbekostiging in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig als baten in de staat van baten en lasten. Overige overheidsbijdragen en -subsidies neemt zij aanvankelijk in de balans op als vooruit ontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat Aeres die zal ontvangen en dat zij zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door Aeres gemaakte kosten neemt zij systematisch op als opbrengsten in de staat van baten en lasten in dezelfde periode als die waarin ze de kosten maakt. Subsidies ter compensatie voor de kosten van een actief neemt Aeres systematisch op in de staat van baten en lasten gedurende de gebruiksduur van het actief.

Cursusgelden

De cursusgelden rekent Aeres toe aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij zij er vanuit gaat dat reguliere onderwijstaken gelijkmatig over het schooljaar zijn gespreid.

Baten werk in opdracht van derden

Opbrengsten van werk in opdracht van derden (waaronder contractonderwijs) neemt Aeres op in de staat van baten en lasten als baten voor een bedrag gelijk aan de kosten als vast staat dat deze kosten declarabel zijn.

Overige baten en overige opbrengsten

Overige baten en overige opbrengsten rekent Aeres toe aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Aandeel in het resultaat van organisaties waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin Aeres deelneemt omvat het aandeel van Aeres in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen Aeres en de niet-geconsolideerde deelnemingen en tussen niet-geconsolideerde deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten verwerkt Aeres vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting in haar resultaat.

Renteopbrengsten

Renteopbrengsten verwerkt Aeres tijdsevenredig in de winst- en verliesrekening. Hierbij houdt zij rekening met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Lasten

De lasten rekent Aeres toe aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Personele lasten

De beloningen van het personeel verantwoordt Aeres als last in de staat van baten en lasten in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en die neemt zij, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans op. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, neemt ze het meerdere op als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Indien Aeres een beloning betaalt, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) verantwoordt zij de verwachte lasten in de periode waarover

deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid neemt Aeres een voorziening op.

Grondslagen bij de geconsolideerde jaarrekening

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (cao en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen brengt Aeres ten laste respectievelijk ten gunste van het resultaat.

Rentelasten

Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd zijn.

Belastingen

Hierbij gaat het om de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. Deze belastingen neemt Aeres op in de staat van baten en lasten, behalve als deze betrekking hebben op posten die zij rechtstreeks in het eigen vermogen opneemt. In het laatste geval wordt de belasting in het eigen vermogen verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar. Deze is berekend aan de hand van de geldende belastingtarieven en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Voor latente belastingen wordt een voorziening getroffen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten.

Een actieve belastinglatentie wordt alleen opgenomen als het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die voor de realisatie van het tijdelijke verschil kunnen worden aangewend.

Stichting Aeres Groep maakt voor de vennootschapsbelasting gebruik van de subjectvrijstelling, dat wil zeggen dat lichamen waarvan de werkzaamheden voor 90% of meer bestaan uit het geven van onderwijs of het verrichten van onderzoek zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting, mits dat onderwijs en onderzoek voor 70% wordt bekostigd uit publieke middelen.

Kasstroomoverzicht

Aeres stelt het kasstroomoverzicht op volgens de indirecte methode. Voor een goed begrip van het kasstroomoverzicht verwijst zij naar de individuele toelichting op de posten in de jaarrekening.

Vergelijking met voorgaand jaar

Herrubricering vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2023 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2024 mogelijk te maken.

Toelichting geconsolideerde balans

1.1.1. Immateriële vaste activa

	Aanschafprijs 1-1-2024	Afschrijving cumulatief 1-1-2024	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Aanschafprijs des- investerings	Afschrijving cumulatief desinvesteringen	Afschrijvingen	Aanschafprijs 31-12-2024	Afschrijving cumulatief 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2024
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.1.2. Concessies, vergunningen en intellectueel eigendom	840.275	739.205	101.070	7.013	-	-	27.690	847.288	766.895	80.393
1.1.1.3. Goodwill	1.060.676	465.906	594.770	737.069	-	-	190.433	1.797.745	656.339	1.141.406
Totaal immateriële vaste activa	1.900.951	1.205.111	695.840	744.082	-	-	218.123	2.645.033	1.423.234	1.221.799

1.1.2. Materiële vaste activa

	Aanschafprijs 1-1-2024	Afschrijving cumulatief 1-1-2024	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Aanschafprijs des- investerings	Afschrijving cumulatief desinvesteringen	Afschrijvingen	Aanschafprijs 31-12-2024	Afschrijving cumulatief 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2024
	EUR	EUR		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.2.1. Gebouwen en terreinen	224.863.140	106.671.063	118.192.077	8.159.590	88.444	69.668	7.399.699	232.934.286	114.001.094	118.933.192
1.1.2.3. Inventaris en apparatuur	56.221.869	39.911.041	16.310.828	4.630.435	210.350	186.339	3.627.915	60.641.954	43.352.617	17.289.337
1.1.2.4. Overige materiële vaste activa	5.744.437	2.410.846	3.333.590	916.507	212.641	171.073	581.105	6.448.303	2.820.878	3.627.425
1.1.2.5. Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald	2.803.606	-	2.803.606	1.816.394	-	-	-	987.212	-	987.212
Totaal materiële vaste activa	289.633.052	148.992.950	140.640.101	11.890.138	511.435	427.080	11.608.719	301.011.755	160.174.589	140.837.166

Toelichting in uitvoering en vooruitbetalingen

Naam nieuwbouwproject	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Des- investerings (Gereed)	Boekwaarde 31-12-2024
Dierontdepark Barneveld	39.377	8.838	-	48.215
Sneek VMBO uitstraling	22.928	95.019	117.947	-
Aeres vastgoed routekaart verduurzaming	193.713	49.142	-	242.855
Hogeschool Almere realisatie kas	6.248	196	-	6.444
Emmeloord VMBO binnenklimaat	1.222.384	132.132	1.354.516	-
Maartensdijk VMBO binnenklimaat	140.795	893.741	1.034.536	-
Nijkerk VMBO binnenklimaat	933.020	21.688	954.708	-
Leeuwarden optimaliseren huisvesting	99.900	117.924	-	217.824
Buitenpost renovatie	58.339	321.731	-	380.070
Heerenveen fase 2	51.045	175.518	226.563	-
Ede nieuwbouw	1.291	12.932	-	14.223
Barneveld parkeerterrein	2.236	7.934	-	10.170
Barneveld AIC bouwkundige aanpassing	32.330	201.149	-	233.479
Campus ontwikkeling Drieslag Dronten	-	4.501	-	4.501
Verbouw en uitbreiding kas HBO Dronten	-	21.983	-	21.983
Optimalisatie ventilatiesysteem hoofdgebouw HBO Dronten	-	55.276	-	55.276
Verplaatsen MBO Emmeloord naar Dronten	-	15.328	-	15.328
Uitbreiding Pro Emmeloord	-	70.985	-	70.985
Nieuwbouw Heerenveen	-	241.317	225.000	16.317
Uitvoering fase 1 routekaart Leeuwarden	-	93.702	-	93.702
Uitvoering fase 1 routekaart Buitenpost	-	61.992	-	61.992
Uitvoering fase 1 routekaart Ede	-	183.716	-	183.716
Uitvoering fase 1 routekaart Almere	-	82.042	-	82.042
Uitvoering fase 1 routekaart AIC	-	24.760	-	24.760
Uitvoering fase 1 routekaart MBO Dronten	-	35.070	-	35.070
Aanpassingen hoofdgebouw VMBO Almere	-	56.770	-	56.770
Campus ontwikkeling Wisentweg Dronten	-	52.610	-	52.610
Aanpassingen Velp	-	157.410	157.410	-
Brandveiligheid AIC Dronten	-	437.721	437.721	-
Aanpassingen huurpand MBO Almere	-	405.004	405.004	-
Entree Zandlaan 29 Aeres Tech	-	21.444	-	21.444
Totaal ultimo kalenderjaar	2.803.606	3.097.011	4.913.405	987.212

Toelichting geconsolideerde balans

Verzekerde waarde gebouwen en terreinen (per 1 januari 2024)

		Bedrag EUR
Verzekerde waarde gebouwen		
Agripark Oost 2	Dronten	7.194.921
Agripark West 100-114	Dronten	1.050.446
Alteveer 18B	Velp	350.676
Arboretum West 98	Almere	18.866.365
Barnseweg 3	Barneveld	15.446.615
Bovenbuurtweg 27	Ede	7.504.465
De Balkan 16	Emmeloord	1.181.076
Dierenriem 2	Maartensdijk	8.717.803
Domela Nieuwenhuisweg 3	Heerenveen	8.851.640
Drieslag 1	Dronten	11.724.177
Drieslag 2	Dronten	6.207.755
Drieslag 4	Dronten	21.230.395
Drieslag 21	Dronten	879.590
Drieslag 30	Dronten	10.029.332
Harste 2	Sneek	14.435.560
Heliumweg 1	Almere	23.333.976
Huizumerlaan 61	Leeuwarden	118.940
Jansoniusstraat 2- 2a	Leeuwarden	17.903.600
Kapweg 30	Kootwijkerbroek	9.811.912
Luxoolseweg 1	Nijkerk	9.980.237
Mansholtlaan 18	Wageningen	8.298.395
Nagelerweg	Emmeloord	9.608.521
Pinkenbergseweg 5f	Velp	12.760.396
Professor Wassenberghstraat 3	Buitenpost	11.092.720
Scandinaviëlaan 33	Emmeloord	4.461.231
Tjalk 25-28	Lelystad	9.769.832
Wesselseweg 32	Barneveld	1.657.933
Wesselseweg 32-34	Barneveld	9.485.652
Wesselseweg 32-34 PEC	Barneveld	879.590
Wesselseweg 34	Barneveld	987.166
Wesselseweg 42	Barneveld	626.471
Wisentweg 10	Dronten	1.206.326
Wisentweg 11	Dronten	316.399
Wisentweg 11-13	Dronten	6.036.900
Wisentweg 11A	Dronten	3.296.881
Wisentweg 13A	Dronten	392.335
Wisentweg 13B	Dronten	1.132.710
Wisentweg 13C (Aeres Praktijkcentrum)	Dronten	7.631.552
Wisentweg 13D	Dronten	525.223
Zandlaan 29	Ede	19.100.449
Zandlaan 31	Ede	10.990.183
Zonnepanelen		
Arboretum West 98	Almere	659.500
Bovenbuurtweg 27	Ede	58.331
De Balkan 16	Emmeloord	55.684
Dierenriem 2	Maartensdijk	70.000
Hogeschool, tuinpaviljoen	Wageningen	78.080
Luxoolseweg 1	Nijkerk	52.030
MBO, techniekhal	Barneveld	111.000
Pinkenbergseweg 1	Velp	52.030
Scandinaviëlaan 33 a	Emmeloord PRO	56.870
Tjalk 25-58	Lelystad	68.256
Wesselseweg 32-34	Barneveld	47.866
Wisentweg 11-13	Dronten	67.760
Zandlaan 27-29	Ede Aeres Tech	226.270
Totaal verzekerde waarde gebouwen		316.680.024

Toelichting geconsolideerde balans

1.1.3. Financiële vaste activa

	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings en verstrekte leningen	Uitgekeerd dividend	Des- investerings en afgeloste leningen	Resultaat deelnemingen	Boekwaarde 31-12-2024
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.3.2. Overige deelnemingen	334.369	-	90.000	-	57.703	302.072
1.1.3.7. Effecten	371.538	-	-	-	-	371.538
1.1.3.8. Overige vorderingen	246.220	-	-	65.789	-	180.431
Totaal financiële vaste activa	952.127	-	90.000	65.789	57.703	854.041

Toelichting andere deelnemingen

	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings en verstrekte leningen	Uitgekeerd dividend	Des- investerings en afgeloste leningen	Resultaat deelnemingen	Boekwaarde 31-12-2024
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
EWI Windpark BV	334.369	-	90.000	-	57.703	302.072
Aeres Landbouwbedrijf B.V.	334.369	-	90.000	-	57.703	302.072

Toelichting effecten

	Boekwaarde 1-1-2024	Mutaties	Boekwaarde 31-12-2024
	EUR	EUR	EUR
Aandelen Cosun	9.955	-	9.955
Friesland Campina ledenobligaties	21.899	-	21.899
Friesland Campina melkcertificaten	110.245	-	110.245
Nedato	950	-	950
Ledenrekening Potatopol	1.585	-	1.585
Lonk BV	640	-	640
Friesland Coberco Dairy Foods	221.650	-	221.650
Overige	4.614	-	4.614
Totaal effecten	371.538	-	371.538

1.2.1. Voorraden

	31-12-2024	31-12-2023
	EUR	EUR
1.2.1.1. Voorraden	981.571	987.913
Totaal voorraden	981.571	987.913

1.2.2. Vorderingen

	31-12-2024	31-12-2023
	EUR	EUR
1.2.2.1. Debiteuren algemeen	3.318.014	3.088.224
1.2.2.6. Vorderingen op personeel	94.987	85.269
1.2.2.7. Vorderingen ouders van studenten/deelnemers/cursisten	1.124.245	909.402
1.2.2.9. Waardering Onderhanden projecten	2.610.766	2.483.584
1.2.2.10. Overige vorderingen	328.927	293.605
Vennootschapsbelasting	-	3.673
Totaal vorderingen	7.476.939	6.863.757
Overlopende activa		
1.2.2.12. Vooruitbetaalde kosten	66.725	508.907
1.2.2.13. Verstrekte voorschotten	-	-
1.2.2.15. Overige overlopende activa	7.035.008	6.607.022
Totaal overlopende activa	7.101.733	7.115.929
1.2.2.16. Voorziening oninbaarheid	441.953	297.478
Totaal voorziening oninbaarheid	441.953	297.478

Toelichting voorzieningen wegens oninbaarheid

Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:

	31-12-2024	31-12-2023
	EUR	EUR
Stand per 1 januari	297.478	182.294
Bij: Dotaties	144.475	115.184
Stand per 31 december	441.953	297.478

- 1.2.2.9. De vergelijkende cijfers zijn voor wat betreft de projecten aangepast, vorig jaar zijn bij de projecten de vooruitontvangen en vooruitbetaalde betaalde bedragen gesaldeerd opgenomen. Het nog te ontvangen bedrag van 2023 was € 2.483.584 en is, om een beter vergelijking met dit boekjaar te maken, gecorrigeerd naar 1.2.2.9. Waardering onderhanden projecten.

Toelichting geconsolideerde balans

1.2.4. Liquide middelen

	31-12-2024	31-12-2023
	EUR	EUR
1.2.4.1. Kasmiddelen	21.915	26.087
1.2.4.2. Tegoeden op bankrekeningen	12.727.239	12.343.407
1.2.4.3. Rekening courant tegoed Schatstibankieren	13.078.786	38.416.632
1.2.4.4. Deposito's	20.876.954	592.750
1.2.4.5. Overige liquide middelen	-	-
Totaal liquide middelen	46.704.894	51.378.876

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

2.1. Eigen vermogen

	Stand per 01-01-2024	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2024	Enkelvoudig per 31-12-2024
	EUR	EUR	EUR	EUR	
2.1.1.1. Algemene reserve (publiek)					
Algemene reserve Stichting Aeres Groep	65.769.667	1.010.773-		64.758.894	64.758.894
	65.769.667	1.010.773-		64.758.894	64.758.894
Algemene reserve (privaat)					
Algemene reserve Stichting Aeres Groep	8.514.761	312.556-	-	8.202.205	8.202.205
Algemene reserve Stichting Aeres Farms 1)	3.689.487	147.823	85.050-	3.752.260	
Algemene reserve Aeres Int. Student Fund	83.382	19.804-	-	63.578	
Algemene reserve Stichting Dierenontdekkpark Barneveld	63.551-	-	-	63.551-	
Algemene reserve Stichting Bureau Erkenningen	-	-	-	-	
Algemene reserve Stichting Agrotransfer Dronten 1)	1.064.724	59.688	-	1.124.412	
Algemene reserve Stichting Aeres Tech1)	17.018.334	483.457	-	17.501.791	
	30.307.137	358.608	85.050-	30.580.695	8.202.205
2.1.1.3. Bestemmingsreserves privaat					
Geen	-	-	-	-	
	-	-	-	-	
2.1.1.4. Bestemmingsfondsen publiek	48.591	-		48.591	48.591
	48.591	-		48.591	48.591
					-
2.1.1.8. Statutaire reserves: Stichtingskapitaal Aeres Tech	182.011	-		182.011	-
	182.011	-		182.011	-
Totaal eigen vermogen	96.307.406	652.165-	85.050-	95.570.191	

1) Dit betreffen allemaal commerciële instellingen. Het verschil tuss en het geconsolideerde- en het enkelvoudige eigen vermogen wordt veroorzaakt door horizontale consolidatie.

2.2. Voorzieningen

	Stand per 01-01-2024	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2024	Looptijd <1 jaar	Looptijd 1-5 jaar	Looptijd >5 jaar
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
2.2.1. Personele voorzieningen	7.411.343	2.283.860	996.981	651.823	8.046.399	2.400.769	4.269.745	1.375.885
2.2.2. Voorziening verlieslatende contracten	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2.4. Overige voorzieningen	83.675	-	29.979	-	53.696	53.696	-	-
Totaal voorzieningen	7.495.018	2.283.860	1.026.960	651.823	8.100.095	2.454.465	4.269.745	1.375.885
Toelichting personeelsvoorzieningen								
	Stand per 01-01-2024	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2024	Looptijd <1 jaar	Looptijd 1-5 jaar	Looptijd >5 jaar
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
2.2.1.1. Voorziening sociaal beleid, reorganisaties	345.954	-	73.123	119.728	153.103	111.544	41.559	-
2.2.1.3. Eigen risico ZW / WGA	561.528	482.562	242.687	186.595	614.808	346.305	268.504	-
2.2.1.4. Jubileumvoorzieningen	1.266.188	197.311	142.222	3.550	1.317.727	111.245	407.169	799.313
2.2.1.5. Werkloosheidsbijdragen	985.598	829.548	538.949	282.876	993.321	564.601	428.719	-
2.2.1.7. Overige personele voorzieningen	4.252.075	774.439	-	59.074	4.967.440	1.267.074	3.123.794	576.571
	7.411.343	2.283.860	996.981	651.823	8.046.399	2.400.769	4.269.745	1.375.885

Toelichting geconsolideerde balans

2.3. Langlopende schulden

	Stand per 1-1-2024 EUR	Aangevane leningen 2024 EUR	Aflossingen 2024 EUR	Stand per 31-12-2024 EUR	Looptijd <1 jaar EUR	Looptijd >1 jaar EUR	Looptijd >5 jaar EUR
2.3.3. Schulden aan kredietinstellingen	57.750.328	147.000	3.517.376	54.379.952	3.340.455	51.039.497	37.652.034
Totaal langlopende schulden	57.750.328	147.000	3.517.376	54.379.952	3.340.455	51.039.497	37.652.034

Toelichting kredietinstellingen

Lening	Locatie	Stand per 1-1-2024 EUR	nieuwe leningen 2024 EUR	Aflossingen 2024 EUR	Stand per 31-12-2024 EUR	Looptijd <1 jaar EUR	Looptijd >1 jaar EUR	Looptijd >5 jaar EUR
Schatkistbankieren	Bestuursbureau	56.804.056	-	3.401.834	53.402.222	3.211.638	50.190.584	37.344.034
Rabobank lening .857	Aeres Landbouwbedrijf B.V.	294.250	-	33.000	261.250	33.000	228.250	63.250
Rabobank lening .859	Aeres Landbouwbedrijf B.V.	364.000	-	24.000	340.000	24.000	316.000	196.000
Rabobank lening .716	Aeres Landbouwbedrijf B.V.	101.250	-	7.500	93.750	7.500	86.250	48.750
Lening John Deere	Aeres Landbouwbedrijf B.V.	84.185	-	14.003	70.182	14.115	56.067	-
Lening Agro Finance	Aeres Landbouwbedrijf B.V.	102.587	-	21.287	81.300	22.377	58.923	-
Lening John Deere	Aeres Landbouwbedrijf B.V.	-	147.000	15.752	131.248	27.826	103.422	-
		57.750.328	147.000	3.517.376	54.379.952	3.340.455	51.039.497	37.652.034

2.4. Kortlopende schulden

	31-12-2024 EUR	31-12-2023 EUR
2.4.3. Schulden aan kredietinstellingen	3.340.455	3.311.428
2.4.7. Vooruit gefactureerde termijn projecten	11.600.437	11.521.071
2.4.8. Crediteuren	5.446.997	5.795.627
2.4.9. Belastingen en premies sociale verzekeringen	7.322.017	6.794.187
2.4.10. Pensioenen	1.908.564	1.741.923
2.4.12. Overige kortlopende schulden	500.123	614.512
2.4.13. Vooruit ontvangen college-, cursus- les en examengelden	5.666.845	4.697.232
2.4.16. Vooruit ontvangen bedragen	2.481.206	1.774.034
2.4.19. Overige overlopende passiva	11.759.763	13.845.727
Totaal kortlopende schulden	50.026.407	50.095.741

Uitsplitsing belasting en premies sociale verzekeringen:

2.4.9.1. Loonheffing	6.868.473	6.434.146
2.4.9.2. Omzetbelasting	446.909	360.041
2.4.9.3. Overige belastingen	6.635	-
	7.322.017	6.794.187

Uitsplitsing overlopende passiva:

2.4.14. Vooruit ontvangen subsidies OCW/EZ	1.440.274	1.888.087
2.4.17. Vakantie geld en vakantiedagen	6.801.685	6.961.755
2.4.19. Overige overlopende passiva	3.517.804	4.995.885
	11.759.763	13.845.727

2.4.7. In de vergelijkende cijfers is er een correctie gemaakt met betrekking tot de nog te ontvangen bedragen op de projecten, in vergelijking met de voorgaande jaarrekening is dit een afwijking van € 2.483.584,-. Deze correctie is alsnog doorgevoerd om de vergelijking met de cijfers van dit boekjaar beter mogelijk te maken. Daarnaast is deze post nu apart in de jaarrekening weergegeven op der rubriek 2.4.7. Het bedrag maakte in de vorige jaarrekening onderdeel uit van het saldo van rubriek 2.4.16 Vooruitontvangen bedragen.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Huurverplichtingen

	Jaarbedrag
Rijksvastgoedbedrijf, Marknesserweg, Emmeloord	€ 354.484
Rijksvastgoedbedrijf, Prof. Brandsmaweg, los land Dronten	€ 22.657
Van Hall Larenstein, leslokalen en kantoorruimte, Leeuwarden	€ 310.819
Fam. Boonstra c.s., Badweg 1, Leeuwarden	€ 98.788
Quattro Projectontwikkeling bv, Maarssen inzake huur Ambonstraat 5, Almere	€ 625.000
Tweetal Topsport Catering BV, Groningen. Div ruimtes Abe Lenstra	
Stadion Heerenveen t/m augustus 2025	€ 141.134

Huur-, pacht- en leaseovereenkomsten Stichting Aeres Tech

Stichting Aeres Tech (voorheen PTC⁺) heeft een aantal langlopende huur- en pachtovereenkomsten. De resterende looptijden zijn divers en doorlopend, maar zijn opzegbaar met een termijn van een aantal maanden. De jaarlijkse huur- en pachtkosten bedroegen in 2024 181.811.

Bouwverplichtingen

Inzake nieuw- en verbouwprojecten zijn de volgende verplichtingen aangegaan per ultimo 2024: Renovatie van één locatie van Stichting Aeres Groep alsmede aanpassingen aan terrein, gebouwen en installaties op een vijftal locaties van Stichting Aeres Groep en één huurlocatie voor een totaalbedrag van € 6,100 mln.

Intercompany leningen

- Stichting Aeres Groep heeft op 15 december 2009 een 26 jarige lening van € 200.443 verstrekt aan Aeres Landbouwbedrijf bv. De eerste zes jaar aflossingsvrij, daarna af te lossen in 20 jaarlijkse termijnen.
- Stichting Aeres Groep heeft op 15 december 2009 een 26 jarige lening van € 579.022 verstrekt aan Aeres Landbouwbedrijf bv. De eerste zes jaar aflossingsvrij, daarna af te lossen in 20 jaarlijkse termijnen.
- Stichting Aeres Groep heeft op 1 januari 2013 een lening van € 286.935 verstrekt aan Aeres Studentbedrijven bv. De lening wordt in 12 jaar annuïtair afgelost.
- Stichting Aeres Tech (voorheen PTC⁺) heeft op 30 november 2017 een vijfjarige lening van € 500.000 verstrekt aan Aeres Landbouwbedrijf bv. De oude lening is omgezet in een nieuwe overeenkomst in november 2022. De jaarlijkse aflossing bedraagt 10% van de hoofdsom. De derde aflossing van € 50.000 heeft in juli 2024 plaatsgevonden. De rente is vastgelegd tot en met oktober 2025 op 4,33%.

Kredietfaciliteiten

- Per 31 mei 2021 is een r/c kredietfaciliteit Schatkistbankieren door het ministerie van Financiën verstrekt aan Stichting Aeres Groep van € 13 mln.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Garanties/verstrekte zekerheden

- Inzake de langlopende lening en de kredietfaciliteit schatkistbankieren (31 mei 2021) zijn de volgende zekerheden verstrekt: Barnseweg 3, Barneveld; De Balkan 16, Emmeloord; De Drieslag 2-4, Dronten; Dierenriem 2, Maartensdijk; Domela Nieuwenhuisweg 3, Heerenveen; Harste 2, Sneek; Jansoniusstraat 2, Leeuwarden; Jansoniusstraat 2a, Leeuwarden; Kapweg 30, Kootwijkerbroek; Luxoolseweg 1, Nijkerk; Mansholtlaan 18, Wageningen; Pinkenbergseweg 5F / Alteveer 18B, Velp; Prof Wassenberghstraat 3, Buitenpost; Tjalk 25-58, Lelystad; Wisentweg 10, Dronten en Zandlaan 31, Ede.
- Voor de verstrekte leningen van de Rabobank aan Aeres Landbouwbedrijf bv zijn de volgende zekerheden verstrekt: agrarisch bedrijf met grond, bedrijfsopstallen en woning gelegen aan de Wisentweg 11-13 te Dronten, kadastraal bekend als:
 - sectie B nummer 4494 (1.61.11 ha), Dronten
 - sectie B nummer 1419 ged. (0.63.73 ha), Dronten
 - sectie B nummer 1920 (2.36.27 ha), Dronten
 - sectie B nummer 2023 (0.49.35 ha), DrontenVerpanding als eerste op alle huidige ten toekomstige rechten/vorderingen en op alle huidige en toekomstige machines, installaties, inventaris, voorraden en dieren van Aeres Landbouwbedrijf bv.
- Vanaf 1 oktober 2016 is er een overeenkomst tot recht van opstal op de daken van de Friese locaties van Aeres Pro, VMBO en MBO in verband met geplaatste zonnepanelen.

Fiscale eenheid omzetbelasting

De volgende rechtspersonen zijn voor de heffing van de omzetbelasting als een fiscale eenheid aan te merken: Stichting Aeres Groep, Stichting Aeres Tech, Aeres Tech Productions bv, Aeres Tech Grow bv, Tech Examen Centrum bv, Verticaal Transportcentrum bv, Stichting Aeres Farms, Aeres Farms Holding bv, Aeres Landbouwbedrijf bv, Aeres Weidebedrijf bv, Aeres Biologisch Bedrijf bv, Aeres Studentbedrijven bv, Stichting Agrotransfer Dronten, Agrotransfer Holding bv, Aeres Agree Recruitment bv, Stichting Aeres International Student Fund en Stichting Dierenontdekkingspark Barneveld.

Fiscale eenheid vennootschapsbelasting

Stichting Agrotransfer Dronten heeft samen met Agrotransfer Holding bv en Aeres Agree Recruitment bv een fiscale eenheid voor de heffing van vennootschapsbelasting.

Stichting Aeres Tech, Aeres Tech Productions bv, Aeres Tech Grow bv, Tech Examen Centrum bv, Verticaal Transportcentrum bv vormen de tweede fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting.

Stichting Aeres Farms, Aeres Farms Holding bv, Aeres Landbouwbedrijf bv, Aeres Weidebedrijf bv, Aeres Studentbedrijven bv en Aeres Biologisch Bedrijf bv maken deel uit van de derde fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Uit hoofde van de deelname aan de fiscale eenheden zijn deelnemende rechtspersonen hoofdelijk aansprakelijk voor de betreffende belastingschulden van de andere leden van de fiscale eenheid.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

(Onderhouds-)contracten

Leverancier	Ingangsdatum	< 1 jaar	> 1 jaar < 5 jaar	Einddatum
AFAS	3-6-2020	153.860	92.316	3-6-2025
Alferink Installatietechniek	6-1-2016	1.412.054	5.648.216	onbep.tijd
Ahrend	1-3-2019	Raamcontract	Raamcontract	1-3-2025
Asito BV	1-7-2015	767.330	3.069.320	onbep.tijd
BCT	22-5-2013	94.907	379.628	onbep.tijd
Bidfood	1-05-2025	870.410	0	1-05-2027
BPRvisie	1-4-2021	146.800	36.700	1-4-2025
Canon	31-12-2019	Raamcontract	Raamcontract	31-12-2027
CentralPoint -> Bechtle	22-4-2020	Raamcontract	Raamcontract	9-5-2026
Coffee Fresh	1-3-2021	194.439	421.285	1-3-2027
CWS	14-10-2019	139.021	0	14-10-2025
De Bondt	1-1-2023	Raamcontract	Raamcontract	1-1-2025
Donkergröen	20-1-2020	23.742	0	21-1-2026
Eneco Electra	1-1-2020	Raamcontract	Raamcontract	31-12-2025
Eurofiber	12-1-2016	289.377	434.066	1-7-2026
Eromes Marko	1-3-2019	Raamcontract	Raamcontract	1-3-2025
Exact	5-9-2012	23.595	94.380	onbep.tijd
Gispen	1-3-2019	Raamcontract	Raamcontract	1-3-2025
Heutink	1-3-2019	Raamcontract	Raamcontract	1-3-2025
Instructure	1-1-2020	76.615	95.769	1-4-2026
Loohorst	20-1-2020	10.105	0	21-1-2026
Masterkey	1-8-2015	43.401	173.604	onbep.tijd
Driessen B.V.	1-8-2024	Raamcontract	Raamcontract	31-07-2026
Handy-Clean (Mirliton)	jul-15	1.055.204	4.220.816	onbep.tijd
Renewi (was Van Gansewinkel)	1-03-2025	80.273	0	28-02-2027
Ricoh Nederland B.V.	6-6-2018	111.758	0	1-9-2024
Surfmarket	30-12-2018	124.473	497.894	31-3-2029
Staples	01-03-2024	28.760	0	28-2-2026
Tomin Groep	jul-15	263.464	1.053.856	onbep.tijd
Ultimo	7-9-2011	1.248	4.992	onbep.tijd
van Ree accountants	1-7-2024	166.534	240.000	30-06-2027
Willis	1-1-2019	554.473	2.217.892	onbep.tijd
Wouda Installatietechniek	1-1-2016	4.255.595	17.022.380	onbep.tijd

Toelichting geconsolideerde staat van baten en lasten

3.1. Rijksbijdragen

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1.1.1.1. Rijksbijdrage sector VO	64.850.331		63.684.094		59.175.894	
3.1.1.1.2. Rijksbijdrage sector BVE	47.305.161		46.344.400		46.022.956	
3.1.1.1.3. Rijksbijdrage sector HBO	42.475.287		42.125.440		43.545.466	
3.1.1. Rijksbijdragen OCW/EZ		154.630.779		152.153.933		148.744.316
3.1.2.1. Overige subsidies OCW	15.502.131		14.795.163		17.257.692	
3.1.2. Overige subsidies OCW/EZ		15.502.131		14.795.163		17.257.692
3.1.3.3. Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV		6.635.232		5.601.000		5.324.037
Totaal Rijksbijdragen		176.768.142		172.550.096		171.326.045

Toelichting Rijksbijdragen

- 3.1.1. Door een hogere loon- en prijsbijstelling dan begroot zijn de rijksbijdragen hoger uitgekomen.
 3.1.1. Er zijn extra NPO middelen en extra middelen voor strategisch personeel beschikbaar gekomen.

3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.2.2.2. Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	321.767		50.000		195.851	
3.2.2.3. Overige overheden	694.700		242.000		510.152	
Totaal overheidsbijdragen / subsidies overige overheden		1.016.467		292.000		706.003

3.3. Wettelijke college- / cursus- / examengelden

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.3.2. Cursusgelden sector MBO	380.723		382.080		159.707	
3.3.3. Collegegelden sector HBO	7.931.424		8.015.917		7.548.214	
Totaal wettelijke college- / cursus- / examengelden		8.312.147		8.397.997		7.707.921

3.4. Baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.4.1.1. Contractonderwijs (excl. Inburgering)	1.621.641		1.614.620		1.618.689	
3.4.1.3. Baten commerciële activiteiten	20.192.139		21.551.419		20.044.904	
3.4.1.4. Baten projecten	12.381.791		12.990.633		13.672.529	
3.4.2.3. NWO	927.364		1.206.713		927.364	
Totaal baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)		35.122.935		37.363.385		36.263.486

3.5. Overige baten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.5.1. Opbrengst verhuur	1.388.514		1.266.479		1.815.056	
3.5.2. Detachering personeel	493.720		297.220		480.610	
3.5.3. Schenkingen	-		22.500		300	
3.5.4. Sponsoring	1.186		500		631	
3.5.5. Bijdragen ouders / leerlingen / studenten	2.210.667		2.004.285		2.283.781	
3.5.10. Overige	2.525.143		1.396.108		1.845.593	
Totaal overige baten		6.619.230		4.987.092		6.425.972

Toelichting geconsolideerde staat van baten en lasten

4.1. Personeelslasten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.1.1.1. Lonen en salarissen	114.326.335		108.953.110		104.907.613	
4.1.1.2. Sociale lasten	16.456.651		15.596.430		15.067.162	
4.1.1.5. Pensioenlasten	15.957.535		14.700.968		14.353.850	
4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		146.740.521		139.250.508		134.328.625
4.1.2.1. Mutatie personele voorzieningen	1.494.952		495.000		1.055.633	
4.1.2.2. Lasten personeel niet in loondienst	12.968.703		12.126.195		15.179.493	
4.1.2.3. Overige personeelslasten	8.291.126		8.135.047		8.302.960	
4.1.2.4. Doorbelaste personeelskosten	840.778-		2.211.564-		2.450.660-	
4.1.2. Overige personele lasten		21.914.003		18.544.678		22.087.426
4.1.3. Ontvangen vergoedingen		1.202.856-		142.023-		1.354.404-
Totaal personeelslasten		167.451.668		157.653.163		155.061.647

Toelichting lonen en salarissen

Gemiddeld aantal fte per instelling:

	Aantal fte's 2024	Aantal fte's 2024	Aantal fte's 2023	Aantal fte's 2023
Stichting Aeres				
- Aeres Pro, VMBO en MBO	1.046,4		1.021,7	
- Aeres Hogeschool	422,2		411,3	
- Bestuursbureau	113,9		100,3	
		1.582,5		1.533,3
Stichting Aeres Tech cs.		59,5		56,4
Stichting Aeres Agree cs.		17,8		17,7
Stichting Aeres Farms cs.		6,9		6,7
Totaal		1.666,7		1.614,1

Voor aanvullende cijfers verwijzen we naar bijlage 5 bij het jaarverslag.

4.2. Afschrijvingen

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.2.1. Afschrijvingen immateriële vaste activa		218.123		224.510		180.457
4.2.2.1. Gebouwen en terreinen	7.399.699		7.193.516		7.466.726	
4.2.2.2. Inventaris en apparatuur	3.627.915		3.571.979		3.174.013	
4.2.2.3. Andere vaste bedrijfsmiddelen	581.105		494.478		551.074	
4.2.2.4. Project Afschrijvingen	81.036-		-		41.881-	
4.2.2. Afschrijvingen materiële vaste activa		11.527.683		11.259.973		11.149.932
Totaal afschrijvingen		11.745.806		11.484.483		11.330.389

4.3. Huisvestingslasten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.3.1. Huurlasten	1.951.010		1.938.401		2.045.363	
4.3.2. Verzekeringslasten	310.340		262.800		289.949	
4.3.3. Onderhoudslasten (klein onderhoud)	3.010.589		2.814.450		3.011.099	
4.3.4. Energie en water	3.297.806		4.576.189		6.762.064	
4.3.5. Schoonmaakkosten	3.056.734		2.944.955		2.917.370	
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	886.654		851.980		852.280	
4.3.8. Overige huisvestingslasten	666.036		545.909		542.223	
Totaal huisvestingslasten		13.179.169		13.934.684		16.420.348

Toelichting geconsolideerde staat van baten en lasten

4.4. Overige lasten	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.4.1.1. Onderzoek jaarrekening	250.534		299.260		312.335	
4.4.1. Administratie en beheer		250.534		299.260		312.335
4.4.2.1. Kantoorkosten	1.365.745		1.585.274		1.741.607	
4.4.2.2. ICT	5.802.049		6.084.145		5.289.690	
4.4.2. Inventaris en apparatuur		7.167.794		7.669.419		7.031.297
4.4.3.1. Kosten cursusgelden BE	-		-		-	
4.4.3.2. Leerling gebonden lasten	6.843.522		6.095.620		6.514.336	
4.4.3.3. Praktijkleren	399.725		505.800		314.774	
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen		7.243.247		6.601.420		6.829.110
4.4.4. Dotatie overige voorzieningen		719.767		737.224		888.346
4.4.5.1. Contributies, abonnementen, vakliteratuur	1.711.545		1.574.215		1.529.954	
4.4.5.2. Communicatie	2.723.512		2.811.851		2.717.851	
4.4.5.3. Bestuurskosten	2.079.583		1.818.573		2.213.296	
4.4.5.4. Verrekeningen / doorbelastingen	338.458-		383.040-		391.256-	
4.4.5.5. Kosten projecten	3.868.474		2.778.407		3.437.220	
4.4.5.6. Kosten commerciële activiteiten	8.021.563		7.984.308		8.378.208	
4.4.5.7. Kosten contractactiviteiten	674.476		374.852		322.049	
4.4.5.8. Diverse organisatiekosten	3.071.099		5.529.626		4.173.564	
4.4.5. Overige		21.811.794		22.488.792		22.380.886
Totaal overige lasten		37.193.136		37.796.115		37.441.974

Accountantskosten

	Van Ree 2024	Overig 2024	Totaal 2024	Van Ree 2023	Overig 2023	Totaal 2023
Onderzoek van de jaarrekening	145.114	-	145.114	229.290	3.745	233.035
Andere controleopdrachten	48.110	-	48.110	40.112	-	40.112
Adviesdiensten op fiscaal gebied	1.462	1.896	3.358	5.492	2.804	8.296
Andere niet controle diensten	17.948	76.370	94.318	-	68.100	68.100
Totaal	212.634	78.266	290.900	274.894	74.649	349.543

Onder de post 4.4.5.5 kosten projecten is ook een post opgenomen voor accountantskosten projecten welke in bovenstaand overzicht is opgenomen.
Voor 2024 waren deze kosten € 40.366, in 2023 was dit € 37.208.

6.1. Financiële baten	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	1.574.425		618.000		1.405.049	
6.2.1. Rentelasten en soortgelijke lasten	223.083		174.759		2.003.590	
Totaal financiële baten		1.351.342		443.241		598.541-

7. Belastingen	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
		330.352-		177.483-		234.345-

8. Resultaat deelnemingen	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
		57.703		70.000		291.027

9. Resultaat aandeel van derden	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
		-		-		-

Enkelvoudige balans

1	Activa	2024		2023	
		EUR	EUR	EUR	EUR
	Vaste Activa				
1.1.1	Immateriële vaste activa	-		-	
1.1.2	Materiële vaste activa	130.674.468		130.608.217	
1.1.3	Financiële vaste activa	238.412		300.399	
	Totaal vaste activa		<u>130.912.880</u>		<u>130.908.616</u>
	Vlottende Activa				
1.2.1	Voorraden	9.529		6.159	
1.2.2	Vorderingen	10.739.201		10.359.703	
1.2.4	Liquide middelen	35.407.113		40.053.886	
	Totaal vlottende activa		<u>46.155.843</u>		<u>50.419.748</u>
	Totaal Activa		<u>177.068.723</u>		<u>181.328.364</u>
2	Passiva				
	Eigen vermogen				
2.1	Eigen vermogen	73.009.708		74.333.037	
			<u>73.009.708</u>		<u>74.333.037</u>
2.2	Voorzieningen		7.868.549		7.043.664
2.3	Langlopende schulden		50.190.584		53.592.418
2.4	Kortlopende schulden		<u>45.999.882</u>		<u>46.359.245</u>
	Totaal Passiva		<u>177.068.723</u>		<u>181.328.364</u>

Enkelvoudige staat van baten en lasten

Baten	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1. Rijksbijdragen OCW/EZ	154.630.779		152.153.934		148.744.316	
3.1. Overige subsidies OCW/EZ	15.502.131		14.795.163		17.257.691	
3.1. Inkomensoverdracht van rijksbijdragen	6.635.232		5.601.000		5.324.037	
3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	1.016.467		292.000		706.004	
3.3. Wettelijke college- / cursus- / examengelden	8.312.147		8.397.997		7.707.922	
3.4. Baten werk in opdracht van derden	18.910.667		20.438.966		20.214.689	
3.5. Overige baten	6.505.175		4.959.592		6.272.120	
Totaal Baten		211.512.598		206.638.652		206.226.779
Lasten						
4.1. Personeelslasten	163.141.437		152.822.600		151.560.170	
4.2. Afschrijvingen	10.392.269		10.215.421		10.106.956	
4.3. Huisvestingslasten	11.756.950		12.460.156		14.855.414	
4.4. Overige lasten	28.750.560		29.057.524		28.792.918	
Totaal Lasten		214.041.215		204.555.701		205.315.457
Saldo baten en lasten		-2.528.617		2.082.951		911.322
6. Financiële baten en lasten		1.205.288		337.691		-644.341
Resultaat		-1.323.329		2.420.643		266.981
7. Belastingen	-		-		-	
8. Resultaat deelnemingen	-		-		-	
9. Resultaat aandeel van derden	-		-		-	
Totaal resultaat		-1.323.329		2.420.643		266.981

Grondslagen bij de enkelvoudige balans

Algemene grondslagen

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de geconsolideerde jaarrekening van Aeres. Voor de enkelvoudige staat van baten en lasten van Aeres is gebruik gemaakt van de vrijstelling ingevolge artikel 2:402 BW. Voor zover posten uit de balans en staat van baten en lasten hierna niet nader zijn toegelicht, verwijst zij naar de toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

Grondslagen Balans en Staat van baten en lasten

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten, met uitzondering van het volgende:

Financiële instrumenten

In de enkelvoudige jaarrekening presenteert Aeres financiële instrumenten op basis van hun juridische vorm.

Leningen u/g

Er is sprake van privaat gefinancierde activa.

Segmentatie

Naast de enkelvoudige staat van baten en lasten zijn ook de staat van baten en lasten voor het vmbo en mbo (gezamenlijk) en het hbo afzonderlijk weergegeven, conform RJ660.305 t/m 307. Deze zijn opgesteld op basis van de brinnummering. De staat van baten en lasten in de enkelvoudige jaarrekening zijn inclusief de baten en lasten van de stafafdelingen en huisvesting en beheer. De gevolgde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn in overeenstemming met de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de enkelvoudige jaarrekening.

Voor de grondslagen voor de gesegmenteerde staat van baten en lasten wordt verwezen naar de grondslagen bij de geconsolideerde jaarrekening.

Toelichting enkelvoudige balans

1.1.1. Immateriële vaste activa

	Aanschafprijs 1-1-2024	Afschrijving cumulatief 1-1-2024	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Aanschafprijs des- investerings	Afschrijving cumulatief desinvesterings	Afschrijvingen	Aanschafprijs 31-12-2024	Afschrijving cumulatief 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2024
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.1.2. Concessies, vergunningen en intellectueel eigendom	686.505	686.505	-	-	-	-	-	686.505	686.505	-
Totaal immateriële vaste activa	686.505	686.505	-	-	-	-	-	686.505	686.505	-

1.1.2. Materiële vaste activa

	Aanschafprijs 1-1-2024	Afschrijving cumulatief 1-1-2024	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Aanschafprijs des- investerings	Afschrijving cumulatief desinvesterings	Afschrijvingen	Aanschafprijs 31-12-2024	Afschrijving cumulatief 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2024
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR		EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.2.1. Gebouwen en terreinen	204.496.744	93.693.456	110.803.288	7.702.052	-	-	6.745.855	212.198.796	100.439.311	111.759.485
1.1.2.3. Inventaris en apparatuur	50.320.797	36.159.234	14.161.562	3.905.550	59.544	35.571	3.199.922	54.166.802	39.323.585	14.843.217
1.1.2.4. Overige materiële vaste activa	5.160.562	2.320.801	2.839.761	809.940	184.014	167.839	527.528	5.786.488	2.680.490	3.105.998
1.1.2.5. Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald	2.803.606	-	2.803.606	1.837.838	-	-	-	965.768	-	965.768
Totaal materiële vaste activa	262.781.708	132.173.491	130.608.217	10.579.704	243.559	203.410	10.473.305	273.117.854	142.443.386	130.674.468

In de geconsolideerde balans is de boekwinst ad € 1.789.375,- van Aeres Tech inzake de verkoop van de Wisentweg in Dronten en de Wesselseweg in Barneveld gecorrigeerd ten laste van de aanschafwaarde in gebouwen en terreinen.

1.1.3. Financiële vaste activa

	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings en verstrekte leningen	Des- investerings en afgeloste leningen	Resultaat deelnemingen	Boekwaarde 31-12-2024
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.3.3. Vorderingen op groepsmaatschappijen	295.785		61.986		233.799
1.1.3.7. Effecten	4.614		-		4.614
1.1.3.8. Overige vorderingen	-		-		-
Totaal financiële vaste activa	300.399	-	61.986	-	238.412

Er is sprake van privaat gefinancierde activa.

1.2.1. Voorraden

	31-12-2024		31-12-2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR
1.2.1.1. Voorraden		9.529		6.159
Totaal voorraden		9.529		6.159

1.2.2. Vorderingen

	31-12-2024		31-12-2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR
1.2.2.1. Debiteuren algemeen	1.226.776		1.052.029	
1.2.2.4. Vorderingen op groepsmaatschappijen	13.584		5.006	
1.2.2.6. Vorderingen op personeel	87.474		84.102	
1.2.2.7. Vorderingen ouders van studenten/deelnemers/cursisten	1.124.245		909.402	
1.2.2.9. Waardering Onderhanden projecten	2.610.766		2.483.584	
1.2.2.10. Overige vorderingen	1.635		1.080	
		5.064.480		4.535.203
Overlopende activa				
1.2.2.12. Vooruitbetaalde kosten	66.725		506.649	
1.2.2.13. Verstrekte voorschotten	-		-	
1.2.2.15. Overige overlopende activa	5.986.686		5.597.875	
		6.053.411		6.104.524
1.2.2.16. Voorziening oninbaarheid		378.690		280.024
Totaal vorderingen		10.739.201		10.359.703

1.2.2.9. In de vergelijkende cijfers is er een correctie gemaakt met betrekking tot de nog te ontvangen bedragen op de projecten, in vergelijking met de voorgaande jaarrekening is dit een afwijking van € 2.483.584,-. Deze correctie is alsnog doorgevoerd om de vergelijking met de cijfers van dit boekjaar beter mogelijk te maken.

Toelichting enkelvoudige staat van baten en lasten

1.2.4. Liquide middelen

	31-12-2024	31-12-2023
	EUR	EUR
1.2.4.1. Kasmiddelen	19.899	24.913
1.2.4.2. Tegoeden op bankrekeningen	1.431.475	1.019.591
1.2.4.3. Rekening courant tegoed Schatktstbankieren	13.078.786	38.416.632
1.2.4.4. Deposito's	20.876.954	592.750
1.2.4.5. Overige liquide middelen	-	-
Totaal liquide middelen	35.407.113	40.053.886

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

2.1. Eigen vermogen

	Stand per 1-1-2024 EUR	Resultaat EUR	Stand per 31-12-2024 EUR
2.1.1.1. Algemene reserve publiek	65.769.667	1.010.773-	64.758.894
2.1.1.2. Algemene reserve privaat	8.514.779	312.556-	8.202.223
2.1.1.4. Bestemmingsfondsen publiek	48.591	-	48.591
Totaal eigen vermogen	74.333.037	1.323.329-	73.009.708

Het verschil tussen het geconsolideerde- en het enkelvoudige eigen vermogen wordt veroorzaakt door horizontale consolidatie.

2.2. Voorzieningen

	Stand per 1-1-2024	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2024 EUR	Looptijd <1 jaar EUR	Looptijd 1-5 jaar EUR	Looptijd >5 jaar EUR
2.2.1. Personele voorzieningen	7.043.664	2.280.548	923.857	531.806	7.868.549	2.284.848	4.221.407	1.362.294
Totaal voorzieningen	7.043.664	2.280.548	923.857	531.806	7.868.549	2.284.848	4.221.407	1.362.294

Toelichting personeelsvoorzieningen	Stand per 1-1-2024	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2024 EUR	Looptijd <1 jaar EUR	Looptijd 1-5 jaar EUR	Looptijd >5 jaar EUR
2.2.1.3. Eigen risico ZW / WGA	561.528	482.563	242.686	186.596	614.809	346.305	268.504	-
2.2.1.4. Jubileumvoorzieningen	1.244.463	193.998	142.222	3.259	1.292.980	106.867	400.390	785.723
2.2.1.5. Werkloosheidsbijdragen	985.599	829.548	538.949	282.877	993.321	564.601	428.719	
2.2.1.1. Voorziening sociaal beleid, reorganisaties	-				-			
2.2.1.7. Overige personele voorzieningen	4.252.075	774.439	-	59.074	4.967.440	1.267.074	3.123.794	576.571
Totaal toelichting personeelsvoorzieningen	7.043.664	2.280.548	923.857	531.806	7.868.549	2.284.848	4.221.407	1.362.294

2.3. Langlopende schulden

	Stand per 1-1-2024 EUR	Aangevane leningen 2024 EUR	Aflossingen 2024 EUR	Stand per 31-12-2024 EUR	Looptijd <1 jaar EUR	Looptijd >1 jaar EUR	Looptijd >5 jaar EUR
2.3.1. Langlopende schulden groepsmaatschappijen	-	-	-	-	-	-	-
2.3.3. Schulden aan kredietinstellingen	56.804.056	-	3.401.834	53.402.222	3.211.638	50.190.584	37.344.034
Totaal langlopende schulden	56.804.056	-	3.401.834	53.402.222	3.211.638	50.190.584	37.344.034

2.4. Kortlopende schulden

	31-12-2024 EUR	31-12-2023 EUR
2.4.1. Schulden aan groepmaatschappijen	228.452	144
2.4.3. Schulden aan kredietinstellingen	3.211.638	3.211.638
2.4.7. Vooruit gefactureerde termijn projecten	11.600.437	11.521.071
2.4.8. Crediteuren	4.402.118	4.723.045
2.4.9. Belastingen en premies sociale verzekeringen	6.569.631	6.199.482
2.4.10. Pensioenen	1.817.241	1.665.847
2.4.12. Overige kortlopende schulden	248.326	191.529
2.4.13. Vooruit ontvangen college-, cursus- les en examengelden	5.666.846	4.697.232
2.4.16. Vooruit ontvangen bedragen	1.911.359	1.524.782
2.4.19. Overige overlopende passiva	10.343.834	12.624.476
Totaal kortlopende schulden	45.999.881	46.359.245

Uitsplitsing belasting en premies sociale verzekeringen:

2.4.9.1. Loonheffing	6.549.173	6.090.066
2.4.9.2. Omzetbelasting	20.459	109.416
2.4.9. Belastingen en premies sociale verzekeringen	6.569.632	6.199.482
Uitsplitsing overlopende passiva:		
2.4.14. Vooruit ontvangen subsidies OCW/EZ	1.440.274	1.888.087
2.4.17. Vakantie geld en vakantiedagen	6.229.120	6.450.948
2.4.19. Overige overlopende passiva	2.674.440	4.285.441
	10.343.834	12.624.476

2.4.16. In de vergelijkende cijfers is er een correctie gemaakt met betrekking tot de nog te ontvangen bedragen op de projecten, in vergelijking met de voorgaande jaarrekening is dit een afwijking van € 2.483.584,-. Deze correctie is alsnog doorgevoerd om de vergelijking met de cijfers van dit boekjaar beter mogelijk te maken. Daarnaast is deze post nu apart in de jaarrekening weergegeven op der rubriek 2.4.7. Het bedrag maakte in de vorige jaarrekening onderdeel uit van het saldo van rubriek 2.4.16 Vooruitontvangen bedragen.

Toelichting enkelvoudige staat van baten en lasten

3.1. Rijksbijdragen	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1.1.1.1. Rijksbijdrage sector VO	64.850.331		63.684.094		59.175.894	
3.1.1.1.2. Rijksbijdrage sector BVE	47.305.161		46.344.400		46.022.956	
3.1.1.1.3. Rijksbijdrage sector HBO	42.475.287		42.125.440		43.545.466	
3.1.1. Rijksbijdragen OCW/EZ		154.630.779		152.153.934		148.744.316
3.1.2.1. Overige subsidies OCW	15.502.131		14.795.163		17.257.691	
3.1.2. Overige subsidies OCW/EZ		15.502.131		14.795.163		17.257.691
3.1.3.3. Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV		6.635.232		5.601.000		5.324.037
Totaal Rijksbijdragen		176.768.142		172.550.097		171.326.044

3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.2.2.2. Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en –subsidies	321.767		50.000		195.851	
3.2.2.3. Overige overheden	694.700		242.000		510.153	
Totaal overheidsbijdragen / subsidies overige overheden		1.016.467		292.000		706.004

3.3. Wettelijke college- / cursus- / examengelden	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.3.2. Cursusgelden sector MBO	380.723		382.080		159.707	
3.3.3. Collegegelden sector HBO	7.931.424		8.015.917		7.548.215	
Totaal wettelijke college- / cursus- / examengelden		8.312.147		8.397.997		7.707.922

3.4. Baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.4.1.1. Contractonderwijs (excl. Inburgering)	1.621.642		1.614.620		1.618.689	
3.4.1.3. Baten commerciële activiteiten	3.979.870		4.627.000		3.996.107	
3.4.1.4. Baten projecten	12.196.253		12.816.418		13.672.529	
3.4.2.3. NWO	1.112.902		1.380.928		927.364	
Totaal baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)		18.910.667		20.438.966		20.214.689

Toelichting Baten projecten

3.4.1.4. Onder de rubriek 3.4.1.4. Baten projecten zijn ook middelen verantwoord die via het G model verlopen en intern als projecten zijn uitgezet. Dit betreft voornamelijk middelen waar landelijk een centrale regie op is en die ook niet als rijksbijdrage zijn te labelen, zoals bijvoorbeeld het Regionaal Investeringsfonds en Groenpact (middelen via het ministerie van EZ).

3.4.2.3. Het totaal van NWO bedraagt € 2.923.155, hiervan is € 1.810.253 het partnerdeel, het overige deel € 1.112.902 is het Aeres deel en verantwoord in de staat van baten en lasten.

3.5. Overige baten	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.5.1. Opbrengst verhuur	1.365.984		1.266.479		1.785.835	
3.5.2. Detachering personeel	493.720		297.220		480.610	
3.5.3. Schenkingen	-		-		-	
3.5.4. Sponsoring	1.186		500		631	
3.5.5. Bijdragen ouders / leerlingen / studenten	2.210.667		2.004.285		2.286.931	
3.5.10. Overige	2.433.619		1.391.108		1.718.113	
Totaal overige baten		6.505.175		4.959.592		6.272.120

Toelichting enkelvoudige staat van baten en lasten

4.1. Personeelslasten	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.1.1.1. Lonen en salarissen	109.114.565		103.665.340		100.118.752	
4.1.1.2. Sociale lasten	15.595.658		14.764.905		14.286.304	
4.1.1.5. Pensioenlasten	15.331.588		14.036.479		13.849.259	
4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		140.041.811		132.466.724		128.254.315
4.1.2.1. Mutatie personele voorzieningen	1.611.658		495.000		1.193.867	
4.1.2.2. Lasten personeel niet in loondienst	15.963.690		14.838.739		18.424.193	
4.1.2.3. Overige personeelslasten	7.670.929		7.524.282		7.681.757	
4.1.2.4. Doorbelaste personeelskosten	1.042.468-		2.392.892-		2.672.093-	
4.1.2. Overige personele lasten		24.203.809		20.465.129		24.627.724
4.1.3. Ontvangen vergoedingen		1.104.183-		109.253-		1.321.870-
Totaal personeelslasten		163.141.437		152.822.600		151.560.170

4.2. Afschrijvingen	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.2.1. Afschrijvingen immateriële vaste activa		-		44.643		-
4.2.2.1. Gebouwen en terreinen	6.745.855		6.594.338		6.852.084	
4.2.2.2. Inventaris en apparatuur	3.199.922		3.130.273		2.784.645	
4.2.2.3. Andere vaste bedrijfsmiddelen	527.528		446.166		512.108	
4.2.2.4. Project Afschrijvingen	81.036-		-		41.881-	
4.2.2. Afschrijvingen materiële vaste activa		10.392.269		10.170.778		10.106.956
Totaal afschrijvingen		10.392.269		10.215.421		10.106.956

4.3. Huisvestingslasten	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.3.1. Huurlasten	1.196.067		1.185.512		1.232.795	
4.3.2. Verzekeringslasten	308.183		262.800		289.736	
4.3.3. Onderhoudslasten (klein onderhoud)	2.820.046		2.632.400		2.821.989	
4.3.4. Energie en water	3.134.306		4.326.439		6.496.631	
4.3.5. Schoonmaakkosten	2.883.575		2.789.745		2.778.748	
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	832.971		793.480		804.972	
4.3.8. Overige huisvestingslasten	581.801		469.780		430.543	
Totaal huisvestingslasten		11.756.950		12.460.156		14.855.414

Toelichting enkelvoudige staat van baten en lasten

4.4. Overige lasten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.4.1.1. Onderzoek jaarrekening	260.478		263.000		258.231	
4.4.1. Administratie en beheer		260.478		263.000		258.231
4.4.2.1. Kantoorkosten	1.118.171		1.334.824		1.424.820	
4.4.2.2. ICT	5.336.906		5.569.639		4.897.038	
4.4.2. Inventaris en apparatuur		6.455.077		6.904.463		6.321.858
4.4.3.1. Kosten cursusgelden BE	-		-		-	
4.4.3.2. Leerling gebonden lasten	6.846.033		6.093.620		6.519.079	
4.4.3.3. Praktijkleren	399.726		505.800		314.775	
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen		7.245.759		6.599.420		6.833.854
4.4.4. Dotatie overige voorzieningen		719.767		737.224		888.346
4.4.5.1. Contributies, abonnementen, vakliteratuur	1.673.721		1.530.115		1.491.011	
4.4.5.2. Communicatie	2.434.168		2.414.351		2.355.207	
4.4.5.3. Bestuurskosten	2.020.260		1.779.923		2.164.585	
4.4.5.4. Verrekeningen / doorbelastingen	152.597-		154.471-		33.515-	
4.4.5.5. Kosten projecten	3.868.474		2.778.407		3.437.996	
4.4.5.6. Kosten commerciële activiteiten	372.633		317.500		306.636	
4.4.5.7. Kosten contractactiviteiten	674.475		374.852		325.124	
4.4.5.8. Diverse organisatiekosten	3.178.344		5.512.740		4.443.585	
4.4.5. Overige		14.069.479		14.553.417		14.490.629
Totaal overige lasten		28.750.560		29.057.524		28.792.918

6. Financiële baten en lasten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	1.363.063		450.000		1.289.622	
6.2.1. Rentelasten en soortgelijke lasten	157.775		112.309		1.933.962	
Totaal financiële baten en lasten		1.205.288		337.691		644.340-

7. Belastingen

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
		-		-		-

8. Resultaat deelnemingen

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
		-		-		-

9. Resultaat aandeel van derden

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
		-		-		-

Verbonden partijen Stichting Aeres Groep

Meerderheidsdeelneming (BV of NV)

Naam	Jur. Vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2024	Resultaat 2024	Verklaring art. 2:403 BW	Deelname- percentage	Consolidatie ja/nee
				EUR	EUR		%	
Agrotransfer Holding bv	BV	Dronten	3	1.304.748	59.774	Nee	100%	Ja
Aeres Agree Recruitment bv	BV	Dronten	3	724.540	55.865	Nee	100%	Ja
Aeres Farms Holding bv	BV	Dronten	3	4.009.430	147.846	Nee	100%	Ja
Aeres Biologisch Bedrijf bv	BV	Dronten	3	9.618	32.593	Nee	100%	Ja
Aeres Studentbedrijven bv	BV	Dronten	3	351.062	39.546	Nee	100%	Ja
Aeres Landbouwbedrijf bv	BV	Dronten	3	3.027.000	29.343-	Nee	100%	Ja
Aeres Weidebedrijf bv	BV	Dronten	3	623.984	98.684	Nee	100%	Ja
Aeres Tech Productions bv	BV	Aalsmeer	1	320.954	37.713-	Nee	100%	Ja
Aeres Tech Grow bv	BV	Ede	1	50.302	13.783-	Nee	100%	Ja
Verticaal Transport Centrum bv	BV	Ede	1	437.628	127.676-	Nee	100%	Ja
Tech Examencentrum bv	BV	Ede	1	358.151	86.808	Nee	100%	Ja
Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv	BV	Ede	1	585.876	50.606	Nee	100%	Ja

Bovenstaande meerderheidsdeelnemingen worden geconsolideerd binnen de Stichting Agrotransfer Dronten, Stichting Aeres Farms, Stichting Aeres Tech en Stichting Aeres Groep (zie onder beslissende zeggenschap). Het eigen vermogen van Agrotransfer Holding BV en Aeres Farms Holding BV betreft de saldering (incl. eliminaties) van de overige BV's uit bovenstaand overzicht.

Beslissende zeggenschap (stichting of vereniging)

Naam	Jur. Vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2024	Resultaat 2024	Verklaring art. 2:403 BW	Consolidatie ja/nee
				EUR	EUR		
Stichting Aeres Tech	Stichting	Ede	1	19.473.177	483.457	Nee	Ja
Stichting Agrotransfer Dronten	Stichting	Dronten	3	1.124.414	59.688	Nee	Ja
Stichting Aeres International Student Fund	Stichting	Dronten	3	63.577	19.804-	Nee	Ja
Stichting Aeres Farms	Stichting	Dronten	3	4.005.612	147.823	Nee	Ja
Stichting Dierenontdekpark Barneveld	Stichting	Barneveld	3	63.551-	-	Nee	Ja
Totaal				24.666.780	671.164		

Geen hoofdelijke aansprakelijkheid onderling

Zowel voor meerderheidsdeelnemingen als bij beslissende rechtspersoon is er geen hoofdelijke aansprakelijkheid voor een andere rechtspersoon, anders dan uit hoofde van belastingschulden als gevolg van een fiscale eenheid. Zie hiervoor nader de niet uit de balans blijken de verplichtingen. De genoemde rechtspersonen zijn alle juridische zelfstandige eenheden. Consolidatie is noodzakelijk, omdat voor alle rechtspersonen geldt dat het College van Bestuur van de Stichting Aeres Groep ook College van Bestuur is van de andere rechtspersonen.

Overige verbonden partijen (minderheidsdeelneming en geen beslissende zeggenschap)

	Juridische vorm	Statutaire zetel	Vestigings plaats	Code activiteiten
EWI Windpark	BV	Dronten	Dronten	3
Stichting GO	Stichting	Ede	Ede	1

Stichting Aeres Groep neemt deel in diverse regionale samenwerkingsverbanden binnen het VO.

Aeres Landbouwbedrijf B.V. heeft een belang van 10% in EWI Windpark B.V.

Code activiteiten: 1. trainingen en contractonderwijs 2. onroerende zaken 3. overige

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen te vermelden.

Staat van baten en lasten Aeres Pro, VMBO en MBO (25GV/05NV/27VD)

Baten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1.1. Rijksbijdragen OCW/EZ	112.155.492		110.028.494		105.198.850	
3.1.2. Overige subsidies OCW/EZ	15.456.897		14.683.163		16.964.321	
3.1.3. Inkomensoverdracht van rijksbijdragen	6.635.232		5.601.000		5.324.037	
3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	1.016.467		292.000		706.004	
3.3. Wettelijke college- / cursus- / examengelden	380.723		382.080		159.707	
3.4. Baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)	9.149.463		10.846.652		10.871.945	
3.5. Overige baten	3.815.043		2.758.908		3.333.529	
Totaal baten		148.609.316		144.592.297		142.558.393

Lasten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.1. Personeelslasten	106.116.404		100.694.327		98.524.046	
4.2. Afschrijvingen	1.746.815		1.705.202		1.639.062	
4.3. Huisvestingslasten	13.043.919		13.303.432		15.919.005	
4.4. Overige lasten	28.947.620		27.857.510		25.940.650	
Totaal lasten		149.854.758		143.560.472		142.022.763
Saldo baten en lasten		1.245.442-		1.031.825		535.630
6. Financiële baten en lasten		23.047-		19.900-		20.697-
Resultaat		1.268.488-		1.011.925		514.932
7. Belastingen	-		-		-	
8. Resultaat deelnemingen	-		-		-	
9. Resultaat aandeel van derden	-		-		-	
Totaal resultaat		1.268.488-		1.011.925		514.932

Toelichting staat van baten en lasten Aeres Pro, VMBO en MBO (25GV/05NV/27VD)

3.1. Rijksbijdragen	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1.1.1.1. Rijksbijdrage sector VO	64.850.331		63.684.094		59.175.894	
3.1.1.1.2. Rijksbijdrage sector BVE	47.305.161		46.344.400		46.022.956	
3.1.1. Rijksbijdragen OCW/EZ		112.155.492		110.028.494		105.198.850
3.1.2.1. Overige subsidies OCW	15.456.897		14.683.163		16.964.321	
		15.456.897		14.683.163		16.964.321
3.1.3.3. Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV		6.635.232		5.601.000		5.324.037
Totaal Rijksbijdragen		134.247.621		130.312.657		127.487.208

3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.2.2.2. Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en –subsidies	321.767		50.000		195.851	
3.2.2.3. Overige overheden	694.700		242.000		510.153	
Totaal overheidsbijdragen / subsidies overige overheden		1.016.467		292.000		706.004

3.3. Wettelijke college- / cursus- / examengelden	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.3.2. Cursusgelden sector MBO	380.723		382.080		159.707	
3.3.3. Collegegelden sector HBO	-		-		-	
Totaal wettelijke college- / cursus- / examengelden		380.723		382.080		159.707

3.4. Baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.4.1.1. Contractonderwijs (excl. Inburgering)	423.259		351.997		178.970	
3.4.1.3. Baten commerciële activiteiten	3.980.390		4.627.000		3.996.107	
3.4.1.4. Baten projecten	4.745.814		5.867.655		6.696.868	
Totaal baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)		9.149.463		10.846.652		10.871.945

3.5. Overige baten	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.5.1. Opbrengst verhuur	150.113		100.000		112.106	
3.5.2. Detachering personeel	454.890		265.183		407.753	
3.5.4. Sponsoring	1.186		500		5.606	
3.5.5. Bijdragen ouders / leerlingen / studenten	1.982.599		1.801.725		2.041.286	
3.5.10. Overige	1.226.255		591.500		766.778	
Totaal overige baten		3.815.043		2.758.908		3.333.529

Toelichting staat van baten en lasten Aeres Pro, VMBO en MBO (25GV/05NV/27VD)

4.1. Personeelslasten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.1.1.1. Lonen en salarissen	70.980.496		66.802.809		63.958.406	
4.1.1.2. Sociale lasten	10.321.269		9.822.204		9.429.610	
4.1.1.5. Pensioenlasten	9.798.810		8.832.994		8.830.572	
4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		91.100.575		85.458.007		82.218.588
4.1.2.1. Mutatie personele voorzieningen	540.616		250.000		827.494	
4.1.2.2. Lasten personeel niet in loondienst	10.132.440		10.444.782		12.751.869	
4.1.2.3. Overige personeelslasten	5.865.868		6.165.160		5.920.561	
4.1.2.4. Doorbelaste personeelskosten	724.427-		1.579.702-		2.261.994-	
4.1.2. Overige personele lasten		15.814.497		15.280.240		17.237.929
4.1.3. Ontvangen vergoedingen		798.668-		43.920-		932.471-
Totaal personeelslasten		106.116.404		100.694.327		98.524.046

4.2. Afschrijvingen

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.2.2.2. Inventaris en apparatuur	1.519.573		1.426.127		1.417.525	
4.2.2.3. Andere vaste bedrijfsmiddelen	308.277		279.075		263.418	
4.2.2.4. Project Afschrijvingen	81.036-		-		41.881-	
4.2.2. Afschrijvingen materiële vaste activa		1.746.815		1.705.202		1.639.062
Totaal afschrijvingen		1.746.815		1.705.202		1.639.062

4.3. Huisvestingslasten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.3.1. Huurlasten	962.719		1.025.787		906.690	
4.3.2. Verzekeringslasten	-		-		-	
4.3.3. Onderhoudslasten (klein onderhoud)	780.983		733.650		848.853	
4.3.4. Energie en water	2.112.888		2.495.750		4.013.331	
4.3.5. Schoonmaakkosten	2.143.742		2.076.350		2.071.421	
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	342		7.000		-	
4.3.8. Overige huisvestingslasten	7.043.245		6.964.895		8.078.710	
Totaal huisvestingslasten		13.043.919		13.303.432		15.919.005

Toelichting staat van baten en lasten Aeres Pro, VMBO en MBO (25GV/05NV/27VD)

4.4. Overige lasten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.4.1.1. Onderzoek jaarrekening	7.805		13.000		12.372	
4.4.1. Administratie en beheer		7.805		13.000		12.372
4.4.2.1. Kantoorkosten	699.520	-	835.525		899.891	
4.4.2.2. ICT	7.566.375		7.497.438		6.469.479	
4.4.2. Inventaris en apparatuur		8.265.895		8.332.963		7.369.370
4.4.3.2. Leerling gebonden lasten	6.446.917		5.736.000		6.079.616	
4.4.3.3. Praktijkleren	189.662		168.500		100.902	
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen		6.636.579		5.904.500		6.180.518
4.4.4. Dotatie overige voorzieningen		41.846		247.902		271.935
4.4.5.1. Contributies, abonnementen, vakliteratuur	1.002.990		858.850		914.470	
4.4.5.2. Communicatie	1.399.602		1.239.000		1.207.368	
4.4.5.3. Bestuurskosten	743.957		384.600		481.525	
4.4.5.4. Verrekeningen / doorbelastingen	6.897.418		6.920.968		5.511.138	
4.4.5.5. Kosten projecten	1.784.787		2.063.482		1.878.868	
4.4.5.6. Kosten commerciële activiteiten	372.633		317.500		306.636	
4.4.5.7. Kosten contractactiviteiten	544.969		311.145		412.082	
4.4.5.8. Diverse organisatiekosten	1.249.139		1.263.600		1.394.368	
4.4.5. Overige		13.995.495		13.359.145		12.106.455
Totaal overige lasten		28.947.620		27.857.510		25.940.650

6. Financiële baten en lasten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	-		-		-	
6.2.1. Rentelasten en soortgelijke lasten	23.047		19.900		20.697	
Totaal financiële baten en lasten		23.047		19.900		20.697

7. Belastingen

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
		-		-		-

8. Resultaat deelnemingen

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
		-		-		-

9. Resultaat aandeel van derden

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
		-		-		-

Staat van baten en lasten segmentatie VMBO en MBO

Baten

	VMBO		MBO		TOTAAL	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1.1. Rijksbijdragen OCW/EZ	64.850.331		47.305.161		112.155.492	
3.1.2. Overige subsidies OCW/EZ	8.530.529		6.926.368		15.456.897	
3.1.3. Inkomensoverdracht van rijksbijdragen	6.635.232		-		6.635.232	
3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	607.137		409.330		1.016.467	
3.3. Wettelijke college- / cursus- / examengelden	-		380.723		380.723	
3.4. Baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)	2.358.859		6.790.604		9.149.463	
3.5. Overige baten	1.219.152		2.595.892		3.815.043	
Totaal baten		84.201.239		64.408.077		148.609.316

Lasten

	VMBO		MBO		TOTAAL	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.1. Personeelslasten	60.255.235		45.861.168		106.116.404	
4.2. Afschrijvingen	986.089		760.726		1.746.815	
4.3. Huisvestingslasten	7.865.250		5.178.669		13.043.919	
4.4. Overige lasten	15.664.163		13.283.457		28.947.620	
Totaal lasten		84.770.738		65.084.020		149.854.758
Saldo baten en lasten		569.499-		675.943-		1.245.442-
6. Financiële baten en lasten		12.907-		10.139-		23.047-
Resultaat		582.406-		686.082-		1.268.488-
7. Belastingen	-		-		-	
8. Resultaat deelnemingen	-		-		-	
		-		-		-
9. Resultaat aandeel van derden		-		-		-
Totaal resultaat		582.406-		686.082-		1.268.488-

Toelichting staat van baten en lasten segmentatie VMBO en MBO

3.1. Rijksbijdragen

	VMBO		MBO		TOTAAL	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1.1.1.1. Rijksbijdrage sector VO	64.850.331		-		64.850.331	
3.1.1.1.2. Rijksbijdrage sector BVE	-		47.305.161		47.305.161	
3.1.1. Rijksbijdragen OCW/EZ		64.850.331		47.305.161		112.155.492
3.1.2.1. Overige subsidies OCW	8.530.529		6.926.368		15.456.897	
		8.530.529		6.926.368		15.456.897
3.1.3.3. Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV		6.635.232		-		6.635.232
Totaal Rijksbijdragen		80.016.092		54.231.529		134.247.621

3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden

	VMBO		MBO		TOTAAL	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.2.2.2. Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en –subsidies	194.690		127.078		321.767	
3.2.2.3. Overige overheden	412.447		282.253		694.700	
Totaal overheidsbijdragen / subsidies overige overheden		607.137		409.330		1.016.467

3.3. Wettelijke college- / cursus- / examengelden

	VMBO		MBO		TOTAAL	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.3.2. Cursusgelden sector MBO	-		380.723		380.723	
3.3.3. Collegegelden sector HBO	-		-		-	
Totaal wettelijke college- / cursus- / examengelden		-		380.723		380.723

3.4. Baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)

	VMBO		MBO		TOTAAL	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.4.1.1. Contractonderwijs (excl. Inburgering)	-		423.259		423.259	
3.4.1.3. Baten commerciële activiteiten	-		3.980.390		3.980.390	
3.4.1.4. Baten projecten	2.358.859		2.386.955		4.745.814	
Totaal baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)		2.358.859		6.790.604		9.149.463

3.5. Overige baten

	VMBO		MBO		TOTAAL	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.5.1. Opbrengst verhuur	52.144		97.969		150.113	
3.5.2. Detachering personeel	175.831		279.059		454.890	
3.5.4. Sponsoring	450		736		1.186	
3.5.5. Bijdragen ouders / leerlingen / studenten	650.084		1.332.515		1.982.599	
3.5.10. Overige	340.643		885.612		1.226.255	
Totaal overige baten		1.219.152		2.595.892		3.815.043

Toelichting staat van baten en lasten segmentatie VMBO en MBO

4.1. Personeelslasten

	VMBO		MBO		TOTAAL	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.1.1.1. Lonen en salarissen	39.865.724		31.114.771		70.980.496	
4.1.1.2. Sociale lasten	5.827.610		4.493.659		10.321.269	
4.1.1.5. Pensioenlasten	5.493.448		4.305.362		9.798.810	
4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		51.186.782		39.913.793		91.100.575
4.1.2.1. Mutatie personele voorzieningen	341.105		199.511		540.616	
4.1.2.2. Lasten personeel niet in loondienst	6.420.890		3.711.550		10.132.440	
4.1.2.3. Overige personeelslasten	3.052.623		2.813.245		5.865.868	
4.1.2.4. Doorbelaste personeelskosten	341.004-		383.423-		724.427-	
4.1.2. Overige personele lasten		9.473.614		6.340.883		15.814.496
4.1.3. Ontvangen vergoedingen		405.160-		393.508-		798.668-
Totaal personeelslasten		60.255.235		45.861.168		106.116.403

4.2. Afschrijvingen

	VMBO		MBO		TOTAAL	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.2.2.2. Inventaris en apparatuur	878.924		640.649		1.519.573	
4.2.2.3. Andere vaste bedrijfsmiddelen	172.469		135.808		308.277	
4.2.2.4. Project Afschrijvingen	65.304-		15.732-		81.036-	
4.2.2. Afschrijvingen materiële vaste activa		986.089		760.726		1.746.815
Totaal afschrijvingen		1.972.179		1.521.451		3.493.630

4.3. Huisvestingslasten

	VMBO		MBO		TOTAAL	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.3.1. Huurlasten	711.510		251.209		962.719	
4.3.2. Verzekeringslasten	-		-		-	
4.3.3. Onderhoudslasten (klein onderhoud)	441.780		339.203		780.983	
4.3.4. Energie en water	1.299.159		813.729		2.112.888	
4.3.5. Schoonmaakkosten	1.355.206		788.536		2.143.742	
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	342		-		342	
4.3.8. Overige huisvestingslasten	4.057.254		2.985.992		7.043.246	
Totaal huisvestingslasten		7.865.250		5.178.669		13.043.919

Toelichting staat van baten en lasten segmentatie VMBO en MBO

4.4. Overige lasten

	VMBO		MBO		TOTAAL	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.4.1.1. Onderzoek jaarrekening	4.848		2.956		7.805	
4.4.1. Administratie en beheer		4.848		2.956		7.805
4.4.2.1. Kantoorkosten	387.399	-	312.121		699.520	
4.4.2.2. ICT	4.159.287		3.407.089		7.566.375	
4.4.2. Inventaris en apparatuur		4.546.686		3.719.209		8.265.895
4.4.3.2. Leerlinggebonden lasten	4.069.929		2.376.988		6.446.917	
4.4.3.3. Praktijkleren	44.166		145.496		189.662	
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen		4.114.095		2.522.484		6.636.579
4.4.4. Dotatie overige voorzieningen		102.966		61.121		41.846
4.4.5.1. Contributies, abonnementen, vakliteratuur	587.176		415.814		1.002.990	
4.4.5.2. Communicatie	618.889		780.713		1.399.602	
4.4.5.3. Bestuurskosten	488.682		255.274		743.957	
4.4.5.4. Verrekeningen / doorbelastingen	3.506.005		3.391.413		6.897.418	
4.4.5.5. Kosten projecten	1.103.831		680.956		1.784.787	
4.4.5.6. Kosten commerciële activiteiten	-		372.633		372.633	
4.4.5.7. Kosten contractactiviteiten	-		544.969		544.969	
4.4.5.8. Diverse organisatiekosten	590.985		658.156		1.249.140	
4.4.5. Overige		6.895.568		7.099.928		13.995.496
Totaal overige lasten		15.664.163		13.283.457		28.947.620

6. Financiële baten en lasten

	VMBO		MBO		TOTAAL	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	-		-		-	
6.2.1. Rentelasten en soortgelijke lasten	12.907		10.139		23.047	
Totaal financiële baten en lasten		12.907		10.139		23.047

7. Belastingen

	VMBO		MBO		TOTAAL	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
		-		-		-

8. Resultaat deelnemingen

	VMBO		MBO		TOTAAL	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
		-		-		-

9. Resultaat aandeel van derden

	VMBO		MBO		TOTAAL	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
		-		-		-

Staat van baten en lasten Aeres Hogeschool (30TX)

Baten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1.1. Rijksbijdragen OCW/EZ	42.475.287		42.125.440		43.545.466	
3.1.2. Overige subsidies OCW/EZ	45.235		112.000		293.370	
3.3. Wettelijke college- / cursus- / examengelden	7.931.424		8.015.917		7.548.214	
3.4. Baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)	6.923.410		8.045.442		7.086.736	
3.5. Overige baten	1.417.735		1.044.456		1.266.683	
Totaal baten		58.793.091		59.343.255		59.740.470

Lasten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.1. Personeelslasten	44.136.102		41.573.625		42.721.322	
4.2. Afschrijvingen	638.746		569.876		635.856	
4.3. Huisvestingslasten	4.163.641		4.765.433		5.468.645	
4.4. Overige lasten	11.731.119		11.197.232		10.789.508	
Totaal lasten		60.669.607		58.106.165		59.615.331
Saldo baten en lasten		1.876.516-		1.237.090		125.139
6. Financiële baten en lasten		19.386-		1.000-		19.705-
Resultaat		1.895.903-		1.236.090		105.434
7. Belastingen	-		-		-	
8. Resultaat deelnemingen	-		-		-	
		-		-		-
9. Resultaat aandeel van derden	-		-		-	
		-		-		-
Totaal resultaat		1.895.903-		1.236.090		105.434

Toelichting staat van baten en lasten Aeres Hogeschool (30TX)

3.1. Rijksbijdragen

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1.1.1.3. Rijksbijdrage sector HBO	42.475.287		42.125.440		43.545.466	
3.1.1. Rijksbijdragen OCW/EZ		42.475.287		42.125.440		43.545.466
3.1.2.1. Overige subsidies OCW	45.235		112.000		293.370	
		45.235		112.000		293.370
Totaal Rijksbijdragen		42.520.522		42.237.440		43.838.836

3.3. Wettelijke college- / cursus- / examengelden

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.3.3. Collegegelden sector HBO	7.931.424		8.015.917		7.548.215	
Totaal wettelijke college- / cursus- / examengelden		7.931.424		8.015.917		7.548.215

3.4. Baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.4.1.1. Contractonderwijs (excl. Inburgering)	1.198.383		1.262.622		1.439.719	
3.4.1.4. Baten projecten	4.797.663		5.576.107		4.719.653	
3.4.2.3. NWO	927.364		1.206.713		927.364	
Totaal baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)		6.923.410		8.045.442		7.086.736

3.5. Overige baten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.5.1. Opbrengst verhuur	28.421		15.250		48.483	
3.5.2. Detachering personeel	38.830		32.037		72.857	
3.5.4. Sponsoring	-		-		4.975-	
3.5.5. Bijdragen ouders / leerlingen / studenten	228.068		202.560		245.645	
3.5.10. Overige	1.122.416		794.608		904.673	
Totaal overige baten		1.417.735		1.044.456		1.266.683

Toelichting staat van baten en lasten Aeres Hogeschool (30TX)

4.1. Personeelslasten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.1.1.1. Lonen en salarissen	30.243.457		29.225.822		29.647.103	
4.1.1.2. Sociale lasten	4.221.311		3.883.926		4.005.877	
4.1.1.5. Pensioenlasten	4.465.780		4.204.792		4.155.551	
4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		38.930.548		37.314.540		37.808.531
4.1.2.1. Mutatie personele voorzieningen	992.153		170.000		359.997	
4.1.2.2. Lasten personeel niet in loondienst	2.646.533		1.948.957		2.778.887	
4.1.2.3. Overige personeelslasten	2.804.890		2.676.148		2.845.808	
4.1.2.4. Doorbelaste personeelskosten	981.447-		470.687-		722.567-	
4.1.2. Overige personele lasten		5.462.129		4.324.418		5.262.125
4.1.3. Ontvangen vergoedingen		256.575-		65.333-		349.334-
Totaal personeelslasten		44.136.102		41.573.625		42.721.322

4.2. Afschrijvingen

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.2.2.2. Inventaris en apparatuur	579.851		514.555		571.315	
4.2.2.3. Andere vaste bedrijfsmiddelen	58.894		55.321		64.541	
4.2.2. Afschrijvingen materiële vaste activa		638.746		569.876		635.856
Totaal afschrijvingen		638.746		569.876		635.856

4.3. Huisvestingslasten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.3.1. Huurlasten	152.357		44.212		197.419	
4.3.3. Onderhoudskosten (klein onderhoud)	327.589		248.500		301.641	
4.3.4. Energie en water	468.472		1.255.400		1.432.641	
4.3.5. Schoonmaakkosten	580.544		554.845		546.854	
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	-		6.180		829	
4.3.8. Overige huisvestingslasten	2.634.679		2.656.296		2.989.261	
Totaal huisvestingslasten		4.163.641		4.765.433		5.468.645

Toelichting staat van baten en lasten Aeres Hogeschool (30TX)

4.4. Overige lasten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.4.1.1. Onderzoek jaarrekening	-		-		7.442	
4.4.1. Administratie en beheer		-		-		7.442
4.4.2.1. Kantoorkosten	292.167		346.057		347.767	
4.4.2.2. ICT	3.033.533		3.048.270		2.836.228	
4.4.2. Inventaris en apparatuur		3.325.700		3.394.327		3.183.995
4.4.3.2. Leerlinggebonden lasten	423.722		357.620		449.890	
4.4.3.3. Praktijkleren	255.421		337.300		244.754	
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen		679.143		694.920		694.644
4.4.4. Dotatie overige voorzieningen		677.922		489.322		616.411
4.4.5.1. Contributies, abonnementen, vakliteratuur	463.370		431.615		361.499	
4.4.5.2. Communicatie	399.734		457.275		432.879	
4.4.5.3. Bestuurskosten	618.762		582.823		538.241	
4.4.5.4. Verrekeningen / doorbelastingen	3.410.640		3.385.436		2.800.367	
4.4.5.5. Kosten projecten	766.326		714.924		873.000	
4.4.5.7. Kosten contractactiviteiten	135.063		63.706		79.258	
4.4.5.8. Diverse organisatiekosten	1.254.460		982.884		1.201.773	
4.4.5. Overige		7.048.355		6.618.663		6.287.017
Totaal overige lasten		11.731.119		11.197.232		10.789.508

6.1. Financiële baten

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
6.2.1. Rentelasten en soortgelijke lasten	19.386		1.000		19.705	
Totaal financiële baten		19.386		1.000		19.705

7. Belastingen

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
		-		-		-

8. Resultaat deelnemingen

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
		-		-		-

9. Resultaat aandeel van derden

	2024		Begroting 2024		2023	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
		-		-		-

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt versprekt.			
Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond.
Omschrijving	Kenmerk	Datum	J/N
Virtuele internationale samenwerkingsprojecten hoger onderwijs	VS21012	16-11-2021	N
Heterogene brugklassen	SHB210115	8-2-2022	J
Heterogene brugklassen	SHB210243	8-2-2022	J
Heterogene brugklassen	SHB210405	8-2-2022	J
Virtuele internationale samenwerkingsprojecten hoger onderwijs	VS22020	3-5-2022	N
Heterogene brugklassen	SHB22095	1-6-2022	J
Heterogene brugklassen	SHB22107	1-6-2022	J
Heterogene brugklassen	SHB22109	1-6-2022	J
Doorsstroopprogramma VMBO-MBO	DMBO22030	5-7-2022	J
Virtuele internationale samenwerkingsprojecten hoger onderwijs	VS229059	8-11-2022	J
Virtuele internationale samenwerkingsprojecten hoger onderwijs	VS229061	8-11-2022	J
Subsidie regeling verbetering basisvaardigheden	VBV22VO4066	11-11-2022	J
Verstsalinixleraren Randstreg	100004170	21-2-2023	J
Nazorg mbo 2022/2024	NMBO23015	28-2-2023	J
Studieverlof	1322109	21-3-2023	J
Subsidie regeling verbetering basisvaardigheden	VBV23VO0571	31-5-2023	O
Subsidie regeling verbetering basisvaardigheden	VBV23VO3784	31-5-2023	O
Subsidie regeling verbetering basisvaardigheden	VBV23VO4313	31-5-2023	O
Subsidie regeling verbetering basisvaardigheden	VBV23VO4801	31-5-2023	O
Subsidie regeling verbetering basisvaardigheden	VBV23VO5148	31-5-2023	O
Structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo 2021-2023	VOZ23082	1-6-2023	J
Structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo 2021-2023	VOZ23112	1-6-2023	J
Structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo 2021-2023	VOZ23115	1-6-2023	J
Structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo 2021-2023	VOZ23116	1-6-2023	J
Studieverlof	1350052	22-8-2023	J
Studieverlof	1350152	22-8-2023	J
Studieverlof	1350247	22-8-2023	J
Studieverlof	1350757	22-8-2023	J
Studieverlof	1351244	20-9-2023	J
Studieverlof	1353386	20-10-2023	J
Studieverlof	1366929	21-11-2023	J
Onderwijsregio voor de Groene Sector	VOWR2307	24-11-2023	J
Virtuele internationale samenwerkingsprojecten hoger onderwijs	VS239073	6-12-2023	J
Virtuele internationale samenwerkingsprojecten hoger onderwijs	VS239051	6-12-2023	O
Virtuele internationale samenwerkingsprojecten hoger onderwijs	VS239093	6-12-2023	O
Virtuele internationale samenwerkingsprojecten hoger onderwijs	VS239015	6-12-2023	O
Virtuele internationale samenwerkingsprojecten hoger onderwijs	VS249177	3-12-2024	O
Subsidie regeling Groene Onderwijsregio's	OWR230025	30-1-2024	O
Regeling school en omgeving 2023-2025	RSO23532	21-12-2023	O
Nazorg MBO 2024/2025	NMBO24006	28-2-2024	O
Subsidie regeling verbetering basisvaardigheden	VBV24VO1094	17-6-2024	O
Subsidie regeling verbetering basisvaardigheden	VBV24VO1088	17-6-2024	O
Subsidie regeling verbetering basisvaardigheden	VBV24VO1056	17-6-2024	O
Subsidie regeling verbetering basisvaardigheden	VBV24VO1092	17-6-2024	O
Subsidie regeling verbetering basisvaardigheden	VBV24VO1082	17-6-2024	O
Subsidie regeling verbetering basisvaardigheden	VBV24VO0817	17-6-2024	O
Subsidie Praktijkgericht vak glen tl	PGLT240167	4-7-2024	O
Subsidie Praktijkgericht vak glen tl	PGLT240201	4-7-2024	O
Subsidie Praktijkgericht vak glen tl	PGLT240220	4-7-2024	O
Subsidie Praktijkgericht vak glen tl	PGLT240231	4-7-2024	O
Subsidie Praktijkgericht vak glen tl	PGLT240232	4-7-2024	O
Subsidie Praktijkgericht vak glen tl	PGLT240233	4-7-2024	O
Subsidie Praktijkgericht vak glen tl	PGLT240235	4-7-2024	O
Subsidie Praktijkgericht vak glen tl	PGLT240236	4-7-2024	O
Subsidie Praktijkgericht vak glen tl	PGLT240281	4-7-2024	O
Subsidie Praktijkgericht vak glen tl	PGLT240283	4-7-2024	O
Subsidie regeling school en omgeving 2023-2025	RSO24230	6-8-2024	O
Subsidie regeling Brugfunctionaris 2024-2027	BRF240924	8-5-2024	O
Zij-instroom	100015364	20-3-2024	J
Financieel afhandeling [DL Leraren/zij-instroom]	1393584	11-6-2024	J
Studieverlof	1414678	19-7-2024	O
Studieverlof	1414697	19-7-2024	O
Studieverlof	1414713	19-7-2024	O
Studieverlof	1414714	19-7-2024	O
Studieverlof	1416661	13-8-2024	J
Zij-instroom	100017929	17-9-2024	O
Studieverlof	1445337	21-10-2024	O
Zij-instroom	100018147	18-10-2024	O
Zij-instroom	100021751	18-11-2024	O
Virtuele internationale samenwerkingsprojecten hoger onderwijs	VS249125	3-12-2024	O
Virtuele internationale samenwerkingsprojecten hoger onderwijs	VS249136	3-12-2024	O
Virtuele internationale samenwerkingsprojecten hoger onderwijs	VS249137	3-12-2024	O
Virtuele internationale samenwerkingsprojecten hoger onderwijs	VS249138	3-12-2024	O

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doelwaarde subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar		Bedrag van de toewijzing		Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiebelastingen t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiebelastingen in verslagjaar	Te verrekenen per 31 december verslagjaar
Omschrijving	Toewijzing	Datum							
	<i>Kenmerk</i>	<i>Datum</i>							
RPF Plant & Business (RPF 18024)	1429833	25-6-2018		€ 508.510	€ 492.279	€ 16.231	€ -	€ 16.231	€ -
Flexibel beroepsadvies Derde Leerweg 2	FLFX20016	9-3-2021		€ 496.700	€ 391.556	€ 105.144	€ -	€ 105.144	€ -
Groen Ondernemerschap GP	1400013601	20-9-2023		€ 168.484	€ 134.787	€ 33.697	€ -	€ 167.812	€ 0
Jongerenplafond	DGA/21250042	12-11-2021		€ 369.380	€ 202.057	€ 167.323	€ -	€ 165.177	€ 2.146
Sterk technische onderwijs	S TO19028H	17-12-2019		€ 4.789.648	€ 4.000.000	€ 281.743	€ 789.648	€ 1.068.223	€ 3.168
	Totaal:			€ 6.332.722	€ 5.509.377	€ 704.556	€ 823.345	€ 1.522.587	€ 5.315

G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doelwaarde subsidie is verstrekt, doordat tot in een volgend verslagjaar		Bedrag van de toewijzing		Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiebelastingen t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiebelastingen in verslagjaar	Saldo per 31 december verslagjaar
Omschrijving	Toewijzing	Datum							
	<i>Kenmerk</i>	<i>Datum</i>							
Pilot Praktijkgericht programma Glen TL GP 3e fase	GLTL20240	30-11-2020		€ 158.460	€ 87.359	€ 71.101	€ -	€ 35.198	€ 35.903
RPF Melkvee & Business (RPF 21005)	DGA/21241987	15-12-2021		€ 800.000	€ 469.158	€ 130.842	€ 200.000	€ 205.528	€ 125.314
RPF Dierontwikkeling GP	28402443	15-6-2021		€ 495.922	€ 168.419	€ 178.723	€ 99.184	€ 113.558	€ 164.349
VP D&T	30031509	21-10-2021		€ 869.303	€ 415.347	€ 174.537	€ 186.279	€ 57.129	€ 303.687
VP Internationalisering GP	DGA/21246999	23-11-2021		€ 1.185.000	€ 162.901	€ 537.099	€ 405.000	€ 217.434	€ 724.665
RPF Stad van de Toekomst (RPF 22006)	DGA/21245140	7-12-2021		€ 400.000	€ 133.128	€ 66.872	€ 200.000	€ 96.206	€ 170.666
RPF Biologische Landbouw (RPF 22025)	RPF22006	8-6-2022		€ 363.587	€ 84.881	€ 115.092	€ 72.717	€ 3.088	€ 184.721
CIV Groen 3.0	DGA/22512621	31-10-2022		€ 837.185	€ 183.208	€ 205.486	€ 179.397	€ 232.709	€ 152.174
VP Arbeidsmarkt	DGA/213756	6-12-2022		€ 1.980.000	€ 477.626	€ 242.374	€ 360.000	€ 350.102	€ 252.272
VP Kennisdeling	1400014065	10-10-2023		€ 470.360	€ 141.108	€ 141.108	€ 141.108	€ 267.175	€ 15.041
LLO Katalysator	LLOP-G230015	19-12-2023		€ 400.000	€ -	€ 200.000	€ 120.000	€ 187.948	€ 132.052
	Totaal:	20-2-2024		€ 9.959.445	€ 2.182.027	€ 2.063.234	€ 3.034.914	€ 2.215.744	€ 2.882.404

NWO projecten waar Stichting Aeres Groep penvoerder van is en het begrote subsidiebedrag boven de 125.000 euro ligt. € - € - € 2.352.647 € - € - € 2.923.155

WNT Topfunctionarissen

WNT Vermelding bezoldiging topfunctionarissen

De WNT is van toepassing op Stichting Aeres Groep. Het voor Stichting Aeres Groep toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 €233.000. Het bezoldigingsmaximum voor 2024 is als volgt bepaald:

Op basis van de totale baten over het jaar t-2 (2022) recht op 9 complexiteitspunten;

Op basis van het aantal leerlingen/studenten over het jaar t-2 (2022) recht op 4 complexiteitspunten;

Op basis van het gewogen aantal onderwijssoorten heeft Stichting Aeres Groep recht op 5 complexiteitspunten

Het aantal complexiteitspunten komt daarmee voor Stichting Aeres Groep uit op een totaal van 18 complexiteitspunten. Daarmee valt Stichting Aeres Groep binnen de klasse G, wat resulteert in een bezoldigingsmaximum van €233.000.

Leidingsgevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

2024

bedragen x € 1

Bestuurders	functie	aanvang functie vanaf	einde functie Tot	taak- omvang fte	dienst- betrekking	individueel toepasselijke WNT-maximum EUR	beloning plus		subtotaal EUR	onverschuldigd betaald bedrag EUR		totaal bezoldiging EUR	Het bedrag van de overschrijding en de reden waarmee de overschrijding al dan niet is toegestaan	Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling
							belasbare onkostenvergo- edingen EUR	beloningen betaalbaar op termijn EUR						
Naam dhr. B.M.P. Pellikaan dhr. M.H.C. Komen	voorzitter lid	1-1-2024	31-12-2024	1,000	ja	233.000	209.627	23.304	232.931	-	-	232.931	nvt	nvt
		1-1-2024	31-12-2024	1,000	ja	233.000	186.446	23.253	209.699	-	-	209.699	nvt	nvt
							396.073	46.557	442.630	-	-	442.630		

2023

Bestuurders	functie	aanvang functie vanaf	einde functie Tot	taak- omvang fte	dienst- betrekking	individueel maximum EUR	beloning plus		subtotaal EUR	onverschuldigd betaald bedrag EUR		totaal bezoldiging EUR
							belasbare onkostenver- goedingen EUR	beloningen betaalbaar op termijn EUR				
Naam dhr. B.M.P. Pellikaan dhr. M.H.C. Komen	voorzitter lid	1-1-2023	31-12-2023	1,000	ja	223.000	200.471	22.528	222.999	-	-	222.999
		1-1-2023	31-12-2023	1,000	ja	223.000	178.222	22.467	200.689	-	-	200.689
							378.693	44.995	423.688	-	-	423.688

WNT Topfunctionarissen

Toezichthoudend topfunctionarissen

2024

Naam	functie	aanvang functie vanaf	eiinde functie tot	Individueel toepasselijke bezoldigings- maximum EUR	Bezoldiging EUR	onverschuldigd betaald bedrag EUR	totaal bezoldiging EUR	Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling
mw. A.J.M. van de Riet	voorzitter	01-01-2024	31-12-2024	34.950	20.844	-	20.844	nvt	nvt
dhr. T.P. Koekoek	vicevoorzitter	01-01-2024	31-12-2024	23.300	18.528	-	18.528	nvt	nvt
mw. J.A.M. Pronk	lid	01-01-2024	31-12-2024	23.300	15.056	-	15.056	nvt	nvt
dhr. J.W. Santema	lid	01-01-2024	31-12-2024	23.300	15.056	-	15.056	nvt	nvt
dhr. K.W. Rutten **	lid	01-01-2024	31-12-2024	23.300	15.056	-	15.056	nvt	nvt
dhr. J. van Wenum	lid	01-01-2024	31-12-2024	23.300	15.056	-	15.056	nvt	nvt
mw. J.M.R. Beverwijk*, **	lid	01-01-2024	31-12-2024	23.300	15.062	-	15.062	nvt	nvt
mw W.J.M. Hendriks **	lid	01-01-2024	31-12-2024	23.300	15.056	-	15.056	nvt	nvt
					129.714	-	129.714		

* Afwijking t.o.v. overige RvT-leden wordt veroorzaakt door een belastbare reiskosten component.

** De leden van de Raad van Toezicht gaan een zogenaamde fictieve dienstbetrekking aan (niet gebaseerd op een arbeidscontract maar een veronderstelde dienstbetrekking uitsluitend geldend voor de loonheffing en de ZVW).

2023

Naam	functie	aanvang functie vanaf	eiinde functie tot	Individueel toepasselijke bezoldigings- maximum EUR	Bezoldiging EUR
dhr. T.P. Koekoek	voorzitter, per 01-05-2023	01-01-2023	31-12-2023	25.966	18.336
mw. A.J.M. van de Riet	vice-voorzitter, per 01-05-2023	01-01-2023	31-12-2023	29.784	19.262
mw. J.A.M. Pronk	lid	01-01-2023	31-12-2023	22.300	14.448
dhr. J.W. Santema	lid	01-01-2023	31-12-2023	22.300	14.448
dhr. K.W. Rutten **	lid	01-01-2023	31-12-2023	22.300	14.448
dhr. J. van Wenum	lid	01-01-2023	31-12-2023	22.300	14.448
mw. J.M.R. Beverwijk*, **	lid	01-01-2023	31-12-2023	22.300	14.492
mw W.J.M. Hendriks **	lid	01-01-2023	31-12-2023	22.300	14.448
					124.330

* Afwijking t.o.v. overige RvT-leden wordt veroorzaakt door een belastbare reiskosten component.

** De leden van de Raad van Toezicht gaan een zogenaamde fictieve dienstbetrekking aan (niet gebaseerd op een arbeidscontract maar een veronderstelde dienstbetrekking uitsluitend geldend voor de loonheffing en de ZVW).

Overige gegevens

Het exploitatieresultaat van Aeres over 2024 bedraagt € -652.165 positief (€ 1.633.210 in 2023).

	2024	2023
	EUR	EUR
Het resultaat van Aeres over 2024 is als volgt opgebouwd:		
Aeres Pro, VMBO en MBO (25GV/05NV/27VD)	1.268.488-	514.932
Aeres Hogeschool (30TX)	1.895.903-	105.434
Totaal onderwijsinstellingen	-3.164.391	620.366
Aeres Agripark	312.556-	837.241-
Bestuursbureau	2.153.618	483.856
Stichting Aeres Farms	23-	765-
Aeres Farms Holding	6.366	2.353
Aeres Biologisch Bedrijf bv	32.593	7.977-
Aeres Studentbedrijven bv	39.546	53.858
Aeres Weidebedrijf bv	98.684	73.997
Aeres Landbouwbedrijf bv	29.343-	695.345
Stichting Agrotransfer Dronten	59.688	171.100
Stichting Aeres Tech	525.215	234.676
Aeres Tech Productions bv	37.713-	25.236
Aeres Tech Grow bv	13.783-	50.568
Verticaal Transport Centrum bv	127.676-	61.390
Tech Examen centrum bv	86.808	5.163
Vakbekwaamheidscentrum Barneveld bv	50.606	-
Stichting Aeres International Student Fund	19.804-	1.285
Stichting Dierontdekkpark Barneveld	-	-
Totaal verbonden partijen en nevenactiviteiten	2.512.226	1.012.844
Totaal resultaat Aeres	-652.165	1.633.210
Correctie i.v.m. intercompany transacties	-	-
Totaal resultaat Aeres, incl. intercompanytransacties	-652.165	1.633.210

Voorgesteld wordt het exploitatieresultaat over 2024 toe te voegen aan de betreffende algemene reserves. De verwerking van het resultaat heeft in deze jaarrekening reeds plaatsgevonden (zie 2.1 Eigen vermogen in de Toelichting op de geconsolideerde balans).

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Aeres Groep

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Aeres Groep te Ede gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Aeres Groep op 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2024 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2024;
2. de staat van geconsolideerde en enkelvoudige baten en lasten over 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Aeres Groep zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijscontroleprotocol OCW 2024. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de groepscontrole om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsonderdelen binnen de groep als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening. Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de groepscontrole zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 5 juni 2025

Van Ree Accountants

Digitaal ondertekend met Hix door

J. Goossen MSc RA

op 05-06-2025 21:15

vanaf IP x.x.x.224

J. Goossen MSc RA

aeres.nl

Postbus 245
6710 BE Ede
088 020 7000
info@aeres.nl

AERES